

**ZAHRANIČNÍ FILMY
V ČESKÉ KINODISTRIBUCI
2014**

PŘÍLOHY

Úvod

Dokument *Zahraniční filmy v české kinodistribuci 2014*. Přílohy tvoří doplnění kompilace *Zahraniční filmy v české kinodistribuci 2014*. Oba dohromady předkládá Národní filmový archiv široké veřejnosti pro přehled premiér zahraničních audiovizuálních děl v kinech na území České republiky s podrobnými profily jejich režisérů, dále soupisy ocenění a úmrtí, které proběhly v období od 1. ledna do 31. prosince 2014.

Samotné profily a i texty byly zpracovány na základě přístupných údajů a veřejných tištěných a internetových zdrojů. Získaná data byla revidována, zpřesňována, ověřována a doplňována podle úvodních a závěrečných filmových titulků, údajů filmových festivalů, jednotlivých organizací, tisku, zahraničních internetových databází a dalších relevantních materiálů, pramenů a zdrojů.

Jako první jsou uvedeny statutární a výroční národní ceny pro audiovizuální díla i tvůrce a též ocenění, jež byla těmto udělena na významných mezinárodních filmových festivalech nebo přehlídkách. Zařazeny jsou rovněž české festivaly s mezinárodní účastí. Po úvodním přehledu všech zde zpracovaných festivalů i ocenění následuje hlavní část, soupis jednotlivých událostí v chronologickém seřazení podle data konání. Pro rozsáhlost podobných akcí může jít pouze o reprezentativní výběr, respektive jsou někdy uvedeny jen ceny určené pro distribuční filmy.

Dále jsou přiřazeny jednotlivé, abecedně srovnané tvůrčí profily a filmografie většiny režisérů a režisérek zahraničních filmů, které byly v daném období uvedeny do české kinodistribuce. Nechybí ani abecední rejstřík a informace, ke kterému danému snímku se profil vztahuje. Pro absenci relevantních podkladů nemohly být některé profily vypracovány.

Publikaci uzavírají různě rozsáhlé nekrology osobností spjatých s kinematografií, jež v daném roce zemřely. Tyto texty jsou společně s úvodním rejstříkem řazeny chronologicky, podle dat samotných úmrtí. Do abecedního pořádku srovnává takzvaná filmová loučení závěrečný rejstřík. Pro velké množství každoročně zemřelých filmových osobností z celého světa mohla být zastoupena jen ta nejvýznamnější a nejznámější jména.

Samostatné údaje o udělených cenách českým audiovizuálním dílům a osobnostem, profily tuzemských režisérů a nekrology ze sledovaného roku jsou k dohledání v internetové databázi Národního filmového archivu *Filmový přehled* (www.filmovyprehled.cz).

Tyto předkládané přílohy jsou neoddělitelnou součástí dokumentu *Zahraniční filmy v české kinodistribuci 2014*.

Vysvětlivky

Profily režisérů a nekrology filmových osobností

V obecné části profilu je uvedena účast v televizních seriálech v hlavním hereckém obsazení (může být doplněn rok či roky, kdy herec v seriálu vystupoval) a zpravidla výběrově také hostování, to znamená účast herce v jedné či více epizodách seriálu (bez uvedení roku). Je pokud možno vyznačeno, zda byl seriál uveden v České republice (i v případě, že nebyl vysílán celý). Pokud jde o televizní filmy, inscenace a speciály (například záznamy divadelních her), lze téměř všechny textové filmografie považovat za nekompletní.

Filmy jsou v textových filmografiích řazeny podle roku výroby a následně abecedně nebo podle premiéry v kinech či v televizním vysílání. Vždy jsou uváděny roky výroby.

Cizojazyčné názvy, jejichž česká varianta je sporná, identická či téměř identická s originálním zněním, nejsou přeloženy. Jinak je uveden nejdříve český název a v závorce originální. Při překladech názvů snímků neuvedených v české distribuci je dodržen již jednou užitý český název nebo je maximálně zpřesněný vzhledem k obsahu filmu.

Starší názvy titulů se mohou lišit od pojmenování při veřejném uvedení, liší se i některé názvy filmů uvedených v kinech od jejich názvů při uvedení v různých televizích, na domácích DVD a Blu-ray či na internetových online portálech a webech. Liší se dokonce i názvy filmů vydaných na rozličných platformách vícekrát. Vzhledem k nárůstu a množství neomezeného uvádění není vždy rozlišeno, s jakým pojmenováním byl snímek prezentován, přebírán je většinou nerozšířenější český název.

Délka hesla je mnohdy dána významem dané osobnosti. Někdy však stručnější zpracování odráží rovněž fakt, že v době vypracování nebyl přístupný dostatek relevantních podkladů. Jestliže není některý z údajů uveden (například přesné datum a místo narození nebo úmrtí), nepodařilo se jej přes veškerou snahu dohledat a zjistit. Za kvalitu a správnost zpracování hesel osobností odpovídají jejich jednotliví autoři.

Data, údaje a informace ve filmografiích a v textech jsou u každé osobnosti aktuální k datu české premiéry sledovaného zahraničního snímku (u režisérských profilů) nebo k datu úmrtí (u nekrologů). Sběr údajů a práce na textech probíhaly po celý rok 2014 a začátkem roku 2015, zpracování bylo dokončeno v roce 2025.

Zkratky

Anglické zkratky u amerických výročních cen

Ceny NBR – Ceny americké Národní filmové rady

Ceny LAFCA – Ceny Asociace losangeleských filmových kritiků

Ceny NYFCC – Ceny Kruhu newyorských filmových kritiků

Ceny NSFC – Ceny americké Národní společnosti filmových kritiků

Ceny ISA – Ceny Independent Spirit Award

Zkratky použité zejména ve filmografiích

TV před rokem výroby – televizní film, televizní pořad (i vícedílný, například minisérie)

V před rokem výroby – videofilm či titul neuvedený v distribuci

TV na konci závorky – film uvedený v české televizi

V na konci závorky – film uvedený v České republice ve videodistribuci na nosičích VHS, DVD, Blu-ray nebo na internetu

AP na konci závorky – alternativní program, pořad či představení uvedené v kinech v přímém přenosu nebo ze záznamu

f. – film

kr. f. – krátkometrážní film (do 30 minut)

střm. f. – středometrážní film (31 až 60 minut)

dl. f. – dlouhometrážní film (nad 61 minut)

anim. f. – animovaný film

kresl. f. – kreslený film

loutk. f. – loutkový film

dok. – dokumentární film

TV – televize, televizní

spol. – společně, spolupráce

r. – režie

sc. – scénář

nám. – námět

kam. – kamera

prod. – produkce

arch. – architekt, výprava

výt. v. – výtvarník

dod. – dodatečný

Autoři textů a hesel

Tomáš Bartošek [-tbk-] (narozen 1949) – filmový publicista, bývalý filmograf a katalogizátor Národního filmového archivu a šéfredaktor měsíčníku *Filmový přehled*.

Miloš Fikejz [-fik-] (1959–2019) – knihovník a dokumentátor Národního filmového archivu, encyklopedista, fotograf.

Jaroslav Lopour [-jl-] (narozen 1990) – filmový historik a publicista, filmograf a katalogizátor Národního filmového archivu.

Milan Klepikov [-mk-] (narozen 1965) – filmový publicista, dramaturg kina Ponrepo Národního filmového archivu.

Klára Koubová [-kk-] (narozena 1960) – bývalá filmografka a katalogizátorka Národního filmového archivu, redaktorka a tajemnice měsíčníku *Filmový přehled*.

Michael Málek [-mim-] (narozen 1951) – encyklopedista a publicista, bývalý dramaturg České televize.

Jan Rejžek [JR] (narozen 1954) – kritik a publicista.

Jan Švábenický [-jš-] (narozen 1981) – filmový historik a publicista.

Štefan Vraštiak [-švr-] (1942–2016) – filmový historik a publicista, pracovník Slovenského filmového ústavu.

Veronika Zýková [-vaza-] (narozena 1984) – filmová publicistka a editorka, bývalá redaktorka portálu *Filmový přehled* Národního filmového archivu, mimo jiné pracovnice PR Institutu dokumentárního filmu.

Obsah publikace *Zahraniční filmy v české kinodistribuci 2014. Přílohy*

Festivaly a ceny za rok 2014	7
Profily režisérů zahraničních filmů v české kinodistribuci 2014	33
Filmová loučení 2014 zahraniční	166

FESTIVALY A CENY ZA ROK 2014

Přehled mezinárodních festivalů a cen 2014

Ceny americké Národní společnosti filmových kritiků (National Society of Film Critics – NSFC)	10
Zlaté Glóby, 71. výroční ceny Sdružení zahraničního tisku v Hollywoodu	10
Nominace na Oscary, Ceny americké Akademie filmového umění a věd (AMPAS; 86. ročník)	10
Oscary, Ceny americké Akademie filmového umění a věd (AMPAS; 86. ročník)	12
9. festival krátkých filmů Praha	13
30. Sundance Film Festival, Park City, Utah, USA	13
43. mezinárodní filmový festival Rotterdam	13
64. mezinárodní filmový festival Berlín	14
Ceny Britské akademie filmového a televizního umění (BAFTA)	14
Césary, ceny Francouzské filmové akademie za rok 2013	15
Independent Spirit Awards (ISA) – americké Ceny nezávislého ducha	15
Orel 2014, polské filmové ceny	16
Jeden svět 2014, 16. mezinárodní festival dokumentárních filmů o lidských právech	16
Febiofest 2014, 21. mezinárodní filmový festival Praha	16
Febiofest 2014, 21. mezinárodní filmový festival Bratislava	16
Výroční ceny Asociace slovenských filmových klubů za rok 2013	17
Hory a město 2014, 15. mezinárodní festival horského filmu a dobrodružství v Bratislavě	17
Slnko v sieti 2014, slovenské národní filmové ceny udělené Slovenskou filmovou a televizní akademií (SFTA) za rok 2012–2013	17
Igric 2014, výroční národní tvůrčí ceny Slovenského filmového svazu, Unie slovenských televizních tvůrců a Literárního fondu Slovenska za audiovizuální tvorbu roku 2013	17
Ceny slovenské filmové kritiky 2014, udělené Klubem filmových novinářů Slovenského syndikátu novinářů za tvůrčí výkony v roce 2013	18
AFO 2014 – Academia Film Olomouc, 49. mezinárodní festival populárně-vědeckých a dokumentárních filmů, Olomouc	18
60. Mezinárodní dny krátkého filmu Oberhausen	18
Anifilm, 5. mezinárodní festival animovaných filmů, Třeboň	19
67. mezinárodní filmový festival Cannes	19
Envirofilm 2014, 20. mezinárodní festival filmů o životním prostředí, Banská Bystrica	19
54. Krakovský filmový festival	20
Zlín Film Festival, 54. mezinárodní festival filmů pro děti a mládež	20
Annecy 2014, 38. mezinárodní festival animovaných filmů	20
Art Film Fest, 22. mezinárodní filmový festival Trenčianske Teplice, Trenčín	20
36. mezinárodní filmový festival Moskva	21
49. mezinárodní filmový festival Karlovy Vary	21
Výroční ceny Asociace českých filmových klubů 2014 (AČFK)	21
67. mezinárodní filmový festival Locarno	22
31. mezinárodní horolezecký filmový festival Teplice nad Metují	22

38. světový filmový festival Montreal	22
71. mezinárodní filmový festival Benátky	22
9. mezinárodní filmový festival Cinematik, Piešťany	23
39. filmový festival Gdyně	23
Fresh Film Fest Praha, 11. mezinárodní festival debutů a studentských filmů	23
62. mezinárodní filmový festival San Sebastián	24
Ostrava Kamera Oko, 6. mezinárodní kameramanský filmový festival	24
30. mezinárodní festival Agrofilm 2013, Nitra ²⁴	
Tourfilm 2014, 47. mezinárodní festival turistických filmů v Karlových Varech	24
Tour Region Film 2013, 21. národní festival turistických filmů v Karlových Varech	24
Ekofilm 2014, 40. mezinárodní filmový festival o životním prostředí, přírodním a kulturním dědictví, Ostrava, Karviná, Český Těšín	25
46. dětský filmový a televizní festival Oty Hofmana, Ostrov nad Ohří	25
Filmové babí léto, 22. přehlídka českých, slovenských a polských filmů	25
22. mezinárodní festival horských filmů Poprad	25
Life Science Film Festival 2014, 4. mezinárodní festival dokumentárních filmů s tematikou přírodních a zemědělských věd a udržitelného rozvoje, Praha	26
Etnofilm Čadca 2014, 18. mezinárodní filmový festival o etnologii, sociální a kulturní antropologii	26
14. mezinárodní festival studentských filmů Písek 2014	26
Ekotopfilm 2014, 41. mezinárodní festival filmů o trvale udržitelném rozvoji, Bratislava, Košice, Žilina	26
18. mezinárodní festival dokumentárních filmů Jihlava 2014	27
27. mezinárodní filmový festival Tokio	27
DOK Lipsko, 57. mezinárodní lipský festival dokumentárních a animovaných filmů	27
24. filmový festival Chotěbuz, festival východoevropských filmů	28
16. mezinárodní filmový festival Bratislava 2014	28
63. mezinárodní filmový festival Mannheim a Heidelberg	28
Mezipatra 2014, 15. queer filmový festival, Praha, Brno	28
Camerimage 2014, 22. mezinárodní filmový festival kameramanského umění Bydhošť	29
17. festival francouzského filmu v České republice	29
Jeden svět, 15. mezinárodní festival dokumentárních filmů, Slovensko	29
PAF Olomouc 2014, 13. přehlídka animovaného filmu	29
Evropské filmové ceny 2014, udílené Evropskou filmovou akademií (EFA)	29
Filmová cena Evropského parlamentu LUX 2014	30
Ceny Kruhu newyorských filmových kritiků (New York Film Critics Circle – NYFCC)	30
Americké výroční ceny 2014 – Ceny americké Národní filmové rady (National Board of Review of Motion Pictures – NBR)	30
Ceny Asociace losangeleských filmových kritiků (Los Angeles Film Critics Association – LAFCA)	31
Ceny britského nezávislého filmu (BIFA)	31
Nominace na Zlaté Glóby, 73. výroční ceny Sdružení zahraničního tisku v Hollywoodu	31

Ceny americké Národní společnosti filmových kritiků (National Society of Film Critics – NSFC)

4. 1. 2014; výběr

Nejlepší film: **V nitru Llewyna Davise** (Inside Llewyn Davis), r. Joel Coen, Ethan Coen. – Nejlepší režie: **Joel a Ethan Coenovi** ve filmu **V nitru Llewyna Davise**. – Nejlepší herec: **Oscar Isaac** ve filmu **V nitru Llewyna Davise**. – Nejlepší herečka: **Cate Blanchettová** ve filmu **Jasmíniny slzy** (Blue Jasmine), r. Woody Allen. – Nejlepší herec ve vedlejší roli: **James Franco** ve filmu **Spring Breakers** (Spring Breakers), r. Harmony Korine, USA/Francie/Kanada. – Nejlepší herečka ve vedlejší roli: **Jennifer Lawrenceová** ve filmu **Špinavý trik** (American Hustle), r. David O. Russell. – Nejlepší scénář: **Richard Linklater, Julie Delpyová, Ethan Hawke** ve filmu **Před půlnocí** (Before Midnight), r. R. Linklater. – Nejlepší kamera: **Bruno Delbonnel** ve filmu **V nitru Llewyna Davise**. – Nejlepší cizojazyčný film: **Život Adèle** (La vie d'Adèle), r. Abdellatif Kechiche, Francie/Španělsko/Belgie. – Nejlepší nehraný film: **The Act of Killing** (Způsob zabíjení), r. Joshua Oppenheimer, Dánsko/Norsko/Velká Británie. – Nejlepší experimentální film: **Leviathan**, r. Lucien Castaing-Taylor, Véréna Paravelová, Francie/Velká Británie/USA.

Zlaté Glóby, 71. výroční ceny Sdružení zahraničního tisku v Hollywoodu

12. 1. 2014, Los Angeles; výběr

Kategorie dramatu: Nejlepší film: **12 let v řetězech** (12 Years a Slave), r. Steve McQueen. – Nejlepší herečka: **Cate Blanchettová** ve filmu **Jasmíniny slzy** (Blue Jasmine), r. Woody Allen. – Nejlepší herec: **Matthew McConaughey** ve filmu **Klub poslední naděje** (Dallas Buyers Club), r. Jean-Marc Vallée. – Kategorie muzikálu/komédie: Nejlepší film: **Špinavý trik** (American Hustle), r. David O. Russell. – Nejlepší herečka: **Amy Adamsová** ve filmu **Špinavý trik**. – Nejlepší herec: **Leonardo DiCaprio** ve filmu **Vlk z Wall Street** (The Wolf of Wall Street), r. Martin Scorsese. – Nejlepší herečka ve vedlejší roli: **Jennifer Lawrenceová** ve filmu **Špinavý trik**. – Nejlepší herec ve vedlejší roli: **Jared Leto** ve filmu **Klub poslední naděje**. – Nejlepší režie: **Alfonso Cuarón** ve filmu **Gravitace** (Gravity), USA/Velká Británie. – Nejlepší scénář: **Spike Jonze** ve filmu **Ona** (Her), r. Spike Jonze. – Nejlepší hudba: **Alex Ebert** ve filmu **Vše je ztraceno** (All Is Lost), r. J. C. Chandor. – Nejlepší původní píseň: **Ordinary Love** (U2) ve filmu **Mandela: Long Walk to Freedom** (Mandela: Dlouhá cesta ke svobodě), r. Justin Chadwick, Velká Británie/Jihoafrická republika. – Nejlepší cizojazyčný film: **Velká nádhera** (La grande bellezza), r. Paolo Sorrentino, Itálie/Francie. – Nejlepší animovaný film: **Ledové království** (Frozen), r. Chris Buck, Jennifer Leeová. – Cena Cecila B. DeMillea: **Woody Allen**. – Nejlepší televizní film/minisérie: **Liberace!** (Behind the Candelabra), r. Steven Soderbergh. – Nejlepší herec v televizním filmu/minisérii: **Michael Douglas** v televizním filmu **Liberace!**. – REKAPITULACE (dvě a více cen): **Špinavý trik** – 3 ceny; **Klub poslední naděje**, **Liberace** – 2 ceny.

Nominace na Oscary, Ceny americké Akademie filmového umění a věd (AMPAS; 86. ročník)

16. 1. 2014

Nejlepší film: **12 let v řetězech** (12 Years a Slave), p. Brad Pitt, Dede Gardnerová, Jeremy Kleiner, Steve McQueen, Anthony Katagas; r. S. McQueen. **Gravitace** (Gravity), p. Alfonso Cuarón, David Heyman; r. A. Cuarón, USA/Velká Británie. **Kapitán Phillips** (Captain Phillips), p. Scott Rudin, Dana Brunetti, Michael De Luca; r. Paul Greengrass. **Klub poslední naděje** (Dallas Buyers Club), p. Robbie Brennerová, Rachel Winterová; r. Jean-Marc Vallée. **Nebraska**, p. Albert Berger, Ron Yerxa; r. Alexander Payne. **Ona** (Her), p. Megan Ellisonová, Spike Jonze, Vincent Landay; r. S. Jonze. **Philomena**, p. Gabrielle Tanaová, Steve Coogan, Tracey Seawardová; r. Stephen Frears, Velká Británie/USA/Francie. **Špinavý trik** (American Hustle), p. Charles Roven, Richard Suckle, Megan Ellisonová, Jonathan Gordon; r. David O. Russell. **Vlk z Wall Street** (The Wolf of Wall Street), p. Martin Scorsese, Leonardo DiCaprio, Joey McFarland, Emma Tillinger-Koskoffová; r. Martin Scorsese. – Nejlepší režie: **Alfonso Cuarón**

ve filmu *Gravitace*. Steve McQueen ve filmu *12 let v řetězech*. Alexander Payne ve filmu *Nebraska*. David O. Russell ve filmu *Špinavý trik*. Martin Scorsese ve filmu *Vlk z Wall Street*. – Nejlepší herec: Christian Bale ve filmu *Špinavý trik*. Bruce Dern ve filmu *Nebraska*. Leonardo DiCaprio ve filmu *Vlk z Wall Street*. Chiwetel Ejiofor ve filmu *12 let v řetězech*. Matthew McConaughey ve filmu *Klub poslední naděje*. – Nejlepší herečka: Amy Adamsová ve filmu *Špinavý trik*. Cate Blanchettová ve filmu *Jasmíniny slzy* (Blue Jasmine), r. Woody Allen. Sandra Bullocková ve filmu *Gravitace*. Judi Denchová ve filmu *Philomena*. Meryl Streepová ve filmu *Blízko od sebe* (August: Osage County), r. John Wells. – Nejlepší herec ve vedlejší roli: Barkhad Abdi ve filmu *Kapitán Phillips*. Bradley Cooper ve filmu *Špinavý trik*. Michael Fassbender ve filmu *12 let v řetězech*. Jonah Hill ve filmu *Vlk z Wall Street*. Jared Leto ve filmu *Klub poslední naděje*. – Nejlepší herečka ve vedlejší roli: Sally Hawkinsová ve filmu *Jasmíniny slzy*. Jennifer Lawrenceová ve filmu *Špinavý trik*. Lupita Nyong'o ve filmu *12 let v řetězech*. Julia Robertsová ve filmu *Blízko od sebe*. June Squibbová ve filmu *Nebraska*. – Nejlepší původní scénář: Woody Allen ve filmu *Jasmíniny slzy*. Craig Borten, Melisa Wallacková ve filmu *Klub poslední naděje*. Spike Jonze ve filmu *Ona*. Bob Nelson ve filmu *Nebraska*. Eric Warren Singer, David O. Russell ve filmu *Špinavý trik*. – Nejlepší scénář podle látky dříve produkované či uveřejněné: Steve Coogan, Jeff Pope ve filmu *Philomena*. Richard Linklater, Julie Delpyová, Ethan Hawke ve filmu *Před půlnocí* (Before Midnight), r. R. Linklater. Billy Ray ve filmu *Kapitán Phillips*. John Ridley ve filmu *12 let v řetězech*. Terence Winter ve filmu *Vlk z Wall Street*. – Nejlepší kamera: Roger Deakins ve filmu *Zmizení* (Prisoners), r. Denis Villeneuve. Bruno Delbonnel ve filmu *V nitru Llewyna Davise* (Inside Llewyn Davis), r. Joel Coen, Ethan Coen. Philippe Le Sourd ve filmu *Yi dai zong shi/The Grandmaster* (Velmistr), r. Wong Kar-wai, Hongkong/Čína. Emmanuel Lubezki ve filmu *Gravitace*. Phedon Papamichael ve filmu *Nebraska*. – Nejlepší výprava: K. K. Barrett, Gene Serdena ve filmu *Ona*. Judy Beckerová, Heather Loefflerová ve filmu *Špinavý trik*. Catherine Martinová, Beverley Dunnová ve filmu *Velký Gatsby* (The Great Gatsby), r. Baz Luhrmann. Andy Nicholson, Rosie Goodwinová, Joanne Woollardová ve filmu *Gravitace*. Adam Stockhausen, Alice Bakerová ve filmu *12 let v řetězech*. – Nejlepší kostýmy: William Chang Suk Ping ve filmu *Velmistr*. Catherine Martinová ve filmu *Velký Gatsby*. Patricia Norrisová ve filmu *12 let v řetězech*. Michael O'Connor ve filmu *The Invisible Woman* (Neviditelná žena), r. Ralph Fiennes, Velká Británie. Michael Wilkinson ve filmu *Špinavý trik*. – Nejlepší střih: Jay Cassidy, Crispin Struthers, Alan Baumgartner ve filmu *Špinavý trik*. Alfonso Cuarón, Mark Sanger ve filmu *Gravitace*. John Mac McMurphy /Jean-Marc Vallée/, Martin Pensa ve filmu *Klub poslední naděje*. Christopher Rouse ve filmu *Kapitán Phillips*. Joe Walker ve filmu *12 let v řetězech*. – Nejlepší zvuk: Christopher Boyes, Michael Hedges, Michael Semanick, Tony Johnson ve filmu *Hobit: Šmakova dračí poušť* (The Hobbit: The Desolation of Smaug), r. Peter Jackson, USA/Nový Zéland. Chris Burdon, Mark Taylor, Mike Pestwood Smith, Chris Munro ve filmu *Kapitán Phillips*. Andy Koyama, Beau Borders, David Brownlow ve filmu *Na život a na smrt* (Lone Survivor), r. Peter Berg. Skip Lievsay, Greg Orloff, Peter F. Kurland ve filmu *V nitru Llewyna Davise*. Skip Lievsay, Niv Adiri, Christopher Benstead, Chris Munro ve filmu *Gravitace*. – Nejlepší střih zvukových efektů: Steve Boeddeker, Richard Hymns ve filmu *Vše je ztraceno* (All Is Lost), r. J. C. Chandor. Brent Burge ve filmu *Hobit: Šmakova dračí poušť*. Glenn Freemantle ve filmu *Gravitace*. Wylie Stateman ve filmu *Na život a na smrt*. Oliver Tarney ve filmu *Kapitán Phillips*. – Nejlepší vizuální efekty: Tim Alexander, Gary Brozenich, Edson Williams, John Frazier ve filmu *Osamělý jezdec* (The Lone Ranger), r. Gore Verbinski. Roger Guyett, Patrick Tubach, Ben Grossman, Burt Dalton ve filmu *Star Trek: Do temnoty* (Star Trek Into Darkness), r. J. J. Abrams. Joe Letteri, Eric Saindon, David Clayton, Eric Reynolds ve filmu *Hobit: Šmakova dračí poušť*. Christopher Townsend, Guy Williams, Erik Nash, Dan Sudick ve filmu *Iron Man 3*, r. Shane Black, USA/Čína. Tim Webber, Chris Lawrence, Dave Shirk, Neil Corbould ve filmu *Gravitace*. – Nejlepší masky a účesy: Joel Harlow, Gloria Pasqua-Casnyová ve filmu *Osamělý jezdec*. Adruitha Leeová, Robin Mathewsová ve filmu *Klub poslední naděje*. Stephen Prouty ve filmu *Jackass Presents: Bad Grandpa* (Jackass: Zlý dědeček), r. Jeff Tremaine. – Nejlepší původní hudba: William Butler,

Owen Pallett ve filmu **Ona**. Alexandre Desplat ve filmu **Philomena**. Thomas Newman ve filmu **Zachraňte pana Bankse** (Saving Mr. Banks), r. John Lee Hancock. Stephen Price ve filmu **Gravitace**. John Williams ve filmu **Zlodějka knih** (The Book Thief), r. Brian Percival, USA/Spolková republika Německo. – Nejlepší původní píseň: **Happy** (Pharrell Williams) z filmu **Já, padouch 2**, r. Chris Renaud, Pierre Coffin. **Let It Go** (Kristen Anderson-Lopezová, Robert Lopez) z filmu **Ledové království** (Frozen), r. Chris Buck, Jennifer Leeová. **The Moon Song** (Karen O, Spike Jonze) z filmu **Ona**. **Ordinary Love** (Paul Hewson, Dave Evans, Adam Clayton, Larry Mullen) z filmu **Mandela: Long Walk to Freedom** (Mandela: Dlouhá cesta ke svobodě), r. Justin Chadwick, Velká Británie/Jihoafrická republika. – Nejlepší dlouhý animovaný film: **Croodsovi** (The Croods), Chris Sanders, Kirk DeMicco, Kristine Belsonová. **Já, padouch 2**, Chris Renaud, Pierre Coffin, Chris Meledandri. **Kaze tachinu/The Wind Rises** (Zvedá se vítr), Hayao Miyazaki, Toshio Suzuki, Japonsko. **Ledové království**, Chris Buck, Jennifer Leeová, Peter Del Vecchio. **O myšce a medvědovi** (Ernest et Célestine), Benjamin Renner, Didier Brunner, Francie/Belgie. – Nejlepší krátký animovaný film: **Feral** (Divoké zvíře), Daniel Sousa, Dan Golden, ... **Mickeyho velká jízda** (Get a Horse!), Lauren MacMullanová, Dorothy McKimová. **Mr. Hublot** (Pan Hublot), Laurent Witz, Alexandre Espigares, Lucembursko/Francie. **Room on the Broom** (Pokoje na koštěti), Max Lang, Jan Lachauer, Velká Británie. **Tsukumo** (Vlastnictví), Shuhei Morita, Japonsko. – Nejlepší dlouhý dokument: **The Act of Killing** (Způsob zabíjení), Joshua Oppenheimer, Signe Byrge Sørensenová, Dánsko/Norsko/Velká Británie. **Cutie and the Boxer** (Fešanda a boxer), Zachary Heinzerling, Lydia Dean Pilcherová. **Dirty Wars** (Špinavé války), Richard Rowley, Jeremy Scahill. **Al Midan** (Náměstí), Jehane Noujaim, Karim Amer, Egypt/USA. **20 Feet from Stardom** (Pár metrů od slávy), Morgan Neville, Gil Friesen, Caitrin Rogersová. – Nejlepší krátký dokument: **Cavedigger** (Kopáč jeskyní), Jeffrey Karoff. **Facing Fear** (Postavit se strachu), Jason Cohen. **Karama Has No Walls** (Důstojnost nemá hranic), Sara Ishaqová, Jemen. **The Lady in Number 6: Music Saved My Life** (Paní v čísle 6: Hudba mi zachránila život), Malcolm Clarke, Nicholas Reed, Kanada/USA/Velká Británie. **Prison Terminal: The Last Days of Private Jack Hall** (Konečná ve vězení: Poslední dny vojína Jacka Halla), Edgar Barends. – Nejlepší krátký hraný film: **Aquel no era yo** (To jsem nebyl já), Esteban Crespo, Španělsko. **Avant que de tout perdre** (Než je vše ztraceno), Xavier Legrand, Alexandre Gavras, Francie. **Helium**, Anders Walter, Kim Magnusson, Dánsko. **Pitääkö mun kaikki hoitaa?** (Musím se o všechno starat já?), Selma Vilhunenová, Kirsikka Saariová, Finsko. **The Voorman Problem** (Voormanův problém), Mark Gill, Baldwin Li, Velká Británie. – Nejlepší cizojazyčný film: **The Broken Circle Breakdown** (Broken Circle Breakdown), r. Felix van Groeningen, Nizozemsko/Belgie. **Hon** (Jagten), r. Thomas Vinterberg, Dánsko. **Láska**, Rakousko. **L'image manquante** (Chybějící obraz), r. Rithy Panh, Kambodža/Francie. **Omar** (Omar), r. Hany Abu-Assad, Palestinská území. **Velká nádhera** (La grande bellezza), r. Paolo Sorrentino, Itálie/Francie. – REKAPITULACE (tři nominace a více): **Gravitace**, **Špinavý trik** – 10 nominací. **12 let v řetězech** – 9 nominací. **Kapitán Phillips**, **Klub poslední naděje**, **Nebraska** – 6 nominací. **Ona**, **Vlk z Wall Street** – 5 nominací. **Philomena** – 4 nominace. **Hobit: Šmakova dračí poušť**, **Jasmíniny slzy** – 3 nominace.

Oscary, Ceny americké Akademie filmového umění a věd (AMPAS; 86. ročník)

2. 3. 2014

Nejlepší film: **12 let v řetězech** (12 Years a Slave), p. Brad Pitt, Dede Gardnerová, Jeremy Kleiner, Steve McQueen, Anthony Katagas; r. Steve McQueen. – Nejlepší režie: **Alfonso Cuarón** ve filmu **Gravitace** (Gravity), USA/Velká Británie. – Nejlepší herec: **Matthew McConaughey** ve filmu **Klub poslední naděje** (Dallas Buyers Club), r. Jean-Marc Vallée. – Nejlepší herečka: **Cate Blanchettová** ve filmu **Jasmíniny slzy** (Blue Jasmine), r. Woody Allen. – Nejlepší herec ve vedlejší roli: **Jared Leto** ve filmu **Klub poslední naděje**. – Nejlepší herečka ve vedlejší roli: **Lupita Nyong'o** ve filmu **12 let v řetězech**. – Nejlepší původní scénář: **Spike Jonze** ve filmu **Ona** (Her), r. Spike Jonze. – Nejlepší scénář podle látky dříve produkované či uveřejněné: **John Ridley** ve filmu **12 let v řetězech**. – Nejlepší kamera: **Emmanuel Lubezki** ve

filmu **Gravitace**. – Nejlepší výprava: Catherine Martinová, Beverley Dunnová ve filmu **Velký Gatsby** (The Great Gatsby), r. Baz Luhrmann. – Nejlepší kostýmy: Catherine Martinová ve filmu **Velký Gatsby**. – Nejlepší střih: Alfonso Cuarón, Mark Sanger ve filmu **Gravitace**. – Nejlepší zvuk: Skip Lievsay, Niv Adiri, Christopher Benstead, Chris Munro ve filmu **Gravitace**. – Nejlepší střih zvukových efektů: Glenn Freemantle ve filmu **Gravitace**. – Nejlepší vizuální efekty: Tim Webber, Chris Lawrence, Dave Shirk, Neil Corbould ve filmu **Gravitace**. – Nejlepší masky a účesy: Aduitha Leeová, Robin Mathewsová ve filmu **Klub poslední naděje**. – Nejlepší původní hudba: Steven Price ve filmu **Gravitace**. – Nejlepší původní píseň: Let It Go (Kristen Anderson-Lopezová, Robert Lopez) z filmu **Ledové království** (Frozen), r. Chris Buck, Jennifer Leeová. – Nejlepší dlouhý animovaný film: **Ledové království**, Chris Buck, Jennifer Leeová, Peter Del Vecchio. – Nejlepší krátký animovaný film: **Mr. Hublot** (Pan Hublot), Laurent Witz, Alexandre Espigares, Lucembursko/Francie. – Nejlepší dlouhý dokument: **20 Feet from Stardom** (Pár metrů od slávy), Morgan Neville, Gil Friesen, Caitrin Rogersová. – Nejlepší krátký dokument: **The Lady in Number 6: Music Saved My Life** (Paní v čísle 6: Hudba mi zachránila život), Malcolm Clarke, Nicholas Reed, Kanada/USA/Velká Británie. – Nejlepší krátký hraný film: **Helium**, Anders Walter, Kim Magnusson, Dánsko. – Nejlepší cizojazyčný film: **Velká nádhera** (La grande bellezza), r. Paolo Sorrentino, Itálie/Francie. – Čestný Oscar: Angela Lansburyová, Steve Martin, Piero Tosi. – Humanitární cena Jeana Hersholta: Angelina Jolieová. – REKAPITULACE (jen dlouhé hrané + animované): **Gravitace** – 7 cen; **12 let v řetězech**, **Klub poslední naděje** – 3 ceny; **Ledové království**, **Velký Gatsby** – 2 ceny; **Jasmíniny slzy**, **Ona**, **Velká nádhera** – 1 cena.

9. festival krátkých filmů Praha

16. – 19. 1. 2014

Hlavní cena: **The Mass of Men** (Mass of Men), r. Gabriel Gauchet, Velká Británie. – Zvláštní uznání poroty: **Misterio** (Mystérium), r. Chema Carcía Ibarra, Španělsko; **Les lézards** (Ještěrky), r. Vincent Mariette, Francie. – Cena diváků: **Julian**, r. Matthew Moore, Austrálie.

30. Sundance Film Festival, Park City, Utah, USA

16. – 26. 1. 2014; *výběr cen*

Velká cena poroty: (USA) **Whiplash** (Whiplash), r. Damien Chazelle; (zahraniční) **Matar a un hombre** (Zabít člověka), r. Alejandro Fernández Almendras, Chile/Francie; (dokument USA) **Rich Hill**, r. Andrew Droz Palermo, Tracy Droz Tragosová; (zahraniční dok.) **Return to Homs** (Návrat do Homsu), r. Talal Derki, Sýrie/Spolková republika Německo. – Zvláštní cena poroty: (zahraniční) **God Help the Girl** (Bůh pomáhej té dívce), r. Stuart Murdoch, Velká Británie; (zahraniční dok.) **We Come as Friends/Entente cordiale** (Přicházíme jako přátelé), r. Hubert Sauper, Francie/Rakousko. – Cena diváků: (USA) **Whiplash**; (zahraniční) **Difret** (Odvaha), r. Zeresenay Berhane Mehari, Etiopie; (dokument USA) **Alive Inside: A Story of Music & Memory** (Vnitřní život: Příběh hudby a paměti), r. Michael Rossato-Bennett; (zahraniční dokument) **The Green Prince** (Zelený princ), r. Nadav Schirman, Spolková republika Německo/Izrael/Velká Británie. – Cena za režii: (USA) **Fishing Without Nets** (Rybolov bez sítí), r. Cutter Hodierne, USA/Somálsko/Keňa; (zahraniční) **52 Tuesdays** (52 úterků), r. Sophie Hydeová, Austrálie; (dokument USA) **The Case Against 8** (Kauza zrušení Návrhu č. 8), r. Ben Cotner, Ryan White; (zahraniční dokument) **20,000 Days on Earth** (20 000 dnů na Zemi), r. Iain Forsyth, Jane Pollardová, Velká Británie. – Cena za kameru: (USA) **Christopher Blauvelt** ve filmu **Low Down** (Celá pravda), r. Jeff Preiss; (zahraniční) **Ula Pontikosová** ve filmu **Lilting** (Rytmus řeči), r. Hong Khaou, Velká Británie. – Cena Walda Salta za scénář: **The Skeleton Twins** (Odcizená dvojčata), sc. Craig Johnson, Mark Heyman, r. Craig Johnson. – Cena za scénář zahraničního filmu: **Blind** (Slepá), sc. a r. Eskil Vogt, Norsko/Nizozemsko.

43. mezinárodní filmový festival Rotterdam

22. 1. – 2. 2. 2014; *výběr*

Cena Tygr: Yamamori clip koujo no atari (Anatomie svorky na papír), r. Ikeda Akira, Japonsko; Hang Gong-Ju, r. Lee Su-Jin, Jižní Korea; Nǎnting mǎste gǎ sōnder (Něco musí prasknout), r. Ester Martin Bergsmark. – Cena Big Screen: Ješčo odin god (Ještě jeden rok), r. Oxana Byčkovová, Rusko. – Cena NETPAC: 28, r. Prasanna Jayakody, Srí Lanka. – Cena diváků: Nebraska, r. Alexander Payne, USA. – Cena FIPRESCI: Pleng khong kao (Písně o rýži), r. Uruphong Raksasad, Thajsko.

64. mezinárodní filmový festival Berlín

6. – 16. 2. 2014; *výběr cen*

Zlatý medvěd: Bai ri yan huo (Černé uhlí, tenký led), r. Diao Yinan, Čína/Hongkong. – Velká cena poroty Stříbrný medvěd: Grandhotel Budapešť (The Grand Budapest Hotel), r. Wes Anderson, Velká Británie/Spolková republika Německo. – Stříbrný medvěd za režii: Richard Linklater ve filmu *Boyhood* (Chlapectví), USA. – Stříbrný medvěd pro nejlepší herečku: Haru Kurokiová ve filmu *Chiisai ouchi* (Malý dům), r. Yoji Yamada, Japonsko. – Stříbrný medvěd pro nejlepšího herce: Lia Fan ve filmu *Černé uhlí, tenký led*. – Stříbrný medvěd za výjimečné umělecké ztvárnění: kameraman Zeng Jian ve filmu *Tui na* (Slepá masáž), r. Lou Ye, Čína/Francie. – Stříbrný medvěd za scénář: Dietrich Brüggemann, Anna Brüggemannová ve filmu *Kreuzweg* (Křížová cesta), r. Dietrich Brüggemann, Spolková republika Německo/Francie. – Stříbrný medvěd, cena Alfreda Bauera za hraný film, otevírající nové perspektivy: Aimer, boire et chanter (Milovat, pít a zpívat), r. Alain Resnais, Francie. – Cena za nejlepší debut: Güeros, r. Alonso Ruizpalacios, Mexiko. – Zlatý medvěd za krátký film: Tant qu'il nous reste des fusils à pompe (Dokud nám zůstanou brokovnice), r. Caroline Poggiová, Jonathan Vinel, Francie. Cena poroty Stříbrný medvěd za krátký film: Laborat, r. Guillaume Cailleau, Spolková republika Německo. – Zlatý medvěd za celoživotní dílo: Ken Loach. – Cena FIPRESCI: (hlavní soutěž) Milovat, pít a zpívat; (Panorama) Hoje eu quero voltar sozinho (Dnes se chci vrátit sám), r. Daniel Riberio, Brazílie; (Fórum) *Forma*, r. Ayumi Sakamotoová, Japonsko. – Cena ekumenické poroty: (hlavní soutěž) Křížová cesta; (Panorama) Calvary (Kalvárie), r. John Michael McDonagh, Irsko/Velká Británie; (Fórum) *Sto spiti* (Doma), r. Athanasios Karanikolas, Řecko/Spolková republika Německo. – Cena poroty čtenářů časopisu Tagesspiegel: Sametoví teroristé, r. Pavol Pekarčík, Ivan Ostrochovský, Peter Kerekes, Slovensko/Česká republika/Chorvatsko.

Ceny Britské akademie filmového a televizního umění (BAFTA)

16. 2. 2014

Nejlepší film: 12 let v řetězech (12 Years of a Slave), p. Anthony Katagas, Brad Pitt, Dede Gardnerová, Jeremy Kleiner, Steve McQueen; r. Steve McQueen, USA. – Nejlepší britský film, Cena Alexandra Kordy: Gravitate (Gravity), p. Alfonso Cuarón, David Heyman, Jonás Cuarón; r. Alfonso Cuarón, USA/Velká Británie. – Nejlepší cizojazyčný film: Velká nádhera (La grande bellezza), r. Paolo Sorrentino; p. Nicola Giuliano, Francesca Cimaová, Itálie, Francie. – Nejlepší britský debut: režisér a scenárista Kieran Evans ve filmu *Kelly + Victor*. – Nejlepší režie, Cena Davida Leana: Alfonso Cuarón ve filmu *Gravitate*. – Nejlepší herečka: Cate Blanchettová ve filmu *Jasmíniny slzy* (Blue Jasmine), r. Woody Allen, USA. – Nejlepší herec: Chiwetel Ejiofor ve filmu *12 let v řetězech*. – Nejlepší herečka ve vedlejší roli: Jennifer Lawrenceová ve filmu *Špinavý trik* (American Hustle) r. David O. Russell, USA. – Nejlepší herec ve vedlejší roli: Barkhad Abdi ve filmu *Kapitán Phillips* (Captain Phillips), r. Paul Greengrass, USA. – Nejlepší původní scénář: Eric Warren Singer, David O. Russell ve filmu *Špinavý trik*. – Nejlepší scénář-adaptace: Steve Coogan, Jeff Pope ve filmu *Philomena* (Philomena), r. Stephen Frears, Velká Británie/USA/Spolková republika Německo. – Nejlepší hudba, Cena Anthonyho Asquithe: Steven Price ve filmu *Gravitate*. – Nejlepší kamera: Emmanuel Lubezki ve filmu *Gravitate*. – Nejlepší výprava: Catherine Martinová, Beverley Dunnová ve filmu *Velký Gatsby* (The Great Gatsby), r. Baz Luhrmann, Austrálie/USA. – Nejlepší kostýmy: Catherine Martinová ve filmu *Velký Gatsby*. – Nejlepší střih: Dan Hanley, Mike Hill ve filmu *Rivalové* (Rush), r. Ron Howard, Velká Británie/Spolková republika Německo. – Nejlepší zvuk: Glenn Freemantle, Skip

Lievsay, Christopher Benstead, Niv Adiri, Chris Munro ve filmu *Gravitace*. – Nejlepší masky/účesy: Evelyne Norazová, Lori McCoy-Bellová, Katherine Gordonová ve filmu *Špinavý trik*. – Nejlepší vizuální efekty: Tim Webber, Chris Lawrence, David Shirk, Neil Corbould, Nikki Pennyová ve filmu *Gravitace*. – Nejlepší dokument: *The Act of Killing* (Způsob zabíjení), r. Joshua Oppenheimer, Dánsko/Norsko/Velká Británie. – Nejlepší krátký film: *Room 8* (Pokoje č. 8), James W. Griffiths, Sophie Vennerová. – Nejlepší dlouhý anim. film: *Ledové království* (Frozen), r. Chris Buck, Jennifer Leeová, USA. – Nejlepší krátký anim. film: *Sleeping with the Fishes* (Spát s rybami), James Walker, Sarah Woolnerová, Yousif Al-Khalifa. – Čestné členství v Akademii: Helen Mirrenová. – Cena za výjimečný britský přínos kinematografii: Peter Greenaway. – Cena pro vycházející hvězdu: Will Poulter. – REKAPITULACE (dvě ceny a více): *Gravitace* – 6 cen; *Špinavý trik* – 3 ceny; **12 let v řetězech**, *Velký Gatsby* – 2 ceny.

Césary, ceny Francouzské filmové akademie za rok 2013

39. ročník; Paříž, 28. 2. 2013

Nejlepší film: *Les garçons et Guillaume, à table* (Chlapci a Guillaume, ke stolu!), p. Edouard Weil, Cyril Colbeau-Justin, Jean-Baptiste Dupont, r. Guillaume Gallienne, Francie/Belgie. – Nejlepší režie: Roman Polanski ve filmu *La Vénus à la fourrure* (Venuše v kožichu), Francie/Polsko. – Nejlepší herec: Guillaume Gallienne ve filmu *Chlapci a Guillaume, ke stolu!*. – Nejlepší herečka: Sandrine Kiberlainová ve filmu *9 mois ferme* (Devět měsíců natvrdo), r. Albert Dupontel. – Nejlepší herec ve vedlejší roli: Niels Arestrup ve filmu *Quai d'Orsay*, r. Bertrand Tavernier. – Nejlepší herečka ve vedlejší roli: Adèle Haenelová ve filmu *Suzanne*, r. Katell Quillévéréová. – Nejlepší mužská herecká naděje: Pierre Deladonchamps ve filmu *L'inconnu du lac* (Neznámý od jezera), r. Alain Guiraudie. – Nejlepší ženská herecká naděje: Adèle Exarchopoulosová ve filmu *Život Adèle* (La vie d'Adèle – Chapitres 1 et 2), r. Abdellatif Kechiche, Francie/Belgie/Španělsko. – Nejlepší cizojazyčný film: *The Broken Circle Breakdown* (Broken Circle Breakdown), r. Félix Van Groeningen, Belgie/Nizozemsko. – Nejlepší první film: *Chlapci a Guillaume, ke stolu!*. – Nejlepší původní scénář: Albert Dupontel ve filmu *Devět měsíců natvrdo*. – Nejlepší scénář-adaptace: Guillaume Gallienne ve filmu *Chlapci a Guillaume, ke stolu!*. – Nejlepší kamera: Thomas Hardmeier ve filmu *L'extravagant voyage du jeune et prodigieux T. S. Spivet* (Mapa mých světů), r. Jean-Pierre Jeunet, Francie/Kanada. – Nejlepší původní hudba: Martin Wheeler ve filmu *Michael Kohlhaas*, r. Arnaud des Pallières. – Nejlepší výprava: Stéphane Rozenbaum ve filmu *Pěna dní* (L'écume des jours), r. Michel Gondry, Francie/Belgie. – Nejlepší kostýmy: Pascaline Chavanneová ve filmu *Renoir* (Renoir), r. Gilles Bourdos. – Nejlepší střih: Valérie Deseineová ve filmu *Mapa mých světů*. – Nejlepší zvuk: Jean-Pierre Duret, Jean Maillet, Mélissa Petitjeanová ve filmu *Michael Kohlhaas*. – Nejlepší dokument: *Sur le chemin de l'école* (Cesta do školy), r. Pascal Plisson, p. Barthélémy Fougea. – Nejlepší animovaný film: (dlouhý) *Loulou ou L'incroyable secret* (Lulu aneb Neuvěřitelné tajemství), r. Eric Omond, p. Valérie Schermannová, Christophe Jankovic; (krátký) *Mademoiselle Kiki et les Montparnos* (Slečna Kiki a lidé z Montparnasu), r. Amélie Harrautová, p. Serge Elissalde, Olivier Catherin. – Nejlepší krátký film: *Avant que de tout perdre* (Raději než o všechno přijít), r. Xavier Legrand, p. Alexandre Gavras. – Čestný César za celoživotní tvorbu: Scarlett Johanssonová.

Independent Spirit Awards (ISA) – americké Ceny nezávislého ducha

29. ročník; Los Angeles, 1. 3. 2014

Nejlepší film: **12 let v řetězech** (12 Years a Slave), p. Brad Pitt, Dede Gardnerová, Jeremy Kleiner, Steve McQueen, Anthony Katagas, Arnon Milchan, Bill Pohlad; r. Steve McQueen. – Cena Johna Cassavetes (pro film pod 500 000 dolarů): *This Is Martin Bonner* (To je Martin Bonner), sc. a r. Chad Hartigan, p. Cherie Saulterová. – Nejlepší první film: *Fruitvale Station*, r. Ryan Coogler, p. Nina Yang Bongioviová, Forest Whitaker. – Nejlepší zahraniční film: *Život Adèle* (La vie d'Adèle – Chapitre 1 et 2), r. Abdelatif Kechiche, Francie/Belgie/Španělsko. – Nejlepší režie: Steve McQueen ve filmu **12 let v řetězech**. – Nejlepší herec: Matthew

McConaughey ve filmu *Klub poslední naděje* (Dallas Buyers Club), r. Jean-Marc Vallée. – Nejlepší herečka: **Cate Blanchettová** ve filmu *Jasmíniny slzy* (Blue Jasmine), r. Woody Allen. – Nejlepší herec ve vedlejší roli: **Jared Leto** ve filmu *Klub poslední naděje*. – Nejlepší herečka ve vedlejší roli: **Lupita Nyong'o** ve filmu *12 let v řetězech*. – Nejlepší scénář: **John Ridley** ve filmu *12 let v řetězech*. – Nejlepší první scénář: **Bob Nelson** ve filmu *Nebraska*, r. Alexander Payne. – Nejlepší kamera: **Sean Bobbitt** ve filmu *12 let v řetězech*. – Nejlepší střih: **Nat Sanders** ve filmu *Short Term 12* (Termínovaný pobyt), r. Destin Daniel Cretton. – Nejlepší dokument: **20 Feet from Stardom** (Pár metrů od slávy), r. Morgan Neville, p. Morgan Neville, Gil Friesen, Caitrin Rogersová. – Cena Roberta Altmana: **Mud**, r. Jeff Nichols.

Orel 2014, polské filmové ceny

16. ročník; Varšava, 10. 3. 2014

Nejlepší film: *Ida*, r. Paweł Pawlikowski. – Nejlepší režie: **Paweł Pawlikowski** ve filmu *Ida*. – Nejlepší herec: **David Ogrodnik** ve filmu *Chce się żyć* (Život je úžasný), r. Maciej Pieprzyca. – Nejlepší herečka: **Agata Kuleszová** ve filmu *Ida*. – Nejlepší herec ve vedlejší roli: **Arkadiusz Jakubik** ve filmu *Život je úžasný*. – Nejlepší herečka ve vedlejší roli: **Anna Nehrebecká** ve filmu *Život je úžasný*. – Nejlepší scénář: **Maciej Pieprzyca** ve filmu *Život je úžasný*. – Nejlepší kamera: **Krzysztof Ptak**, **Wojciech Staroń** ve filmu *Papusza*, r. Joanna Kos-Krauzeová, Krzysztof Krauze. – Nejlepší hudba: **Jan Kanty Pawluśkiewicz** ve filmu *Papusza*. – Nejlepší výprava: **Anna Wunderlichová** ve filmu *Papusza*. – Nejlepší kostýmy: **Barbara Sikorska-Bouffalová** ve filmu *Papusza*. – Nejlepší střih: **Jarosław Kamiński** ve filmu *Ida*. – Nejlepší zvuk: **Guillaume Le Braz**, **Jacek Hamela** ve filmu *Imagine*, r. Andrzej Jakimowski. – Objev roku: **Bodo Kox** za režii filmu *Dziewczyna z szafy* (Dívka ze skříně). – Nejlepší dokument: *Inny świat* (Jiný svět), r. Dorota Kędzierzawska. – Nejlepší evropský film: *Pátrání po Sugar Manovi* (Sugar Man), r. Malik Benjelloul, Velká Británie/Švédsko. – Cena za celoživotní dílo: dokumentarista **Kazimierz Karabasz**. – Cena diváků: *Život je úžasný*.

Jeden svět 2014, 16. mezinárodní festival dokumentárních filmů o lidských právech

Praha, 3. – 12. 3. 2014

Cena Hlavní poroty za nejlepší film: *Judgment in Hungary* (Verdikt v Maďarsku), r. Eszter Hajdúová, Maďarsko/Spolková republika Německo. – Cena za nejlepší režii: *De dansande andarnas skog* (Prales tančících duchů), r. Linda Västriková, Švédsko/Kanada. – Zvláštní uznání: *L'expérience Blocher* (Já, Blocher), r. Jean-Stéphane Bron, Švýcarsko/Francie; a *L'escale* (Přestupní stanice), r. Kaveh Bakhtiari, Francie. – Cena Poroty Václava Havla: *Miners Shot Down* (Horníci pod palbou), r. Rehad Desai, Jihoafrická republika. Zvláštní uznání Poroty Václava Havla: *No Fire Zone: The Killing Fields of Sri Lanka* (Vražedná pole na Srí Lance), r. Callum Macrae, Velká Británie. – Cena Poroty Českého rozhlasu: *Prales tančících duchů*. – Cena Studentské poroty: *Viva Cuba Libre: Rap Is War* (Viva Cuba Libre – Rapová vzpoura), r. Jesse Acevedo, Kuba/USA. – Divácká cena Nadačního fondu AVAST: *The Crash Reel* (Jízda na hraně), r. Lucy Walkerová, USA. – Cena Homo Homini (udělovaná společností Člověk v tísni v rámci festivalu): dagestánská právnička **Sapijat Magomedovová**.

Febiofest 2014, 21. mezinárodní filmový festival Praha

20. – 28. 3. 2014

Grand Prix (podle laické poroty, vybírající z evropských soutěžních filmů): *Hemma* (Domov), r. Maximilian Hult, Švédsko/Island. – Cena v I ty jsi filmařem (soutěž filmů natočených na mobil či tablet): *Hra peněz*, r. Barbora Skoumalová, Agáta Paličková, Petr Polák. – Kristián za přínos světové kinematografii: **Andrzej Wajda**, **Dieter Kosslick**, **Isaach De Bankolé**.

Febiofest 2014, 21. mezinárodní filmový festival Bratislava

21. – 27. 3. 2014

Soutěž krátkých filmů zemí V4: Hlavní cena – Cena Slovenské asociace producentů v audiovizí (SAPA): *Újratervezés* (Můj průvodce), r. Barnabás Tóth, Maďarsko. Zvláštní cena poroty:

anim. f. **Ziegenort**, r. Tomasz Popakul, Polsko. – Cena diváků: **Mazurek**, r. Julie Kolbergová, Polsko.

Výroční ceny Asociace slovenských filmových klubů za rok 2013

6. ročník; Bratislava, 21. 3. 2014 – *Febiofest*

Nejlepší klubový film roku 2012: **Hon** (Jagten), r. Thomas Vinterberg, Dánsko/Švédsko. – Nejlepší filmový klub roku 2012: **Filmový klub v muzeu Slovenského národního povstání, Banská Bystrica**. – Výroční cena Asociace slovenských filmových klubů za přínos světové kinematografii: **Andrzej Wajda**. – Výroční cena Asociace slovenských filmových klubů za přínos slovenské kinematografii a klubovému hnutí: **Dušan Hanák**.

Hory a město 2014, 15. mezinárodní festival horského filmu a dobrodružství v Bratislavě

2. – 6. 4. 2014

Grand Prix: **North of the Sun** (Na sever od Slunce), r. Inge Wegge, Norsko. – Cena za nejlepší film: (kategorie *Skála*) **The Sensei** (Sensei – Můj japonský učitel), r. Peter Mortimer, Josh Lowell, Nick Rosen, USA; (kategorie *Zem*) **The Last Great Climb** (Poslední velká stěna), r. Alastair Lee, Velká Británie; (kategorie *Voda*) **Alone on the River** (Samí na vodě), r. Stéphane Pion, Francie; (kategorie *Vzduch*) **Vultures of Tibet** (Tibetští supi), r. Russell O. Bush, USA/Kanada. – Cena V4: **Vlčie hory**, r. Erik Baláž, Slovensko. – Cena Adidas Terrex pro začínajícího filmaře: **Jesenné ráno na Minčole**, r. Juraj Lukáš, Slovensko. – Cena Literárního fondu: **Slepá důvera**, r. Rastislav Hatiar, Slovensko. – Zvláštní cena poroty: **High Tension: Ueli Steck and the Clash on Everest** (Vysoké napětí – Ueli Steck a konflikt na Everestu), USA.

Slnko v sieti 2014, slovenské národní filmové ceny udělené Slovenskou filmovou a televizní akademií (SFTA) za rok 2012–2013

5. ročník; Bratislava, 26. 4. 2014

Nejlepší celovečerní film: **Můj pes Killer** (Môj pes Killer), r. Mira Fornay, Slovensko/Česká republika. – Nejlepší dokumentární film: **Kauza Cervanová**, r. Robert Kirchhoff, Slovensko/Česká republika. – Nejlepší animovaný film: **Sneh**, r. Ivana Šebestová. – Nejlepší krátký hraný film: **Výstava**, r. Peter Begányi, Andrej Kolenčík. – Nejlepší filmová režie: **Mira Fornay** ve filmu **Můj pes Killer**. – Nejlepší ženský herecký výkon: **Zuzana Mauréryová** ve filmu **Ďakujem, dobre**, r. Mátyás Prikler. – Nejlepší ženský herecký výkon ve vedlejší roli: **Jana Oláhová** ve filmu **Ďakujem, dobre**. – Nejlepší mužský herecký výkon: **Attila Moks** ve filmu **Ďakujem, dobre**. – Nejlepší mužský herecký výkon ve vedlejší roli: **Miroslav Krobot** ve filmu **Ďakujem, dobre**. – Nejlepší scénář: **Mira Fornay** ve filmu **Můj pes Killer**. – Nejlepší kameramanský výkon: **Tomáš Juríček** ve filmu **Kandidát**, r. Jonáš Karásek, Slovensko/Česká republika. – Nejlepší střih: **Matej Beneš** ve filmu **Kandidát**. – Nejlepší zvuk: **Marián Gregorovič, Peter Mazáček** ve filmu **Zázrak**, r. Juraj Lehotský, Slovensko/Česká republika. – Nejlepší původní hudba: **Michal Novinski, Jan P. Muchow** ve filmu **Ve stínu**, r. David Ondříček, Česká republika/Slovensko/Polsko/Izrael. – Nejlepší výtvarný počin: **Michal Struss, Henrik Borároš** ve filmu **Modrý tygr**, r. Petr Oukropec, Česká republika/Spolková republika Německo/Slovensko. – Nejlepší kostýmy: **Katarína Štrbová Bielíková** ve filmu **Líbánky**, r. Jan Hřebejk, Česká republika/Slovensko. – Nejlepší zahraniční film: **Láska** (L'amour), r. Michael Haneke, Francie/Spolková republika Německo/Rakousko. – Celoživotní přínos slovenské kinematografii: **Dušan Hanák, Dušan Dušek**.

Igric 2014, výroční národní tvůrčí ceny Slovenského filmového svazu, Unie slovenských televizních tvůrců a Literárního fondu Slovenska za audiovizuální tvorbu roku 2013

25. ročník; Bratislava, 25. 9. 2014

Hraná filmová tvorba pro kina: **Tomáš Juríček** za kameru ve filmu **Kandidát**, r. Jonáš Karásek, Slovensko/Česká republika. Tvůrčí prémie: **Mariana Čengel Solčanská** za režii filmu **Miluj ma**

alebo odíd'. – Televizní dramatická tvorba: nebyla udělena. Tvůrčí prémie: Ján Sebechlebský za režii televizním seriálu **Kriminálka Staré Mesto II.** – Animovaná tvorba: Katarína Kerekesová za námět, režii a výtvarné ztvárnění seriálu **Mimi a Líza.** Tvůrčí prémie: Ivana Šebestová za režii, výtvarné návrhy a animaci filmu **Sneh.** – Filmová a televizní dokumentární tvorba: Robert Kirchhoff za režii filmu **Kauza Cervanová,** Slovensko/Česká republika. Tvůrčí prémie: Ladislav Kaboš za režii filmu **Všechny moje děti** (Všetky moje deti), Slovensko/Česká republika. – Ženský herecký výkon ve filmu nebo v televizním díle: Zuzana Mauréryová ve filmech **Colette,** r. Milan Cieslar, Česká republika/Slovensko, a **Ďakujem, dobre,** r. Mátyás Prikler. Tvůrčí prémie: Éva Bendorová ve filmech **Miluj ma alebo odíd'** a **Dobrý človek,** r. Csaba Molnár; **Zuzana Fialová** v televizním seriálu **Kriminálka Staré Mesto II.** – Mužský herecký výkon ve filmu nebo v televizním díle: Marek Majeský ve filmu **Kandidát.** Tvůrčí prémie: Michal Kubovčík ve filmu **Kandidát;** **Vladimír Obšil** ve filmu **Ďakujem, dobre.** – Tvůrčí prémie: (za ostatní filmovou a televizní tvorbu) Rudolf Urc za námět a scénář televizního seriálu **Čarovný svet animovaného filmu;** (za audiovizuální teorii a kritiku) **Eva Vženteková** za knihu **Diptych Štefana Uhra Organ a Tri dcéry.**

Ceny slovenské filmové kritiky 2014, udělené Klubem filmových novinářů Slovenského syndikátu novinářů za tvůrčí výkony v roce 2013

22. ročník; Bratislava, 25. 9. 2014

Cena za dlouhometrážní slovenský hraný film pro kina: Můj pes Killer (Môj pes Killer), r. Mira Fornay, Slovensko/Česká republika. – Cena za slovenský celovečerní dokumentární film: ex aequo Kauza Cervanová, r. Robert Kirchhoff, Slovensko/Česká republika, a **Sametoví teroristé** (Zamatoví teroristi), r. Pavol Kovarčík, Ivan Ostrochovský, Peter Kerekes, Slovensko/Česká republika/Chorvatsko. – Cena za filmovou kritiku a publicistiku: Daniel Bernát, šéfredaktor měsíčníku Slovenského filmového ústavu *Film.sk.* – Cena za nejlepší zahraniční film ve slovenských kinech: Velká nádhera (La grande bellezza), r. Paolo Sorrentino, Itálie/Francie. – Ceny slovenských filmových novinářů FIPRESCI: Film Europe za distribuci filmu **Velká nádhera;** **VŠMU Bratislava a Continental Film** za distribuci 4 pásem krátkých studentských filmů **Kobylky;** **Pavol Barabáš** za seriál šesti filmů **Príbehy tatranských štítov** natočených ve Studiu K2 v roce 2013.

AFO 2014 – Academia Film Olomouc, 49. mezinárodní festival populárně-vědeckých a dokumentárních filmů, Olomouc

15. – 20. 4. 2014

Cena za nejlepší mezinárodní populárně-vědecký dokumentární film: More Than Honey (Víc než med), r. Markus Imhoof, Švýcarsko. – Cena RWE za nejlepší český populárně-vědecký dokumentární film: Čí je moje dítě, r. Marek Duda, Radim Procházka. – Cena za nejlepší krátký populárně-vědecký film: Mesiačiky, r. Diana Fábiánová, Slovensko. – Cena studentské poroty: Lights Out! (Zhasnout!) r. Michael McNamara, Kanada (z televizní série **The Nature of Things**). – Cena diváků: Vlčie hory, r. Erik Baláž, Slovensko. – Cena za osobní přínos popularizaci vědy: Lawrence M. Krauss. – Cena za přínos popularizaci vědy (institute): The Nature of Things (nejstarší populárně vědecká televizní série), Kanada. – Zvláštní uznání: Valerie Mellonová za kr. film **Inorganica,** Velká Británie – Cena pro blog popularizující vědu: www.kosmonautix.cz. – Cena časopisu Dějiny a současnost (za nejlepší český populárně-vědecký dokument z oblasti humanitních a společenských věd): **Čí je moje dítě.** – Cena časopisu Vesmír (za nejlepší český populárně-vědecký dokument v oblasti přírodních věd): **Řeky Otakara Štěrbý,** r. Ladislav Moulis.

60. Mezinárodní dny krátkého filmu Oberhausen

Spolková republika Německo, 1. – 6. 5. 2014; výběr

Velká cena města Oberhausenu: La estancia (Stanice), r. Federico Adorno, Paraguay. – Hlavní cena: Gangster Backstage (Gangsterské zákulisí), r. Teboho Edkins, Francie/Jihoafrická republika. – Cena Arte za evropský krátký film: Epistrofi stin odo Ailolu (Zpátky na ulici v

Ailolu), r. Maria Kourkoutaová, Francie/Řecko. – Ministerská cena Severního Porýní-Vestfálska: **River Plate**, r. Josef Dabernig, Rakousko. – Cena FIPRESCI: **Just Like Us** (Jako my), r. Jesse McLeanová, USA. – Cena ekumenické poroty: **Neeuklidině geometrija** (Neeuklidovská geometrie), r. Skirmanta Jakaitėová, Solveiga Masteikaitė, Litva.

Anifilm, 5. mezinárodní festival animovaných filmů, Třeboň

6. – 11. 5. 2014

Hlavní cena v soutěži celovečerních filmů pro dospělé: **Cheatin'**, r. Bill Plympton, USA. Čestné uznání poroty: **Couleur de peau: miel** (Barva pleti: medová), r. Laurent Boileau a Jung, Belgie, Francie, Jižní Korea, Švýcarsko. – Hlavní cena v soutěži celovečerních filmů pro děti: **O menino e o mundo** (Chlapec a svět), r. Alê Abreu, Brazílie. – Hlavní cena v mezinárodní soutěži krátkých filmů: **Must Stsenarium** (Nejhorší možný scénář), r. Kristjan Holm, Estonsko. – Hlavní cena v soutěži studentských filmů: **Plug and Play**, r. Michael Frei, Švýcarsko. Čestné uznání poroty studentských filmů: **Symphony No. 42** (Symfonie č. 42), r. Réka Bucsiová, Maďarsko. – Cena za celoživotní přínos animovanému filmu: **Zdeněk Smetana**.

67. mezinárodní filmový festival Cannes

14. – 25. 5. 2014; výběr

Velká cena Zlatá palma: **Kis uykusu/Winter Sleep** (Zimní spánek), r. Nuri Bilge Ceylan, Turecko/Francie/Spolková republika Německo. – Velká cena: **Le meraviglie** (Zázraky), r. Alice Rohrwacherová, Itálie/Švýcarsko/Spolková republika Německo. – Cena za režii: **Bennett Miller** ve filmu **Foxcatcher**, USA. – Cena za nejlepší ženský herecký výkon: **Julianne Mooreová** ve filmu **Maps to the Stars** (Mapy ke hvězdám), r. David Cronenberg, Kanada/Francie. – Cena za nejlepší mužský herecký výkon: **Timothy Spall** ve filmu **Mr. Turner**, r. Mike Leigh, Velká Británie. – Cena za scénář: **Andrej Zvjagincev, Oleg Něgin** ve filmu **Leviatan**, r. Andrej Zvjagincev, Rusko. – Cena poroty: ex aequo **Mommy** (Máma), r. Xavier Dolan, Kanada, a **Adieu au langage** (Sbohem jazyku), r. Jean-Luc Godard, Francie. – Zlatá palma za krátký film: **Leidi**, r. Simón Mesa Soto, Kolumbie/Velká Británie. – Cena Zlatá kamera: **Party Girl**, r. Claire Burgerová, Samuel Theis, Marie Amachoukeliová, Francie. – Cena v soutěži Určitý pohled: **Fehér isten** (Bílý bůh), r. Kornél Mundruczó, Maďarsko/Spolková republika Německo/Švédsko. Cena poroty v soutěži Určitý pohled: **Turist** (Turista), r. Ruben Östlund, Švédsko. Zvláštní cena v soutěži Určitý pohled: **Le sel de la terre/The Salt of the Earth** (Sůl země), Wim Wenders, Francie. Skupinová cena v soutěži Určitý pohled: **Party Girl**. Cena za herecký výkon v soutěži Určitý pohled: **David Gulpilil** ve filmu **Charlie's Country** (Charlieho kraj), Rolf De Heer, Austrálie. – První cena v soutěži Cinéfondation: **Skunk**, r. Annie Silversteinová, USA. – Cena Vulkán za technickou kvalitu: **Dick Pope** za kameru filmu **Mr. Turner**. – Cena FIPRESCI: (hlavní soutěž) **Zimní spánek**; (Určitý pohled) **Jauja** (Jauja, pozemský ráj), r. r. Lisandro Alonso, Argentina/USA/Nizozemsko/Francie/Mexiko; (paralelní sekce) **Les combattants** (Spolubojovníci), r. Thomas Cailley, Francie. – Cena ekumenické poroty: **Timbuktu**, r. Abderrahmane Sissako, Francie/Mauretánie.

Envirofilm 2014, 20. mezinárodní festival filmů o životním prostředí, Banská Bystrica

19. – 24. 5. 2014; výběr

Hlavní cena: **Superhirne im Federkleid – Kluge Vögel im Duell** (Zobák a mozek), r. Volker Arzt, Angelika Siglová, Spolková republika Německo/Nový Zéland. – Cena v kategorii zpravodajské a publicistické programy, magazíny a filmy: **Varm luft for milliarder** (Podvodníci s emisemi), r. Tom Heinemann, Dánsko. – Cena v kategorii dokumentární filmy: **Da di zhi zi** (Syn země), r. Luo Sheng, Čína. – Cena v kategorii vzdělávací a naučné videoprogramy a filmy: **Terra X: Expedition Deutschland – Eine Zeitreise durch 500 Millionen Jahre** (Terra X: Expedice Německo: Cesta časem napříč pěti sty miliony let), r. Ralf Blasius, Spolková republika Německo. – Cena v kategorii volná tvorba a filmy pro děti a mládež: **Precitnutie**, r. Alena Smrtníková, Slovensko.

54. Krakovský filmový festival

25. 5. – 1. 6. 2014; *výběr*

Mezinárodní soutěž dokumentárních filmů: Zlatý roh: **Elwira Niewiera, Piotr Rosolowski** ve filmu ***Efekt domina*** (Dominový efekt), Polsko/Spolková republika Německo. – Stříbrný roh: (nad 60 minut) **Talal Derki** ve filmu ***Al awda ila Hims*** (Návrat do Homsu), Sýrie/Spolková republika Německo; (30–60 minut) **Dan Wasserman** ve filmu ***Do You Believe in Love?*** (Věříš na lásku?), Izrael. – Mezinárodní soutěž krátkometrážních filmů: Zlatý drak: **Jerzy Kucia** ve filmu ***Fuga na violoncelle, trąbkę i pejzaż*** (Fuga pro violoncello, trubku a krajinku), Polsko. – Stříbrný drak: (dokumentární) **Juliette Touinová** ve filmu ***La casona*** (Velký dům), Kuba; (hraný) **Mat Kirkby** ve filmu ***The Phone Call*** (Telefonát), Velká Británie; (animovaný) **Stephen Irwin** ve filmu ***The Obvious Child*** (Bezpochyby dítě), Velká Británie. – DocFilmMusic, mezinárodní soutěž hudebních dokumentů: Zlatý hejnal: **Amanda Sansová, Miquel Galofré** ve filmu ***Songs of Redemption*** (Písně vykoupení), Jamajka/Španělsko. – Cena FIPRESCI: (dokumentární) **Grenzen** (Hranice), r. Jacqueline van Vughtová, Nizozemsko. – Cena FICC Don Quijote: (krátkometrážní filmy) **Lux aeterna** (Věčné světlo), r. Carlos Tribiño Mamby, Kolumbie.

Zlín Film Festival, 54. mezinárodní festival filmů pro děti a mládež

30. 5. – 5. 6. 2014

Hlavní cena Zlatý střevíček: (hraný film pro děti) **Ye ying/Le promeneur d'oiseau** (Slavík), r. Philippe Muyl, Francie/Čína; (hraný film pro mládež) **Kings of Summer** (Králové léta), r. Jordan Vogt-Roberts; (animovaný film) **Mythopolis**, r. Alexandra Hetmerová Česká republika. – Cena města Zlína za nejlepší dětský herecký výkon: **Petr Šimčák** ve filmu ***Pojedeme k moři***, r. Jiří Mádl. – Cena Miloše Macourka za nejlepší mládežnický herecký výkon: **Gijs Blom** ve filmu ***Jongens*** (Kluci), r. Mischa Kampová, Nizozemsko. – Cena Hermíny Týrlové: Nyuszi és őz (Zajíc a jelen), r. Péter Vác, Maďarsko. – Hlavní cena dětské poroty: Pojedeme k moři. – Hlavní cena mládežnické poroty: Kluci. – Cena Evropa ministra kultury České republiky: Ömheten (Něha), r. Sofia Norlinová, Švédsko. Zvláštní cena poroty pro Evropský debut: Leave to Remain (Povolení k pobytu), r. Bruce Goodison, Velká Británie. – Uznání za tvůrčí přínos ve filmové tvorbě pro děti a mládež: Jaroslav Uhlíř. – Cena ECFA: Sitting Next to Zoe (Zoe a já), r. Ivana Lalovićová, Švýcarsko. – Cena ekumenické poroty: Kluci. Čestné uznání ekumenické poroty: Vandal (Vandal), r. Hélier Cisterne, Francie. – Cena diváka Zlaté jablko: (hraný film) **Kluci**; (animovaný film) **Ty se máš!**, r. Zuzana Brachaczková, Česká republika. – Zlínský pes: Top film Zlínského psa: Malý Cousteau, r. Jakub Kouřil, Česká republika. – Duhová kulička, soutěž filmových marketingových kampaní: 1. místo: Kandidát, r. Jonáš Karásek, Slovensko/Česká republika. – Speciální cena poroty: Příběh Kmotra, r. Petr Nikolaev, Česká republika.

Annecy 2014, 38. mezinárodní festival animovaných filmů

Annecy, Francie, 9. – 14. 6. 2014; *výběr cen z hlavní filmové soutěže*

Hlavní cena Křišťál z Annecy: (krátký f.) **Man on Chair** (Muž na židli), r. Dahee Jeong, Francie/Jižní Korea; (dlouhý f.) **O menino e o mundo** (Chlapec a svět), r. Alê Abreu, Brazílie. – Cena poroty: kr. f.) **Patch** (Skvrna), r. Gerd Gockell, Spolková republika Německo/Švýcarsko; (dlouhý f.) **Cheatin'**, r. Bill Plympton, USA. – Cena Jeana-Luca Xiberrase za krátkometrážní debut: Hasta Santiago (Ahoj, Santiago), r. Mauro Carraro, Francie Švýcarsko. – Cena diváků: kr. f.) **La petite casserole d'Anatole** (Anatolův kastrůlek), r. Éric Montchaud, Francie; (dlouhý f.) **Chlapec a svět**. – Cena FIPRESCI: Nul poisson où aller, r. Nicola Lemay, Janice Nadeauová, Kanada.

Art Film Fest, 22. mezinárodní filmový festival Trenčianske Teplice, Trenčín

21. – 26. 6. 2013

Hlavní cena Modrý anděl za nejlepší film: Cesta ven, r. Petr Václav, Česká republika/Francie. – Modrý anděl za nejlepší režii: Fernando Eimbcke ve filmu ***Club Sandwich*** (Klub Sandwich),

Mexiko. – Modrý anděl za mužský herecký výkon: **Eddie Marsan** ve filmu *Still Life* (Tichý život), r. Uberto Pasolini, Velká Británie/Itálie. – Modrý anděl za ženský herecký výkon: ex aequo **Klaudia Dudová** ve filmu *Cesta ven*, a **María Renée Prudencioová** ve filmu *Klub Sandwich*. – Zvláštní uznání poroty: **Brev til kongen** (List králi), r. Hisham Zaman, Norsko/Spojené arabské emiráty; **Matar a un hombre** (Zabít člověka), r. Alejandro Fernández Almendras, Francie/Chile. – Modrý anděl za nejlepší krátký film: **La tête en bas** (Se skloněnou hlavou), r. Maxim Giroux, Kanada. Zvláštní uznání za krátký film: **Money Back, Please** (Peníze zpátky, prosím!), r. Even Hafnor, Norsko. – Cena Film Europe a Art Film Festu pro slovenské tvůrce: **Peter Begányi, Andrej Kolenčík** za režii filmu *Výstava*, Slovensko. – Cena primátora města Trenčín: **Plemja** (Kmen), r. Myroslav Slabošpytskij, Ukrajina/Nizozemsko. – Cena Zlatá kamera: **Ondrej Šulaj, István Szabó**. – Cena Hercova mise: **Claudia Cardinaleová, Ivan Trojan**.

36. mezinárodní filmový festival Moskva

19. – 28. 6. 2014; výběr

Hlavní cena Zlatý sv. Jiří: **Watashi-no otoko** (Můj muž), r. Kazuyoshi Kumakiri, Japonsko. – Zvláštní cena poroty Stříbrný sv. Jiří: **Gözümün nûru/Eye Am**, r. Melik Saraçoğlu, Hakkı Kurtuluş, Turecko. – Cena za režii Stříbrný sv. Jiří: **Valerija Gai Germanika** ve filmu *Da i da* (Ano a ano), Rusko. – Cena pro nejlepšího herce Stříbrný sv. Jiří: **Tadanobu Asano** ve filmu *Můj muž*. – Cena pro nejlepší herečku Stříbrný sv. Jiří: **Natalka Polovinka** ve filmu *Braty. Ostannya spovid* (Bratři. Poslední zpověď), r. Viktoria Trofimenková. – Cena Stříbrný sv. Jiří v soutěži dokumentů: **Deep Love**, r. Jan P. Matuszynski, Polsko. – Cena v soutěži krátkých filmů: **Čtyřnádcať šagov** (Čtrnáct kroků), r. Maxim Šavkov, Rusko. – Zvláštní cena za mimořádný přínos světové kinematografii: **Gleb Panfilov**. – Zvláštní cena za celoživotní herecké mistrovství Věřím! Konstantin Stanislavskij: **Inna Čurikovová**. – Cena FIPRESCI: **Ano a ano**. – Cena FICC: **Gözümün nûru/Eye Am**.

49. mezinárodní filmový festival Karlovy Vary

4. – 12. 7. 2014

Velká cena Křišťálový glóbus: **Simindis kundzuli** (Kukuřičný ostrov), r. George Ovašvili, Gruzie/Spolková republika Německo/Francie/Česká republika/Kazachstán. – Zvláštní cena poroty: **Szabadesés** (Volný pád), r. György Pálfi, Maďarsko/Francie/Jižní Korea. – Cena za režii: **György Pálfi** ve filmu *Volný pád*. – Cena za nejlepší ženský herecký výkon: **Elle Fanningová** ve filmu *Low Down* (Až na dno), r. Jeff Preiss, USA. – Cena za nejlepší mužský herecký výkon: **Nahuel Pérez Biscayart** ve filmu *Je suis à tois* (Jsem tvůj), r. David Lambert, Belgie, Kanada. – Cena Na východ od Západu: **Klass korrektsii** (Nápravná třída), r. Ivan I. Tverdovskij, Rusko/Spolková republika Německo. Zvláštní uznání v soutěži Na východ od Západu: **Varvari** (Barbaři), r. Ivan Ikić, Srbsko/Černá Hora/Slovinsko. – Cena za nejlepší dokumentární film: (nad 60 minut) **Waiting for August** (Čekání na srpen), r. Teodora Ana Mihaiová, Belgie; (do 30 minut) **Autofocus** (Autofokus), r. Boris Poljak, Chorvatsko. Zvláštní uznání za dokumentární film: (nad 60 minut) **Sitzfleisch** (Sicflajš), r. Lisa Weberová, Rakousko; (do 30 minut) **La reina** (Královna), r. Manuel Abramovich, Argentina. – Cena Fóra nezávislých: **Anderswo** (Někde jinde), r. Ester Amramiová, Spolková republika Německo. – Cena za mimořádný umělecký přínos světovému filmu: **Mel Gibson, William Friedkin**. – Cena prezidenta Mezinárodního filmového festivalu Karlovy Vary za přínos české kinematografii: **Zdeněk Svěrák**. – Divácká cena deníku Právo: **Magický hlas rebelky**, r. Olga Sommerová, Česká republika. – Cena FIPRESCI: **Rocks in My Pockets** (Šutry v kapsách), r. Signe Baumannová, USA/Lotyško. – Cena ekumenické poroty: **Kukuřičný ostrov**. Zvláštní uznání ekumenické poroty: **Šutry v kapsách**. – Cena FEDEORA: **Bota** (Bota), r. Iris Eleziiová, Thomas Logoreci, Albánie/Itálie/Kosovo; **Nápravná třída**. – Cena Europa Cinemas Label: **Volný pád**. – Cena Works in Progress: **Koza**, r. Ivan Ostrochovský, Slovensko/Česká republika.

Výroční ceny Asociace českých filmových klubů 2014 (AČFK)

40. Letní filmová škola Uherské Hradiště, 25. 7. – 2. 8. 2014

Ceny Asociace českých filmových klubů za film roku 2013 (udělené na Finále Plzeň 2014): (hraný film) **Hořící keř**, r. Agnieszka Hollandová; (dokument) **Show!**, r. Bohdan Bláhovec. – Výroční ceny Asociace českých filmových klubů 2014: **Peter Greenaway, Bertrand Tavernier, Josef Somr**; bývalý předseda Asociace českých filmových klubů **Jan Kastner**.

67. mezinárodní filmový festival Locarno

Švýcarsko, 6. – 16. 8. 2014; výběr

Zlatý leopard: **Mula sa kung ano ang noon** (Z čeho je předtím), r. Lav Diaz, Filipíny. – Zvláštní cena poroty: **Listen Up Philip** (Poslouchej, Philipe), r. Alex Ross Perry, USA. – Leopard za režii: **Pedro Costa** ve filmu **Cavalo dinheiro**, Portugalsko. – Leopard pro nejlepší herečku: **Ariane Labedová** ve filmu **Fidelio, l'odyssée d'Alice** (Fidelio, Alicina odysea), r. Lucie Borleteauová, Francie. – Leopard pro nejlepšího herce: **Artjom Bystrov** ve filmu **Durak** (Blázen), r. Jurij Bykov, Rusko. – Zlatý leopard filmařů současnosti: **Navajazo**, r. Ricardo Silva, Mexiko. – Leopard za první film: **Song from the North** (Písně ze severu), r. Soon-mi Yooová, USA/Jižní Korea/Portugalsko. – Čestný leopard: **Werner Herzog**. – Cena FIPRESCI: **Z čeho je předtím**. – Cena ekumenické poroty: **Blázen**. – Cena diváků: **Schweizer Helden** (Švýcarští hrdinové), r. Peter Luisi, Švýcarsko.

31. mezinárodní horolezecký filmový festival Teplice nad Metují

28. – 31. 8. 2014

Hlavní cena: **Defaid a Dringo** (Horolezec pastevcem), r. Alun Hughes, Velká Británie/Wales. – Cena za nejlepší horolezecký film: **Spice Girl** (Ostré děvče) ze série **Reel Rock 8**, r. Peter Mortimer, USA. – Cena za nejlepší dokumentární film: **Two on K2** (Dva na K2), r. Dariusz Załuski, Polsko. – Cena města Teplice nad Metují: **Roraima – Climbers of the Lost World** (Roraima – lezci ztraceného světa), r. Philipp Manderla, Rakousko. – Cena diváků: **Hvězdy a pruhý**, r. Jan Šimánek, Česká republika. – Zvláštní ocenění poroty: **Petzi RocTrip Argentina**, r. Vladimír Cellier, Francie. – Cena generálního partnera: **Huevo**, r. Ondřej Švihálek, Česká republika.

38. světový filmový festival Montreal

21. 8. – 1. 9. 2014; výběr

Hlavní cena Grand Prix des Amériques: **Obediencia perfecta** (Dokonalá poslušnost), r. Luiz Urquiza Mondragon, Mexiko. – Zvláštní Velká cena poroty: **Fushigi na misaki no monogatari** (Mys Nostalgie), r. Izuru Narushima, Japonsko. – Cena za ženský herecký výkon: **Rachael Blakeová, Lucie Debayová** ve filmu **Melody**, r. Bernard Bellefroid, Belgie/Francie/Lucembursko. – Cena za mužský herecký výkon: **Yao Anlian** ve filmu **Da gong lao ban** (Ředitel továrny), r. Zhang Wei, Čína. – Cena za režii: **Mipo Ohová** ve filmu **Soko nomi nite hikari kagayaku** (Světlo svítí jen tam), Japonsko. – Cena za umělecký přínos: **Das Zimmermädchen Lynn** (Pokojská Lynn), r. Ingo Haeb, Spolková republika Německo. – Cena za scénář: **Pupi Avati** ve filmu **Un ragazzo d'oro** (Zlatý chlapec), r. Pupi Avati, Itálie. – Cena za inovaci: **Travelator**, r. Dušan Milić, Srbsko/Černá Hora. – Cena diváků: **Rastres de sàndal** (Stopy santálového dřeva), r. Maria Ripoliová, Španělsko. – Zvláštní ceny za mimořádný přínos filmovému umění: **Claude Lelouch, Michael J. Werner, Alain Resnais** ex aequo. – Cena FIPRESCI: (hlavní soutěž) **Pokojská Lynn**; (soutěž debutů) **Los bañistas** (Otevřená klec), r. Max Zunino, Mexiko. – Cena ekumenické poroty: **Mys Nostalgie**.

71. mezinárodní filmový festival Benátky

27. 8. – 6. 9. 2014; výběr

Velká cena Zlatý lev: **En duva satt på en gren och funderade på tillvaron** (Holub seděl na větvi a rozmyšlel o životě), r. Roy Andersson, Švédsko/Spolková republika Německo/Norsko/Francie. – Velká cena poroty: **The Look of Silence** (Pohledem ticha), r. Joshua Oppenheimer, Dánsko/Finsko/Indonésie/Norsko/Velká Británie. – Cena za režii Stříbrný lev: **Andrej Končalovskij** ve filmu **Belyje noči počtalona Alekseja Trjapicyna** (Bílé noci listonoše Alexeje

Trjapicyna), Rusko. – Volpiho pohár za mužský herecký výkon: **Adam Driver** ve filmu ***Hungry Hearts*** (Hladová srdce), r. Saverio Costanzo, Itálie. – Volpiho pohár za ženský herecký výkon: **Alba Rohrwachová** ve filmu ***Hladová srdce***. – Cena Osella za scénář: **Rakhshan Banietemad, Farid Mostafavi** ve filmu ***Ghesseha*** (Povídky), r. Rakhshan Banietemad, Írán. – Cena Marcella Mastroianniho: **Romain Paul** ve filmu ***Le dernier coup de marteau*** (Poslední úder kladiva), r. Alix Delaporteová, Francie. – Zvláštní cena poroty: **Sivas**, r. Kaan Müjdeci, Turecko/Spolková republika Německo. – Cena Opera Prima Luigiho De Laurentiise – Lev budoucnosti: **Court** (Soud), r. Chaitanya Tamhane, Indie. – Nejlepší film v soutěži *Horizonty*: (dl. f.) **Soud**. Cena za režii v soutěži *Horizonty*: **Naji Abu Nowar** ve filmu ***Theeb***, Jordánsko, Spojené arabské emiráty, Katar, Velká Británie. – Zlatý lev za celoživotní dílo: **Thelma Schoonmakerová, Frederick Wiseman**. – Cena Persol: **Frances McDormandová**. – Cena Jaeger-Lecoultre – Pocta filmaři: **James Franco**. – Filmová cena L'Oréal Paris: **Valeria Cortiová**. – Cena FIPRESCI: (soutěž) **Pohledem ticha**; (paralelní sekce) **Ničije dete** (Ničí dítě), r. Vuk Ršumović, Srbsko.

9. mezinárodní filmový festival Cinematik, Piešťany

9. – 15. 9. 2014

Hlavní cena Meeting Point Europe: **Velká nádhera** (La grande bellezza), r. Paolo Sorrentino, Itálie/Francie. – Cena Cinematik.doc pro nejlepší slovenský dokument: **Hrana – 4 filmy o Marekovi Brezovskom**, r. Patrik Lančarič, Slovensko. – Cena primátora města Piešťany: **Comeback**, r. Miro Remo, Slovensko. – Cena diváků: **Calvary** (Kalvárie), r. John Michael McDonagh, Irsko/Velká Británie.

39. filmový festival Gdyně

15. – 20. 9. 2014; *dříve Festival polských hraných filmů – FPHF*

Velká cena festivalu Zlatí lvi: **Bogowie** (Bohové), r. Łukasz Palkowski; prod. **Piotr Woźniak-Starak**. – Cena Stříbrní lvi: **Pod Mocnym Aniołem** (Pod Mocným andělem), r. Wojciech Smarzowski, prod. **Jacek Rzehak**. – Zvláštní cena poroty: **Obywatel** (Občan), r. Jerzy Stuhr, prod. **Piotr Dziecioł**. – Cena za režii: **Władysław Pasikowski** ve filmu ***Jack Strong***. – Cena za ženskou roli: **Zofia Wichłaczová** ve filmu ***Miasto 44*** (Město 44), r. Jan Komasa. – Cena za mužskou roli: **Tomasz Kot** ve filmu ***Bohové***. – Cena za vedlejší ženskou roli: **Elena Babenkoová** ve filmu ***Fotograf***, r. Waldemar Krzystek. – Cena za vedlejší mužskou roli: **Dawid Ogrodnik** ve filmu ***Obietnica*** (Slib), r. Anna Kazejaková, Polsko/Dánsko. – Cena za scénář: **Krzysztof Rak** ve filmu ***Bohové***. – Cena za kameru: **Kacper Fertacz** ve filmu ***Hardkor disko***, r. Krzysztof Skonieczny. – Cena za hudbu: **Mikołaj Trzaska** ve filmu ***Pod Mocným andělem***. – Cena za výpravu: **Wojciech Żegała** ve filmu ***Bohové***. – Cena za kostýmy: **Małgorzata Braszková, Michał Koralewski** ve filmu ***Jack Strong***. – Cena za střih: **Paweł Laskowski** ve filmu ***Pod Mocným andělem***. – Cena za zvuk: **Bartosz Putkiewicz** ve filmu ***Město 44***. – Cena za masky: **Agnieszka Hodowaná, Aneta Brzozowská** ve filmu ***Bohové***. – Cena za režisérský debut: **Krzysztof Skonieczny** ve filmu ***Hardkor disko***. – Cena za herecký debut: **Sebastian Fabijański** ve filmech ***Jeziorak***, r. Michał Ołtowski, a ***Město 44***; **Jaśmina Polaková** ve filmu ***Hardkor disko***. – Platinoví lvi za celoživotní tvorbu: **Sylwester Chęciński**. – Cena diváků: **Polskie gówno** (Polské hovno), r. Grzegorz Jankowski.

Fresh Film Fest Praha, 11. mezinárodní festival debutů a studentských filmů

17. – 21. 9. 2014

Cena v kategorii Fresh Generation: **It Felt Like Love** (Skoro jako láska), r. Eliza Hittmanová, USA. Zvláštní uznání: **Ich will mich nicht künstlich aufregen** (Nebudu se zbytečně rozčilovat), r. Max Linz, Spolková republika Německo. – Cena v kategorii Konfrontace: (hraný f.) **Magma**, r. Paweł Maślon, Polsko; (dokument) **Ahoj, mám se dobře**, r. Johana Švarcová, Česká republika. Zvláštní uznání: (hraný f.) **Olovno srce** (Srdce z olova), r. Slava Dojčevová, Bulharsko; (dokument) **Kedy będę ptakiem** (Až vzlétnu), r. Monika Pawluczuková, Polsko. –

Cena v kategorii Theatre Optique: **The Age of Curious** (Zvídavý věk), r. Luca Tothová, USA.
Zvláštní uznání: **Gli immacolati** (Neposkrvnění), r. Ronny Trocker, Francie.

62. mezinárodní filmový festival San Sebastián

19. – 27. 9. 2014

Zlatá mušle: **Magical Girl** (Kouzelná dívka), r. Carlos Vermut, Španělsko/Francie. – Zvláštní cena poroty: **Vie sauvage** (Divoký život), r. Cédric Kahn, Francie. – Stříbrná mušle za režii: **Carlos Vermut** ve filmu **Kouzelná dívka**. – Stříbrná mušle pro nejlepší herečku: **Paprika Steenová** ve filmu **Stille hjerte** (Tiché srdce), r. Bille August, Dánsko. – Stříbrná mušle pro nejlepšího herce: **Javier Gutiérrez** ve filmu **La isla mínima** (Blata), r. Alberto Rodríguez, Španělsko. – Cena poroty za scénář: **Dennis Lehane** ve filmu **The Drop** (Špinavý prachy), r. Michaël R. Roskam, USA. – Cena poroty za kameru: **Alex Catalán** ve filmu **Blata**. – Cena nových režisérů: **Urok** (Vyučovací hodina), r. Kristina Grozevová, Petar Valčanov, Bulharsko/Řecko. – Cena za přínos světovému filmu: **Benicio Del Toro, Denzel Washington**. – Cena diváků: **The Salt of the Earth** (Sůl země), r. Wim Wenders, Juliano Ribeiro Salgado, Francie; (evropský film) **Divoké historky** (Relatos salvajes), r. Damián Szifron, Argentina/Španělsko. – Velká cena FIPRESCI: **Chlapectví** (Boyhood), r. Richard Linklater, USA. Cena FIPRESCI: **Phoenix** (Fénix), r. Christian Petzold, Spolková republika Německo.

Ostrava Kamera Oko, 6. mezinárodní kameramanský filmový festival

Ostrava, 26. 9. – 2. 10. 2014

Cena Ostrava Kamera Oko: kameraman **Jimmy Gimferrer** ve filmu **História de la meva mort** (Historka o mojí smrti), r. Albert Serra, Španělsko/Francie. – Zvláštní cena poroty: kameraman **Marcell Rév** ve filmu **Fehér Isten** (Bílý Bůh), r. Kornel Mundruczó, Maďarsko. – Cena za nejlepší kameru v Krátkometrážní soutěži: kameraman **Lukáš Milota** ve filmu **Pevnost**, r. Olmu Omerzu, Česká republika. Cena poroty v Krátkometrážní soutěži: kameraman **Marek Dvořák** ve filmu **Retriever**, r. Tomáš Klein, Tomáš Merta, Česká republika.

30. mezinárodní festival Agrofilm 2013, Nitra

29. 9. – 3. 10. 2014; *výběr cen*

Hlavní cena Agrofilmu: **Climate Change and Food Security** (Klimatická změna a potravinová bezpečnost), r. Tang Jian, Čína. – 1. cena: **Fünf wichtige Pilzkrankheiten im Mais** (Pět nejdůležitějších houbových chorob kukuřice), r. Rolf Stumm, Spolková republika Německo. – 2. cena: **Paludiers de la Baie** (Kombajny v zálivu), r. Oliver Dickinson, Francie. – 3. cena: **Animal Welfare – Everyone Is Responsible** (Dobré životní podmínky zvířat – Každý je zodpovědný), r. Joan Úbedaová, Belgie. – Cena mezinárodní poroty: **A YOUNG FARMer's Vision Switzerland** (Vize mladého farmáře Švýcarsko), r. Martina Grafová, Švýcarsko; **A YOUNG FARMer's Vision Serbia** (Vize mladého farmáře Srbsko), r. Martina Grafová, Srbsko; **A YOUNG FARMer's Vision Slovakia** (Vize mladého farmáře Slovensko), r. Martina Grafová, Slovensko. – Cena ministra zemědělství a rozvoje venkova Slovenska: **Die Saatgut-Retter** (Zachránci osiva), r. Anja Glücklichová, Spolková republika Německo. – Cena prezidenta festivalu: **The Magic of Reproduction** (Kouzlo reprodukce), r. Zhou Weidong, Čína. – Cena předsedy Nitranského samosprávného kraje: **Vo vetre kopýt (Muránske kone)**, r. Branislav Molnár, Slovensko. – Cena primátora města Nitra: **Ehrfurcht vod dem Leben... lasst uns über das Töten reden** (Úcta k životu... pojďme mluvit o zabíjení), r. Bertram Verhaag, Spolková republika Německo. – Cena RTVS: **Mendel, Vavilov a Brno**, r. Miroslav Sedláček, Česká republika. – Cena Osiris FAO OSN: **When Elephants Dance, the Grass Gets Beaten** (Když sloni tancují, udupou trávu), r. Jan van den Berg, Nizozemsko.

Tourfilm 2014, 47. mezinárodní festival turistických filmů v Karlových Varech

9. – 11. 10. 2014; *výběr cen*

Tour Region Film 2013, 21. národní festival turistických filmů v Karlových Varech

9. – 11. 10. 2014

Grand Prix: Barossa. Be Consumed, Austrálie. – Kategorie I: 1. cena: Come to the Czech Republic and Experience Your Own Story!, Česká republika. Cena poroty: Beautiful Bangladesh – Land of Stories, Bangladéš. – Kategorie II: 1. cena: Výhledy 2014, Švýcarsko. – Kategorie III: 1. cena: Stelvio. Crossroads of Peace, Itálie. 3. cena: České stopy na břehu bájného jezera Titicaca, Česká republika. – Kategorie IV: 1. cena: www.visitjamaica.com, Jamajka. 2. cena: www.spa-hotel-imperial.cz, Česká republika. – Cena hejtmana Karlovarského kraje: Znojmo, Česká republika. – Cena primátora města Karlovy Vary: Baden-Württemberg Wunderland, Spolková republika Německo. – Cena FIJET International: Morocco Advertising Spot, Maroko.

Ekofilm 2014, 40. mezinárodní filmový festival o životním prostředí, přírodním a kulturním dědictví, Ostrava, Karviná, Český Těšín

2. – 5. 10. 2014; výběr

Grand Prix – Cena ministra životního prostředí České republiky: Footprints of War (Stopy války), r. Max Mönch, Spolková republika Německo. – Cena mezinárodní poroty: 2°Man & 2°Woman (2°žena a 2°muž), r. Oliver Hoffmann, Spolková republika Německo. – Cena vítězi v kategorii Inspirace: Der Bauer und sein Prinz (Farmář a jeho princ), r. Bertram Verhaag, Bernward Geier, Spolková republika Německo. – Cena vítězi v kategorii Člověk a společnost: Volynští, Ján Mančuška, Česká republika. – Cena vítězi v kategorii Zelená planeta: Donau – Lebensader Europas (Dunaj – evropský Amazon, povodně a mráz), r. Rita Schlambergerová, Michael Schlamberger, Rakousko. – Cena vítězi v kategorii Tempora mutantur: Zhrdzavené mesto, r. Stanislav Králik, Růžena Rausová, Slovensko. – Cena za nejlepší film tvůrce do 26 let: Ty se máš!, r. Zuzana Brachaczková, Česká republika. – Cena hejtmana Moravskoslezského kraje: A Journey to the Southern Selkups (Uhlíkoví podvodníci), r. Tom Heinemann, Dánsko. – Cena primátora města Ostravy: Bekendor, r. Anastasja Charčenkova, Ukrajina. – Cena starosty městského obvodu Ostrava-Jih: Tělo plné štěstí, r. Jiří Vávra. – Cena starosty městského obvodu Ostrava-Poruba: Kdyby zhasnul svět, r. Žofie Milatová, Česká republika. – Čestná uznání mezinárodní poroty: Ty se máš!, r. Zuzana Brachaczková, Česká republika. Cesty víry, r. Jolana Matějková, Česká republika.

46. dětský filmový a televizní festival Oty Hofmana, Ostrov nad Ohří

5. – 9. 10. 2014

Cena Oty Hofmana: (kategorie filmů do 12 let) Pojedeme k moři, r. Jiří Mádl; (kategorie filmů 13–18 let) Fair Play, r. Andrea Sedláčková; (studentská tvorba) Řehtačky, r. Martina Vedralová; (dětská videotvorba) Spojení hudbou, r. Jakub Horáček. – Zvláštní cena poroty: televizní film Poslední cyklista, r. Jiří Svoboda. – Čestné uznání poroty: Petr Štěpán za roli v televizním filmu Poslední cyklista. – Křišťálový šaton (ceny poroty dětí a mladých): (do 12 let) Pojedeme k moři; (13–18 let) televizní film Poslední cyklista. – Zlatý dudek za nejlepší dívčí herecký výkon: Sabina Rojková v televizním filmu Poslední cyklista. – Zlatý dudek za nejlepší chlapecký herecký výkon: Petr Šimčák ve filmu Pojedem k moři. – Cena dětského diváka: Tři bratři, r. Jan Svěrák.

Filmové babí léto, 22. přehlídka českých, slovenských a polských filmů

Třinec, Bystřice, 8. – 12. 10. 2014

Cena poroty Zlatý debut: Hany, r. Michal Samir, Česká republika. – Cena publika: Děti, r. Jaroslav Vojtek, Slovensko/Česká republika.

22. mezinárodní festival horských filmů Poprad

8. – 12. 10. 2014; výběr

Grand Prix: Žít pre vášeň, r. Pavol Barabáš, Slovensko. – Cena poroty: Sati, r. Bartłomiej Świdorski, Polsko. – Cena za posouvání limitů horské kinematografie: Into the Mind (V mysli), r. Dave Mossop, Eric Crosland, Kanada. – Cena za nejlepší dobrodružný a objevitelský film: The Last Great Climb (Poslední skvělá cesta), r. Alastair Lee, Velká Británie. – Cena za

výjimečné ztvárnění sportovního výkonu: **Let Me Live** (Nech mě žít), r. Sébastien Montaz-Rosset, Španělsko. – Cena za nejlepší film o lezení: **Cerro Torre – A Snowballs Chance in Hell** (Cerro Torre – nulová šance), r. Thomas Dirnhofer, Rakousko. – Cena diváků: **Žít pre vášeň**.

Life Science Film Festival 2014, 4. mezinárodní festival dokumentárních filmů s tematikou přírodních a zemědělských věd a udržitelného rozvoje, Praha

13. – 17. 10. 2014

Velká cena Life Science Film Festival 2013: **Microbirth** (Mikrozrození), r. Toni Harmanová, Alex Wakeford, Velká Británie. – Cena ministerstva zemědělství České republiky: **The Family Farm** (Rodinná farma), r. Ari A. Cohen, Kanada. – Cena děkana Fakulty agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů České zemědělské univerzity v Praze: **The Gut, Our Second Brain** (Náš mozek v břiše), r. Cécile Denjeanová, Francie. – Cena děkana Provozně ekonomické fakulty: **Last Call** (Poslední výzva), r. Enrico Cerasuola, Itálie/Norsko. – Cena děkana Fakulty tropického zemědělství: **The Forest: Universal Pharmacy** (Prales: Lékarna světa), r. Nadège Damanée, Francie. – Cena děkana Technické fakulty: **Urine superpowers** (Supersíla moči), r. Thierry Berrod, Francie. – Cena děkana Fakulty lesnické a dřevařské: **Conquerors: The Pine Processionary Caterpillar** (Dobývatele: Bourovčík borový), r. Vincent Amouroux, Francie. – Cena děkana Fakulty životního prostředí: **Super Fungi, Will Mushrooms Help Save the World?** (Superhouby: Pomohou zachránit svět?), r. Anna Rizzoová, Thomas Sipp, Francie. – Cena studentské poroty: **divoČINY**, r. Jan Svatoš, Česká republika.

Etnofilm Čadca 2014, 18. mezinárodní filmový festival o etnologii, sociální a kulturní antropologii

14. – 17. 10. 2014

Velká cena Zlatý turoň: **Po stopách pastierov**, r. Attila Vörös, Slovensko. – Cena poroty Stříbrný turoň: **Exponáty alebo príbehy z kaštieľa**, r. Paľo Korec, Slovensko. – Bronzový turoň: **Carrera**, r. Francesco Costabile, Assunta Nugnesová, Itálie. – Cena Martina Slivky: **Viliam Gruska** za film **Rodiská a doliny**, Slovensko. – Cena ředitelky festivalu: **Kosma**, r. Sonja Blagojevićová, Srbsko. – Cena předsedy Žilinského samosprávného kraje: **Paľo Žiak, furman z Vrchslatiny**, r. Ján Kuska, Slovensko. – Cena primátora města Čadca: **Road Pygmies** (Pygmejové u cesty), r. Marie Devuystová, Alain Lemaître, Belgie. – Cena Slovenského filmového ústavu: **Láska, láska**, r. Ján Bencsik, Maďarsko. – Cena Kysúcké kulturní nadace: **Život je život**, r. Pavel Višňovský, Slovensko. – Cena za nejlepší český film udělená Velvyslanectvím České republiky na Slovensku: **Nic než národopis**, r. Zdeněk Zvonek, Česká republika. – Cena filmových novinářů: **Všetchny moje deti**, r. Ladislav Kaboš, Slovensko/Česká republika.

14. mezinárodní festival studentských filmů Písek 2014

17. – 19. 10. 2014

Grand Prix – Cena Václava Kršky: **Kanyekanye**, r. Miklas Manneke, Jihoafrická republika. – Cena Kodak Vision: **Sømand** (Námořník), r. Gabriel Tzafka, Dánsko. – Cena Vladany Terčové: **Give and Take** (Dávat a brát), r. Boan Wang, Tchaj-wan. – Cena za nejlepší hraný film: **Babaga**, r. Gan de Lange, Izrael. – Cena za nejlepší dokument: **Piros Fehér Zöld** (Červená, Bílá a Zelená), r. Tarek Raffoul, Maďarsko. – Cena za nejlepší animovaný film: **Half of You Met My Girlfriend** (Polovina z vás poznala mou přítelkyni), r. Nicolas de Leval Jeziersk, Spolková republika Německo. – Zvláštní cena poroty: **The Present** (Dárek), r. Jacob Frey, Spolková republika Německo. – Cena Pražské vědecko-technické společnosti za nejlepší technologické ztvárnění: **Unordinary Journey in an Ordinary Day** (Neobyčejná cesta v obyčejný den), r. Yoshino Aoki, Kanada.

Ekotopfilm 2014, 41. mezinárodní festival filmů o trvale udržitelném rozvoji, Bratislava, Košice, Žilina

20. – 24. 10. 2014; výběr

Grand Prix/Cena vlády Slovenska: **Easy Like Water** (Lehké jako voda), r. Glenn Baker, USA. – Cena prezidenta Slovenska: **Like Fireflies** (Jako světlušky), r. Stefano Martone, Mario Martone, Itálie. – Hlavní cena v kategorii A/Cena Ministerstva životního prostředí Slovenska: **Rare Earths** (Vzácné zeminy), r. Christian Schidlowski, Spolková republika Německo. – Hlavní cena v kategorii B/Cena ministerstva hospodářství Slovenska: **The Inland of the River Danube** (Vnitrozemská delta Dunaje), r. Szabolcs Mosonyi, Maďarsko. – Hlavní cena v kategorii C/Cena generálního partnera Prosperita: **Quest for Energy** (Hledání energie), r. Vinit Parmar, USA. – Hlavní cena v kategorii D/Cena hlavního reklamního partnera Effectivity Powered By Publicis: **Growing Cities** (Pěstovatelská města), r. Dan Susman, USA. – Hlavní cena v kategorii E/Cena Ministerstva zemědělství a rozvoje venkova Slovenska: **Sardinia's Deadly Secret** (Smrtící tajemství Sicílie), r. Birgit Hermesová, Spolková republika Německo. – Hlavní cena v kategorii F/Cena Ministerstva školství, výzkumu, vývoje a mládeže Slovenska: **Vigia** (Včelí příběh), r. Marcel Barelli, Švýcarsko. – Cena mezinárodní poroty: **Vlčie hory**, r. Erik Baláž, Slovensko.

18. mezinárodní festival dokumentárních filmů Jihlava 2014

23. – 28. 10. 2014

Nejlepší světový dokument (sekce *Opus Bonum*): **Je suis le peuple** (Já jsem lid), r. Anna Roussillonová, Francie. Zvláštní uznání: **Persiguiendo al Dragón** (Honba za větrem), r. Juan Camilo Olmos Feris, Kolumbie. – Nejlepší dokument Střední a Východní Evropy (sekce *Mezi moři*): **We Come as Friends** (Přicházíme jako přátelé), r. Hubert Sauper, Francie/Rakousko. – Nejlepší český dokument (sekce *Česká radost*): **K oblakům vzhlížíme**, r. Martin Dušek, Česká republika. Zvláštní uznání poroty: **Několik Let**, r. Martina Malinová, Česká republika. – Nejlepší experimentální film (sekce *Fascinace*): **Hacked Circuit** (Napadený obvod), r. Deborah Stratmanová, USA. Zvláštní uznání pro nejlepší český experimentální film: **Sexuální boj zboží**, r. Pavel Sterec, Vilém Novák, Česká republika. – Nejlepší debut (sekce *První světla*): **Já jsem lid**. Zvláštní uznání: **20 centavos** (Dvacetník), r. Tiago Tambelli, Brazílie. – Nejlepší krátký film (sekce *Krátká radost*): **Babash** (Papoušek Babash), r. Lisa Truttmannová, Behroux Rae, USA/Rakousko/Írán. – Cena diváků: **Danielův svět**, r. Veronika Lišková, Česká republika. – Cena za přínos světové kinematografii: **Godfrey Reggio**, USA. – Ceny Institutu dokumentárního filmu: **Cena Silver Eye 2014 (v rámci East Silver Market)**: (kr. dok.) **Odwiedziny** (Návštěva), r. Matej Bobrik, Polsko; (střm. dok.) **Krov** (Krev), r. Alina Rudnická, Rusko; (dl. dok.) **Toto si surorile lui** (Toto a jeho sestry), r. Alexander Nanau, Rumunsko. Zvláštní uznání: (kr. dok.) **1973**, r. Stefan Ivančić, Srbsko; (střm. dok.) **Evromajdan. Černový montáž** (Euromajdan. Hrubý střih), r. Roman Bondarčuk, Ukrajina; (dl. dok.) **Gottland**, r. Viera Čákanyová, Petr Hátle, Rozálie Kohoutová, Lukáš Kokeš, Klára Tasovská, Česká republika/Polsko/Slovensko.

27. mezinárodní filmový festival Tokio

23. – 31. 10. 2014; výběr

Velká cena Tokijská sakura: **Heaven Knows What** (Jen Bůh ví), r. Josh Safdie, Benny Safdie, USA/Francie. – Zvláštní cena poroty: **Urok** (Vyučovací hodina), r. Kristina Grozevová, Petar Valčanov, Bulharsko/Řecko. – Cena za režii: **Joshua Safdie, Benny Safdie** ve filmu **Jen Bůh ví**. – Cena za ženský herecký výkon: **Rie Miyazawaová** ve filmu **Kami no tsuki** (Bledý měsíc), r. Daihachi Yoshida, Japonsko. – Cena za mužský herecký výkon: **Robert Więckiewicz** ve filmu **Pod Mocnym Aniołem** (Pod Mocným andělem), r. Wojciech Smarzowski, Polsko. – Cena za umělecký přínos: **Ispytanije** (Zkouška), r. Alexandr Kott, Rusko. – Cena diváků: **Bledý měsíc**. – Cena Samuraj: Takeshi Kitano, Tim Burton.

DOK Lipsko, 57. mezinárodní lipský festival dokumentárních a animovaných filmů

Spolková republika Německo, 27. 10. – 2. 11. 2014; výběr

Dokumentární filmy: Zlatá holubice: (nad 45 minut) **Les règles du jeu** (Pravidla hry), r. Claudine Boriesová, Patrice Chagnard; (do 45 minut) **Escort** (Doprovod), r. Guido Hendrikx,

Nizozemsko. – Animovaný film: **Zlatá holubice**: **Still Born** (Před narozením), r. Åsa Sandzén, Švédsko. – Stříbrná holubice: **The Bigger Picture** (Z nadhledu), r. Daisy Jacobsová, Velká Británie. – Zlatá holubice za animovaný dokument: **Muerte blanca** (Bílá smrt), r. Roberto Colio, Chile. – Cena FIPRESCI: **Spartacus & Cassandra**, r. Ioannis Nuguet, Francie. – Cena ekumenické poroty: **Toto și surorile lui** (Toto a jeho sestry), r. Alexander Nanau, Rumunsko. – Cena diváků: **Moulton og meg** (Moulton a já), r. Robert Löbel, Spolková republika Německo.

24. filmový festival Chotěbuz, festival východoevropských filmů

Spolková republika Německo, 4. – 9. 11. 2014; výběr

Hlavní cena: **Klass korekciji** (Nápravná třída), r. Ivan I. Tverdovskij, Rusko/Spolková republika Německo. – Zvláštní cena za režii: **Alexandr Kott** ve filmu **Ispytanije** (Zkouška), Rusko. – Cena za vynikající mužský herecký výkon: **Emir Hadžihafizbegović** ve filmu **Takva su pravila** (Taková jsou pravidla), r. Ognjen Sviličić, Chorvatsko/Francie/Srbsko/Makedonie. – Cena za vynikající ženský herecký výkon: **Piroska Molnárová** ve filmu **Szabadesés** (Volný pád), r. György Pálfi, Maďarsko/Francie/Jižní Korea. – Hlavní cena v soutěži kr. filmů: **Cai putere** (Koňská síla), r. Daniel Sandu, Rumunsko. Zvláštní cena poroty kr. filmů: **Olga**, r. Kaur Kokk, Estonsko. – Chotěbuzská cena za objev: **Maria Stock**, Jan Březina, Česká republika. – Cena za nejlepší debut: **Schmitke**, r. Štěpán Altrichter, Spolková republika Německo/Česká republika. – Cena FIPRESCI: **Nápravná třída**. – Cena ekumenické poroty: **Nápravná třída**. – Cena diváků: **Kukuříčný ostrov** (Simindis kundzuli), r. George Ovashvili, Gruzie/Spolková republika Německo/Francie/Česká republika/Kazachstán.

16. mezinárodní filmový festival Bratislava 2014

7. – 14. 11. 2014

Grand Prix za nejlepší film: **Party Girl**, r. Marie Amachoukeliová, Claire Burgerová, Samuel Theis, Francie. – Cena pro nejlepšího režiséra: **Nguyen Hoang Diep** ve filmu **Dap cánh giua không trung/Flapping in the Middle of Nowhere** (Od něčeho k něčemu), Vietnam/Francie/Norsko/Spolková republika Německo. – Cena za nejlepší mužský herecký výkon: **Fabício Boliveira** ve filmu **Faroeste caboclo** (Brazilský western), r. René Sampalo, Brazílie. – Cena za nejlepší ženský herecký výkon: **Angélique Litzenburgerová** ve filmu **Party Girl**. – Cena za nejlepší dokumentární film: **No todo es vigilia** (Ne všechno je vigilie), r. Hermes Paralluelo, Španělsko/Kolumbie. Zvláštní uznání: **15 stron swiata** (15 světových stran), r. Zuzanna Solakiewiczová, Polsko. – Cena za nejlepší krátký film: **A Million Miles Away** (Milion mil daleko), r. Jennifer Reederová, USA. Zvláštní uznání: **Granice wytrzymania** (Hranice vytrvalosti), r. Marek Marlikowski, Polsko. – Ocenění Mezinárodního filmového festivalu Bratislava za uměleckou výjimečnost ve světové kinematografii: **Theodor Pištěk**. – Ocenění za dlouholetou uměleckou tvorbu: **Ivan Palúch**. – Cena FIPRESCI: **Jeg er din** (Jsem tvá), r. Iram Haq, Norsko. – Cena studentské poroty: **Party girl**. – Film Europe Award: kameraman **Martin Žižan**, Slovensko. – Cena diváků: **Nicije dete** (Nalezenec), r. Vuk Ršumović, Srbsko.

63. mezinárodní filmový festival Mannheim a Heidelberg

Spolková republika Německo, 6. – 16. 11. 2014

Velká cena Mannheimu-Heidelbergu pro nováčka roku: **23 segundos** (23 vteřin), r. Dimitry Rudakov, Uruguay. – Cena Mannheimu-Heidelbergu: **Nabat**, r. Elchin Musaoglu, Ázerbájdžán. – Zvláštní ceny poroty: herec **Nelson Xavier** ve filmu **A despedida** (Sbohem), r. Marcelo Galvão, Brazílie. – Cena FIPRESCI: **Nabat**. – Cena ekumenické poroty: **Nabat**. – Cena diváků: **Ghadi**, r. Amin Dora, Libanon.

Mezipatra 2014, 15. queer filmový festival, Praha, Brno

6. – 22. 11. 2014)

Hlavní cena za nejlepší celovečerní film: **Nånting måste gå sönder** (Něco se musí zlomit), r. Ester Martin Bergsmark, Švédsko. Zvláštní uznání poroty: **Hoje eu quero voltar sozinho** (V jeho očích), r. Daniel Ribeiro, Brazílie. – Cena studentské poroty za kr. f.: **Vacance** (Taková

normální korejská rodinka), režisérka Lee Hyun-ju, Jižní Korea. Zvláštní uznání: **Aban and Korshid** (Aban a Koršíd), r. Darwin Serink, USA; a **Laekre til vi dør** (YOLO), r. Marie Grahtø Sørensenová, Dánsko. – Cena diváků: **Děti 404** (Putinovy „Děti 404“), r. Askold Kurov, Pavel Loparev, Rusko.

Camerimage 2014, 22. mezinárodní filmový festival kameramanského umění Bydhošť

Polsko, 15. – 22. 11. 2014; *výběr*

Zlatá žába: **Leviatan** (Leviafan), kam. Michail Kričman; r. Andrej Zvjagincev, Rusko. – Stříbrná žába: **Omar** (Omar), kam. Ehab Assai; r. Hany Abu-Assad, Palestinská území. – Bronzová žába: **Mami!** (Mommy), kam. André Turpin; r. Xavier Dolan, Kanada. – Zlatá žába za dokument: (dlouhometrážní) **Krev**, kam. Jura Gaucel, Sergej Maximov; r. Alina Rudnická, Rusko; (krátkometrážní) **Punkt wyjścia** (Výchozí bod), kam. Przemysław Nyczporuk, Michał Szcześniak, Polsko. – Ceny v soutěži debutů: (za režii) **Theeb** (Vlk), r. Naji Abu Nowar, kam. Wolfgang Thaler, Jordánsko, Spojené arabské emiráty, Katar, Velká Británie; (za kameru) **Når dyrene drømmer** (Když zvířata sní), kam. Niels Thastum, r. Jonas Alexander Arnby, Dánsko. – Cena za celoživotní tvorbu: (kamera) **Caleb Deschanel**, (režie) **Philip Kaufman**. – Cena Krzysztofa Kieślowského: **Alan Rickman**. – Cena za mimořádné výsledky v oblasti dokumentárního filmu: **Kim Longinottoová**. – Cena za výjimečné výsledky v režii: **Stephen Daldry**. – Cena pro scénografa s mimořádnou vizuální vnímavostí: **Jeannine Oppewallová**. – Cena pro střihače s mimořádnou vizuální vnímavostí: **Martin Walsh**. – Cena za neobyčejné výsledky v tvorbě videoklipů: **Jonas Åkerlund**.

17. festival francouzského filmu v České republice

19. – 26. 11. 2014

Cena diváků: **Gemma Boveri** (2014; r. Anne Fontaineová).

Jeden svět, 15. mezinárodní festival dokumentárních filmů, Slovensko

20. – 25. 11. 2014

Cena na nejlepší slovenský dokument: **Neznámí hrdinovia**, r. Dušan Hudec. – Cena společnosti Človek v ohrození: organizace **Nenápadní hrdinovia**. – Cena diváků: **Magický hlas rebelky**, r. Olga Sommerová, Česká republika.

PAF Olomouc 2014, 13. přehlídka animovaného filmu

4. – 7. 12. 2014

Hlavní cena: **Důvěryhodný vztah**, r. Barbora Kleinhamlová. – Zvláštní uznání poroty: **River**, r. Miroslava Večeřová.

Evropské filmové ceny 2014, udílené Evropskou filmovou akademií (EFA)

27. ročník; Riga, Lotyšsko; 13. 12. 2014

Evropský film roku: **Ida** (Ida), r. Paweł Pawlikowski, Polsko. – Evropská komedie roku: **La mafia uccide solo d'estate** (Mafie vraždí jenom v létě), r. Pierfrancesco Diliberto, Itálie. – Evropský režisér roku: **Paweł Pawlikowski** ve filmu **Ida**. – Evropský herec roku: **Timothy Spall** ve filmu **Mr. Turner** (Pan Turner), r. Mike Leigh, Velká Británie. – Evropská herečka roku: **Marion Cotillardová** ve filmu **Dva dny, jedna noc** (Deux jours, une nuit), r. Jean-Pierre Dardenne, Luc Dardenne, Belgie/Francie/Itálie/Nizozemsko. – Evropský scenárista roku: **Paweł Pawlikowski, Rebecca Lenkiewiczová** ve filmu **Ida**. – Evropští kameramani roku – Cena Carla Di Palmy: **Łukasz Żal, Ryszard Lenczewski** ve filmu **Ida**. – Evropský skladatel roku: **Mica Levi** ve filmu **Under the Skin** (Pod kůží), r. Jonathan Glazer, Velká Británie/USA/Švýcarsko. – Evropský architekt roku: **Claus-Rudolf Amler** ve filmu **Das finstere Tal** (Temné údolí), r. Andreas Prochaska, Rakousko/Spolková republika Německo. – Evropská návrhářka kostýmů roku: **Natascha Curtius-Nossová** ve filmu **Temné údolí**. – Evropská střihačka roku: **Justine Wrightová** ve filmu **Locke** (Locke), r. Steven Knight, Velká Británie. – Evropský design zvuku:

Joakim Sundström ve filmu **Starred Up** (Hvězda kriminálu), r. David Mackenzie, Velká Británie. – Evropský objev roku – Cena FIPRESCI: **Kmen** (Plemja), r. Myroslav Slabošpykij, Ukrajina. – Cena EFA za dokument – Cena Arte: **Der Banker: Master of the Universe** (Bankéř: Pán vesmíru), r. Marc Bauder, Rakousko/Spolková republika Německo. – Cena EFA za celovečerní animovaný film: **L'arte della felicità** (Umění být šťastným), r. Alessandro Rak, Itálie. – Cena EFA za krátký film: **The Chicken** (Kuře), r. Una Gunjaková, Spolková republika Německo/Chorvatsko. – Cena za evropskou koprodukcii – Cena Eurimages: producent **Ed Guiney**, Irsko. – Cena EFA za celoživotní dílo: **Agnès Vardaová**. – Cena za evropský přínos světovému filmu: **Steve McQueen**. – Cena diváků za nejlepší evropský film: **Ida**.

Filmová cena Evropského parlamentu LUX 2014

17. 12. 2014, Štrasburk: **Ida** (Ida), r. Paweł Pawlikowski, Polsko.

Ceny Kruhu newyorských filmových kritiků (New York Film Critics Circle – NYFCC)

1. 12. 2014

Nejlepší film: **Chlapectví** (Boyhood), r. Richard Linklater. – Nejlepší režie: **Richard Linklater** ve filmu **Chlapectví**. – Nejlepší herec: **Timothy Spall** ve filmu **Mr. Turner**, r. Mike Leigh, Velká Británie. – Nejlepší herečka: **Marion Cotillardová** ve filmech **The Immigrant** (Imigrantka), r. James Gray; a **Dva dny, jedna noc** (Deux jours, une nuit), r. Jean-Pierre Dardenne, Luc Dardenne, Belgie/Francie/Itálie/Nizozemsko. – Nejlepší herec ve vedlejší roli: **J. K. Simmons** ve filmu **Whiplash** (Whiplash), r. Damien Chazelle. – Nejlepší herečka ve vedlejší roli: **Patricia Arquetteová** ve filmu **Chlapectví**. – Nejlepší scénář: **Wes Anderson** ve filmu **Grandhotel Budapešť** (The Grand Budapest Hotel), r. Wes Anderson, USA/Velká Británie/Spolková republika Německo. – Nejlepší kamera: **Darius Khondji** ve filmu **Imigrantka**. – Nejlepší zahraniční film: **Ida** (Ida), r. Paweł Pawlikowski, Polsko/Dánsko. – Nejlepší nehraný film: **Citizenfour** (Občančtyři), r. Laura Poitrasová, Spolková republika Německo/USA. – Nejlepší první film: **The Babadook** (Babadook), r. Jennifer Kentová, Austrálie. – Nejlepší animovaný film: **Lego příběh** (The Lego Movie), r. Phil Lord, Christopher Miller. – Zvláštní cena: **Adrienne Manciová**.

Americké výroční ceny 2014 – Ceny americké Národní filmové rady (National Board of Review of Motion Pictures – NBR)

2. 12. 2014

Nejlepší film: **A Most Violent Year** (Nejnásilnější rok), r. J. C. Chandor. – Nejlepší režie: **Clint Eastwood** ve filmu **Americký sniper** (American Sniper). – Nejlepší herečka: **Julianne Mooreová** ve filmu **Still Alice** (Pořád Alice), r. Richard Glatzer, Wash Westmoreland. – Nejlepší herec: ex aequo **Oscar Isaac** ve filmu **Nejnásilnější rok**; a **Michael Keaton** ve filmu **Birdman** (Birdman or /The Unexpected Virtue of Ignorance/), r. Alejandro G. Iñárritu. – Nejlepší herečka ve vedlejší roli: **Jessica Chastainová** ve filmu **Nejnásilnější rok**. – Nejlepší herec ve vedlejší roli: **Edward Norton** ve filmu **Birdman**. – Nejlepší objevný herecký výkon: **Jack O'Connell** ve filmech **Starred Up** (Hvězda kriminálu), r. David Mackenzie, a **Nezlomný** (Unbroken), r. Angelina Jolieová. – Nejlepší herecké obsazení: **Železná srdce** (Fury), r. David Ayer, Velká Británie/Čína/USA. – Nejlepší režijní debut: **Gillian Robespierreová** ve filmu **Obvious Child** (Dítě na cestě). – Nejlepší cizojazyčný film: **Divoké historky** (Relatos salvajes), r. Damián Szifron, Argentina. – Nejlepší dokument: **Life Itself** (Život sám), r. Steve James. – Nejlepší animovaný film: **Jak zkrotit draka 2** (How to Train Your Dragon 2), r. Dean DeBlois. – Nejlepší původní scénář: **Phil Lord, Christopher Miller** ve filmu **Lego příběh** (The Lego Movie), r. Phil Lord, Christopher Miller. – Nejlepší scénář-adaptace: **Paul Thomas Anderson** ve filmu **Inherent Vice** (Skryté neřesti), r. Paul Thomas Anderson. – Cena Spotlight: **Chris Rock**. – Cena za svobodné vyjádření: **Rosewater**, r. Jon Stewart; **Selma**, r. Ava DuVernayová, Velká Británie/USA. – Cena Williama K. Eversona za filmovou historii: **Scott Eyman**.

Ceny Asociace losangeleských filmových kritiků (Los Angeles Film Critics Association – LAFCA)

7. 12. 2014

Nejlepší film: **Chlapectví** (Boyhood), r. Richard Linklater. – Nejlepší režie: **Richard Linklater** ve filmu **Chlapectví**. – Nejlepší herec: **Tom Hardy** ve filmu **Locke** (Locke), r. Steven Knight, USA/Velká Británie. – Nejlepší herečka: **Patricia Arquetteová** ve filmu **Chlapectví**. – Nejlepší herec ve vedlejší roli: **J. K. Simmons** ve filmu **Whiplash** (Whiplash), r. Damien Chazelle. – Nejlepší herečka ve vedlejší roli: **Agata Kuleszová** ve filmu **Ida** (Ida), r. Paweł Pawlikowski, Polsko/Dánsko. – Nejlepší scénář: **Wes Anderson** ve filmu **Grandhotel Budapešť** (The Grand Budapest Hotel), r. Wes Anderson, USA/Velká Británie/Spolková republika Německo. – Nejlepší kamera: **Emmanuel Lubezki** ve filmu **Birdman** (Birdman or /The Unexpected Virtue of Ignorance/), r. Alejandro G. Iñárritu. – Nejlepší hudba: ex aequo **Jonny Greenwood** ve filmu **Inherent Vice** (Skryté neřesti), r. Paul Thomas Anderson; a **Mica Levi** ve filmu **Under the Skin** (Pod kůží), r. Jonathan Glazer, Velká Británie/USA/Švýcarsko. – Nejlepší výprava: **Adam Stockhausen** ve filmu **Grand hotel Budapešť**. – Nejlepší střih: **Sandra Adairová** ve filmu **Chlapectví**. – Nejlepší zahraniční film: **Ida** (Ida), r. Paweł Pawlikowski, Polsko/Dánsko. – Nejlepší animovaný film: **Kaguya-hime no monogatari** (Příběh o princezně Kaguji), r. Isao Takahata, Japonsko. – Nejlepší dokumentární film: **Citizenfour** (Občančtyři), r. Laura Poitrasová, Spolková republika Německo/USA. – Cena pro novou generaci: **Ava DuVernayová** ve filmu **Selma**, Velká Británie/USA. – Cena za celoživotní dílo: **Gena Rowlandsová**. – Zvláštní uznání: **Leonard Maltin**.

Ceny britského nezávislého filmu (BIFA)

7. 12. 2014; výběr

Nejlepší britský nezávislý film: **Pride** (Hrdost), r. Matthew Warchus. – Nejlepší režie: **Yann Demange** ve filmu **71**. – Cena Douglase Hickoxe za režijní debut: **Iain Forsyth, Jane Pollardová** ve filmu **Nick Cave: 20 000 dnů na Zemi** (20,000 Days on Earth). – Nejlepší herec: **Brendan Gleeson** ve filmu **Calvary** (Kalvárie), r. John Michael McDonagh, Irsko/Velká Británie. – Nejlepší herečka: **Gugu Mbatha-Rawová** ve filmu **Belle**, r. Amma Asanteová. – Nejlepší herec ve vedlejší roli: **Andrew Scott** ve filmu **Hrdost**. – Nejlepší herečka ve vedlejší roli: **Imelda Stauntonová** ve filmu **Hrdost**. – Nejlepší herecká naděje: **Sameena Jabeen Ahmedová** ve filmu **Catch Me Daddy** (Tati, chyt mě), r. Daniel Wolfe. – Nejlepší scénář: **Jon Ronson, Peter Straughan** ve filmu **Frank** (Frank), r. Lenny Abrahamson, Irsko/Velká Británie. – Nejlepší dokument: **Next Goal Wins** (Příští gól vyhrává), r. Mike Brett, Steve Jamison. – Nejlepší krátký film: **The Kármán Line** (Kármánova hranice), r. Oscar Sharp. – Nejlepší produkční počín: **The Goob** (Goob), r. Guy Myhill, prod. Michael Elliott, Lee Groombridge. – Nejlepší technický počín: (hudba) **Stephen Rennicks** ve filmu **Frank**. – Nejlepší zahraniční nezávislý film: **Chlapectví** (Boyhood), r. Richard Linklater, USA. – Cena Richarda Harrise za mimořádný přínos britskému filmu: **Emma Thompsonová**. – Zvláštní cena poroty: **John Boorman**.

Nominace na Zlaté Glóby, 73. výroční ceny Sdružení zahraničního tisku v Hollywoodu

11. 12. 2014; pouze filmové ceny

Kategorie dramatu: Nejlepší film: **Hon na lišku** (Foxcatcher), r. Bennett Miller. **Chlapectví** (Boyhood), r. Richard Linklater. **Kód Enigmy** (The Imitation Game), r. Morten Tyldum, Velká Británie/USA. **Selma**, r. Ava DuVernayová, Velká Británie/USA. **Teorie všeho** (The Theory of Everything), r. James Marsh. – Nejlepší herečka: **Jennifer Anistonová** ve filmu **Cake** (Dort), r. Daniel Barnz. **Felicity Jonesová** ve filmu **Teorie všeho**. **Julianne Mooreová** ve filmu **Still Alice** (Pořád Alice), r. Richard Glatzer, Wash Westermoreland. **Rosamund Pikeová** ve filmu **Zmizelá** (Gone Girl), r. David Fincher. **Reese Witherspoonová** ve filmu **Divočina** (Wild), r. Jean-Marc Vallée. – Nejlepší herec: **Steve Carell** ve filmu **Hon na lišku**. **Benedict Cumberbatch** ve filmu **Kód Enigmy**. **Jake Gyllenhaal** ve filmu **Nightcrawler** (Slídlil), r. Dan Gilroy. **Daniel Oyelowo** ve

filmu **Selma**. **Eddie Redmayne** ve filmu **Teorie všeho**. – Kategorie muzikálu/komedie: Nejlepší film: **Birdman** (Birdman or /The Unexpected Virtue of Ignorance/), r. Alejandro G. Iñárritu. **Grandhotel Budapešť** (The Grand Budapest Hotel), r. Wes Anderson, USA/Velká Británie/Spolková republika Německo. **Into the Woods** (Čarovný les), r. Rob Marshall. **Miluj souseda svého** (St. Vincent), r. Theodor Melfi. **Pride** (Hrdost), r. Matthew Warchus, Velká Británie. – Nejlepší herečka: **Amy Adamsová** ve filmu **Big Eyes** (Big Eyes), r. Tim Burton. **Emily Bluntová** ve filmu **Čarovný les**. **Helen Mirrenová** ve filmu **Láska na kari** (The Hundred-Foot Journey), r. Lasse Hallström. **Julianne Mooreová** ve filmu **Mapy ke hvězdám** (Maps to the Stars), r. David Cronenberg, Kanada/Spolková republika Německo. **Quvenzhané Wallisová** ve filmu **Annie** (Annie) r. Will Gluck. – Nejlepší herec: **Ralph Fiennes** ve filmu **Grandhotel Budapešť**. **Michael Keaton** ve filmu **Birdman**. **Bill Murray** ve filmu **Miluj souseda svého**. **Joaquin Phoenix** ve filmu **Inherent Vice** (Skryté neřesti), r. Paul Thomas Anderson. **Christoph Waltz** ve filmu **Big Eyes**. – Nejlepší herečka ve vedlejší roli: **Patricia Arquetteová** ve filmu **Chlapectví**. **Jessica Chastainová** ve filmu **A Most Violent Year** (Nejnásilnější rok), r. J. C. Chandor. **Keira Knightleyová** ve filmu **Kód Enigmy**. **Emma Stoneová** ve filmu **Birdman**. **Meryl Streepová** ve filmu **Čarovný les**. – Nejlepší herec ve vedlejší roli: **Robert Duvall** ve filmu **Soudce** (The Judge), r. David Dobkin. **Ethan Hawke** ve filmu **Chlapectví**. **Edward Norton** ve filmu **Birdman**. **Mark Ruffalo** ve filmu **Hon na lišku**. **J. K. Simmons** ve filmu **Whiplash** (Whiplash), r. Damien Chazelle. – Nejlepší režie: **Wes Anderson** ve filmu **Grandhotel Budapešť**. **Ava DuVernayová** ve filmu **Selma**. **David Fincher** ve filmu **Zmizelá**. **Alejandro G. Iñárritu** ve filmu **Birdman**. **Richard Linklater** ve filmu **Chlapectví**. – Nejlepší scénář: **Wes Anderson** ve filmu **Grandhotel Budapešť**. **Gillian Flynnová** ve filmu **Zmizelá**. **Alejandro G. Iñárritu**, **Nicolás Giacabone**, **Alexander Dinelaris**, **Armand Bo** ve filmu **Birdman**. **Richard Linklater** ve filmu **Chlapectví**. **Graham Moore** ve filmu **Kód Enigmy**. – Nejlepší hudba: **Alexandre Desplat** ve filmu **Kód Enigmy**. **Jóhann Jóhannsson** ve filmu **Teorie všeho**. **Trent Reznor**, **Atticus Ross** ve filmu **Zmizelá**. **Antonio Sánchez** ve filmu **Birdman**. **Hans Zimmer** ve filmu **Interstellar** (Interstellar), r. Christopher Nolan. – Nejlepší původní píseň: **Big Eyes** (Lana Del Rayová) ve filmu **Big Eyes**. **Glory** (John Legend and Common) ve filmu **Selma**. **Mercy Is** (Patti Smithová, Lenny Kaye) ve filmu **Noe** (Noah), r. Darren Aronofsky. **Opportunity** (Greg Kurstin, Sia Furlerová, Will Gluck) ve filmu **Annie**. **Yellow Flicker Beat** (Lorde) ve filmu **Hunger Games: Síla vzdoru – 1. část** (The Hunger Games: Mockingjay – Part 1), r. Francis Lawrence. – Nejlepší cizojazyčný film: **Gett** (Povolení k rozvodu), r. Ronit Elkabetzová, Shlomi Elkabetz, Izrael/Spolková republika Německo/Francie. **Ida** (Ida), r. Paweł Pawlikowski, Polsko/Dánsko. **Leviatan** (Leviafan), r. Andrej Zvjagincem, Rusko. **Mandariinid** (Mandarinky), r. Zaza Urušadze, Estonsko. **Turist** (Vyšší moc), r. Ruben Östlund, Švédsko. – Nejlepší animovaný film: **The Book of Life** (Kniha života), r. Jorge R. Gutierrez. **Jak vycvičit draka 2** (How to Train Your Dragon 2), r. Dean DeBlois. **Lego příběh** (The Lego Movie), r. Phil Lord, Christopher Miller. **Škatuláci** (The Boxtrolls), r. Graham Annable, Anthony Stacchi. **Velká šestka** (Big Hero 6), r. Don Hall, Chris Williams.

PROFILY REŽISÉRŮ ZAHRANIČNÍCH FILMŮ V ČESKÉ KINODISTRIBUCI 2014

Profily režisérů zahraničních filmů v české kinodistribuci 2014

Abrahamson, Lenny k filmu Frank	37	Cotelo, Juan Manuel k filmu Poslední vrchol	62
Akolkar, Dheeraj k filmu Liv & Ingmar	37	Coulinová, Delphine k filmu 17 dívek	63
Allen, Woody k filmu Kouzlo měsíčního svitu	37	Coulinová, Muriel k filmu 17 dívek	63
Améris, Jean-Pierre k filmu Příběh Marie	40	Cousins, Mark k filmu Příběh dětí a filmu	63
Anders, Sean k filmu Šéfové na zabít	40	Cronenberg, David k filmu Mapy ke hvězdám	64
Anderson, Paul W. S. k filmu Pompeje	41	Dagtekin, Bora k filmu Fakjů pane učiteli	66
Anderson, Wes k filmu Grandhotel Budapešť	42	Dahan, Olivier k filmu Grace, kněžna monacká	66
Andò, Roberto k filmu Ať žije svoboda!	43	Danaová, Audrey k filmu Sex v Paříži	67
Aronofsky, Darren k filmu Noe	43	Danquart, Pepe k filmu Běž, chlapče, běž	67
Ayer, David k filmu Železná srdce	44	Dardenne, Jean-Pierre k filmu Dva dny, jedna noc	68
Ayoade, Richard k filmu Dvojník	44	Dardenne, Luc k filmu Dva dny, jedna noc	68
Ball, Wes k filmu Labyrint: Útěk	45	DeBlois, Dean k filmu Jak vycvičit draka 2	69
Batra, Ritesh k filmu Cizí oběd	45	Delamarre, Camille k filmu Doupě	70
Bay, Michael k filmu Transformers: Zánik	46	DeMonaco, James k filmu Očista: Anarchie	70
Beattie, Stuart k filmu Já, Frankenstein	47	Derrickson, Scott k filmu Chraň nás od zlého	70
Benson, Ned k filmům Zmizení Eleanor Rigbyové: On a Zmizení Eleanor Rigbyové: Ona	47	Desplechin, Arnaud k filmu Jimmy P.	71
Berg, Peter k filmu Na život a na smrt	48	Dobkin, David k filmu Soudce	72
Besson, Luc k filmu Lucy	49	Dolan, Xavier k filmu Mami!	72
Beumerová, Antoinette k filmu Loft	51	Dowdle, John Erick k filmu Pod zemí	73
Boe, Christoffer k filmu Sex, drogy a daně	51	Dupieux, Quentin k filmu Fízlové, hajzlové	73
Boone, Josh k filmu Hvězdy nám nepřály	52	Edwards, Gareth k filmu Godzilla	74
Branagh, Kenneth k filmu Jack Ryan: V utajení	52	Erlingsson, Benedikt k filmu O koních a lidech	74
Brešan, Vinko k filmu Knězovy děti	54	Espinosa, Daniél k filmu Snadný prachy	75
Burger, Neil k filmu Divergence	54	Farrelly, Bobby k filmu Návrat blbýho a blbějšího	75
Cahill, Mike k filmu Výchozí bod	55	Farrelly, Peter k filmu Návrat blbýho a blbějšího	75
Carney, John k filmu Love Song	55	Festeová, Shana k filmu Nekonečná láska	76
Cassavetes, Nick k filmu Jedna za všechny	56	Fiennes, Ralph k filmu Vášně mezi řádky	76
Ceylan, Nuri Bilge k filmu Zimní spánek	57	Fincher, David k filmu Zmizelá	78
Clooney, George k filmu Památkáři	57	Fly, Per k filmu Valčík pro Monicu	79
Coen, Ethan k filmu V nitru Llewyna Davise	59	Frammartino, Michelangelo k filmu Čtyřikrát	79
Coen, Joel k filmu V nitru Llewyna Davise	59		
Collet-Serra, Jaume k filmu Non-Stop	61		
Corbijn, Anton k filmu Nejhledanější muž	61		

Frank, Scott k filmu Mezi náhrobními kameny	80	Jonsson, Jens k filmu Snadný prachy III: Život deluxe	101
Frankel, David k filmu Životní šance	80	Jonynas, Ignas k filmu Hráč	101
Frears, Stephen k filmu Philomena	81	Jonze, Spike k filmu Ona	101
Frydman, Raphaël k filmu WTF	83	Kasdan, Jake k filmu Sex Tape	102
Fuqua, Antoine k filmu Equalizer	83	Kerekés, Peter k filmu Slovensko 2.0	103
Gans, Christophe k filmu Kráska a Zvíře	84	King, Paul k filmu Paddington	104
Goldsman, Akiva k filmu Zimní příběh	84	Krupa, Tomáš k filmu Absolventi: svoboda není zadarmo	104
Gondry, Michel k filmu Je muž, který je vysoký, šťastný? Konverzace s Noamem Chomským	85	Kubrick, Stanley k filmu 2001: Vesmírná odysea	104
Gormican, Tom k filmu (Ne)zadání	86	Lasseter, John k filmu Letadla 2: Hasiči a záchranáři	106
Greenfield, Luke k filmu Falešný poldové	86	Lawrence, Francis k filmu Games: Síla vzdoru – 1. část	107
Green, David Gordon k filmu Joe	87	Le Guay, Philippe k filmu S Molièrem na kole	108
Greutert, Kevin k filmu Jessabelle	88	Leonetti, John R. k filmu Annabelle	109
Gunn, James k filmu Strážci Galaxie	88	Lepeniotes, Peter k filmu Velká oříšková loupež	109
Hallström, Lasse k filmu Láska na kari	89	Lespert, Jalil k filmu Yves Saint Laurent	110
Hamidi, Mohamed k filmu Má vlast	90	Levy, Shawn k filmu Noc v muzeu: Tajemství hrobky	111
Hancock, John Lee k filmu Zachraňte pana Bankse	90	Liebesman, Jonathan k filmu Želvy Ninja	112
Harlin, Renny k filmu Herkules: Zrození legendy	91	Liman, Doug k filmu Na hraně zítřka	112
Herngren, Felix k filmu Stoletý stařík, který vylezl z okna a zmizel	92	Loach, Ken k filmu Spirit of 45	113
Hoffman, Michael k filmu Co s láskou	92	Lord, Phil k filmu Lego příběh	115
Holmesová, Peggy k filmu Zvonilka a piráti	93	Linklater, Richard k filmu Chlapectví	115
Holzhausen, Johannes k filmu Velkolepé muzeum	94	Luther, Miloslav k filmu Krok do tmy	116
Hughes, Patrick k filmu Expendables: Postradatelní 3	94	MacFarlane, Seth k filmu Všechny cesty vedou do hrobu	117
Chaumeil, Pascal k filmu Dlouhá cesta dolů	94	McG k filmu 3 dny na zabití	118
Chauveron, Philippe de k filmu Co jsme komu udělali?	95	McQueen, Steve k filmu 12 let v řetězech	119
Chiesa, Guido k filmu Radio Alice	95	Miller, Christopher k filmu Lego příběh	119
Chomet, Sylvain k filmu Attila Marcel	96	Minkoff, Rob k filmu Dobrodružství pana Peabodyho a Shermana	120
Chu, Jon M. k filmu Justin Bieber's Believe	97	Mitovski, Dimitar k filmu Mission London	121
Ivanda, Branko k filmu Lea a Darija	97	Moland, Hans Petter k filmu Boj sněžného pluha s mafií	121
Jackson, Peter k filmu Hobit: Bitva pěti armád	98	Murro, Noam k filmu 300: Vzestup říše	121
Jarmusch, Jim k filmu Přežijí jen milenci	99	Najafi, Babak k filmu Snadný prachy II	122
Joffe, Rowan k filmu Dřív než půjdu spát	100	Nolan, Christopher k filmu Interstellar	122

Noyce, Phillip k filmu Dárce	123	Singer, Bryan k filmu X-Men: Budoucí minulost	146
Oleotto, Matteo k filmu Zoran, můj synovec idiot	124	Slabošpyckyj, Myroslav k filmu Kmen	147
Özpetek, Ferzan k filmu Bezvadný den	125	Sorrentino, Paolo k filmu Následky lásky	147
Padilha, José k filmu RoboCop	125	Stahelski, Chad k filmu John Wick	148
Pawlikowski, Paweł k filmu Ida	126	Stoller, Nicholas k filmu Sousedi	149
Peli, Oren k filmu Paranormal Activity: Prokletí	127	Stölzl, Philipp k filmu Ranhojič	149
Percival, Brian k filmu Zlodějka knih	127	Stromberg, Robert k filmu Zloba – Královna černé magie	149
Peretti, Thierry de k filmu Apači	127	Szifrón, Damián k filmu Divoké historky	150
Pfister, Wally k filmu Transcendence	128	Tarantino, Quentin k filmu Pulp Fiction: Historky z podsvětí	151
Plisson, Pascal k filmu Cesta do školy	129	Taylor, Tate k filmu Get On Up – Příběh Jamese Browna	152
Quale, Steven k filmu V oku tornáda	129	Teplitzky, Jonathan k filmu Koleje osudu	153
Ratner, Brett k filmu Hercules	130	Tirard, Laurent k filmu Mikulášovy patálie na prázdninách	153
Reeves, Matt k filmu Úsvit planety opic	131	Trier, Lars von k filmům Nymfomanka, část II., Nymfomanka, část I. – režisérská verze, Nymfomanka, část II. – režisérská verze	154
Reggio, Godfrey k filmu Koyaanisqatsi	131	Vallée, Jean-Marc k filmu Klub poslední naděje	156
Reiner, Rob k filmu Lepší teď než nikdy	132	Vanier, Nicolas k filmu Bella a Sebastián	157
Reitman, Jason k filmu Prodloužený víkend	134	Wadimoff, Nicolas k filmu Operation Libertad	157
Rinsch, Carl k filmu 47 róninů	134	Wajda, Andrzej k filmu Walesa: Člověk naděje	158
Rodriguez, Robert k filmu Sin City: Ženská, pro kterou bych vraždil	135	Warmerdam, Alex van k filmu Borgman	160
Rohrwacherová, Alice k filmu Zázraky	136	Waters, Mark k filmu Vampire Academy	160
Rondónová, Mariana k filmu Příšerný vlasy	136	Waugh, Scott k filmu Need for Speed	161
Rosi, Gianfranco k filmu Sacro GRA	137	Webb, Marc k filmu The Amazing Spider-Man	162
Russell, David O. k filmu Špinavý trik	138	Wells, John k filmu Blízko od sebe	162
Russo, Anthony k filmu Captain America: Návrat prvního Avengersa	138	White, Stiles k filmu Ouija	163
Russo, Joe k filmu Captain America: Návrat prvního Avengersa	138	Wilsonová, Juanita k filmu Jako bych tam nebyla	163
Saldanha, Carlos k filmu Rio 2	139	Wirkola, Tommy k filmu Dead Snow: Rudý vs. mrtvý	163
Scorsese, Martin k filmu Vlk z Wall Street	139	Záblacká, Oľga k filmu Arcibiskup Bezák Zbohom...	164
Scott, Ridley k filmu Exodus: Bohové a králové	142	Zeïtoun, Ariel k filmu Angelika	164
Segal, Peter k filmu Zpátky do ringu	144	Zvjagincev, Andrej k filmu Leviatan	165
Serge, Andrea k filmu Shun li a Básník	145		
Shore, Gary k filmu Drákula: Neznámá legenda	145		
Sieová, Trish k filmu Let's Dance All In	145		
Silverston, Anthony k filmu Khumba	146		

Abrahamson, Lenny k filmu Frank

LENNY ABRAHAMSON (vlastním jménem Leonard Abrahamson, nar. 30. 11. 1966, Dublin) po počátečních studiích fyziky absolvoval katedru filozofie na dublinské Trinity College (TCD; 1991). Získal stipendium k postgraduálnímu studiu na Stanfordově univerzitě v Kalifornii, ale raději se vrátil do Irska, aby rozvíjel svou zálibu ve filmu. Díky oceněnému 16mm snímku 3 Joeové se uplatnil jako režisér reklamních spotů (například Carlsberg, Guinness, MasterCard, Playstation, Wrigley) a ve spolupráci se scenáristou Markem O'Halloranem a producentem Edem Guineym také jako úspěšný tvůrce celovečerních filmů. Kromě ocenění na menších evropských festivalech získal třikrát výroční cenu IFTA za filmovou režii (Adam a Paul, Garáž, Co udělal Richard) a jednou za televizní režii (Blahobyť). Za své poslední dokončené dílo Frank byl jako režisér nominován na Britskou nezávislou filmovou cenu. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* kr. f. 3 Joes (1991, 3 Joeové; + nám.), příběh jednoho dne v životě dvou narkomanů Adam & Paul (2004, Adam a Paul – TV), tragikomický příběh pumpaře na irském venkově Garage (2007, Garáž), čtyři samostatné příběhy jediného dne, Stacey o sedmnáctileté matce, Gavin o čtrnáctiletém chlapci postiženém koktáním, Georgie o nezaměstnaném alkoholikovi a Pala o nigerijském přistěhovalci, odvysílané v rámci minisérie Prosperity (TV–2007, Blahobyť), psychologické drama teenagera What Richard Did (2012, Co udělal Richard), tragikomedie o excentrických muzikantech Frank (2014, Frank; + spol. písňe), adaptace románu Emmy Donoghueové o chlapci vystaveném extrémním podmínkám Room (2015, Pokoj). –mim-

Akolkar, Dheeraj k filmu Liv & Ingmar

DHEERAJ AKOLKAR (nar. 1978, Indie) vystudoval architekturu na prestižní Panské univerzitě v indickém státě Maháráštra a spolupracoval v různých funkcích na několika filmech. Samostatně natočil několik krátkých i celovečerních dokumentů, uváděných na různých mezinárodních festivalech. Působí v Indii, Velké Británii a ve Skandinávii. – *Filmografie: (scénář a režie, není-li uvedeno jinak)* kr. dokumenty Jyotirgamaya: Let Me to the Light (Jyotirgamaya: Veď mě ke světlu; + kam.), Whatever! (2006, Cokoliv!; + kam., prod.), Sold My Soul (2007, Prodal jsem svou duši; r. Hala Marjiová, kam.), celovečerní dok. o vztahu Liv Ullmannové a Ingmara Bergmana, nazvaný Liv & Ingmar (2012; + spol. prod.), umělecký dokument o známém výtvarníkovi Edvardu Munchovi a jeho slavném obraze Let the Scream Be Heard (2013, Ať je Výkřik slyšet). –tbk-

Allen, Woody k filmu Kouzlo měsíčního svitu

WOODY ALLEN (vlastním jménem Allan Stewart Konigsberg, nar. 1. 12. 1935, Flatbush, Brooklyn, New York) je potomkem druhé generace německých židovských přistěhovalců. Už během středoškolských studií přispíval do humoristických rubrik různých deníků a časopisů. Během prvního semestru odešel z Newyorské univerzity (NYU), kde se pokoušel studovat film; krátce navštěvoval také newyorskou City College (CCNY). Uvedl se jako úspěšný autor televizních výstupů Sida Caesara, Arta Carneye, Buddyho Hacketta a dalších komiků. Na počátku 60. let začal sám vystupovat s komickými monology po nočních klubech v Greenwich Village, kde si záhy získal popularitu. Ta stoupala jeho účinkováním v různých televizních zábavných pořadech a vydáním několika desek. Od poloviny 60. let se Allen věnoval filmu, nejdříve jako scenárista a herec. V roce 1966 nadaboval do angličtiny a bez ohledu na původní zápletku přestříhal jako komedii řadový japonský kriminální thriller Kagi no kagi (1964, Klíč klíčů; r. Senkichi Taniguchi), jenž byl v kinech uveden bez většího ohlasu pod názvem Co se děje, tygříku Lily?. Od konce 60. let natáčel autorské komedie, v nichž zpočátku čerpal z odkazu klasických němých grotesek a v nichž také vytvářel hlavní postavy nejistých obrýlených hrdinů, konfrontovaných s vlastní kriminální minulostí (Seber prachy a zmiz), s latinskoamerickou revolucí (Banáni), s odlidštěnou totalitní společností daleké budoucnosti (Spáček) či s ruskou aristokracií 19. století (Láska a smrt). V druhé polovině 70. let vytvořil svá nejlepší díla, nahořklé existenciální komedie z newyorského intelektuálního prostředí Annie Hall (Oscary za scénář a režii, nominace na Oscara za herecký výkon) a Manhattan (nominace

na Oscara za scénář), v nichž použil řadu autobiografických motivů. Veden obdivem k Ingmaru Bergmanovi natočil psychologické drama členů jedné rodiny Interiéry (nominace na Oscara za scénář a za režii), v němž sám nehrál. V 80. letech jeho tvorba zvažněla, absorbovala znatelné evropské vlivy a získala více filozofických podtónů. Režíroval mimo jiné felliniovský film Vzpomínky na Hvězdný prach, plný neskrývaných výpadů proti kritikům i divákům, další, tentokrát veseloherní bergmanovskou parafrázi Sex noci svatojánské, paradokument Zelig, smutnou komedii o uměleckém agentovi Danny Rose z Broadwaye (nominace na Oscara za scénář a za režii), fantastickou komedii Purpurová růže z Káhiry (nominace na Oscara za scénář), nostalgický portrét newyorské umělecké rodiny Hana a její sestry (Oscar za scénář, nominace na Oscara za režii), jímž připomněl svou tvorbu z konce 70. let, komedii Zlaté časy rádia (nominace na Oscara za scénář), v níž zavzpomínal na vlastní dětství, a ambiciózní tragikomedii Zločiny a poklesky (nominace na Oscara za scénář a za režii), složenou ze zdánlivě nesouvisejících příběhů výčitkami pronásledovaného lékaře a rozporuplného filmaře. I v 90. letech realizoval se železnou pravidelností jeden snímek ročně a pozvolna se vracel k lehčím filmům z počátků své kariéry. Vznikly tak komedie o ušlápnuté manželce Alice (nominace na Oscara za scénář), jízlivá komedie o propletených partnerských vztazích Manželé a manželky (nominace na Oscara za scénář), gangsterská retrokomedie Výstřely na Broadwayi (nominace na Oscara za scénář a za režii), komedie o příliš zvědavém adoptivním otci Mocná Afrodíté (nominace na Oscara za scénář), muzikál Všichni říkají: Miluji tě, ale také temně sarkastická rodinná komedie Pozor na Harryho! (nominace na Oscara za scénář). Od nového tisíciletí pokračoval v zavedených šlépějích kriminální šarádou Prokletí žlutozeleného škorpióna, satirou z prostředí filmařů Hollywood Ending a partnerskými komediami Cokoliv a Melinda a Melinda, jež nebyly příznivě přijaty kritiky ani diváky. V zájmu oživení stagnující tvorby se rozhodl k radikálnímu řezu. Opustil do té doby takřka výhradní prostředí Manhattanu a svá následující díla realizoval v Evropě (kromě Uživej si, co to jde). Zabodoval zejména příběhem amorálního tenisty Match Point – Hra osudu (nominace na Oscara za scénář), po němž následovaly rovněž do Londýna zasazené, ale méně zdařilé snímky Sólkapr, Kassandřin sen a Poznáš muže svých snů. Pro své romanticky zabarvené příběhy využil také malebných kulis dalších evropských metropolí, katalánské (Vicky Cristina Barcelona – Zlatý glóbus za nejlepší komedii/muzikál, Cena ISA za scénář), francouzské (Půlnoc v Paříži – Oscar, Zlatý glóbus a nominace na Cenu BAFTA za scénář, nominace na Oscara a na Zlatý glóbus za režii, Grammy za nejlepší soundtrack) a italské (Do Říma s láskou). Velký ohlas měla do San Francisca zasazená hořká komedie Jasmíniny slzy (nominace na Oscara a na Cenu ISA a BAFTA za scénář) s oscarovým výkonem Cate Blanchettové v titulní úloze zhýčkané neurotičky. Woody Allen patřil k výjimečným filmovým autorům a během své kariéry si vydobyl mezi americkými filmaři ojedinělou tvůrčí svobodu i přesto, že jeho filmy se až na výjimky (Annie Hall, Hana a její sestry, Match Point – Hra osudu) netěší masovější divácké oblibě. Obklopoval se stálými spolupracovníky (kameramani Gordon Willis, Carlo Di Palma a Dariusz Khondji, střihači Ralph Rosenblum, Susan E. Morseová a Alisa Lepselterová, výtvarníci Mel Bourne a Santo Loquasto, kostymér Jeffrey Kurland a jiní). Jeho díla dlouhé roky produkovala dvojice Charles H. Joffe-Jack Rollins a od 90. let také jeho mladší sestra Letty Aronsonová. Měl i svůj okruh hereckých představitelů, v němž kromě jeho partnerek byli například Tony Roberts, Dianne Wiestová, Alan Alda a Scarlett Johanssonová. Jako velký jazzový nadšenec vždy uplatňoval rozhodující kontrolu nad hudební složkou svých filmů, často tvořenou převzatými nahrávkami jeho oblíbených skladeb. Léta hrával každé pondělí na klarinet v newyorském podniku Michael's Pub (později v hotelu Le Parker Meridian) a se svou kapelou New Orleans Jazz Band vystoupil před Vánoci 2008 také v Praze. Allenovy filmy byly kromě cen Americké akademie dekorovány řadou dalších prestižních ocenění, mimo jiné třikrát Cenou NYFCC za režii (Annie Hall, Manhattan, Hana a její sestry). Jeho celoživotní dílo bylo vyznamenáno mimo jiné Americkou komediální cenou (1986), Zlatým lvem na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách (1995), Cenou Čechu amerických režisérů (1995), Palmou palem na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes (2002), na Mezinárodním filmovém festivalu v San Sebastiánu (2004) a Cenou Cecila B. DeMillea (2013),

udílenou Sdružením zahraničního tisku v Hollywoodu. Ač nemá v oblibě televizi, objevil jako host v sitcomu Just Shoot Me (Třeba mě sežer; hlas – TV). V devatenácti letech se poprvé oženil, ale jeho tvorbu výrazně ovlivnily až další životní partnerky, herečky Louise Lasserová (1966–1969), Diane Keatonová (70. léta) a Mia Farrowová (1980–1992), s níž měl syna a dvě adoptivní děti. S Farrowovou se rozešel za dramatických okolností kvůli vztahu s její adoptivní dcerou Soon-Yi Previnovou, již si v prosinci 1997 vzal za ženu a s níž má dvě adoptivní dcery. Allen se dlouhá léta soudil s Farrowovou o opatrovnictví jejich potomků a v únoru 2014 ho adoptivní dcera Dylan Farrowová v otevřeném dopisu znovu obvinila, že ji jako dítě zneužíval. Publikoval čtyři sbírky povídek Vyřídít si účty (1971, česky 1997), Bez peří (1975, česky 1995), Vedlejší účinky (1980, česky 1996), Čirá anarchie (2007, česky 2007) a kromě řady jednoaktovek (Bůh, Smrt, Riverside Drive, Old Saybrook, Central Park West) napsal čtyři divadelní hry, Nepijte vodu (1966), Zahraj to znovu, Same (1969), The Floating Light Bulb (1981, Levitující žárovka), A Second Hand Memory (2004, Vzpomínka z druhé ruky). Z řady dokumentů o něm má největší výpovědní hodnotu dvoudílný snímek Woody Allen: A Documentary (TV–2011), jehož zkrácená dvouhodinová verze se promítala na různých festivalech. Lze upozornit na monografii Woody Allen (Michael Žantovský; Československý filmový ústav, Praha 1990) a na knihy Woody Allen a jeho ženy (Tim Carroll; Jota, Brno 1994), Woody o Allenovi (Stig Björkman; Paseka, Praha/Litomyšl 1996) a Woody Allen: hovory o filmu /1971–2007/ (Eric Lax; Portál, Praha 2008). – *Filmografie (herec, není-li uvedeno jinak)*: What's New, Pussycat? (1965, Co je nového, kočička?; r. Clive Donner; + sc. – TV), What's Up, Tiger Lily? (1966, Co se děje, tygříku Lily?; hlas, spol. sc., spol. režie, spol. prod.), Casino Royale (1967; r. John Huston, Ken Hughes, Robert Parrish, Joe McGrath, Val Guest – V), Take the Money and Run (1969, Seber prachy a zmiz; + spol. sc., režie – TV), Don't Drink the Water (1969, Nepijte vodu; r. Howard Morris; nám.), Bananas (1971, Banáni; + spol. sc., režie – TV), kr. f. Men of Crisis: The Harvey Wallinger Story (TV–1971, Muži krize: Příběh Harveye Wallingera; + sc., režie), Zahraj to znovu, Same (1972, Play It Again, Sam; r. Herbert Ross; + nám., sc.), Všechno, co jste kdy chtěli vědět o sexu /ale báli jste se zeptat/ (1972, Everything You Always Wanted to Know About Sex * But Were Afraid to Ask; + sc., režie), Sleeper (1973, Spáč; + spol. sc., režie, hudba – TV), Love and Death (1975, Láska a smrt; + sc., režie – TV), Na černé listině (1976, The Front; r. Martin Ritt), Annie Hall (1977, Annie Hall; + spol. sc., režie), Interiors (1978, Interiéry; sc., režie – TV), Manhattan (1979; + spol. sc., režie – TV), Stardust Memories (1980, Vzpomínky na Hvězdný prach; + sc., režie – TV), A Midsummer Night's Sex Comedy (1982, Sex noci svatojánské; + sc., režie – V), Zelig (1983; + sc., režie – TV), Broadway Danny Rose (1984, Danny Rose z Broadwaye; + sc., režie – V), Purpurová růže z Káhiry (1985, The Purple Rose of Cairo; sc., režie), Hana a její sestry (1986, Hannah and Her Sisters; + sc., režie), Radio Days (1987, Zlaté časy rádia; hlas, sc., režie – TV), King Lear (1987, Král Lear; r. Jean-Luc Godard), Září (1987, September; sc., režie), Another Woman (1988, Jiná žena; sc., režie – TV), povídka Oedipus Wrecks (Oidipus ničitel; + sc., režie) z filmu New York Stories (1989, Povídky z New Yorku – TV), Zločiny a poklesky (1989, Crimes and Misdemeanors; + sc., režie), Alice (1990; sc., režie – TV), Scenes from a Mall (1991, Taková normální láska; r. Paul Mazursky – V), Stíny a mlha (1991, Shadows and Fog; + sc., režie), Manželé a manželky (1992, Husbands and Wives; + sc., režie), Tajemná vražda na Manhattanu (1993, Manhattan Murder Mystery; + spol. sc., režie), Výstřely na Broadwayi (1994, Bullets over Broadway; spol. sc., režie), Don't Drink the Water (TV–1994, Nepijte vodu; + nám., sc., režie), Mocná Afrodíté (1995, Mighty Aphrodite; + sc., režie), The Sunshine Boys (TV–1995, Zlatí hoši; r. John Erman – TV), Všichni říkají: Miluji tě (1996, Everyone Says I Love You; + sc., režie), Pozor na Harryho! (1997, Deconstructing Harry; + sc., režie), The Impostors (1998, Podvodníci; r. Stanley Tucci – TV), anim. f. AntZ – MravenecZ (1998, Antz; r. Eric Darnell, Tim Johnson; hlas), Celebrity (1998, Celebrity; sc., režie), Sladký ničema (1999, Sweet and Lowdown; sc., režie), Company Man (1999, Společník; r. Peter Askin, Douglas McGrath – V), Darebáči (2000, Small Time Crooks; + sc., režie), Picking Up the Pieces (2000, Řezník, kněz a prostitutka; r. Alfonso Arau – V), Prokletí žlutozeleného škorpióna (2001, The Case of the Jade Scorpion; + sc., režie), Hollywood Ending (2002,

Hollywood Ending; + sc., režie), Cokoliv (2003, Anything Else; + sc., režie), Melinda a Melinda (2004, Melinda and Melinda; + sc., režie), Match Point – Hra osudu (2005, Match Point; sc., režie), Sólókapr (2006, Scoop; + sc., režie), Cassandra's Dream (2007, Kasandřin sen; sc., režie – TV), Vicky Cristina Barcelona (2008, Vicky Cristina Barcelona; sc., režie), Užívej si, co to jde (2009, Whatever Works; sc., režie), Poznáš muže svých snů (2010, You Will Meet a Tall Dark Stranger; sc., režie), Půlnoc v Paříži (2011, Midnight in Paris; sc., režie), Paříž-Manhattan (2011, Paris-Manhattan; r. Sophie Lelloucheová), Do Říma s láskou (2012, To Rome with Love; + sc., režie), Jasmíniny slzy (2013, Blue Jasmine; sc., režie), Fading Gigolo (2013, Zvadlý gigolo; r. John Turturro), Kouzlo měsíčního svitu (2014, Magic in the Moonlight; sc., režie), Iracionální muž (2015, Irrational Man; sc., režie). -mim-

Améris, Jean-Pierre k filmu Příběh Marie

JEAN-PIERRE AMÉRIS (nar. 26. 7. 1961, Lyon) vystudoval pařížskou filmovou školu IDHEC (1987) a za absolventský film Prozatím získal Hlavní cenu na festivalu v Clermont-Ferrand. Ve své tvorbě střídá hrané a dokumentární filmy pro kina a pro televizi. Většina jeho hraných snímků, z nichž některé vycházejí z literárních předloh, reflektuje v tragikomické poloze závažná témata v příbězích obyčejných mladých lidí. Nejvýznamnějších poct dosáhly jeho filmy Doznání nevinného (Cena Mezinárodního týdne kritiky, Cena mladých na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes) a To je život (Stříbrná mušle za režii na Mezinárodním filmovém festivalu v San Sebastiánu a Zlatá hvězda na Mezinárodním filmovém festivalu v Marrákeši). – *Filmografie*: (režie, není-li uvedeno jinak) kr. filmy Le retour de Pierre (1981, Pierrův návrat), La visite (1982, Návštěva), L'hôtel des crimes (1983, Hotel zločinu), Sans-abri (1987, Bez přístřeší), Intérim (1987, Prozatím), Figures libres (1988, Volná jízda) a La passion d'Alexandre Lenoir (1989, Vášnivá láska Alexandra Lenoira), adaptace románu Michela Besniera o mladém venkovském učiteli v roce 1940 Le bateau de mariage (1993, Svatební člun; + spol. sc. – TV), Le braqueur solitaire (TV–1994, Osamělý lupič), střm. f. Le voyage des cinéastes (1995, Filmařova cesta), černá kriminální komedie o idealistickém smolařském venkovánovi, jehož snaha získat v Paříži práci končí za zdi vězení, Les aveux de l'innocent (1996, Doznání nevinného; + spol. sc.), kr. f. Tous nos vœux de bonheur (1997, Všechna naše nejlepší přání; + sc.), Madame Dubois, hôtel Bellevue (TV–1997, Madam Dubois, hotel Bellevue), epizoda L'amour à vif (TV–1998, Silná láska) z cyklu Combats de femme (Ženské zápasy), drama patnáctileté dívky, kterou přílišné životní experimentování a vztah s manipulativním spolužákem pozvolna vedou do záhuby, Mauvaises fréquentations (1999, Špatná společnost; + spol. sc.), psychologické drama ruského emigranta, umírajícího v hospicu nedaleko Marseille, C'est la vie (2001, To je život; + sc. – TV), přepis románu Oliviera Adama o osudu mladého zaměstnance pohřební služby, který je hvězdou amatérského boxerského klubu, Poids léger (2004, Lehká váha; + sc.), drama podle stejnojmenné knihy Anne Wiazemské, zachycující přátelský vztah podivínské desetileté dívenky s uprchlým chovancem z nedaleké psychiatrické léčebny na poválečném francouzském venkově, Je m'appelle Elisabeth (2006, Říkejte mi Elizabeth; + spol. sc. – TV), Maman est folle (TV–2007, Maminka je blázen; + spol. sc.), romantická komedie o lásce dvou chorobně nesmělých lidí, majitele čokoládovny a nadané cukrářky, Les émotifs anonymes (2010, Láska s vůní čokolády; + spol. sc. – TV), La joie de vivre (TV–2011, Radost ze života; + spol. sc.), přepis stejnojmenného románu Victora Huga o mladém herci se znetvořenou tváří L'homme qui rit (2012, Muž který se směje – V), psychologická studie podle skutečného případu z počátku 20. století o hluchoslepé dívce, která se díky obětavé mladé jeptišce naučí komunikovat a lépe vnímat okolní svět, Příběh Marie (2014, Marie Heurtin; + spol. sc.), komedie o bohatém, ale velmi znuděném a osamělém muži, řešícím svou sužující situaci netradičním způsobem, Une famille à louer (2015, Rodina k pronájmu). -fik-

Anders, Sean k filmu Šéfové na zabití

SEAN ANDERS (nar. 19. 6. 1969, Los Angeles) vyrůstal v městečku DeForest nedaleko wisconsinského Madisonu. Po maturitě se živil se designem webových stránek a působil jako

rockový muzikant v Arizoně. S kamarádem z hudební scény Johnem Morrisem, jenž se stal jeho scenáristickým partnerem a producentem, natočili v průběhu dvou let dokumentární satiru Nikdy rozmražené, jež se úspěšně představila na několika menších festivalech a dokonce se objevila v omezené komerční distribuci. Jako scenáristé zejména veseloherních snímků se uplatnili v Hollywoodu a Anders začal postupně jejich látky i režírovat; byli mimo jiné autory neprodaného komediálního pilotu Playing Chicken (2007, Kdo dřív uhne; + spol. prod.). Jeho mladší sestra Andrea Andersová je herečkou. – *Filmografie: (spolupráce na scénáři, není-li uvedeno jinak)* She's Out of My League (2008, Na tuhle nemám; r. Jim Field Smith – V), To byl zítra flám (2010, Hot Tub Time Machine; r. Steve Pink), Pan Popper a jeho tučňáci (2011, Mr. Popper's Penguins; r. Mark Waters), Millerovi na tripu (2013, We're the Millers; r. Rawson Marshall Thurber), Návrat blbýho a blbějšího (2014, Dumb and Dumber To; r. Peter a Bobby Farrellyovi); *(režie, není-li uvedeno jinak)* hraný dok. o skupině sběratelů hluboce zmražených potravin Never Been Thawed (2005, Nikdy rozmražené; + spol. sc., spol. kam., spol. hudba, výprava, herec), komedie o teenagerovi rozhodnutém přijít o panictví Sex Drive (2008, Sex Drive; + spol. sc.), generační veselohra That's My Boy (2012, Můj otec je šílenec – V) s Adamem Sandlerem v úloze nezodpovědného rodiče, pokračování úspěšné komedie, v níž její hrdinové začínají podnikat samostatně, Šéfové na zabití 2 (2014, Horrible Bosses 2; + spol. nám., spol. sc.), komedie o muži, který musí soupeřit o přízeň vyženěných dětí s jejich skutečným otcem, Daddy's Home (2015, Táta je doma; spol. režie John Morris; + spol. prod.) s Willem Ferrellem a Markem Wahlbergem. -mim-

Anderson, Paul W. S. k filmu Pompeje

PAUL W. S. ANDERSON (vlastním jménem Paul William Stewart Anderson, nar. 4. 3. 1965, Banbury, Oxfordshire, Anglie) vyrůstal v severoanglickém Newcastleu. Studoval film a literaturu na Warwickské univerzitě v Coventry (1988) a nejdřív se uplatnil jako dokumentarista a scenárista kriminálního televizního seriálu El C.I.D. (1990–1992). Zaujal hned prvním filmem pro kina Nakupování, natočeným podle skutečné události, jenž měl problémy s místními cenzurními úřady jako návodný. Využil nabídky z Hollywoodu, kde se přes některé nezdary (zejména Žoldák: Legie zkázy) prosadil jako tvůrce vizuálně zajímavých sci-fi snímků a filmových verzí počítačových her. S pravidelným spolupracovníkem, britským producentem Jeremym Boltem založil výrobní společnost Impact Pictures. Původně svá díla podepisoval jako Paul Anderson, ale aby se vyhnul zaměňování s americkým režisérem Paulem Thomasem Andersonem (nar. 1970), přidal do svého jména dvě iniciály. V srpnu 2009 se po několikaletém vztahu oženil s herečkou Millou Jovovichovou, se kterou už měl dceru a která vytvořila hlavní roli v jeho populární pentalogii Resident Evil. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* kr. dokumenty The Spiral Cage (TV–1990, Dědičná klec; + sc.) o paralyzovaném komiksovém kreslíři Alu Davisonovi a Speed (TV–1991, Rychlost; + sc.) o mladistvých delikventech, celovečerní hraný debut Shopping (1993, Nakupování; + sc.) o zlodějích, vylupujících obchody tak, že do výloh najíždějí ukradenými auty, adaptace populární videohry Mortal Kombat (1995, Mortal Kombat) s Christopherem Lambertem, sci-fi horor Horizont události (1997, Event Horizon), akční vědecko-fantastický snímek Žoldák: Legie zkázy (1998, Soldier) s Kurtem Russellem, nadpřirozený thriller The Sight (TV–2000, Vidění; + sc., spol. prod. – TV), zamýšlený jako pilot nerealizovaného seriálu, sci-fi horor podle počítačové hry Resident Evil (2002, Resident Evil; + sc., spol. prod.), další sci-fi Vetřelec vs. Predátor (2004, AVP: Alien vs. Predator; + spol. nám., sc.), kombinující dvě úspěšné filmové série, neprodaný pilotní snímek Drift (TV–2006, Lauf), akční thriller Rallye smrti (2008, Death Race; + sc., spol. prod.) s Jasonem Stathamem, Resident Evil: Afterlife (2010, Resident Evil: Afterlife; + sc., spol. prod.), volná adaptace slavné Dumasovy předlohy Tři mušketýři (2011, The Three Musketeers; + spol. prod.), Resident Evil: Odveta (2012, Resident Evil: Retribution; + sc., spol. prod.), historické drama zkázy starořímského města Pompeje (2014, Pompeii; + spol. prod.); *(podíl na produkci, není-li uvedeno jinak)* Resident Evil: Apokalypsa (2004, Resident Evil: Apocalypse; r. Alexander Witt; + sc.), The Dark (2005, Tma; r. John Fawcett – V), DOA: Dead or Alive (2006, DOA: Na život a na smrt; r. Corey Yuen – V),

Resident Evil: Zánik (2007, Resident Evil: Extinction; r. Russell Mulcahy; + sc.), Pandorum (2009, Symptom Pandorum; r. Christian Alvart – V), Death Race 2 (2010, Rallye smrti 2; r. Roel Reiné; + nám. – V). -mim-

Anderson, Wes k filmu Grandhotel Budapešť

WES ANDERSON (vlastním jménem Wesley Wales Anderson, nar. 1. 5. 1969, Houston, Texas) je pravnukem spisovatele Edgara Rice Burroughse, tvůrce Tarzana. Vystudoval filozofii na Texaské univerzitě v Austinu (1990), většinu času však věnoval filmu. Natáčel krátké snímky, zkoušel psát, teoreticky se vzdělával v univerzitní knihovně a praktické zkušenosti získával v houstonské kabelové televizi. Na základě amatérské tvorby byl přijat na filmovou fakultu Kolumbijské univerzity v New Yorku, ale ke studiu nenastoupil, neboť díky producentovi Jamesu L. Brooksovi dostal možnost přepracovat do celovečerní délky jeden ze svých krátkých filmů Grázlové (1992). Jeho pravidelným spolupracovníkem se stal spolužák z Austinu, herec a scenárista Owen Wilson. I když Andersonův debut neměl kvůli omezené distribuci větší komerční ohlas, upozornil na osobnost nekonvenčního autorského filmaře, který dokáže líčit s pochopením osudy excentrických postav ve svébytném výtvarném klíči, často na pokraji kýče, jenž až nečekaně souzní s veskrze bizarními příběhy dysfunkčních rodin. Jeho monotónní melancholické vyprávěcí tempo a statické kompozice polarizují diváckou i kritickou obec. Už jeho druhý snímek Rushmore, inspirovaný středoškolskými zážitky, měl kromě kladného odborného hodnocení (Cena ISA za režii) i slušný divácký úspěch. Ocenění sbíraly i jeho další filmy Taková zvláštní rodinka (nominace na Oscara a na Cenu BAFTA za scénář), Fantastický pan Lišák (Cena LAFA, nominace na Oscara a na Cenu BAFTA za nejlepší animovaný film), Až vyjde měsíc (nominace na Cenu ISA za scénář, za režii a za nejlepší film, nominace na Oscara a na Cenu BAFTA za scénář) a Grandhotel Budapešť (Velká cena poroty na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně). Má vlastní výrobní společnost American Empirical Pictures, v jejímž rámci natáčí nejen své filmy, ale rovněž se podílí na dílech jiných tvůrců, například na dramatu častého spolupracovníka Noaha Baumbacha Oliheň a velryba (nominace na Cenu ISA za nejlepší film). Režíroval reklamní spoty (Sony, IKEA, American Express, AT&T, Stella Artois) a ke svým posledním třem hraným filmům také doplňující krátkometrážní hříčky (Hotel Chevalier, Cousin Ben Troop Screening with Jason Schwartzman, Castello Cavalcanti), uváděné jako předfilm nebo jako bonusy na příslušných nosičích DVD. Mladší bratr Eric Chase Anderson hrál malé role v některých jeho filmech, ale především s ním spolupracoval jako ilustrátor. – *Filmografie:* (scénář či podíl na něm a režie, není-li uvedeno jinak) komedie o třech přátelích, kteří sní o životě kriminálníků, Bottle Rocket (1996, Grázlové – V) s bratry Owenem a Lukem Wilsonovými, příběh nekonvenčního středoškoláka zamilovaného do učitelky Rushmore (1998; + spol. prod., herec – TV) s Jasonem Schwartzmanem, Olivíí Williamsovou a Billem Murrayem, hořká komedie o jedné výstřední domácnosti Taková zvláštní rodinka (2001, The Royal Tenenbaums; + spol. prod., hlas) s Genem Hackmanem a Anjelicou Hustonovou, příběh oceánografa, toužícího pomstít sežraného spolupracovníka, Život pod vodou (2004, The Life Aquatic with Steve Zissou; + spol. prod.) s Billem Murrayem a Cate Blanchettovou, příběh tří bratrů na cestě po Indii Darjeeling s ručením omezeným (2007, The Darjeeling Limited; + spol. prod.), uvedený v kinech s kr. f. Hotel Chevalier (2005, Hotel Chevalier), anim. adaptace dětské knížky Roalda Dahla Fantastický pan Lišák; + spol. píseň, spol. prod., hlas – V), příběh dvanáctiletého chlapce, jenž opustí skautský oddíl a jde za svou láskou, Až vyjde měsíc (2012, Moonrise Kingdom; + spol. prod.), odehrávající se v 60. letech na novoanglickém ostrově, komedie o záhadném majiteli, zaměstnancích a hostech proslaveného hotelu ve smyšlené východoevropské zemi v průběhu 20. století Grandhotel Budapešť (2014, The Grand Budapest Hotel; + spol. prod.) s Ralphem Fiennesem; (podíl na produkci) drama rozpadající se rodiny viděné očima dětí The Squid and the Whale (2005, Oliheň a velryba; r. Noah Baumbach – V). -mim-

Andò, Roberto k filmu *At žije svoboda!*

ROBERTO ANDÒ (nar. 11. 1. 1959, Palermo, Sicílie) začínal jako novinář. V první polovině 80. let pracoval jako asistent režie Francesca Rosiho, Federica Felliniho nebo Giacomina Battiaty i amerických filmařů, natáčejících v Itálii (Michael Cimino, Francis Ford Coppola). V druhé polovině 80. let se začal věnovat jako dramaturg a režisér také divadlu, kde často inscenuje tvorbu známých italských a evropských dramatiků (Jean Genet, Harold Pinter, Bertolt Brecht, William Shakespeare, Leonardo Sciascia). Režuruje i opery a věnuje se také literární činnosti (mimo jiné esej *Esilio controluce – Exil proti světlu*, 1992; román *Il maestro e i porcospini – Mistr a dikobrazové*, 1994). Ve filmu debutoval jako režisér a scenárista doku-dramatem *Deník bez termínů*. V roce 2004 pobýval v Praze kvůli natáčení hudby ke snímku *Podivný zločin*. Ve své filmové tvorbě se zabývá obrazem soudobé i minulé italské společnosti, již reflektuje v rozmanitých žánrových polohách. Z filmových ocenění lze uvést Donatellova Davida a Stříbrnou stuhu Italského národního syndikátu filmových novinářů za scénář snímku *At žije svoboda!*, jenž byl také uveden v soutěži na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech 2013. – *Filmografie* (scénář či podíl na něm a režie, není-li uvedeno jinak): (dokumentární a krátké filmy) dokument o španělské soše *El traslado de la Virgen del Rocío* (1992, *Přenos Panny z Rocía*; spol. r. Daniele Abbado; + sc.), dokumenty o americkém avantgardním divadelním režisérovi Robertu Wilsonovi *Memory-Loss* (1994, *Ztráta paměti*), o rakouském hudebním skladateli Antonu Webernovi *Per Webern: Vivere è difendere una forma* (1996, *Pro Weberna: Žít znamená bránit formu*), o známém britském dramatikovi *Ritratto di Harold Pinter* (TV–1998, *Portrét Harolda Pintera*) a o italském filmaři Francescu Rosim *Il cineasta e il labirinto* (2002, *Filmař a labyrint*); (dlouhé hrané filmy) dokumentárně stylizované reportážní drama o režisérovi, jenž je na cestě po Sicílii konfrontován s mentalitou, tradicemi a kulturou tamních obyvatel, *Diario senza date* (1995, *Deník bez termínů*), retro drama o posledních čtyřech letech života sicilského spisovatele Giuseppea Tommase *Di Lampedusa Il manoscritto del principe* (2000, *Rukopis knížete*), mysteriózní krimithriller o spisovateli, který pozná v nevěstě nevlastního syna dívku, s níž měl milostný poměr, *Sotto falso nome* (2004, *Podivný zločin – TV*), psychologické drama podle románu Josephiny Hartové *The Reconstructionist* o sourozencích, jimž se začnou při prodeji rodinné vily vracet vzpomínky z dětství na vraždu jejich matky, *Viaggio segreto* (2006, *Tajná cesta*), politicky zaměřená dvojníková hořká komedie podle vlastního románu *Il trono vuoto* (*Prázdný trůn*) *At žije svoboda!* (2013, *Viva la libertà, + nám.*) s populárním Tonim Servillem. -jš-

Aronofsky, Darren k filmu *Noe*

DARREN ARONOFSKY (nar. 12. 2. 1969, Brooklyn, New York) pochází z rodiny židovských učitelů a vyrůstal v sousedství Manhattan Beach, rekreační oblasti Coney Islandu. V roce 1987 nastoupil na Harvardovu univerzitu, kde studoval sociální antropologii. Brzy však přešel na všeobecná studia a začal natáčet krátké snímky, mezi nimi několikrát oceněný *Supermarket Sweep* (mimo jiné nominace na studentského Oscara). Pokračoval v postgraduálním studiu režie na Americkém filmovém institutu (AFI), kde vznikly krátké filmy *Štístko* a *absolventský Protozoa*, podle nějž později nazval svou výrobní společnost. V celovečerním hraném filmu debutoval surrealistickým thrillerem *Pí* (Cena za režii na festivalu Sundance, Cena ISA za nejlepší první scénář a nominace za nejlepší první režii), následovaným dalšími oceněnými snímky *Rekviem za sen* (Zlatý klas na Mezinárodním filmovém festivalu ve Valladolidu ex aequo, nominace na Cenu ISA za režii), *Wrestler* (Zlatý lev na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách, Cena ISA za nejlepší film) a jeho nejlepším dílem *Černá labuť* (Cena ISA za režii, nominace na Oscara, na Zlatý glóbus a na Cenu BAFTA za režii). Díky vlastnímu produkčnímu zázemí si i v rámci Hollywoodu udržuje značnou míru autonomie. V jeho snímcích se často objevovaly téma posedlosti, jež ho provází i v uměleckém životě. Tvůrčímu procesu se věnuje naplno a velmi sebestředně, takže bývá občas obviňován z arogance vůči divákovi, jako v případě kontroverzně přijaté *Fontány*. Klíčový podíl na jeho vizuálně podmanivých snímcích má stálý kameraman Matthew Libatique (za svou souhru dostali Zvláštní cenu na Camerimage v Bydhošti 2010), častými

spolupracovníky jsou rovněž hudební skladatel Clint Mansell a střihač Andrew Weisblum. Aronofsky má syna z dlouholetého vztahu s britskou herečkou Rachel Weiszovou (2001–2010) a je zasnoubený s kanadskou producentkou Brandi-Ann Milbradtovou. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* kr. f. Supermarket Sweep (1990; + sc.), Fortune Cookie (1991, Štístko; + prod.), Protozoa (1993; + sc.) a No Time (1994, Není čas), příběh paranoidního matematika, jenž věří, že čísla lze vysvětlit cokoliv, Π (1997, Pí; + spol. nám., sc. – V), nemilosrdný portrét lidí propadlých drogám Rekviem za sen (2000, Requiem for a Dream; + spol. sc., herec) s vynikajícím výkonem Ellen Burstynové, ambiciózní sci-fi, odehrávající se ve třech časových rovinách, Fontána (2006, The Fountain; + spol. nám., sc.) s Hughem Jackmanem v úloze muže, hledajícího věčný život, drama stárnoucího zápasníka Wrestler (2008, The Wrestler; + spol. prod.) s pozoruhodným hereckým návratem Mickeyho Rourkea, thriller z baletního prostředí Černá labuť (2010, Black Swan) s oscarovým výkonem Natalie Portmanové, výpravný biblický příběh Noe (2014, Noah; + spol. nám., spol. sc., spol. prod.) s Russellem Crowem; (podíl na produkci či výkonné produkci, není-li uvedeno jinak) Hlubina (2002, Below; r. David Twohy; + spol. sc.), Fighter (2010, The Fighter; r. David O. Russell), Zipper (2014; r. Mora Stephensová). -mim-

Ayer, David k filmu *Železná srdce*

DAVID AYER (nar. 18. 1. 1968, Champaign, Illinois) je nejmladším ze tří dětí doktora geologie, který spáchal sebevraždu, když synovi byly čtyři roky. Vyrůstal sám s matkou, mimo jiné v minnesotském Bloomingtonu a marylandské Bethesda. Měl problémy se zákonem a ve čtrnácti letech ho matka poslala k bratrancům do Los Angeles. Několik let žil v drsném prostředí čtvrti South Central, jehož důvěrnou znalost později zúročil ve své tvorbě. Nedokončil střední školu a narukoval k námořnictvu, kde sloužil jako obsluha sonaru na jaderné ponorce. Na začátku 90. let odešel do civilu a vrátil se do Los Angeles. Pracoval jako elektrikář ve stavebnictví a pokoušel se psát povídky. Po náhodném seznámení se známým scenáristou Wesleyem Strickem, jenž byl jeho mentorem, se uplatnil jako anonymní úpravce scénářů. Stal se odborníkem na losangeleskou kriminální scénu. Na začátku tisíciletí se už prosadil oficiálně, a to jak komerčně (Rychle a zběsile), tak i v odborných kruzích (Training Day), a postupně přešel k režii. S hispánskou manželkou Mireyou vychovává čtyři děti. – *Filmografie: (scénář či podíl na něm, není-li uvedeno jinak)* válečné drama Ponorka U-571 (2000, U-571; r. Jonathan Mostow) s Matthewem McConaugheyem, první z úspěšné série akčních filmů Rychle a zběsile (2001, The Fast and the Furious; r. Rob Cohen) s Paulem Walkerem a Vinem Dieselem, kriminální thriller Training Day (2001, Training Day; r. Antoine Fuque; + spol. prod., herec) s oscarovým výkonem Denzela Washingtona v úloze úplatného policisty, další příběh policejní korupce, vycházející ze skutečných událostí 90. let, Dark Blue (2002, Temný stín nad L. A.; r. Ron Shelton – V) s Kurtem Russellem, akční thriller S.W.A.T. – Jednotka rychlého nasazení (2003, S.W.A.T.; r. Clark Johnson) se Samuelem L. Jacksonem a Colinem Farrellem; (režie, není-li uvedeno jinak) drama psychotického veterána, jenž chce nastoupit u policie, Harsh Times (2005, Drsný čas; + sc., spol. prod. – V) s Christianem Balem, jiný příběh policisty s násilnými sklony podle námětu Jamese Ellroye Street Kings (2008; + herec – V) s Keanuem Reevesem, realistický příběh dvojice policistů v problémovém rajonu Patrola (2012, End of Watch; + sc., spol. prod.) s Jakem Gyllenhaalem a Michaellem Peňou, kriminální drama Sabotage (2013, Sabotáž; + spol. sc., spol. prod.) s Arnoldem Schwarzeneggerem v roli zkorumpovaného protidrogového agenta, drama osádky amerického tanku na sklonku druhé světové války Železná srdce (2014, Fury; + sc., spol. prod.) s Bradem Pittem a Shiaem LaBeoufem. -mim-

Ayoade, Richard k filmu *Dvojník*

RICHARD AYOADE (vlastním jménem Richard Ellef Ayoade, nar. 12. 6. 1977, Londýn) má nigerijského otce a norskou matku. Vyrůstal v Ipswichi a absolvoval tamější St. Joseph's College. Potom studoval práva na Cambridgeské univerzitě (1995–1998), kde se však především věnoval divadelní činnosti v místním studentském souboru Footlights, v němž na

konci studia vykonával funkci prezidenta. I po škole působil jako autor a herec na jevišti a se svými komediálními výtvy, jejichž spoluautorem byl Matthew Holness, se brzy dostal do televize. Autorsky se podílel na některých skečích komediálního seriálu Bruiser (2000, Ranař) a mimo jiné vystupoval v sitcomech Garth Marengi's Darkplace (2004, Nemocnice Darkplace Gartha Marengiho; + spol. sc., režie), Nathan Barley (2005), Man to Man with Dean Learner (2006, Rozhovory s Deanem Learnerem; + spol. sc., spol. režie, spol. prod.), The Mighty Boosh (2003–2007; + spol. sc. – TV), Noel Fielding's Luxury Comedy (2012, Luxusní komedie Noela Fieldinga) a The IT Crowd (2006–2013, Ajtáci – TV), v němž ztělesnil jednu z titulních rolí, společenského nemotoru Maurice Mosse (Zlatá nymfa na Mezinárodním televizním festivalu v Monte Carlu, Cena BAFTA). Americká verze tohoto seriálu, do níž byl obsazen, se nedostala dál než k pilotnímu dílu, ale pootevřela mu dveře do Hollywoodu. Účinkoval i v několika filmech, například jako nadřazený Jamarcus, jeden z hrdinů sci-fi komedie Sousedská hlídka. Režiroval hudební videoklipy (Arctic Monkey, Super Furry Animals, The Last Shadow Puppets, Vampire Weekend, Yeah Yeah Yeahs, Kasabian) a jednu epizodu z amerického sitcomu Community (Zpátky do školy – TV). Jako filmový režisér na sebe rázem upozornil adaptací románové prvotiny Joea Dunthornea Ponorka, nazvané v české distribuci Jmenuji se Oliver Tate (Britská nezávislá filmová cena za scénář, nominace na Cenu BAFTA pro začínajícího britského tvůrce). – *Filmografie: (herec)* Život a smrt Petera Sellerse (2004, The Life and Death of Peter Sellers; r. Stephen Hopkins), Festival (2005; r. Annie Griffinová), Bunny a býk (2009, Bunny & the Bull; r. Paul King), Sousedská hlídka (2012, The Watch; r. Akiva Schaffer), anim. f. The Boxtrolls (2014, Škatuláci; r. Graham Annable, Anthony Stacchi; hlas); *(režie, není-li uvedeno jinak)* kr. hudební speciál, parodující Narození Páně, AD/BC: A Rock Opera (TV–2004, AD/BC: Rocková opera; + spol. sc., herec), hudební dok. Arctic Monkeys at the Apollo (2008), hořká komedie o zmatcích patnáctiletého chlapce Jmenuji se Oliver Tate (2010, Submarine; + sc.), přepis Dostojevského novely Dvojník (2013, The Double; + spol. sc.) s Jessem Eisenbergem. -mim-

Ball, Wes k filmu Labyrint: Útěk

WES BALL (nar. 1979, Florida) vystudoval filmovou produkci na Floridské státní univerzitě v Tallahassee a za svůj absolventský kombinovaný snímek Nedokončený příběh získal studentského Oscara. Po škole založil vlastní studio Oddball Animation, v němž se zabýval počítačovou animací a grafikou, převážně pro různé dokumentární pořady. Velký ohlas mu zajistily vizuální efekty k animovanému videoklipu Eye of the Storm (Ben Lovett) a zejména krátký snímek Trosky, uveřejněný na internetu a zakoupený studiem 20th Century Fox, jež autorovi umožnilo přechod k režii. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* kr. školní filmy o kamarádství chlapce a robota Jacob: The Movie (2002, Jacob: Film; + sc., spol. výprava) a o osamělé dívence, jež svou fantazii promítá do kreslení, a získá tak přátele, A Work in Progress (2002, Nedokončený příběh; + sc., střih, anim.), kr. anim. postapokalyptická honička Ruin (2012, Trosky; + sc., střih, prod.), adaptace prvních dvou knih z dystopické série Jamese Dashnera Labyrint: Útěk (2014, The Maze Runner) a Maze Runner: Scorch Trials (2015, Spáleniště: Zkouška); *(neúplná; podíl na vizuálních efektech)* Beginners (2010, Začátky; r. Mike Mills – V), #Stuck (2012, V zácpě; r. Stuart Acher). -mim-

Batra, Ritesh k filmu Cizí oběd

RITESH BATRA (nar. 1978, Bombaj) je synem učitelky jógy a pracovníka obchodního loďstva. S vysokoškolským ekonomickým vzděláním dokončil v roce 2010 studium filmového programu na Tischově umělecké škole při Newyorské univerzitě (NYU). Natočil několik krátkých autorských snímků, jež byly prezentovány i oceněny na mnoha festivalech (mimo jiné Oberhausen, Tribeca, Rotterdam, Chicago, Los Angeles): The Morning Ritual (2008, Ranní rituál), Gareeb Nawaz's Taxi (2010, Taxík Gareeba Nawaze), Café Regular, Cairo (2011, Kavárna, Káhira) a Masterchef (2014, Mistr šéfkuchař). V roce 2009 se zúčastnil scénářistického a režijního workshopu Sundance institutu se scénářem k celovečernímu filmu The Story of Ram. Jako producent a herec se podílel na krátkém filmu Super.Full (2010)

libanonské režisérky Niam Itaniové. Kultivovanost, empatii a mimořádný smysl pro střídmost vyprávění projevil ve svém celovečerním autorském debutu Cizí oběd (2013, Dabba; + sc., spol. prod.), který měl premiéru v rámci Týdne kritiky na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes 2013 a uspěl na řadě dalších festivalů (Rotterdam, Karlovy Vary, Reykjavík, Oděsa). Svůj život Batra dělí mezi Bombaj a New York. -fik-

Bay, Michael k filmu Transformers: Zánik

MICHAEL BAY (vlastním jménem Michael Benjamin Bay, nar. 17. 2. 1965, Los Angeles) vyrůstal jako adoptivní dítě v židovské rodině. Absolvoval elitní střední školu zaměřenou na umění Crossroads v Santa Monice. Studoval angličtinu a film na connecticutské Metodistické univerzitě (Wesleyan; 1986) a pokračoval ve filmových studiích na známé Umělecké škole designu v Pasadeně (1988). Během školních let pracoval jako asistent v televizi a také příležitostně hrál, například v jedné epizodě seriálu Miami Vice (uveden v televizi). Uplatnil se jako režisér videoklipů (Donny Osmond, Meat Loaf, Tina Turner, Lionel Ritchie, Wilson Phillips, DiVinyly, Aerosmith) a reklamních spotů (Americký Červený kříž, Levi's, Nike, Budweiser, Coca-Cola, Reebok, Miller, Isuzu, Mercedes). Působil pod křídly specializované společnosti Propaganda Films a v obou oborech se zařadil k nejocetovanějším tvůrcům 90. let, zejména za sérii spotů z reklamní kampaně Got Milk?, kterou sám navrhl. Byl angažován do Hollywoodu, kde navázal mimořádně úspěšnou spolupráci s producentem Jerryem Bruckheimerem, a stal se předním režisérem nákladných, vizuálně i zvukově opulentních snímků, v nichž dominovaly rychlý střih akčních scén a propracované zvláštní efekty. Největšího diváckého ohlasu dosáhl katastrofickým filmem Armageddon (výroční sci-fi cena Saturn za režii) a akční sérií Transformers. Jeho dílo bývá často terčem kritických výpadů. Jako režisér byl čtyřikrát nominován na Zlatou malinu a jednou ji dokonce obdržel (Transformers: Pomsta poražených). V roce 2001 založil s producenty Bradem Fullerem a Andrewem Formem výrobní společnost Platinum Dunes, specializující se na remaky úspěšných titulů, zejména hororů. Své aktivity rozšířil také o produkci televizních seriálů Black Sails (2014, Černé plachty) a The Last Ship (2014, Poslední loď). Od konce 90. let má podíl ve známé trikové společnosti Digital Domain a s dlouholetým spolupracovníkem Scottem Gardenhourem založil vlastní firmu na výrobu reklamních spotů The Institute (2001). – *Filmografie*: (režie, není-li uvedeno jinak) akční komedie Mizerové (1995, Bad Boys) s Martinem Lawrencem a Willem Smithem, akční thriller, odehrávající se ve vězeňské pevnosti Alcatraz, Skála (1996, The Rock) se Seanem Connerym a Nicolasem Cagem, akční sci-fi o hrozící srážce s asteroidem Armageddon (1998, Armageddon; + spol. prod., herec) s Brucem Willisem, výpravňý válečný snímek Pearl Harbor (2001, Pearl Harbor; + spol. prod.) s Benem Affleckem a Joshem Hartnettem, pokračování akční komedie Mizerové II (2003, Bad Boys II; + herec), sci-fi drama Ostrov (2005, The Island; + spol. prod.) s Ewanem McGregorem a Scarlett Johanssonovou, akční sci-fi trilogie Transformers (2007, Transformers; + spol. prod.), Transformers: Pomsta poražených (2009, Transformers: Revenge of the Fallen; + spol. prod.) a Transformers 3 (2011, Transformers: Dark of the Moon; + spol. prod.), černá kriminální komedie podle skutečných událostí Pot a krev (2013, Pain & Gain; + spol. prod.) s Markem Wahlbergem a Dwaynem Johnsonem, další pokračování Transformers: Zánik (2014, Transformers: Age of Extinction; + spol. prod.); (produkce či podíl na ní) Texaský masakr motorovou pilou (2003, The Texas Chainsaw Massacre; r. Marcus Nispel), 3:15 zemřeš (2005, The Amityville Horror; r. Andrew Douglas), Texaský masakr motorovou pilou: Počátek (2006, The Texas Chainsaw Massacre: The Beginning; r. Jonathan Liebesman), The Hitcher (2006, Stopař; r. Dave Meyers – V), Nenarození (2008, The Unborn; r. David S. Goyer), The Horsemen (2008, Jezdci Apokalypsy; r. Jonas Akerlund – V), Pátek třináctého (2009, Friday the 13th; r. Marcus Nispel), A Nightmare on Elm Street (2010, Noční můra v Elm Street; r. Samuel Bayer – V), Jsem číslo čtyři (2011, I Am Number Four; r. D. J. Caruso), Očista (2013, The Purge; r. James DeMonaco), Očista: Anarchie (2014, The Purge: Anarchy; r. James DeMonaco), Želvy Ninja (2014, Teenage Mutant Ninja Turtles; r. Jonathan Liebesman), Ouija (2014; r. Stiles White), Project Almanac (2014; r. Dean Israelite); (herec) Vengeance: The

Story of Tony Cimo (TV–1986, Pomsta: Příběh Tonyho Cima; r. Marc Daniels), Mystery Men (1999; r. Kinka Usher – V), Divoké kočky (2000, Coyote Ugly; r. David McNally). -mim-

Beattie, Stuart k filmu Já, Frankenstein

STUART BEATTIE (nar. 16. 12. 1971, Melbourne, Austrálie) je prostředním ze tří dětí úspěšného právníka a učitelky. Vyrůstal v Sydney a studoval na Univerzitě Charlese Sturta v Bathurstu. Na počátku 90. let odešel do Spojených států. Absolvoval scenáristické kurzy na Oregonské státní univerzitě a pak na Kalifornské univerzitě (UCLA) v Los Angeles, kde se usadil. Prosadil se až po několika letech podílem na prvním snímku z mimořádně úspěšné série Piráti z Karibiku a zejména původním scénářem ke kriminálnímu dramatu Collateral (nominace na Cenu BAFTA). Pracoval především v žánrech thrilleru a akčního dobrodružného filmu. Jako režisér debutoval v Austrálii adaptací románu Johna Marsdena o skupině teenagerů, bránících svou zemi před invazí, Zítřka, když začala válka (Australská filmová cena za scénář) a ve svém druhém režijním počínu oživil postavu Frankensteinova monstra z grafického románu Kevina Greivouxe Já, Frankenstein. – *Filmografie* (scénář či podíl na něm, není-li uvedeno jinak): Joey (1997, Klokán Joey; r. Ian Barry; + spol. nám. – V), The Protector (1997, Protektor; r. Jack Gill – TV), Kick (1999, Kop; r. Lynda Heysová), Piráti z Karibiku: Prokletí Černé perly (2003, Pirates of the Caribbean: The Curse of the Black Pearl; r. Gore Verbinski; spol. nám.), Collateral (2004, Collateral; r. Michael Mann), Hra s nevěrou (2005, Derailed; r. Mikael Håfström), Piráti z Karibiku: Truhla mrtvého muže (2006, Pirates of the Caribbean: Dead Man's Chest; r. Gore Verbinski; spol. nám.), Piráti z Karibiku: Na konci světa (2007, Pirates of the Caribbean: At World's End; r. Gore Verbinski; spol. nám.), 30 dní dlouhá noc (2007, 30 Days of Night; r. David Slade), Austrálie (2008, Australia; r. Baz Luhrmann), G. I. Joe (2009, G. I. Joe: The Rise of Cobra; r. Stephen Sommers; + spol. nám.), Tomorrow, When the War Began (2010, Zítřka, když začala válka; + režie), Piráti z Karibiku: Na vlnách podivna (2011, Pirates of the Caribbean: On Stranger Tides; r. Rob Marshall; spol. nám.), Já, Frankenstein (2013, I, Frankenstein; + spol. nám., režie). -mim-

Benson, Ned k filmům Zmizení Eleanor Rigbyové: On a Zmizení Eleanor Rigbyové: Ona

NED BENSON (nar. 3. 4. 1977, New York) absolvoval prestižní Deerfieldskou akademii v Massachusetts a vystudoval angličtinu a film na Kolumbijské univerzitě v New Yorku (2001). Přesídlil do Los Angeles, kde psal divadelní texty a uplatnil se jako tvůrce krátkých snímků. Díky jednomu z nich se v roce 2003 seznámil s herečkou adeptkou Jessicou Chastainovou, s níž několik let žil a pro niž napsal scénář o muži, kterého nečekaně opustí manželka, Zmizení Eleanor Rigbyové. Na její žádost napsal ještě druhou verzi, zaznamenávající celou situaci z ženina pohledu. K realizaci obou snímků došlo teprve, když hereččino renomé zajistilo potřebný rozpočet. – *Filmografie*: (herec, není-li uvedeno jinak) kr. filmy Urban Chaos Theory (2000, Teorie městského chaosu; r. Daniel P. Harris; + spol. prod.), Billy528 (2001; r. Andrew Neel; + spol. prod.) a The Killing of Candice Klein (2002, Zabití Candice Kleinové; r. Dan Harris), Imaginary Heroes (2004, Obyčejní hrdinové; r. Dan Harris – V); (scénář a režie, není-li uvedeno jinak) kr. filmy Four Lean Hounds (2003, Čtyři hubení psi; + spol. prod., herec) o dvou párech zasažených zármutkem, Yes (2010, Ano; + spol. prod.) o partnerských problémech, způsobených dočasným odloučením, a The Westerner (2010, Cesta na západ; + spol. prod.) o chlapci, jenž uteče z domova, drama manželské krize, natočené ze dvou pohledů, Zmizení Eleanor Rigbyové: On (2013, The Disappearance of Eleanor Rigby: Him; + spol. prod.) a Zmizení Eleanor Rigbyové: Ona (2013, The Disappearance of Eleanor Rigby: Her; + spol. prod.) s Jamesem McAvoyem a Jessicou Chastainovou, jež bylo později uváděno i ve společném sestřihu pod titulem The Disappearance of Eleanor Rigby: Them (Zmizení Eleanor Rigbyové: Oni). -mim-

Berg, Peter k filmu Na život a na smrt

PETER BERG (vlastním jménem Peter Winkler Berg, nar. 11. 3. 1962, New York) vyrůstal v městečku Chappaqua ve státě New York. Vystudoval herectví na Macalester College v Minnesotě (1984), kde účinkoval na místních scénách. V polovině 80. let přijel do Kalifornie a objevil se v epizodních rolích různých filmů a televizních seriálů The Equalizer (Vyrovnávač), 21 Jump Street (Jump Street 21 – TV) a Ohara. Diváckou popularitu získal postavou doktora Billyho Kronka v úspěšném televizním seriálu Chicago Hope (1995–1999, Nemocnice Chicago Hope; + spol. sc., spol. režie – TV). Uplatnil se též ve filmech, mimo jiné jako rozmrazený Frank Lovegren ve sci-fi snímku Pozdě k večeři, intelektuální voják Bud Miller v pozoruhodném válečném dramatu Půlnoční přepadení, naivní milenec Mike Swale v kriminálním thrilleru Ďábelská svůdkyně či machistický policista Joey Randone v dramatu Země policajtů. Od konce 90. let se více věnuje režii; největší divácký úspěch mu přinesl snímek Hancock, ovšem více je ceněno jeho válečné drama podle skutečné události Na život a na smrt (nominace na Cenu WGA za scénář). Jako host účinkoval v televizních seriálech Fallen Angels (Padlí andělé – TV), The Naked Truth (Nahá pravda), Alias (uveden v televizi), The King of Queens (Dva z Queensu – TV) a byl scenáristou a režisérem pilotního dílu televizního seriálu z prostředí psychiatrické kliniky Wonderland (2000, Země divů; nám., spol. prod.), jenž byl záhy zrušen. S producentkou Sarah Aubreyovou založil výrobní společnost Film 44, v níž kromě vlastních i cizích snímků také vyvíjí a produkuje televizní seriály, například podle vlastního filmu Friday Night Lights (2006–2011, Světla páteční noci; spol. sc., spol. režie, spol. prod.), za nějž byl dvakrát nominován na Cenu Emmy (režie pilotního dílu, dramatický seriál), lékařský seriál Trauma (2009–2010, Záchranka San Francisco – TV), kriminální Prime Suspect (2011–2012, Hlavní podezřelý; + spol. režie, herec) podle stejnojmenného britského seriálu, sportovní dok. o boxerském koučovi On Freddie Roach (2012, O Freddie Roachovi; + spol. režie), talk show se známým boxerským komentátorem The Fight Game with Jim Lampley (2012, Mač s Jimem Lampleym) a další sportovní dokumentární show State of Play (2013, Stav hry). Napsal jednoaktovku Miles a Mickey (1995). – *Filmografie: (herec, není-li uvedeno jinak)* Miracle Mile (1988, Zázračná míle; r. Steve DeJarnatt), Quiet Victory: The Charlie Wedemeyer Story (TV–1988, Tiché vítězství: Příběh Charlieho Wedemeyera; r. Roy Campanella II), Never on Tuesday (1988, Nikdy v úterý; r. Adam Rifkin), Going Overboard (1989, Holky na obzoru; r. Valerie Breimanová – V), Tale of Two Sisters (1989, Příběh dvou sester; r. Adam Rifkin), Heart of Dixie (1989, Srdce jihu; r. Martin Davidson – TV), Shocker (1989; r. Wes Craven – V), Race for Glory (1989, Boj o slávu; r. Rocky Lang – V), Forradalom után (1990, Po revoluci; r. András Szirtes), Genuine Risk (1990, Skutečné riziko; r. Kurt Voss), Crooked Hearts (1991, Pokřivená srdce; r. Michael Bortman – V), Late for Dinner (1991, Pozdě k večeři; r. W. D. Richter – TV), A Midnight Clear (1991, Hlídka v Ardenách; r. Keith Gordon – V), Aspen Extreme (1993, Osudný svah v Aspen; r. Patrick Hasburgh – TV), Oheň v oblacích (1993, Fire in the Sky; r. Robert Lieberman), A Case for Murder (TV–1993, Důvod k vraždě; r. Duncan Gibbins – V), Ďábelská svůdkyně (TV–1993, The Last Seduction; r. John Dahl), Rise and Walk: The Dennis Byrd Story (TV–1994, Vzestup a pád Dennise Byrda; r. Michael Dinner – TV), Trestanec F. T. W. (1994, F. T. W.; r. Michael Karbelnikoff), Unveiled (1994, Odhalení; r. William Cole – V), Across the Moon (1994, Napříč Měsícem; r. Lisa Gottlieblová), Sex po telefonu (1996, Girl 6; r. Spike Lee), The Great White Hype (1996, Velký švindl; r. Reginald Hudlin – V), Země policajtů (1997, Cop Land; r. James Mangold), Dill Scallion (1999; r. Jordan Brady), Corky Romano (2001, Corky Romano – Noční můra mafie; r. Rob Pritts – V), Collateral (2004, Collateral; r. Michael Mann), Sejmi eso (2007, Smokin' Aces; r. Joe Carnahan), Hrdinové a zbabělci (2007, Lions for Lambs; r. Robert Redford); (režie, není-li uvedeno jinak) černá komedie Šest pohřbů a jedna svatba (1998, Very Bad Things; + sc., spol. píseň) s Christianem Slaterem a Cameron Diazovou, dobrodružná komedie z Amazonie Vítejte v džungli (2003, The Rundown) s Dwaynem Johnsonem, příběh středoškolského fotbalového týmu Friday Night Lights (2004, Světla páteční noci; + spol. sc. – V) s Billym Bobem Thorntonem v úloze kouče, politický thriller o vyšetřování teroristického útoku v saúdskoarabském Rijádu Království (2007, The Kingdom; +

spol. prod., herec) s Jamiem Foxxem a Jennifer Garnerovou, fantastická akční komedii Hancock (2008, Hancock) s Willemem Smithem v titulní roli problematického superhrdiny, thriller z paluby vesmírné lodi Virtuality (TV–2009; + spol. prod.), který měl být pilotem zamýšleného seriálu, akční sci-fi o boji s mimozemskou invází Bitevní loď (2012, Battleship; + spol. prod., herec), inspirovaná oblíbenou deskovou hrou, drama zvláštní jednotky na nebezpečné misi v Afghánistánu, natočené podle skutečné události, Na život a na smrt (2013, Lone Survivor; + sc., spol. prod.); (podíl na výkonné produkci, není-li uvedeno jinak) The Half Life of Timofey Berezin (2006, Poločas rozpadu Timofeje Berezina; r. Scott Z. Burns – TV), Lars and the Real Girl (2007, Lars a jeho vážná známost; r. Craig Gillespie – V), The Losers (2010, Parchanti; r. Sylvain White; spol. sc. – V), Hercules (2014; r. Brett Ratner). -mim-

Besson, Luc k filmu Lucy

LUC BESSON (nar. 18. 3. 1959, Paříž) strávil jako syn instruktora vodního lyžování a učitelky plavání dětství v různých končinách Středomoří (Řecko, Bulharsko, Jugoslávie). Od osmnácti let prošel několika filmařskými posty (byl mimo jiné technikem, statistou, fotografem či asistentem režie u Dona Adamse, Clauda Faralda a Alexandra Arcadyho). Spolu s hercem Pierrem Jolivetem založil produkční společnost Les Films du Loup (Vlčí filmy; později přejmenované na Les Films de Dauphins – Delfíní filmy), v níž natočil krátký film Předposlední i celovečerní debut Poslední bitva. Kultovním snímkem Magická hlubina se zařadil do generace francouzských „neobarokních“ filmařů, spjatých s expresivním postmoderním výrazem (například Jean-Jacques Beineix a Léos Carax). Od první poloviny 90. let se více než režii věnuje psaní scénářů a produkci ryze komerčních filmů ve firmě EuropaCorp, jejímž je spoluzakladatelem a v níž dává prostor i začínajícím tvůrcům (na řadě projektů není ani podepsán). Jedná se vesměs o tituly kriminálních a akčních žánrů, vznikajících často v sériích (Taxi, Kurýr, Arthur a Minimojové). Pro jeho režijní tvorbu jsou příznačné tři okruhy: podmořský svět, akční krimi a akční sci-fi. V jejich rámci se odvíjejí příběhy osamělých, tajemných a výjimečných hrdinů, kteří se zpravidla cítí ohrožováni „normální“ společností. Hledání cesty ze společenské izolace ke svobodě, která je téměř vždy vykoupena jejich smrtí, jim často komplikuje fatální vztah s druhým pohlavím. Jeho hit Brutální Nikita se dočkal amerického remaku Zabiják (1993, Point of No Return; r. John Badham) a dvou televizních seriálů La Femme Nikita (1997, Brutální Nikita – TV) a Nikita (2010–2013; uveden v televizi). Na úspěchu Bessonových filmů mají značnou zásluhu jeho stálí spolupracovníci, kameraman Thierry Arbogast, skladatel Eric Serra a herec Jean Reno, kterého pro film objevil. Kromě cen za konkrétní tituly například Hlavní ceny na Mezinárodním filmovém festivalu v Avoriazu za snímek Poslední bitva, získal Zvláštní Grand Prix des Amériques za výjimečný přínos filmovému umění na Světovém filmovém festivalu v Montrealu 2002. Jeho manželkami byly herečky Anne Parillaudová (1986–1991), Milla Jovovichová (1993–1997) a Milla Jovovichová (1997–1999). Od roku 2004 byl ženatý s producentkou Virginíí Sillaovou (nar. 1972). Lze upozornit na soubor analýz jeho tvorby v časopise Cinepur (číslo 9, říjen 1997). – Filmografie: (scénář či podíl na něm, režie, produkce či podíl na ní, není-li uvedeno jinak) kr. f. o souboji dvou mužů na život a na smrt v postapokalyptických rozvalinách L'avant dernier (1981, Předposlední; + herec), černobílá sci-fi bez dialogů o skupině lidí v ruinách města, zpustošeného po globální katastrofě, Dernier combat (1982, Poslední bitva – V), romantický kriminální snímek ze zákoutí pařížského metra, kde nachází útočiště před pronásledovateli zloděj dokumentů, Subway (1985, Podzemka; + herec – V), existenciální podobenství o rivalitě dvou mladých potápěčů Magická hlubina (1988, Le grand bleu; + nám., spol. kam., herec), kriminální drama o mladé narkomance, která místo trestu přijme možnost stát se tajnou agentkou, Brutální Nikita (1990, Nikita) s Anne Parillaudovou a Tchékym Karyem, poetický dok. o podmořském životě Atlantis (1991, Atlantis; + střih, spol. kam.), kriminální drama o vztahu samotářského a mlčenlivého profesionálního zabijáka a malé osiřelé sousedky Leon (1994, Leon) s Jeanem Renem a začínající Natalií Portmanovou, sci-fi o bývalém vesmírném pilotovi a později newyorském taxikáři, který zachraňuje svět budoucnosti před kosmickým zlem ve společnosti krásné mimozemské bytosti, Pátý element

(1997, *The Fifth Element/Le cinquième élément*; + nám.) s Brucem Willisem a Millou Jovovichovou, výpravné historické drama Johanka z Arku (1999, *Joan of Arc*; spol. sc., režie) s Millou Jovovichovou, milostný příběh s fantastickými a komediálními prvky o misi andělů ve francouzské metropoli Angel-A (2005, *Angel-A*) s Rie Rasmussenovou, kombinovaný rodinný snímek o příhodách desetiletého chlapce s malými obyvateli podzemní říše podle vlastní knížky Arthur a Minimojové (2006, *Arthur et les Minimoys*; + spol. nám.), další dobrodružství malého chlapce Arthur a Maltazardova pomsta (2009, *Arthur et la vengeance de Maltazard*; + spol. nám.), fantastický dobrodružný snímek, inspirovaný komiksovou sérií Jacquesa Tardiho, o neohrožené a ironické reportérce, která za každou cenu potřebuje získat ostatky osobního lékaře faraona Ramsese II., Tajemství mumie (2010, *Les aventures extraordinaires d'Adèle Blanc-Sec*), poslední díl volné trilogie Arthur a souboj dvou světů (2010, *Arthur 3: La guerre des deux mondes*; + spol. nám.), životopisné drama barmské političky a laureátky Nobelovy ceny za mír Aung San Suu Kyi, bojující za demokracii své země, *The Lady* (2011, *Dáma*; režie), gangsterská komedie o americké mafiánské rodině, která se před pomstou ukrývá ve francouzském městečku, *Mafiánovi* (2013, *Malavita*; spol. sc., režie) s Robertem De Nirem a Michelle Pfeifferovou, akční sci-fi thriller o naivní dívce, již náhodně rozpuštěná droga v těle vyvolá radikální zvýšení kapacity jejího mozku, *Lucy* (2014, *Lucy*; sc., režie, herec) se Scarlett Johanssonovou; (produkce či podíl na ní, není-li uvedeno jinak) kr. f. *Ne quittez pas* (1984, *Neodcházejte*; r. Sophie Schmitová; herec), *Kamikadze* (1986; r. Didier Grousset; + spol. sc. – V), kr. f. *Jeu de vilains* (1988, *Hra darebáků*; r. Bruno Boucher), *Chladný měsíc* (1991, *Lune froide*; r. Patrick Bouchitey), kr. f. *Arrête ton cinéma* (1992, *Zastavte svůj film*; r. Jan Rouiller), *L'enfant lion* (1993, *Lvíče*; r. Patrick Grandperret), *Nil by Mouth* (1997, *Pouze vnitrožilně*; r. Gary Oldman), *Taxi* (1998, *Taxi*; r. Gérard Pirès; + sc.), *Cour interdite* (1999, *Zakázaný dvůr*; r. Djamel Ouahab), *Taxi, taxi* (2000, *Taxi 2*; r. Gérard Krawczyk; + sc., herec), *The Dancer* (2000, *Tanečnice*; r. Frédéric Garson; + nám.), *Exit* (2000; r. Olivier Megaton), *Yamakasi: Les samouraïs des temps modernes* (2001, *Yamakasi*; r. Ariel Zeitoun; + spol. sc. – V), *15 août* (2001; *Tři muži v Bretani*; r. Patrick Alessandrin – TV), *Polibek draka* (2001, *Le baiser mortel de dragon*; r. Chris Nahon; + spol. sc.), *Wasabi* (2001, *Wasabi*; r. Gérard Krawczyk; + sc.), *Kurýr* (2002, *The Transporter*; r. Cory Yuen, Louis Leterrier; + spol. sc.), *Blanche – Královna zbojníků* (2002, *Blanche*; r. Bernie Bonvoisin), *La turbulence des fluides* (2002, *Víření fluida*; r. Manon Briandová – TV), *Les côtelettes* (2003, *Kotlety*; r. Bertrand Blier), *Tristan* (2003, *Tristan: Romantický vrah*; r. Philippe Harel – TV), *Cheeky* (2003, *Nestoudník*; r. David Thewlis – TV), *Taxi 2003* (2003, *Taxi 3*; r. Gérard Krawczyk; + sc.), *Fanfán Tulipán* (2003, *Fanfan la Tulipe*; r. Gérard Krawczyk; + spol. sc.), *Na plný plyn* (2003, *Michel Vaillant*; r. Louis-Pascal Couvelaire; spol. sc.), *Purpurové řeky 2: Andělé Apokalypsy* (2003, *Les rivières pourpres 2 – Les anges de l'apocalypse*; r. Olivier Dahan; + sc.), anim. f. *Zéro un* (2003, *Nula jedna*; r. Jeanne Birasová, Christophe Campos, Leanna Creelová, Jean-Jacques Dumonceau, Gilles Lellouche, Stéphane Levallois, Niko Meulemans, Mark Palansky, Aristomenis Tsirbas, César Vayssié), *Banlieue 13* (2004; *13. okrsek*; r. Pierre Morel; + spol. sc. – V), *Utržený ze řetězu* (2004, *Danny the Dog/Unleashed*; r. Louis Leterrier; + sc.), *Ze film* (2005; r. Guy Jacques), *Le souffleur* (2005, *Nápověda*; r. Guillaume Pixie), *Kurýr 2* (2005, *The Transporter 2*; r. Louis Leterrier; + spol. nám., spol. sc.), *Imposture* (2005, *Podvod*; r. Patrick Bouchitey), *Colour Me Kubrick* (2005, *Udělej mi Kubricka*; r. Brian Cook – TV), *The Three Burials of Melquiades Estrada* (2005, *Tři pohřby*; r. Tommy Lee Jones – V), *Revolver* (2005; r. Guy Ritchie; + nám. – V), *Sexy Pistols* (2006, *Bandidas*; r. Joachim Roenning, Espen Sandberg; + nám., spol. sc.), *Nikomu to neříkej* (2006, *Ne le dis à personne*; r. Guillaume Canet), *Si j'étais toi* (2006, *Převtělená*; r. Vincent Perez – V), *Love and Other Disasters* (2006, *Láska a jiné pohromy*; r. Alek Keshishian – V), *Quand j'étais chanteur* (2006, *Píseň pro tebe*; r. Xavier Giannoli – V), *Confession* (TV–2006, *Zpověď*; r. Christian Bartrow), *Michou d'Auber* (2006, *Blondáček*; r. Thomas Gilou – V), *Un château en Espagne* (2007, *Zámek ve Španělsku*; r. Isabelle Dovalová), *L'invité* (2007, *Host na večeři*; r. Laurent Bouhnik), *Taxi 4* (2007, *Taxi 4*; r. Gérard Krawczyk; + sc.), *Hranice smrti* (2007, *Frontière/s*; r. Xavier Gens), *96 hodin* (2007, *Taken*; r. Pierre Morel; + spol. sc.), *Kurýr 3* (2008, *Transporter 3*; r. Olivier Megaton; + spol.

nám., spol. sc.), Banlieue 13: Ultimatum (2008, Okrsek 13: Ultimátum; r. Patrick Alessandrini; + sc. – V), Staten Island (2008, Malý New York; r. James DeMonaco – V), Le missionnaire (2009, Misionář; r. Roger Delattre), dok. f. Home (2009, Home; r. Yann Arthus-Bertrand), À l'origine (2009, Na počátku; r. Xavier Giannoli), I Love You Phillip Morris (2009, I Love You Phillip Morris; r. Glenn Ficarra, John Requa), Bez soucitu (2009, From Paris with Love; r. Pierre Morel; nám., herec), Coursier (2009, Kurýr express; r. Hervé Renoh – V), 22 výstřelů (2010, L'immortel; r. Richard Berry), Halal police d'État (2010, Halal, státní policie; r. Rachid Dhibou), Colombiana (2011, Colombiana; r. Olivier Mégaton; + spol. sc.), La source des femmes (2011, Pramen ženy; r. Radu Mihaileanu), Útěk z MS-1 (2011, Lockout; r. Stephen St. Leger, James Mather; + nám., spol. sc.), À l'aveugle (2011, Po slepu; r. Xavier Palud; + nám.), anim. f. Un monstre à Paris (2011, Příšera v Paříži; r. Bibo Bergeron), La planque (2011, Úkryt; r. Akin Isker), 96 hodin: Odplata (2012, Taken 2; r. Olivier Mégaton; + spol. sc.), Intersections/Collision (2012, Křižovatka; r. David Marconi), Un prince (presque) charmant (2013, Téměř roztomilý princ; r. Philippe Lellouche; + sc.), Doupě (2013, Brick Mansions; r. Camille Dellamare; spol. sc.), 3 Days to Kill (2014, 3 dny na zabití; r. McG; + nám., spol. sc.), The Homesman (2014; r. Tommy Lee Jones). -fik-

Beumerová, Antoinette k filmu Loft

ANTOINETTE BEUMEROVÁ (roz. Antoinette Janssen, nar. 2. 8. 1962, Nieuwer-Amstel, Severní Holandsko) vystudovala Amsterdamskou divadelní školu (1989) a podílela se jako asistentka režie na několika projektech. Začínala jako televizní režisérka mimo jiné v seriálech Goedje tijden, slechte tijden (1995–1996, Dobré časy, špatné časy), Goudkust (1996, Zlaté pobřeží), Spangen (1999–2004), Willemspark (2007) nebo v nizozemské verzi série In therapie (2010–2011, Terapie). V roce 2006 založila s Heleen Dankbaarovou produkční společnost Het Kantoor. V roce 2007 natočila s Maaikem Krijgsmannem životopisný dokument o iluzionistovi Hansu Klokovi Sejdeme se ve Vegas a o tři roky později úspěšně debutovala adaptací bestselleru Heleen van Royenové Šťastná žena v domácnosti. Je starší sestrou známé herečky Famke Janssenové (nar. 1964) a herečky a scenáristky Marjolein Beumerové (nar. 1966). Jejím prvním manželem byl režisér Joram Lürsen, s nímž má dvě dcery, a druhým je režisér Maaik Krijgsmann. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* dokument See You in Vegas (2007, Sejdeme se ve Vegas; spol. r. Maaik Krijgsmann; + spol. kam., spol. střih), romantická komedie De gelukkige huisvrouw (2010, Šťastná žena v domácnosti), remake úspěšného belgického kriminálního thrilleru Loft (2010, Loft), road movie o putování nizozemských žen-dvojčat s novou známou Novým Mexikem při hledání jejich biologické matky Jackie (2012), romantická komedie o pochybách titulní hrdinky nad vlastním spokojeným životem Soof (2013) podle námětu a scénáře Marjolein Beumerové. -tbk-

Boe, Christoffer k filmu Sex, drogy a daně

CHRISTOFFER BOE (nar. 1. 5. 1974, Rungsted Kyst, Dánsko) vystudoval film a media na Kodaňské univerzitě (1996) a režii na Národní filmové škole v Kodani (2001). Absolvoval filmem Anxieté (Úzkost). Spolurežiroval komediální animovaný seriál Kissmeyer Basic (TV–2001; spol. režie Mikael Wulff). Za svůj celovečerní debut Rekonstrukce získal řadu mezinárodních ocenění (Zlatá kamera za debut na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes, Zlatá plaketa na Mezinárodním filmovém festivalu v Chicagu, Cena FIPRESCI na Mezinárodním filmovém festivalu v San Sebastiánu). Často spolupracuje s hercem Nicolasem Broem a je spolumajitelem produkční společnosti Alphaville Pictures Copenhagen. Byl členem poroty na Mezinárodním filmovém festivalu Fresh Film Fest 2010. – *Filmografie: (neúplná; režie, není-li uvedeno jinak)* kr. f. Anxieté (2001, Úzkost), zajímavá meditace na téma neuchopitelnosti lásky Rekonstrukce (2003, Reconstruction; + spol. sc.), psychologické drama o slavném pianistovi s amnézií Allegro (2005; + spol. sc.), snímek o herci Nicolasu Broovi, který natáčí kamerou události kolem sebe, Offscreen (2006; + spol. sc., herec), Kandidaten (2008, Kandidát; r. Kasper Barfoed; herec), střm. dok. Riskaer – Avantgardekapitalisten (2008, Riskaer – avantgardní kapitalista; spol. režie Mads Lund),

příběh režiséra, který se zaplete do politické konspirace *Alting bliver godt igen* (2010, Všechno bude fajn; + sc.), mystický příběh o proměně zamilovaného manžela *Beast* (2011, *Bestie*; + sc.), *Vaerelse 304* (2011, Pokoj č. 304; r. Birgitte Staermoseová; spol. prod.), životopisný snímek o Simonu Spiesovi a Mogensu Glistrupovi, kteří rozbouřili v druhé polovině dvacátého století stojaté vody dánské společnosti, *Sex, drogy a daně* (2013, *Spies og Glistrup*; + spol. sc.), *Når dyrene drømmer* (2014, Když zvířata sní; r. Jonas Alexander Arnby; spol. prod.).

-tbk-

Boone, Josh k filmu Hvězdy nám nepřály

JOSH BOONE (vlastním jménem Joshua D. Boone, nar. 5. 4. 1979, Virginia Beach, Virginie) je nejstarším ze tří dětí a začínal jako filmový amatér. Navštěvoval letní filmové kurzy na Severokarolínské umělecké škole a v roce 2002 se přestěhoval do Los Angeles, kde pracoval jako asistent produkce a prodáváč v obchodě s gramodeskami. Pokoušel se uplatnit s vlastními látkami, což se mu po letech povedlo s částečně autobiografickým scénářem o rozpadlé rodině *Zasažení láskou*. Ohlas snímku mu pomohl k angažmá ve studiu 20th Century Fox, pro něž natočil filmovou verzi bestselleru Johna Greena *Hvězdy nám nepřály*. – *Filmografie*: drama rozvedeného spisovatele a jeho bývalé ženy *Stuck in Love* (2012, *Zasažení láskou*; + sc.) s Gregem Kinnem a Jennifer Connellyovou, příběh teenagerů, jejichž milostný vztah je poznamenán vážným onemocněním, *Hvězdy nám nepřály* (2014, *The Fault in Our Stars*) s Shailene Woodleyovou a Anselem Elgortem.

-mim-

Branagh, Kenneth k filmu Jack Ryan: V utajení

KENNETH BRANAGH (vlastním jménem Kenneth Charles Branagh, nar. 10. 12. 1960, Belfast, Severní Irsko) pochází z protestantské dělnické rodiny a od začátku 70. let vyrůstal v anglickém Readingu. Absolvoval jako jeden z nejlepších žáků Královskou akademii dramatického umění (RADA) a prosadil se v divadelním hitu Juliana Mitchella *Jiná země* (Cena londýnských divadelních kritiků pro nejslibnějšího nového herce). V roce 1984 se stal členem Royal Shakespeare Company, kde upoutal pozornost především rolí Jindřicha V. S hercem Davidem Parfitem založil společnost Renaissance Theatre Company, v níž během sedmi let (1987–1994) kromě shakespearovských postav (Hamlet, Král Lear) a dalších rolí hrál i vlastní texty (*Řekni mi upřímně*, *Veřejný nepřítel*). Uplatnil se rovněž v televizi, kde zaujal titulní postavou Billyho ve třech televizních hrách Grahama Reida o chudé severoirské rodině a úlohou schizofrenika ve třech epizodách seriálu z psychiatrické léčebny Maybury. I ve filmu se prosadil jako úspěšný shakespearovský interpret, což mu vyneslo nálepku nového Laurence Oliviera. Nejvíce uznání získal za režijní prvotinu *Jindřich V.* (mimo jiné Cena BAFTA a Cena NBR za režii, Cena NYFCC pro nového režiséra, Evropská filmová cena za režii, herecký výkon a nejlepší mladý film, nominace na Oscara za režii a za herecký výkon), ovšem ceny sbíral i za další filmy, Shakespearovy adaptace *Mnoho povyku pro nic* (nominace na Cenu ISA za nejlepší film) a *Hamlet* (nominace na Oscara za scénář), kr. f. *Labutí píseň* (nominace na Oscara) a černobílou komedii *Za zimního slunovratu* (Cena za režii na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách). Jeho novější režijní tvorba osciluje mezi extravagantními adaptacemi známých předloh (*Marná lásky snaha*, *Jak se vám líbí*, *Kouzelná flétna*) a nákladnými hollywoodskými produkcemi (*Thor*, *Jack Ryan: V utajení*, *Popelka*). Vystupoval také ve filmech jiných režisérů: jako Jago v prvotině Olivera Parkera *Othello*, jižanský advokát Magruder v Altmanově thrilleru *Perníkový dědek*, neurotický novinář Lee Simon v Allenově komedii *Celebrity*, beznohý padouch Arliss Loveless ve fantastické komedii *Wild Wild West*, profesor Zlatohlav Lockhart v druhém dílu Harryho Pottera, Laurence Olivier v životopisném snímku *Můj týden s Marilyn* (nominace na Oscara a na Zlatý glóbus) a podobně. Zajímavější a náročnější herecké party mu nabídla televize, kde ztělesnil například Reinharda Heydricha v dramatické rekonstrukci *Konference ve Wannsee* (Cena Emmy, nominace na Zlatý glóbus a na Cenu BAFTA), titulní postavu polárního badatele v životopisném snímku *Shackleton* (nominace na Cenu BAFTA a na Cenu Emmy), prezidenta Franklina Delano Roosevelta v další biografii *Warm Springs* (nominace na Zlatý glóbus a na Cenu Emmy) a titulní part

zasmušilého švédského detektiva v kriminálním seriálu Wallander (2008–2014; + spol. prod. – TV), za nějž dostal Cenu BAFTA za nejlepší dramatický seriál a nominace na Zlatý glóbus, na Cenu BAFTA a na Emmy za herecký výkon. Namluvil komentáře k desítkám dok. pořadů, mimo jiné k televizním seriálům The Great Composers (1997–1998, Velcí skladatelé), Cold War (1998–1999, Studená válka – TV), Walking with Dinosaurs (1999, Putování s dinosaury – TV), World War I in Colour (2003, První světová válka v barvě – TV) a k filmům Universal Horror (1998, Historie hororu; r. Kevin Brownlow – TV) a Galapágy (1999, Galapagos; r. Al Giddings). Vrátil se rovněž k jevištní práci v titulních úlohách Shakespearova Richarda III. (Crucible Theatre, Sheffield 2002) a Mametova Edmonda (National Theatre, Londýn 2003), za nějž byl nominován na Olivieroovu cenu. Je držitelem Ceny Michaela Balcona (1992) za britský přínos filmu, udílené Britskou akademií filmového a televizního umění (BAFTA). Za své dílo byl povýšen do šlechtického stavu (Knight Bachelor, 2012). Už v roce 1989 publikoval vlastní memoáry, nazvané Beginning (Začátek). Jeho manželství s herečkou Emmou Thompsonovou (1989–1995), s níž často spolupracoval, se rozpadlo kvůli Branaghově vztahu s Helenou Bonham Carterovou. V květnu 2003 se oženil s filmovou výtvarnicí Lindsay Brunnockovou. – *Filmografie: (herec, není-li uvedeno jinak)* Chariots of Fire (1981, Ohnivě vozy; r. Hugh Hudson – TV), Too Late to Talk to Billy (TV–1982, Příliš pozdě na rozhovor s Billym; r. Paul Seed), Easter 2016 (TV–1982, Velikonoce 2016; r. Ben Bolt), To the Lighthouse (TV–1983, K majáku; r. Colin Gregg), A Matter of Choice for Billy (TV–1983, Možnost volby pro Billyho; r. Paul Seed), Boy in the Bush (TV–1984, Chlapec v buši; r. Rob Stewart), A Coming to Terms for Billy (TV–1984, Billyho životní smíření; r. Paul Seed), Coming Through (TV–1985, Cesta k úspěchu; r. Peter Barber-Fleming), Ghosts (TV–1986, Přízraky; r. Elijah Moshinsky), Lorna (TV–1987; r. James Ormerod), A Month in the Country (1987, Měsíc na venkově; r. Pat O'Connor – TV), High Season (1987, Letní sezóna; r. Clare Peploeová – TV), Fortunes of War (TV–1987, Válečné štěstí; r. James Cellan Jones), The Lady's Not for Burning (TV–1987, Dáma není k pálení; r. Julian Amyes), Strange Interlude (TV–1988, Podivná mezihra; r. Herbert Wise), Look Back in Anger (TV–1989, Ohlédni se v hněvu; r. David Jones), Swing Kids (1993, Swing Kids; r. Thomas Carter), Shadow of a Gunman (TV–1995, Střelcův stín; r. Nye Heron), Othello (1995; r. Oliver Parker – V), Al Pacino – Richard III. (1996, Looking for Richard; r. Al Pacino), Perníkový dědek (1997, The Gingerbread Man; r. Robert Altman), The Proposition (1998, Zakázaná touha; r. Lesli Linka Glatterová – V), Celebrity (1998, Celebrity; r. Woody Allen), The Theory of Flight (1998, Teorie létání; r. Paul Greengrass – TV), kr. f. The Dance of Shiva (1998, Šivův tanec; r. Jamie Payne), Wild Wild West (1999, Wild Wild West; r. Barry Sonnenfeld), kr. anim. f. The Periwig-Maker (1999, Parukář; r. Steffen Schäffler; hlas), kr. f. Schneider's 2nd Stage (1999, Schneiderovo druhé stádium; r. Phil Stoole), anim. f. The Road to El Dorado (2000, Eldorádo; r. Eric Bibo Bergeron, Don Paul; hlas – V), How to Kill Your Neighbor's Dog (2000, Zab tu mrchu!; r. Michael Kalesniko – V), Conspiracy (TV–2001, Konference ve Wannsee; r. Frank Pierson – TV), Shackleton (TV–2001; r. Charles Sturridge – TV), kr. f. Alien Love Triangle (2001, Mimozemský milostný trojúhelník; r. Danny Boyle), Rabbit-Proof Fence (2002, Rabbit-Proof Fence; r. Phillip Noyce), Harry Potter a Tajemná komnata (2002, Harry Potter and the Chamber of Secrets; r. Chris Columbus), Five Children and It (2004, 5 dětí a To; r. John Stephenson – V), Warm Springs (TV–2005; r. Joseph Sargent – TV), epizoda Our Business Is North (Máma na starosti sever; r. Bruce Goodison) z filmu 10 Days to War (TV–2008, 10 dní do války – TV), Valkýra (2008, Valkyrie; r. Bryan Singer), Piráti na vlnách (2009, The Boat That Rocked; r. Richard Curtis), kr. f. Prodigal (2011, Marnotratná dcera; r. Ben Grayson), Můj týden s Marilyn (2011, My Week with Marilyn; r. Simon Curtis); *(režie, není-li uvedeno jinak)* filmová verze Shakespearovy hry Jindřich V. (1989, Henry V; + sc., herec), romantický thriller Znovu po smrti (1991, Dead Again; + herec), natočený v Hollywoodu, příběh setkání bývalých studentů Peter's Friends (1992, Petrovi přátelé; + prod., herec – TV), kr. f. podle Čechovovy jednoaktovky Swan Song (1992, Labutí píseň) s Johnem Gielgudem v úloze stárnoucího herce, přepis Shakespearovy komedie Mnoho povyku pro nic (1993, Much Ado About Nothing; + sc., spol. prod., herec), v níž ztělesnil postavu Benedicka, remake slavného hororu Frankenstein (1994, Frankenstein; +

spol. prod., herec), v němž mu byl partnerem Robert De Niro v roli monstra, komedie o nadšených divadelnících In the Bleak Midwinter (1995, Za zimního slunovratu; + sc. – TV), nezkrácená filmová adaptace slavné Shakespearovy tragédie Hamlet (1996; + sc., herec – V), přepis rané Shakespearovy komedie Marná lásky snaha (1999, Love's Labour's Lost; + sc., spol. prod., herec), natočený ve stylu muzikálů 30. let, kr. f. bez dialogů o nenaplněné lásce Listening (2003, Naslouchání; + sc.), filmová verze Shakespearovy komedie As You Like It (2006, Jak se vám líbí; + sc., spol. prod., hlas), zasazená do Japonska 19. století, přepis Mozartovy opery The Magic Flute (2006, Kouzelná flétna; + spol. sc., spol. prod. – TV), přenesený do zákopů první světové války, aktualizovaná verze známé jevištní šarády Anthonyho Shaffera Slídlil (2007, The Sleuth; + spol. prod., herec) s Michaelem Cainem a Judem Lawem, výpravná komiksová adaptace Thor (2011, Thor) s Chrisem Hemsworthem, záznam jevištního představení Shakespearovy tragédie Macbeth (TV–2013; spol. režie Rob Ashford, herec), akční špionážní historka z mládí známého agenta Jack Ryan: V utajení (2013, Jack Ryan: Shadow Recruit; + herec) s Chrisem Pinem v titulní roli, pohádka Popelka (2015, Cinderella) s Cate Blanchettovou v úloze macechy.

-mim-

Brešan, Vinko k filmu Knězovy děti

VINKO BREŠAN (nar. 3. 2. 1964, Záhřeb) je synem scenáristy Ivo Brešana a spisovatelky Jely Godlarové. Vystudoval filozofii a srovnávací literaturu a pak televizní režii na Akademii dramatických umění v Záhřebu; za školní snímek Naša burza (Naše burza) získal cenu na Mezinárodním filmovém festivalu v Oberhausenu 1988. Po několika krátkých dokumentech debutoval komedií Jak se začala válka na mém ostrově (1996), několikanásobně oceněné na Filmovém festivalu v Pule a Velkou cenou na Mezinárodním filmovém festivalu v Chotěbuzi 1997. Také jeho další snímky, vesměs komedie, získaly různá ocenění, zejména na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech: Duch maršála Tita – Cena za režii (1999; + Cena Wolfganga Staudteho na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně), Svědkové – Cena Philip Morris (2003), Bez konce – Cena FIPRESCI (2009; + Zlatá aréna na Filmovém festivalu v Pule). Podílel se na televizních seriálech Bitange i princeze (2005, Podvodníci a princezny) a sitcomu Provodi i sprovodi (2001). Působí též jako divadelní režisér, producent dokumentárních filmů a příležitostný herec. Jeho manželkou je střihačka Sandra Botica Brešanová, s níž má dva syny. – *Filmografie*: (scénář či spolupráce na něm a režie, není-li uvedeno jinak) kr. dokumenty Zajednički ručak (1993, Společný oběd), Hodnik (1994, Chodba) a Visoko učilište hrabrosti (1995, Vysoké učiliště odvahy; režie), komedie z období po vyhlášení nezávislosti Chorvatska v roce 1991 Kako je počeo rat na mom otoku (1996, Jak se začala válka na mém ostrově; + herec), komedie o záhadných událostech, s nimiž se setkává nový policista na jadranském ostrůvku, Maršal (1999, Duch maršála Tita; režie, herec), válečné drama Svjedoci (2003, Svědkové), celovečerní dokument Dan nezavisnosti (2007, Den nezávislosti; režie), tragikomický milostný příběh Nije kraj (2008, Bez konce), hořká komedie o bizarním boji místního faráře za zvýšení porodnosti na malém ostrově Knězovy děti (2013, Svećenikova djeca; + herec); (herec) Svaki put kad se rastajemo (TV–1994, Pokaždé když se loučíme; r. Lukas Nola), Mrtva točka (TV–1995, Mrtvý bod; r. Snježana Tribusonová), Rusko meso (1997, Ruské maso; r. Lukas Nola), Ne dao Bog većeg zlo (2002; Chraň bože!; r. Snježana Tribusonová), Lavanderman: istina ili mit? (2010, Lavanderman: pravda nebo mýtus?; r. Zvonimir Rumboldt).

-tbk-

Burger, Neil k filmu Divergence

NEIL BURGER (vlastním jménem Neil Norman Burger, nar. 1963, Greenwich, Connecticut) vystudoval výtvarné umění na Yaleově univerzitě. Zabýval se experimentálním filmem a natáčel videoklipy pro různé alternativní umělce (Meat Puppets). Pro hudební stanici MTV připravil a realizoval kampaň propagující čtení a také režíroval reklamní spoty pro newyorskou pobočku Ridleyho Scotta (mimo jiné MasterCard, IBM, ESPN). Upozornil na sebe fiktivním dokumentem Rozhovor s vrahem (nominace na Cenu ISA za první film a scénář) a prosadil se historickým dramatem Iluzionista (mimo jiné nominace na Cenu ISA za scénář),

který se natáčel v Čechách. Největšího diváckého ohlasu dosáhl adaptací první části dystopické románové série Veroniky Rothové Divergence. Jeho manželkou je od června 1997 známá architektka Diana Kelloggová. – *Filmografie* (režie, není-li uvedeno jinak): hraný dokument s přiznáním druhého pachatele atentátu na prezidenta Kennedyho Interview with the Assassin (2002, Rozhovor s vrahem; + sc.), příběh slavného mága, odehrávající se na počátku 20. století ve Vídni a okořeněný dobovými politickými intrikami, Iluzionista (2005, The Illusionist; + sc.) s Edwardem Nortonem, příběh tří navrátilců z irácké války The Lucky Ones (2007, Šťastlivci; + spol. sc., spol. prod. – V) s Rachel McAdamsovou, Timem Robbinsem a Michaellem Peňou, fantastický thriller o outsiderovi, jenž udělá kariéru díky zázračným pilulkám rozšiřujícím mysl, Všemocný (2011, Limitless) s Bradleyem Cooperem, neprodaný pilotní snímek The Asset (TV–2012, Aktivum) s Ali Larterovou v úloze agentky CIA, dobrodružný fantastický Divergence (2014, Divergent) s Shailene Woodleyovou a její pokračování Rezistence (2015, Insurgent; r. Robert Schwentke; spol. prod.). -mim-

Cahill, Mike k filmu Výchozí bod

MIKE CAHILL (nar. 5. 7. 1979, New Haven, Connecticut) vystudoval ekonomii na Georgetownské univerzitě ve Washingtonu (2001), kde se sblížil s herečkou Brit Marlingovou. Od dětství se zabýval amatérským natáčením. Už za studií začal pracovat pro National Geographic Television and Film jako produkční, střihač a kameraman na přírodopisných filmech o mořském životě. Později s Marlingovou natočili dokument Boxeři a baletky. Působil jako střihač u tří dokumentů a v celovečerním hraném filmu debutoval romantickou sci-fi o paralelní planetě Jiná Země, oceněnou mimo jiné Zvláštní cenou poroty a Cenou Alfreda P. Sloana na Mezinárodním filmovém festivalu Sundance 2011 a nominovanou na ceny ISA za nejlepší první film a nejlepší první scénář. Byl hostem na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech 2014, kde jeho další snímek Výchozí bod, oceněný opět Cenou Alfreda P. Sloana na Sundance 2014, zahajoval festival. Nelze jej zaměňovat s tvůrcem téhož jména (Michael Anthony Cahill), který režíroval snímek King of California (2007, Král Kalifornie – V) s Michaellem Douglasem. – *Filmografie*: (režie, není-li uvedeno jinak) dokument o vztazích mezi Spojenými státy a Kubou, ilustrovaný osudy dvou párů sportovců a tanečnic z Kuby a z Miami, Boxers and Ballerinas (2004, Boxeři a baletky; spol. sc., spol. režie, spol. kam., spol. střih Brit Marlingová), psychologické drama s prvky sci-fi o dívce, která v den objevení planety podobné Zemi způsobí rodinnou tragédii mladému skladateli, s nímž se po odpykání trestu znovu setká, Another Earth (2011, Jiná Země; + spol. sc., kam., střih, spol. prod.), další sci-fi o molekulárním biologovi, zkoumajícím evoluci oka, který si na základě vlastní mysteriózní zkušenosti musí přiznat, že ne vše v životě lze vysvětlit a pochopit pomocí vědy, Výchozí bod (2014, I Origins; + sc., střih, spol. prod.). -tbk-

Carney, John k filmu Love Song

JOHN CARNEY (nar. 1972, Dublin) působil na začátku 90. let jako baskytarista a zpěvák v irské rockové skupině The Frames, pro niž také režíroval několik videoklipů. Byl autorem a režisérem dvou oceněných krátkých filmů (Zářící hvězda, Hotel), než se dostal k celovečerní tvorbě, v níž čerpal převážně ze svých znalostí hudební scény. Největšího ohlasu dosáhl snímkem Once (mimo jiné Cena ISA za nejlepší zahraniční film, Cena diváků na Filmovém festivalu Sundance a na Mezinárodním filmovém festivalu v Dublinu), jenž se později stal předlohou pro úspěšný broadwayský muzikál. Pozornost vzbudil i komedií Zonad (nominace na irskou výroční cenu IFTA za scénář a za režii), jež vznikla rozšířením nedokončeného krátkého filmu. Společně s Tomem Hallem a bratrem Kieranem Carneym se podílel na scénáři a režii televizního seriálu o třech přátelích, žijících na známé dublinské ulici Bachelors Walk (2001–2003), jenž dostal Cenu IFTA za nejlepší televizní drama. – *Filmografie*: (režie, není-li uvedeno jinak) kr. filmy Shining Star (1995, Zářící hvězda; + sc., prod.) a Hotel (1995; + sc., prod.), tragikomický příběh dlouholetého incestního vztahu November Afternoon (1996, Listopadové odpoledne; spol. režie Tom Hall; + sc., hudba, spol. prod.), střm. f. o manželské dvojici intelektuálů, snažících se oživit svůj vztah, Just in Time (TV–1998, Právě včas; spol.

režie Tom Hall; + sc., hudba), drama přepadené školačky Park (1999; spol. režie Tom Hall; + sc., hudba, spol. prod.), drama problémového teenagera v psychiatrické léčebně On the Edge (2000, Klub sebevrahů; + spol. sc., spol. písně – V) s Cillianem Murphym, milostný příběh dvou muzikantů Once (2007, Once; + sc.) s Glenem Hansardem a Markétou Irglovou, jejichž píseň Falling Slowly byla oceněna Oscarem, komedie o podvodníkovi, který se vydává za mimozemšťana, Zonad (2009; spol. režie Kieran Carney; + spol. sc.), drama dívky pronásledované vlastní minulostí The Rafterers (2012, Podkroví; + sc., spol. prod.), odehrávající se na Aranských ostrovech, příběh anglické písničkářky a bývalého newyorského hudebního producenta Love Song (2013, Begin Again; + sc., spol. písně) s Keirou Knightleyovou a Markem Ruffalem, částečně autobiografický příběh irského chlapce, jenž založí kapelu a odejde do Londýna, Sing Street (2015; + sc., spol. prod.). -mim-

Cassavetes, Nick k filmu Jedna za všechny

NICK CASSAVETES (vlastním jménem Nicholas David Rowland Cassavetes, nar. 21. 5. 1959, New York) byl synem herce a režiséra Johna Cassavetese (1929–1989) a herečky Geny Rowlandsové (1930–2024). Díky své výšce (194 centimetrů) studoval na basketbalové stipendium Syracuskou univerzitu, ale jeho sportovní ambice ukončilo zranění. Rozhodl se jít ve šlépějích rodičů a absolvoval Americkou akademii dramatického umění (AADA; 1982). I když svou první dospělou roli vytvořil v oceňovaném dramatu Maska, účinkoval deset let v laciných žánrových snímcích, včetně několika erotických. Je známý například hlavní úlohou výtvarníka Johna v nenáročném milostném příběhu Dva na lásku. Vystupoval také jako host v televizních seriálech Matlock (uveden v televizi), L. A. Law (Právo v Los Angeles – TV), Quantum Leap (Kvantový skok), The Marshall Chronicles (Marshallova kronika), Shannon's Deal (Shannonův úděl), Entourage (Vincentův svět – TV) a jiné. Od roku 1994, kdy ztělesnil dramatika Roberta Sherwooda ve skutečném příběhu z literárních kruhů 20. let Paní Parkerová a začarovaný kruh, se sice začal objevovat v epizodních rolích významných titulů (Tvář v tvář, Doživotí), ale raději přešel na úspěšnější režijní dráhu. Debutoval působivým snímkem Hvězdy na zemi, po němž následoval psychologický příběh podle scénáře z otcovy pozůstalosti Jak ta je úžasná!, jehož hlavní představitel Sean Penn získal hereckou cenu na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes. Pak střídal nezávislé projekty (Alpha Dog, Žlutá) s hollywoodskými zakázkami (John Q, Zápisník jedné lásky, Je to i můj život). Největšího diváckého ohlasu se dočkal snímkem Jedna za všechny. Jako výkonný producent dětského speciálu The Incredible Mrs. Ritchie (TV–2003, Neuvěřitelná paní Ritchieová; r. Paul Johansson) dostal denní Emmy. Z rozvedeného prvního manželství má dvě dcery, jeho druhou ženou byla herečka Heather Wahlquistová. Mladší sestry Alexandra (Xan) a Zoe Cassavetesovy se věnují herectví. – *Filmografie: (herec, není-li uvedeno jinak):* Husbands (1970, Manželé; r. John Cassavetes – TV), A Woman Under the Influence (1974, Žena pod vlivem; r. John Cassavetes – TV), Reunion (TV–1980, Setkání po letech; r. Russ Mayberry – TV), Mask (1985, Maska; r. Peter Bogdanovich – TV), Black Moon Rising (1985, Jízda Černého měsíce; r. Harley Cokliss – V), Quiet Cool (1986, Nenápadný klidás; r. Clay Borris), Černý přízrak (1986, The Wraith; r. Mike Marvin), Assault of the Killer Bimbos (1987, Útok zabijáckých sexbomb; r. Anita Rosenbergová – V), Under the Gun (1988, Neposlušný policajt ze St. Louis; r. James Sbardellati – V), Shooter (TV–1988, Fotograf; r. Gary Nelson), Blind Fury (1989, Slepá zuřivost; r. Phillip Noyce – V), Desperation Rising (1989, Zoufalství se zvyšuje; r. Jason Holt), Backstreet Dreams (1990, Tulácké sny; r. Rupert Hitzig – V), Object of Desire (1990, Předmět touhy; r. Roger Duchowny), Delta Force 3: The Killing Game (1991, Delta Force 3; r. Sam Firstenberg – V), Dva na lásku (1992, Together; r. Andrew Chiaramonte), Sins of Desire (1992, Hříchy vášně; r. Jim Wynorski – V), Broken Trust (1993, Zklamáná důvěra; r. Ralph Portillo), Body of Influence (1993, Vliv těla; r. Gregory Hippolyte – TV), Sins of the Night (1993, Hříchy noci; r. Gregory Hippolyte – TV), Class of 1999 II: The Substitute (1993, Exterminátor 2; r. Spiro Razatos – V), Mrs. Parker and the Vicious Circle (1994, Paní Parkerová a začarovaný kruh; r. Alan Rudolph – TV), Just Like Dad (TV–1995, Vypůjčený táta; r. Blair Treu – V), Black Rose of Harlem (1995, Gangster Blues; r. Fred Gallo – TV), Tvář v tvář

(1997, Face/Off; r. John Woo), Me and the Gods (1997, Já a bohové; r. Alki David), Life (1999, Doživotí; r. Ted Demme – V), The Astronaut's Wife (1999, Astronautova žena; r. Rand Ravich – V), Panic (2000, Panika; r. Henry Bromell – V), The Independent (2000, Nezávislý; r. Stephen Kessler – TV), Kokain (2001, Blow; r. Ted Demme; + spol. sc.), Pařba v Bangkoku (2011, The Hangover Part II; r. Todd Phillips); (režie, není-li uvedeno jinak) příběh o přátelství stárnoucí vdovy a její potřeštěné sousedky Unhook the Stars (1996, Hvězdy na zemi; + spol. sc. – V) s Genou Rowlandsovou a Marisou Tomeiovou, drama agresivního manžela, který se snaží získat zpátky svoji ženu, Jak ta je úžasná! (1997, She's So Lovely) se Seanem Pennem a Robin Wrightovou, drama zoufalého otce, jenž si chce násilím vynutit lékařskou péči pro nemocného syna, John Q (2002, John Q; + spol. píseň) s Denzelem Washingtonem, romantické drama podle románu Nicholase Sparkse The Notebook (2004, Zápisník jedné lásky – V) s Ryanem Goslingem a Rachel McAdamsovou, kriminální drama podle skutečného případu Alpha Dog (2005, Alpha Dog; + sc.), adaptace psychologického románu Jodi Picaultové My Sister's Keeper (2009, Je to i můj život; + spol. sc. – V), bizarní drama učitelky navyklé na prášky Yellow (2012, Žlutá; + spol. sc.) s Heather Wahlquistovou, která se také podílela na scénáři, komedie o rafinované pomstě manželky a dvou milenek nenapravitelného záletníka Jedna za všechny (2014, The Other Woman) s Cameron Diazovou, Leslie Mannovou a Kate Uptonovou.

-mim-

Ceylan, Nuri Bilge k filmu Zimní spánek

NURI BILGE CEYLAN (nar. 26. 1. 1959, Istanbul, Turecko) strávil dětství na venkově, což ovlivnilo pozdější podobu jeho filmů. Vystudoval elektrotechnické inženýrství na Bosporské univerzitě a poté dva roky studoval film na istanbulské Univerzitě Mimara Sinana. Postupně se jako komplexní autorský filmař (scenárista, režisér, střiháč, producent) vypracoval na čelného představitele turecké nové vlny. Jeho tvorba vyniká unikátní vizualitou, navazující na jeho fotografické práce. Jeho filmy byly oceněny na řadě prestižních mezinárodních festivalů. Na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes získal Zlatou palmu za film Vzdálený (2003), Cenu za režii snímku Tři opice (2008) a další dvě Zlaté palmy za snímky Tenkrát v Anatolii (2012; ex aequo) a Zimní spánek (2014). Čeští diváci se s Ceylanovými filmy mohli setkat na několika ročnících Mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech. Lze upozornit na text v internetovém časopisu Fantom číslo 54. Jak zde píše Vít Peřina: „[Ceylanovy] filmy bývají na jedné straně dávány do kontextu s díly Tarkovského, Antonioniho, Čechova či Dostojevského, na straně druhé je jim připisována charakteristika vysoce osobních a intimních autorských filmů, plných autobiografických aluzí ze života Ceylanovy rodiny.“ Příkladem tohoto tvrzení může být film Klima, v němž Ceylan do hlavních rolí obsadil sebe a manželku Ebru, která je také spoluscenáristkou jeho posledních tří filmů. – *Filmografie:* (scénář či podíl na něm a režie, není-li uvedeno jinak) kr. černobílý snímek beze slov Koza (1995, Zámotek; + kam.), celovečerní debut Kasaba (1997, Městečko; + kam.), snímek s výrazně autobiografickými rysy o návratu filmaře do rodného města Mayıs siktintisi (1999, Májová oblaka; + kam., střih), poslední část takzvané venkovské trilogie, komorní příběh o prázdnotě Uzak (2003, Vzdálený; + kam., střih), pohled na partnerskou krizi iklimler (2006, Klima; + střih), minimalistický příběh zločinu a trestu Üç maymun (2008, Tři opice; + střih), neobvyklá kriminální road movie Bir zamanlar Anadolu'da (2011, Tenkrát v Anatolii), sonda do rodinných a společenských vztahů, odehrávající se v prostředí skalního hotelu, Zimní spánek (2014, Kış uykusu; + spol. střih).

-vaza-

Clooney, George k filmu Památkáři

GEORGE CLOONEY (vlastním jménem George Timothy Clooney, nar. 6. 5. 1961, Lexington, Kentucky) je synem známého televizního komentátora Nicka Clooneyho. Nedokončil studia historie a politických věd na Severní kentucké univerzitě a rezignoval na zamýšlenou dráhu novináře. Marně se pokoušel o kariéru profesionálního baseballisty, až ho jeho bratranec Miguel Ferrer přivedl k herectví. Clooney studoval v divadelním souboru The Beverly Hills Playhouse a nejdřív se prosadil v televizi. Účinkoval v komediálních seriálech E/R (1984–

1985, Pohotovost), The Facts of Life (1985–1986, Životní fakta), Roseanne (1988–1989; uveden v televizi) a Baby Talk (1991, Dětská mluva). Hlavní role detektivů v dramatických seriálech Sunset Beat (1990), Bodies of Evidence (1992–1993, Lidé z oddělení vražd – TV) a Sisters (1993–1994, Sestry) mu ještě úspěch nepřinesly, zato díky postavě doktora Douga Rosse v mimořádně populárním seriálu ER (1994–1999, Pohotovost – TV), za niž byl třikrát nominován na Zlatý glóbus a dvakrát na Cenu Emmy, se stal televizní hvězdou. Často vystupoval jako host, mimo jiné v seriálech Riptide (uveden v televizi), Street Hawk, Crazy Like a Fox (Bláznivý Fox), Hotel, Throb, Hunter (uveden v televizi), Murder, She Wrote (To je vražda, napsala – TV), The Golden Girls (Zlaté dívky), The Building (Činžák), Friends (Přátelé – TV), South Park (hlas; uveden v televizi) a Murphy Brown. I když se objevil v několika béčkových snímcích (mimo jiné také ve známém nedokončeném hororu Grizzly II, natáčeném v roce 1983 v Maďarsku), jeho popularita se přenesla do filmu až v polovině 90. let. Vytvářel postavy akčních hrdinů (například Batman a Robin, Peacemaker, Dokonalá bouře), romantických mužů (Báječný den, Nesnesitelná krutost) či gentlemanských lupičů (Zakázané ovoce, trilogie Dannyho parťáci), ale i role v náročnějších filmech. Ztělesnil majora Gatese v pozoruhodném válečném snímku Tři králové, uprchlého vězně Odyssea McGilla v homérovské parafrázi bratří Coenů Bratříčku, kde jsi? (Zlatý glóbus), titulní postavu elitního právníka v dramatu Michael Clayton (Cena NBR, nominace na Zlatý glóbus), specialistu na změnu zaměstnání Ryana Binghamu v hořké komedii Lítám v tom (Cena NBR ex aequo, Cena NYFCC spol. s filmem Fantastický pan Fox, nominace na Oscara, na Zlatý glóbus a na Cenu BAFTA), havajského podnikatele v obtížné osobní krizi Matta Kinga v rodinném dramatu Děti moje (Cena NBR, Zlatý glóbus, nominace na Oscara a na Cenu BAFTA). Spolu s režisérem Stevenem Soderberghem měl výrobní společnost Section Eight a se svým přítelem, hercem, scenáristou a producentem Grantem Heslovem společnost Smoke House, v nichž kromě řady filmů produkoval také televizní seriály K Street (2003), Unscripted (2005, Bez scénáře; + spol. režie) a Memphis Beat (2010). Za úspěšný snímek podle skutečného příběhu Američanů zadržovaných v Íránu Argo obdržel Oscara a Cenu BAFTA v kategorii nejlepší film. Vedle bohaté produkční činnosti začal rovněž režisovat. Zfilmoval životní příběhy známých televizních osobností Chucka Barrise pod titulem Milujte svého zabijáka (Zvláštní uznání NBR) a Edwarda R. Murrowa, nazvaný Dobrou noc a hodně štěstí (mimo jiné Zlatá Osella za nejlepší scénář a Cena FIPRESCI na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách, Cena za režii na Mezinárodním filmovém festivalu v Bratislavě, nominace na Cenu ISA za režii, nominace na Oscara, na Zlatý glóbus a na Cenu BAFTA za scénář i režii). Režiroval ještě romantickou komedii z fotbalového prostředí ve 20. letech Tvrdé palice, politické drama Den zrady (Brianova cena na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách, nominace na Oscara, na Zlatý glóbus a na Cenu BAFTA za scénář) a válečný snímek na motivy skutečných událostí Památkáři. Často vystupuje v reklamních spotech (Martini, Nespresso). Jeho manželkou byla herečka Talia Balsamová (1989–1993). Teta Rosemary Clooneyová (1928–2002) byla známou zpěvačkou a herečkou, její manžel José Ferrer (1909–1992) předním divadelním a filmovým hercem. – *Filmografie: (herec, není-li uvedeno jinak)* Centennial (TV–1978, Stoleté výročí; r. Virgil W. Vogel, Paul Krasny, Harry Falk, Bernard McEveety), Combat High (TV–1986, Bojová akademie; r. Neal Israel – V), Return to Horror High (1986, Vyšší škola strachu; r. Bill Froehlich – V), Return of the Killer Tomatoes! (1988, Návrat vražedných rajčat; r. John De Bello – TV), Red Surf (1990, Rudý příboj; r. H. Gordon Boos), Unbecoming Age/The Magic Bubble (1992, Kouzelná bublina; r. Deborah Ringelová, Alfredo Ringel – TV), The Harvest (1992, Žeň; r. David Marconi – V), Without Warning: Terror in the Towers (TV–1993, Bez varování: Hrůza ve věžích; r. Alan Levi), Od soumraku do úsvitu (1995, From Dusk Till Dawn; r. Robert Rodriguez), Báječný den (1996, One Fine Day; r. Michael Hoffman), Batman a Robin (1997, Batman & Robin; r. Joel Schumacher), Peacemaker (1997, The Peacemaker; r. Mimi Lederová), kr. f. Waiting for Woody (1998, Čekání na Woodyho; r. Grant Heslov), Zakázané ovoce (1998, Out of Sight; r. Steven Soderbergh), Tenká červená linie (1998, The Thin Red Line; r. Terrence Malick), The Book That Wrote Itself (1999, Kniha, která se sama napsala; r. Liam O'Mochain), anim. f. South Park: Peklo na Zemi (1999, South Park Bigger Longer &

Uncut; r. Trey Parker; hlas), Tři králové (1999, Three Kings; r. David O. Russell), Fail Safe (TV–2000, Neodvolatelná mise; r. Stephen Frears; + spol. prod. – TV), Bratříčku, kde jsi? (2000, O Brother, Where Art Thou?; r. Joel Coen), Dokonalá bouře (2000, The Perfect Storm; r. Wolfgang Petersen), Spy Kids: Špióni v akci (2001, Spy Kids; r. Robert Rodriguez), Dannyho parťáci (2001, Ocean's Eleven; r. Steven Soderbergh), Bombakšeft (2002, Welcome to Collingwood; r. Anthony Russo, Joe Russo; + spol. prod.), Solaris (2002, Solaris; r. Steven Soderbergh), Spy Kids 3D: Game Over (2003, Spy Kids 3-D: Game Over; r. Robert Rodriguez), Nesnesitelná krutost (2003, Intolerable Cruelty; r. Joel Coen), Dannyho parťáci 2 (2004, Ocean's Twelve; r. Steven Soderbergh), Syriana (2005, Syriana; r. Stephen Gaghan; + spol. prod.), The Good German (2006, Berlínské spiknutí; r. Steven Soderbergh – V), Dannyho parťáci 3 (2007, Ocean's Thirteen; r. Steven Soderbergh), Michael Clayton (2007, Michael Clayton; r. Tony Gilroy; + spol. prod.), Po přečtení spalte (2008, Burn After Reading; r. Joel a Ethan Coenovi), Lítám v tom (2009, Up in the Air; r. Jason Reitman), Muži, co zírají na kozy (2009, The Men Who Stare at Goats; r. Grant Heslov; + spol. prod.), anim. f. Fantastic Mr. Fox (2009, Fantastický pan Lišák; r. Wes Anderson; hlas – V), Američan (2010, The American; r. Anton Corbijn; + spol. prod.), Den zrady (2011, The Ides of March; + spol. sc., režie, spol. prod.), Děti moje (2011, The Descendants; r. Alexander Payne), 8 (2012; r. Rob Reiner), Gravitace (2013, Gravity; r. Alfonso Cuarón), Památkáři (2014, The Monuments Men; + spol. sc., režie, spol. prod.), Tomorrowland (2015; r. Brad Bird); (podíl na produkci či výkonné produkci, není-li uvedeno jinak) Rock Star (2001, Rocker; r. Stephen Herek – V), Insomnie (2002, Insomnia; r. Christopher Nolan), Daleko do nebe (2002, Far from Heaven; r. Todd Haynes), Milujte svého zabijáka (2002, Confessions of a Dangerous Mind; + režie, herec), Criminal (2004, Mistr zločinu; r. Gregory Jacobs – V), Svěrací kazajka (2004, The Jacket; r. John Maybury), Dobrou noc a hodně štěstí (2005, Good Night, and Good Luck; spol. sc., režie, herec), kr. f. The Big Empty (2005, Velká prázdnota; r. Lisa Changová, Newton Thomas Sigel), Co je šeptem... (2005, Rumor Has It...; r. Rob Reiner), A Scanner Darkly (2006, Temný obraz; r. Richard Linklater – V), The Half Life of Timofey Berezin (2006, Poločas rozpadu Timofeje Berezina; r. Scott Z. Burns – TV), Wind Chill (2007, Záván smrti; r. Gregory Jacobs – V), dok. Sand and Sorrow (2007, Písek a smutek; r. Paul Freedman; + hlas), Leatherheads (2008, Tvrdé palice; + režie, herec – V), kr. f. Tony (2008; r. Grant Heslov), dok. Playground (2009, Hřiště; r. Libby Spearsová), The Informant! (2009, Informátor!; r. Steven Soderbergh – V), Argo (2012, Argo; r. Ben Affleck), Blízko od sebe (2013, August: Osage County; r. John Wells).

-mim-

Coen, Ethan k filmu V nitru Llewyna Davise

Coen, Joel k filmu V nitru Llewyna Davise

Bratři JOEL COEN (vlastním jménem Joel Daniel Coen, nar. 29. 11. 1954, Minneapolis, Minnesota) a ETHAN COEN (vlastním jménem Ethan Jesse Coen, nar. 21. 9. 1957, Minneapolis, Minnesota) mají židovské předky a vyrůstali v rodině vysokoškolských pedagogů na minneapolském předměstí St. Louis Park. Už od dětství natáčeli 8mm kamerou remaky filmů, jež zhlédli v televizi. Joel absolvoval filmový program na Newyorské univerzitě (NYU), zakončený půlhodinovým absolventským snímkem Soundings (1978, Zvuky odvedle), a Ethan vystudoval filozofii na Princetonské univerzitě (1979). Joel získal další zkušenosti jako pomocný střihač u Sama Raimiho, zatímco Ethan pracoval jako scenárista v televizi. Společně začali natáčet filmy, v nichž zprvu s minimálními prostředky velmi dovedně parafrázovali zavedené hollywoodské žánry. V jejich tvorbě se často vyskytují překvapivé zvraty a motiv nepovedeného zločinu, brutalita předváděné akce bývá odlehčena černým humorem. Přitahují je neobvyklé lidské osudy, jež dokážou podat v odlišných polohách, od kafkaovského mystéria (Barton Fink) přes osudové drama (Muž, který nebyl), situační komedii (Po přečtení spalte) až po prodlouženou židovskou anekdotu (Seriózní muž). Pracují jak nezávisle, tak i pro hollywoodská studia, vždy s plnou tvůrčí autonomií. Některé z jejich titulů měly značný ohlas i u mainstreamového publika, zejména Opravdová kuráž a Tahle země není pro starý. Jejich díla byla vždy považována za výsledek společné práce, i když se rozdělení funkcí mezi nimi

měnilo. Až do roku 2003 se Joel podepisoval jako režisér, Ethan jako producent a oba jako scenáristé. Od filmu *Lupiči paní domácí* mají společný kredit jako scenáristé, režiséři i producenti. Navíc jsou u většiny svých snímků také autory sestřihu (pod pseudonymem Roderick Jaynes). Využívají služeb stálých spolupracovníků (kameraman Roger Deakins, skladatel Carter Burwell, střihač zvuku Skip Lievsay) i hereckých představitelů (Frances McDormandová, John Turturro, Steve Buscemi, John Goodman). Jsou majiteli výrobní společnosti Zoss Productions se sídlem v New Yorku, kde také oba se svými rodinami žijí. Jejich snímky posbíraly množství festivalových vavřínů i výročních ocenění, z nichž lze připomenout jen ty nejdůležitější: Zbytečná krutost (Velká cena poroty na Filmovém festivalu Sundance, Cena ISA za režii ex aequo), Millerova křižovatka (Stříbrná mušle za režii na Mezinárodním filmovém festivalu v San Sebastián), Barton Fink (Zlatá palma a Cena za režii na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes), Fargo (Cena za režii na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes, Oscar za scénář, oscarové nominace za nejlepší film, režii a střih, Cena ISA za nejlepší film, scénář a režii, Cena NYFCC za nejlepší film, Ceny NBR a BAFTA za režii, Ceny WGA a LAFA za scénář), Muž, který nebyl (Cena za režii ex aequo na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes), Tahle země není pro starý (Oscar za nejlepší film, scénář a režii, oscarová nominace za střih, Cena NYFCC za nejlepší film, scénář a režii, Cena NBR za nejlepší film a scénář, Cena BAFTA za režii, Zlatý glóbus a Cena WGA za scénář), Seriózní muž (Ceny NBR a NSFC za scénář, oscarové nominace za nejlepší film a scénář), Opravdová kuráž (oscarové nominace za nejlepší film, scénář a režii), V nitru Llewyna Davise (Velká cena poroty na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes, Cena NSFC za nejlepší film a režii, Cena NBR za scénář). Ethan Coen byl navíc spoluscenáristou snímku *The Naked Man* (1998, *Nahý muž*; r. J. Todd Anderson), vydal sbírku povídek *Gates of Eden* (1998, *Brány ráje*), sbírku básní *The Drunken Driver Has the Right of Way* (2001, *Opilý řidič má přednost v jízdě*) a napsal triptychy jednoaktovek *Almost an Evening* (2008, *Skoro celý večer*), *Offices* (2009, *Kanceláře*), *Happy Hour* (2011, *Šťastná hodina*) a celovečerní hru *Women or Nothing* (2013, *Ženy nebo nic*), inscenované na mimobroadwayských jevištích. Jeho jednoaktovka *Talking Cure* (Léčba mluvením) byla součástí pásma *Relatively Speaking* (2011, *Aby bylo jasno*), režírovaného na Broadwayi Johnem Turturrem. Joelovou druhou manželkou je od dubna 1984 herečka Frances McDormandová, s níž vychovává adoptivního chlapce, a Ethanovou druhou ženou se v říjnu 1990 stala střihačka Tricia Cookeová, s níž má dvě děti. – *Společná filmografie: (scénář, režie a produkce, není-li uvedeno jinak)* temný příběh partnerské nevěry a krvavé odplaty *Zbytečná krutost* (1984, *Blood Simple*; + spol. střih) s Frances McDormandovou, kriminální komedie o bezdětném manželském páru recidivisty a bývalé policistky, kteří unesou ze zámožné rodiny jedno z paterčat, *Raising Arizona* (1987, *Zmatky v Arizoně* – TV) s Nicolasem Cagem a Holly Hunterovou, gangsterské drama z doby prohibice *Millerova křižovatka* (1990, *Miller's Crossing* – V) s Gabrielem Byrneem, bizarní příběh židovského dramatika v Hollywoodu *Barton Fink* (1991, *Barton Fink*; + střih) s Johnem Turturrem, komedie z konce 50. let o naivním mladíkovi, jenž se stane nepohodlným géniem v čele mamutí společnosti, *Záskok* (1994, *The Hudsucker Proxy*) s Timem Robbinsem a Paulem Newmanem, černá kriminální komedie podle skutečných událostí z 80. let *Fargo* (1995, *Fargo*; + střih) s oscarovým výkonem Frances McDormandové v úloze těhotné šerifky, kriminální komedie *Big Lebowski* (1998, *The Big Lebowski*; + spol. střih) s Jeffem Bridgesem jako opileckým flákačem ve vleku událostí, komedie o třech uprchlých trestancích v době hospodářské krize *Bratříčku, kde jsi?* (2000, *O Brother, Where Art Thou?*; + spol. střih) s Georgem Clooneym a Johnem Turturrem, černobíle natočený film noir ze 40. let o málomluvném holiči vtaženém do podvodu, jenž se vymkne kontrole, *Muž, který nebyl* (2001, *The Man Who Wasn't*; + spol. střih) s Billym Bobem Thorntonem, romantická komedie o protřelém rozvodovém právníkovi, jenž padne do osidel stejně mazané klientky, *Nesnesitelná krutost* (2003, *Intolerable Cruelty*; + střih) s Georgem Clooneym a Catherine Zeta-Jonesovou, remake britské kriminální komedie *Pět lupičů a stará dáma* pod titulem *Lupiči paní domácí* (2004, *The Ladykillers*; + střih) s Tomem Hanksem, povídka *Tuileries* (scénář a režie) z filmu *Paříži, miluji Tě* (2006, *Paris je t'aimé*), adaptace brutálního

kriminálního románu Cormaca McCarthyho Tahle země není pro starý (2007, No Country for Old Men; + střih) s Tommym Lee Jonesem, Javierem Bardemem a Joshem Brolinem, segment World Cinema (scénář a režie) do kolektivního snímku Chacun son cinéma (2007, Každému jeho film), satirická komedie o alkoholickém agentovi, jenž způsobí poprask zamýšleným vydáním svých memoárů, Po přečtení spalte (2008, Burn After Reading; + střih) s Georgem Clooneym, černá komedie o univerzitním profesorovi, na něhož dopadá jedna rána osudu za druhou, Seriózní muž (2009, A Serious Man; + střih) s Michaellem Stuhlbargem, nová verze westernového románu Charlese Portise Opravdová kuráž (2010, True Grit; + střih) s Jeffem Bridgesem v úloze opileckého ochránce zákona, pomáhajícího nedospělé dívce pomstít jejího otce, příběh folkového zpěváka v Greenwich Village na počátku 60. let V nitru Llewyna Davise (2013, Inside Llewyn Davis; + střih, spol. píseň) s Oscarem Isaacem; (produkce či výkonná produkce, není-li uvedeno jinak) Crimewave (1985, Vlna zločinu; r. Sam Raimi; spol. sc., herci), Špióni jako my (1985, Spies Like Us; r. John Landis; Joel herec – V), dok. Down from the Mountain (2001, Dolů z hory; r. Nick Doob, Chris Hegedus, D. A. Pennebaker), Santa je úchyl! (2003, Bad Santa; r. Terry Zwigoff), Romance & Cigarettes (2005, Romance a cigarety; r. John Turturro – V), Gambit (2012, Gambit; r. Michael Hoffman; sc.), dok. Another Day/Another Time (TV–2013, Jiný den/Jiná doba; r. Christopher Wilcha). -mim-

Collet-Serra, Jaume k filmu Non-Stop

JAUME COLLET-SERRA (nar. 23. 3. 1974, Sant Iscle de Vallalta, Katalánsko) přesídlil v osmnácti letech do Los Angeles a vystudoval film na hollywoodské Columbia College. Přivydělával si jako střihač a ještě během studií začal natáčet hudební videoklipy. Dostal práci jako reklamní režisér a rychle se prosadil spoty pro Playstation, Budweiser, MasterCard, Miller-Lite, Pontiac, Smirnoff Ice, Renault, Verizon, 7UP a jiné. Jeho práce zaujaly producenta Joela Silvera, který ho angažoval jako režiséra remaku Dům voskových figurín a tak nastartoval jeho kariéru, v níž Collet-Serra bodoval především komerčně úspěšnými thrillery. Režíroval také dvě epizody televizního seriálu The River (2012, Řeka; + spol. prod. – TV). S přítelem Juanem Soláem založil společnost Ombra Films, specializující se na laciné horory, v níž dává příležitost začínajícím tvůrcům. – *Filmografie:* (režie) moderní verze známého hororu z 50. let Dům voskových figurín (2005, House of Wax), pokračování úspěšného fotbalového snímku Goal II: Living the Dream (2006, Góóól! II – V), drama rodičů adoptované dívky, která není tak nevinná, jak vypadá, Orphan (2009, Sirotek – TV) s Verou Farmigaovou a Peterem Sarsgaardem, drama amerického botanika, jenž se při konferenci v Berlíně stane terčem zabijáků, Neznámý (2011, Unknown) s Liamem Neesonem a Diane Krugerovou, thriller z paluby letadla ohrožovaného vyděrači Non-Stop (2013, Non-Stop) s Liamem Neesonem a Julianne Mooreovou, příběh stárnoucího zabijáka, jenž se musí postavit bývalému šéfovi, Noční běžec (2015, Run All Night), opět s Neesonem; (produkce či výkonná produkce) Mindscape (2013; r. Jorge Dorado), Hooked Up (2013, Vzájemné pouto; r. Pablo Larcuen), Eden (2014; r. Shyam Madiraju), Welcome to Harmony (2014, Vítejte v Harmony; r. Miguel Ángel Vivas). -mim-

Corbijn, Anton k filmu Nejhledanější muž

ANTON CORBIJN (vlastním jménem Anton Johannes Gerrit Corbijn van Willenswaard, nar. 20. 5. 1955, Strijen, Jižní Holandsko) je synem protestantského kněze a zdravotní sestry. Po maturitě absolvoval kurzy fotografie v Haagu. Začínal jako asistent Gijsberta Hanekroota a v polovině 70. let se osamostatnil. Stal se hlavním fotografem hudebního časopisu OOR a po několika letech přesídlil do Londýna, kde pracoval pro známý týdeník New Musical Express. Spolupracoval s dalšími známými periodiky jako Rolling Stone, Elle, Esquire nebo Stern a proslavil se portréty známých hudebníků (David Bowie, Miles Davis, Captain Beefheart). Byl dvorním fotografem skupin U2 a Depeche Mode, ale jeho snímky zdobily i přebaly hudebních alb dalších interpretů (Nirvana, Joni Mitchell, Front 242, Henry Rollins, Metallica, Naomi Campbell, Johnny Cash, David Sylvian, Nick Cave). V roce 1983 začal natáčet hudební videoklipy s Depeche Mode, U2 a také s jinými umělci (Bryan Adams, Metallica, Propaganda,

Golden Earring, Nirvana, Red Hot Chili Peppers). Vyzkoušel si i delší formu hudebních dokumentů (nominace na Grammy za Depeche Mode: Devotional), než předsedal na hrané filmy. Výrazně na sebe upozornil už svým debutem Control, v němž využil znalostí hudební scény. Snímek zabodoval už při uvedení v Cannes (Zvláštní uznání v soutěži o Zlatou kameru a tři další ocenění), promítal se na řadě menších festivalů (mimo jiné Cena za nový britský film na Mezinárodním filmovém festivalu v Edinburghu) a Corbijnovi přinesl vavříny i při britských výročních oceněních (Britská nezávislá filmová cena za režii a Cena Douglase Hickoxe pro nového režiséra, Cena londýnských filmových kritiků za průlomový britský film, nominace na Cenu BAFTA za nejlepší britský film). – *Filmografie: (hudební dokumenty; režie, není-li uvedeno jinak)* střm. f. Depeche Mode: Strange (1988; + kam.), střm. f. Depeche Mode: Strange Too (1990; + kam.), Depeche Mode: Devotional (1993), kr. f. Don Van Vliet: Some YoYo Stuff (1994), Depeche Mode: One Night in Paris (2002), střm. f. Linear (2009), Depeche Mode: Live in Berlin (2014); *(hrané filmy; režie, není-li uvedeno jinak)* drama posledních sedmi let v životě zpěváka skupiny Joy Division Iana Curtise, natočené podle vzpomínkové knihy jeho vdovy, Control (2007, Control; + spol. prod.), melancholický příběh nájemného zabijáka na konci kariéry, skrývajícího se na italském venkově, Američan (2010, The American) s Georgem Clooneym, adaptace špionážního románu Johna le Carrého o stíhání islámských teroristů v Hamburku Nejhledanější muž (2014, A Most Wanted Man) s Philipem Seymourem Hoffmanem v jedné z jeho posledních rolí důstojníka německé rozvědky Bachmanna, skutečný příběh fotografa Dennise Stocka, jenž se spřátelil s hercem Jamesem Deanem, nazvaný Life (2015) s Robertem Pattinsonem a Danem DeHaanem v hlavních rolích.

-mim-

Cotelo, Juan Manuel k filmu Poslední vrchol

JUAN MANUEL COTELO (vlastním jménem Juan Manuel Cotelo Onate, nar. 1966, Madrid) vystudoval informační vědy na Navarrské univerzitě v Pamploně a nejprve se uplatnil jako redaktor, scenárista, režisér, překladatel, moderátor a herec v různých audiovizuálních médiích (televize, reklama, hudební videoklipy) ve vlasti i v USA. Hrál v řadě televizních seriálů, například Así es la vida (1999, Takový je život), Compañeros (2000, Přátelé), Periodistas (2001, Novináři), Policía, en el corazón de la calle (2001–2002, Policie, v centru ulice), Javier ya no vive solo (2002, Javier už nežije sám), Un paso adelante (2002, Krok vpřed), 7 vidas (2001–2004, Sedm životů), Lobos (2005, Rodina Lobových), Hospital central (2005, Ústřední nemocnice), El comisario (2006, Komisař), Aída (2006), Matrimonio con hijos (2006, Ženatý se závazky), SMS, sin miedo a soñar (2006, SMS, nebát se snít), Los Serranos (2007, Rodina Serranových), Hermanos & detectives (2007, Bratři a detektivové), Maitena: Estados alterados (2008, Maitena: Změny stavu), La familia Mata (2009, Rodina Mataových) nebo La chica de ayer (2009, Dívka ze včerejška). V posledních letech se jako režisér a producent zaměřuje výhradně na duchovní témata spojená s vírou v Boha. V rámci vlastní společnosti Infinito más uno (Infinito +1) natočil dva celovečerní dokumenty a 12ti dílný cyklus skutečných příběhů lidí z různých koutů světa, kteří se setkali s Bohem, Te puede pasar a ti (Může se to stát i tobě). Je autorem knihy Ópera prima: así logré escribir, producir y dirigir mi primer largometraje (2000, Opera prima: Jak se mi podařilo napsat, produkovat a režirovat první celovečerní film). Počátkem ledna 2014 se účastnil projekcí filmu Poslední vrchol v několika českých městech. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* Torremolinos 73 (2004; r. Pablo Berger; herec), hudební melodrama o přátelství mezi rumunskou violoncellistkou a madridským cirkusovým umělcem El sudor de los ruseñores (1997, Slavičí pot; + sc., spol. střih, spol. prod.), kr. hrané filmy Corto descafeinado (2007, Malá káva bez kofeinu; + spol. sc., spol. režie, herec) a Esto no es una ONG (2007, To není ONG; + sc., herec), dokumentární portrét madridského kněze, filozofa a horolezce Pabla Domíngueze Prieta, který v únoru 2009 tragicky zahynul, Poslední vrchol (2010, La última cima; + nám., sc.), hraný dokument o lidech, kteří se vrátili k Bohu skrze pannu Marii, Mary's Land/Tierra de María (2013, Mariina země; + spol. sc., herec).

-fik-

Coulinová, Delphine k filmu 17 dívek

DELPHINE COULINOVÁ (nar. 1972, Hennebont, Bretaň), pochází z rodiny podnikatele a profesorky literatury a angličtiny. Vystudovala politické vědy a deset let pracovala pro televizní kanál La Sept Arte. V roce 1995 začala spoluprodukovat dokumentární filmy s Thierryem Garnelem. Projevila však literární talent jako autorka kritikou oceňovaných románů a novel *Les traces* (2004, Stopy), *Une seconde de plus* (2006, Vteřina navíc), *Les mille-vies* (2008, Tisíc životů), *Samba pour la France* (2011, Samba pro Francii) a *Voir du pays* (2013, Pohledte na svět). Ve druhé polovině 90. let vytvořila filmařský tandem se starší sestrou Muriel Coulinovou (nar. 1965). – *Filmografie: (spol. sc. a spol. režie, není-li uvedeno jinak)* kr. filmy *Il faut imaginer Sisyphe heureux* (1997, Je třeba si představit šťastného Sisyfa; Cena za nejlepší dramatický snímek na Mezinárodním filmovém festivalu v Los Angeles), *Souffle* (2000, Dech; Cena kritiků v sekci Týden kritiků na Mezinárodním filmovém festivalu Cannes), *Germain* (2002), *Sens dessus dessous: Roue libre* (2002, Vzhůru nohama: Volnoběžka) a *Seydou* (2009), celovečerní hraný debut *17 dívek* (2011, 17 filles), inspirovaný skutečnou událostí, o skupině středoškoláček, které se rozhodnou hromadně otěhotnět. -fik-

Coulinová, Muriel k filmu 17 dívek

MURIEL COULINOVÁ (nar. 1965, Hennebont, Bretaň) pochází z rodiny podnikatele a profesorky literatury a angličtiny. Po absolvování Národní filmové školy Louise Lumiéra v Saint-Denis se od roku 1989 podílela jako asistentka kamery například na filmech Louise Mallea (*Milou v máji*), Diane Kurysové (*La Baule-les Pins*, 1989), Krzysztofa Kieślowského (*Dvojí život Veroniky*, *Tři barvy: Bílá*, *Tři barvy: Modrá*, *Tři barvy: Červená*) či Akiho Kaurismäkiho (*Bohémský život*). Ve druhé polovině 90. let vytvořila filmařský tandem s mladší sestrou Delphine Coulinovou (nar. 1972), působí i samostatně jako kameramanka. – *Filmografie: (spol. sc. a spol. režie, není-li uvedeno jinak)* kr. filmy *Il faut imaginer Sisyphe heureux* (1997, Je třeba si představit šťastného Sisyfa; Cena za nejlepší dramatický snímek na Mezinárodním filmovém festivalu v Los Angeles), *Souffle* (2000, Dech; Cena kritiků v sekci Týden kritiků na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes), *Germain* (2002) a *Sens dessus dessous: Roue libre* (2002, Vzhůru nohama: Volnoběžka), hodinový dokument *L'homme sans douleur* (2006, Člověk bez bolesti; spol. režie Ruth Zylbermanová), hodinový dokumentární portrét bretaňského mořeplavce Oliviera de Kersauzona pro televizní cyklus *Empreintes* (TV–2008, Stopy; sc. a režie), kr. f. *Seydou* (2009), celovečerní hraný debut *17 dívek* (2011, 17 filles), inspirovaný skutečnou událostí, o skupince středoškoláček, které se rozhodnou hromadně otěhotnět; (*kamera*) dokumenty *Glücklich bin ich nie – Augenblicke im Leben des Karl Lagerfeld* (TV–1999, Nikdy nejsem šťastný – Chvilky v životě Karla Lagerfelda; r. Gero von Boehm), *Le pont du trieur* (2000; r. Charles Meaux, Philippe Parreno), *Paris-Fantômes* (2002, Paříž–Přízraky; r. Ruth Zylbermanová), *Hôtel des longues peines* (TV–2007; r. Hélène Angelová) a *Je suis* (2012, Jsem; r. Emmanuel Fikiel). -fik-

Cousins, Mark k filmu Příběh dětí a filmu

MARK COUSINS (nar. 3. 5. 1965, Belfast, Severní Irsko) vystudoval film, média a umění na univerzitě ve skotském Stirlingu. Prosadil se jako zánícený propagátor kinematografie, což se nejvíce projevilo v jeho patnáctidílném filmovém opusu *Příběh filmu: Odysea*, natočeném podle vlastní knihy *The Story of Film* (2004, Příběh filmu). V říjnu 2013 tvůrce v Praze osobně uvedl dva díly z tohoto projektu (jenž byl v osmi blocích uváděn v českých kinech). Podobně realizoval další osobně laděnou filmovou encyklopedii *Příběh dětí a filmu*. Jinak je autorem několika dokumentů, spjatých s cestováním i s filmovou historií. Podílel se také na televizních rozhovorech s filmaři v pořadu *Scene by Scene* (1999–2000, Scéna po scéně). Pravidelně přispívá do časopisu *Sight & Sound*. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* střm. f. *The Psychology of Neo-Nazism: Another Journey by Train to Auschwitz* (1993, Psychologie neonacismu: Další cesta vlakem do Osvětimi; spol. r. Mark Forrest; + prod.), kr. televizní dok. *I Know Where I'm Going! Revisited* (TV–1994, Víím, kam jdu! Znovu; + účinkující), střm. dok. *Cinema Iran* (TV–2005), epizoda 10. *The Right to Freedom of Thought* (10. Právo na svobodu

myšlení; spol. r. Tilda Swintonová) z kolektivního filmu *The New Ten Commandments* (2008, *Nové Desatero přikázání*), „magicko-realistický“ dok. z iráckého kurdského venkova *The First Movie* (2009, *První film*; + sc., kam., účinkující), velkorysý stříhový projekt s výpověďmi známých filmařů *Příběh filmu: Odysea* (2011, *The Story of Film: An Odyssey*; + sc., kam., účinkující), esej o autorově pobytu v Mexiku, natočený během tří dnů, *What Is This Film Called Love?* (2012, *Co je to za film o lásce*; + sc., kam., prod., účinkující), cestopis z Albánie *Here Be Dragons* (2013, *Zde jsou lvi*; + spol. sc., kam., účinkující), stříhový dok. *Příběh dětí a filmu* (2013, *A Story of Children and Film*; + sc., účinkující), filmový diskurs mezi Markem Cousinem a iránskou herečkou a režisérkou Maniou Akbariovou *Life May Be* (2014, *Život může být*; spol. sc., spol. r., spol. kam. Mania Akbariová; + účinkující), osobně laděný životopisný dokument *6 Desires: DH Lawrence and Sardinia* (2014, *6 přání: D. H. Lawrence a Sardinie*; + spol. sc., kam., účinkující), kr. f. na téma vraždy Piera Paola Pasoliniho *Your Eyes Flash Solemnly with Hate* (2015, *Ve tvých očích se vážně zračí nenávist*; + sc.), dok. o rodném městě *I Am Belfast* (2015, *Já jsem Belfast*; + sc.). -tbk-

Cronenberg, David k filmu *Mapy ke hvězdám*

DAVID CRONENBERG (vlastním jménem David Paul Cronenberg, nar. 15. 3. 1943, Toronto, Ontario, Kanada) pochází z umělecky založené židovské rodiny, jejíž předkové přišli z Litvy. Navštěvoval Torontskou univerzitu, kde se nejdříve věnoval biochemii, ale později přešel na studium anglické literatury. Už tehdy se zajímal o film a natočil dva 16mm experimentální snímky. Po vzoru newyorské podzemní scény založil s Iainem Ewingem, Bobem Fothergillem a Ivanem Reitmanem filmové sdružení Toronto Film Co-op. S minimálními prostředky režíroval celovečerní filmy *Stereo* a *Zločiny budoucnosti*, v nichž poprvé uplatnil svou zálibu ve sci-fi hororech, která až na výjimky prostupuje celou jeho tvorbou. Na začátku 70. let pracoval v kanadské televizi, kde nejdříve natáčel takzvané fillers (krátké přestávkové výplně na různá témata) a podílel se na pořadech *Programme X*, *Peep Show* a *Teleplay*. Vrátil se ke svým oblíbeným hororům, jež postupně zbavoval prvoplánového nánosu šokujících obrazů ve prospěch psychologické propracovanosti postav i příběhu a jimiž získal pověst kultovního tvůrce. Kromě řady nominací dostal za své snímky osmkrát kanadskou výroční cenu Genie, pětkrát za režii (*Videodrom*, *Příliš dokonalá podoba*, *Nahý oběd*, *Crash*, *Pavouk*), dvakrát za scénář (*Příliš dokonalá podoba*, *Crash*) a jednou za nejlepší film (*Příliš dokonalá podoba*). Na evropských festivalech sbíral ocenění za *Mrtvou zónu* (Cena kritiky na Mezinárodním filmovém festivalu v Avoriazu), za *Příliš dokonalou podobu* (Velká cena na Mezinárodním filmovém festivalu v Avoriazu), za *Crash* (Zvláštní cena poroty na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes), za *eXistenZ* (Stříbrný medvěd za umělecký přínos na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně) a za *Pavouka* (Cena za režii na Mezinárodním filmovém festivalu v Sitges). V amerických odborných kruzích slavil největší úspěchy s *Příliš dokonalou podobou* (Cena LAFA za režii), s *Nahým obědem* (Cena NSFC za scénář a režii, Cena NYFCC za scénář) a s *Dějiny násilí* (Cena NSFC za režii). Po několika odmítnutých projektech (mimo jiné *Flashdance*, *Polícaj v Beverly Hills* či *Top Gun*) natočil v Hollywoodu úspěšný horor *Moucha*, ale od té doby dává přednost tvůrčí nezávislosti. Na přelomu 80. a 90. let režíroval reklamní spoty (Ontario Hydro, Cadbury Caramilk, Nike) a epizody televizních seriálů *Friday the 13th* (Pátek třináctého) a *Scales of Justice* (Váhy spravedlnosti). Také začal vystupovat jako herec ve filmech svých kolegů či v televizních seriálech, například *Alias* (uveden v televizi) a *Happy Town* (Šťastné město). Za své dílo byl mimo jiné vyznamenán na Flanderském mezinárodním filmovém festivalu v Ghentu (2002), na Filmovém festivalu ve Stockholmu (2005), americkou Národní filmovou radou (Cena Billyho Wildera 2005), francouzským Řádem Čestné legie (2009) a Řádem Kanady (2014). Na podzim 2014 vydal svůj první román *Consumed* (Stráveno), napsaný ve stylu jeho hororové filmové tvorby. Starší sestra, kostymérka Denise Cronenbergová, patřila do okruhu jeho častých spolupracovníků stejně jako výtvarnice Carol Spierová, kameraman Peter Suschitzky a skladatel Howard Shore. Jeho první manželkou byla zvukařka Margaret Hindsonová (1970–1977). Jejich dcera Cassandra se vypracovala z asistentky režie na experimentální filmařku. V roce 1979 si vzal dokumentaristku Carolyn

Zeifmanovou, s níž vychoval dvě děti; Caitlin se prosadila jako fotografka a Brandon se vydal v otcových šlépějích autorským hororem *Antiviral* (2012). – *Filmografie: (krátké filmy; scénář, režie, kamera, střih, není-li uvedeno jinak)*: *Transfer* (1966; + prod.) o psychiatrovi pronásledovaném svým pacientem, *From the Drain* (1967, Z výlevky) o dvou válečných veteránech, kteří jsou při rozhovoru v prázdné vaně napadeni podivnou rostlinou; *Jim Ritchie Sculptor* (TV–1971, Sochař Jim Ritchie; + prod.), *Letter from Michelangelo* (TV–1971, Dopis od Michelangela; + prod.), *Tourettes* (TV–1971; + prod.), *Don Valley* (TV–1972; + prod.), *Fort York* (TV–1972; + prod.), *Lakeshore* (TV–1973, U jezera; + prod.), *Winter Garden* (TV–1972, Zimní zahrada; + prod.), *Scarborough Bluffs* (TV–1972, Útesy ve Scarborough; + prod.), *In the Dirt* (TV–1972, V hlíně; + prod.); *(celovečerní filmy; režie, není-li uvedeno jinak)* debut o skupině mladých lidí, podrobených pokusům s telepatii, *Stereo* (1969; + sc., kam., střih, prod., herec), další sci-fi o bizarní genetické katastrofě *Crimes of the Future* (1970, Zločiny budoucnosti; + sc., kam., střih, prod., herec), horor o vědci, který vyvine parazita, měnícího napadené lidi v sexuální maniaky, *Shivers* (1975, Mrazení; + sc., herec), drama ženy, žijící z krve svých milenců, *Rabid* (1976, Zuřivá; + sc.) s Marilyn Chambersovou, akční snímek z prostředí automobilových závodů *Fast Company* (1978, Rychlá společnost; + spol. sc.), horor o matce, která z potlačovaného vzteku rodí zrůdné vraždící potomky, *The Brood* (1979, Mláďata; + sc.) se Samanthou Eggarovou, úspěšný sci-fi thriller o lidech, kteří se dokážou napojit na nervový systém druhých, *Scanners* (1980; + sc. – V), jenž vedl k natočení dvou pokračování, příběh muže, který se dostává do vlivu halucinogenního televizního vysílání, *Videodrome* (1982, Videodrom; + sc., herec – TV) s Jamesem Woodsem, adaptace románu Stephena Kinga o učiteli, jenž po autonehodě získá schopnost číst lidské osudy, *The Dead Zone* (1983, Mrtvá zóna – V) s Christopherem Walkenem, remake klasického hororu podle povídky George Langelaana Moucha (1986, *The Fly*; + spol. sc., herec) s Jeffem Goldblumem, mistrovský psychothriller o morální a fyzické dezintegraci dvojčat-gynekologů *Dead Ringers* (1988, Příliš dokonalá podoba; + spol. sc., spol. prod., herec – V) s vynikajícím výkonem Jeremyho Ironse v ústřední dvojroli, volný přepis románu Williama S. Burroughse *Naked Lunch* (1991, Nahý oběd; + sc. – TV) s Peterem Wellerem, milostné drama podle hry Davida Henryho Hwanga M. *Butterfly* (1993 – V) s Jeremym Ironsem a Johnem Lonem, erotický thriller podle románu J. G. Ballarda *Crash* (1996, *Crash*; + sc., prod., hlas) s Jamesem Spaderem, sci-fi o návrhářce virtuálních her, polapené uvnitř jednoho ze svých výtvorů, *eXistenZ* (1999; + sc., spol. prod. – V) s Jennifer Jason Leighovou, kr. f. o skupině chlapců, kteří najdou starou kameru a rozhodnou se natočit film, *Camera* (2000; + sc.), psychologické drama mentálně postiženého člověka *Pavouk* (2002, *Spider*; + spol. prod.) s Ralphem Fiennesem, kriminální thriller o muži, skrývajícím svou násilnou minulost, *Dějiny násilí* (2005, *A History of Violence*) s Viggem Mortensenem, třiminutový segment *At the Suicide of the Last Jew in the World in the Last Cinema in the World* (U sebevraždy posledního žida na světě v posledním kině na světě; + sc., herec) z kolektivního filmu *Chacun son cinéma* (2007, Každému jeho film), drama z londýnského podsvětí *Východní přísliby* (2007, *Eastern Promises*) s Viggem Mortensenem a Naomi Wattsovou, drama o vzniku psychoanalýzy *Nebezpečná metoda* (2011, *A Dangerous Method*) s Viggem Mortensenem a Michaellem Fassbenderem v úlohách Sigmunda Freuda a Carla Junga, adaptace románu Dona DeLilla *Cosmopolis* (2012, *Cosmopolis*; + sc.) s Robertem Pattinsonem, drama ze zákulisí Hollywoodu *Mapy ke hvězdám* (2014, *Maps to the Stars*) s Julianne Mooreovou, Miou Wasikowskou a Johnem Cusackem, kr. f. o ženě, která chce odstranit jedno ze svých ňader, *The Nest* (2014, Hnízdo; + sc.; hlas), natočený v jediném záběru a uveřejněný na YouTube; *(herec, není-li uvedeno jinak)* *Into the Night* (1985, Do noci; r. John Landis – TV), *Nightbreed* (1990, Plod noci; r. Clive Barker – V), kr. f. *Blue* (1992; r. Don McKellar), *Trial by Jury* (1994, Porota; r. Heywood Gould – V), *Henry & Verlin* (1994; r. Gary Ledbetter), *Boozecan* (1994, Noční putyka; r. Nicholas Campbell), *Zemřít pro* (1995, *To Die For*; r. Gus Van Sant), *Blood & Donuts* (1995, Krev a koblihy; r. Holly Daleová), *Moonshine Highway* (TV–1996, Cesta Měsíčního svitu; r. Andy Armstrong – TV), *The Stupids* (1996, Blbouni; r. John Landis – TV), *Smrtící léčba* (1996, *Extreme Measures*; r. Michael Apted), *The Grace of God* (1997, Milost boží; r. Gérald

L'Ecuyer), Last Night (1998, Poslední noc; r. Don McKellar – TV), I'm Losing You (1998, Ztrácím tě; r. Bruce Wagner; spol. prod.), Resurrection (1999, Vraždy podle Jidáše; r. Russell Mulcahy – V), The Judge (TV–2001, Soudce; r. Mick Garris – TV), Jason X (2001; r. James Isaac – V), Barney's Version (2010, Barneyho ženy; r. Richard J. Lewis – V), Rewind (TV–2013, Cesta zpátky; r. Jack Bender). -mim-

Dagtekin, Bora k filmu Fakjů pane učiteli

BORA DAGTEKIN (vlastním jménem Bora Dağtekin, nar. 27. 10. 1978, Hannover, Dolní Sasko) vystudoval scenáristiku na Filmové akademii Bádenska-Württemberska v Ludwigsburgu (2006). Prosadil se jako hlavní scenárista oceňovaného televizního seriálu Türkisch für Anfänger (2005–2008, Turečtina pro začátečníky), podle nějž později natočil svůj stejnojmenný režijní debut. Jako scenárista se podílel i na jiných seriálech, Gute Zeiten, schlechte Zeiten (2001, Dobré časy, špatné časy), Meine schönsten Jahre (2004, Má nejkrásnější léta), Schulmädchen (2004–2005, Školačky) a zejména na úspěšném komediálním seriálu Doctor's Diary (2007, Doktorský deník), nebo na televizních hrách Eine wie Keiner (2008, Jako žádná jiná) nebo Undecover Love (2010, Láska v utajení). Oba jeho dosavadní celovečerní filmy byly v Německu divácky velmi úspěšné. – *Filmografie: (scénář, není-li uvedeno jinak)* kr. hrané filmy Toyotafahrer leben länger (2003, Řidiči toyot žijí déle; r. Marcel Ahrens), Season Greetings (2005, Vánoční blahopřání; r. Nico Zingelmann) a Kühe lächeln mit den Augen (2006, Krávy se smějí očima; r. Johanna Icksová; spol. sc.), Wo ist Fred!? (2006, Kde je Fred?; r. Anno Saul; spol. sc. – V), trosečnická komedie o dovolené, strávené zcela jinak, než si představovala skupinka lidí, Türkisch für Anfänger (2012, Turečtina pro začátečníky; + režie, spol. prod.), úspěšná komedie o zloději, který kvůli penězům z ukrytého lupu nastoupí jako tělocvikář a získá si studenty neortodoxními metodami, Fakjů pane učiteli (2013, Fack ju Göhte; + režie, spol. prod.) a její pokračování Fack ju Göhte 2 (2015; + režie). -tbk-

Dahan, Olivier k filmu Grace, kněžna monacká

OLIVIER DAHAN (nar. 26. 6. 1967, La Ciotat, Bouches-de-Rhône) vystudoval vizuální umění na Marseilleské umělecké škole (1987–1991). Natáčel hudební videoklipy (IAM, Mano Solo, MC Solaar, Silmarils, Stéphane Eicher, Princesse Erika, Raggasonk, The Cranberries, Noa, Zucchero a jiné) a krátké filmy. V celovečerní hrané tvorbě debutoval televizním filmem Bratři, který byl v prodloužené verzi uveden v sekci Panorama na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně. Z jeho snímků pro kina je nejzdařilejší biografie Edith Piaf (nominace na Césara za scénář, režii a nejlepší film, nominace na Cenu BAFTA za nejlepší zahraniční film), natočená z velké části v České republice a v české koprodukcí. Režíroval také jevištní muzikál Mozart, l'opéra rock (2009–2011). – *Filmografie (režie, není-li uvedeno jinak)*: kr. filmy La petite ville (1988, Malé město), Mansfield pizza (1989), Pleine lune (1990, Úplněk), Fête foraine (1990, Jarmareční slavnost), La grande ville (1991, Velké město) a La racaille (1993, Holota), drama předměstské mládeže Frères (TV–1994, Bratři; + spol. sc.), kr. f. o dvou prchajících zločincích Les fantômes du samedi soir (1997, Přízraky sobotní noci; + spol. sc.), příběh teenagerů na scestí Déjà mort (1998, Předem mrtví; + spol. sc.) s Romainem Durisem a Benoîtem Magimelem, adaptace pohádky Charlese Perraulta Le petit poucet (2001, Paleček; + spol. sc., spol. píseň – V), drama prostitutky a její dospívající dcery La vie promise (2002, Cesta; + spol. sc. – V) s Isabelle Huppertovou, pokračování úspěšného kriminálního thrilleru Purpurové řeky 2: Andělé Apokalypsy (2004, Les rivières pourpres 2 – Les anges de l'apocalypse) s Jeanem Renoem a Benoîtem Magimelem, životní příběh slavné šansoniérky Edith Piaf (2007, La Môme; + spol. sc.) s oscarovým výkonem Marion Cotillardové, drama bývalé zpěvačky připoutané na invalidní vozík My Own Love Song (2009, Píseň mého srdce; + sc. – V) s Renee Zellwegerovou, veselohra o bývalých fotbalistech Les seigneurs (2012, Velcí páni; + spol. sc.), životopis někdejší hollywoodské hvězdy Grace, kněžna monacká (2014, Grace of Monaco) s Nicole Kidmanovou. -mim-

Danaová, Audrey k filmu Sex v Paříži

AUDREY DANAOVÁ (nar. 21. 9. 1977, Paříž) je dcerou Američanky a bývalého tuniského novináře. Studovala herectví na Národní konzervatoři v Orléans a na Vysoké škole dramatického umění v Paříži. Po dvou letech v New Yorku se vrátila do Francie, kde hrála na různých pařížských scénách (Comédie Bastille, Théâtre Édouard VII, Le Splendid, Funambule Montmartre) v komediálním repertoáru (například v hrách Clémenta Michela Lepenková krabice, Erica Delcourta Řecká sestra či Bernarda Werbera Naši přátelé lidé). Jako komediální herečka byla též obsazována před kamerou, kde debutovala v epizodě seriálu Joséphine, ange gardien (TV–2006, Joséphine, anděl strážný). Výrazněji však na sebe upozornila postavou kadeřnice Huguette, za jejíž ztvárnění v dramatu Nádražní román získala Cenu Romy Schneiderové a byla nominována na Césara pro ženskou hereckou naději. Komediálnímu žánru zůstala věrná i ve své celovečerní režijní prvotině Sex v Paříži, na níž se podílela i scenáristicky a jako herečka. Českou předpremiéru tohoto snímku uvedla Danaová jako host Festivalu francouzských filmů v Praze 2014. Jejím manželem byl francouzský režisér Mabrouk El Mechri (nar. 1976). – *Filmografie*: (herečka, není-li uvedeno jinak) Nos amis les Terriens (2006, Naši pozemští přátelé; r. Bernard Werber), Roman de gare (2006, Laciný román; r. Claude Lelouch), kr. f. Amélie's Matrix (2006, Améliein Matrix; r. Clément Tonelli), skeč Cinéma de Boulevard (r. Claude Lelouch) z kolektivního filmu Chacun son cinéma (2007, Každému jeho film), Ce soir, je dors chez toi (2007, Dnes večer budu spát u tebe; r. Olivier Baroux), Ah! La libido (2008, Ach, to libido; r. Michèle Rosierová – TV), kr. filmy Second souffle (2008, Druhý dech; r. Varante Soujian), La trotteuse (2008, Krátká sukně; sc., režie) a 5 à 7 (2009, Od 5 do 7; sc., režie), Tellement proches (2009, Tolik blízkých; r. Olivier Nakache, Eric Toledano), Welcome (2008; r. Philippe Lioret), La différence, c'est que c'est pas pareil (2008, Rozdíl je v tom, že to není totéž; r. Pascal Laëthier), Nous trois (2009, Jen tři z nás; r. Renaud Bertrand), Torpedo (2009; r. Matthieu Donck), kr. f. Un truc à faire... (2010, Jak na věc; r. Valérie Knightová), Ces amours-là (2010, I pro lásku se zabíjí; r. Claude Lelouch – TV), 600 kilos d'or pur (2010, 600 kilo zlata; r. Éric Besnard – V), Le bruit des glaçons (2010, Zvonění ledu; r. Bertrand Blier – TV), kr. f. Jouer avec le feu (2011, Zahrávat si s ohněm; r. Florian Desmoulins), Le secret de l'enfant fourmi (2011, Tajemství neposedného dítěte; r. Christine Françoisová), Les jeux des nuages et de la pluie (2012, Hry oblaků a deště; r. Benjamin de Lajarte), Denis (2013; r. Lionel Bailliu), La ritournelle (2014, Ritornel; r. Marc Fitoussi), komedie, zachycující formou epizodické mozaiky trable a radosti jedenácti Pařížanek různého věku a různého společenského postavení, Sex v Paříži (2014, Sous les jupes des filles; + spol. sc., režie), Boomerang (2015, Bumerang; r. François Favrat). -fik-

Danquart, Pepe k filmu Běž, chlapče, běž

PEPE DANQUART (nar. 1. 3. 1955, Singen, Bádensko-Württembersko) absolvoval komunikační studia na univerzitě ve Freiburgu (1975–1981). Od mládí natáčel na formát Super 8 a v roce 1977 byl spoluzakladatelem filmového kolektivu Medienwerkstatt Freiburg (MWF), v jehož rámci se jako scenárista, režisér a producent podílel asi na třiceti dokumentárních filmech. V roce 1994 založil s Mirjam Quinteovou společnost quintefilm, v níž mimo jiné koprodukoval i snímky Michaela Glawoggera Dělníkova smrt (2005, Workingman's Death) a Whores' Glory (2011, Sladký život kurev). Upozornil na sebe titulem Černý pasažér, oceněným mimo jiné Oscarem za kr. hraný film, Zlatým klasem na Mezinárodním filmovém festivalu ve Valladolidu 1993 a Cenou města Melbourne na Mezinárodním filmovém festivalu v Melbourne (1995). Za film Mimo sezonu získali s Mirjam Quinteovou Cenu za dokument na Mezinárodním filmovém festivalu ve Valladolidu 1997 a Cenu diváků na Mezinárodním filmovém festivalu Jeden svět 1999. V roce 2000 byl v kinech uveden jeho celovečerní dokument Domácí hra (Německá filmová cena za režii), který se stal prvním dílem volné sportovní trilogie s následujícími tituly Pekelná Tour a Na hranici. V oblasti celovečerního filmu debutoval mezinárodní koprodukcí Semana Santa. Kromě dokumentů a hraných filmů natáčí hudební klipy a reklamní spoty. Je spoluzakladatelem produkční firmy bittersuess pictures (2008) a dále jedním ze zakládajících členů Německé

filmové akademie. Vyučuje film na Vysoké škole výtvarných umění v Hamburku. – *Filmografie: (neúplná; režie, není-li uvedeno jinak)* kr. dok. Schatila (1986), střm. dok. Schatila – Auf dem Weg nach Palästina (1988, Šatila – Na cestě do Palestiny; spol. režie Mirjam Quinteová), experimentální snímek Daedalus (1991, Daidalos; spol. režie Bertram Rotermund), kr. hraný f. Schwarzfahrer (1992, Černý pasažér), dok. Old Indians Never Die (TV–1996, Staří indiáni nikdy neumírají; + nám., střih), dok. Nach Saison (1997, Mimo sezonu; spol. režie Mirjam Quinteová), kr. f. Playboys (1997, Playboyové; + spol. prod.), portrét hokejového klubu Berlínští medvědi Heimspiel (2000, Domácí hra; + sc.), Mörderinnen (TV–2001, Vražednice), policejní thriller Semana Santa (2002 – V) s Mirou Sorvinoovou a Olivierem Martinezem, dok. Im Herzen des Lichts – Die Nacht der Primadonnen (TV–2002, V srdci světla – Noc primadon), Herr Lehmann (2003, Pan Lehmann; r. Leander Haussmann; herec), dokument o Tour de France, nazvaný Höllentour (2004, Pekelná Tour; + nám.), úspěšná gangsterská komedie Basta. Rotwein oder Totsein (2004; C(r)ook – V), dokument o špičkových horolezcích Alexandru a Thomasi Huberových Am Limit (2007, Na hranici; + nám.), dok. portrét známého německého politika Joschka und Herr Fischer (2011, Joschka a pan Fischer; + nám.), válečný příběh polského židovského chlapce podle knihy Uriho Orleva Běž, chlapče, běž (2013, Run Boy Run; + spol. sc., spol. prod.). -tbk-

Dardenne, Jean-Pierre k filmu Dva dny, jedna noc

Dardenne, Luc k filmu Dva dny, jedna noc

JEAN-PIERRE DARDENNE (nar. 21. 4. 1951, Engis, provincie Liège, Belgie) a LUC DARDENNE (nar. 10. 3. 1954, Awirs, provincie Liège, Belgie) vyrostli v průmyslovém kraji kolem řeky Maasy. Jean-Pierre vystudoval v Bruselu herectví na Institutu dramatického umění (IAD) a Luc absolvoval studium filozofie na Katolické univerzitě v Leuvenu. Po studiích společně pracovali několik měsíců v cementárně, aby si vydělali na filmovou techniku. Určujícím impulsem pro jejich filmovou dráhu bylo setkání s divadelníkem a filmařem Armandem Gattim. Začínali jako režiséři a producenti videoreportáží a dokumentů zejména se sociální tematikou z prostředí dělnických městec ve Valonsku (19 titulů). V roce 1975 společně založili produkční firmu Dérives (transformovanou v roce 1981 na společnost Films Dérives Production a v roce 1994 na Les Films du Fleuve). V letech 1978–1983 realizovali šest dok. filmů. Své zkušenosti se světem sociálně slabých promítli i do celovečerní hrané tvorby. Většina jejich sociálních, morálně laděných portrétů s tematikou rodiny a práce, jež se vyznačují pronikavou realistickou syrovostí a věrohodností, ale i absencí filmové hudby a obsazováním neprofesionálních či méně známých herců, byla uvedena a oceněna na prestižních festivalech: Rosetta (Zlatá palma a Cena za ženský herecký výkon ex aequo na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes), Syn (Cena za mužský herecký výkon na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes), Dítě (Zlatá palma na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes), Mlčení Lorny (Cena za scénář na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes) a Kluk na kole (Velká cena poroty na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes, Evropská filmová cena za scénář). Kromě vlastních projektů se producentsky podíleli na filmech jiných režisérů. Mezi jejich časté spolupracovníky patřili herci Jéréemie Renier a Olivier Gourmet, střihačka Marie-Hélène Dozoová a kameraman Alain Marcoen. Luc Dardenne byl v roce 2000 hostem Mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech, kde jsou jejich filmy pravidelně promítány. V roce 2012 publikoval knižní esej Sur l'affaire humaine (Lidská záležitost). Lze upozornit na rozsáhlejší stať o jejich tvorbě a původní rozhovor v časopise Film a doba číslo 2/2006 a číslo 3/2012. – *Společná filmografie: (scénář a režie, není-li uvedeno jinak)* dok. Le chant du rossignol (1978, Slavičí zpěv; režie), střm. dokumenty Lorsque le bateau de Léon M. descendit la Meuse pour la première fois (1979, Když se člun Léona M. poprvé plavil po proudu Maasy; + kam., zvuk), Pour que la guerre s'achève, les murs devaient s'écrouter (1980, Aby skončila válka, musely si zřítit zdi), R... ne répond plus (1981, R... už neodpovídá; + spol. kam., střih, spol. zvuk) a Leçons d'une université volante (1982, Přednášky putovní univerzity), střm. dok. Regarde Jonathan, Jean Louvet, son oeuvre (1983, Podívejte, Jonathane, Jean Louvet, jeho dílo; + spol. střih), válečné

drama o vyvražděné židovské rodině podle stejnojmenné divadelní hry Reného Kaliského Falsch (1986, Špatně), kr. f. Il court, il court le monde (1987, Běží, běží svět), psychologické drama o síle lásky Je pense à vous (1992, Myslím na vás; + spol. prod.), příběh otce a patnáctiletého syna, kteří bez skrupulí zneužívají ilegální imigranty na stavbě až do chvíle tragické nehody, La promesse (1996, Slib; + spol. prod.), dramatický příběh dívky, bydlící s matkou-alkoholičkou a zoufale hledající práci, Rosetta (1999; + spol. prod.), drama třicetiletého truhlářského mistra, který ve svém málomluvném učni pozná vraha svého syna, Le fils (2002, Syn; + spol. prod.), drama sledující delikventního mladíka, který prodá své vlastní dítě k adopci a pak se potýká s následky tohoto svého neuváženého činu, Dítě (2005, L'enfant; + spol. prod.), skeč o nepodařené krádeži mladého kapsáře během promítání v kině Dans l'obscurité (V tmě) z kolektivního filmu třiatřiceti režisérů na téma kinematografie při příležitosti 60. mezinárodního filmového festivalu v Cannes Chacun son cinéma (2007, Každému jeho film), sociální psychologické drama dvou albánských imigrantů v Belgii Mlčení Lorny (2008, Le silence de Lorna; + spol. prod.), jímavé sociální drama o dvanáctiletém chlapci, kterého otec umístí do dětského domova, Kluk na kole (2011, Le gamin au vélo; + spol. prod.), psychologické drama mladé matky, řešící přes víkend hrozící výpověď z práce, Dva dny, jedna noc (2014, Deux jours, une nuit; + spol. prod.) s Marion Cotillardovou; (produkce nebo podíl na ní) Nous étions à vous (1982, Byli jsme vám k službám; r. Armand Gatti; pouze Luc Dardenne), Les siestes grenadine (1999; r. Mahmoud Ben Mahmoud; pouze Luc Dardenne), Le lait de la tendresse humaine (2001, Mléko lidské dobroty; r. Dominique Cabreraová), dok. filmy Brook by Brook (2002, Brook očima Brooka; r. Simon Brook) a Romances de terre et d'eau (2002, Romance o zemi a vodě; r. Jean-Pierre Duret, Andréa Santanaová), Stormy Weather (2003, Bouřlivé počasí; r. Sólveig Anspachová), Le monde vivant (2003, Živoucí svět; r. Eugene Green), Le soleil assassiné (2003, Zavražděné slunce; r. Abdelkrim Bahloul), Le couperet (2005, Sekáček; r. Costa-Gavras), dok. filmy Il fare politica (2005, Dělá politiku; r. Hugues Le Paige) a Rwanda, les collines parlent (2006, Rwanda, vrcholky promlouvají; r. Bernard Bellefroid), Mon colonel (2006, Můj plukovník; r. Laurent Herbiet), Vous êtes de la police? (2007, Vy jste od policie?; r. Romuald Beugnon), dok. f. Why We Can't See Each Other Outside When the Sun is Shining (2007, Proč se nemůžeme vidět venku, když svítí slunce; r. Bernard Bellefroid), kr. f. Premier jour (2008, První den; r. Sophie Mormontová), La prima linea (2009, První linie; r. Renato De Maria), dok. K. O. R. (2010; r. Joanna Grudzińska), Ministr (2011, L'exercice de l'État; r. Pierre Schoeller), Na dřevě (2012, De rouille et d'os; r. Jacques Audiard), Dupăa dealuri (2012, Za kopci; r. Cristian Mungiu), dok. filmy Un été avec Anton (TV–2012, Léto s Antonem; r. Jasna Krajnovicová) a À ciel ouvert (2013, Otevřené nebe; r. Mariana Oteroová), Marina (2013; r. Stijn Coninx), Je fais le mort (2013, Předstírat mrtvého; r. Jean-Paul Salomé), Vie sauvage (2014, Divoký život; r. Cédric Kahn), Journal d'une femme de chambre (2015, Deník komorné; r. Benoît Jacquot).

-fik-

DeBlois, Dean k filmu Jak vycvičit draka 2

DEAN DeBLOIS (nar. 7. 6. 1970, Aylmer, Quebec) se chtěl původně živit jako komiksový autor, ale nakonec absolvoval kurz klasické animace na Sheridan College v ontarijském Oakville (1987–1990). Nastoupil v Sullivan Bluth Studios v irském Dublinu, kde se mimo jiné podílel jako výtvarník a animátor na snímcích Dona Blutha Skřítek v Central Parku a O Malence. V roce 1994 přesídlil do Los Angeles a začal pracovat u Walta Disneyho, například na scénáři Legendy o Mulan. Vytvořil režisérskou dvojici se svým častým spolupracovníkem Chrisem Sandersem. Úspěch jejich prvního animovaného filmu Lilo & Stitch se projevil v natočení dvou pokračování pro video a televizního seriálu Lilo & Stitch: The Series (2003–2006, Lilo a Stitch – TV). Největšího diváckého ohlasu však dosáhl dvojicí snímků Jak vycvičit draka; za první z nich dostal mimo jiné výroční ceny Annie za scénář a režii a oscarovou nominaci v kategorii animovaných filmů. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* příběh světlavé holčičky a mimozemského mutanta Lilo & Stitch (2002, Lilo & Stitch; spol. režie Chris Sanders; + spol. sc.), dok. záznam z několika koncertů islandské skupiny Sigur Rós pod

titulem Heima (2007), uspořádaných většinou zadarmo v nezvyklých prostředích nebo přímo v přírodě, adaptace oblíbené dětské knížky Cressidy Cowellové Jak vycvičit draka (2010, How to Train Your Dragon; spol. režie Chris Sanders; + spol. sc.), střm. hudební snímek Go Quiet (2010, Potichu; + spol. střih) s devíti akustickými nahrávkami skladeb islandského zpěváka Jónsiho, pokračování animovaného hitu Jak vycvičit draka 2 (2014, How to Train Your Dragon 2; + sc., spol. prod.). -mim-

Delamarre, Camille k filmu Doupě

CAMILLE DELAMARRE (nar. 3. 10. 1979, Paříž) působil jako střihač, zejména na filmech Oliviera Megatona. Jako režisér debutoval akčním kriminálním snímkem Doupě. – *Filmografie:* (střih, není-li uvedeno jinak) dok. Le hors-champ (2004, Mimo záběr; spol. režie, spol. kam., spol. střih Mathilde Morièresová), Kurýr 3 (2008, Transporter 3; r. Olivier Megaton), 22 výstřelů (2010, L'immortel; r. Richard Berry), Fatal (2010; r. Michaël Youn; spol. střih), Colombiana (2011, Colombiana; r. Olivier Megaton), Útěk z MS-1 (2011, Lockout; r. Stephen St. Leger, James Mather), 96 hodin: Odplata (2012, Taken 2; r. Olivier Megaton); (režie, není-li uvedeno jinak) kr. snímek o vojákově, který stoupne na minu, Last Call (2013, Poslední zavolání; + spol. sc., střih, spol. prod.), kriminální snímek z blízké budoucnosti, odehrávající se v Detroitu, Doupě (2013, Brick Mansions) s Paulem Walkerem v jeho poslední dokončené roli, akční thriller Kurýr: Restart (2015, The Transporter Refueled; režie), v němž v titulní roli vystřídal Ed Skrein známého Jasona Stathama. -tbk-

DeMonaco, James k filmu Očista: Anarchie

JAMES DeMONACO (nar. 1969, Brooklyn, New York) vyrůstal na Staten Islandu a začínal jako amatérský filmař už v jedenácti letech. Studoval na Rutgersově univerzitě v New Jersey a po krátkém pobytu na filmové škole Newyorské univerzity (NYU) začínal v branži psaním scénářů pro televizi. Podílel se na kriminálních seriálech Ryan Caulfield: Year One (1999, Ryan Caulfield: Rok jedna; + spol. nám., spol. prod.) a The Kill Point (2007, Vražedný souboj; + nám., spol. prod. – TV) a také na druhé řadě známého seriálu podle stejnojmenného filmu Crash (2009, Havárie; + spol. prod. – TV). Jako režisér se prosadil úspěšnou dvojicí brutálních futuristických thrillerů Očista. – *Filmografie:* (scénář, či spolupráce na něm, není-li uvedeno jinak) kr. f. Red (1994; r. Gary Nadeau), Jack (1996, Jack; r. Francis Ford Coppola), Vyjednávač (1998, The Negotiator; r. F. Gary Gray), Assault on Precinct 13 (2005, Přepadení 13. okrsku; r. Jean-François Richet; + spol. prod. – V), Skinwalkers (2006, Vlci; r. Jim Isaac – V); (režie a scénář) prolínající se příběhy tří mužů na okraji zákona Staten Island (2008, Malý New York – V), inspirované vzpomínkami na dětství, drsný thriller z blízké budoucnosti, v němž je jednou ročně na dvanáct hodin amnestován každý zločin, Očista (2013, The Purge) a pokračování s jiným příběhem i postavami Očista: Anarchie (2014, The Purge: Anarchy). -mim-

Derrickson, Scott k filmu Chraň nás od zlého

SCOTT DERRICKSON (nar. 16. 7. 1966, Denver, Colorado) vystudoval literaturu, teologii a média na kalifornské evangelické univerzitě Biola (1990) a pak absolvoval filmovou fakultu Jihokaliifornské univerzity (USC) pozoruhodným filmem Láska v troskách, oceněným na několika festivalech. Se spolužákem Paulem Harrisem Boardmanem vytvořil úspěšnou scenáristickou dvojici a jako režisér se prosadil dramatisací skutečného případu exorcismu V moci ďábla. Kromě nákladného sci-fi remaku Den, kdy se zastavila Země (jenž mu také přinesl největší divácký ohlas) se programově věnuje hororu, neboť ho jako věřícího křesťana zajímá pro tento žánr charakteristický vyhocený zápas mezi dobrem a zlem. V srpnu 1993 se oženil s diplomovanou sestrou Joyce Ericssonovou, kterou znal ze studií na Biola a s níž vychovává dva syny. – *Filmografie:* (podíl na produkci či výkonné produkci, není-li uvedeno jinak) Urban Legends: Final Cut (2000, Temná legenda 2; r. John Ottman; spol. sc. – V), Země hojnosti (2004, Land of Plenty; r. Wim Wenders; spol. nám.), The Visitation (2005, Návštěva; r. Robby Henson), Devil's Knot (2013, Ďáblův uzel; r. Atom Egoyan; + spol. sc.), Incompresa (2014, Nepochopená; r. Asia Argentoová), Kristy (2014; r. Oliver Blackburn), Sinister 2 (2015,

Sinister 2; r. Ciaran Foy; + nám., spol. sc.); (režie, není-li uvedeno jinak) střm. alegorický snímek o dvou démonech, zasévajících strach a beznaděj do srdcí zákazníků jedné benzinové pumpy, Love in the Ruins (1995, Láska v troskách; + spol. sc., střih, spol. prod.), pátý ze série hororů Hellraiser: Inferno (2000; + spol. sc. – V), soudní drama o knězi, souzeném za zabití posedlé dívky, V moci ďábla (2005, The Exorcism of Emily Rose; + spol. sc.) s Tomem Wilkinsonem a Laurou Linneyovou, nová verze klasického filmu o mírumilovné návštěvě z vesmíru Den, kdy se zastavila Země (2008, The Day the Earth Stood Still) s Keanu Reevesem a Jennifer Connellyovou, horor o spisovateli ve strašidelném domě Sinister (2012, Sinister; + spol. sc., spol. prod.) s Ethanem Hawkem, skutečné hororové drama newyorského policisty, vyšetřujícího sérii děsivých zločinů, spjatých s paranormálními jevy, Chraň nás od zlého (2014, Deliver Us from Evil; + spol. sc.) s Ericem Banou. -mim-

Desplechin, Arnaud k filmu Jimmy P.

ARNAUD DESPLECHIN (nar. 31. 10. 1960, Roubaix, Nord) absolvoval pařížskou filmovou školu IDHEC (1981–1984), kde natočil dva krátké filmy. I po studiích pokračoval ve spolupráci se spolužáky a s generačně spřízněnými kolegy (Éric Rochant, Pascale Ferranová, Noémie Lvovská). Zpočátku se jako kameraman podílel také na krátkých filmech Érica Barbiera, Patricka Grandperreta a Nikose Papatakise. Jeho celovečerní debut Stráž (uvedený na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes) získal Césara za nejlepší první dílo a byl oceněn na festivalech v Bogotě a Avignonu. V hlavní soutěži canneského festivalu se hrály i jeho další filmy Učená pře (aneb Můj pohlavní život), Esther Kahn, Vánoční příběh a Jimmy P. Nejvíce ocenění posbíraly tituly Králové a královna (César za nejlepší film a tři herecké výkony, Cena Louise Delluca) a Vánoční příběh (César za nejlepší film, režii a tři herecké výkony). Ve svých komorních psychologických dramatech se soustřeďuje s jemným ironickým podtextem na analýzu duševních stavů jedince, na jeho existenciální problémy i na jeho obtíže v komunikaci s okolím. Jeho filmy pomohly v kariéře výrazných hereckých talentů (Mathieu Amalric, Emmanuelle Devosová, Marianne Denicourtová, Emmanuel Salinger). Umělecké vlohy projevují i jeho sourozenci: spisovatelka Marie Desplechinová (nar. 1959), scenáristka Raphaëlle Valbrune-Desplechinová a diplomat a příležitostný herec Fabrice Desplechin (nar. 1963). Poté, co se rozešel s herečkami Marianne Denicourtovou a Hélène Fillièresovou, se stala jeho životní partnerkou spisovatelka a scenáristka Florence Seyvosová (nar. 1967), s níž má syna (nar. 2006). – *Filmografie*: (kamera, není-li uvedeno jinak) French lovers (1985, Francouzští milenci; r. Éric Rochant), Comme les doigts de la main (1985, Jako prsty na ruce; r. Éric Rochant), Présence féminine (1987, Ženský vliv; r. Éric Rochant), I fotografia (1987, Fotografie; r. Nikos Papatakis; spol. kam.); (režie, není-li uvedeno jinak) střm. f. Le polichinelle et la machine à coder (1983, Šašek a telegraf), kr. filmy Le couronnement du monde (1984, Završení světa), Un monde sans pitié (1989, Nelítostný svět; r. Éric Rochant; spol. sc.), střm. špionážní drama o setkání rozvětvené rodiny po pokusu oblíbeného syna o sebevraždu, La vie des morts (1991, Život mrtvých; + sc.), špionážní film, jehož protagonistou je student medicíny, pocházející z diplomatické rodiny, La sentinelle (1992, Stráž; + sc.), Des feux mal éteints (1993, Málo uhašené ohně; r. Serge Moati; herec), psychologická analýza prostředí univerzitních intelektuálů, zatížených existenciálními problémy, Učená pře aneb Můj pohlavní život (1996, Comment je me suis disputé... ma vie sexuelle; + spol. sc.), životopisný snímek o divadelní kariéře židovské herečky v Londýně na konci 19. století podle povídky Arthura Symonse Esther Kahn (2000, Esther Kahn; + spol. sc.), temná bajka o moci a korupci, pomstě a odříkání podle divadelní hry Edwarda Bonda z prostředí vysoké politiky, nazvaná Léo, en jouant „Dans la compagnie des hommes“ (2003, Mužská hra; + spol. prod., herec), úvaha o smyslu existence a složitosti lidských vztahů Rois et reine (2004, Králové a královna; + spol. sc. – V), tragikomedie o setkání rozvětvené rodiny s cílem vyřešit traumata a pomoci při hledání dárce kostní dřeně pro těžce nemocnou matku Vánoční příběh (2007, Un conte de Noël; + spol. sc.), dok. o prodeji režisérova rodinného domu L'aimée (2007, Milovaný), komorní životopisný snímek o přátelství neortodoxního etnologa a psychoanalytika Georgese Devereuxe a jeho pacienta, indiána a válečného veterána,

postiženého post-traumatickým syndromem, Jimmy P. (2013, Jimmy P.; + spol. sc.), adaptace divadelní hry Alexandra Ostrovského La forêt (TV–2013, Les; + sc.), Les jours venus (2014, Příští dny; r. Romain Goupil; herec), prequel snímku Učená pře s názvem Trois souvenirs de ma jeunesse (2015, Tři vzpomínky na mé mládí; + spol. sc.). -fik-

Dobkin, David k filmu Soudce

DAVID DOBKIN (vlastním jménem David Lawrence Dobkin, nar. 23. 6. 1969, Washington) vyrůstal na bohatém marylandském předměstí Bethesda. Vystudoval film na Tischově umělecké škole při Newyorské univerzitě (NYU; 1991) a díky absolventskému snímku 57th Street Serenade se v Los Angeles uchytil jako tvůrce videoklipů (Tupac Shakur, Sonic Youth, Robin Zander, John Lee Hooker, Elton John, Coolio, Extreme, Dada, Blues Traveler) a reklamních spotů (ESPN, Heineken, Carl's, Jr., Coke, Honda, Coors Light, Sony PlayStation). Režisoval jednu epizodu z erotického seriálu Love Street (Ulice lásky) a jako scenárista je podepsán pod bizarním béčkem Zmrzlinář. Svůj režijní debut Není úniku natočil ve společnosti Ridleyho a Tonyho Scottových. Získal pozornost Hollywoodu, kde se prosadil jako úspěšný tvůrce veseloher, z nichž si největší diváckou oblibu získali Nesvatbovi. Vyšší ambice naznačil působivým dramatem Soudce. Věnuje se rovněž filmové i televizní produkci. Byl výkonným producentem sitcomu Friends with Benefits (2011, Výhody přátelství; + spol. režie) a neprodaného komediálního pilotu The Gabriels (2013, Gabrielovi). Jeho manželkou se stala scenáristka a producentka Megan Wolpertová, s níž má syna. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* hororová komedie Ice Cream Man (1995, Zmrzlinář; r. Norman Apstein; nám., spol. sc.), noirová černá komedie z malého města Clay Pigeons (1998, Není úniku – V) s Joaquinem Phoenixem a Vincem Vaughnem, akční snímek z viktoriánského Londýna Rytíři ze Šanghaje (2003, Shanghai Knights) s Jackiem Chanem a Owenem Wilsonem, kteří si zopakovali své role z úspěšné komedie Tenkrát na východě, veselohra o dvou rozvodových právnících, užívajících si na cizích veselkách, Nesvatbovi (2005, Wedding Crashers) s Owenem Wilsonem a Vincem Vaughnem, vánoční komedie Fred Claus (2007, Santa má bráchu; + spol. prod. – V) s Vincem Vaughnem v titulní úloze nezvedeného sourozence, fantastická veselohra o dvou přátelích, jejichž přání žít život toho druhého dojde naplnění, The Change-Up (2011, V cizí kůži; + spol. prod. – V) s Ryanem Reynoldsem a Jasonem Batemanem, rodinné drama o komplikovaném vztahu úspěšného advokáta k zásadovému otci Soudce (2014, The Judge; + spol. nám., spol. prod.) s Robertem Downeym Jr. a Robertem Duvallem; (podíl na produkci či výkonné produkci, není-li uvedeno jinak) Mr. Woodcock (2007, Pan tělocvikář; r. Craig Gillespie – V), Last Call (2012, Poslední runda; r. Greg Garthe), Jack a obři (2013, Jack the Giant Slayer; r. Bryan Singer; + spol. nám.), R.I.P.D. – URNA: Útvar rozhodně neživých agentů (2013, R.I.P.D.; r. Robert Schwentke; + spol. nám.), The Man from U.N.C.L.E. (2015, Muž z U.N.C.L.E.; r. Guy Ritchie), Vacation (2015, Dovolená; r. John Francis Daley, Jonathan M. Goldstein). -mim-

Dolan, Xavier k filmu Mami!

XAVIER DOLAN (vlastním jménem Xavier Dolan-Tadros, nar. 20. 3. 1989, Montreal) je synem herce a zpěváka egyptského původu Manuela Tadrose a kanadské učitelky. Od pěti let účinkoval v reklamních spotech a jako dětský herec se uplatnil ve filmech i v televizních seriálech, například Omerta, la loi du silence (Omerta – TV), L'or (Zlato) a Ayoye. Odešel z univerzity, aby se mohl věnovat filmařině. Okamžitě vzbudil pozornost částečně autobiografickým dramatem Zabil jsem svou matku, jež bylo oceněno v sekci Čtrnáctideník režisérů na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes, uvedeno na mnoha dalších festivalech a doma získalo mimo jiné výroční frankofonní ceny Jutra za nejlepší scénář a film. I jeho další snímky obdržely řadu ocenění, z nichž lze připomenout tři nominace na Césara v kategorii zahraničních filmů (Zabil jsem svou matku, Imaginární lásky, Laurence Anyways), nominace na kanadskou výroční cenu Genie za nejlepší film a režii (Imaginární lásky), Queer palmu na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes (Laurence Anyways), Cenu FIPRESCI na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách (Tom na farmě) a Cenu poroty ex aequo na

Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes (Mami!). V celém jeho výrazně autorském díle hraje důležitou úlohu tvůrčova přiznaná homosexualita. Režíroval také kontroverzní videoklip College Boy s francouzskou rockovou skupinou Indochine. – *Filmografie: (neúplná; herec)* Miséricorde (TV–1994, Milosrdenství; r. Jean Beaudin), J'en suis! (1997; r. Claude Fournier), La forteresse suspendue (2001, Tajná pevnost; r. Roger Cantin – TV), Martyrs (2008, Mučedníci; r. Pascal Laugier – V), Suzie (2009; r. Micheline Lanctôtová), Good Neighbours (2010, Dobří sousedé; r. Jacob Tierney), Miraculum (2014; r. Daniel Grou), Elephant Song (2014, Sloní píseň; r. Charles Binamé); *(režie, není-li uvedeno jinak)* příběh rozporuplného vztahu homosexuálního mladíka a jeho matky J'ai tué ma mère (2009, Zabil jsem svou matku; + sc., spol. kostýmy, prod., herec – TV), v němž sám vytvořil hlavní roli, portrét milostného trojúhelníku Imaginární lásky (2010, Les amours imaginaires; + sc., výprava, kostýmy, střih, spol. prod., herec), v němž hrál homosexuálního mladíka, který se zamiluje do stejného kluka jako jeho nejlepší přítelkyně, působivé drama Laurence Anyways (2012; + sc., spol. kostýmy, střih, herec) s Melvilem Poupaudem v úloze učitele, který se chce stát ženou, psychologické drama podle divadelní hry Michela Marca Boucharda Tom à la ferme (2013, Tom na farmě; + spol. sc., kostýmy, střih, spol. prod., herec – TV), v němž ztělesnil titulní postavu muže, jenž přijíždí jako nevíтанý vetřelec na pohřeb svého milence, příběh obtížného soužití nezvladatelného mladíka se syndromem ADHD a jeho matky Mami! (2014, Mommy; + sc., spol. kostýmy, střih, spol. prod.). -mim-

Dowdle, John Erick k filmu Pod zemí

JOHN ERICK DOWDLE (nar. 9. 12. 1972, St. Paul, Minnesota) studoval tvůrčí psaní na Iowské univerzitě v Iowa City, ale po dvou letech odešel do New Yorku, kde na Tischově umělecké škole při Newyorské univerzitě (NYU) absolvoval filmovou a televizní produkci. Po studiu odjel do Los Angeles a už v roce 1996 debutoval jako scenárista a režisér snímkem Měsíc v úplňku. Později začal spolupracovat s mladším bratrem Drewem Dowdlem, jenž měl několikaleté zkušenosti jako investiční bankéř v oblasti fúzí a jenž se s ním podílel na scénářích a na produkci. V roce 2003 založili společnost Brothers Dowdle Productions, specializující se zejména na horory. John Erick má od roku 2005 za manželku herečku Stacy Chboskyovou. – *Filmografie: (scénář či spolupráce na něm a režie, není-li uvedeno jinak)* nezávislý debut, komedie o mladíkovi, který se vrací po studiích domů a přemýšlí o budoucnosti, Full Moon Rising (1996, Měsíc v úplňku; + spol. prod.), další nezávislá komedie The Dry Spell (2004, Na suchu; + střih, herec) o muži, jemuž nedostatek sexu leze na mozek, první spolupráce s bratrem, paradokumentární horor o nalezených nahrávkách sériového vraha The Poughkeepsie Tapes (2007, Nahrávky z Poughkeepsie; + spol. střih), remake španělského hororu REC o reportérce a jejím kameramanovi, uvízlých v budově napadené záhadným virem, Quarantine (2008, Karanténa – V), horor podle námětu M. Nighta Shyalamana, kombinující žánr s detektivní zápletkou, Ďábel (2010, Devil; režie), horor o skupince lidí, pátrajících v pařížském podzemí po kameni mudrců, Pod zemí (2014, As Above, So Below), thriller o americké rodině, ohrožené v Asii politickými změnami, The Coup (2015, Převrat). -tbk-

Dupieux, Quentin k filmu Fízlové, hajzlové

QUENTIN DUPIEUX (nar. 14. 4. 1974, Paříž) je francouzský režisér, scenárista, kameraman, střiháč a skladatel, tedy výhradní autor většiny svých snímků. Pod pseudonymem Mr. Oizo se proslavil jako tvůrce elektronické hudby. Natočil šest reklamních spotů se žlutou plyšovou loutkou Flat Ericem pro firmu Levi's, jež se staly hitem a umožnily mu financovat celovečerní hranou tvorbu, vyznačující se specifickým humorem (situace a postavy v jeho titulech jsou často popisovány jako absurdní, trapné, šílené a podivné). – *Filmografie: (scénář, režie, kamera, hudba, střih, není-li uvedeno jinak)* kr. filmy Nonfilm (2001) a Wrong Cops: Chapter 1 (2012), debutová celovečerní sci-fi komedie o návratu z psychiatrické léčebny Steak (2007), hororová komedie o vraždící pneumatice Rubber (2010), ztřeštěná komedie o hledání

ztraceného psiho miláčka Wrong (2012), policejní komedie Fízlové, hajzlové (Wrong Cops, 2013), surreálně laděný příběh tří postav Réalité (2014). -vaza-

Edwards, Gareth k filmu Godzilla

GARETH EDWARDS (nar. 1. 6. 1975, Nuneaton, Warwickshire) je velšského původu a vystudoval film na Univerzitě kreativních umění (UCA; 1996) v hrabství Surrey. Založil vlastní společnost na výrobu vizuálních efektů The Monkey Experiment a podílel se na digitálních tricích řady televizních pořadů, mimo jiné na dokumentárních sériích Seven Wonders of the Industrial World (2003, Sedm divů technické civilizace – TV) a Space Race (2005, Závody v dobývání vesmíru – TV). Za efekty k dokumentární rekonstrukci Hirošima dostal Cenu BAFTA a za epizodu Supertornádo z cyklu Zničující katastrofy byl v této kategorii nominován na Cenu Emmy. V roce 2008 vyhrál s filmem Hromadná výroba soutěž televizní stanice Sci-Fi Channel, jejíž příspěvky musely být vyrobeny do 48 hodin. Okamžitě upoutal pozornost nízkorozpočtovým thrillerem o boji s mimozemskou invazí Zakázaná zóna (mimo jiné Cena za zvláštní efekty na Katalánském mezinárodním filmovém festivalu v Sitges, Cena za režii na Mezinárodním festivalu fantastického filmu v jihokorejském Pučchonu, Britská nezávislá filmová cena za režii a za zvláštní efekty, Cena londýnských filmových kritiků a nominace na Cenu BAFTA pro začínajícího britského filmaře), na jehož základě dostal pozvání do Hollywoodu, kde natočil novou verzi Godzilly. – *Filmografie: (dokumenty; digitální efekty)* Dive to Bermuda Triangle (TV–2004, Bermudský trojúhelník; r. Karen Kellyová, Nigel Paterson – TV), Hiroshima (TV–2005, Hirošima; r. Paul Wilmschurst – TV), UFO's: The Secret Evidence (TV–2005, Tajné důkazy o existenci UFO; r. Alex Hearle), In the Shadow of the Moon (2007, Ve stínu Měsíce; r. David Singleton – TV); *(režie, není-li uvedeno jinak)* střm. f. End Day (TV–2005, Den konce světa; + sc., zvl. efekty – TV), epizody Solar Storm (Sluneční bouře; + zvl. efekty) a Super Tornado (Supertornádo; + zvl. efekty) z dok. série Perfect Disaster (2006, Zničující katastrofy – TV), epizoda Attila the Hun (Attila) z dok. série Heroes and Villains (2008, Válečníci – TV), kr. f. Factory Farmed (2008, Hromadná výroba; + sc., kam., střih), Monsters (2010, Zakázaná zóna; + sc., kam., výprava, zvl. efekty), Godzilla (2014, Godzilla). -mim-

Erlingsson, Benedikt k filmu O koních a lidech

BENEDIKT ERLINGSSON (nar. 31. 5. 1969, Reykjavík, Island) je synem herce Erlinga Gíslasona a herečky Brynji Kristjany Benediktsdóttirové a vyrůstal v Reykjavíku. Je považován za jednoho z nejlepších islandských divadelních režisérů, ale je známý i jako divadelní a filmový herec a dramatik. Domácí popularitu získal jako scenárista a herec v televizním seriálu Fóstbraedur (1997, Pokrevní bratři). Hrál i v dalších skandinávských seriálech: Mit liv som Bent (2001, Já coby Bent), Ørnen: En krimi-odyssé (2004, Orel: krimi odysea), Håttet (2005, Ve vazbě), Naeturvaktin (2007, Noční směna) nebo Heimsendir (2011, Konec světa). Byl viděn ve snímku Larse von Triera Kdo je tady ředitel?. Po dvou oceňovaných krátkých filmech režíroval autorský snímek O koních a lidech, který byl uveden na mnoha festivalech (mimo jiné i v Karlových Varech 2014) a za který získal například Cenu za režii na Mezinárodním filmovém festivalu v Tokiu, Cenu FIPRESCI na Mezinárodním filmovém festivalu v San Sebastiánu 2013 a islandské výroční ceny Edda za nejlepší film a režii. – *Filmografie: (neúplná, herec, není-li uvedeno jinak)* Tár úr steini (1996, Slzy z kamene; r. Hilmar Oddsson), Dansinn (1998, Tanec; r. Ágúst Gudmundsson), Dómsdagur (1998, Soudný den; r. Egill Edvardsson), Mávahlátur (2001, Smích racků; r. Ágúst Gudmundsson), střm. f. Njálssaga (TV–2003, Sdága o Njálvi; r. Björn Br. Björnsson), Í takt við tímann (2004, Kdo chvíli stál...; r. Ágúst Gudmundsson), Kdo je tady ředitel? (2006, Direktøren for det hele; r. Lars von Trier), Foreldrar (2007, Rodiče; r. Ragnar Bragason), Stóra planid (2008, Vyšší vliv; r. Olaf de Fleur Johannesson), Kurteist fólk (2011, Slušní lidé; r. Olaf de Fleur Johannesson), Eldfjall (2011, Sopka; Rúnar Rúnarsson); *(scénář a režie, není-li uvedeno jinak)* kr. hrané filmy Takk fyrir hjálpid (2007, Díky; + spol. prod.) a Naglinn (2008, Nehet), tragikomický snímek o příhodách

lidí a jejich koní, v nichž hrají důležité role vášně, žárlivost i alkohol, O koních a lidech (2013, Hross í oss). -tbk-

Espinosa, Daniél k filmu Snadný prachy

DANIÉL ESPINOSA (vlastním jménem Jorge Daniel Espinosa nar. 23. 3. 1977, Trångsund, kraj Stockholm) má po otci chilské kořeny. Vystudoval Dánskou národní filmovou školu v Kodani (2001) a prosadil se úspěšným thrillerem Snadný prachy, který mu umožnil start v Hollywoodu. Realizoval též jednu epizodu z kriminální série švédské televize Den fördömde (2010, Odsouzený). – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* kr. studentský film Bokseren (2003, Boxer), příběh ženy, která se dá dohromady s partou flákačů, Babylonsjukan (2004, Babylonská nákaza), romantické drama o potížích v milostném vztahu Žida a Pákistanky v Dánsku Uden for kaerlighed (2007, Všechno kromě lásky), kr. hraný film Becoming Vince (2008, Stát se Vincem; r. Andres Torres; spol. sc., spol. prod.), adaptace kriminálního bestselleru Jense Lapiduse Snadný prachy (2009, Snabba cash; + spol. sc.), akční špionážní thriller, odehrávající se v Jihoafrické republice, Nepřítel pod ochranou (2012, Safe House) s Denzelem Washingtonem a Ryanem Reynoldsem, pokračování Snadný prachy II (2012, Snabba cash II; r. Babak Najafi; spol. prod.), thriller podle stejnojmenného románu Toma Roba Smithe, odehrávající se za stalinské éry v Sovětském svazu, Dítě číslo 44 (2014, Child 44). -tbk-

Farrelly, Bobby k filmu Návrat blbýho a blbějšího

Farrelly, Peter k filmu Návrat blbýho a blbějšího

BOBBY FARRELLY (vlastním jménem Robert Leo Farrelly, Jr., nar. 17. 6. 1958, Cumberland, Rhode Island) a PETER FARRELLY (vlastním jménem Peter John Farrelly, nar. 17. 12. 1956, Phoenixville, Pensylvánie) pocházejí z lékařské rodiny a vyrůstali v Rhode Islandu. Bobby studoval geologii na Rensselaerově polytechnickém institutu, ale začal pracovat jako makléř a pojišťovací agent. V 80. letech přesídlil do Kalifornie, kde se neúspěšně pokoušel stát se podnikatelem. Začal spolupracovat s bratrem Peterem, který vystudoval kreativní psaní na Kolumbijské univerzitě v New Yorku a přijel do Kalifornie psát knihy. Pokoušeli se psát společně a podařilo se jim prodat dva scénáře k populárnímu sitcomu Seinfeld (uveden v televizi). O jejich filmový scénář Blbý a blbější projevila zájem vycházející komediální hvězda Jim Carrey, který prosadil oba sourozence i jako režiséry, ačkoliv neměli praktickou filmovou zkušenost (pod filmem se nakonec podepsal Peter jako režisér a Bobby jako koproducent). Díky mimořádnému diváckému ohlasu snímku se Farrellyovi etablovali v Hollywoodu jako úspěšní realizátoři hrubozrnných situačních veseloher, z nichž nejlepší byla vtipná romantická parodie Něco na té Mary je. Z jejich pozvolna stagnující tvorby se žánrově vymyká pouze adaptace prvního románu Petera Farrellyho Hurá na to!, publikovaného v roce 1988; Peter je ještě autorem dalšího románu The Comedy Writer (1998, Komediální autor). Kromě několika neprodaných pilotů byli výkonnými producenty animovaného seriálu Ozzy & Drix (2002–2004), který volně navazoval na Agenta Bílou Krvinku, a sitcomu Unhitched (2008, Bez závazků; + spol. režie). – *Společná filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* bláznivá road movie Blbý a blbější (1994, Dumb & Dumber; + spol. sc., spol. prod.) s Jimem Carreym a Jeffem Danielskem, bowlingová veselohra Kingpin (1996, Kingpin) s Woodyem Harrelsonem a Randym Quaidem, situační komedie o věčném smolaři a jeho první lásce Něco na té Mary je (1998, There's Something About Mary; + spol. sc., spol. prod.) s Benem Stillerem, Cameron Diazovou a Mattem Dillonem, veselohra o naivním venkovském policistovi, který trpí rozštěpením osobnosti, Já, mé druhé já a Irena (2000, Me, Myself & Irene; + spol. sc., spol. prod.) s Jimem Carreym a Renee Zellwegerovou, kombinovaná komedie, odehrávající se uvnitř lidského těla, Osmosis Jones (2001, Agent Bílá Krvinka; + spol. prod. – V), další hrubozrnná romantická komedie Těžce zamilován (2001, Shallow Hal; + spol. sc., spol. prod.) s Gwyneth Paltrovovou, komedie o siamských dvojčatech Bratři, jak se patří (2003, Stuck on You; + sc., spol. prod.) s Gregem Kinnearem a Mattem Damonem, sportovní romantická komedie podle románu Nicka Hornbyho Fever Pitch (2005, Fanaticky

zamilován – V) s Drew Barrymoreovou, remake romantické komedie Dobytel srdcí (1972), nazvaný v české distribuci Těsně vedle (2007, The Heartbreak Kid; + spol. sc.) s Benem Stillerem, komedie o mimomanželských vztazích Hall Pass (2011, Týden bez závazků; + spol. sc., spol. prod. – V) s Owenem Wilsonem, situační komedie The Three Stooges (2012, Tři moulové; + spol. sc., spol. prod. – V), povídky The Catch (Partie; r. Peter Farrelly) a Truth or Dare (Pravda nebo úkol; r. Peter Farrelly) z filmu Mládeži nepřístupno (2013, Movie 43; Peter spol. prod.), pokračování úspěšné veselohry Návrat blbýho a blbějšího (2014, Dumb and Dumber To; + spol. nám., spol. sc., spol. prod.), opět s Jimem Carreym a Jeffem Danielskem; (podíl na produkci či výkonné produkci, není-li uvedeno jinak) autobiografický příběh dospívajícího mladíka, zasazený do 70. let, Outside Providence (1999, Hurá na to!; r. Michael Corrente; + nám., spol. sc. – V), obhroublá romantická komedie Say It Isn't So (2001, Řekni, že to tak není; r. James B. Rogers – V), sportovní komedie The Ringer (2004, Bláznivá olympiáda; r. Barry W. Blaustein – V), dok. o bývalé baseballové hvězdě Luisu Tiantovi Lost Son of Havana (TV–2009, Ztracený syn Havany; r. Jonathan Hock). -mim-

Festeová, Shana k filmu Nekonečná láska

SHANA FESTEVOVÁ (nar. 28. 8. 1976, Los Angeles) vystudovala scenáristiku na Kalifornské univerzitě (UCLA) a na Texaské univerzitě v Austinu (2003). Absolvovala také pokročilé kurzy Amerického filmového institutu (AFI) a pracovala jako asistentka v umělecké agentuře CAA, což jí pomohlo v získání užitečných kontaktů, stejně jako hlídání dětí známých hollywoodských osobností. Debutovala rodinným dramatem Dar, jež mimo jiné soutěžilo na festivalu Sundance a slavnostně zahajovalo Mezinárodní filmový festival v Karlových Varech 2009. Dalšími snímky se však zařadila do hollywoodského mainstreamu. – Filmografie (režie, není-li uvedeno jinak): kr. f. o vztahu starší ženy a teenagera Jonah (2004; r. Adam Penn; sc., prod.) s Lindou Hamiltonovou, příběh manželů, kteří při autonehodě ztratí staršího ze svých synů a přijmou do rodiny jeho těhotnou přítelkyni, The Greatest (2008, Dar; + sc. – V) s Piercem Brosnanem, Susan Sarandonovou a Carey Mulliganovou, romanticky laděný film o někdejší countryové hvězdě, která se s pomocí začínajícího autora snaží o comeback, Country Strong (2010, Síla country; + sc. – V) s Gwyneth Paltrowovou a Garrettem Hedlundem, milostná romance dvou maturantů podle románu Scotta Spencera Nekonečná láska (2014, Endless Love; + spol. sc.), zfilmovaného už v roce 1981 Francem Zeffirellem, drama ženy s degenerativním onemocněním a její mladé opatrovnice You're Not You (2014, Ty nejsi ty; r. George C. Wolfe; spol. sc.) s Hilary Swankovou a Emmy Rossumovou. -mim-

Fiennes, Ralph k filmu Vášně mezi řádky

RALPH FIENNES (vlastním jménem Ralph Nathaniel Fiennes, nar. 22. 12. 1962, Ipswich, Suffolk, Anglie) je nejstarším ze šesti dětí fotografa Marka Fiennese a spisovatelky Jennifer Lashové. Vyrůstal v Irsku a v jihoanglickém Salisbury. Původně chtěl být malířem, ale nakonec absolvoval Královskou akademii dramatického umění (RADA; 1983–1985) a začínal na jevišti. V roce 1987 se stal členem Royal Court Theatre (Šest postav hledá autora, Otcové a děti) a v letech 1988–1990 působil v Royal Shakespeare Company (Mnoho povyku pro nic, Král Jindřich VI., Král Jan, Přišel na večeri, Hra s vláčky, Troilus a Kressida, Král Lear, Marná lásky snaha). Od začátku 90. let se uplatnil také ve filmu a okamžitě se prosadil úlohou velitele koncentračního tábora Amona Goetha ve Spielbergově dramatu Schindlerův seznam (Cena NYFCC a NSFC, Cena londýnských filmových kritiků, nominace na Oscara, na Zlatý glóbus a na Cenu BAFTA). Následovaly výrazná úloha elegantního profesora Charlese Van Dorena, jenž se podílí na zmanipulované televizní soutěži, v dramatu skutečného skandálu z 50. let Otázky a odpovědi, titulní postava popáleného letce v oscarové adaptaci románu Michaela Ondaatjeho Anglický pacient (nominace na Oscara, na Zlatý glóbus a na Cenu BAFTA), trojrole děda, otce a syna maďarské židovské rodiny v epické fresce Sluneční jas (Evropská filmová cena, nominace na kanadskou výroční cenu Genie) či postava spisovatele Maurice Bendrix, prožívajícího osudový vztah k vdané ženě, v nové adaptaci románu Grahama Greena Konec dobrodružství, uvedené v české distribuci jako Hranice lásky

(nominace na Cenu BAFTA). V dalším tisíciletí vytvořil například propracovanou psychologickou studii schizofrenika Dennise Clega v Cronenbergově komorním dramatu Pavouk, titulní roli britského diplomata Justina Quaylea v thrilleru podle románu Johna le Carrého Nepohodlný (Cena londýnských filmových kritiků, Britská nezávislá filmová cena, nominace na Cenu BAFTA) a arogantního vévodu v historickém dramatu Vévodkyně (nominace na Zlatý glóbus), ovšem objevoval se i v ryze komerčních projektech (Červený drak, Krásná pokojská). Ve filmové sérii o Harrym Potterovi ztělesnil ústředního padoucha lorda Voldemorta, ve dvojici snímků na motivy z řecké mytologie boha podsvětí Háda a v populární bondovské sérii vystřídal Judi Denchovou v úloze M. Za kreaci homosexuálního komorníka Laffertyho v televizní biografii tabákové miliardářky Dukeové, nazvané Bernard a Doris, byl nominován na Zlatý glóbus a na Cenu Emmy. Pravidelně se vracel na divadelní prkna. Na Broadwayi hrál titulní postavy v Shakespearově Hamletovi (Cena Tony 1995, Drama Desk Award, Theatre World Award) a v komorním dramatu Briana Friela Léčitel (nominace na Cenu Tony 2006), ale častěji vystupoval na londýnských jevištích (mimo jiné Ivanov, Koriolanus, Král Richard II., Řeči léčí, Brand, Julius Caesar, Bůh masakru, Oidipus, Bouře). Ztělesnil londýnského biskupa ve dvou epizodách britského sitcomu Rev. Režíroval zmodernizovanou adaptaci Shakespearovy tragédie Coriolanus (nominace na Cenu BAFTA pro debutujícího tvůrce) a drama utajované milenky Charlese Dickense Vášeň mezi řádky. Za své dílo dostal Cenu Richarda Harrise (2010), udílenou v rámci Britských nezávislých filmových cen. Po desetileté známosti se oženil s herečkou Alex Kingstonovou (1993–1997), pak byla jeho životní partnerkou o osmnáct let starší herečka Francesca Annisová (1995–2006). Většina jeho sourozenců se věnuje umění; Martha jako režisérka, Magnus jako hudební skladatel, Sophie jako dokumentaristka a Joseph jako herec. – *Filmografie: (herec, není-li uvedeno jinak)* Prime Suspect (TV–1991, Hlavní podezřelý: Cesta vzhůru; r. Christopher Menaul – TV), A Dangerous Man: Lawrence After Arabia (TV–1991, Nebezpečný muž: Lawrence po Arábii; r. Christopher Menaul), Bouřlivé výšiny (1992, Wuthering Heights; r. Peter Kosminsky), The Cormorant (TV–1993, Kormorán; r. Peter Markham – TV), Dítě z Maconu (1993, The Baby of Macôn; r. Peter Greenaway), Schindlerův seznam (1993, Schindler's List; r. Steven Spielberg), Otázky a odpovědi (1994, Quiz Show; r. Robert Redford), Zvláštní dny (1995, Strange Days; r. Kathryn Bigelowová), Anglický pacient (1996, The English Patient; r. Anthony Minghella), Oscar and Lucinda (1997, Oscar a Lucinda; r. Gillian Armstrongová – V), Mstitelé (1998, The Avengers; r. Jeremiah Chechik), anim. f. Princ Egyptský (1998, The Prince of Egypt; r. Brenda Chapmanová, Steve Hickner, Simon Wells; hlas), Onegin (1998, Oněgin; r. Martha Fiennesová; + spol. prod. – V), Sunshine (1999, Sluneční jas; r. István Szabó – TV), Hranice lásky (1999, The End of the Affair; r. Neil Jordan), anim. f. The Miracle Maker (1999, Mistr zázraků; r. Stanislav Sokolov, Derek Hayes; hlas – TV), Pavouk (2002, Spider; r. David Cronenberg), The Good Thief (2002, Férový zloděj; r. Neil Jordan – V), Červený drak (2002, Red Dragon; r. Brett Ratner), Krásná pokojská (2002, Maid in Manhattan; r. Wayne Wang), The Chumscrubber (2005, Generace X; r. Arie Posin – V), Chromophobia (2005, Chromofobie; r. Martha Fiennesová – V), Nepohodlný (2005, The Constant Gardener; r. Fernando Meirelles), anim. f. Wallace & Gromit: Prokletí králíkodlaka (2005, Wallace & Gromit in The Curse of the Were-Rabbit; r. Nick Park, Steve Box; hlas), The White Countess (2005, Bílá hraběnka; r. James Ivory – V), Harry Potter a Ohnivý pohár (2005, Harry Potter and the Goblet of Fire; r. Mike Newell), Land of the Blind (2006, Země slepých; r. Robert Edwards – V), Harry Potter a Fénixův řád (2007, Harry Potter and the Order of the Phoenix; r. David Yates), Bernard and Doris (TV–2007, Bernard a Doris; r. Bob Balaban – TV), V Bruggách (2007, In Bruges; r. Martin McDonagh), Vévodkyně (2008, The Duchess; r. Saul Dibb), Smrt čeká všude (2008, The Hurt Locker; r. Kathryn Bigelowová), Předčítač (2008, The Reader; r. Stephen Daldry), Kouzelná chůva a Velký třesk (2010, Nanny McPhee and the Big Bang; r. Susanna Whiteová), Souboj titánů (2010, Clash of the Titans; r. Louis Leterrier), Cemetery Junction (2010; r. Ricky Gervais, Stephen Merchant – V), Harry Potter a Relikvie smrti – část 1 (2010, Harry Potter and the Deathly Hallows: Part 1; r. David Yates), Coriolanus (2010; + režie, spol. prod. – V), Page Eight (TV–2011, Strana osm; r. David Hare), Harry Potter

a Relikvie smrti – část 2 (2011, Harry Potter and the Deathly Hallows: Part 2; r. David Yates), Hněv Titánů (2012, Wrath of the Titans; r. Jonathan Liebesman), Nadějně vyhlídky (2012, Great Expectations; r. Mike Newell), Skyfall (2012, Skyfall; r. Sam Mendes), Vášně mezi řádky (2012, The Invisible Woman; + režie), Grandhotel Budapešť (2014, The Grand Budapest Hotel; r. Wes Anderson), Turks & Caicos (TV–2014; r. David Hare), Salting the Battlefield (TV–2014, Sůl na bojišti; r. David Hare), Mesjac v derevně (2014, Měsíc na venkově; r. Vera Glagolevová).

-mim-

Fincher, David k filmu Zmizelá

DAVID FINCHER (vlastním jménem David Leo Fincher, nar. 28. 8. 1962, Denver, Colorado) vyrůstal v kalifornském Marin County a v oregonském Ashlandu, kde složil maturitu. Už jako dítě natáčel filmy 8mm kamerou. V 80. letech nastoupil v Lucasově společnosti Industrial Light and Magic a čtyři roky získával praktické zkušenosti v různých pomocných funkcích, než začal režírovat reklamní spoty (Revlon, Converse, Nike, Pepsi, Levi's) a zejména videoklipy (mimo jiné Don Henley, Paula Abdul, Billy Idol, Aerosmith, Madonna, Steve Winwood, George Michael, Michael Jackson, Sting). Byl spoluzakladatelem specializované společnosti Propaganda Films (1986) a zařadil se k nejvyhledávanějším a také nejocěňovanějším tvůrcům v oboru. Dostal pozvánku do Hollywoodu, kde se uvedl dalším dílem úspěšné série Vetřelec³. Mnohem větší pozornost ovšem vzbudil následujícím kriminálním thrillerem Sedm, v němž důsledně uplatnil svůj charakteristický rukopis – výjimečné vizuální cítění, smysl pro ponurou atmosféru, důraz na temné stránky lidské povahy i celé společnosti a také zřetelný postmoderní cynismus. Zpočátku narážel na neporozumění producentů, ale vždy se snažil zachovat co největší míru vnitřní integrity svých děl. Jeho nejvýznamnější snímek Klub rváčů nebyl v době prvního uvedení pochopen diváky ani většinou kritiků, ale postupně získal zaslouženou pověst kultovního díla. Největšího ohlasu dosáhl pozoruhodnou adaptací povídky F. Scotta Fitzgeralda Podivuhodný případ Benjamina Buttona (Cena NBR, nominace na Oscara, na Zlatý glóbus a na Cenu BAFTA) a příběhem zakladatelů Facebooku The Social Network (Zlatý glóbus, Ceny NBR, NSFC, NYFCC a BAFTA, Cena LAFCA ex aequo, nominace na Oscara). Byl výkonným producentem reklamní série krátkých filmů pro automobilku BMW, nazvané The Hire (2001–2002, K pronajmutí), a vysoce ceněného televizního seriálu o podrazáckém kongresmanovi House of Cards (2013–2018, Dům z karet), jehož první dvě části sám režíroval (Cena Emmy za pilotní díl). Jeho manželkou byla modelka a fotografka Donya Fiorentinová (1990–1995), s níž má dceru. Od roku 1996 je jeho životní partnerkou a pravidelnou spolupracovnicí producentka Ceán Chaffinová. – *Filmografie: (režie)* dok. záznam koncertu Ricka Springfielda, nazvaný The Beat of the Live Drum (1985, Tlukot živého bubnu), sci-fi horor Vetřelec³ (1992, Alien³) se Sigourney Weaverovou, thriller o dvou kriminalistech, pátrajících po sadistickém psychopatovi, Sedm (1995, Seven) s Bradem Pittem, Morganem Freemanem a Kevinem Spaceym, drama manipulovaného muže Hra (1997, The Game) s Michaellem Douglasem, alegorický psychothriller Klub rváčů (1999, Fight Club) s Edwardem Nortonom a Bradem Pittem, komorní thriller o ženě, bránící se v rozlehlém newyorském bytě s dcerkou proti třem vetřelcům, Úkryt (2002, Panic Room) s Jodií Fosterovou, dramatická rekonstrukce neobjasněného případu Zodiac (2007, Zodiac) s Jakem Gyllenhaalem v úloze novináře, posedlého dopadením proslulého sériového vraha, drama muže, který stárne pozpátku, Podivuhodný případ Benjamina Buttona (2008, The Curious Case of Benjamin Button) s Bradem Pittem v titulní roli, skutečný příběh vzniku první sociální sítě The Social Network (2010, The Social Network) s Jessem Eisenbergem v úloze jejího zakladatele Marka Zuckerberga, americký přepis kriminálního románu Stiega Larssona Muži, kteří nenávidí ženy (2011, The Girl with the Dragon Tattoo) s Danielem Craigem a Rooney Maraovou, adaptace bestselleru Gillian Flynnové Zmizelá (2014, Gone Girl) s Benem Affleckem v roli muže, obviněného z manželčiny vraždy; (*herec*) V kůži Johna Malkoviche (1999, Being John Malkovich; r. Spike Jonze), Hollywood, Hollywood (2002, Full Frontal; r. Steven Soderbergh); (*podíl na výkonné produkci*) Legendy z Dogtownu (2005, Lords of

Dogtown; r. Catherine Hardwickeová), Love and Other Disasters (2006, Lásky /a jiné pohromy/; r. Alek Keshishian – V).

-mim-

Fly, Per k filmu Valčík pro Monicu

PER FLY (vlastním jménem Per Fly Plejdrup, nar. 14. 1. 1960, Skive, Jutsko) vystudoval Dánskou filmovou školu v Kodani (1989–1993). Zpočátku natáčel krátké hrané filmy a prosadil se svým celovečerním debutem Lavička, jenž se stal první částí trilogie o společenských vrstvách v Dánsku (nízké, vyšší, střední) a za nějž získal mimo jiné místní výroční ceny Bodil a Robert za režii. Pokračování Dědictví patřilo k nejnavštěvovanějším dánským filmům v roce 2003 a získalo sedm cen Robert, mimo jiné za nejlepší film a režii a také diváckou cenu (také Cena za scénář na Mezinárodním filmovém festivalu v San Sebastiánu). Také třetí díl Zabití byl oceněn Bodilem za nejlepší film a Robertem za nejlepší režii. Za celou trilogii získal Fly Kulturní cenu korunního prince a korunní princezny. V roce 2009 obdržel dánský státní řád Dannebrog. Podílel se na televizních seriálech Taxa (1997, Taxi) a Forestillinger (2007, Představení). V roce 1993 založil se spolužáky Thomasem Vinterbergem, Olem Christianem Madsenem a Birgittou Haldovou produkční firmu Nimbus Film, již však v roce 1996 opustil. Je jedním z vlastníků společnosti Zentropa. Původně chtěl být rockovým hudebníkem. Hrál ve skupině na kytaru. Má za manželku herečku Charlotte Fischovou. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* dok. Filmskatten (Filmový poklad; spol. režie), kr. filmy Tre små historier (1993, Tři malé příběhy; spol. režie) a Vaerelse 17 (1993, Pokoj 17; + sc.), střm. f. Sofaholdet (TV–1994), další kr. filmy – kalder Katrine! (1994, – volám Katrine!; + spol. sc.), Monsterfest (1995, Mejdan přišer), Chock. Lifterflickan (1997, Šok. Pasažérka; spol. režie), kr. anim. pohádka Den lille ridder (1999, Malý rytíř), celovečerní debut, drama nezaměstnaného kuchaře, Baenken (2000, Lavička; + spol. sc.), dětský anim. film Prop & Berta (2001; + střih), příběh muže, který musí změnit svůj život, aby zachránil rodinnou firmu před bankrotem, Arven (2003, Dědictví; + spol. sc.), Allegro (2005; r. Christoffer Boe; herec), drama středoškolského učitele, zamilovaného do mladší, politicky aktivní ženy Drabet (2005, Zabití; + spol. sc.), anim. f. De tre musketerer (2006, Tři mušketýři; r. Janis Cimermanis, Gert Fredholm; hlas), Lille soldat (2008, Malý voják; r. Annette K. Olesenová; spol. kam.), Antichrist (2009, Antikrist; spol. dramaturgie), příběh úspěšné mladé ženy, která se setká s mužem, o němž se jí zdálo, Kvinden der drømte om en mand (2010, Žena, která snila o muži; + spol. sc.), životopisný příběh o zpěvačce Monice Zetterlundové Valčík pro Monicu (2013, Monica Z.; + spol. sc.).

-tbk-

Frammartino, Michelangelo k filmu Čtyřikrát

MICHELANGELO FRAMMARTINO (nar. 28. 6. 1968, Milán, Lombardie) má rodinné kořeny v Kalábrii. V roce 1991 se zapsal na studia fakulty architektury na Technické univerzitě v Milánu a zajímal se o prostorové a výtvarné souvislosti mezi architektonickým prostorem a fotografickým či filmovým zobrazením. V letech 1994–1997 studoval na Občanské filmové škole v Miláně, pro niž produkoval také několik videoinstalací, vytvořených v experimentálním filmovém studiu Azzurro. Souběžně pracoval jako asistent režie, scénograf a výtvarník pro reklamní filmy a videoklipy. Od poloviny 90. let začal natáčet a produkovat krátkometrážní a středometrážní dokumenty a pokračoval v experimentování s technikou a formálními postupy videoinstalace, videoklipu a nezávislého filmu. Zároveň se této oblasti věnuje i jako pedagog (mimo jiné na univerzitách v Bergamu a v Kalábrii). Výsledky jeho badatelské i umělecké činnosti byly prezentovány na výstavě v Palazzo delle Esposizioni v Milánu. V celovečerní tvorbě debutoval filmem Dar (2003). I v hrané tvorbě používá stylistické postupy dokumentárního filmu, aby věrně zachytil obraz všedního života obyčejných lidí. Z ocenění lze připomenout Grand Prix na Mezinárodním filmovém festivalu v Bratislavě 2010 za film Čtyřikrát. – *Filmografie: (scénář a podíl na něm, není-li uvedeno jinak, režie), (dokumentární filmy)* Tracce (1995, Stopy; + střih, prod.), L'occhio e lo spirito (1997, Oko a duch; + střih, prod.), BIBIM (1999; spol. režie Cafi Mohamud; + prod.), Scappa Valentina (2000, Uprchni, Valentino + střih, prod.), Io non posso entrare (2002, Já nemohu

vstoupit; + střih, prod.), Alberi (2013, Stromy); (celovečerní hrané filmy) dokumentárně pojaté drama o setkání mladé dívky a starého muže v italském horském prostředí Il dono (2003, Dar; + střih), dokumentárně laděné podobenství o koloběhu života v odlehlé horské oblasti Kalábrie Čtyřikrát (2010, Le quattro volte). -jš-

Frank, Scott k filmu Mezi náhrobními kameny

SCOTT FRANK (nar. 10. 3. 1960, Fort Walton Beach, Florida) je synem dopravního pilota a vyrůstal v kalifornském Los Gatos. Vystudoval film na Kalifornské univerzitě v Santa Barbaře (1982) a ve studiích pokračoval v Americkém filmovém institutu (AFI; 1984). Získal místo scenáristy v Paramountu, ale pracoval i pro jiná studia. Vedle filmů se podílel také na televizních seriálech The Wonder Years (Báječná léta – TV) a Fallen Angels (Padlí andělé – TV). Zviditelnil se na počátku 90. let, kdy jeho scénář Znovu po smrti zfilmoval jako svůj první hollywoodský projekt Kenneth Branagh a kdy jeho školní práci Človíček Tate režírovala za kamerou debutující Jodie Fosterová. Velký ohlas mu přinesly dvě adaptace kriminálních románů Elmorea Leonarda, Chyťte ho! (nominace na Zlatý glóbus) a zejména Zakázané ovoce (Ceny NSFC a WGA, nominace na Oscara), jehož postavy byly později rozpracovány v televizním seriálu Karen Sisco (2003). Dalším prestižním dílem, na němž spolupracoval, byl sci-fi thriller Minority Report (Cena Saturn). Jako anonymní úpravce se podílel na řadě známých filmů (Zachraňte vojína Ryana, Past, Kruh, Úsvit mrtvých, Karlík a továrna na čokoládu), ale jeho cílem byla režie. Debutoval působivým dramatem Komplic (Cena ISA za nejlepší první film). Režíroval rovněž jednu epizodu z dramatického televizního seriálu Shameless (Bezostyšní). Jeho manželkou je sestra známého režiséra Phila Joanoua, módní návrhářka Jennifer Joanouová, s níž má tři děti. – Filmografie: (scénář či podíl na něm, není-li uvedeno jinak) komedie o detektivovi, který se vydává za středoškoláka, aby vyšetřil vraždu, Plain Clothes (1987, Obyčejné šaty; r. Martha Coolidgeová; + spol. nám.), spleť psychotriller, spojující dva příběhy z různých časových rovin, Znovu po smrti (1991, Dead Again; r. Kenneth Branagh), příběh mimořádně nadaného chlapce Little Man Tate (1991, Človíček Tate; r. Jodie Fosterová – V), psychotriller o mladém páru, terorizovaném jejich nájemníkem, V moci posedlosti (1993, Malice; r. Harold Becker), černá komedie z prostředí Hollywoodu Chyťte ho! (1995, Get Shorty; r. Barry Sonnenfeld), kriminální drama podle románu Jamese Lee Burkea Nebeští vězni (1995, Heaven's Prisoners; r. Phil Joanou), komedie o romantickém vztahu zločince a ženy zákona Zakázané ovoce (1998, Out of Sight; r. Steven Soderbergh), kriminální drama o newyorském poustevníkovi, který pomáhá vyřešit vraždu, The Caveman's Valentine (2000, Šílenec; r. Kasi Lemmonsová; spol. prod.), adaptace sci-fi povídky Philipa K. Dicka Minority Report (2002, Minority Report; r. Steven Spielberg; + druhá režie, herec), remake snímku z 60. let o pasažérech havarovaného letadla v poušti Flight of the Phoenix (2004, Let Fénixe; r. John Moore – V), politický thriller Tlumočnice (2005, The Interpreter; r. Sydney Pollack), smutná komedie o rodinných trampotách se psem podle bestselleru Johna Grogana Marley a já (2008, Marley & Me; r. David Frankel), komiksový snímek Wolverine (2013, The Wolverine; r. James Mangold); (scénář a režie, není-li uvedeno jinak) thriller o mentálně postiženém mladíkovi, jehož chtějí zneužít bankovní lupiči, The Lookout (2006, Komplic – TV) s pozoruhodným výkonem Josepha Gordon-Levitta, adaptace kriminálního románu Lawrence Blocka Mezi náhrobními kameny (2014, A Walk Among the Tombstones) s Liamem Neesonem v úloze soukromého detektiva Matta Scudder, neprodaný pilot Hoke (TV–2014; + spol. prod.) s Paulem Giamattim v titulní roli losangeleského kriminalisty. -mim-

Frankel, David k filmu Životní šance

DAVID FRANKEL (nar. 2. 4. 1959, New York) je synem novináře Maxe Frankela, jenž mimo jiné pracoval jako výkonný editor New York Times. Vystudoval tvůrčí psaní a film na Harvardově univerzitě (1981), kde působil jako filmový kritik v místním časopisu. Psal pro různá periodika, například Esquire, a pracoval v produkční společnosti Telepictures. Od poloviny 80. let se uplatnil jako autor televizních sitcomů The Ellen Burstyn Show (1986; +

spol. prod.), Doctor Doctor (1989–1991; + spol. režie, spol. prod.), Teech (1991) a Grapevine (1992; 2000, Šeptanda; + spol. režie, spol. prod.), často ve spolupráci s Normanem Steinbergem. Podle vlastního scénáře režíroval neprodaný pilotní snímek k sitcomu Milý deníčku, který po uvedení do kin získal Oscara za nejlepší krátký film. Režijně se podílel na dramatických minisériích From the Earth to the Moon (1998, Ze Země na Měsíc – TV), Band of Brothers (2001, Bratrstvo neohrožených – TV), za niž dostal Cenu Emmy, a na úspěšných komediálních seriálech Sex and the City (Sex ve městě – TV) a Entourage (Vincentův svět – TV), jenž mu za režii pilotní epizody vynesl nominaci na Emmy. Ve filmu se uvedl jako scenárista romantických komedií a ve stejném žánru debutoval i jako režisér. Prosadil se divácky vděčnými adaptacemi populárních bestsellerů Ďábel nosí Pradu a Marley a já. Napsal také scénář k jedné epizodě historického televizního seriálu Rome (Řím – TV). V květnu 1998 se oženil se svou studentskou láskou Jennifer Beberovou, s níž má dvojčata. – *Filmografie (režie, není-li uvedeno jinak)*: Funny About Love (1990, Směšně o lásce; r. Leonard Nimoy; spol. sc. – V), Nervous Ticks (1991, Tikot; r. Rocky Lang; sc. – V), příběh mladé ženy, která před svatbou zjišťuje, že manželství je založeno na řadě kompromisů, Rapsodie v Miami (1995, Miami Rhapsody; + sc., spol. prod.) se Sarah Jessicou Parkerovou, kr. f. o výtvarnici newyorského časopisu, jež zaznamenává jeden ze svých frenetických dnů, Dear Diary (1996, Milý deníčku; + sc.) s Bebe Neuwirthovou, kr. f. o šesti mladých lidech, potýkajících se s nástrahami partnerských vztahů, Just Like You Imagined (2002, Přesně jak sis to představoval), skutečný příběh záchrany zasypaných horníků The Pennsylvania Miners' Story (TV–2002, Drama v pensylvánském dole – TV), komedie o despoticke šéfredaktorce vlivného módního časopisu a její důvtipné asistentce Ďábel nosí Pradu (2006, The Devil Wears Prada) s Meryl Streepovou a Anne Hathawayovou, melodramatický příběh jedné rodiny a jejího psa Marley a já (2008, Marley & Me) s Owenem Wilsonem a Jennifer Anistonovou, komedie o soupeření tří milovníků ptactva The Big Year (2011, Nadějný rok – V) se Stevem Martinem, Jackem Blackem a Owenem Wilsonem, smutná komedie o manželské krizi Druhá šance (2012, Hope Springs) s Meryl Streepovou a Tommym Lee Jonesem, skutečný příběh nečekaného vítěze pěvecké televizní soutěže Životní šance (2013, One Chance), natočený v Británii. -mim-

Frears, Stephen k filmu Philomena

STEPHEN FREARS (vlastním jménem Stephen Arthur Frears, nar. 20. 6. 1941, Leicester, Anglie) je synem sociální pracovnice a účetního. Při studiu práv na Cambridgeské univerzitě (1960–1963) se začal zajímat o divadlo. Od roku 1964 působil jako asistent v londýnském Royal Court Theatre, kde se seznámil s Karlem Reiszem, který ho přivedl k filmu. Asistoval nejen jemu (Morgan, případ zralý k léčení – 1966), ale také Albertu Finneymu (Charlie Bubbles – 1967) a Lindsayi Andersonovi (Kdyby... – 1968). V letech 1969–1971 pracoval v televizi, kde režíroval epizody seriálů Tom Grattan's War (Válka Toma Grattana), Parkin's Patch (Parkinův rajón) a Follyfoot (Farma Follyfoot). Po vlažném ohlasu celovečerní prvotiny Čmuchar se vrátil do televize jako tvůrce dramatických filmů a inscenací, většinou nepřesahujících hodinovou délkou, v nichž často spolupracoval s dramatiky Alanem Bennettem, Peterem Princem a Nevillem Smithem. Ze čtyř nominací dostal jednu Cenu BAFTA za nejlepší televizní drama (Klidně odejít). K práci pro kina se vrátil až v polovině 80. let a prosadil se původně televizním snímkem Moje krásná prádelnička, který byl po uvedení ve filmové distribuci nadšeně přijat kritikou i diváky a zajistil mu angažmá v Hollywoodu. Frears pak střídal hollywoodské filmy, například Nebezpečné vztahy (César za nejlepší zahraniční film, nominace na Cenu BAFTA za režii), Švindlíři (nominace na Oscara za režii), Hrdina proti své vůli, Mary Reilly, Hi-Lo Country (Stříbrný medvěd za režii na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně), s osobnějšími, často kriticky zabarvenými britskými projekty, například Nezvaný (Stříbrný klas na Mezinárodním filmovém festivalu ve Valladolidu, nominace na Cenu BAFTA za nejlepší televizní drama), Špína Londýna (Britská nezávislá filmová cena za režii, nominace na Cenu BAFTA za nejlepší britský film), Dohoda (Cena BAFTA za nejlepší televizní drama), Královna (nominace na Cenu BAFTA za režii a za nejlepší britský

film, nominace na Oscara, na Zlatý glóbus a na Evropskou filmovou cenu za režii), Philomena (nominace na Cenu BAFTA za nejlepší britský film). Příležitostně natáčel reklamní spoty, několika díly přispěl do zábavného televizního pořadu The Comic Strip Presents... a také režíroval černobílou živou inscenaci o hrozbě vypuknutí jaderného konfliktu Neodvolatelná mise (mimo jiné nominace na Cenu Emmy). Za celoživotní dílo byl vyznamenán Cenou Douglase Sirka na FilmFestu v Hamburku (1996), na Mezinárodním filmovém festivalu v Palm Springs (2003), v Karlových Varech (2003), v Curychu (2006) a také Evropskou filmovou cenou (2011). Jeho první ženou byla novinářka Mary-Kay Wilmersová (1968–1975), s níž měl dva syny, a v roce 1992 se po téměř dvacetileté známosti oženil s malířkou Anne Rothensteinovou, s níž už předtím zplodil další dvě děti. – Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak) kr. drama z jižní Afriky The Burning (1967, Pálení; + prod.), dok. o chudé nottinghamské čtvrti St. Ann's (TV–1969), kriminální komedie Gumshoe (1971, Čmucha), natočená v produkci hlavního představitele Alberta Finneyho, adaptace hry Alana Bennetta A Day Out (TV–1972, Den v přírodě), příběh kriketového utkání podle jedné části oblíbeného satirického románu A. G. Macdonella England, Their England (TV–1973, Anglie, jejich Anglie), kr. f. o mladíkovi, který na sestřině svatbě střídavě věnuje pozornost fotbalovým výsledkům a dívce, jež se mu líbí, Match of the Day (TV–1974, Zápas dne), tragikomický příběh stárnoucích manželů Sunset Across the Bay (TV–1975, Západ slunce za zátokou), milostný příběh z Yorkshiru Daft as a Brush (TV–1975, Pitomý jako punštok) s Jonathanem Prycem a Lynn Redgraveovou, nová verze humoristické knížky Jeroma Klapky Jeroma Three Men in a Boat (TV–1975, Tři muži ve člunu) s Timem Currym, Michaellem Palinem a Stephenem Moorem, příběh svobodného otce Early Struggles (TV–1976, Těžké začátky), adaptace románu Petera Prince Play Things (TV–1976, Věci na hraní), dok. dramatizace událostí spjatých s obléháním londýnské ulice, v níž se skrývali irští teroristé, Eighteen Months to Balcombe Street (TV–1977, Osmnáct měsíců do Balcombe Street), drama zloděje aut Last Summer (TV–1977, Poslední léto), drama podle scénáře Christophera Hamptona Able's Will (TV–1977, Ableova vůle), příběh černé rodiny, která pozve na svátky svého bílého souseda, Black Christmas (TV–1977, Černé Vánoce), drama podle rozhlasové hry Alana Bennetta A Visit from Miss Prothero (TV–1978, Návštěva slečny Protherové), drama přistěhovalkyně Cold Harbour (TV–1978, Nevlídný přístav), adaptace šesti Bennettových her Me! I'm Afraid of Virginia Woolf (TV–1978, Já! Já se bojím Virginie Woolfové; + prod.), Doris and Doreen (TV–1978, Doris a Doreen; + prod.), The Old Crowd (TV–1978, Stará parta; r. Lindsay Anderson; prod.), Afternoon Off (TV–1978, Volné odpoledne; + prod.), One Fine Day (TV–1978, Jeden hezký den; + prod.) a All Day on the Sands (TV–1978, Celý den na pláži; r. Giles Foster; prod.), drama dospívající mládeže, vyžívající se v násilí, Bloody Kids (1979, Zatracené děti), drama inspirované smrtí Elvise Presleyho Long Distance Information (TV–1979, Informace z dálky), příběh dvou pacientů umírajících na rakovinu Going Gently (TV–1981, Klidně odejít), drama mentálně postiženého muže Walter (TV–1982) s výborným výkonem Iana McKellena a volné pokračování Walter and June (TV–1983, Walter a June) s Ianem McKellenem a Sarah Milesovou, příběh tajemného krachu jedné společnosti The Last Company Car (TV–1983, Poslední služební auto), válečné drama z posledních dnů Američanů ve Vietnamu Saigon: Year of the Cat (TV–1983, Saigon v roce Kočky – TV) s Judi Denchovou a Fredericem Forrestem, kriminální drama The Hit (1984, Práskač a jeho kat – TV) s Terencem Stampem, Johnem Hurtem a Timem Rothem, sentimentální příběh ovdovělé ženy December Flower (TV–1984, Prosincový květ – TV) s Jean Simmonsovou, drama sociálních a rasových rozporů v britské metropoli My Beautiful Laundrette (TV–1985, Moje krásná prádelnička – TV) s Danielem Day-Lewisem, příběh dospívajících venkovských chlapců Song of Experience (TV–1986, Píseň o zkušenostech), životopis homosexuálního dramatika Joea Ortona Prick Up Your Ears (1987, Nastražte uši) s Garym Oldmanem a Alfredem Molinou, ostrá satira na soudobé britské poměry Sammy and Rosie Get Laid (1987, Sammy a Rosie to dělají – TV), adaptace Hamptonovy dramatizace slavného románu Dangerous Liaisons (1988, Nebezpečné známosti – V) s Glenn Closeovou, Johnem Malkovichem a Michelle Pfeifferovou, přepis kriminálního románu Jima Thompsona The Grifters (1990, Švindlíři – V) s Anjelicou Hustonovou a Johnem

Cusackem, satirická komedie Hrdina proti své vůli (1992, Hero) s Dustinem Hoffmanem, adaptace románu Roddyho Doylea o irské rodině, vyrovnávající se s těhotenstvím dospívající dcery, The Snapper (TV–1993, Nezvaný – TV), dok. A Personal History of British Cinema by Stephen Frears (TV–1995, Typicky britské; spol. režie Mike Dibb; + spol. sc., účinkující – TV), přepis románu Valerie Martinové, parafrázující známý příběh doktora Jekylla a pana Hyda, Mary Reilly (1996, Mary Reilly – V) s Julií Robertsovou a Johnem Malkovichem, komedie podle románu Roddyho Doylea o nezaměstnaném muži, jenž se rozhodne využít fotbalové horečky při mistrovství světa, The Van (TV–1996, Maringotka – TV), moderní western Hi-Lo Country (1998, The Hi-Lo Country) s Woodym Harrelsonem a Billym Crudupem, romantická komedie podle knížky Nicka Hornbyho High Fidelity (2000, Všechny moje lásky – V) s Johnem Cusackem, remake Lumetova dramatu z období studené války Fail Safe (TV–2000, Neodvolatelná mise – TV) s Richardem Dreyfussem v úloze amerického prezidenta, sociální drama z Liverpoolu 30. let Liam (2000), drama z prostředí legálních i nelegálních přistěhovalců Špína Londýna (2002, Dirty Pretty Things), politické drama The Deal (TV–2003, Dohoda) s Michaellem Sheenem v roli Tonyho Blaira, příběh na motivy skutečných událostí z válečného Londýna Show začíná (2005, Mrs. Henderson Presents) s Judi Denchovou a Bobem Hoskinsem, pohled do života královské rodiny v době tragické smrti princezny Diany Královna (2006, The Queen) s Helen Mirrenovou v úloze Alžběty II., neprodaný pilotní snímek Skip Tracer (TV–2008, Lovce dlužníků), adaptace Colettina románu Chéri (2009; + hlas – TV) s Michelle Pfeifferovou, přepis komiksového románu Posy Simmondsové Tamara Drewe (2010 – V) s Gemmou Artertonovou v titulní úloze, adaptace vzpomínkové knížky Beth Raymerové ze světa sportovních sázek Lay the Favorite (2012, Vsaďte na favorita) s Rebecou Hallovou, dramatizace proslulého případu odmítnutí vojenské služby před Nejvyšším soudem Muhammad Ali's Greatest Fight (TV–2013, Největší zápas Muhammada Aliho) s Christopherem Plummerem a Frankem Langellou, drama ženy hledající po letech ztraceného syna Philomena (2013, Philomena) s Judi Denchovou, životopisný snímek o zdiskreditovaném cyklistovi a jeho boji s rakovinou Lance Armstrong (2014) s Benem Fosterem; (výkonný producent, není-li uvedeno jinak) Long Shot (1978, Celkový záběr; r. Maurice Hatton; herec), dok., složený z výpovědí třinácti britských válečných zajatců, kteří přežili Osvětim, Satan at His Best (1995, Satan v plné formě; r. Maurice Hatton), kriminální drama podle skutečného případu unesené ženy Beyond Fear (TV–1997, Horší než strach; r. Jenny Wilkesová), skutečný příběh brazilského přistěhovalce, omylem považovaného za teroristu a zastřeleného londýnskou policií, Jean Charles (2009; r. Henrique Goldman). -mim-

Frydman, Raphaël k filmu WTF

RAPHAËL FRYDMAN (nar. 14. 8. 1977, Paříž), působí jako autor hudebních klipů (Asa, Ayo, Femi Kuti), reklamních spotů Peugeot, Nike, Coca-Cola) a hudebních dokumentů. V oblasti celovečerní hrané tvorby debutoval psychologickým příběhem šestnáctileté Pařížanky Adieu Babylone. – *Filmografie:* (scénář a režie, není-li uvedeno jinak) road movie o teenagerce, která se rozhodne dokončit cestu po světě místo svého tajně sledovaného idolu, Adieu Babylone (2001; + herec), hudební dokumenty Babylonia en Guagua (2002; spol. režie), Femi Kuti Live at the Shrine (2004), kr. snímky Mission Privjet (2004, Mise Privět) a La légion étrange (2004, Cizinecká legie), komedie, těžící z divokých kousků populárního provokatéra Rémiho Gaillarda, WTF (2013, N'importe qui), hudební dok. s japonskou rockovou skupinou Sekai no owari (Konec světa), nazvaný Tokyo Fantasy: Sekai no owari (2014). -tbk-

Fuqua, Antoine k filmu Equalizer

ANTOINE FUQUA (nar. 19. 1. 1966, Pittsburgh, Pensylvánie) studoval díky basketbalovému stipendiu elektrotechniku na Západovirginské univerzitě v Morgantownu, ale před absolutoriem přesídlil v roce 1987 do New Yorku. Začínal jako asistent ve videospolečnosti, natáčející reklamy a klipy, a ve vlastní produkci realizoval krátký film Exit (Východ). Zavedl se jako oceňovaný tvůrce videoklipů (mimo jiné Arrested Development, Prince, Coolio, Stevie Wonder, Toni Braxton, Pras, Usher) a reklamních spotů (Big Star Jeans, Reebok, Toyota,

Armani, Sprite a jiné) a jako kmenový režisér renomované klipové společnosti Propaganda Films (v níž mimo jiné působili David Fincher, Alex Proyas, Gore Verbinski a Michel Gondry) byl angažován do Hollywoodu. Největšího ohlasu dosáhl kriminálním snímkem Training Day (výroční cena Black Reel), který ho katapultoval mezi přední afroamerické režiséry. Jeho další snímky, jakkoli řemeslně zvládnuté, však už nepřekročily průměr běžného spotřebního zboží. Od dubna 1999 je jeho manželkou herečka Lela Rochonová, s níž má tři děti. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* akční snímek Střelci na útěku (1998, The Replacement Killers) s Chow Yun-Fatem a Mirou Sorvinoovou, komediální akční thriller Bait (2000, Vnádilo; + herec) s Jamiem Foxxem a Davidem Morsem, drsné drama Training Day (2001, Training Day) s oscarovým výkonem Denzela Washingtona v úloze zkorumpovaného policisty, jenž zaučuje nového kolegu, válečné drama z nigerijské džungle Slzy slunce (2003, Tears of the Sun) s Brucem Willisem a Monicou Bellucciovou, hudební dok. Lightning in a Bottle (2004, Hudba duše – TV), nová verze známé legendy Král Artuš (2004, King Arthur) s Clivem Owenem v titulní roli, dok. o vzniku černošských gangů Bastards of the Party (2005, Zparchantělé zbytky Panterů; r. Cle Bone Sloan; prod.), natáčený z větší části už v roce 1996, neprodaný pilot o losangeleských detektivech Murder Book (TV–2005, Kniha vražd), kr. f. pro italského výrobce pneumatik Pirelli, nazvaný The Call (2006, Poslání) s Johnem Malkoviche, akční snímek Odstřelovač (2007, Shooter) s Markem Wahlbergem, drama tří policistů Nejlepší z Brooklynu (2010, Brooklyn's Finest; + spol. prod.) s Richardem Gerem, Donem Cheadlem a Ethanem Hawkem, akční thriller Pád Bílého domu (2013, Olympus Has Fallen; + spol. prod.) s Gerardem Butlerem, neprodaný špionážní pilot Exit Strategy (TV–2014, Strategie úniku; + spol. prod.), akční snímek podle oblíbeného televizního seriálu z 80. let Equalizer (2014, The Equalizer) s Denzelem Washingtonem, drama boxera s rozháraným soukromým životem Bojovník (2015, Southpaw; + spol. prod.) s Jakem Gyllenhaalem. -mim-

Gans, Christophe k filmu Kráska a Zvíře

CHRISTOPHE GANS (nar. 11. 3. 1960, Antibes, Alpes-Maritimes) se od dětství věnoval judu, boxu a karate, a proto ho zaujaly samurajské snímky a hongkongské kung-fu filmy, které zásadně ovlivnily jeho filmařskou kariéru, již zahájil s přáteli amatérskými pokusy na formát Super-8. Koncem 70. let se podílel na vydávání fanzinu Rhésus zéro a v roce 1983 se stal šéfredaktorem specializovaného časopisu na horory a fantastické filmy Starfix. Studoval pařížský IDHEC, kde natočil několik krátkých filmů. Ve své tvorbě rozvíjí témata, motivy, typy postav a styl akčních a fantastických filmů především asijské provenience. V letech 1995–1997 připravoval vlastní zfilmování románu Julese Verna 20 000 mil pod mořem, ale projekt nakonec ztroskotal. – *Filmografie: (režie a scénář nebo podíl na něm, není-li uvedeno jinak):* kr. fantastický thriller Silver Slime (1981, Stříbrný sliz; + střih), první segment The Drowned (Utopenci) z hororového triptychu podle literární předlohy H. P. Lovecrafta Necronomicon (1994, Necronomicon – TV), akční snímek podle japonského komiksu Crying Freeman (1995, Freeman – Plačící drak – TV), historicko-dobrodružný thriller inspirovaný francouzskou pověstí Bratrstvo vlků – Hon na bestii (2001, Le pacte des loups), dobrodružný snímek The Adventurer (2002, Dobrodruh), Saint Ange (2004; r. Pascal Laugier; spol. prod.), adaptace velmi úspěšné série počítačové hry v žánru hororu Silent Hill (2006, Silent Hill; režie), nová verze pohádkového příběhu o síle lásky, jež vysvobodí zakletého prince, Kráska a Zvíře (2014, La belle et la Bête). -fik-

Goldsman, Akiva k filmu Zimní příběh

AKIVA GOLDSMAN (nar. 7. 7. 1962, Brooklyn, New York) pochází z rodiny židovských dětských psychiatrů a vyrůstal obklopen různě postiženými dětmi. Vystudoval angličtinu na Metodistické univerzitě (1983) v connecticutském Middletownu a absolvoval postgraduální kurzy kreativního psaní na Tischově umělecké škole při Newyorské univerzitě (NYU). Pokoušel se psát povídky, ale dlouho se nemohl prosadit. Prvním prodaným textem se stal až scénář Némý svědek, v němž zúročil zkušenosti z práce svých rodičů. Po dvou adaptacích kriminálních románů Johna Grishama a práci na dvojici batmanovských filmů se zařadil k

předním hollywoodským scenáristům a od roku 2004 se prostřednictvím své společnosti Weed Road Pictures začal věnovat také produkci. Největšího ohlasu dosáhl životopisným snímkem Čistá duše (mimo jiné Oscar, Zlatý glóbus, Cena Cechu amerických scenáristů, nominace na Cenu BAFTA), ocenění získal ještě za příběh boxera z doby hospodářské krize Těžká váha (nominace na Cenu Cechu amerických scenáristů a na Cenu BAFTA). Na řadě scénářů pracoval anonymně (například Specialista, Charlieho andělci, Nejhorší obavy). Uplatnil se rovněž v televizi. Režíroval jednu epizodu seriálu Kings (Králové), jako scenárista, režisér a producent se od druhé řady podílel na úspěšném seriálu Fringe (2009–2013, Hranice nemožného – TV) a hrál v seriálech Felicity (uveden v televizi) a Studio 60 on the Sunset Strip (Studio 60 – TV). Jeho první manželkou byla až do své smrti producentka Rebecca Spikingsová (2004–2010). – Filmografie: (scénář či podíl na něm, není-li uvedeno jinak) adaptace románu Johna Grishama Nebezpečný klient (1994, The Client; r. Joel Schumacher), drama psychiatra, který se snaží objasnit vraždu rodičů autistického chlapce, Silent Fall (1994, Némý svědek; r. Bruce Beresford – V), třetí část populární série Batman navždy (1995, Batman Forever; r. Joel Schumacher), přepis Grishamova románu Čas zabíjet (1996, A Time to Kill; r. Joel Schumacher), další batmanovský snímek Batman a Robin (1997, Batman & Robin; r. Joel Schumacher), adaptace televizního seriálu Ztraceni ve vesmíru (1998, Lost in Space; r. Stephen Hopkins; + spol. prod.), romantický film o třech čarodějkách Magická posedlost (1998, Practical Magic; r. Griffin Dunne), drama schizofrenního matematika Johna Nashe Čistá duše (2001, A Beautiful Mind; r. Ron Howard), adaptace sbírky povídek Isaaca Asimova Já, robot (2004, I, Robot; r. Alex Proyas), životopis boxerské legendy Jima Braddocka Těžká váha (2005, Cinderella Man; r. Ron Howard), přepis bestselleru Dana Browna Šifra mistra Leonarda (2006, The Da Vinci Code; r. Ron Howard), nová verze sci-fi románu Richarda Mathesona Já, legenda (2007, I Am Legend; r. Francis Lawrence; + spol. prod.), příběh superhrdiny Hancock (2008, Hancock; r. Peter Berg; + spol. prod., herec), přepis Brownovy prvotiny Andělé a démoni (2009, Angels & Demons; r. Ron Howard), romantický příběh podle románu Marka Helprina Winter's Tale (2014, Zimní příběh; + režie, spol. prod.); (podíl na produkci či výkonné produkci, není-li uvedeno jinak) horor o zmutovaných žralocích Útok z hlubin (1999, Deep Blue Sea; r. Renny Harlin), adaptace oblíbeného krimiseriálu Starsky & Hutch (2004, Starsky & Hutch; r. Todd Phillips), thriller z opuštěného ostrova Mindhunters (2004, Lovci myšlenek; r. Renny Harlin – V), akční horor Constantine (2005, Constantine; r. Francis Lawrence), úspěšná akční komedie Mr. & Mrs. Smith (2005, Mr. & Mrs. Smith; r. Doug Liman), nezávislá komedie z malého města I'm Reed Fish (2006, Jmenuju se Reed Fish; r. Zackary Adler), katastrofický snímek Poseidon (2006, Poseidon; r. Wolfgang Petersen), akční thriller The Losers (2010, Parchanti; r. Sylvain White – V), politický thriller podle skutečné události Fair Game (2010, Fair Game; r. Doug Liman), fantastický western Jonah Hex (2010; r. Jimmy Hayward – V), hororová série Paranormal Activity 2 (2010, Paranormal Activity 2; r. Tod Williams), Paranormal Activity 3 (2011, Paranormal Activity 3; r. Henry Joost, Ariel Schulman) a Paranormal Activity 4 (2012, Paranormal Activity 4; r. Henry Joost, Ariel Schulman), válečné drama podle skutečných událostí z Afghánistánu Na život a na smrt (2013, Lone Survivor; r. Peter Berg); (herec) Milujte svého zabijáka (2002, Confessions of a Dangerous Mind; r. George Clooney), Star Trek (2009, Star Trek; r. J. J. Abrams), Star Trek: Do temnoty (2013, Star Trek Into Darkness; r. J. J. Abrams).

-mim-

Gondry, Michel k filmu Je muž, který je vysoký, šťastný? Konverzace s Noamem Chomským

MICHEL GONDRI (nar. 8. 5. 1963, Versailles, Yvelines, Francie) pochází z hudebně založené rodiny; jeho dědeček Constant Martin vynalezl v roce 1947 clavioline, předchůdce analogového syntezátoru. Navštěvoval uměleckou školu, kde studoval grafiku. Začal natáčet animované videoklipy pro punkovou skupinu Oui Oui, v níž hrál na bicí. Jeho tvorba mu přinesla práci pro islandskou zpěvačku Björk a posléze pro další umělce, například Radiohead, White Stripes, Chemical Brothers, Rolling Stones, Lenny Kravitz, Massive Attack,

Daft Punk, Sheryl Crow, Beck, Paul McCartney. Od videoklipů přešel k reklamním spotům a stal se jedním z nejocetovanějších režisérů v oboru (Levi's, Air France, Volvo, Citibank, Nike, Smirnoff, GAP, Nespresso a jiné). Po úspěchu krátkého filmu *Dopis* (Cena mezinárodní poroty na Mezinárodním filmovém festivalu v Corku za nejlepší černobílý film, Cena FICC na Mezinárodním festivalu krátkých filmů v Oberhausenu) se prosadil celovečerními snímky podle scénářů Charlieho Kaufmana *Slez ze stromu* a zejména *Věčný svit neposkvrněné mysli* (mimo jiné Oscar a Cena WGA za scénář, nominace na Cenu BAFTA za režii, nominace na Césara za nejlepší zahraniční film). Režíroval jednu epizodu komediálního seriálu *Flight of the Conchords* (uveden v televizi). Jeho mladší bratr Olivier Gondry režíruje videoklipy a reklamní spoty. – *Filmografie* (neúplná; režie, není-li uvedeno jinak): kr. filmy *La lettre* (1998, *Dopis*; + sc.) a *One Day...* (2001, *Jednoho dne...*; + sc., herec), fantastická satirická komedie o různých civilizačních chorobách a návycích *Slez ze stromu* (2001, *Human Nature*; + spol. píseň) s Timem Robbinsem a Patricií Arquetteovou, kr. f. *Pecan Pie* (2003, *Ořechový koláč*; + sc.), psychologický příběh milenců, kteří si nechají vymazat vzájemné vzpomínky, *Věčný svit neposkvrněné mysli* (2004, *Eternal Sunshine of the Spotless Mind*; + spol. nám.) s Jimem Carreyem a Kate Winsletovou, hudební dok. *Block Party* (2006, *Block Party*; + hlas), příběh muže s hyperaktivní představitostí *Nauka o snech* (2006, *La science des rêves*; + sc., spol. prod.) s Gaelem Garcíou Bernalem, komedie *Prosíme přetočte* (2007, *Be Kind Rewind*; + sc., spol. píseň, spol. prod.) s Jackem Blackem, povídka *Vnitřní design* (*Interior Design*; + spol. sc.) do triptychu *Tokio!* (2008, *Tokyo!*), kr. dok. *How to Blow Up a Helicopter* (2009, *Jak vyhodit do vzduchu helikoptéru*), v němž herečka Ayako Fujitaniová zpovídá svého otce Stevena Seagala, dok. o vlastní tetě Suzette a jejím synovi *L'épine dans le coeur* (2009, *Trn v oku*; + sc., účinkující), akční komiksový snímek *Zelený sršeň* (2011, *The Green Hornet*) se Sethem Rogenem v titulní úloze maskovaného bojovníka se zločinem, portrét skupiny teenagerů z Bronxu během poslední cesty do školy *The We and the I* (2012, *Poslední školní autobus*; + spol. sc., spol. prod. – TV) s neherci, anim. dok. *Je muž, který je vysoký, šťastný?* Animovaná konverzace s Noamem Chomským (2013, *Is the Man Who Is Tall Happy?: An Animated Conversation with Noam Chomsky*; + sc., spol. animace, spol. prod., hlas), adaptace poetického románu Borise Viana *Pěna dní* (2013, *L'écume des jours*; + spol. sc., herec) s Romainem Durisem a Audrey Tautouovou. -mim-

Gormican, Tom k filmu (Ne)zadaní

TOM GORMICAN (nar. 30. 11. 1979, USA) absolvoval Brownovu univerzitu v Providence, Rhode Island. Působil mimo jiné v newyorské produkční společnosti GreeneStreet Films. Jako koproducent se podílel na epizodovém snímku třinácti režisérů *Mládeži nepřístupno* (2013, *Movie 43*) a s pomocí Zaca Efrona samostatně debutoval jako scenárista a režisér kámošské komedie *(Ne)zadaní* (2014, *That Awkward Moment*; + herec). -tbk-

Greenfield, Luke k filmu Falešný poldové

LUKE GREENFIELD (nar. 5. 2. 1972, Manhasset, Long Island, stát New York) vyrůstal v connecticutském Westportu a už jako školák natáčel amatérské filmy. Absolvoval filmovou fakultu Jihokaliifornské univerzity (USC; 1994), kde zaujal jedním ze svých školních snímků *Alive & Kicking*. Po absolutoriu marně hledal práci v hudebním průmyslu a pak natočil krátkou komedii *Pravý hák*, která se po úspěšném uvedení na několika festivalech stala jeho vstupenkou do Hollywoodu, kam jej angažovala společnost Revolution Studios. Uplatnil se převážně v komediálním žánru. Pracuje i v televizi, kde kromě tří neprodaných pilotů režíroval epizody sitcomů *Aliens in America* (2007, *Mimoni v Americe* – TV) a *The Neighbors* (2012, *Sousedí*). Má vlastní výrobní společnost WideAwake. – *Filmografie*: (režie, není-li uvedeno jinak) kr. f. o muži, jenž objeví svérázný způsob seznamování s opačným pohlavím, *The Right Hook* (2000, *Pravý hák*; + spol. sc.), buranská komedie o věčném smolaři *Zvíře* (2001, *The Animal*) s Robem Schneiderem, romantická studentská komedie *Sexbomba od vedle* (2004, *The Girl Next Door*) s Emilem Hirschem a Elishou Cuthbertovou, neprodané komediální piloty *Housebroken* (TV–2006, *Zkrocený muž*; + spol. prod.), *52 Fights* (TV–2006,

52 hádek) a The Law (TV–2009, Zákon), romantická komedie podle bestselleru Emily Giffinové o dvou přítelkyních, jež milují stejného muže, Tvůj snoubenec, můj milenec (2011, Something Borrowed) s Ginnifer Goodwinovou a Kate Hudsonovou, kriminální komedie Falešní poldové (2014, Let's Be Cops; + spol. sc., spol. prod., herec); (podíl na produkci) veselohra o dvou výtržnících, odsouzených k veřejně prospěšným pracím, Role Models (2008, Velcí bratři; r. David Wain – V). -mim-

Green, David Gordon k filmu Joe

DAVID GORDON GREEN (nar. 9. 4. 1975, Little Rock, Arkansas) pochází ze zdravotnické rodiny a vyrůstal v dallaském předměstí Richardson. Vystudoval filmovou produkci na Severokarolínské umělecké škole ve Winston-Salemu (1998) a odešel do Los Angeles, kde se snažil načerpat praktické zkušenosti. Podařilo se mu zajistit finance na celovečerní debut George Washington, jímž okamžitě upoutal pozornost a za nějž získal i řadu ocenění (mimo jiné Cena poroty a Cena za režii na Mezinárodním filmovém festivalu v Newportu, Cena NYFCC za první film, nominace na Cenu ISA za nejlepší film a za první scénář). Zaujal i druhým nezávislým snímkem Všechny opravdové holky (Zvláštní cena poroty na Filmovém festivalu Sundance). Následovaly temné rodinné příběhy Protiproud a Sněžní andělé, než se překvapivě uplatnil na poli mainstreamových hollywoodských komedií, z nichž komerčně nejúspěšnější byla ta první, Travička zelená. Často pracoval s producentkou Lisou Muskatovou (společnost Muskat Filmed Properties), a to i na dílech jiných režisérů, mimo jiné na dramatu tří bratrů Příběhy s brokovnicí (nominace na Cenu ISA v kategorii filmů do 500 000 dolarů) nebo na komedii o podvodném hledání talentů Úžasný svět hudby (nominace na Cenu ISA za nejlepší první film). Je tvůrcem animovaného sitcomu z kalifornského pobřežního městečka Good Vibes (2011, Dobré vibrace; + spol. prod.), producentem seriálu HBO o někdejšími baseballovém profesionálově Eastbound & Down (2009–2012, Nahoru a dolů; + spol. režie – TV) a výkonným producentem animovaného seriálu Chozen (2014) s titulní postavou bílého homosexuálního rappera propuštěného z vězení. Režuruje rovněž reklamní spoty (Chrysler, ESPN, GE Works a jiné), ovšem v celovečerní tvorbě se vrátil ke svým nezávislým kořenům remakem islandského snímku Doprava doleva pod titulem Prince Avalanche (Stříbrný medvěd na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně). K jeho pravidelným spolupracovníkům patřili mimo jiné kameraman Tim Orr, hudební skladatel David Wingo, střiháč Colin Patton či herec a scenárista Danny McBride, které vesměs poznal během filmových studií. – Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak) kr. školní filmy Pleasant Grove (1997; + sc.), jenž se stal základem jeho celovečerní prvotiny, a Physical Pinball (1998; + sc.) o dospívající dívce a jejím ovdovělém otci, debut o skupině dětí z chudé čtvrti jižanského městečka George Washington (2000; + sc., spol. prod. – TV), ovlivněný tvorbou Terrence Malicka, lyrický příběh první lásky All the Real Girls (2002, Všechny opravdové holky; + sc.) se Zooey Deschanelovou, rodinné drama Undertow (2004, Protiproud; + spol. sc., píseň) s Jamiem Bellem v úloze rebelantského chlapce, adaptace románu Stewarta O'Nana o teenagerovi z rozpadající se rodiny Snow Angels (2007, Sněžní andělé; + sc. – V) s Michaellem Angaranem, Kate Beckinsaleovou a Samem Rockwellem, kriminální komedie o soudním poslíčkovi a jeho věčně zhuleném dealerovi na útěku před gangstery Pineapple Express (2008, Travička zelená – V) se Sethem Rogenem a Jamesem Francem, vulgární pohádková parodie Princ a Prudás (2010, Your Highness) s Dannym McBridem, Jamesem Francem a Natalií Portmanovou, veselohra o nezodpovědném hlídači dětí The Sitter (2011, Spratci na zabití – TV) s Jonahem Hillem, neprodaný komediální pilot Black Jack (TV–2011, Černý Jack; + spol. prod.), komedie o silničáři uprostřed texaských lesů Prince Avalanche (2012; + sc., spol. prod. – TV) s Paulem Ruddem a Emilem Hirschem, působivý přepis románu Larryho Browna o napraveném trestanci, jenž se ujme týraného patnáctiletého chlapce, Joe (2013, Joe; + spol. prod.) s Nicolasem Cagem v titulní roli, příběh texaského zámečnicka v zajetí minulosti Manglehorn (2014; + spol. prod.) s Alem Pacinem v titulní úloze; (neúplná; podíl na produkci či výkonné produkci) Shotgun Stories (2007, Příběhy s brokovnicí; r. Jeff Nichols), Great World of Sound (2007, Úžasný svět hudby; r. Craig

Zobel – TV), The Catechism Cataclysm (2011, Pohroma katechismu; r. Todd Rohal), Compliance (2012, Nařčení; r. Craig Zobel – TV), Nature Calls (2012, Volání přírody; r. Todd Rohal), See Girl Run (2012, Dívka na útěku; r. Nate Meyer – TV), Camp X-Ray (2014; r. Peter Sattler), Land Ho! (2014, Země na obzoru; r. Martha Stephensová, Aaron Katz). -mim-

Greutert, Kevin k filmu Jessabelle

KEVIN GREUTERT (vlastním jménem Kevin Henry Greutert, nar. 31. 3. 1965, Pasadena, Kalifornie) je vnukem sochaře Henryho Greuterta (1907–1978), který se podílel na několika známých filmech (byl mimo jiné autorem mluvících stromů v muzikálu Čaroděj ze země Oz a repliky Mt. Rushmore v Hitchcockově díle Na sever Severozápadní linkou). Vystudoval pasadenskou Polytechnickou školu (1981–1983) a potom filmovou a televizní produkci na Jihokaliifornské univerzitě (USC; 1987). Psal povídky do časopisů, působil jako hudebník a od začátku 90. let získával praktické zkušenosti jako střihač, zejména u Alana Codyho. Samostatně stříhal zprvu krátké a ultralaciné projekty, spolupracoval také například na interaktivním videosnímku, nazvaném Uncompressed (2000). Prosadil se hororovou sérií SAW, jejíž dva poslední díly už režíroval. Žánru hororu zůstal věrný i nadále. Jeho manželkou je herečka Elizabeth Rowinová, která účinkovala v některých jeho filmech. – *Filmografie:* (neúplná; střih či podíl na něm, není-li uvedeno jinak) The Shot (1996, Rána; r. Dan Bell; + herec), SAW – Hra o přežití (2004, Saw; r. James Wan), SAW 2 (2005, Saw II; r. Darren Lynn Bousman), Journey to the End of the Night (2006, Svět drog; r. Eric Eason – V), Room 6 (2006, Pokoj 6; r. Michael Hurst), The Thirst (2006, Žízeň; r. Jeremy Kasten), SAW III (2006, Saw III; r. Darren Lynn Bousman), SAW IV (2007, Saw IV; r. Darren Lynn Bousman), Oni (2007, The Strangers; r. Bryan Bertino), SAW V. (2008, Saw V; r. David Hackl), The Collection (2011, Sbírka; r. Marcus Dunstan); (režie, není-li uvedeno jinak) kr. f. Pilgrim's Regress (2003, Poutníkův návrat; + sc., střih, spol. prod.) a Old Friends (2006, Staří přátelé; + spol. sc., střih, spol. prod.), SAW VI. (2009, Saw VI), SAW 3D (2010, Saw 3D), Jessabelle (2014, Jessabelle; + střih), Visions (2014, Přeludy; + střih). -mim-

Gunn, James k filmu Strážci Galaxie

JAMES GUNN (nar. 5. 8. 1970, St. Louis, Missouri) pochází z irské katolické rodiny a vyrůstal v předměstském Manchesteru. Absolvoval bakalářská studia psychologie na univerzitě v St. Louis, dva roky studoval film na losangeleské jezuitské univerzitě Loyola Marymount a potom kreativní psaní na Kolumbijské univerzitě v New Yorku (1995). Na začátku 90. let působil jako zpěvák v rockové skupině The Icons. Nastoupil jako scenárista u nezávislé společnosti Troma, specializující se na výrobu ultralaciných žánrových snímků, jejíž spoluzakladatel Lloyd Kaufman se stal jeho mentorem. V roce 2000 se osamostatnil akční komedií Lidé se zvláštními schopnostmi. Následně se uplatnil i v Hollywoodu a ze scenáristy se vypracoval na režiséra. Mimořádného úspěchu dosáhl dobrodružnou sci-fi Strážci Galaxie. Jako herec se objevil ve vlastních i cizích snímcích i v několika televizních seriálech. Byl výkonným producentem série krátkých filmů, vyráběných pro onlineovou službu Xbox Live, Horror Meets Comedy (2008), do níž přispěl snímkem Sparky & Mikaela. Společně s bratry Brianem a Seanem vytvořil internetový komediální seriál PG Porn (2008–2009; + spol. sc., režie, píseň, spol. prod., herec). V zábavním průmyslu pracují i další Gunnovi bratři Patrick a Matt. Ve spolupráci s Lloydem Kaufmanem napsal knihu All I Need to Know About Filmmaking I Learned from the Toxic Avenger (1998, Všechno, co potřebuju vědět o filmování, jsem se naučil od Toxického mstitele) o historii studia Troma. Sám je autorem románu The Toy Collector (2000, Sběratel hraček). Měl za manželku herečku Jennu Fischerovou (2000–2008). – *Filmografie:* (neúplná; scénář či podíl na něm, není-li uvedeno jinak) Tromeo and Juliet (1996, Tromeo a Julie; r. Lloyd Kaufman; + herec), The Specials (2000, Lidé se zvláštními schopnostmi; r. Craig Mazin; + spol. prod., herec), Scooby-Doo (2002, Scooby-Doo; r. Raja Gosnell; + spol. nám., píseň), Úsvit mrtvých (2004, Dawn of the Dead; r. Zack Snyder), Scooby-Doo 2: Nespoutané příšery (2004, Scooby-Doo 2: Monsters Unleashed; r. Raja Gosnell; + spol. píseň, spol. prod.); (herec, není-li uvedeno jinak) Citizen Toxie: The Toxic

Avenger IV (2001, Toxický mstitel 4: Masakr ve městě; r. Lloyd Kaufman – V), Melvin Goes to Dinner (2003, Melvin jde na večeři; r. Bob Odenkirk), The Ghouls (2003, Démoni; r. Chad Ferrin), LolliLove (2004, Lízátková láska; r. Jenna Fischerová; + spol. prod.); (režie, není-li uvedeno jinak) třiminutové kr. filmy Sgt. Kabukiman Public Service Announcement (1997, Veřejné oznámení seržanta Kabukimana; + sc., herec) a Hamster PSA (1997, Veřejné oznámení pro křečky; + sc.), komediální horor z malého města zasaženého mimozemskou nákazou Slither (2006, Slimák; + sc., herec – V), epizoda Sparky & Mikaela (TV–2008) do seriálu Horror Meets Comedy, pilotní díl nerealizovaného seriálu Humanzee! (TV–2008, Lidošimpanz!; + sc., spol. prod., herec), parodie na snímky o superhrdinech Super (2010; + sc., herec), závěrečná povídka Beezel (+ sc., spol. píseň) z filmu Mládeži nepřístupno (2013, Movie 43), výpravný komiksový příběh kriminálků, z nichž se stanou zachránci vesmíru, Strážci Galaxie (2014, Guardians of the Galaxy; + spol. sc., herec).

-mim-

Hallström, Lasse k filmu *Láska na kari*

LASSE HALLSTRÖM (vlastním jménem Lars Sven Hallström, nar. 2. 6. 1946, Stockholm, Švédsko) je synem zubaře a spisovatelky Karin Lybergové. Po otci byl nadšeným filmovým amatérem a během středoškolských studií natočil s přáteli 16mm dokument o hudební skupině spolužáků, jež v roce 1967 odvysílala švédská televize. Začal pro televizi pracovat profesionálně, nejprve jako režisér krátkých portrétů populárních skupin a později různých zábavných pořadů. Od poloviny 70. let se uplatnil i v celovečerní filmové tvorbě, především komediemi o dětech a mládeži. Nečekaný úspěch snímku *Můj život jako pes* ve Spojených státech (mimo jiné Cena ISA za zahraniční film, oscarové nominace za scénář a režii) jej přivedl do Hollywoodu. Za oceánem uplatnil své největší přednosti, jimiž jsou cit pro rozehrávání dramatických situací a pevné režijní vedení herců. Z jeho poněkud nevyrovnané americké tvorby, jež převážně sestává z kultivovaných adaptací literárních děl, vynikají dramata *Co žere Gilberta Grapea?*, v němž se naplno projevil herecký talent Leonarda DiCapria v roli duševně postiženého chlapce, a *Pravidla moštárny* (nominace za Oscara za režii) s oscarovým výkonem Michaela Cainea ve vedlejší úloze lékaře. Dvě z jeho děl měly oscarové nominace v kategorii nejlepší film (*Pravidla moštárny*, *Čokoláda*). Byl režisérem a výkonným producentem pilotního dílu fantastického kriminálního seriálu o nesmrtelném newyorském detektivovi *New Amsterdam* (2008, Nový Amsterdam). Má syna z manželství s herečkou Malou Dahlbergovou (1976–1985), v březnu 1994 se jeho druhou ženou stala herečka Lena Olinová, s níž vychovává dceru. – *Filmografie*: (režie, není-li uvedeno jinak) střm. komedie o mladých lidech *Ska vi gå hem till dej eller till mej eller var och en till sitt?* (TV–1973, Půjdem ke mně nebo k tobě nebo každý sám domů?; + sc., kam., střih), kr. f. *Flyttningen* (TV–1974, Stěhování; + sc., kam., střih), komedie *En kille och en tjej* (1975, Kluk a holka; + spol. sc., kam., střih), minisérie *Semlons gröna dalar* (TV–1977, Zelená údolí Semlonu), hraný dok. z australského turné známé skupiny ABBA ve filmu (1977, ABBA: The Movie; + spol. sc., spol. střih), komedie *Jag är med barn* (1979, Čekám dítě; + spol. sc., střih), střm. f. *Kom igen, nu'rå!* (TV–1981, Do toho!; + spol. sc.), společenská komedie z válečných let *Tuppen* (1981, Kohout; + spol. sc., spol. střih), herecká komedie *Två killar och en tjej* (1983, Dva kluci a holka; + spol. sc., spol. střih), citlivý příběh dospívajícího chlapce podle autobiografického románu Reidara Jönssona *Můj život jako pes* (1985, Mitt liv som hund; + spol. sc.), adaptace dětských knížek Astrid Lindgrenové *Alla vi barn i Bullerbyn* (1986, Děti z Bullerbynu) a *Mer om oss barn i Bullerbyn* (1987, Více o dětech z Bullerbynu), uvedené v české televizi v autorském sestřihu jako sedmidílný seriál pod názvem *Děti z Bullerbynu*, romantická komedie *Once Around* (1991, Jednou dokola – V) s Richardem Dreyfussem a Holly Hunterovou, působivá adaptace románu Petera Hedgese o mladíkovi ze zapadlého městečka, jenž se musí starat o retardovaného bratra a nestvůrně obézní matku, *What's Eating Gilbert Grape* (1993, Co žere Gilberta Grapea?; + spol. prod. – TV) s Johnnym Deppem a Leonardem DiCapriem, melodramatický příběh manželské krize *Síla lásky* (1995, Something to Talk About) s Julií Robertsovou a Dennisem Quaidem, účast na kolektivním filmu čtyřiceti režisérů ke 100. výročí kinematografie *Lumière et compagnie* (1995, Lumière & spol. – TV),

přepis románu Johna Irvinga o osudech sirotka ve 40. letech Pravidla moštárny (1999, The Cider House Rules) s Tobeyem Maguirem, poetická komedie podle románu Joanne Harrisové Čokoláda (2000, Chocolat) s Juliette Binocheovou, psychologické drama ovdovělého muže podle románu E. Annie Proulxové Ostrovní zprávy (2001, The Shipping News) s Kevinem Spaceym, drama rančera, jenž se po letech sbližuje se svojí ovdovělou snachou, Žít po svém (2004, An Unfinished Life) s Robertem Redfordem a Jennifer Lopezovou, komedie o osudech proslulého milovníka Casanova (2005, Casanova) s Heathem Ledgerem, drama vztahu poznamenaného ženiným znásilněním Open Window (2005, Otevřené okno; r. Mia Goldmanová; spol. prod.), drama podle skutečných událostí Skandál (2006, The Hoax) s Richardem Gerem v roli autora podvrženého životopisu podivínského milionáře Howarda Hughesa, drama profesora, který se ujme zatoulaného zvířete, Hachiko: A Dog's Story (2008, Hačikó – příběh psa – V) s Richardem Gerem a Joan Allenovou, adaptace románu Nicholase Sparkse Milý John (2010, Dear John) s Channingem Tatumem a Amandou Seyfriedovou, drama podle románu Paula Tordaye Lov lososů v Jemenu (2011, Salmon Fishing in the Yemen) s Ewanem McGregorem a Emily Bluntovou, kriminální drama Hypnotizér (2012, Hypnotisören; + spol. sc.), romantický příběh ženy utíkající před minulostí Bezpečný přístav (2013, Safe Haven), natočený opět podle románu Nicholase Sparkse, adaptace kuchařského bestselleru Richarda C. Moraise Lásky na kari (2014, The Hundred-Foot Journey) s Helen Mirrenovou.

-mim-

Hamidi, Mohamed k filmu Má vlast

MOHAMED HAMIDI (nar. 14. 11. 1972, Bondy, Seine-Saint-Denis) přes deset let učil obchodní management v Bobigny, na předměstí Paříže. Přednášel také o nových médiích na Science Po Paris. Je předsedou a jedním ze zakladatelů internetového média Bondy Blog, kde v letech 2006 a 2007 působil také jako editor. Pomáhal založit a předsedal organizaci Alter-Egaux Association, která nabízí mladým lidem ze sociálně slabšího prostředí poradenství o možnostech vzdělávání a o profesních nabídkách. Podílel se jako režisér a scenárista na rozličných mediálních, rozhlasových, televizních a jevištních projektech; například show Jamela Debbouze, Malika Bentalha a Abdelkadera Secteura. Tyto herce, pocházející stejně jako on ze země Maghrebu, obsadil také do svého autobiograficky laděného celovečerního debutu Má vlast (2013) o mladém Alžířanovi, který celý život prožil ve Francii, ale musí se vrátit do země předků kvůli záchraně rodinného domu před demolicí. Podílel se i na scénáři snímku La marche (2013, Pochod; r. Nabil Ben Yadir).

-fik-

Hancock, John Lee k filmu Zachraňte pana Bankse

JOHN LEE HANCOCK (vlastním jménem John Lee Hancock, Jr., nar. 15. 12. 1956, Longview, Texas) je nejstarším ze čtyř dětí profesionálního hráče amerického fotbalu. Vystudoval angličtinu na Baylorově univerzitě v texaském Wacu a pak absolvoval tamější právnickou fakultu. Čtyři roky pracoval v houstonské advokátní firmě. Přesídlil do Los Angeles a stal se členem divadelního souboru Fountainhead a spoluzakladatelem jiného souboru Legal Aliens Theatre, v němž inscenoval vlastní texty. Filmové zkušenosti získal jako asistent režie a produkce. Debutoval nezávislým snímkem Romance s překážkami, který se prakticky nedostal do kin. Prosadil se teprve jako scenárista dvou filmů Clinta Eastwooda, jejichž natáčení mohl sledovat na place. Pak se uplatnil v televizi jako režisér a výkonný producent seriálů L. A. Doctors (1998–1999, Doktoři z L. A.; + nám., spol. sc. – TV) a Falcone (2000). I přes kolosální neúspěch nákladného westernu Pevnost Alamo pokračoval v režijní kariéře. Dobrý ohlas měla jeho sportovní dramata podle skutečných událostí, zejména mimořádně úspěšné Zrození šampióna, jež vyneslo Sandře Bullockové Oscara za roli energické adoptivní matky talentovaného teenagera. Za svůj nejnovější snímek Zachraňte pana Bankse byl nominován na Cenu BAFTA v kategorii britských filmů. – Filmografie: (scénář či podíl na něm, není-li uvedeno jinak) drama uprchlého trestance Dokonalý svět (1993, A Perfect World; r. Clint Eastwood), rekonstrukce autentického kriminálního případu podle bestselleru Johna Behrendta Půlnoc v zahradě dobra a zla (1997, Midnight in the Garden of Good and Evil; r.

Clint Eastwood), rodinný snímek *My Dog Skip* (1999, Můj pes Skip; r. Jay Russell; spol. prod. – V), dobrodružný fantastický na motivy známé pohádky *Sněhurka a lovec* (2012, *Snow White and the Huntsman*; r. Rupert Sanders); (režie, není-li uvedeno jinak) příběh dobrosrdečného jezdce rodea a jeho dívky *Hard Time Romance* (1991, *Romance s překážkami*; + sc.), příběh středoškolského baseballového kouče Jima Morrisa, jenž se v pokročilém věku stane profesionálním nadhazovačem, *The Rookie* (2002, *Hráč – V*) s Dennisem Quaidem, rekonstrukce známé události z texaské historie *The Alamo* (2004, *Pevnost Alamo*; + spol. sc. – V) s Billym Bobem Thorntonem a Dennisem Quaidem, další skutečný příběh nemotorného černého teenagera, jenž se stane fotbalovou hvězdou, *The Blind Side* (2009, *Zrození šampióna*; + sc. – V), biografický snímek o vzniku filmové adaptace *Mary Poppins*ové, nazvaný *Zachraňte pana Bankse* (2013, *Saving Mr. Banks*) s Emmou Thompsonovou v roli autorky P. L. Traversové a Tomem Hanksem jako Waltem Disneym. -mim-

Harlin, Renny k filmu *Herkules: Zrození legendy*

RENNY HARLIN (vlastním jménem Lauri Mauritz Harjola, nar. 15. 3. 1959, Riihimäki, kraj Häme, Finsko) je synem lékaře a zdravotní sestry. Od mládí natáčel amatérské snímky. Vystudoval katedru vizuálních médií na Helsinské univerzitě a již během studií založil vlastní společnost na výrobu dokumentů a reklamních spotů. V polovině 80. let odešel do Spojených států, kde se mu podařilo sehnat finance na celovečerní prvotinu *Arktické peklo*, jež vznikla ve finsko-americké produkci a ve Finsku byla cenzurou zakázána. Ohlas čtvrtého snímku populární série *Noční můra v Elm Street* (nominace na Cenu Saturn) ho etabloval v Hollywoodu a pokračování *Smrtonosné pasti* z něj učinilo vyhledávaného tvůrce akčních žánrů. Po komerčním nezdaru nákladných snímků *Ostrov hrdlořezů* a *Dlouhý polibek na dobrou noc*, v nichž se marně pokoušel udělat akční hvězdu z Geeny Davisové, se jeho tvorba omezila na řadové žánrové filmy. V roce 2004 vystřídal Paula Schradera a kompletně přetočil prequel k proslulému *Vymítači ďábla*, což však stejně nezachránilo snímek před fiaskem. Byl čtyřikrát nominován na Zlatou malinu za režii (*Dobrodružství Forda Fairlanea*, *Ostrov hrdlořezů*, *Formule!*, *Vymítač ďábla: Zrození*). Pro finskou televizi režíroval domácí verzi populárního soutěžního pořadu *Gladiattorit* (1993–1994, *Gladiátoři*; + spol. sc., spol. prod.) a natáčel epizody různých amerických seriálů, například *Burn Notice* (*Status: Nežádoucí – TV*), *White Collar* (*Ve službách FBI – TV*), *Covert Affairs* (*V utajení – TV*), *Graceland*. V rámci vlastní společnosti *Midnight Sun Productions* se podílel na několika dílech jiných tvůrců; za adaptaci autobiografické knihy Caldera Willinghamy *Popínává růže* dostal Cenu ISA. Jeho manželství s herečkou Geenou Davisovou (1993–1998) skončilo, když se mu narodil syn ze vztahu s osobní asistentkou Tiffany Bowneovou. – *Filmografie*: (režie, není-li uvedeno jinak) kr. f. *Huostaanotto* (1980, *Opatrovnictví*; + sc.), kr. dok. o helsinské mládeži *Kohtauspaikka 33* (TV–1981; + spol. prod., hlas), naivní thriller o třech Američanech, kteří zabloudí z Finska do Sovětského svazu, *Born American* (1986, *Arktické peklo*; + spol. sc., hlas – V), horor o duchovi popraveného vězně, jenž se mstí dozorcí, *Prison* (1987, *Věznice – V*), díl z úspěšné hororové série *Noční můra v Elm Street 4: Vládce snu* (1988, *A Nightmare on Elm Street 4: The Dream Master*; + herec), akční thriller *Smrtonosná past 2* (1990, *Die Hard 2*) s Brucem Willisem, rokenrolová detektivní veselohra *The Adventures of Ford Fairlane* (1990, *Dobrodružství Forda Fairlanea – V*) s komikem Andrewem Dicem Clayem, akční film z vysokohorského prostředí *Cliffhanger* (1993, *Cliffhanger*; + spol. prod.) se Sylvesterem Stallonem, dobrodružný pirátský snímek *Ostrov hrdlořezů* (1995, *Cutthroat Island*; + spol. prod., herec) s Geenou Davisovou a Matthewem Modinem, akční thriller *Dlouhý polibek na dobrou noc* (1996, *The Long Kiss Goodnight*; + spol. prod.) s Geenou Davisovou, podmořský thriller *Útok z hlubin* (1999, *Deep Blue Sea*; + herec) s Thomasem Janem a Saffron Burrowsovou, neprodaný pilot k hororovému seriálu *T.R.A.X.* (TV–2000), akční sportovní drama *Formule!* (2001, *Driven*; + spol. prod., herec), natočené podle scénáře protagonisty Sylvestera Stallonea, thriller z opuštěného ostrova *Mindhunters* (2004, *Lovci myšlenek*; + spol. prod. – V), dobrodružný horor *Vymítač ďábla: Zrození* (2004, *Exorcist: The Beginning*) se Stellanem Skarsgårdem, fantastický horor *The Covenant* (2006, *Síly temna – V*), kriminální

thrillery Cleaner (2007, Zametač stop – V) se Samuelem L. Jacksonem a 12 Rounds (2008, 12 kol; + hlas – V), příběh válečného reportéra během rusko-gruzínského konfliktu 5 Days of War (2010, Pět dní války), thriller Záhada Hory mrtvých (2012, The Dyatlov Pass Incident; + spol. prod.), dobrodružný historický film Herkules: Zrození legendy (2013, The Legend of Hercules; + spol. prod.); (produkce, výkonná produkce či podíl na nich) příběh dospívajícího chlapce na americkém jihu Rambling Rose (1991, Popínavá růže; r. Martha Coolidgeová – V), komedie ze zákulisí vysoké politiky Speechless (1994, Bez řečí; r. Ron Underwood – V), kriminální drama Mistrial (TV–1996, Lekce; r. Heywood Gould – TV), komedie o muži, který strávil celý život v atomovém krytu, Dožeh co se dá! (1998, Blast from the Past; r. Hugh Wilson), psychologický thriller Intimní past (2010, The Resident; r. Antti Jokinen). -mim-

Herngren, Felix k filmu Stoletý stařík, který vylezl z okna a zmizel

FELIX HERNGREN (vlastním jménem Felix Tobias Herngren, nar. 4. 2. 1967, Stockholm) je bratrem režiséra a scenáristy Månse Herngrena (nar. 1965) a novinářky, spisovatelky a televizní producentky Moy Herngrenové (nar. 1969). Začínal jako komediální herec, který na sebe upozornil postavou jednoho z protagonistů v komediálním sportovním seriálu o čtyřech velmi neúspěšných tenistech S*M*A*S*H (1990), kde měl za partnera bratra, který se na projektu podílel ještě jako jeden ze scenáristů a režisérů. Stal se oblíbeným komikem a účinkoval ve filmech i v televizních seriálech či zábavných pořadech, mimo jiné Pentagon (1997), Fångarna på fortet (2003, Pevnost Boyard), Pangbulle (2001), BingoLotto (2002), Hjälp! (2009, Pomoc!). Veselohernímu žánru zůstává věrný i jako scenárista, režisér a producent. Všechny obory dohromady včetně hlavní role si vyzkoušel u seriálu Solsidan (2010–2013, Sluneční strana). Dále režíroval některé díly komediálního programu Sverige dansar och ler (2007, Švédsko tančí a směje se) a seriálu Torpederna (2014, Torpéda) a na dvou epizodách seriálu Beck (1997, Inspektor Beck) se podílel jako střihač. Uznání si vydobyl i jako tvůrce reklamních spotů (v roce 2001 ho The Gunn Report zařadil mezi pět nejlepších režisérů spotů na světě). Autorsky, režijně a herecky se podílel na dvou celovečerních filmech, ale samostatně v celovečerním filmu debutoval až údajně nejdražším švédským snímkem, černou komedií Stoletý stařík, který vylezl z okna a zmizel. V roce 2007 založil produkční společnost FLX, v níž zastává funkci kreativního ředitele. Na řadě projektů spolupracoval s bratrem. Jeho druhou manželkou a matkou dvou dětí je od roku 2005 herečka Anna-Clara Byströmová (nar. 1979). – *Filmografie* (herec, není-li uvedeno jinak) Charles Nonsens (TV–1988; r. Johan Hagelbäck), Bert: Den siste oskulden (1995, Bert: Poslední panna; r. Tomas Alfredson), Definitivt Papi Raul (TV–1997, Definitivní Papi Raul; r. John Nordling, Anna Sommanssonová, Jörgen Bergmark), Adam & Eva (1997, Adam a Eva; r. Måns Herngren, Hannes Holm – TV), komedie o citové krizi ženatého advokáta Vuxna människor (1999, Dospělí lidé; r. Fredrik Lindström; + spol. sc., spol. režie, spol. střih), Naken (2000, Nahý; r. Torkel Knutsson, Mårten Knutsson – V), vztahová komedie o dvou bratrech a jejich milostných zmatcích po rozvodu Varannan vecka (2006, Obtýden; r. Måns Herngren, Hannes Holm, Hans Ingemansson; + spol. sc., spol. režie), kr. f. Konvex-T (2008; r. Johan Lundh), přepis celosvětového bestselleru Jonase Jonassona o šíleném životním příběhu svěhlavého muže, který se absurdně zapletl do velkých historických událostí 20. století, Stoletý stařík, který vylezl z okna a zmizel (2013, Hundraåringen som klev ut genom fönstret och försvann; spol. sc., režie, spol. prod.). -fik-

Hoffman, Michael k filmu Co s láskou

MICHAEL HOFFMAN (vlastním jménem Michael Lynn Hoffman, nar. 30. 11. 1956, Honolulu, Havaj) vyrůstal v Idahu. Vystudoval divadlo na Státní univerzitě v Boise (1979) a díky prestižnímu Rhodesovu stipendiu se dostal na Oxfordskou univerzitu, kde vedle studia anglické literatury praktikoval divadelní a posléze i filmovou režii. Debutoval školním snímkem Privilegovaní v produkci Oxfordské filmové společnosti, kterou spoluzakládal, a svůj druhý film natočil díky finanční pomoci Johna Schlesingera. Po návratu do Spojených států pokračoval ve filmové dráze s výrazným přispěním Redfordovy výrobní společnosti

Wildwood. Uplatnil se v Hollywoodu (Bublifuk, Báječný den, Sen noci svatojánské), ale raději pracoval nezávisle. Největšího ohlasu dosáhl životopisným dramatem Poslední zastávka (nominace na Cenu ISA za scénář a za režii). Režíroval také pilotní epizodu dramatického televizního seriálu MDs (2002, Lékaři). V rámci vlastní produkční společnosti Serenade Films podporuje tvorbu jiných režisérů. Od roku 1994 má za manželku scenáristku Samanthu Silvaovou, s níž žije v idažském Boise a vychovává tři děti. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* drama univerzitních studentů Privileged (1982, Privilegovaní; + spol. sc., herec), komedie o dvou edinburských mladících, olupujících americké turisty, Restless Natives (1985, Neklidní rodáci – TV), drama o nenaplněných snech středoškolských absolventů Promised Land (1987, Zaslíbená krajina; + sc. – V), komedie o americkém studentovi, trávícím Vánoce v excentrické rodině své kanadské přítelkyně, Some Girls (1988, Prima děvčata – TV) s Patrickem Dempseym a Jennifer Connollyovou, komedie ze zákulisí televizních mýdlových oper Soapdish (1991, Bublifuk – TV) se Sally Fieldovou a Kevinem Kline, drama lékaře na anglickém dvoře Karla II. Restoration (1995, Čas smyslnosti – V) s Robertem Downeym, Jr., romantická komedie Báječný den (1996, One Fine Day) s Michelle Pfeifferovou a Georgem Clooneym, adaptace Shakespearovy komedie A Midsummer Night's Dream (1999, Sen noci svatojánské; + sc., spol. prod. – V) s Kevinem Kline, Michelle Pfeifferovou a Rupertem Everettem, drama idealistického učitele The Emperor's Club (2002, Klub vyvolených – V) s Kevinem Kline, příběh dramatika, jehož premiéra koliduje s důležitým sportovním utkáním, Game 6 (2004, Šestý zápas – TV) s Michaellem Keatonem, dok. o fotbalovém týmu Hoffmanovy domovské univerzity Out of the Blue: A Film About Life and Football (2007, Modří: Film o životě a fotbalu), drama posledních dnů spisovatele Tolstého The Last Station (2009, Poslední zastávka; + sc.) s Christopherem Plummerem a Helen Mirrenovou, remake stejnojmenné kriminální komedie ve scenáristické úpravě bratří Coenů Gambit (2012, Gambit) s Colinem Firthem, Cameron Diazovou a Alanem Rickmanem, adaptace bestselleru Nicholase Sparkse o pozdním setkání někdejších milenců Co s láskou (2014, The Best of Me) s Michelle Monaghanovou a Jamesem Marsdenem; (*podíl na výkonné produkci*) The Great New Wonderful (2005, Začít úplně jinak; r. Danny Leiner – TV), Twelve and Holding (2005, Dvanáctiletí; r. Michael Cuesta – TV), The Narrows (2008, Úžina; r. François Velle). -mim-

Holmesová, Peggy k filmu Zvonilka a piráti

PEGGY HOLMESOVÁ (nar. 2. 1. 1963, Las Vegas, Nevada, USA) začínala jako tanečnice na scéně i v televizi a ve filmu, kde dostala i několik drobných rolí, spjatých s její profesí. Posléze začala asistovat známým choreografům Michaelu Petersovi a zejména Kennymu Ortegoví. Jako choreografka se podílela na hraných filmech, například Báječní Bakerovi hoši (1989, The Fabulous Baker Boys; r. Steve Kloves), se známou taneční kreací Michelle Pfeifferové na klavíru nebo Wayneův svět (1992, Wayne's World; r. Penelope Spheerisová), ale i na animovaných snímcích, například Kniha džunglí 2 (2003, The Jungle Book 2; r. Steve Trenbith). Choreografická vystoupení zpracovávala i pro televizi; za seriál Fame LA (1997–1998) získala Cenu Emmy za mimořádný výkon v choreografii. Podílela se i na koncertních vystoupeních významných zpěváků (mimo jiné Barbra Streisandová, Michael Jackson, Ben Vereen). Její filmová dráha je úzce spjatá se Studiemi Walta Disneyho, kde se přes choreografii propracovala až k režii animovaných snímků. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak):* kr. segment Belles on Ice (Krásky na ledě; sc.) z animované série Mickey's Twice Upon Xmas (2004), dlouhometrážní animovaný debut The Little Mermaid: Ariel's Beginning (2008, Malá mořská víla: Arielin začátek) uvedený na videu, první část příběhů okřídlené víly z Hvězdné roklinky Zvonilka: Tajemství křídel (2012, Secret of the Wings; spol. režie Bobs Gannaway; + spol. sc.) a jejich pokračování Zvonilka a piráti (2014, The Pirate Fairy; + spol. nám). -tbk-

Holzhausen, Johannes k filmu Velkolepé muzeum

JOHANNES HOLZHAUSEN (nar. 1960, Salcburk), studoval dějiny umění ve Vídni a při škole se podílel na různých uměleckých projektech. V letech 1987–1995 pokračoval ve studiích režie na Vídeňské filmové akademii, kde také natočil svůj první dokument Koho bozi milují, úspěšný na několika festivalech. Pět let pracoval na celovečerním dokumentu Na všech mořích, uvedeném na Berlinale. – *Filmografie: (dokumentární filmy; režie, není-li uvedeno jinak)* kr. filmy Wen die Götter lieben (1992, Koho bozi milují; + sc., prod.) a Das letzte Ufer (1995, Poslední břeh; + sc., kam., zvuk), celovečerní portrét rakouské Romky Ceija Stojka (1999; r. Karin Bergerová; spol. prod.), střm. politický videodok. zero crossing (2000), dok. o vyřazené sovětské letadlové lodi Auf allen Meeren (2001, Na všech mořích; + sc.), životopisný dok. Im Spiegel der Maya Deren (2002, V zrcadle Mayi Derenové; r. Martina Kudlacek; spol. prod.), dok. o vylidňování venkova v Horním Falcu Der Gang der Dinge (TV–2005, Volný průběh), kr. dok. Stift Klosterneuburg (2006, Klášter Klosterneuburg; + sc.), kr. dok. Frauentag (2007, Den žen; + zvuk), celovečerní dok. o rekonstrukci vídeňského Kabinetu umění a jeho sbírek Velkolepé muzeum (2014, Das grosse Museum; + spol. sc.). -tbk-

Hughes, Patrick k filmu Expendables: Postradatelní 3

PATRICK HUGHES (nar. 15. 5. 1978, Sydney) absolvoval filmovou školu na Victorian College of Arts (VCA) v Melbourne a prosadil se jako úspěšný tvůrce reklamních spotů (Playstation, BMW, Honda), k nimž patřil i hraný snímek Cedulky pro firmu Schweppes, oceněný Zlatým lvem na prestižním specializovaném Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes 2010. Na mnoha festivalech byly uváděny i jeho krátké filmy. Upozornil na sebe celovečerním debutem, temným thrillerem Red Hill, který byl mimo jiné uveden v sekci Jiný pohled na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech 2010. Právě díky tomuto snímku mu Sylvester Stallone nabídl režii třetího dílu série Expendables: Postradatelní. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* kr. absolventský snímek The Director (2000, Režisér; + sc. střih, spol. prod.), The Lighter (2001, Zapalovač) a Signs (2008, Cedulky; + spol. sc.), thriller o střetu nového policisty s nebezpečným uprchlým vězněm Red Hill (2010; + sc., střih, spol. prod.), pokračování příběhů komanda žoldáků s veteránskými akčními hrdiny Expendables: Postradatelní 3 (2014, The Expendables 3). -tbk-

Chaumeil, Pascal k filmu Dlouhá cesta dolů

PASCAL CHAUMEIL (nar. 9. 2. 1961, Paříž – zem. 27. 8. 2015, Paříž, na rakovinu) začínal v druhé polovině 80. let jako asistent různých režisérů (Bernard Stora, Pierre Tchernia, Régis Wargnier, Charlotte Brandstromová, Bernard Nauer). Luc Besson, jemuž asistoval u Leona, mu na dalších filmech svěřil práci s druhým štábem a umožnil mu natočit samostatnou prvotinu Muži s punčochami, za niž dostal Cenu za nejlepší krátký film na festivalu kriminálních snímků v Cognacu. Chaumeil potom režíroval reklamní spoty a pracoval v televizi, kde kromě několika celovečerních filmů natáčel epizody různých seriálů, mimo jiné Avocats & associés (Advokáti a společníci), Blague à part (Žerty stranou), Engrenages (Dvojí spravedlnost – TV), Fais pas ci, fais pas ça (Nedělej tohle, nedělej tamto), Spotless (Bez poskvrny). Za romantickou komedii (K)lamač srdcí byl nominován na Césara za nejlepší debut i za nejlepší film a veselohernímu žánru zůstal věrný i v další tvorbě. Příležitostně vystupuje jako herec v epizodních rolích. – *Filmografie: (il. režie)* Pátý element (1997, The Fifth Element; r. Luc Besson), Les couloirs du temps: Les visiteurs II (1998, Návštěvníci 2: V chodbách času; r. Jean-Marie Poiré – V), Johanka z Arku (1999, Joan of Arc; r. Luc Besson); (režie, není-li uvedeno jinak) kr. filmy Peinard (1995, Klidás; spol. r. Denis Bardiau), Des hommes avec des bas (1996, Muži s punčochami; + sc.) a Liens sacrés (2001, Posvátné svazky), příběh soudkyně, která chce po rozvodu s nevěrným manželem začít nový život, Clémence (TV–2003), komedie o patáliích loďařské rodiny Mer belle à agitée (TV–2006, Moře krásné až rozbouřené), minisérie o první francouzské ženě v prezidentském úřadě L'état de Grace (TV–2006, Gracein stát), kriminální thriller z provinčního města Duel en ville (TV–2008, Souboj ve městě), komedie o profesionálním rozbíječi vztahů (K)lamač srdcí (2010,

L'arnacoeur) s Romainem Durisem a Vanessou Paradisovou, další romantická komedie Un plan parfait (2012, Skvělý plán – TV) s Diane Krugerovou a Danym Boonem, adaptace tragikomického románu Nicka Hornbyho o očistujícím setkání několika sebevrahů Dlouhá cesta dolů (2013, A Long Way Down) s Piercem Brosnanem a Toni Colletteovou, příběh nezaměstnaného dělníka, který se z existenčních důvodů nechá najímat jako zabiják, Un petit boulot (2015, Málo práce) s Romainem Durisem. -mim-

Chauveron, Philippe de k filmu Co jsme komu udělali?

PHILIPPE DE CHAUVERON (nar. 15. 11. 1965, Paříž) vystudoval v roce 1986 Vyšší školu filmových studií (ESEC). Nejprve natočil tři krátké hrané filmy a jako spoluscenárista se podílel na několika filmech a televizních titulech, mimo jiné na epizodě Mise à l'index (1992, Zákaz) ze seriálu Sueurs froides (1992, Mráz po zádech) a na třech epizodách seriálu Les bleus (2007–2010, Nováčky). Jeho spoluscenáristou bývá bratr Marc de Chauveron. – *Filmografie: (režie a scénář, či podíl na něm, není-li uvedeno jinak)* kr. filmy Gros (1989, Tlustý; spol. r. Emmanuel Silvestre), Monsieur Schmitt (1996, Pan Schmitt) a Il faut faire chier Albert (1997, Je třeba nasrat Alberta), situační komedie silvestrovské noci, kdy parta bizarních „přátel“ hatí protagonistovy milostné plány, Les parasites (1998, Paraziti), krimikomédie o dvou policejních kolezích a dlouholetých kamarádech, jejichž službu i přátelství naruší milostný vztah jednoho z nich s manželkou toho druhého, L'amour aux trousses (2005, Manželka mého partnera – TV), rodinná komedie podle komiksu Godiho a Zidroua o peripetiích školáka, který se snaží dostat dobré známky všemi možnými prostředky, L'élève Ducobu (2011, Žák Ducobu), další školákovy příhody, tentokrát s rodiči během společné letní dovolené, Les vacances de Ducobu (2012, Ducobuovy prázdniny), situační komedie o maloměstské katolické rodině, v níž se čtyři dcery se provdají za muže jiného vyznání a různé barvy pleti, Co jsme komu udělali? (2013, Qu'est-ce qu'on a fait au bon dieu?); (scénář či podíl na něm, není-li uvedeno jinak) Les truffes (1995, Blbci; r. Bernard Nauer), Dans la cour des grands (1995, Na dvoře dospělých; r. Florence Straussová), Bingo! (1998; r. Maurice Illouz), La beuze (2003, Droga; r. François Desagnat, Thomas Sorriaux), Neuilly sa mère! (2009, Neuilly, jeho matka!; r. Gabriel Julien-Laferrrière), Les seigneurs (2011, Páni; r. Olivier Dahan; spol. sc.). -fik-

Chiesa, Guido k filmu Radio Alice

GUIDO CHIESA (nar. 18. 11. 1959, Turín, Piedmont) natáčel v letech 1979–1981 amatérské krátké filmy společně s Lucou Gasparinim. V roce 1983 absolvoval dějiny filmu na filozofické fakultě univerzity v Turíně diplomovou prací o filmových žánrech. Odešel do Spojených států, kde působil jako asistent u filmařů Nicolase Roega, Michaela Cimina, Jima Jarmusche a Amose Poea. Souběžně natáčel krátké dokumenty, videoklipy a reklamní spoty a pracoval pro televizi. V New Yorku působil i jako kulturní korespondent a přispěvatel do hudebních periodik a časopisů, psal knihy o filmu a o hudbě a spolupracoval na zábavních rozhlasových pořadech. Počátkem 90. let se vrátil do Itálie, kde realizoval svůj první celovečerní hraný film Případ Martello. Kromě dokumentů se v hrané tvorbě zaměřuje na události z minulosti Itálie jako byly protifašistický odboj ve filmu Partyzán Johnny (2000) nebo extremismus 70. let ve snímku Radio Alice (2004). Nadále se věnuje publicistické a redakční činnosti. V roce 2011 obdržel Ocenění Diega Fabbriho za publikaci Manuale di regia cinematografica (Příručka filmové režie). – *Filmografie: (scénář či podíl na něm a režie, není-li uvedeno jinak), (krátké filmy)* Give Me a Spell (1985, Zaskoč za mě), Black Harvest (1986, Černá sklizeň), Civiltà (1992, Civilizace), Quei momenti eroici (1995, Ty hrdinné okamžiky), Il cuore del soldatino (2006, Vojáckovo srdce); (dokumentární filmy) Memorie di una fabbrica (1994, Vzpomínky na jednu továrnu), 25 Aprile: la memoria inquieta (1995, 25. duben: neklidná paměť), Torino in guerra. 1940–1945 (1995, Turín ve válce. 1940–1945), Indipendenti a New York. Radiografia di un'alternativa (1996, Nezávislí v New Yorku. Radiografie jedné alternativy), Rane, culatelli e lucciole (1996, Žáby, salám a světlušky), epizoda I fratelli Taviani (Bratři Tavianiové) z televizního cyklu Ritratti d'autore (1996, Autorské portréty), Il materiale

resistente (1996, Odolný materiál; spol. režie Davide Ferrario), Nascita di una democrazia (1997, Zrození jedné demokracie), Partigiani (Partyzáni; + spol. prod.), Petali di candore. Marlene Kuntz '96-'97 (1997, Bělostné listy. Marlene Kuntzová 96-97; spol. režie Francesca Dall'Oliová), Volare: la grande trasformazione /1951–1965/ (1998, Létat: velká přeměna /1951–1965/), Un giorno di fuoco (1998, Palebný den), Una questione privata. Vita di Beppe Fenoglio (1998, Soukromá otázka. Život Beppe Fenoglia), Non mi basta mai (1999, Nikdy mi nestačí; spol. režie Daniele Vicari), Provini per un massacro (2000, Vzorky kvůli jednomu masakru), Ma che ci faccio io a Sanremo (2001, Ale co dělám tady v San Remu), účast na kolektivním dokumentu Un altro mondo è possibile (2001, Jiný svět je možný), Alice è in paradiso (2002, Alice je v ráji), Il contratto (2002, Kontrakt), Sono stati loro. 48 ore a Novi Ligure (2003, Byli to oni. 48 hodin v Novi Ligure; + spol. prod.), Stessa spiaggia, stesso mare (2006, Stejná pláž, stejné moře), Kishe lone – La nostra Chiesa (2007, Kishe lone – Naše církev; spol. režie Enzo Mercuri), Le pere di Adamo (2008, Adamovy hrušky), Don't Talk About It: Italy's Secret Heroes (2014, Nemluvte o tom: Tajní hrdinové Itálie; r. Oren Jacoby; spol. prod.); (celovečerní hrané filmy) psychologické drama pojišťovatele, jenž musí po letech uzavřít případ zmizelého partyzána, Il caso Marellò (1991, Případ Marellò), psychologické drama o muži, který připravuje pomstu za manželskou nevěru, Babylon: la paura è la migliore amica dell'uomo (1994, Babylón: strach je nejlepší přítel člověka), drama z druhé světové války podle stejnojmenného románu Beppe Fenoglia o univerzitním studentovi, který dezertuje z italské armády a přidá se k partyzánům a ke komunistickému hnutí, Il partigiano Johnny (2000, Partyzán Johnny + spol. sc.), příběh z Boloni druhé poloviny 70. let o dvou nezaměstnaných mladících, kteří se dostávají do kontaktu se studentským protestním hnutím, Radio Alice (2004, Lavorare con lentezza + spol. sc.), šestidílná kriminální minisérie na motivy stejnojmenného filmu Gabriela Salvatorese z roku 2005 Quo vadis, baby? (TV–2008), biblické drama, rekonstruuující z nových pohledů roli Marie Nazaretské v Kristově životě, Io sono con te (2010, Jsem s tebou), Fuga di cervelli (2013, Útěk mozků; r. Paolo Ruffini; spol. sc.).

-jš-

Chomet, Sylvain k filmu Attila Marcel

SYLVAIN CHOMET (nar. 10. 1. 1963, Maisons-Laffitte, Yvelines) od dětství projevoval kreslířské nadání. Po maturitě v oboru výtvarného umění (1982) krátce navštěvoval kurzy užitého umění Dupetté a na radu kreslíře Georgese Picharda se přihlásil do právě otevřeného ateliéru komiksu na École européenne supérieure de l'image v Angoulême, který absolvoval v roce 1987. Tady se seznámil s Hubertem Chevillardem a Nicolasem de Crécy, s nimiž pak realizoval řadu projektů. S Chevillardem publikoval komiksovou knihu Le secret des libellules (1986, Tajemství vážek) a ve spolupráci s Crécy upravil a nakreslil první román Victora Huga Bug-Jargal (1986, Veliký Jargal). Profesionální dráhu v animovaném filmu začínal jako asistent v londýnském studiu Richarda Purduma a od září 1988 působil jako animátor na volné noze (například reklamy pro Swissair, Principality, Swinton, Renault a jiné). V roce 1990 se vrátil do Francie, kde natočil videoklip Ça va, ça va! pro vokální skupinu TSF. Spolu s Chevillardem, Crécy, Ericem Larnoyem a Corcalem zřídil v Montpellier grafické studio. Od roku 1993 žije Chomet v kanadském Quebecu, kde se s Crécy několik let věnoval realizaci krátkého animovaného filmu Stará dáma a holubi, jenž získal Cenu BAFTA, kanadskou výroční cenu Genie, Velkou cenu na Mezinárodním filmovém festivalu v Annecy a byl nominován na Césara i na Oscara. Hojně ocenění (mimo jiné César za hudbu, Génie za nejlepší film, Grand Prix na AniFestu v Třeboni, ceny filmových kritiků v New Yorku, Los Angeles, Torontu, Bostonu, Seattlu a San Diegu) i nominací (včetně dvou oscarových v kategorii nejlepší animovaný film a původní píseň) posbíral se svým celovečerním animovaným debutem Trio z Belleville. O Oscara se znovu neúspěšně ucházel i Iluzionista, který jako nejlepší animovaný film získal Césara a Evropskou filmovou cenu. Pokus o přesun k hollywoodské produkci Chometovi příliš nevyšel; z jeho režie animované pohádky Příběh o Zoufálkovi kvůli sporům s producenty sešlo. Využil alespoň nabídky Matta Groeninga, aby se autorsky podílel na úvodní sekvenci epizody Diggs z kultovního seriálu The Simpsons (2014, Simpsonovi – TV).

Kvůli nedostatku financí neuspělo ani jeho skotské animační studio Django Films. Všechny Chometovy výsostně autorské a sugestivně pitoreskní snímky, jejichž výtvarný rukopis vychází z karikatury a sází na razantně stylizovanou grotesknost, jsou prodchnuty melancholickou náladou a nostalgickou atmosférou zašlých časů, což podtrhuje i patřičně zvolený hudební doprovod. Chomet je autorem scénářů ke komiksovým knihám *Le pont dans la vase* (1992, *Most v bažině*), *Léon la came* (1993, *Výstředník Léon*), *Laid, pauvre et malade* (1997, *Ošklivý, chudý a nemocný*). Byl hostem Festivalu francouzského filmu 2003 a Febiofestu 2014, kde byla uvedena retrospektiva jeho děl. – *Filmografie* (režie, výtvarník, scénář nebo podíl na něm, není-li uvedeno jinak): metaforický kr. anim. f. o touze vyzáblého pařížského pochůzkáře po životě vypaseného holuba, kterého každý den krmí cukrovinkami stará paní, *La vieille dame et les pigeons* (1996, *Stará dáma a holubi*), dojemně starosvětský anim. f., který na příběhu lásky babičky k zasmušilému vnukovi vzdává hold jazzové hudbě, cyklistice a psí věrnosti, *Trio z Belleville* (2002, *Les triplettes de Belleville*), nostalgický anim. f. podle nerealizovaného scénáře Jacquesa Tatiho z roku 1956 o stárnoucím kouzelníkovi, na jehož triky je v přetechizovaném světě málokdo zvědavý, *Iluzionista* (2010, *L'illusionniste*; + střih, spol. hudba), kr. pantomimická groteska o manželské dvojici mimů a jejich synkovi *Tour Eiffel* z kolektivního filmu o francouzské metropoli Paříži, *miluji Tě* (2006, *Paris, je t'aime*), smutná komedie o zamlklém třicetiletém pianistovi, kterého jako sirotka vychovaly dvě staropanenské tety, *Attila Marcel* (2013, *Attila Marcel*; + spol. hudba), *Zoran, il mio nipote scemo* (2013, *Zoran, můj synovec idiot*; r. Matteo Oleotto; herec). -fik-

Chu, Jon M. k filmu Justin Bieber's Believe

JON M. CHU (vlastním jménem Jonathan Murray Chu, nar. 2. 11. 1979, Palo Alto, Kalifornie) studoval filmovou a televizní fakultu na Jihokaliifornské univerzitě (USC). Upozornil na sebe krátkými školními filmy *Silent Beats* (2001, *Tiché doby*) a *When the Kids Are Away* (2002, *Když jsou děti pryč*). Po několika neuskutečněných filmových plánech se prosadil jako tvůrce tanečních filmů, věnovaných různým formám street dance. Jako výkonný producent se podílel na televizních projektech a je tvůrcem série *The Legion of Extraordinary Dancers* (2010–2011, *Legie mimořádných tanečníků*). Jeho rodiče vlastní populární restauraci *Chef Chu's* v kalifornském Los Altos, kde je jeho otec Lawrence Chu šéfkuchařem. – *Filmografie*: (režie, není-li uvedeno jinak) *Bao hu lu de mi mi* (2007, *Tajemství kouzelné tykve*; r. Frankie Chung; prod.), taneční snímky *Let's Dance 2 Street Dance* (2008; *Step Up 2: The Streets*), *Let's Dance 3D* (2010, *Step Up 3D*), dokument ze stejnojmenného turné populárního zpěváka Justin Bieber: *Never Say Never* (2011), film, navazující na televizní sérii *The Legion of Extraordinary Dancers*, nazvaný *The LXD: The Secrets of the Ra* (2011, *Liga mimořádných tanečníků: Tajemství Ra*; spol. sc., spol. režie, spol. střih, spol. prod. – V), akční sci-fi thriller *G. I. Joe: Odveta* (2013, *G. I. Joe: Retaliation*), další dokument z nové hudební show a jejího zákulisí *Justin Bieber's Believe* (2013, *Justin Bieber's Believe*; + účinkující). -tbk-

Ivanda, Branko k filmu Lea a Darija

BRANKO IVANDA (nar. 25. 12. 1941, Split, Chorvatsko) studoval filozofii na univerzitě v Záhřebu a na záhřebské Akademii dramatických umění. Prosadil se zejména jako televizní režisér. Od roku 1980 působí rovněž jako pedagog na Akademii dramatických umění v Záhřebu. V letech 1985–1990 vyučoval i na Kalifornské univerzitě v Los Angeles (UCLA). Natáčí reklamní spoty, píše divadelní hry a eseje. Jeho manželkou je producentka Lidija Ivandová. Syn Nikola Ivanda (1975–2010) byl rovněž režisérem. – *Filmografie*: (pouze filmy pro kina; režie, není-li uvedeno jinak) *Iluzija* (1967, *Iluze*; r. Kristo Papić; nám.), celovečerní debut o milostných trablech mladého muže *Gravitacija ili fantastična mladost činovnika Borisa Horvata* (1968, *Gravitace aneb Fantastické mládí úředníka Borise Horvata*; + sc.) s Radem Šerbedžijou, válečné drama uznávaného právníka, nuceného v roce 1943 italskými okupanty k absurdnímu soudnímu rozhodnutí, *Prijeki sud* (1978, *Náhlý soud*; + sc.), thriller *Zločin u školi* (1982, *Zločin ve škole*; + spol. sc.), historické drama z 18. století o lásce mezi

muslimkou a Chorvatem Konjanik (2003, Jezdec), životopisný příběh o přátelství talentované židovské dětské hvězdy Ley Deuschové Lea a Darija (2011, Lea a Darija; + sc.). -tbk-

Jackson, Peter k filmu Hobit: Bitva pěti armád

PETER JACKSON (vlastním jménem Peter Robert Jackson, nar. 31. 10. 1961, Pukerua Bay, Wellington) pochází z rodiny britských přistěhovalců. V sedmnácti odešel ze školy, aby se mohl naplno věnovat své zálibě v amatérském filmování. Získal místo litografa v novinové redakci a ve volných chvílích pracoval na svém prvním celovečerním snímku o lidožroutských mimozemšťanech Vesmírní kanibalové, který se mu podařilo po čtyřech letech dokončit díky překvapivému grantu Novozélandské filmové komise. Snímek vzbudil velkou pozornost na filmovém trhu v Cannes vynalézavým použitím minimálních prostředků a osobitou formou černého humoru s nechutně zdůrazněnými násilnými scénami (původní dvojsmyslný název znamená špatnou chuť i špatný vkus). V podobném duchu ještě natočil zombie horor Živí mrtví, oceněný na několika specializovaných přehlídkách (mimo jiné Velká cena na Festivalu fantastického filmu v Avoriazu), čímž se zařadil k předním představitelům žánru takzvaného splatters. Úspěch filmu mu umožnil založit společnost na výrobu počítačových triků Weta Digital, zamýšlené jako doplněk k maskérské firmě Weta Workshop jeho blízkého přítele Richarda Taylora. Výrazně na sebe upozornil psychologickým dramatem podle skutečné události z 50. let Nebeská stvoření (kromě devíti novozélandských filmových cen ještě mimo jiné Stříbrný lev na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách ex aequo a nominace na Oscara za scénář), jenž zaujal i mimořádným vizuálním ztvárněním a dostal mladého tvůrce do hledáčku hollywoodských studií. Jackson strávil několik let přípravou a zajišťováním finančních prostředků pro svůj nejambicióznější projekt, třídílnou adaptaci klasického díla J. R. R. Tolkiena Pán prstenů. Výsledné dílo, jež výrazně zviditelnilo Nový Zéland, se stalo jedním z komerčně nejúspěšnějších počínů filmové historie a posbíralo bezpočet nejrůznějších ocenění, zejména jeho závěrečná část Návrat krále (mimo jiné jedenáct Oscarů, čtyři Zlaté glóby a čtyři Ceny BAFTA). Potom vytvořil remake snímku, jenž ho přivedl k filmu, King Konga (nominace na Zlatý glóbus za režii), než obrátil pozornost k další Tolkienově knížce Hobit aneb Cesta tam a zase zpátky, již opět převedl ve třech samostatných filmech. Přes ještě štedřejší rozpočet a prezentaci ve formátu 3-D však nedosáhl úrovně předchozí tolkienovské adaptace. V rámci vlastní společnosti Wingnut Films působí i jako producent děl jiných tvůrců, například pozoruhodné jihoafrické sci-fi District 9 (nominace na Oscara za nejlepší film) nebo dokumentu West of Memphis o známém justičním omylu, k němuž došlo v souvislosti s vraždou tří malých chlapců v arkansaském West Memphisu v roce 1993. Jackson je držitelem nejvyšších novozélandských vyznamenání, Řádu za zásluhy (2010) a Řádu Nového Zélandu (2012). Od roku 1987 je jeho manželkou Fran Walshová, s níž má dvě děti a jež s ním pravidelně spolupracuje jako scenáristka a producentka. – Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak) příběh invaze, jejímž cílem je učinit ze Země fastfoodovou restauraci pro mimozemské návštěvníky, Bad Taste (1987, Vesmírní kanibalové; + sc., kam., spol. střih, masky, zvl. efekty, prod., herec – V), nevázaná loutková hudební satira na zábavní průmysl Meet the Feebles (1989, Představují se Feebles; + spol. sc., spol. prod.), hororová komedie o mladých milencích, bránících do extrému svoji lásku, Braindead (1992, Živí mrtví; + spol. sc., spol. zvl. efekty, herec – V), příběh intenzivního vztahu dvou dospívajících dívek, jejichž únik z reality skončí brutální vraždou matky jedné z nich, Heavenly Creatures (1994, Nebeská stvoření; + spol. sc., spol. prod., herec – V) s Melanií Lynskeyovou a Kate Winsletovou, střm. hraný dok. o geniálním filmovém průkopníkovi Forgotten Silver (TV–1995, Zapomenuté stříbro; spol. režie Costa Botes; + spol. sc., herec – TV), další hororová komedie The Frighteners (1996, Přízraky; + spol. sc., spol. prod., herec – V) s Michaellem J. Foxem v úloze vymítače duchů, výpravná fantastická trilogie Pán prstenů: Společenstvo prstenu (2001, The Lord of the Rings: The Fellowship of the Ring; + spol. sc., spol. prod., herec), Pán prstenů: Dvě věže (2002, The Lord of the Rings: The Two Towers; + spol. sc., spol. prod., herec) a Pán prstenů: Návrat krále (2003, The Lord of the Rings: The Return of the King; + spol. sc., spol. prod., herec) s Elijahem Woodem a Ianem McKellenem, nová verze klasického snímku King

Kong (2005, King Kong; + spol. sc., spol. prod., herec) s Naomi Wattsovou, Jackem Blackem a Adrienem Brodym, kr. f. z první světové války Crossing the Line (2008, Překročit linii; + sc.), natočený jako test nové digitální kamery RED ONE, přepis románu Alice Seboldové Pevné pouto (2009, The Lovely Bones; + spol. sc., spol. prod., herec) se Saoirse Ronanovou v roli zavražděné školačky, pozorující ze záhrobního života své rodiny, třiminutový akční snímek King Kong 360 3D (2010), promítaný jako atrakce v zábavním parku Universalu, pohádková trilogie Hobit: Neočekávaná cesta (2012, The Hobbit: An Unexpected Journey; + spol. sc., spol. prod.), Hobit: Šmakova dračí poušť (2013, The Hobbit: The Desolation of Smaug; + spol. sc., spol. prod., herec) a Hobit: Bitva pěti armád (2014, The Hobbit: The Battle of the Five Armies; + spol. sc., spol. prod.) s Martinem Freemanem a Ianem McKellenem; (podíl na produkci či výkonné produkci, není-li uvedeno jinak) Jack Brown Genius (1995; r. Tony Hiles; + spol. sc., druhá režie), Jednotka příliš rychlého nasazení (2007, Hot Fuzz; r. Edgar Wright; herec), District 9 (2009, District 9; r. Neill Blomkamp), Tintinova dobrodružství (2011, The Adventures of Tintin: The Secret of the Unicorn; r. Steven Spielberg; + druhá režie), dok. West of Memphis (2012; r. Amy Bergová).

-mim-

Jarmusch, Jim k filmu *Přežijí jen milenci*

JIM JARMUSCH (vlastním jménem James R. Jarmusch, nar. 22. 1. 1953, Cuyahoga Falls, Ohio) začal studovat žurnalistiku na Severozápadní univerzitě v Illinois, ale po roce přešel do New Yorku na Kolumbijskou univerzitu a studoval anglickou a americkou literaturu. Během posledního semestru odjel do Paříže, kde objevil poklady Francouzské cinematéky. Po roce se vrátil do Spojených států a byl přijat na filmovou fakultu Newyorské univerzity (NYU; 1976–1979). Studoval u Nicholase Raye a byl jeho pedagogickým asistentem. Stal se součástí newyorského uměleckého světa; hrál jako klávesista v postpunkové kapele Del Byzanteers a podílel se jako zvukař na několika undergroundových snímcích. Zaujal celovečerní prvotinou Trvalá dovolená, kterou původně natáčel jako absolventský film, ale měl problémy s překročením stanovené délky. Obeslal ji na několik evropských festivalů a získal Cenu Josefa von Sternberga v Mannheimu. Prosadil se svým druhým snímkem Podivnější než ráj, jenž vznikl rozšířením půlhodinového absolventského snímku New World (Nový svět) s využitím ušetřeného filmového materiálu od Wima Wenderse. Klasické minimalistické dílo mu vyneslo řadu ocenění (mimo jiné Zlatá kamera na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes, Zlatý leopard na Mezinárodním filmovém festivalu v Locarnu, Cena NSFC za nejlepší film, Zvláštní cena poroty na Filmovém festivalu Sundance) a rázem ho zařadilo mezi přední osobnosti amerického nezávislého filmu s vyhraněným tvůrčím stylem. Následovaly další oceněné tituly: Mimo zákon (nominace na Cenu ISA za režii), Tajuplný vlak (Cena za umělecký přínos na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes, nominace na Cenu ISA za scénář a za režii), Mrtvý muž (nominace na Cenu ISA za scénář), Ghost Dog – Cesta samuraje (nominace na Cenu ISA za nejlepší film), Zlomené květiny (Velká cena poroty na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes), Přežijí jen milenci (Zvláštní cena poroty na Mezinárodním filmovém festivalu v Sitges). Ve svých minimalistických komediích, plných sebeironického nadhledu a pochopení pro bizarní situace, se zabýval konflikty mezi odlišnými kulturami a pocity vykořeněnosti či ztráty tradičních hodnot. Pracoval se strohými fabulemi, v syrových statických obrazech a zpravidla jen s několika herci. S kameramanem Robbym Müllerem byli oceněni jako tým na specializovaném festivalu Camerimage 1998 v Lodži. Mezi jeho další stálé spolupracovníky patřili střihač Jay Rabinowitz, castingová režisérka Ellen Lewisová a hudebníci John Lurie a Tom Waits, kteří účinkovali v jeho raných filmech. Několikrát experimentoval s krátkometrážní formou, nejlépe ve volné sérii Kafe a cigára, složené z jednoduchých černobílých miniatur, jež začal natáčet už v 80. letech. Za třetí z nich s podtitulem Somewhere in California (1993) dostal Zlatou palmu na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes. Teprve po letech trojici doplnil do délky celovečerního programu. Občas vystupuje jako epizodní herec v dílech svých spřízněných kolegů. Od 80. let je jeho životní partnerkou filmařka Sara Driverová. – *Filmografie: (scénář a režie, není-li uvedeno jinak)* příběh mladíka, bezcílně se toulajícího New Yorkem, Permanent Vacation

(1980, Trvalá dovolená; + spol. hudba, střih, prod. – V), působivé dílo o pocitech rozčarování a odcizení lidí, přicházejících do Ameriky s různými ideály, Podivnější než ráj (1984, Stranger Than Paradise; + spol. střih), hořká komedie o třech mužích, kteří utečou z vězeňské cely, Mimo zákon (1986, Down by Law), první barevný film Tajuplný vlak (1989, Mystery Train), líčící ve třech epizodách příběhy cizinců v zapadlém hotýlku v Memphisu, pět taxikářských povídek z různých konců světa Noc na zemi (1991, Night on Earth; + prod.), černobílá westernová komedie Mrtvý muž (1995, Dead Man) s Johnnym Deppem, dok. výpověď o rockovém hudebníkovi Neilu Youngovi, nazvaná Rok koně (1997, Year of the Horse; + spol. kam.), gangsterka o nájemném zabijákovi s vlastním kodexem cti Ghost Dog – Cesta samuraje (1999, Ghost Dog: The Way of the Samurai; + spol. prod.) s Forestem Whitakerem, povídka Interiér přívěs noc (Int. Trailer. Night) z epizodového filmu na téma plynoucího času Další deset minut I (2002, Ten Minutes Older: The Trumpet), povídkový snímek Kafe a cigára (2003, Coffee and Cigarettes; + spol. střih), složený z hospodských rozhovorů, příběh muže, pátrajícího po letech po dospělém synovi, Zlomené květiny (2005, Broken Flowers) s Billem Murraym, další příběh málomluvného zabijáka Hranice ovládnutí (2008, The Limits of Control) s Isaacem De Bankolém, nostalgický příběh upírské lásky Přežijí jen milenci (2013, Only Lovers Left Alive) s Tildou Swintonovou a Tomem Hiddlestonem; (herec) Fräulein Berlin (1984; r. Lothar Lambert), American Autobahn (1984, Americká dálnice; r. Andre Degas), Running Out of Luck (1985, Dochází mi štěstí; r. Julien Temple), Straight to Hell (1986, Rovnou do pekla; r. Alex Cox), Helsinki Napoli All Night Long (1987; r. Mika Kaurismäki), Leningradští kovbojové dobývají Ameriku (1989, Leningrad Cowboys Go America; r. Aki Kaurismäki), The Golden Boat (1990, Zlatý člun; r. Raúl Ruiz), In the Soup (1991, Průšvih; r. Alexandre Rockwell – TV), Iron Horsemen (1994, Železní jezdcí; r. Gilles Charmant), Blue in the Face (1995, Vztek; r. Wayne Wang, Paul Auster – V), Sling Blade – Smrtící bumerang (1995, Sling Blade; r. Billy Bob Thornton), Cannes Man (1996; r. Richard Martini, Susan Shapiroová); (podíl na produkci či výkonné produkci, není-li uvedeno jinak) střm. f. You Are Not I (1981, Ty nejsi já; r. Sara Driverová; + spol. sc., kam.), Sleepwalk (1986, Jako ve snu; r. Sara Driverová; spol. kam.), When Pigs Fly (1993, Když prasata létají; r. Sara Driverová), Explicit Ills (2008, Zjevné problémy; r. Mark Webber).

-mim-

Joffe, Rowan k filmu Dřív než půjdu spát

ROWAN JOFFE (vlastním jménem Rowan Marc Joffé, nar. 1973, Londýn) je synem režiséra Rolanda Joffého a herečky Jane Lapotaireové a absolvoval Oxfordskou univerzitu. Nejdřív se uplatnil jako scenárista dramatu o potížích východoevropských přistěhovalců Poslední útočiště (Cena za nový britský film na Mezinárodním filmovém festivalu v Edinburghu, nominace na Britskou nezávislou filmovou cenu) a televizního snímku ze života kurdské menšiny v Glasgowě Plynový útok (Cena za nový britský film na Mezinárodním filmovém festivalu v Edinburghu, nominace na Cenu BAFTA). Stejně úspěšně se uvedl i jako režisér televizním snímek Zabití Thomase Hurndalla (Zlatá nymfa za režii na Mezinárodním televizním festivalu v Monte Carlu, Cena BAFTA za režii a nominace na ni za nejlepší televizní drama) a prvním filmem pro kina Černý chlapec, nominovaným na Britskou nezávislou filmovou cenu pro nového režiséra (Cena Douglase Hickoxe). – *Filmografie*: (scénář či podíl na něm) kr. f. Shotgun Wedding (2000, Svatba s brokovnicí; r. Claudia Soltiová), Last Resort (2000, Poslední útočiště; r. Pawel Pawlikowski), Gas Attack (TV–2001, Plynový útok; r. Kenneth Glennan), střm. f. Turkish Delight (TV–2003, Turecký med; r. Adrian Bean), 28 Weeks Later (2007, 28 týdnů poté; r. Juan Carlos Fresnadillo – V), Američan (2010, The American; r. Anton Corbijn); (režie, není-li uvedeno jinak) drama propuštěného pedofila Secret Life (TV–2007, Tajný život; + sc.), drama rodičů britského studenta, pátrajících po okolnostech smrti svého syna na Blízkém východě, The Shooting of Thomas Hurndall (TV–2008, Zabití Thomase Hurndalla – TV), aktualizovaná adaptace románu Grahama Greena Brightonský špalek pod názvem Brighton Rock (2010, Černý chlapec; + sc. – TV), přepis bestselleru S. J. Watsona o ženě s poruchou paměti Dřív než půjdu spát (2014, Before I Go to Sleep; + sc.) s Nicole Kidmanovou a Colinem Firthem.

-mim-

Jonsson, Jens k filmu Snadný prachy III: Život deluxe

JENS JONSSON (nar. 28. 8. 1974, Ålidhem, Umeå, Västerbotten) studoval původně grafický design na stockholmské umělecké univerzitě Konstfack. Vystudoval však režii na Dramatickém institutu ve Stockholmu (1994–1998) a natáčel reklamní spoty a krátké autorské filmy. Působí jako scenárista a režisér. Jeho kr. film Můj bratr získal Stříbrného medvěda na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně 2002 a jeho celovečerní hraný debut Král ping-pongu, uvedený též na Febiofestu 2009, získal mimo jiné Velkou cenu poroty a Cenu za kameru na Mezinárodním filmovém festivalu Sundance 2008, Cenu pro nového režiséra na Mezinárodním filmovém festivalu v Chicagu 2008 nebo Zlatou Athénu na Mezinárodním filmovém festivalu v Athénách 2008. Podílel se na televizních seriálech God morgon alla barn (2005, Dobré ráno všem dětem) a Dreaming in Mono (2010, Snění v mono). – *Filmografie (neúplná): (režie, scénář či spolupráce na scénáři, není-li uvedeno jinak)* kr. filmy Avrättningen (1999, Poprava), Bror min (2002, Můj bratr), střm. f. K-G i nöd och lust (2002, K-G v dobách dobrých i zlých), kr. filmy A Changed Man (2003, Jiný člověk), Utvecklingssamtal (2003, Vývojový rozhovor), Spaden (2003, Rýč), střm. f. Fragile (2004, Křehké), kr. f. Stenjäveln (2004, Kamenej hajzl), romantická komedie Ciao Bella (2007; r. Mani Maserrat-Agah; sc.), celovečerní rodinné drama o soužití dvou rozdílných dospívajících bratrů Ping-pongkingen (2008, Král ping-pongu), drama Det enda rationella (2009, Rozumné řešení; r. Jörgen Bergman; spol. sc., koproducent), kr. f. uvedený na Festivalu krátkých filmů v Praze, In (2011, V tunelu; r. Adam Berg; sc.), třetí díl kriminálního thrilleru podle bestselleru Jense Lapiduse Snadný prachy III: Život deluxe (2013, Snabba cash – Livet deluxe), drama Vi (2013, My; r. Mani Maserrat-Agah; sc., spol. prod.). -tbk-

Jonynas, Ignas k filmu Hráč

IGNAS JONYNAS (nar. 1971, Vilnius) studoval televizní a divadelní režii na Litevské hudební a divadelní akademii ve Vilniusu. Navštěvoval filmové kurzy v Amsterdamu a semináře Krzysztofa Zanussiho ve Varšavě. Prošel řadou zaměstnání (mimo jiné stavební a přístavní dělník, zřízenec na psychiatrii, rozhlasový diskžokej), vystupoval v kapele Bango Collective. Působil na divadle jako herec a režisér a úspěšně se věnuje reklamním spotům. V celovečerní tvorbě debutoval dramatem Hráč, oceněným na Mezinárodním filmovém festivalu ve Varšavě 2013 Zvláštní cenou poroty. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* kr. f. Námořnický valčík (2000; r. Ramūnas Greičius; herec), střm. f. Sekmadienis toks, koks yra (2005, Neděle jaká je), kr. f. Šokantis kirminas (2006, Tančící červ; + spol. sc.), epizoda z ruského snímku Jolki (2010), kriminální drama z prostředí zdravotní záchrané služby Hráč (2013, Lošjas; + spol. sc.). -tbk-

Jonze, Spike k filmu Ona

SPIKE JONZE (vlastním jménem Adam Siegel, nar. 22. 10. 1969, Rockville, Maryland) pochází z rodiny úspěšného podnikatele židovského původu a vyrůstal s rozvedenou matkou na jednom z washingtonských předměstí, v marylandské Bethesdě. Po maturitě se nedostal na žádnou uměleckou školu, tak odjel do Kalifornie a pracoval jako redaktor, autor a fotograf pro časopisy, věnující se kolům BMX, hudbě a zejména skateboardingu, o němž také natočil několik krátkých filmů, jež ho zviditelnily. V 90. letech se stal úspěšným režisérem reklam (Adidas, IKEA, Miller, Nike, Levi's, The Gap) a především videoklipů (mimo jiné Beastie Boys, R. E. M., Björk, Daft Punk, Fatboy Slim, Pavement, The Chemical Brothers, Tenacious D, Weezer, The Breeders, Sonic Youth, Mike Watt). Na přelomu tisíciletí se představil jako originální tvůrce bizarních komedií, v nichž vynalézavě mísil fikci s realitou. Opíral se o stálý tým spolupracovníků, kameramana Lance Acorda, výtvarníka K. K. Barretta, střihače Erica Zumbunnena a hudebního skladatele Cartera Burwella. Než si své snímky začal psát sám, využíval rafinovaných scenáristických konstrukcí Charlieho Kaufmana a na oplátku jako producent podpořil jeho režijní debut Synecdoche, New York (Cena ISA za nejlepší první film). Většina Jonzeových děl posbírala nejrůznější ocenění: V kůži Johna Malkoviche (Cena FIPRESCI na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách, Velká zvláštní cena a Cena kritiky

na Mezinárodním filmovém festivalu v Deauville, Cena NYFCC za první film, nominace na Oscara za režii), Adaptace (Velká cena poroty na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně, nominace na Zlatý glóbus za režii), Ona (Oscar, Zlatý glóbus a Cena WGA za scénář, Cena NBR za režii a za nejlepší film, Cena LAFA za nejlepší film ex aequo, nominace na Oscara za nejlepší film a píseň). Uplatnil se také jako herec, nejvýraznější úlohu prostoduchého zásobovače Conrada Viga měl ve válečném snímku Tři králové. Je jedním z tvůrců mimořádně úspěšné reality show se ztřeštěnými kaskadérskými výstupy Jackass (2000–2002, Jackass – naprostý šílenci; + spol. prod., herec – TV), jež vyprovokovala vznik populární série akčních filmových dokumentů. Měl za manželku režisérku Sofii Coppolaovou (1999–2003). – *Filmografie (neúplná): (režie, není-li uvedeno jinak)* kr. dok. o předměstské mládeži Amarillo by Morning (1998, Ráno v Amarillu; + hlas), surrealistická existenciální komedie o loutkáři, jenž objeví portál vedoucí do hlavy známého herce, V kůži Johna Malkoviche (1999, Being John Malkovich; + herec) s Johnem Cusackem, příběh scenáristy v tvůrčí krizi Adaptace (2002, Adaptation; + herec) s Nicolasem Cagem ve dvojité roli, kr. f. We Were Once a Fairytale (2009, Bylo, nebylo; + sc.) s hiphopovým muzikantem Kanyem Westem, přepis pohádkové knížky Maurice Sendaka Tam kde žijí divočiny pod titulem Where the Wild Things Are (2009, Max a maxipříšerky; + spol. sc., hlas – V), kr. f. o osamělém robotovi I'm Here (2010, Jsem tady; + sc.), kr. f. Scenes from the Suburbs (2011, Scény z předměstí; + spol. sc.), inspirovaný albem skupiny Arcade Fire, kr. anim. f. Mourir auprès de toi (2011, Zemřít vedle tebe; spol. režie Simon Cahn; + hlas), romantické drama o osamělém muži, jenž se zamiluje do umělé inteligence se svůdným ženským hlasem, Ona (2013, Her; + sc., spol. píseň, spol. prod., hlas) s Joaquinem Phoenixem a hlasem Scarlett Johanssonové; *(herec)* Mi vida loca/My Crazy Life (1993, Můj bláznivý život; r. Allison Andersová), Hra (1997, The Game; r. David Fincher), Tři králové (1999, Three Kings; r. David O. Russell), Moneyball (2011, Moneyball; r. Bennett Miller), Vlk z Wall Street (2013, The Wolf of Wall Street; r. Martin Scorsese); *(podíl na produkci nebo výkonné produkci, není-li uvedeno jinak)* Slez ze stromu (2001, Human Nature; r. Michel Gondry), dok. Jackass: The Movie (2002, Jackass: Film; r. Jeff Tremaine; + herec – V), dok. Jackass Number Two (2006, Jackass 2; r. Jeff Tremaine; + herec – V), dok. Heavy Metal in Baghdad (2007; r. Eddy Moretti, Suroosh Alvi), dok. Jackass 2. 5 (2007; r. Jeff Tremaine; + herec), Synecdoche, New York (2008, Synecdoche, New York; r. Charlie Kaufman), dok. Jackass 3D (2010, Jackass 3; r. Jeff Tremaine; + herec – V), dok. Jackass 3. 5 (2011; r. Jeff Tremaine – V), Jackass Presents: Bad Grandpa (2013, Jackass: Děda Mizera; r. Jeff Tremaine; + spol. nám., spol. sc., herec – V). -mim-

Kasdan, Jake k filmu Sex Tape

JAKE KASDAN (vlastním jménem Jacob Kasdan, nar. 28. 10. 1974, Detroit, Michigan) je synem známého filmového režiséra Lawrence Kasdana. Už na střední škole režíroval vlastní divadelní texty a praktické zkušenosti čerpal při natáčení filmů svého otce, v nichž také vytvářel drobné role. Nedokončil dvě vysoké školy (massachusettská Hampshire College a Kalifornská univerzita v Santa Cruz) a raději se věnoval psaní. Jako režisér debutoval detektivkou Efekt nula, ale po jejím diváckém nezdaru přešel do televize. Díky příteli Juddu Apatowovi režíroval pilotní díl a další čtyři epizody sitcomu Freaks and Geeks (1999–2000, Machři a špti; + spol. prod. – TV) a podílel se na režii dalších komediálních seriálů Grosse Pointe, Undeclared (Kolej, základ života – TV) a Cracking Up (Smíchy bez sebe). Se střídavými úspěchy se věnoval veselohernímu žánru v televizi i ve filmu. Za titulní píseň ze snímku Neuvěřitelný život rockera Coxe byl nominován na Zlatý glóbus i na Cenu Grammy a za režii pilotního dílu populárního sitcomu New Girl (2011–2018, Nová holka; + spol. prod. – TV) dostal nominaci na Cenu Emmy. Režíroval také epizody seriálů Californication (uveden v televizi) a Ben and Kate (Ben a Kate; + spol. prod. – TV). Z jeho filmové tvorby měla největší ohlas veselohra Zkažená úča. Mladší bratr Jon Kasdan se uplatnil jako scenárista, režisér a herec. – *Filmografie: (herec, není-li uvedeno jinak)* The Big Chill (1983, Velké rozčarování; r. Lawrence Kasdan – V), Silverado (1985; r. Lawrence Kasdan – V), Náhodný turista (1988, The Accidental Tourist; r. Lawrence Kasdan), Shades of Ray (2008, Rayovy odstíny; r. Jaffar

Mahmood; + spol. prod.), Friends with Kids (2012, Svobodní se závazky; r. Jennifer Westfeldtová; spol. prod. – V); (režie, není-li uvedeno jinak) kriminální případ vydíraného podnikatele Zero Effect (1997, Efekt nula; + sc., spol. písně, spol. prod., hlas – V) s Billem Pullmanem a Benem Stillerem jako dvojicí soukromých detektivů, komedie o mladíkovi z dysfunkční rodiny, jenž se chce stát spisovatelem, Orange County (2002 – V) s Colinem Hanksem, neprodaný pilot podle jeho prvotiny Zero Effect (TV–2002, Efekt nula; + spol. sc., spol. prod.), satira na televizní byznys The TV Set (2006, Televizní hrátky; + sc., spol. prod. – TV) s Davidem Duchovným v roli příliš ambiciózního scenáristy, parodie na hudební životopisy Walk Hard: The Dewey Cox Story (2007, Neuvěřitelný život rockera Coxe; + spol. sc., spol. písně, spol. prod. – V) s pozoruhodným výkonem Johna C. Reillyho v titulní úloze, neprodaný komediální pilot ze světa módy Spring/Fall (TV–2011, Jaro/Podzim), školní komedie Zkažená úča (2011, Bad Teacher; + spol. prod.) s Cameron Diazovou, veselohra o manželské dvojici, snažící se získat zpět ztracenou intimní nahrávku, Sex Tape (2014, Sex Tape; + spol. prod.) s Cameron Diazovou a Jasonem Segalem. -mim-

Kerekes, Peter k filmu Slovensko 2.0

PETER KEREKES [PETER KEREKÉŠ] (nar. 3. 4. 1973, Košice) studoval v letech 1991–1998 katedru režie na Filmové a televizní fakultě VŠMU v Bratislavě, na níž pokračoval doktorandským studiem; od roku 2003 zde působí jako pedagog. Spolupracuje se slovenskou a českou televizí, mimo jiné na projektu Spolunažovanie narodov a národností na Slovensku (2003), cyklu o alternativním vývoji dějin českého národa Čo by keby (2010), cyklu o aktuálních společenských tématech v rozděleném státě ve sloučené Evropě Colnica alebo Československo po 20 rokoch (2013, díly Svadba a Rozvod z rozumu), cyklu o životě v přežitém zřízení Fetiš socializmu (2014) a na mezinárodních projektech Über die Grenze – Fünf Ansichten von Nachbarn (2004, Přes hranice, díl Helpers) a Pomníky – staronová tvář Evropy (2005, díl Pomník, ktorý nebol). Hlavními tématy jeho oceňovaných osobitých autorských snímků, na nichž se podílí i produkčně, jsou historie a různé sféry lidského života, zpracované v nezvyklých kontextech. – *Filmografie* (scénář a režie, není-li uvedeno jinak; ceny výběrově): kr. dokumenty Človek o knihe, kniha o človeku (1994), O troch dňoch v Jasovskom kláštore (1995) a Balog Jozsef, Príbenník 66 (1996), kr. kombinovaný f. o komunikaci mezi mužem a ženou Milenci bez šiat (1996; r. Katarína Urbanová; spol. sc.), střm. vzpomínky obyvatel rusínské obce Ladomírske morytáty a legendy (TV–1998; Cena slovenské filmové kritiky 1998; Mezinárodní festival dokumentárních a animovaných filmů Lipsko 1999 – Stříbrná holubice ex aequo; Art Film Trenčianske Teplice 1999 – Stříbrný klíč; Monte Carlo 2000 – Grand Prix U.R.T.I.; Paříž 2000 – Cena UNESCO), kr. dokumenty Zuzana od 8.00 do 17.00 (2000) a Most Márie Valérie (2000), hraný f. Fragmenty z malomesta (TV–2000; r. Peter Mikulík; pomocná režie), kr. anim. f. Pôvod sveta (2002; r. Katarína Kerekesová; sc., prod.), dok. I Am from Nowhere (2002, Jsem odnikud; r. Georg Mish; spolupráce), stylizovaný dokument o historii košické plovárny 66 sezón (2003; Febiofest 2003 – Kristián; Mezinárodní festival dokumentárních filmů Jihlava 2003 – Cena za nejlepší středoevropský dokument; Cena slovenské filmové kritiky 2004; Mezinárodní filmový festival Etnofilm Čadca 2004 – Velká cena Zlatý turoň; DocAviv Tel Aviv 2004 – Cena za nejlepší dokumentární snímek; Mediawave Győr 2004 – Grand Prix; Mezinárodní filmový festival Syrakusy 2004 – Cena v kat. Nejlepší evropský film), kr. f. o rodičovství Malý velký třesk (2008; režie), dokument o vojenských kuchyních ve válečných konfliktech Jak se vaří dějiny (2009; DOK Lipsko 2009 – Cena FIPRESCI; Mezinárodní filmový festival Chicago 2009 – Zlatý Hugo; Viennale 2009 – Vídeňská filmová cena; Mezinárodní festival Memoriage Reus Barcelona 2009 – Cena Memoriage za nejlepší produkci; Cena slovenské filmové kritiky 2010 ex aequo; Mezinárodní filmový festival Sofie 2010 – Cena za nejlepší dokument; Dialéktus Budapešť 2010 – Zlatý jelen), kr. f. o potlačené demonstraci při prvním výročí okupace Československa Brno 1969 (TV–2009), střm. f. Slovenské kino: Slovenská krčma (2010), dokument Sametoví teroristé (2013; spol. režie Ivan Ostrochovský, Pavol Pekarčík; spol.

nám., spol. sc., prod.), epizoda Druhý pokus z kolektivního projektu k 20. výročí vzniku Slovenské republiky Slovensko 2.0 (2014; spol. sc., spol. režie, účinkující).

-kk-

King, Paul k filmu Paddington

PAUL KING (vlastním jménem Paul Thomas King, nar. 1978, Anglie) vystudoval angličtinu na Cambridgeské univerzitě (1999), kde se seznámil s dvojicí Richard Ayoade a Matthew Holness. Na jevišti Edinburského festivalu režíroval jejich představení Garth Marengi's Fright Night, Garth Marengi's Netherhead a podílel se také na režii televizního seriálu Garth Marengi's Darkplace (2004, Nemocnice Darkplace Gartha Marengiho). Stal se režisérem kultovního sitcomu The Mighty Boosh (2004–2007; uveden v televizi), což mu vyneslo nominaci na Cenu BAFTA pro nového režiséra. Realizoval také návazná divadelní představení a podílel se na dalších obdobných seriálech jako Dog Face (2007, Psí čumák; + spol. sc.), Come Fly with Me (2010–2011, Poďte se mnou létat – TV), nominovaný v kategorii komediálních programů na Cenu BAFTA, a Little Crackers (2011, Fórky). V hraném filmu debutoval černohumornou road movie Bunny a býk, v níž využil animované inserty i kreslené kulisy. Velký ohlas měl jeho druhý snímek, kombinovaná rodinná komedie Paddington (nominace na Cenu BAFTA za nejlepší britský film a adaptovaný scénář), oživující titulního medvídky a další postavy z dětských knížek Michaela Bonda. – *Filmografie: (scénář a režie, není-li uvedeno jinak)* Bunny a býk (2009, Bunny & the Bull), Paddington (2014, Paddington; + spol. nám.).

-mim-

Krupa, Tomáš k filmu Absolventi: svoboda není zadarmo

TOMÁŠ KRUPA (nar. 14. 12. 1983, Žilina, Československo) absolvoval studijní program Filmová dokumentární tvorba v ateliéru Olgy Sommerové na Fakultě dramatických umění Akademie umění v Banské Bystrici (2003–2008). Od roku 2009 působí jako nezávislý režisér, scenárista a producent. Založil společnost Hailstone, zaměřenou na produkci dokumentů. *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak), (studentské filmy)* kr. dok. o hudebním fenoménu zvaném rave parties Trip to nowhere (2005, Výlet nikam; spol. režie, spol. kam., střih), střm. dok. V kruhu manželskom (2006; + nám., spol. kam., spol. střih, prod.; Early Melons 2008, Bratislava – Čestné uznání), střm. cestopis V Indii medzi svetlom a tmou (2008; + spol. nám., kam., prod.); (celovečerní) distribuční snímek Absolventi: Svoboda není zadarmo (2012, Absolventi: Sloboda nie je zadarmo; + spol. nám., spol. sc., spol. prod.; Mezinárodní festival dokumentárních filmů Jeden svět Bratislava 2012 – Zvláštní uznání). Připravoval druhý celovečerní dokument Život je krátky o stavu společnosti ve třech sousedících krajinách (Slovensko, Česká republika, Polsko).

-kk-

Kubrick, Stanley k filmu 2001: Vesmírná odysea

STANLEY KUBRICK (nar. 26. 7. 1928, New York – zem. 7. 3. 1999, St. Albans, Hertfordshire, Anglie, na infarkt) byl synem lékaře, jehož předkové přišli z polské Haliče, a vyrůstal v Bronxu. Už v sedmnácti letech uplatnil velkou zálibu ve fotografování jako zaměstnanec časopisu Look. Chodil na kurzy literatury na Kolumbijské univerzitě, avšak spoléhal především na samovzdělání. Pravidelně navštěvoval filmová představení v Muzeu moderního umění a přivydělával si hraním šachů. Na začátku 50. let vyměnil fotoaparát za kameru a natočil svůj první kr. dok. Den zápasu ze zákulisí profesionálního boxu, jež se mu podařilo prodat společnosti RKO. Povzbuzen tímto úspěchem rezignoval na místo fotografa a natočil další kr. dok. Létající padre o knězi z rozsáhlé farnosti v Novém Mexiku a střm. barevný dok. Námořníci, realizovaný jako zakázka pro odborovou organizaci. V hraném filmu debutoval dramatem skupiny vojáků, sestřelených za nepřátelskou linií, Strach a touha, který natočil za peníze, vypůjčené od přátel a od příbuzných. Stejným způsobem vznikl i jeho další snímek Vrahův polibek. Potom se spojil se začínajícím producentem Jamesem B. Harrisem a v profesionálních podmínkách Hollywoodu režíroval realistické gangsterské drama o vyloupení sázkové kanceláře během dostihů Zabíjení, jež upozornilo na jeho mimořádný talent. Následovala působivá adaptace románu Humphreye Cobba Stezky slávy, zpracovávající

skutečnou událost z první světové války, o zastřelení tří francouzských vojáků, kteří odmítli provést nesmyslný rozkaz svého důstojníka. Po několika nerealizovaných projektech strávil šest měsíců přípravami westernu *One-Eyed Jacks* (Křivák – TV), jež nakonec režíroval představitel hlavní role Marlon Brando. Známy herec Kirk Douglas, který vytvořil hlavní úlohu ve *Stezkách slávy* a který chystal jako producent a hlavní představitel výpravný historický snímek *Spartakus*, se nepohodl s Anthonyem Mannem a nabídl režii Kubrickovi. Ten přijal a *Spartakus* se stal jeho prvním diváckým úspěchem. Dalším Kubrickovým projektem byla adaptace kontroverzního románu Vladimira Nabokova *Lolita*, která z finančních a právních důvodů vznikla v Anglii. Kubrick tímto filmem ukončil spolupráci s Harrisem a stal se producentem všech svých dalších snímků. Usadil se nedaleko Londýna a Anglii už neopustil. Režíroval mistrovskou černou komedii o rozpoutání třetí světové války *Dr. Divnoláska aneb Jak jsem se naučil nedělat si starosti a mít rád bombu* (Cena NYFCC za režii, nominace na Oscara za scénář, režii a film) a po dvouletých přípravách natočil podle povídky Arthura C. Clarkea vědecko-fantastický snímek o setkání s mimozemskou civilizací *2001: Vesmírná odysea* (Oscar za zvláštní efekty, oscarové nominace za scénář a režii), který se skloubením technické dokonalosti, vizuální krásy a hloubky filozofického zamyšlení nad lidskou existencí zařadil mezi nejvýznamnější díla světové kinematografie. Následovala pesimistická vize budoucí společnosti, sužované brutalitou a násilím, *Mechanický pomeranč* (Cena NYFCC za režii, oscarové nominace za scénář, režii a film), natočená podle stejnojmenného románu Anthonyho Burgesse. Naopak v minulosti se odehrávala adaptace klasického románu W. M. Thackeraye o osudech irského dobrodruha *Barry Lyndon* (Cena BAFTA a Cena NBR ex aequo za režii, oscarové nominace za scénář, režii a film). Jeho další snímek, přepis hororového románu Stephena Kinga *Osvícení* o spisovateli, který zešílí v klaustrofobickém prostředí opuštěného horského hotelu, měl sice komerční úspěch, ale odborná kritika ho vesměs odmítla. Lépe bylo přijato realistické drama z vietnamské války *Ocelová vesta*, nominované na Oscara za scénář. Následovala opět řada nerealizovaných projektů (mimo jiné A. I., *Wartime Lies*). Těsně před smrtí dokončil drama newyorských psychiatrů, kteří se zaplétají se svými pacienty, *Eyes Wide Shut*, jež volně vycházelo ze Schnitzlerovy *Snové novely*. Kubrick byl považován za podivína, úzkostlivě chránil své soukromí a až na výjimky neposkytoval rozhovory. Jako filmař proslul perfekcionismem a mimořádným vizuálním cítěním. Nad svými filmy uplatňoval důslednou kontrolu, včetně jejich reklamních kampaní a distribučního nasazení. V květnu 1990 založil spolu s dalšími režiséry (Martin Scorsese, Woody Allen, Francis Ford Coppola, Steven Spielberg, Robert Redford, Sydney Pollack, George Lucas) Filmovou nadaci na záchranu kinematografického dědictví. Jeho celoživotní dílo bylo mimo jiné vyznamenáno Cenou D. W. Griffitha (1996), udílenou Cechem amerických režisérů, zvláštním Zlatým lvem na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách (1997) a čestným členstvím v Britské filmové a televizní akademii (1999). V roce 1958 se jeho třetí manželkou stala německá herečka Christiane Harlanová (vystupující pod jménem Susanne Christianová), s níž měl dvě dcery. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* *Day of the Fight* (1950, Den zápasu; + sc., kam., střih, zvuk, prod.), *Flying Padre* (1951, Létající padre; + sc., kam., střih, zvuk), *The Seafarers* (1952, Námořníci; + kam., střih, zvuk), *Fear and Desire* (1953, Strach a touha; + spol. sc., kam., střih, prod.), *Killer's Kiss* (1955, Polibek vraha; + nám., kam., střih, spol. prod. – TV), *The Killing* (1956, Zabíjení; + sc. – TV), *Paths of Glory* (1957, Stezky slávy; + spol. sc. – TV) *Spartakus* (1960, Spartacus), *Lolita* (1961 – V), *Dr. Divnoláska aneb Jak jsem se naučil nedělat si starosti a mít rád bombu* (1963, *Dr. Strangelove or: How I Learned to Stop Worrying and Love the Bomb*), *2001: Vesmírná odysea* (1968, *2001: A Space Odyssey*; + spol. sc., zvláštní efekty, prod.), *Mechanický pomeranč* (1971, *A Clockwork Orange*; + sc., prod.), *Barry Lyndon* (1975; + sc., prod. – V), *The Shining* (1980, *Osvícení*; + spol. sc., prod. – V), *Full Metal Jacket* (1987, *Olověná vesta*; + spol. sc., prod. – V), *Eyes Wide Shut* (1999, *Eyes Wide Shut*; + spol. sc., prod.).

-mim-

Lasseter, John k filmu Letadla 2: Hasiči a záchranáři

JOHN LASSETER (vlastním jménem John Alan Lasseter, nar. 12. 1. 1957, Hollywood, Kalifornie) vyrůstal v losangeleském předměstí Whittier a od dětství měl zálibu v animovaných filmech. Studoval na Pepperdineově univerzitě v Malibu, ale záhy přešel na Kalifornský umělecký institut (CalArts) ve Valencii, kde byl pod záštitou Disneyho studia otevřen nový kurz klasické animace postav. Mezi jeho spolužáky patřili mimo jiné Tim Burton, Brad Bird nebo John Musker a oba jeho školní filmy *Lady and the Lamp* (1979, *Lady a lampa*) a *Nitemare* (1980, *Noční můra*) získaly studentského Oscara. Po absolutoriu nastoupil u Disneyho v oddělení celovečerních animovaných filmů; podílel se například na snímku *The Fox and the Hound* (1981, *Liška a pes*; r. Art Stevens, Ted Berman, Richard Rich – V). Pod dojmem ambiciózního hraného filmu Disneyova studia *Tron* (odehrávajícího se uvnitř počítače), v němž bylo pro tvorbu vizuálních efektů využito komputerové animace, natočil spolu s dalším animátorem Glenem Keanem půlminutový test, v němž úspěšně kombinovali klasickou ruční animaci s pozadím, vytvořeným počítačem, jenž také řídil pohyby kamery. V roce 1984 Lasseter přešel do Lucasovy společnosti Computer Graphics Group (přejmenované o dva roky později novým majitelem Stevem Jobsem na Pixar), kde dostal příležitost dál rozvíjet možnosti počítačové animace. Navrhl a animoval skleněného rytíře z kostelního okna v dobrodružném snímku *Pyramida hrůzy* (1985, *Young Sherlock Holmes*; r. Barry Levinson), režíroval řadu reklamních spotů a několik oceněných krátkých filmů, mimo jiné *Luxo Jr.* (Stříbrný medvěd na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně, nominace na Oscara), s jehož titulním hrdinou natočil v roce 1991 další dva minutové snímky (*Surprise, Light & Heavy*) pro televizní seriál *Sesame Street* (*Sezame, otevři se* – TV), a první animovaný snímek, jenž vznikl výhradně pomocí počítače, *Plechový panáček* (Oscar). Završením několikaleté práce se stal průkopnický počítačově animovaný celovečerní film *Toy Story – Příběh hraček*, za nějž obdržel Cenu LAFCA, zvláštního Oscara a oscarovou nominaci za podíl na scénáři. Ve své tvorbě nespoléhal pouze na technické vymoženosti nového způsobu animace, ale stejný důraz kladl na scenáristickou propracovanost příběhu. Kromě pokračování *Toy Story 2: Příběh hraček* (Zlatý glóbus) režíroval ještě *Život brouka* (Cena LAFCA ex aequo) a *Auta* (nominace na Oscara), jež inspirovala televizní seriály *Mater's Tall Tales* (2008–2010, *Burákovy povídky*; spol. režie – V) s titulní postavou omláčeného odtahového vozu a *Tales from Radiator Springs* (2013, *Příběhy z Kardanové Lhoty*). Lasseter ve funkci výkonného producenta dohlížel na celou pixarovskou animovanou tvorbu (nominace na Oscara za *Příšerky*, s.r.o. v kategorii animovaných filmů a za podíl na scénáři *Toy Story 3: Příběh hraček 3D*), jež vedle prestižních celovečerních snímků obnášela řadu krátkých filmů, zamýšlených často jako doprovodné bonusy pro nosiče DVD. Za podíl na animovaných televizních speciálech *Vánoční skřítkové* a *Vánoční skřítkové: Operace Santa v utajení* byl vyznamenán Cenou Emmy. Když v dubnu 2006 Disneyho studio koupilo Pixar, stal se Lasseter uměleckým vedoucím (chief creative officer) animovaných studií Pixaru i Disneyho a navíc byl jmenován hlavním poradcem divize Walt Disney Imagineering, zabývající se návrhy atrakcí pro Disneyho zábavní parky. Jako velký obdivovatel a přítel japonského tvůrce animovaných filmů Hayaa Miyazakiho dohlížel na anglické verze jeho děl a ve funkci výkonného producenta se staral o jejich distribuci. Za celoživotní dílo obdržel Cenu Winsora McCaye (2008), udílenou v rámci výročních animovaných cen Annie, Zlatého lva na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách (2009) a Cenu Cechu amerických producentů (PGA; 2009). – Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak) kr. f. *The Adventures of André & Wally B.* (1984, *André a včela*; r. Alvy Ray Smith; anim. – V), *Luxo Jr.* (1986, *Luxo Jr.*; + sc., výt., anim., spol. prod.), *Red's Dream* (1987, *Sen o klaunovi*; + sc., anim. – V), *Tin Toy* (1988, *Plechový panáček*; + sc., anim. – V) a *Knick Knack* (1989, *Knick Knack*; + sc., anim.), *Toy Story – Příběh hraček* (1995, *Toy Story*; + spol. nám.), *Život brouka* (1998, *A Bug's Life*; + spol. nám., hlas), *Toy Story 2: Příběh hraček* (1999, *Toy Story 2*; + spol. nám., hlas), *Auta* (2006, *Cars*; + spol. nám., spol. sc.), kr. f. *Mater and the Ghostlight* (2006, *Burák a Bludička*; + spol. nám. – V) a *Burák v Tokiu* (2008, *Tokyo Mater*), *Auta 2* (2011, *Cars 2*; + spol. nám.); (výkonná produkce či podíl na ní, není-li uvedeno jinak; celovečerní filmy) *Příšerky*, s.r.o. (2001, *Monsters, Inc.*; r.

Pete Docter), Hledá se Nemo (2003, Finding Nemo; r. Andrew Stanton), Úžasňákovi (2004, The Incredibles; r. Brad Bird), Robinsonovi (2007, Meet the Robinsons; r. Stephen Anderson), Ratatouille (2007, Ratatouille; r. Brad Bird), VALL-I (2008, WALL-E; r. Andrew Stanton), Tinker Bell (2008, Zvonilka; r. Bradley Raymond – V), Bolt – pes pro každý případ (2008, Bolt; r. Chris Williams, Byron Howard), Vzhůru do oblak (2009, Up; r. Pete Docter), Tinker Bell and the Lost Treasure (2009, Zvonilka a ztracený poklad; r. Klay Hall – V), Princezna a žabák (2009, The Princess and the Frog; r. John Musker, Ron Clements), Toy Story 3: Příběh hraček 3D (2010, Toy Story 3; r. Lee Unkrich; + spol. nám.), Tinker Bell and the Great Fairy Rescue (2010, Zvonilka a velká záchranná výprava; r. Bradley Raymond – V), Na vlásku (2010, Tangled; r. Nathan Greno, Byron Howard), Medvídek Pú (2011, Winnie the Pooh; r. Stephen J. Anderson, Don Hall), Rebelka (2012, Brave; r. Mark Andrews, Brenda Chapmanová), Zvonilka: Tajemství křídel (2012, Secret of the Wings; r. Bobs Gannaway, Peggy Holmesová), Raubíř Ralf (2012, Wreck-It Ralph; r. Rich Moore), Univerzita pro příšerky (2013, Monsters University; r. Dan Scanlon), Letadla (2013, Planes; r. Klay Hall; + spol. nám.), Ledové království (2013, Frozen; r. Chris Buck, Jennifer Leeová), Zvonilka a piráti (2014, The Pirate Fairy; r. Peggy Holmesová; + spol. nám.), Letadla 2: Hasiči a záchranáři (2014, Planes: Fire & Rescue; r. Bobs Gannaway); (výkonná produkce či podíl na ní, není-li uvedeno jinak; krátké filmy) Geriho hra (1997, Geri's Game; r. Jan Pinkava), It's Tough to Be a Bug (1998, Je těžké být broukem; r. Chris Bailey), Pro ptáky (2000, For the Birds; r. Ralph Eggleston), Mike's New Car (2002, Mikeovo nové auto; r. Pete Docter, Roger Gould – V), Exploring the Reef (2003, Objevování útesu; r. Roger Gould – V), Hop a skok (2003, Boundin'; r. Bud Luckey), Jack-Jack Attack (2004, Jack-Jack útočí; r. Brad Bird – V), Koncert pro jednoho (2005, One Man Band; r. Mark Andrews, Andrew Jimenez), Lifted (2006, Únos; r. Gary Rydstrom – V), How to Hook Up Your Home Theater (2007, Jak zapojit domácí kino; r. Kevin Deters, Stevie Wermers-Skeltonová), Your Friend the Rat (2007, Vaši kamarádi hlodavci; r. Jim Capobianco – V), Kouzelník Presto (2008, Presto; r. Doug Sweetland), Glago's Guest (2008, Glagův host; r. Chris Williams), BURN-E (2008, Burn-E: Světlo galaxie; r. Angus MacLane – V), Super Rhino (2009, Superkřeček Bivoj; r. Nathan Greno – V), Partly Cloudy (2009, Polojasno; r. Peter Sohn – V), Dug's Special Mission (2009, Dogova sólová mise; r. Ronnie Del Carmen – V), Prep & Landing (TV–2009, Vánoční skřítkové; r. Stevie Wermers-Skeltonová, Kevin Deters), Day & Night (2010, Den & Noc; r. Teddy Newton – V), Prep & Landing Stocking Stuffer: Operation Secret Santa (TV–2010, Vánoční skřítkové: Operace Santa v utajení; r. Kevin Deters, Stevie Wermers-Skeltonová), Tick Tock Tale (2010, Příběh hodin; r. Dean Wellins), Balada o Nessie (2011, The Ballad of Nessie; r. Stevie Wermers-Skeltonová, Kevin Deters), Havajské prázdniny (2011, Hawaiian Vacation; r. Gary Rydstrom), La luna (2011, La luna; r. Enrico Casarosa), Pixie Hollow Games (TV–2011, Zvonilka a Velké hry; r. Bradley Raymond), Toy Story: Krátké příběhy (2011, Small Fry; r. Angus MacLane; + spol. nám.), Prep & Landing: Naughty vs. Nice (TV–2011, Vánoční skřítkové: Zlobiví proti hodným; r. Kevin Deters, Stevie Wermers-Skeltonová), Tangled Ever After (2012, Na vlásku šťastně až navěky; r. Nathan Greno, Byron Howard – V), Partysaurus Rex (2012, Partysaurus Rex; r. Mark Walsh; + spol. nám.), Papíry (2012, Paperman; r. John Kahrs), The Legend of Mor'du (2012, Legenda o medvědovi Mordu; r. Brian Larsen – V), Modrý deštník (2013, The Blue Umbrella; r. Saschka Unseld), Mickeyho velká jízda (2013, Get a Horse!; r. Lauren MacMullanová), Toy Story of Terror (2013, Hrůzný příběh hraček; r. Angus MacLane), Party Central (2014; r. Kelsey Mann), Feast (2014, Hostina; r. Patrick Osborne), Oslava v Ledovém království (2015, Frozen Fever; r. Chris Buck, Jennifer Leeová).
-mim-

Lawrence, Francis k filmu Games: Síla vzdoru – 1. část

FRANCIS LAWRENCE (nar. 26. 3. 1971, Vídeň) je synem profesora fyziky a od tří let vyrůstal v Los Angeles. Jako školák natáčel amatérské snímky a po maturitě vystudoval film na losangeleské jezuitské univerzitě Loyola Marymount (LMU; 1991). Díky příteli Mikeu Rosinovi se dostal k režii hudebních videoklipů, jež vynikaly scenáristickou i vizuální invencí. Pracoval se známými umělci (mimo jiné Green Day, Britney Spearsová, Jay-Z, Aerosmith, Jennifer

Lopezová, Destiny's Child, Gwen Stefaniová, Shakira) a také režíroval reklamní spoty (McDonald's, Oldsmobile, CoverGirl, Coca-Cola, Calvin Klein, Bacardi, Bud Light, Disneyland). Úspěšné hudební video s Willem Smithem pro druhý díl Mužů v černém mu umožnilo přechod k celovečerní tvorbě. Vyzkoušel si různé žánry, než po Garym Rossovi převzal režisérské otěže populární dystopické série Hunger Games. I nadále se věnuje realizaci videoklipů (Cena Grammy 2010 za Bad Romance od Lady Gaga). Byl také výkonným producentem televizních seriálů Kings (2009, Králové; + spol. režie) a Touch (2012–2013, Doteky osudu; + spol. režie – TV). – *Filmografie*: (režie, není-li uvedeno jinak) komiksový akční horor o neohroženém vymítači démonů Constantine (2005, Constantine) s Keanuem Reevesem, sci-fi podle románu Richarda Mathesona Já, legenda (2007, I Am Legend) s Willem Smithem v úloze vědce, jenž jako jediný člověk přežil pandemii, milostný příběh z cirkusu v době hospodářské krize, natočený podle bestselleru Sary Gruenové, Voda pro slony (2011, Water for Elephants) s Reese Witherspoonovou, Robertem Pattinsonem a Christophem Waltzem, neprodaný pilotní snímek Gotham (TV–2012; + spol. prod.), filmy podle románové série Suzanne Collinové Hunger Games: Vražedná pomsta (2013, The Hunger Games: Catching Fire), Hunger Games: Síla vzdoru 1. část (2014, The Hunger Games: Mockingjay – Part 1) a The Hunger Games: Mockingjay – Part 2 (2015, Hunger Games: Síla vzdoru 2. část) s Jennifer Lawrenceovou v hlavní roli vůdkyně odporu proti totalitě budoucnosti.

-mim-

Le Guay, Philippe k filmu S Molièrem na kole

PHILIPPE LE GUAY (nar. 22. 10. 1956, Paříž) je synem barona a burzovního makléře Rogera Le Guaye. Začínal v polovině 70. let jako amatérský filmař s kamerou Super8 a během vysokoškolských studií moderní literatury byl rovněž redaktorem filmové revue Cinématographe. Absolvoval pařížskou filmovou školu IDHEC (1980–1983) filmem Hřebík, oceněným na festivalech v Krakově a Clermont-Ferrand a nominovaným na studentského Oscara. Působil jako scenárista, ale brzy rozšířil své ambice ve filmu a v televizi i o režii. V celovečerním režijním debutu rozvinul téma svého stejnojmenného krátkého filmu Dva Fragonardové. Našel svou polohu v hoře humorných příbězích mužů středních let, které často ztělesňuje herec Fabrice Luchini. Le Guay byl v roce 2013 hostem pražského Festivalu francouzského filmu díky titulu S Molièrem na kole. Je bratrancem klavíristky Claire-Marie Le Guayové (nar. 1974). Jeho sestra Marie-Laure de Villepinová (nar. 1962), která jako sochařka užívá pseudonym Marie-Laure Viébelová, byla manželkou politika Dominiquea de Villepina. – *Filmografie* (scénář nebo podíl na něm a režie, není-li uvedeno jinak) kr. filmy Du côté de la salle de bain (1980, Vedle koupelny), L'amour est aveugle (1981, Lásky je slepá), L'esprit de contradiction (1982, Opozičnictví; spol. r. Franck Landron; sc.), La soif (1982, Žízeň), Le clou (1983, Hřebík), La boutique infernale (1984, Pekelný obchod) a Les deux Fragonard (1985, Dva Fragonardové), kostýmní drama o slavném malíři 18. století, jehož krásná modelka a milenka má podle plánu zlověstného šlechtice posloužit jako oběť anatomickým pokusům mladého lékaře se stejným jménem, Les deux Fragonard (1989, Dva Fragonardové), drama ženy, pátrající po příjemci své kostní dřeně, Rhésus Roméo (TV–1992, RH-faktor Romeo), sentimentální komedie o lékaři, jemuž zkomplikuje život záměna zavazadla na letišti, L'année Juliette (1994, Juliетtin rok), drama továrního dělníka, který se stane obětí šikany nadřízeného, Trois huit (2000, Noční směna), hořká komedie, jejímž hlavním tématem jsou peníze a jejich dopad na vztahy několika rozdílných lidí, Le coût de la vie (2002, Cena života – TV), komedie o bankovním úředníkovi, který pátrá po kořenech svého nenadálého štěstí, Du jour au lendemain (2006, Ze dne na den – TV), sociální satira z 60. let z prostředí domu pařížské buržoazie, jejíž skupinka bujarých španělských služek obrátí vzhůru nohama, Les femmes du 6ème étage (2010, Ženy ze šestého poschodí), portrét slavného umělce V comme Vian (TV–2011, V jako Vian; režie), hořká komorní komedie o přátelství a znovu nalezené herecké vášni S Molièrem na kole (2011, Alceste à bicyclette; + spol. nám.); (scénář či podíl na něm, není-li uvedeno jinak) Il ne faut jurer de rien (1983, Nikdy nic neříkej; r. Christian Vincent), Grosse (1985; r. Brigitte Roüanová), Quinze août (1986, 15. srpen; r. Nicole

Garciaová), Cayenne Palace (1987; r. Alain Maline), Un amour de trop (1989, Přebytečná láska; r. Franck Landron; + herec), Un week-end sur deux (1990, Každý druhý víkend; r. Nicole Garciaová), Outremer (1989, Zámorí; r. Brigitte Roüanová), Mémoire tranquille/Lapse of Memory (1991, Selhání paměti; r. Patrick Dewolf), Ascension express (TV–1993, Urychlený vzestup; r. Nicolas Ribowski), Tout ce qui brille (TV–1996, Všechno, co se třpytí; r. Lou Jeunet), Post coïtum, animal triste (1997; r. Brigitte Roüanová), My Little Princess (2011, Moje princeznička; r. Eva Ionescoová); (herec, není-li uvedeno jinak) Août (1991, Srpen; r. Henri Herré), Les textiles (2003; r. Franck Landron), Pas son genre (2013, Není můj typ; r. Lucas Belvaux).

-fik-

Leonetti, John R. k filmu Annabelle

JOHN R. LEONETTI (vlastním jménem John Robert Leonetti, nar. 4. 7. 1956, Kalifornie) je synem bývalého hlavního osvětlovače u MGM a technického inovátora Franka Leonettiho (1915–2013), který založil rodinnou firmu na výrobu a pronájem kamerové a osvětlovací techniky a mimo jiné vyvinul široce používanou filmovou kameru Ultracam 35. Začínal v polovině 70. let jako asistent svého staršího bratra Matthewa F. Leonettiho (nar. 1941) a k samostatné tvorbě se dostal díky jemu a režisérovi Walteru Hillovi. Často pracoval s Johnem Frankenheimerem, který se stal jeho mentorem, a později se specialistou na horory Jamesem Wanem. Uplatnil se také v televizi, kde byl mimo jiné kameramanem desítky epizod úspěšné hororové antologie Tales from the Crypt (Příběhy ze záhroby – TV) a podílel se i na dalších seriálech, například JAG (uveden v televizi), Providence, The River (Řeka – TV), Zero Hour (Nultá hodina – TV) a Sleepy Hollow (Ospalá díra – TV). Režíroval rovněž epizody seriálů Providence a Sons of Thunder (Walker, Texas Ranger: Thunderovi synové – TV). Jako filmový režisér natáčí nenáročné žánrové snímky. – *Filmografie*: (kamera, není-li uvedeno jinak) Action Jackson (1988; r. Craig R. Baxley; spol. druhá kam. – V), An Eight Is Enough Wedding (TV–1989, Osm je dost: Svatba; r. Stan Lathan), Child's Play 3 (1991, Dětská hra III; r. Jack Bender – TV), Coopersmith (TV–1992, Coopersmith – Sladký pach vraždy; r. Peter Crane – V), Revenge on the Highway (TV–1992, Tiché hřmění; r. Craig R. Baxley – TV), Žhavé výstřely 2 (1993, Hot Shots! Part Deux; r. Jim Abrahams), One Woman's Courage (TV–1994, Odvaha; r. Charles Robert Carner – TV), Against the Wall (TV–1994, Proti zdi; r. John Frankenheimer – V), Maska (1994, The Mask; r. Charles Russell), The Burning Season (TV–1994, Hořící sezóna; r. John Frankenheimer – V), Mortal Kombat (1995, Mortal Kombat; r. Paul Anderson), Agent WC 40 (1996, Spy Hard; r. Rick Friedberg), Star Trek: Vzpouza (1998, Star Trek: Insurrection; r. Jonathan Frakes; druhá kam.), Detroit Rock City (1999; r. Adam Rifkin – V), Joe Dirt (2001, Špinavej Joe; r. Dennie Gordonová – V), Král Škorpion (2002, The Scorpion King; r. Chuck Russell), Honey (2003; r. Bille Woodruff – V), Nikdy to nevzdávej! (2004, Raise Your Voice; r. Sean McNamara), Fever Pitch (2005, Fanaticky zamilován; r. Peter a Bobby Farrellyové; druhá kam., druhá režie – V), The Perfect Man (2005, Pan Božský; r. Mark Rosman – V), The Woods (2005, Lesy; r. Lucky McKee – V), Dead Silence (2006, Zlověstné ticho; r. James Wan – V), I Know Who Killed Me (2007, Víím, kdo mě zabil; r. Chris Sivertson – V), Death Sentence (2007, Rozsudek smrti; r. James Wan – V), Ca\$h (2010, Hotovost; r. Stephen Milburn Anderson; spol. kam.), Piraňa 3D (2010, Piranha; r. Alexandre Aja), Super Hybrid (2010; r. Eric Valette), Insidious (2010, Zákeřné zlo; r. James Wan; spol. kam., spol. prod.), Soul Surfer (2011, Surfařka; r. Sean McNamara – TV), This Is 40 (2012, Čtyřicítka na krku; r. Judd Apatow; spol. druhá kam. – V), V zajetí démonů (2013, The Conjuring; r. James Wan), Insidious 2 (2013, Insidious: Chapter 2; r. James Wan; + spol. prod.); (režie) akční snímek podle počítačové hry Mortal Kombat 2 (1997, Mortal Kombat: Annihilation), pokračování filmu o muži, který dokáže měnit minulost, The Butterfly Effect 2 (2006, Osudový dotek 2 – V), horor Annabelle (2014, Annabelle).

-mim-

Lepienotis, Peter k filmu Velká oříšková loupež

PETER LEPENIOTIS (nar. 16. 12. 1965, Kanada), kanadský animátor s řeckými předky působí především v amerických studiích. Jako animátor se podílel mimo jiné na titulech Casper

(1995, Casper; r. Brad Silberling) nebo Toy Story 2: Příběh hraček (1999, Toy Story 2; r. John Lasseter). Upozornil na sebe krátkým filmem Veverčák Bručoun jež o osm let později rozvedl do celovečerní délky pod titulem Velká oříšková loupež. – *Filmografie:* (režie; není-li uvedeno jinak) kr. film Surly Squirrel (2005, Veverčák Bručoun; + sc., prod.), hodinový snímek Gotta Catch Santa Claus (TV–2008, Musím chytit Santa Clause; spol. režie), televizní série Bolts & Blip (2010–2011; spol. režie), její filmové zpracování Bol-cheu-wa Beul-lip/Bolts & Blip: Battle of the Lunar League (2012, Bolts & Blip: Boj o Měsíční ligu; spol. režie), celovečerní dobrodružný rodinný film Velká oříšková loupež (2013, The Nut Job; spol. nám., spol. sc.), The Nut Job 2 (2016, Velká oříšková loupež 2; + spol. sc.). -tbk-

Lespert, Jalil k filmu Yves Saint Laurent

JALIL LESPERT (nar. 11. 5. 1976, Paříž) je synem herce alžírského původu Jeana Lesperta a advokátky z alžírského etnika Kabylů. Začal studovat práva, ale nakonec dal přednost profesi otce, po jehož boku debutoval v krátkém filmu Plážové hry. Režisér snímku Laurent Cantet jej obsadil i do své celovečerní prvotiny Lidské zdroje, kde za ztvárnění hlavní role mladého obchodního manažera Francka, jehož pracovní problémy ústí v osobní konfrontaci s otcem, byl oceněn Césarem pro nejlepšího nadějného herce. V následující dvacítce celovečerních filmů vytvořil pestrou škálu typů a charakterů ve vedlejších i ústředních postavách, mezi nimiž nalezneme smyslného zahradníka (Markýz de Sade), homosexuálního kulturistu (Život mě zabíjí), boxera (Virgil), avantgardního umělce (Na ústa ne), novináře (Procházka po Martově poli, Přední linie), policejního vyšetřovatele (Přirozený nepřítel, Komisař) či cirkusového klauna (Pa-ra-da). Příležitostně se uplatňuje i v televizi, například jako protagonista kriminálního seriálu Pigalle, la nuit (2009, Pigalle – TV). Věnuje se též scenáristice a filmové režii. Ze vztahu s herečkou, spisovatelkou a někdejší modelkou a Miss Francie Soniou Rollandovou (nar. 1981) má dceru Kahinu. Hercem je též jeho bratr Yaniss Lespert (nar. 1989). – *Filmografie:* (herec) kr. f. Jeux de plage (1995, Plážové hry; r. Laurent Cantet), Les sanguinaires (TV–1997, Krvelačné ostrovy; r. Laurent Cantet – TV), kr. f. Le centre du monde (1998, Střed světa; r. Djibril Glissant), Nos vies heureuses (1999, Naše šťastné životy; r. Jacques Maillot), Un dérangement considérable (1999, Značný zmatek; r. Bernard Stora), Ressources humaines (1999, Lidské zdroje; r. Laurent Cantet), kr. f. Bonne résistance à la douleur (1999, Dobrá odolnost proti bolesti; r. Pierre-Erwan Guillaume), Sade (2000, Markýz de Sade; r. Benoît Jacquot – TV), Bella ciao (2001, Čau, krásko; r. Stéphane Giusti), Inch'Allah dimanche (2001, Inch'Allah neděle; r. Yamina Benguigiová), L'idole (2002, Idol; r. Samantha Langová – TV), Vivre me tue (2002, Život mě zabíjí; r. Jean-Pierre Sinapi – TV), Les amateurs (2003, Amatéri; r. Martin Valente), Pas sur la bouche (2003, Na ústa ne; r. Alain Resnais), kr. filmy Oedipe – [N+1] (2003; r. Eric Rognard), Lapin intégral (2003, Celý králík; r. Cécilia Rouaudová) a Boloko (2004; r. Fabien Gaillard), L'ennemi naturel (2004, Přirozený nepřítel; r. Pierre-Erwan Guillaume), Le promeneur du champ de Mars (2005, Procházka po Martově poli; r. Robert Guédiguian), Virgil (2005; r. Mabrouk El Mechri), Le petit lieutenant (2005, Komisař; r. Xavier Beauvois – V), Le voyage en Arménie (2006, Cesta do Arménie; r. Robert Guédiguian), Nikomu to neříkej (2006, Ne le dis à personne; r. Guillaume Canet), Pa-ra-da (2008; r. Marco Pontecorvo), Lignes de front (2009, Přední linie; r. Jean-Christophe Klotz), Chez Gino (2011; r. Samuel Benchetrit), Un baiser papillon (2011, Motýlí polibek; r. Karine Silla Perezová), Láska a modřiny (2011, Love and Bruises; r. Lou Ye), Le mille e una notte: Aladino e Sherazade (TV–2012, 1001 noc: Aladin a Šahrazád; r. Marco Pontecorvo), Landes (2013; r. François-Xavier Vives), Post partum (2013; r. Delphine Noelsová), De guerre lasse (2014, Válkou znavený; r. Olivier Panchot); (spolupráce na scénáři a režie) kr. filmy Coffee and Dreams (2000, Káva a sny; spol. režie Sébastien Dacek) a De retour (2005, Po návratu), dramatický obraz jednoho dne ze života prostitutky 24 mesures (2007, 24 opatření), mysteriózní drama podle románu Oliviera Adama o otci, který se po záhadném zmizení manželky musí postarat o malé děti, Proti větru (2011, Des vents contraires), životopisný portrét slavného módního návrháře Yves Saint Laurent (2013, Yves-Saint Laurent). -fik-

Levy, Shawn k filmu Noc v muzeu: Tajemství hrobky

SHAWN LEVY (vlastním jménem Shawn Adam Levy, nar. 23. 7. 1968, Montreal) pochází z židovské rodiny a už během středoškolských studií navštěvoval letní herecké kurzy (Stagedoor Manor v cattskillském Loch Sheldrake). Vystudoval drama na Yaleově univerzitě (1989) a přesídlil do Los Angeles, kde vytvářel menší úlohy ve filmech a vystupoval v televizních seriálech, například China Beach, 21 Jump Street (Jump Street 21 – TV), Thirtysomething (Třicet a něco), Tour of Duty (Četa v akci – TV), Lifestories (Životní příběhy), Beverly Hills 90210 (uveden v televizi), Step by Step (Krok za krokem – TV). Absolvoval režisérský program na Jihokaliifornské univerzitě (USC), kde natočil krátký snímek Překonaný rekord, díky němuž získal režisérskou práci na televizních seriálech pro děti a mládež, například The Secret World of Alex Mack (1996–1997, Tajuplný svět Alex Mackové – TV), The Journey of Alex Strange (1997–1998, Cesta Allena Strange), Lassie (1997–1999; uveden v televizi), Animorphs (1998–1999), So Weird (1999, Pro strach uděláno – TV), The Famous Jett Jackson (1998–2003, Slavný Jett Jackson; + spol. sc., spol. prod., herec), za nějž obdržel kanadskou výroční cenu Gemini v kategorii dětských programů, a Pepper Dennis (2006; + spol. prod.). Po dvou nezávislých titulech dostal angažmá v Hollywoodu, kde se prosadil jako plodný komediograf, zejména úspěšnými remaky Dvanáct do tuctu a Růžový panter. Největšího diváckého ohlasu dosáhl veseloherní trilogií Noc v muzeu. Založil výrobní společnost 21 Laps Entertainment, v níž od roku 2005 produkoval televizní seriály. Vedle několika neprodaných pilotů, například Joint Custody (2005, Střídavá péče; + režie), Family Album (2011, Rodinné album; + režie), Little Brother (2012, Malý bratr; + režie) a Family Trap (2012, Rodinná past; + režie), je jako výkonný producent podepsán pod sitcomy Last Man Standing (2011–2012, Poslední chlap – TV) s Timem Allenem a Cristela (2014–2015). Nelze jej zaměňovat s filmovým kritikem téhož jména, autorem několika knih, mimo jiné i v České republice vydané biografie Paula Newmana. – *Filmografie: (herec)* Miles to Go... (TV–1986, Míle před sebou...; r. David Greene), Zombie Nightmare (1986, Zombie noční můra; r. Jack Bravman – V), Wild Thing (1987, Divoká věc; r. Max Reid – TV), First Offender (TV–1987, První přestupek; r. Timothy Bond), Liberace: Behind the Music (TV–1988, Liberace: Za hudbou; r. David Greene), The Kiss (1988, Polibek; r. Pen Densham – V), Brotherhood of the Gun (TV–1991, Hollister; r. Vern Gillum – V), Made in America (1993, Made in America; r. Richard Benjamin), Troubleshooters: Trapped Beneath the Earth (TV–1993, Podzemní past; r. Bradford May – V); *(režie, není-li uvedeno jinak)* kr. f. Broken Record (1994, Překonaný rekord; + střih, prod.), příběh dospívajícího chlapce, pokoušejícího se po letech objasnit otcovu smrt, Address Unknown (1997, Adresa neznámá), romantický snímek Just in Time (1997, Právě včas; + herec – TV), dobrodružná akční komedie Jett Jackson: The Movie (TV–2001, Jett Jackson: Film; + spol. prod.), satirický příběh teenagera, jenž se pustí do křížku s hollywoodským producentem kvůli ukradenému námětu, Big Fat Liar (2002, Velký tlustý lhář; + herec – V) s Frankiem Munizem a Paulem Giamattim, romantická komedie Líbánky (2003, Just Married) s Ashtonem Kutcherem a Brittany Murphyovou, rodinná komedie Dvanáct do tuctu (2003, Cheaper by the Dozen; + herec) se Stevem Martinem a Bonnií Huntovou, kriminální veselohra Růžový panter (2006, The Pink Panther) se Stevem Martinem v roli inspektora Clouseaua, fantastické komedie Noc v muzeu (2006, Night at the Museum; + spol. prod.) a Noc v muzeu 2 (2009, Night at the Museum: Battle of the Smithsonian; + spol. prod., herec), jejichž hrdiny jsou ožvlé muzejní exponáty, komedie o manželském páru, snažícím se oživit vzájemný vztah, Date Night (2010, Noční rande; + spol. prod. – V) se Stevem Carellem a Tinou Feyovou, akční sci-fi podle povídky Richarda Mathesona Ocelová pěst (2011, Real Steel; + spol. prod.) s Hughem Jackmanem v úloze zkrachovalého majitele zápasnického robota, komedie o nezaměstnaných obchodních cestujících, hledajících práci, Stážisti (2013, The Internship; + spol. prod.) s Vincem Vaughnem a Owenem Wilsonem, adaptace románu Jonathana Troppera o čtyřech dospělých sourozencích, kteří po otcově smrti stráví společný týden s matkou a svými blízkými, This Is Where I Leave You (2014, Co by kdyby; + spol. prod.) s Jasonem Batemanem, Tinou Feyovou a Jane Fondaovou, závěrečný díl úspěšné série Noc v muzeu: Tajemství hrobky (2014, Night at the Museum: Secret of the Tomb; + spol. prod.),

opět s Benem Stillerem v roli někdejšího nočního hlídače; (produkce nebo výkonná produkce či podíl na nich, není-li uvedeno jinak) I Saw Mommy Kissing Santa Claus (2001, Viděl jsem maminku líbat Santa Clause; r. John Shepphird – TV), Cheaper by the Dozen 2 (2005, Dvanáct do tuctu 2; r. Adam Shankman; + herec – V), Mejdán v Las Vegas (2008, What Happens in Vegas; r. Tom Vaughan), The Rocker (2008, Rocker; r. Peter Cattaneo – V), Růžový panter 2 (2009, The Pink Panther 2; r. Harald Zwart), Sousedská hlídka (2012, The Watch; r. Akiva Schaffer), The Spectacular Now (2013, Kouzlo přítomného okamžiku; r. James Ponsoldt – TV), Alexander and the Terrible, Horrible, No Good, Very Bad Day (2014, Alexandr a jeho příšerný, hrozný, úplně špatný den k ničemu; r. Miguel Arteta). -mim-

Liebesman, Jonathan k filmu Želvy Ninja

JONATHAN LIEBESMAN (nar. 15. 9. 1976, Johannesburg, Jižní Afrika) vystudoval film na Jihoafrické filmové a divadelní škole (AFDA; 1996) v rodném městě a ve studiích pokračoval na Tischově umělecké škole při Newyorské univerzitě (NYU). Díky ohlasu absolventského filmu, adaptaci povídky Roalda Dahla Geneze a katastrofa, oceněné na několika festivalech, se uchytil v Hollywoodu, kde debutoval hororem Propad do temnot. V další kariéře mu pomohl režisér a producent Michael Bay, pro něhož také natočil svůj úspěšný snímek Želvy Ninja. – *Filmografie:* (režie, není-li uvedeno jinak) kr. f. Genesis and Catastrophe (2000, Geneze a katastrofa; + spol. sc., střih, zvuk, spol. prod.), příběh pomstychtivého ducha lynčované ženy Darkness Falls (2003, Propad do temnot – V), doprovodný kr. f. k americkým remakům úspěšných japonských hororů Rings (2005, Kruhy; + spol. sc. – V), prequel klasického hororu Texaský masakr motorovou pilou: Počátek (2006, The Texas Chainsaw Massacre: The Beginning), drama lidí, kteří se stanou pokusnými králíky v brutálním vládním programu, The Killing Room (2008, KR 13 – V), akční thriller o boji s mimozemskými vetřelci Světová invaze (2011, Battle: Los Angeles) s Aaronem Eckhartem a Michelle Rodriguezovou, fantastický na motivy z řecké mytologie Hněv Titánů (2012, Wrath of the Titans) se Samem Worthingtonem v úloze Persea, další verze dobrodružství oblíbených komiksových hrdinů Želvy Ninja (2014, Teenage Mutant Ninja Turtles). -mim-

Liman, Doug k filmu Na hraně zítřka

DOUG LIMAN (vlastním jménem Douglas Eric Liman, nar. 24. 7. 1965, New York) je nejmladším ze tří dětí známého židovského právníka Arthura Limana. Už od dětství natáčel amatérské filmy. Absolvoval kurzy v Mezinárodním fotografickém centru při Newyorské univerzitě (NYU), pak studoval historii na Brownově univerzitě v Providence (1988), kde mimo jiné založil školní kabelovou stanici, a postgraduálně filmovou fakultu Jihokaliifornské univerzity (USC; 1992). Upoutal pozornost snímkem Proutníci (Cena MTV pro nejlepšího nového filmaře), natočeným s otcovou finanční pomocí, i dalším nezávislým filmem Go (nominace na Cenu ISA za režii). Získal angažmá v Hollywoodu, kde se prosadil divácky úspěšnou adaptací Ludlumova románu Agent bez minulosti. Kvůli konfliktům se studiem Universal byl však u jeho pokračování nahrazen Paulem Greengrassem. S producentem Davem Bartsim založil výrobní společnost Hypnotic (později Dutch Oven), v jejímž rámci vznikly dramatický televizní seriál o kalifornské mládeži The O. C. (2003–2007, O. C.; + spol. režie – TV), kriminální seriál Heist (2006, Loupež; + spol. režie), nová verze seriálu Knight Rider (2008–2009, Knight Rider – Legenda se vrací – TV), špionážní show Covert Affairs (2010–2014, V utajení – TV), sitcom I Just Want My Pants Back (2011–2012, Chci jen zpátky svoje kalhoty; + spol. režie), právnícký seriál Suits (2011–2019, Kravaťáci – TV), dok. seriál The Unexplained (2012, Nevysvětlené případy) a několik neprodaných pilotů a krátkometrážních snímků. Z jeho celovečerní tvorby byl nejúspěšnější akční film Mr. & Mrs. Smith. Režuruje rovněž reklamní spoty (například Levi's, Sony, Nike Golf). – *Filmografie:* (režie, není-li uvedeno jinak) příběh mladíka, jenž dělá všechno pro univerzitní kariéru, Getting In (1994, Dostat se na vysokou), který se nikdy nedostal do kin, komedie o mladých hercích, trávících život v losangeleských barech a nočních klubech, Swingers (1996, Proutníci; + kam. – TV), natočená podle autobiografického scénáře hlavního představitele Jona

Favreaux, tarantinovská kriminální komedie Go (1999, Go; + kam.) s Katií Holmesovou a Sarah Polleyovou, akční špionážní snímek Agent bez minulosti (2002, The Bourne Identity; + spol. prod.) s Mattem Damonem, dobrodružná komedie o konkurenčních špičkových zabijácích, spojených v manželském svazku, Mr. & Mrs. Smith (2005, Mr. & Mrs. Smith) s Bradem Pittem a Angelinou Jolieovou, následovaná stejnojmenným pilotním dílem nerealizovaného seriálu (TV–2007; + spol. prod.), přepis sci-fi románu Stevena Goulda Jumper (2008, Jumper) s Haydenem Christensenem, biografický příběh skutečné agentky CIA Valerie Plameové, nazvaný Fair Game (2010, Fair Game; + kam.) s Naomi Wattsovou a Seanem Pennem, adaptace sci-fi románu Hiroshiho Sakurazaky o boji s mimozemskou invazí Na hraně zítřka (2014, Edge of Tomorrow) s Tomem Cruisem a Emily Bluntovou; (výkonná produkce nebo podíl na ní) See Jane Run (2001, Podívejte, jak Jane běží; r. Sarah Thorpová), Bournův mýtus (2004, The Bourne Supremacy; r. Paul Greengrass), Mail Order Wife (2004, Manželka na objednávku; r. Huck Botko, Andrew Gurland), Cry_Wolf (2005; r. Jeff Wadlow – V), The Killing Floor (2007, Patro smrti; r. Gideon Raff – V), Bourneovo ultimátum (2007, The Bourne Ultimatum; r. Paul Greengrass), Dao jian xiao/The Butcher, the Chef and the Swordsman (2010, Řezník, šéfkuchař a šermíř; r. Wuershan), Things People Do (2014, Věci, které lidi páchají; r. Saar Klein). -mim-

Loach, Ken k filmu Spirit of 45

KEN LOACH (vlastním jménem Kenneth Charles Loach, nar. 17. 6. 1936, Nuneaton, Warwickshire, Anglie) pochází z dělnické rodiny. Dva roky sloužil jako písař u Královského letectva a pak vystudoval práva na Oxfordské univerzitě, kde se také intenzivně věnoval dramatu. Nějaký čas strávil jako herec a asistent u repertoárové divadelní společnosti a v roce 1963 nastoupil u BBC jako režisérský elév. Podílel se na epizodách známých televizních seriálů Z Cars (Policejní auta) nebo Diary of a Young Man (Deník mladého muže) a v polovině 60. let navázal dlouholetou spolupráci s dramaturgem a producentem Tonym Garnettem, s nímž vytvořil sérii původních, sociálně-kritických dramat, vysílaných v rámci oceňovaného pořadu The Wednesday Play a tematicky i formálně navazujících na známé britské obrodné hnutí Free Cinema. Díky jejich úspěchu mohli s Garnettem založit výrobní společnost Kestrel Films, v jejímž rámci vzniklo jeho nejlepší rané filmové dílo Kes (Křišťálový glóbus na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech 1970, nominace na Cenu BAFTA za scénář a za režii). Až do 90. let pracoval převážně v televizi a často čelil politické cenzuře. Jeho pozdější filmy, u nichž Garnetta vystřídala producentka Rebecca O'Brienová, i nadále výrazně odrážejí tvůrcovy radikální levicové názory. Díky promyšlenější dramaturgii a atraktivnějšímu hereckému obsazení se však staly divácky přitažlivějšími. Také posbíraly mnohá ocenění na světových festivalech (Cannes, Valladolid, Havana, Berlín, Benátky a jiné) a čtyřikrát byly nominovány na Cenu BAFTA za nejlepší britský film (Pršící kameny, Země a svoboda, Carlina píseň, Jmenuji se Joe). Největšího ohlasu dosáhl působivým dramatem Zvedá se vítr, za nějž mimo jiné získal Zlatou palmu na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes 2006. Jeho celoživotní tvorba byla vyznamenána Cenou Michaela Balcona (BAFTA; 1993), Britskou nezávislou filmovou cenou (1998), na londýnském festivalu Raindance (1998), na Festivalu britského filmu v Dinardu (2002), na Mezinárodním filmovém festivalu v Locarnu (2003), Cenou Dilys Powellové (2005), udílenou Kruhem londýnských filmových kritiků, čestným členstvím v Britské akademii filmového a televizního umění (BAFTA; 2005), Evropskou filmovou cenou (2009), Výroční cenou Asociace českých filmových klubů (2010) a na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně (2014). Loach odmítl v 70. letech přijmout titul Officer of the British Empire (OBE). Několikrát navštívil Českou republiku. V červenci 1962 se oženil s Lesley Ashtonovou, kterou poznal jako sekretářku u divadelní společnosti a s níž měl pět dětí. Jejich syn Jim Loach (nar. 1969) pracuje jako televizní režisér a dcera Emma Loachová (nar. 1972) je dokumentaristka. – *Filmografie* (neúplná; režie, není-li uvedeno jinak): drama vzestupu jednoho gangstera Tap on the Shoulder (TV–1964, Poklepání na rameno), příběh manželského páru, jenž se kvůli oblečení stane v hospodě terčem výpadů, Wear a Very Big Hat (TV–1965, Vezmi si hodně velký klobouk), drama horkokrevného

mladíka, z něhož se za mřížemi stane vrah, *Three Clear Sundays* (TV–1965, Tři neděle bez mráčku), polemizující o trestu smrti, realistický příběh o problémech tří mladých dělnic *Up the Junction* (TV–1965, Na křižovatce), jímž vzbudil značnou pozornost, muzikál *The End of Arthur's Marriage* (TV–1965, Konec Arthurova manželství), příběh dvanáctiletého chlapce, jehož rodiče jsou ve vězení, *The Coming Out Party* (TV–1965, Večírek na přivítanou), drama mladých matek bez domova *Cathy Come Home* (TV–1966, Cathy, pojď domů; + sc.), jež vzbudilo polemický ohlas, kontroverzní portrét schizofreničky *In Two Minds* (TV–1967, Ve dvou myslích), příběh dívky z londýnského předměstí podle románu Nell Dunnové *Smůla na patách* (1967, *Poor Cow*; + sc.), drama fotbalových fanoušků *The Golden Vision* (TV–1968, Zlatá vize), drama liverpoolských přístavních dělníků *The Big Flame* (TV–1969, Velký plamen), adaptace románu Barryho Hinese o chlapci ze severoanglického hornického městečka, jehož jedinou životní radostí je ochočená poštolka, *Kes* (1969, *Kes*; + spol. sc.), neodvysílaný kritický dok. *In Black and White* (TV–1969, Černobílý pohled) o nadaci *Save the Children*, drama sklářské stávky *The Rank and File* (TV–1971, Řadoví zaměstnanci), drama rodiny, která se sejde při pohřebním obřadu, *After a Lifetime* (TV–1971, Po jednom životě), remake vlastního televizního snímku *Ve dvou myslích*, nazvaný *Family Life* (1971, Rodinný život), střm. adaptace dvou Čechovových povídek *A Misfortune* (TV–1972, Rána osudu; + sc.) s Benem Kingsleym, čtyřdílná minisérie, zachycující politizaci dělnické rodiny po první světové válce, *Days of Hope* (TV–1975, Dny naděje), drama z hornického prostředí *The Price of Coal* (TV–1977, Cena uhlí), kostýmní dobrodružný snímek pro mládež podle románu Leona Garfielda *Black Jack* (1979, Černý Jack; + sc.), přepis Hinesova románu *The Gamekeeper* (TV–1980, *Hajný*; + sc.), dok. f. *Auditions* (TV–1980, *Konkurzy*; + prod.), dok. o stávce ocelářů *A Question of Leadership* (TV–1981, *Otázka vedení*; + prod.), příběh mladíka, marně hledajícího práci, *Looks and Smiles* (1981, *Pohledy a úsměvy*), neodvysílaný čtyřdílný dok. o odborovém hnutí *Questions of Leadership* (TV–1983, *Otázky vedení*), kontroverzní dok. o hornické stávce *Which Side Are You On?* (TV–1984, *Na čí jsi straně?*; + prod.), příběh východoněmeckého písničkáře, který emigruje na západ, *Fatherland* (1986, *Otčina – TV*), politické drama ze Severního Irska 80. let *Hidden Agenda* (1990, *Tajné složky – TV*) s Brianem Coxem a Frances McDormandovou, příběh stavebního dělníka *Riff-Raff* (1990, *Lůza – TV*) s Robertem Carlylem, drama nezaměstnaného otce rodiny *Raining Stones* (1993, *Pršící kameny – TV*), příběh svobodné matky, obviněné ze zanedbávání rodičovské péče, *Ladybird Ladybird* (1994), drama z občanské války ve Španělsku *Země a svoboda* (1995, *Land and Freedom*), příběh glasgowského řidiče autobusu, jenž se zaplete s nikaragujskou přistěhovalkyní, *Carla's Song* (1996, *Carlina píseň – TV*) s Robertem Carlylem, střm. dok. o stávce přístavních dělníků *The Flickering Flame* (TV–1996, *Mihotavý plamen*), příběh idealistického alkoholika *Jmenuji se Joe* (1998, *My Name Is Joe*) s Peterem Mullanem, příběh právníka, zasazujícího se o práva hispánských dělnic v Los Angeles, *Bread and Roses* (2000, *Chléb a růže – TV*) s Adrienem Brodym, drama *The Navigators* (2001, *Výhybkáři – TV*), příběh skotského teenagera *Sweet Sixteen* (2002, *Sladkých šestnáct*), britská epizoda (+ spol. sc.) z filmu *11'09"01* (2002, *11'09"01 – September 11*), drama mezirasového milostného vztahu *Ae Fond Kiss...* (2004, *Něžný polibek*), třetí závěrečná epizoda z povídkového filmu *Tickets* (2005, *Jízdenky*), drama irského odboje proti britské nadvládě *Zvedá se vítr* (2006, *The Wind That Shakes the Barley*) s Cillianem Murphym, závěrečný segment *Happy Ending* (Šťastný konec) z kolektivního filmu *Chacun son cinéma* (2007, *Každému jeho film*), příběh přistěhovalců v Británii *It's a Free World...* (2007, *Je to svobodný svět...; + spol. prod.*), životní příběh legendárního fotbalisty *Looking for Eric* (2009, *Hledá se Eric; + spol. prod.*) s Ericem Cantonou, drama z Iráku *Route Irish* (2010), hořká sociální komedie *Andělský podíl* (2012, *The Angels' Share*), dok. o poválečné Británii *Spirit of 45* (2012, *The Spirit of '45; + sc.*), příběh komunistického předáka Jimmyho Graltona, jenž byl jako jediný Ir deportovaný z vlasti, *Jimmy's Hall* (2014, *Jimmyho síň*).

-mim-

Lord, Phil k filmu Lego příběh

PHIL LORD (vlastním jménem Phillip Brian Lord, nar. 12. 7. 1975, Miami, Florida) je synem kubánského uprchlíka. Vystudoval prestižní Dartmouth College v Hanoveru, New Hampshire (1997), kde se setkal se spolužákem Christopherem Millerem, s nímž vytvořil úspěšnou všestrannou filmařskou dvojici. Začínali ve studiu Walta Disneyho jako animátoři a později se prosadili jako scenáristé, režiséři, a producenti. Pracovali na animovaných televizních seriálech, z nichž nejúspěšnější byl seriál MTV Škola pro klony. Podíleli se i na sitcomu Jak jsem potkal vaši matku nebo na pilotním dílu nerealizovaného seriálu Phil Hendrie (2004). Patřil k úspěšným autorům celovečerních animovaných snímků. Jejich debut pro kina Zataženo, občas trakaře byl nominován na Zlatý glóbus za nejlepší animovaný film. – *Filmografie:* (spol. scénář, spol. režie s Christopherem Millerem, není-li uvedeno jinak) anim. televizní seriál Clone High (2002–2003, Škola pro klony; + spol. prod., hlas), sitcom How I Met Your Mother (2005–2014, Jak jsem potkal vaši matku; spol. sc., spol. prod. – TV), animovaný snímek o důvtipném mladém vynálezci jedlého počasí Zataženo, občas trakaře (2009, Cloudy with a Chance of Meatballs; + hlas), kámošská komedie 21 Jump Street (2012; spol. režie – V), pokračování anim. filmu Zataženo, občas trakaře 2 (2013, Cloudy with a Chance of Meatballs 2; r. Cody Cameron, Kris Pearn; spol. nám., spol. prod.), seriál Brooklyn Nine-Nine (TV–2013, Brooklyn 9-9; spol. režie, spol. prod.), animovaný snímek, těžící z obliby slavné stavebnice, Lego příběh (2014, The Lego Movie), pokračování hrané komedie 22 Jump Street (2014, 22 Jump Street; spol. režie, spol. prod.), seriál Last Man on Earth (TV–2015, Poslední člověk na Zemi; spol. režie, spol. prod.); (ostatní) školní kr. anim. film Man Bites Breakfast (1997), seriál Caroline in the City (TV–1998–2000; herec), seriál Zoe, Duncan, Jack and Jane (TV–1999, Zoe, Duncan, Jack a Jane; spol. sc.), sitcom Go Fish (TV–2000; spol. sc.), seriál Luis (TV–2003; spol. prod.), kr. dok. Wood (2007, Dřevo; r. David Fenster; výkonný prod.), hořká komedie Pincus (2012; r. David Fenster; výkonný prod.), skečová komedie Extreme Movie (2008, Extrémní film; r. Adam Jay Epstein, Andrew Jacobson; spol. sc.). -tbk-

Linklater, Richard k filmu Chlapectví

RICHARD LINKLATER (vlastním jménem Richard Stuart Linklater, nar. 30. 7. 1960, Houston, Texas) vyrůstal s matkou a s otčímem v texaském Huntsville. Nedokončil studia literatury a dramatu na místní Státní univerzitě Sama Houstona a odjel pracovat na vrtnou plošinu do Mexického zálivu. Pak se přestěhoval do Austinu a s kameramanem Leem Danielem a novinářem Lewisem Blackem založili Austinskou filmovou společnost (1985), v níž působil jako umělecký ředitel. Jako samouk natáčel filmy o svých vrstevnících, nejprve na formát 8mm. Prosadil se snímky Flákač (nominace na Cenu ISA za nejlepší první film a za režii) a Omámení a zmatení, jimiž se zařadil k předním představitelům americké nezávislé scény. Velký ohlas zaznamenal díky romantickému snímku Před úsvitem (Stříbrný medvěd za režii na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně), k němuž se ve spolupráci s oběma hlavními představiteli Ethanem Hawkem a Julií Delpyovou později vrátil dvěma pokračováními Před soumrakem (nominace na Oscara a na Cenu ISA za scénář) a Před půlnocí (Ceny LAFA, NSFC, nominace na Oscara a na Cenu ISA za scénář). V roce 2014 dokončil pozoruhodný experiment, časosběrný hraný film Chlapectví (Stříbrný medvěd za režii na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně, Zlatá Jehla za nejlepší film a režii na Mezinárodním filmovém festivalu v Seattlu, Velká cena FIPRESCI), který natáčel dvanáct let a v němž sledoval postupné zrání šestiletého chlapce a dění v jeho rodině. Ve své tvorbě, postavené na dialogu a postupném vývoji postav, dával značný prostor improvizaci. Zaujal i dalšími nezávislými díly, například Sním či bdím? (nominace na Cenu ISA za scénář a za režii) a Bernie (nominace na Cenu ISA za nejlepší film), ale uplatnil se rovněž v Hollywoodu (The Newton Boys, Škola ro(c)ku, Špatné zprávy pro Medvědy). Má vlastní výrobní společnost Detour Filmproduction a občas hraje epizodní úlohy. – *Filmografie:* (režie, není-li uvedeno jinak) kr. f. o texaském hudebním festivalu Woodshock (1985; + sc., kam.), minimalistický celovečerní debut It's Impossible to Learn to Plow by Reading Books (1988, Čtením knížek se nelze naučit orat; + sc., kam., střih, prod., herec), v němž hrál rebelantského vysokoškoláka, poznávajícího okolní

svět, sociální satira o zkrachovalých studentech, kteří si vytvářejí vlastní subkulturu, Slacker (1990, Flákač; + sc., prod., herec), natočená s neprofesionálními herci, portrét několika studentů během posledního dne školy v roce 1976, Dazed and Confused (1993, Omámení a zmatení; + sc., spol. prod. – TV), jenž získal kultovní oblibu, příběh muže a ženy, kteří se poznají ve vlaku a stráví spolu noc ve Vídni, Before Sunrise (1995, Před úsvitem; + spol. sc. – V), tragikomické příběhy několika mladých lidí podle divadelní hry Erica Bogosiana Předměstí (1996, SubUrbia), skutečný příběh čtyř texaských bratrů, kteří ve 20. letech vylupovali banky, The Newton Boys (1998; + spol. sc. – V) s Matthewem McConaugheyem a Ethanem Hawkem, ambiciózní experimentální snímek o mladíkovi, snažícím se dopátrat smyslu lidské existence, Waking Life (2001, Sním či bdím?; + sc., spol. kam., hlas – TV), v němž scény natočené s živými herci převedl do digitální podoby a posléze je animoval, digitálně natočené drama podle jevištní hry Stephena Belbera o třech přátelích ze střední školy, kteří se po letech setkají v motelovém pokoji, Tape (2001, Přiznání – V) s Ethanem Hawkem, Robertem Seanem Leonardem a Umou Thurmanovou, kr. dok. Live from Shiva's Dance Floor (2003, Živě z Šivova tanečního parketu), v němž newyorský turistický průvodce a samorostlý filozof Timothy Speed Levitch hovoří o Manhattanu po teroristických útocích z 11. září 2001, komerčně úspěšná komedie Škola ro(c)ku (2003, The School of Rock) s Jackem Blackem, volné pokračování filmu Před úsvitem, nazvané Před soumrakem (2004, Before Sunset; + spol. sc., spol. prod.), neprodaný pilotní snímek o lidech pracujících za minimální mzdu /\$5.15/Hr. (TV–2004, 5,15 dolaru/hod.; + spol. sc., spol. prod.), remake úspěšné baseballové komedie Bad News Bears (2005, Špatné zprávy pro Medvědy; + spol. prod. – V) s Billym Bobem Thorntonem, adaptace knihy Erica Schlossera Fast Food Nation (2006, Fast Food Nation; + spol. sc.), přepis sci-fi románu Philipa K. Dicka A Scanner Darkly (2006, Temný obraz; + sc. – V) znovu pracující s animací živých herců, dok. o univerzitním baseballovém trenérovi Augiem Garridovi, nazvaný Inning by Inning: A Portrait of a Coach (2008, Směna za směnou: Portrét kouče), příběh středoškoláka, který se dá k divadlu, Me and Orson Welles (2009, Já a Orson Welles; + spol. prod. – TV) se Zacem Efronem, černá kriminální komedie Bernie (2011, Bernie; + spol. sc., spol. prod.) s Jackem Blackem a Shirley MacLaineovou, šestidílný dok. seriál s Levitchem, objevujícím zastrčené památky amerických měst, Up to Speed (TV–2012, Podle Speeda; + spol. sc., spol. prod.), závěrečná část romantické trilogie, nazvaná Před půlnocí (2013, Before Midnight; + spol. sc., spol. prod.), časosběrný hraný film, sledující dětství a dospívání jednoho kluka v průběhu dvanácti let, Chlapectví (2014, Boyhood; + sc., spol. prod.); (herec, není-li uvedeno jinak) Underneath (1994, Skryté zlo; r. Steven Soderbergh – V), anim. f. Beavis and Butt-head Do America (1996, Beavis a Butt-head dobývají Ameriku; r. Mike Judge; hlas – V), Scotch and Milk (1998, Skotská a mléko; r. Adam Goldberg), Chelsea Walls (2000, Stěny v hotelu Chelsea; r. Ethan Hawke), Spy Kids: Špióni v akci (2001, Spy Kids; r. Robert Rodriguez), The Hottest State (2006, Hořká krajina; r. Ethan Hawke – V), RSO Registered Sex Offender (2008, Registrovaný sexuální delikvent; r. Bob Byington).

-mim-

Luther, Miloslav k filmu Krok do tmy

MILOSLAV LUTHER (nar. 14. 8. 1945, Jakub, dnes část Banské Bystrice) po maturitě na bratislavském gymnáziu (1963) neuspěl při přijímačkách na studia malby na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě a po vojně se věnoval psaní povídek a scénářů. Spolupracoval jako grafik na přípravě Diapolyekranu pro Expo Montreal. Vystudoval režii na FAMU v ročníku Otakara Vávry (1968–1975). Během studií byl asistentem režie na televizních filmech Krotká (1967; r. Stanislav Barabáš) a Dáma (1967; r. Ivan Balada) a pomocným režisérem na Havettově Slávnosti v botanické záhradě (1969). Začínal jako dokumentarista ve Zpravodajském filmu Bratislava a od roku 1975 působil ve slovenské televizi, kde se orientoval především na adaptace literárních děl (Mário a kúzelník, Triptych o láske, Nebezpečné známosti, Starý včelár). Realizoval také televizní seriály Život bez konca (1982), Lekár umierajúceho času (1983), Konec veľkých prázdnin (1996) a Útek do Budína (2003). V roce 1984 nastoupil do Studia hraných filmů Bratislava a ve svých snímcích potvrdil smysl pro

psychologicky nuancované dramatické vztahy a navozování působivé atmosféry stejně tak jako zájem o příběhy, v nichž se člověk v různých dobách pokouší odolávat mocenským tlakům. V roce 1992 inscenoval v bratislavském Divadle Astorka Korzo'90 hru Toma Stopparda Rosenkrantz a Guildenstern jsou mrtvi. Získal četná domácí i mezinárodní ocenění, z nichž za nejvýznamnější lze považovat Stříbrnou nymfu na Mezinárodním televizním festivalu v Monte Carlu 1977 za snímek Mário a kúzelník. V roce 1994 mu byla udělena Cena ministra kultury Slovenska za zásluhy o rozvoj kultury na Slovensku. Byl předsedou Filmové komise Svazu slovenských dramatických umělců (1988–1990), členem Rady Slovenské televize (1998–2000), členem Rady vlády Slovenska pro masmédiu (1999–2002), členem Rady Slovenského filmového ústavu (2008–2010) a viceprezidentem Slovenské filmové a televizní akademie. Od října 2013 do března 2019 byl předsedou Rady slovenského Audiovizuálního fondu. Od roku 1999 vyučoval na katedře režie Filmové a televizní fakulty VŠMU v Bratislavě. Jeho starší bratr byl světově uznávaný kameraman Igor Luther (1942–2020) a mladší bratr Daniel Luther (nar. 1950) byl etnolog. S manželkou Deanou Lutherovou, odbornicí na diplomatický protokol a etiku, byli od roku 2006 majiteli produkční společnosti Luther & Partner. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak), (dokumentární filmy)* Opojená (TV–1970; + sc.), školní f. Letuška (1971), střm. f. Branná výchova na zdravotnických školách (1973; + nám., sc.), Libuša Mináčová (TV–1975), Na slovo s národným umelcom Alexandrom Matuškom (TV–1975), Anton Krajčovič (TV–1977; + spol. sc.), Mikuláš Galanda (TV–1977; + sc.), Súvislosti (TV–1977), Oles Hončár (TV–1977), Orava 1–2 (TV–1977), Národný umelec Emil Belluš (TV–1979; + nám., sc.), Zvoliť si cestu (TV–1979); (*hrané filmy*) školní f. Bunkr (1970; r. Ivan Daskalov; herec), absolventský snímek Inženýr (1973; + nám., sc.), Schody z mramoru (TV–1975), Veľká spomienka (TV–1975), Z krajiny našich detí (TV–1975), Huncúti a veselíci (TV–1976), Mário a kúzelník (TV–1976), Gomez (TV–1977), Keď ťa budú čepčiť (TV–1977), Na dosah rúk nebo nad strechou (TV–1977), Vietor v starých stromoch (TV–1977), Deti (TV–1978), Jarné hry (TV–1978), Na pokraji rozumu (TV–1978), Platiť sa nebude (TV–1979), Ráno pod mesiacom (TV–1979), Pochábeľ (TV–1979; + sc.), Vydierač z poblúznenia (TV–1979), Triptych o láske (TV–1980), Nebezpečné známosti (TV–1980), Starý včelár (TV–1981), pohádka na motívy bratří Grimmů Král Drozdia brada (1984; + spol. sc.), Navráťte sa k svojim otcom (TV–1984), zajímavá variace na téma Mozartova života a smrti Zabudnite na Mozarta (1985), lyrická pohádka na motívy bratří Grimmů a Pavla Dobšinského Mahuliena zlatá panna (1986; + spol. sc.), třídlínny f. Chlapec do náručia (TV–1986), tragikomický příběh z divadelního prostředí Štek (1988) s Bolkem Polívkou, Každému čo jeho je (TV–1988), okupační drama z pomezí Protektorátu, Slovenska a Maďarska Chodník cez Dunaj (1989; + spol. sc.), filmová verze historického seriálu o lékaři a filozofovi Janu Jesseniovi pod názvem Svědek umírajícího času (1990), Lorenzaccio (TV–1991; + sc.), tragikomický příběh nerozhodného smolaře Skús ma objať (1991; + spol. sc.), slovensko-český snímek podle stejnojmenné novely Vladimíra Körnera s komorním příběhem vášnivého milostného vzplanutí mladé vdovy po rakouskouherském důstojníkovi a tajemného válečného zajatce, Anděl milosrdenství (1993), Posledný cocktail (TV–1993; + spol. sc.), Spoved' (TV–1995), Zámok na juhu (TV–2000; + sc.), adaptace Vančurova románu, zachycující prostřednictvím milostného příběhu pražské měšťanské dcery a slovenského statkářského syna společenskou situaci po vzniku Československa, Útěk do Budína (2002; + spol. sc.), zpracovaná též jako pětidílný televizní seriál, tragikomedie o peripetiích dvou slovenských emigrantů během jejich návštěvy rodné země, kam po letech přijíždějí dořešit rozvodové řízení jednoho z nich, Tango s komáři (2009; + nám., sc.), drama z poloviny 50. let o lékaři, který se neumí vyrovnat se svou partyzánskou minulostí ani s pokřivenými dobovými poměry, Krok do tmy (2014).

-fik-

MacFarlane, Seth k filmu Všechny cesty vedou do hrobu

SETH MacFARLANE (vlastním jménem Seth Woodbury MacFarlane, nar. 26. 10. 1973, Kent, Connecticut) pochází z učitelské rodiny a odmala se zajímal o kreslení spojené s pohybem. Vystudoval video a animaci na Rhodeislandské škole designu (RISD; 1995). Díky

absolventskému filmu Život Larryho získal práci ve společnosti Hanna-Barbera v Los Angeles. Jako scenárista a animátor se podílel na několika televizních seriálech, například Johnny Bravo (1997–2002) a Dexter's Laboratory (1997–2003, Dexterova laboratoř – TV), jejichž ohlas mu zajistil angažmá ve studiu 20th Century Fox, pro něž vytvořil mimořádně úspěšné animované seriály Family Guy (1999–202?, Griffinovi; + spol. sc., spol. písně, spol. prod., hlasy – TV), American Dad! (2005–202?, Americký táta!; + spol. sc., spol. písně, spol. prod., hlasy – TV) a The Cleveland Show (2009–2013, Cleveland show; + spol. sc., spol. prod., hlasy – TV). Byl rovněž tvůrcem série zhruba padesáti animovaných skečů, sponzorovaných řetězcem Burger King, jež se pod titulem Cavalcade of Cartoon Comedy (2008, Kavalkáda animované komedie; + spol. sc., spol. režie, spol. prod., hlasy) objevily na YouTube a později na nosičích DVD. Namluvil různé postavy v dalších animovaných pořadech a jako host vystoupil i v hraných seriálech, mimo jiné Gilmore Girls (Gilmoreova děvčata – TV), Complete Savages (Chlapi sobě – TV), Enterprise (uveden v televizi), The War at Home (Rodinná válka – TV), Flash Forward (Záblesk budoucnosti – TV), a účinkoval v povídce The Pitch (Filmová nabídka; r. Peter Farrelly), rámuující americkou verzi filmu Mládeži nepřístupno (2013, Movie 43), avšak nezařazené do mezinárodního sestřihu promítaného v České republice. V rámci vlastní společnosti Fuzzy Door Productions byl výkonným producentem hraných sitcomů The Winner (2007, Vítěz), Dads (2013–2014, Tátové) a dokumentárního seriálu Cosmos: A Space Odyssey (2014, Kosmos – časoprostorová odysea; + hlas – TV). V hraném filmu se uvedl mimořádně úspěšnou veselohrou Méďa (nominace na Oscara za píseň Everybody Needs a Best Friend), jejíhož titulního plyšáka s nevybíravým slovníkem sám namluvil. V podobném duchu režíroval ještě westernovou parodii Všechny cesty vedou do hrobu, jež však nedosáhla diváckého ohlasu jeho debutu. Věnuje se i hudební kariéře a vydal album písní s doprovodem velkého orchestru Music Is Better Than Words (2011, Hudba je lepší než slova), nominované na Grammy. V únoru 2013 uváděl oscarový ceremoniál. Mladší sestra Rachael MacFarlaneová je herečkou. – *Filmografie: (herec, není-li uvedeno jinak)* Hellboy II: Zlatá armáda (2008, Hellboy II: The Golden Army; r. Guillermo Del Toro; hlas), Tooth Fairy (2009, Víla Zuběnka; r. Michael Lembeck – V), anim. f. The Drawn Together Movie: The Movie! (2010, Animáci, spojte se!; r. Greg Franklin; hlas); *(režie, není-li uvedeno jinak)* kr. anim. f. The Life of Larry (1995, Život Larryho; + sc., výtvarník, animace, střih, hlasy), jehož přepracovaná verze Larry & Steve (1996; + sc., hlasy) byla odvysílána na Cartoon Network a stala se základem pozdějšího seriálu Griffinovi; komedie o nezodpovědném mladíkovi, na jehož život má neblahý vliv požívačný oživlý plyšák, Méďa (2012, Ted; + nám., spol. sc., spol. písně, spol. prod., hlas) s Markem Wahlbergem a Milou Kunisovou, komediální western o bojácném farmářovi, jenž se postaví proslulému pistolníkovi, Všechny cesty vedou do hrobu (2014, A Million Ways to Die in the West; + spol. sc., spol. písně, spol. prod., herec), v němž hrál vedle Charlize Theronové, Amandy Seyfriedové a Liama Neesona, pokračování jeho prvotiny Méďa 2 (2015, Ted 2; + spol. sc., spol. prod., herec). -mim-

McG k filmu 3 dny na zabití

McG (vlastním jménem Joseph McGinty Nichol, nar. 9. 8. 1968, Kalamazoo, Michigan) vyrůstal v kalifornském Newport Beach, kde se spolužákem Markem McGrathem založil alternativní rockovou skupinu, později známou pod názvem Sugar Ray. Chtěl být zpěvákem a frontmanem kapely, ale nakonec se stal spoluautorem písní a hudebním producentem. Absolvoval bakalářská studia psychologie na Kalifornské univerzitě v Irvine, ale většinu úsilí věnoval hudbě. Natáčel videoklipy skupiny a posléze i dalších umělců (Cypress Hill, Sublime, Fastball, Smash Mouth, The Offspring, Barenaked Ladies, Basement Jaxx a jiní), což ho přivedlo k tvorbě reklamních spotů (Major Baseball League, Coca-Cola, GAP). Díky přímlově Drew Barrymoreové dostal možnost režírovat divácky úspěšný snímek Charlieho andílci a jeho pokračování. Protože se jeho další filmové projekty vyvíjely příliš pomalu, přešel do televize, kde se vedle několika hudebních speciálů a neprodaných pilotů podílel jako výkonný producent v rámci vlastní společnosti Wonderland Sound and Vision na řadě seriálů, například Fastlane (2002–2003, Na plný plyn; + spol. nám., spol. režie), The O. C. (2003–

2007, O. C. – TV), The Mountain (2004–2005, Zimní ráj – TV), Supernatural (2005–2013, Lovci duchů – TV), Chuck (2007–2012; + spol. režie – TV), Sorority Forever (2008, Dívčí klub navždy), Human Target (2010–2011, Lidský terč – TV), Nikita (2010–2013; uveden v televizi), Aim High (2011–2013, Mířit vysoko), The Mysteries of Laura (2014–2016, Lauřiny záhady; + spol. režie). Pro film a kina režíruje se střídavými úspěchy vysokorozpočtové žánrové snímky. Od roku 2010 je jeho životní partnerkou herečka Bridget Moynahanová. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* akční komedie podle stejnojmenného televizního seriálu Charlieho andílci (2000, Charlie's Angels) a Charlieho andílci: Na plný pecky (2003, Charlie's Angels: Full Throttle), obě s Drew Barrymoreovou, Cameron Diazovou a Lucy Liuovou, střm. hudební dok. Dan Finnerty & The Dan Band: I Am Woman (TV–2005; + spol. prod.), drama podle skutečné události ze začátku 70. let o budování nového univerzitního fotbalového mužstva poté, co členové předchozího týmu zahynuli při leteckém neštěstí, We Are Marshall (2006, Návrat na vrchol – V) s Matthewem McConaugheyem v úloze nového kouče, čtvrtý z populární série sci-fi thrillerů Terminator Salvation (2009, Terminator Salvation) s Christianem Balem v roli zachránce Johna Connora, akční komedie o soupeřících agentech CIA Tohle je válka! (2012, This Means War) s Chrisem Pinem, Tomem Hardym a Reese Witherspoonovou, neprodané pilotní snímky Westside (TV–2013; + spol. prod.) a Guilty (TV–2013, Vinen), drama staršího agenta tajné služby 3 dny na zabití (2014, 3 Days to Kill) s Kevinem Costnerem; (neúplná; podíl na produkci či výkonné produkci) Stay Alive (2006, Zůstaňte naživu; r. William Brent Bell), Stolen (2012, Unesená; r. Simon West – V), Mercy (2014; r. Peter Cornwell). -mim-

McQueen, Steve k filmu 12 let v řetězech

STEVE McQUEEN (vlastním jménem Steven Rodney McQueen, nar. 9. 10. 1969, Londýn) je potomkem karibských přistěhovalců. Získal vzdělání na Chelseaské umělecké škole a na londýnské Goldsmith College, kde začal natáčet němé, většinou černobílé minimalistické filmy, v nichž často sám vystupoval a jež byly ovlivněny tvůrci francouzské nové vlny a dílem Andyho Warhola. Krátce také navštěvoval Tischovu uměleckou školu při Newyorské univerzitě. Jako videoartový umělec se zabýval i fotografií a sochařstvím a získal prestižní Turnerovu cenu (1999), udílenou inovativním britským umělcům mladším padesáti let. Má na svém kontě tři celovečerní filmy, ověřené spoustou cen. Za svůj debut Hlad obdržel mimo jiné Zlatou kameru na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes, Zlatého Huga na Mezinárodním filmovém festivalu v Chicagu, nominace na Britskou nezávislou filmovou cenu za scénář i za režii, nominaci na Cenu BAFTA za britský film, nominaci na Cenu ISA za zahraniční film a nominaci na Evropskou filmovou cenu za režii. Jako začínající filmař byl vyznamenán Cenou Carla Foremana (BAFTA), Evropskou filmovou akademií, Kruhem londýnských filmových kritiků, Společností losangeleských filmových kritiků (LAFCA) a Kruhem newyorských filmových kritiků (NYFCC). I jeho druhý snímek Stud, v němž hlavní roli opět vytvořil Michael Fassbender, se těšil nebývalé přízni kritiků (mimo jiné Cena FIPRESCI na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách, nominace na Cenu ISA za mezinárodní film, nominace na Britskou nezávislou filmovou cenu za scénář i za režii, nominace na Cenu BAFTA za britský film). Třetí opus 12 let v řetězech se stal jeho úspěšným dílem (Oscar a Cena Bafta za nejlepší film a nominace na Cenu ISA za režii a za nejlepší film, Cena NYFCC, nominace na Oscara, na Zlatý glóbus a na Cenu BAFTA za režii). Za svou tvorbu dostal Řád britského impéria (CBE; 2011). Žije v Amsterdamu s novinářkou a kritičkou Biancou Stigterovou, s níž má dvě děti. Nelze jej zaměňovat se známým americkým hercem téhož jména (1930–1980). – *Filmografie (režie, není-li uvedeno jinak)*: drama vězněného irského republikána Bobbyho Sandse Hlad (2008, Hunger; + spol. sc.), drama sexuální závislosti, odehrávající se v New Yorku, Stud (2011, Shame; + spol. sc.), skutečný příběh muže uneseného do otroctví 12 let v řetězech (2013, 12 Years a Slave; + spol. prod.). -mim-

Miller, Christopher k filmu Lego příběh

CHRISTOPHER (CHRIS) MILLER (vlastním jménem Christopher Robert Miller, nar. 23. 9. 1975, Everett, stát Washington) vystudoval politické vědy a umění na Dartmouth College v

Hanoveru, New Hampshire, kde se seznámil s Philem Lordem, s nímž utvořil úspěšnou všestrannou filmařskou dvojici. Začínali ve studiu Walta Disneyho jako animátoři a později se prosadili jako scenáristé, režiséři a producenti. Pracovali na animovaných televizních seriálech, z nichž nejúspěšnější byl seriál pro MTV Škola pro klony. Podíleli se i na sitcomu Jak jsem potkal vaši matku – TV) nebo na pilotním dílu nerealizovaného seriálu Phil Hendrie (2004). Patřil k úspěšným autorům celovečerních animovaných snímků. Jejich debut pro kina Zataženo, občas trakaře byl nominován na Zlatý glóbus za nejlepší animovaný film. Nelze ho zaměňovat s jiným tvůrcem animovaných filmů (například Shrek Třetí, Kocour v botách) a hercem Chrisem Millerem (nar. 1968). – *Filmografie*: (spol. scénář, spol. režie s Philem Lordem, není-li uvedeno jinak) anim. televizní seriál Clone High (2002–2003, Škola pro klony; + spol. prod., hlas), sitcom How I Met Your Mother (2005–2014, Jak jsem potkal vaši matku; spol. sc., spol. prod. – TV), animovaný snímek o důvtipném mladém vynálezci jedlého počasi Zataženo, občas trakaře (2009, Cloudy with a Chance of Meatballs; + hlas), kámošská komedie 21 Jump Street (2012; spol. režie – V), pokračování anim. filmu Zataženo, občas trakaře 2 (2013, Cloudy with a Chance of Meatballs 2; r. Cody Cameron, Kris Pearn; spol. nám., spol. prod.), seriál Brooklyn Nine-Nine (TV–2013, Brooklyn 9-9; spol. režie, spol. prod.), animovaný snímek, těžící z obliby slavné stavebnice Lego příběh (2014, The Lego Movie; + hlas), pokračování hrané komedie 22 Jump Street (2014, 22 Jump Street; spol. režie, spol. prod.), seriál Last Man on Earth (TV–2015, Poslední člověk na Zemi; spol. režie, spol. prod.); (ostatní) školní kr. anim. film Sleazy Goes to France (1997, Sleazy jede do Francie), seriál Caroline in the City (TV–1998–2000; herec), seriál Zoe, Duncan, Jack and Jane (TV–1999, Zoe, Duncan, Jack a Jane; spol. sc.), sitcom Go Fish (TV–2000; spol. sc.), seriál Luis (TV–2003; spol. prod.), skečová komedie Extreme Movie (2008, Extrémní film; r. Adam Jay Epstein, Andrew Jacobson; spol. sc.). -tbk-

Minkoff, Rob k filmu Dobrodružství pana Peabodyho a Shermana

ROB MINKOFF (vlastním jménem Robert R. Minkoff, nar. 11. 8. 1962, Palo Alto, Kalifornie) od dětství vystupoval na jevišti, ale zájem o animaci ho přivedl na Kalifornský umělecký institut (CalArts) ve Valencii. Už během studií začal pracovat pro Studio Walta Disneyho jako fázař, konturista a později animátor (například Malá mořská víla). Po několika krátkých filmech dostal velkou příležitost jako jeden z režisérů animované pohádky Lví král (Cena LAFA za animaci), která se zařadila mezi historicky nejúspěšnější tituly. Velký divácký ohlas měla i dvojice hraných snímků o adoptovaném hlodavci; u odvozeného animovaného seriálu Stuart Little (2003, Myšák Stuart Little – TV) je podepsán jako výkonný producent. Režíroval jednu epizodu z kriminálního seriálu Leverage (Dokonalý podraz – TV) a jako režisér i producent se podílel na dok. seriálu Aftermath (2010, Následky – TV) o možných katastrofických koncích naší planety. K animované tvorbě se vrátil až filmem Dobrodružství pana Peabodyho a Shermana. Se svou manželkou Crystal Kungovou, která patřila k 76. generaci potomků filozofa Konfucia a se kterou má syna, žije střídavě ve Spojených státech a v Pekingu. – *Filmografie* (režie, není-li uvedeno jinak): kr. anim. filmy s postavou králíka Rogera Tummy Trouble (1989; + spol. sc. – V), Roller Coaster Rabbit (1990 – V) a Trail Mix-Up (1993; r. Barry Cook; spol. sc., spol. prod. – V), další kr. anim. film Mickey's Audition (1992, Mickeyho konkurz), anim. příběh z africké džungle Lví král (1994, The Lion King; spol. režie Roger Allers), kombinovaná (hraná/animovaná) rodinná komedie podle klasické dětské knížky E. B. Whitea Myšák Stuart Little (1999, Stuart Little) s Geenou Davisovou a Hughem Lauriem a její pokračování Myšák Stuart Little 2 (2002, Stuart Little 2; + spol. prod.), hororová komedie podle atrakce v Disneylandu Strašidelný dům (2003, The Haunted Mansion; + spol. prod.) s Eddiem Murphym, akční dobrodružný film, inspirovaný tradičními čínskými legendami, Zakázané království (2008, The Forbidden Kingdom) s Jackiem Chanem v hlavní roli, kriminální komedie, odehrávající se během dvojnásobného přepadení jedné banky, Flypaper (2011, Mucholapka) s Patrickem Dempseym a Ashley Juddovou, anim. f. o inteligentním psovi a jeho adoptivním chlapci Dobrodružství pana Peabodyho a Shermana (2014, Mr. Peabody & Sherman; + hlas). -mim-

Mitovski, Dimitar k filmu Mission London

DIMITAR MITOVSKI (nar. 1. 8. 1964, Plovdiv) vystudoval scénografii na střední umělecké škole v Plovdivu a režii a animaci na Národní divadelní a filmové akademii Krastja Sarafova v Sofii (NATFA). Upozornil na sebe jako tvůrce hudebních videoklipů a úspěšných reklamních spotů nebo hudebním dokumentem o populární bulharské skupině FSB. Dva jeho krátké hrané filmy ze zamýšlené trilogie, Vraťte králíka a Králíkovy potíže, byly uvedeny na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes. V roce 2010 debutoval celovečerní satirickou komedií Mission London podle bestselleru Aleka Popova. Mitovski zároveň působí jako producent a scenárista. Byl spoluzakladatelem společností SIA Corp. a Camera Ltd., v jejichž rámci se podílel na televizních seriálech Stuklen dom (2010–2011, Skleněný dům), Pod prikritie (2011–2013, V utajení) a Familiata (2013, Rodina). V devadesátých letech byl aktivní také ve dvou uměleckých uskupeních. – Filmografie: (neúplná; scénář či podíl na něm a režie, není-li uvedeno jinak) hudební dok. FSB (1997), kr. hrané filmy Varnete zaeka (2005, Vraťte králíka) a Rabbit Troubles (2007, Králíkovy potíže; + prod.), koprodukční satirická komedie o potížích nového velvyslance na zanedbané ambasádě Mission London (2010, Mission London; + spol. prod.).

-tbk-

Moland, Hans Petter k filmu Boj sněžného pluhu s mafií

HANS PETTER MOLAND (nar. 17. 10. 1955, Oslo) žil dlouhý čas ve Spojených státech, kde vystudoval filmovou a divadelní režii na bostonské Emerson College. Už během amerického pobytu natáčel reklamy a hudební klipy pro známou newyorskou společnost Giralddi Productions. V roce 1985 se vrátil do Norska a rychle se etabloval jako producent a režisér reklamních spotů (v roce 1988 založil největší skandinávskou produkční společnost na výrobu reklam Moland Film Co.). V celovečerním hraném filmu debutoval dramatem podle skutečné události Poslední poručík. Významná je jeho spolupráce s hercem Stellanem Skarsgårdem, scenáristou Kimem Fupzem Aakesonem a kameramanem Philipem Øgaardem. Jeho snímky získaly řadu ocenění: Nula stupňů Kelvina – norská výroční cena Amanda, Aberdeen – Cena za mužský herecký výkon ex aequo (Ian Hart) na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech 2000, kr. f. V jednotě je síla – Zlatá plaketa na Mezinárodním filmovém festivalu v Chicagu 2003, Grand Prix na Mezinárodním festivale krátkých filmů v Clermont-Ferrand 2003, Soudruzi, třeste se! – Cena za režii na Mezinárodním filmovém festivalu v Montrealu 2006, Amanda pro nejlepší herečku (Ane Dahl Torpová). – Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak) válečné drama, v němž se starý námořní kapitán postaví do čela oddílu norské armády proti nacistickým okupantům, Secondløytnanten (1993, Poslední poručík; + spol. sc.), přepis románu dánského autora Petera Tuteina o výpravě tří mužů za polárním kruhem ve 20. letech Kjaerlighetens kjøtere (1995, Voříšci lásky; + spol. sc.) se Stellanem Skarsgårdem, psychologické road movie, jež je studií vztahů uvnitř rodiny poznamenané alkoholismem, Aberdeen (2000, Aberdeen; + spol. sc.) se Stellanem Skarsgårdem, epizoda Nejlepší jdou jako první – Socialistická dělnická strana /AP/ (De beste går først) z filmu Utopie – Nejvíce lidí žije v Číně (2002, Folk flest bor i Kina), psychologické drama s tématem dospívajících potomků amerických vojáků z Vietnamu, The Beautiful Country (2004, Země zaslíbená) s Nickem Noltem a Timem Rothem, příběh středoškolského učitele z bouřlivého roku 1968 Gymnasiaer Pedersen (2006, Soudruzi, třeste se! – V), Rottenetter (2009, Kryší noci; r. Arild Østin Ommundsen; herec), černá kriminální komedie o propuštěném vězni, který chce začít nový život, Bezva chlap (2009, En ganske snill mann) se Stellanem Skarsgårdem, dokument o ekonomické krizi Når boblene brister (2012, Když to praskne), kriminální thriller s prvky černé komedie o řidiči z malé obce, který vezme do svých rukou pomstu za vraždu syna, Boj sněžného pluhu s mafií (2014, Kraftidioten; + spol. prod.) se Stellanem Skarsgårdem.

-fik-

Murro, Noam k filmu 300: Vzestup říše

NOAM MURRO (nar. 16. 8. 1961, Jeruzalém, Izrael) původně studoval architekturu na Bezalelově umělecké škole v rodném městě. V roce 1987 přesídlil do New Yorku a později do

Los Angeles, kde pracoval v reklamních agenturách. Po několika letech se osamostatnil a s Shawn Lacy Tessarovou založil v roce 2000 vlastní společnost Biscuit Filmworks. Stal se oceňovaným reklamním režisérem (Lipton, Guinness, Audi, Land Rover, Direct TV, Comcast, Stella Artois, Olympus, Volkswagen, Nike a jiné), až si ho všiml Hollywood. Jeho nejznámějším dílem je pokračování úspěšného akčního snímku 300: Vzestup říše. Jako režisér se také podílel na interaktivním projektu HBO, nazvaném Imagine (2009). – *Filmografie (režie)*: příběh ovdovělého vysokoškolského profesora, jenž naváže vztah se svojí bývalou studentkou, Smart People (2007, Samotář – V) s Dennisem Quaidem a Sarah Jessicou Parkerovou, krvavý příběh z řecké historie podle komiksu Franka Millera 300: Vzestup říše (2014, 300: Rise of an Empire) s Evou Greenovou. -mim-

Najafi, Babak k filmu Snadný prachy II

BABAK NAJAFI (vlastním jménem Babak Najafi Karami, nar. 14. 9. 1975, Írán) žije od svých jedenácti let ve Švédsku. Vystudoval režii dokumentu na Dramatickém institutu ve Stockholmu (1998–2002). Po několika krátkých hraných i dokumentárních filmech úspěšně debutoval sociálním dramatem Sebbe, za nějž získal Cenu za debut na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně 2010 a švédskou výroční cenou Zlatý brouk za nejlepší film a jenž byl uveden i na Febiofestu 2011. Podílí se na epizodách kriminálního seriálu Banshee (2013–2016; uveden v televizi). – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* kr. f. Rasten (1999, Přestávka), kr. dokument Gösta och Lennart (2001, Gösta a Lennart), kr. filmy Pablo's Birthday (2002, Pablovy narozeniny), Elixir (2004; + spol. sc., kam., střih) a Jag förestår inte (2008, Nerozumím tomu; + sc., kam., střih), příběh patnáctiletého titulního hrdiny, žijícího s matkou v příliš malém bytě, Sebbe (2010; + sc.), druhá část kriminálního thrilleru podle bestsellerů Jense Lapiduse Snadný prachy II (2012, Snabba cash II; + spol. sc.), kr. film Gabriel och lasermannen (2013, Gabriel a laserový muž). -tbk-

Nolan, Christopher k filmu Interstellar

CHRISTOPHER NOLAN (vlastním jménem Christopher Jonathan James Nolan, nar. 30. 7. 1970, Londýn) pochází z britsko-americké rodiny reklamního pracovníka a letušky a byl synovcem anglického herce Johna Nolana (nar. 1938). Vyrůstal částečně v Chicagu a má dvojí občanství. Už jako dítě natáčel amatérské filmy s otcovou 8mm kamerou. Vystudoval anglickou literaturu na londýnské University College, kde měl také možnost natáčet krátké snímky. Byl výrazně ovlivněn poetikou filmu noir a upozornil na sebe druhým celovečerním dílem Memento, vyprávěným pozpátku, za nějž získal řadu ocenění (mimo jiné Cena ISA za scénář a za režii, Cena kritiků a Zvláštní cena poroty ex aequo na Filmovém festivalu v Deauville, Cena za scénář na festivalu Sundance, Ceny AFI a LAFCAs, nominace na Oscara a na Zlatý glóbus za scénář). Prosadil se jako vizuálně nadaný postmoderní tvůrce temných komiksových adaptací Batmana a myšlenkově ambiciózních sci-fi opusů Počátek (nominace na Oscara za nejlepší film a režii, nominace na Zlatý glóbus za scénář a režii, nominace na Cenu BAFTA za nejlepší film, scénář a režii) a Interstellar. Za své dílo byl vyznamenán na Mezinárodním filmovém festivalu v Chicagu (2008). Autorsky spolupracuje s mladším bratrem, scenáristou Jonathanem Nolanem. Jeho manželkou se v roce 1997 stala spolužačka z univerzity Emma Thomasová, s níž má čtyři děti a jež je producentkou všech jeho děl. Od roku 2001 mají vlastní výrobní společnost Syncopy. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* kr. f. Tarantella (1989), Larceny (1996, Krádež) a Doodlebug (1997; + sc., kam., střih, spol. výprava), celovečerní prvotina o muži, který se nabourává lidem do soukromí, Following (1998, Sledování; + sc., kam., spol. střih, spol. prod. – TV), natočená s minimálními prostředky, černé kriminální drama Memento (2000, Memento; + sc.) s Guyem Pearcem a Carrie-Anne Mossovou, remake norského krimithrilleru, odehrávající se na Aljašce, Insomnie (2002, Insomnia) s Alem Pacinem a Robinem Williamsem, snímek s oblíbeným komiksovým hrdinou Batman začíná (2005, Batman Begins; + spol. sc.) s Christianem Balem, příběh soupeřících kouzelníků Dokonalý trik (2006, The Prestige; + spol. sc., spol. prod.) s Hughem Jackmanem a Christianem Balem, další batmanovský film Temný rytíř (2008, The Dark

Knight; + spol. sc., spol. prod.) s Christianem Balem, komplikovaný akční thriller Počátek (2010, Inception; + sc., spol. prod.) s Leonardem DiCapriem, třetí díl batmanovské série Temný rytíř povstal (2012, The Dark Knight Rises; + spol. sc., spol. prod.) s Christianem Balem, sci-fi o cestě za obyvatelnými světy mimo sluneční soustavu Interstellar (2014, Interstellar; + spol. sc., spol. prod.) s Matthewem McConaugheym, Anne Hathawayovou a Jessicou Chastainovou; (podíl na produkci či výkonné produkci, není-li uvedeno jinak) Muž z oceli (2013, Man of Steel; r. Zack Snyder; + spol. nám.), Transcendence (2014, Transcendence; r. Wally Pfister), Batman v Superman: Dawn of Justice (2016; r. Zack Snyder). -mim-

Noyce, Phillip k filmu Dárce

PHILLIP NOYCE (vlastním jménem Phillip Roger Noyce, nar. 29. 4. 1950, Griffith, Nový Jižní Wales, Austrálie) je synem venkovského advokáta. Od začátku 60. let žil v Sydney. Svůj první krátký film o adolescentních sexuálních touhách Better to Reign in Hell (Raději vládnout v pekle) natočil ještě na střední škole. Začal studovat práva na Sydneyské univerzitě, ale brzy přešel na její uměleckou fakultu. Během čtyřletých studií natáčel filmový deník, nazvaný Renegades (Odpadlíci), a také mimo jiné režíroval experimentální snímek o uměleckém festivalu v Canbeře Dobré odpoledne, natočený dvěma propojenými kamerami. V té době se stal součástí mladé filmové komunity (byl manažerem družstva Sydney Filmmakers Co-operative) a objevil se například jako herec ve Weirově filmu Homesdale (1971). V roce 1973 se stal jedním z prvních studentů na nově založené Australské filmové, televizní a rozhlasové škole (AFTRS), kde vytvořil dva kr. filmy To je showbyznys o kabaretních hercích a Caravan Park o chlapci, jehož rodiče jsou donuceni k provizornímu bydlení. Po absolutoriu nastoupil u společnosti Film Australia jako režisér kr. dokumentů, mimo jiné Castor a Pollux o spirituálně spřízněných mužích s rezervovaným přístupem ke konvenčnímu životnímu stylu, který byl oceněn na Mezinárodním filmovém festivalu v Sydney, Finks točí film o známé bikerské partě a Bůhvíproč, ale funguje to o lékařské péči mezi domorodým obyvatelstvem. Režíroval také reklamní spoty (například Radio Station 25M, Crown Corning, Country Beer, Findus, Diet Coke) a hudební videoklipy (rocková skupina Angels). Potom úspěšně přešel k celovečerní hrané tvorbě. Komerčně i umělecky se prosadil svým druhým filmem Zpravodajská fronta (Australské výroční ceny za scénář a režii). Mezinárodní ohlas thrilleru Úplné bezvětrí (nominace na Australskou filmovou cenu za režii) ho přivedl do Hollywoodu, kde nejdříve režíroval pět epizod televizního seriálu The Hitchhiker (Stopař). Prosadil se dvojicí špiónážních snímků s postavou agenta CIA Jacka Ryana Vysoká hra patriotů a Jasně nebezpečí. Do vlasti se vrátil dramatem Rabbit-Proof Fence (Australská filmová cena za nejlepší film a nominace za režii), které bylo ještě vyznamenáno za režii Cenou NBR a Cenou londýnských filmových kritiků (spolu s Tichým Američanem). Realizoval pilotní epizody úspěšných seriálů Nightmare Cafe (1992, Kavárna U noční mury – TV), Tru Calling (2003–2005, Volání mrtvých – TV), Brotherhood (2006–2008, Bratrství), Revenge (2011–2015, Pomsta; + spol. prod. – TV), Crisis (2014, Stav ohrožení; + spol. prod. – TV) a jednu z epizod seriálu Luck (uveden v televizi). Jeho manželkami byly významná producentka Jan Chapmanová (1971–1977) a scenáristka a producentka Jan Sharpová (1979–2004), s níž měl dvě děti. V roce 2006 se oženil s jihoafrickou modelkou Vuyo Dyasiovou, s níž vychovává další dvě děti. – *Filmografie*: (neúplná; režie, není-li uvedeno jinak), (krátké dokumenty, není-li uvedeno jinak) střm. Good Afternoon (1971, Dobré odpoledne; + prod.), hrané snímky That's Showbiz (1973, To je showbyznys; + sc., herec) a Caravan Park (1973; + prod.), Castor and Pollux (1973, Castor a Pollux; + spol. kam., spol. střih), Finks Make Movies (1975, Finks točí film; + kam., střih, prod.), God Knows Why but It Works (1975, Bůhvíproč, ale funguje to; + sc., herec), Disco (1977), Bali, Island of the Gods (1979, Bali, ostrov bohů), Sue and Mario: The Australian Italians (1979, Sue a Mario: Australští Italové), Three Vietnamese Stories (TV–1980, Tři vietnamské příběhy), Superstition: Fact and Fiction (TV–1980, Pověřivost: Fakta a fikce); (celovečerní filmy) pozoruhodné drama s rasovým podtextem Backroads (1977, Vedlejší cesty; + spol. sc., prod.), příběh nadšených tvůrců filmových týdeníků v 50. letech Newsfront (1978, Zpravodajská fronta; + spol. sc.), drama o spekulacích s pozemky Heatwave

(1981, Vlna veder; + spol. sc.) s Judy Davisovou, šestidílná minisérie The Dismissal (TV–1983, Odstoupení; spol. režie George Miller, George Ogilvie, John Power, Carl Schultz; + spol. sc.) o událostech, jež v polovině 70. let vedly k pádu labouristické vlády premiéra Whitlama, další minisérie podle skutečného příběhu Cowra Breakout (TV–1984, Tábor Cowra; spol. režie Chris Noonan; + spol. sc. – TV), rekonstruující hromadný útěk japonských válečných zajatců z australského internačního tábora, mezirasový milostný příběh z Thajska Shadows of the Peacock (1987, Ve stínu páva – TV) s Wendy Hughesovou a Johnem Lonem, drama manželské dvojice, terorizované na jachtě psychopatem, Úplné bezvětrí (1988, Dead Calm) s Nicole Kidmanovou, Samem Neilem a Billym Zane, akční snímek Blind Fury (1989, Slepá zuřivost – V) s Rutgerem Hauerem v roli nevidomého vietnamského veterána, politický thriller podle románu Toma Clancyho Vysoká hra patriotů (1992, Patriot Games) s Harrisonem Fordem, erotický psychothriller Někdo se dívá (1993, Sliver; + herec) se Sharon Stoneovou, adaptace další Clancyho předlohy Jasně nebezpečí (1994, Clear and Present Danger), opět s Harrisonem Fordem v úloze agenta Jacka Ryana, akční film na motivy stejnojmenného televizního seriálu Svatý (1997, The Saint) s Valem Kilmerem, neprodaný pilotní snímek ze zákulisí tajných služeb The Repair Shop (TV–1998, Opravna), kriminální drama podle bestselleru Jeffreyho Deavera Sběratel kostí (1999, The Bone Collector; + herec) s Denzelem Washingtonem a Angelinou Jolieovou, přepis románu Grahama Greenea Tichý Američan (2001, The Quiet American) s Brendanem Fraserem a Michaellem Cainem, skutečný příběh z 30. let o útěku tří domorodých děvčat z převýchovného tábora Rabbit-Proof Fence (2002, Rabbit-Proof Fence; + spol. prod.), drama z Jižní Afriky v době apartheidu Catch a Fire (2006, Dotkni se ohně – V) s Timem Robbinsem, špionážní thriller Salt (2010, Salt) s Angelinou Jolieovou v titulní roli falešně obviněné agentky, drama matek, jež přišly o své syny, Mary & Martha (TV–2013) s Hilary Swankovou a Brendou Blethynovou, adaptace sci-fi románu Lois Lowryové Dárce (2014, The Giver) s Jeffem Bridgesem. -mim-

Oleotto, Matteo k filmu Zoran, můj synovec idiot

MATTEO OLEOTTO (nar. 16. 3. 1977, Gorizia, Furlansko-Julské Benátsko), vystudoval herectví na Civica accademia d'arte drammatica Nico Pepe (Občanská akademie dramatického umění Nica Pepeho) v Udine a režii na Centro Sperimentale di Cinematografia v Římě (2005), již zakončil absolventským filmem Dvojsečný. V letech 2001–2005 natočil několik krátkých snímků, z nichž některé byly oceněny na domácích a zahraničních festivalech. Natáčel televizní programy a reklamní spoty, působil i jako asistent režie. V roce 2007 si zahrál menší roli ve společenské komedii Sladké pokušení/Čokoládový seminář Claudia Cupelliniho, na jejíž styl navázal ve svém vlastním debutu Zoran, můj synovec idiot. Tematickou příbuznost obou filmů spojuje obraz života obyčejných lidí, do kterého zasáhnou nečekané události. Oleottův civilní pohled na realitu připomíná v žánrovém spojení dramatu a komedie italské snímky 60. až 80. let (Antonio Pietrangeli, Luigi Comencini, Mario Monicelli, Dino Risi, Ettore Scola, Franco Brusati). Film byl nominován na Donatellova Davida za debut a s úspěchem byl uveden na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách 2013 a oceněn na několika domácích i zahraničních přehlídkách (hrál se též na Febiofestu 2014). – *Filmografie: (režie, scénář či podíl na něm, není-li uvedeno jinak), (krátké filmy)* La luna ci guarda (2001, Měsíc se na nás dívá), Passeranno anche stanotte (2002, Stráví také dnešní noc), Stanza 21 (2004, Pokoj 21), Can Can (2004, Kankán), A doppio filo (2005, Dvojsečný), Casinò Paradajz (2005; + spol. prod.), Nonna si deve asciugare (2011, Babička se musí osušit; r. Alfredo Covelli; herec, spol. prod.); (celovečerní filmy) La seconda ombra (2000, Druhý stín; r. Silvano Agosti; herec), Lezioni di cioccolato (2007, Sladké pokušení/Čokoládový seminář; r. Claudio Cupellini; herec – TV), hořká komedie o osamělém venkovském opilci, který se musí postarat o šestnáctiletého slovinského příbuzného, Zoran, můj synovec idiot (2013, Zoran, il mio nipote scemo; + herec). -jš-

Özpetek, Ferzan k filmu *Bezvadný den*

FERZAN ÖZPETEK /OZPETEK/ (nar. 3. 2. 1959, Istanbul) žije od roku 1976 v Itálii, kde studoval dějiny filmu na římské univerzitě La Sapienza. Své vzdělání si rozšiřoval v kurzech dějin umění a kostymérství na Navonské akademii a na Akademii dramatických umění Silvia D'Amica studoval divadelní režii. Pracoval s Julianem Beckem a jeho experimentálním divadelním souborem Living Theatre a uplatnil se i jako asistent režie mimo jiné u filmů Rickyho Tognazziho, Massima Troisiho, Francesca Nutiho, Lamberta Bavy, Sergia Cittiho, Marca Risiho a Maurizia Ponzioho. Na konci 90. let se úspěšně uvedl na festivalech (Cannes, Berlín) jako režisér a scenárista filmů, v nichž konfrontuje životní styl a tradice italské a turecké společnosti. Častým významovým motivem jeho děl je homosexualita a zvláštní pozornost věnuje jídlu a stolování. Byl hostem 38. mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech 2003, kde jeho snímek *Okno naproti* získal vedle cen za nejlepší režii a ženský herecký výkon ex aequo i hlavní trofej Křišťálový glóbus. V Itálii toto dílo odměnili mimo jiné čtyřmi Donatellovými Davidy (nejlepší film, herec, herečka a hudba). Příležitostně režíruje i reklamy. – *Filmografie* (režie a podíl na scénáři, není-li uvedeno jinak): *Son contento* (2003, Jsem spokojený; r. Maurizio Ponzio; herec), milostné drama o peripetiích římského architekta, který zdědil po tetě staré parní lázně v Istanbulu, *Hamam/Il bagno turco* (1997, Turecké lázně; + nám.), drama o rivalitě obyvatelk sultánova harému na pozadí končící éry osmanského impéria *Harem suare* (1999, Poslední harém – TV), psychologický příběh mladé, bohaté a citově zraněné vdovy, odhalující tajemství manželovy nevěry, *Falešné vztahy* (2001, Le fate ignoranti), psychologické drama vdané ženy, jejíž stereotypní život ovlivní setkání se záhadným starým mužem, *Okno naproti* (2003, La finestra di fronte), drama o duchovní proměně úspěšné podnikatelky *Cuore sacro* (2005, Svaté srdce – TV), portrét skupiny přátel, do jejichž životů zasáhne tragická událost, *Saturno contro* (2007, Saturno contro), adaptace románového bestselleru Melanie Gaiy Mazzuccoové o spleťtých rodinných a manželských vztazích několika lidí *Bezvadný den* (2008, Un giorno perfetto), kr. dok. věnovaný zpěvačce Alessandře Coraové (1986–2009), která zahynula při zemětřesení ve městě L'Aquila v roce 2009, *Nonostante tutto è Pasqua* (Navzdory všemu jsou Velikonoce) ze společného projektu o této tragédii *L'Aquila 2009 – Cinque registi tra le macerie* (2009, L'Aquila – Pět režisérů v troskách), hořká komedie z prostředí konzervativní jihoitalské podnikatelské rodiny, vyrovnávající se s přiznanou homosexualitou, *Neřízené střely* (2010, Mine vaganti), fantastická komedie o homosexuálním cukráři s hereckými ambicemi, který se ubytuje v římském domě, obývaném duchy z bývalé herecké společnosti, *Magnifica presenza* (2012, Báječná přítomnost), hořká komedie o nesourodém páru *Allacciate le cinture* (2014, Připoutejte se; + nám.).

-fik-

Padilha, José k filmu *RoboCop*

JOSÉ PADILHA (nar. 1. 8. 1967, Rio de Janeiro) absolvoval obchodní, politická a ekonomická studia na univerzitě v Rio de Janeiru, po nichž vystudoval ještě anglickou literaturu a mezinárodní politiku na Oxfordské univerzitě. Působil v brazilském filmovém průmyslu jako scenárista, producent a dokumentarista. Roku 1997 založil s kolegou Marcosem Pradem společnost Zazen Produções, která produkovala jejich dokumenty i tituly jiných brazilských dokumentaristů. V dokumentární tvorbě se zaměřoval zejména na investigativní témata, nahlízející na realitu soudobé Brazílie. Jeho snímek *Autobus 174* (2002) byl uveden v soutěžní sekci dokumentárních filmů na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech 2003 a získal řadu cen, mimo jiné Cenu mezinárodní poroty za dokument na Mezinárodním filmovém festivalu v São Paulu 2002 a První cenu za dokument ex aequo na Mezinárodním filmovém festivalu v Havaně 2003). V roce 2007 na sebe výrazně upozornil oceňovaným akčním policejním dramatem *Elitní jednotka*, natočeným v mezinárodní koprodukcí (mimo jiné *Zlatý medvěd* na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně 2008 a *Brazilská Velká cena* za režii). V tomto snímku i v jeho pokračování *Elitní jednotka 2: Nepřítel je teď někdo jiný* (mimo jiné *Zvláštní cena* poroty za nejlepší film a *Cena* za režii na Mezinárodním filmovém festivalu v Havaně 2011 a *Brazilské Velké ceny* za režii a za scénář ex aequo) použil

paradokumentární metodu snímání, aby maximálně zdůraznil autentičnost. V roce 2014 se uplatnil i v Hollywoodu remakem RoboCop. – *Filmografie* (scénář či podíl na něm a režie, není-li uvedeno jinak): (dokumentární filmy) Os carvoeiros (2000, Uhlíři; r. Nigel Noble; sc., prod.), Ônibus 174 (2002, Autobus 174; spol. r. Felipe Lacerda; spol. sc., spol. prod.), Brazil's Vanishing Cowboys (2003, Mizející brazilští kovbojové; spol. r. Marcos Prado, spol. sc., spol. prod.), Estamira (2004; r. Marcos Prado; spol. prod.), Garapa (2009; + střih, spol. prod.), Segredos da tribo (TV–2010, Tajemství kmene), Paraísos artificiais (2012, Umělé ráje; r. Marcos Prado; prod.); (celovečerní hrané filmy) adaptace stejnojmenné knihy Andrého Batisty, Rodriga Pimentela a Luize Eduarda Soareseho o třech brazilských policistech, pověřených úkolem eliminovat drogové dealery v Riu de Janeiro před návštěvou papeže, Tropa de elite (2007, Elitní jednotka; + spol. prod. – TV), pokračování o policejním veliteli, zbaveném funkce za zásah proti vzpouře ve věznici, Tropa de elite 2: O inimigo agora é outro (2010, Elitní jednotka 2: Nepřítel je teď někdo jiný; + spol. prod.), remake stejnojmenné akční sci-fi Paula Verhoevena z roku 1987 RoboCop (2014, RoboCop), epizoda Inútil paisagem (Zbytečná krajina) z povídkového filmu Rio, eu te amo (2014, Rio, miluji tě). -jš-

Pawlikowski, Paweł k filmu Ida

PAWEŁ PAWLIKOWSKI [též Paul Pawlikowski] (nar. 1957, Varšava) žije od čtrnácti let ve Velké Británii, kam odešel s matkou, která se jako univerzitní učitelka angličtiny provdala za Brita. Vystudoval německou a francouzskou literaturu a filozofii na Oxfordské univerzitě (1982), kde si též osvojil filmařské základy ve Filmmakers' Workshop a kde v roce 1981 spoluzaložil a řídil filmový měsíčník Stills. Po krátkém působení v Channel 4 nastoupil do BBC (1986) a prosadil se jako jeden z nejosobitějších britských režisérů dok. filmů, jenž ve stylu poetického realismu zachycuje kontroverzní témata, události a postavy. Stejně výrazný talent projevil posléze v hraném filmu. Jeho druhý hraný snímek Poslední útočiště získal kromě Ceny Carla Foremana pro nejslibnějšího debutanta britského filmu (jedna z Cen BAFTA) také ocenění na mezinárodních festivalech (Edinburgh, Soluň, Londýn, Gijón). S příznivým ohlasem se setkal i snímek Moje léto lásky (mimo jiné Cena BAFTA). Velkého úspěchu však dosáhl snímkem Ida (mimo jiné Velká cena na Mezinárodním filmovém festivalu v Londýně 2013, Velká cena a Cena ekumenické poroty na Mezinárodním filmovém festivalu ve Varšavě 2013, Cena FIPRESCI na Mezinárodním filmovém festivalu v Torontu, výroční polská cena Orel za nejlepší film, režii a scénář, cena za nejlepší film na Festivale polských hraných filmů v Gdyni). Pawlikowski byl hostem Febiofestu 2012, kde se v rámci jeho pocty promítalo pět filmů. – *Filmografie*: (režie, scénář nebo podíl na něm, není-li uvedeno jinak) dok. Lucifer over Lancashire (1987, Lucifer nad Lancashirem), kr. f. Extraordinary Adventures (1988, Neobyčejná dobrodružství), předlistopadový portrét Vaclav Havel (1989), dok. o ruském básníkovi Venediktu Jerofejevovi From Moscow to Pietushki (TV–1991, Z Moskvy do Petušek), střm. hraný dok. o osudech právnuka slavného spisovatele Dostoevsky's Travels (TV–1991, Dostojevskij na cestách; + prod.), střm. dok. přibližující atmosféru válečného konfliktu v Bosně Serbian Epics (TV–1992, Srbský epos; + prod., zvuk), kr. f. The Grave Case of Charlie Chaplin (TV–1993, Případ hrobu Charlieho Chaplina), střm. portrét ruského nacionalisty Tripping with Zhirinovskiy (TV–1995, Na výletě s Žirinovským; + prod.), milostné drama s prvky thrilleru a politické satiry o vztahu ambiciózního ruského kameramana k britské televizní producentce na pozadí ruské reality The Stringer (1997, Dopisovatel), střm. dokudrama o mladistvých kriminálnících Twockers (1999, Zloději aut), dramatický příběh mladé Rusky, která přijíždí se synkem do Velké Británie, kde žádá o politický azyl, Last Resort (2000, Poslední útočiště), poetický prázdninový příběh Moje léto lásky (2004, My Summer of Love), psychothriller o americkém spisovateli, který se v Paříži setká s osudovou ženou, La femme du Vème (2011, Žena z Latinské čtvrti – TV), Gare du Nord (2013; r. Claire Simonová; herec), černobílý snímek o novicce, která před řeholním slibem zjišťuje okolnosti smrti svých židovských rodičů, o nichž neměla ani tušení, Ida (2013, Ida). -fik-

Peli, Oren k filmu Paranormal Activity: Prokletí

OREN PELI (nar. 21. 1. 1970, Ramat Gan, Telavivský distrikt, Izrael) odešel v devatenácti letech do Spojených států, kde pracoval jako softwarový inženýr při tvorbě programů pro animaci a videohry. Inspirován klasickým snímkem Poltergeist vytvořil v interiéru vlastního domu s minimálním rozpočtem a s dvojicí neznámých herců podomácku vyrobený horor Paranormal Activity. Jeho pracovní verzi představil v říjnu 2007 na losangeleském Screamfestu (Čestné uznání a Cena pro herečku Katii Featherstonovou) a začal shánět finanční prostředky na jeho dokončení. Díky Stevenu Spielbergovi postprodukci snímku převzala společnost Dreamworks a distribuci pak Paramount. Po komerční premiéře v září 2009 se film stal kultovním fenoménem u diváků i u kritiky (mimo jiné nominace na Cenu ISA za první film). Peli potom pracoval jako producent několika jeho pokračování i dalších hororů. Byl rovněž spoluvůrcem dobrodružného televizního seriálu o pátrání po pohřešovaném vědci v Amazonii The River (2012, Řeka; + spol. sc., spol. prod. – TV). – *Filmografie* (produkce či podíl na ní, není-li uvedeno jinak): Paranormal Activity (2009, Paranormal Activity; + sc., režie, kam., střih), Insidious (2010, Zákeřné zlo; r. James Wan), Paranormal Activity 2 (2010, Paranormal Activity 2; r. Tod Williams), Paranormal Activity 3 (2011, Paranormal Activity 3; r. Henry Joost, Ariel Schulman), Chernobyl Diaries (2012, Černobylské deníky; r. Brad Parker; + nám., spol. sc. – V), The Lords of Salem (2012, Vládci Salem; r. Rob Zombie), The Bay (2012, Zátoka; r. Barry Levinson), Paranormal Activity 4 (2012, Paranormal Activity 4; r. Henry Joost, Ariel Schulman), Insidious 2 (2013, Insidious: Chapter 2; r. James Wan), Paranormal Activity: Prokletí (2013, Paranormal Activity: The Marked Ones; r. Christopher Landon), Area 51 (2014; + spol. sc., režie). -mim-

Percival, Brian k filmu Zlodějka knih

BRIAN PERCIVAL (nar. květen 1962, Garston, Liverpool) absolvoval obchodně zaměřenou liverpoolskou školu New Heys a pak audiovizuální studia na Wrexham Art College. Filmové vzdělání dokončil na Polytechnické univerzitě v Manchesteru. Natáčel videoklipy a od roku 1987 reklamní spoty, nejdříve v zakázce a později ve vlastní společnosti PSA (mimo jiné Kodak, Lego, Zoflora, Vaux Samson, Time Computers, Tetrosyl, McDonalds, Lotus). V hrané tvorbě se prosadil krátkým filmem O jedné dívce, jenž získal řadu ocenění, mimo jiné Cenu BAFTA. Podílel se na televizní antologii City Life (Městský život) a na televizním seriálu z dělnického prostředí Clocking Off (Domů z práce). Velké uznání mu přinesla režijní spolupráce na populárním seriálu z anglického aristokratického sídla Downton Abbey (2010–2012, Panství Downton – TV), jenž mu vynesl nejen Cenu BAFTA, ale i Emmy. Další Cenu BAFTA obdržel za režii komedie Mnoho povyku pro nic z cyklu ShakespeaRe-Told. Jeho ženou je televizní scenáristka Julie Rutterfordová. – *Filmografie*: šokující příběh třináctileté matky About a Girl (2001, O jedné dívce), natočený podle manželčina scénáře, drama děvčete, které chce rychle dospět, Pleasureland (TV–2003, Země rozkoší), čtyřdílná minisérie podle románu Elizabeth Gaskellové North & South (TV–2004, Lásky v bílém pekle – V), moderní verze Shakespearovy komedie Much Ado About Nothing (TV–2005, Mnoho povyku pro nic), přenesená do regionálního televizního studia, adaptace první části románové tetralogie Philipa Pullmana o odvážné viktoriánské dívce The Ruby in the Smoke (TV–2006, Rubín v kouři), přepis Dickensova románu The Old Curiosity Shop (TV–2007, Starožitníkův krám) s Tobym Jonesem, životopisné drama zpěvačky a herečky Gracie Fieldsové pod titulem Gracie! (TV–2009; uveden v televizi) s Jane Horrocksovou, první snímek pro kina o čtrnáctiletém rodiči A Boy Called Dad (2009, Chlapec, kterému říkali tati), opět podle manželčina scénáře, působivá adaptace románu Markuse Zusaka Zlodějka knih (2013, The Book Thief) s Geoffreyem Rushem a Emily Watsonovou. -mim-

Peretti, Thierry de k filmu Apači

THIERRY DE PERETTI (nar. 19. 11. 1970, Ajaccio, Korsika) navštěvoval soukromou třídu v pařížské herecké škole Cours Florent (1988–1991) a pokračoval u Philippa Adriena. Na divadle se herecky i režisérsky profiloval v repertoáru moderní světové dramatiky (Jean-Paul

Sartre, Paul Claudel, Per Olov Enquist, Tim Krohn, Don DeLillo, Gregory Motton). V roce 2001 získal ocenění za režii hry Bernard-Marie Koltèsové *Retour au désert* (Návrat do pouště). Před kamerou se uplatňuje většinou ve vedlejších a menších rolích. Objevil se mimo jiné v televizních seriálech *Julie Lescaut* (1994, Juliet Lescautová – TV), *Nestor Burma* (1997), *Crimes en série* (1998, Sériové zločiny), *Au coeur de la loi* (1998, Podstata zákona), *Les Cordier, juge et flic* (2001, Cordierovi, soudce a policajt – TV) a *Un flic* (2007, Policajt). Celovečerní režijní debut *Apači* situoval stejně jako oba své předchozí (kr. a střm.) snímky do prostředí rodného ostrova. Toto psychologické kriminální drama o pěti korsických teenagerů získalo Hlavní cenu na pražském festivalu *Fresh Film Fest 2013*, jehož se režisér osobně zúčastnil. – *Filmografie* (herec, není-li uvedeno jinak) *Vacances au purgatoire* (TV–1992, Dovolená v očištění; r. Marc Simenon), *C'était la guerre* (TV–1993, Byla to válka; r. Maurice Failevic, Ahmed Rachedi), *Des feux mal éteints* (1993, Chabě uhašené ohně; r. Serge Moati), epizoda *La teuf d'enfer* (Pekelný mejdan; r. Patrice Cazes) z filmu *3000 scénarios contre un virus* (1994, 3000 scénářů proti viru), *L'histoire du garçon qui voulait qu'on l'embrasse* (1994, Příběh chlapce, který chtěl obejmout; r. Philippe Harel), *Le plus bel âge...* (1995, Nejkrásnější věk...; r. Didier Haudepin), *La fête des pères* (TV–1995, Svátek otců; r. Jean-Daniel Verhaeghe), *Lucie Aubrac* (1996, Lucie Aubracová; r. Claude Berri – TV), kr. filmy *Sans regrets* (1996, Bez slitování; r. Guillaume Canet) a *À fond la caisse* (1997, Plnou rychlostí; r. Vincent Rivier), *Ceux qui m'aiment prendront le train* (1998, Ti, co mě mají rádi, pojedou vlakem; r. Patrice Chéreau – TV), *Le comte de Monte Cristo* (TV–1998, Hrabě Monte Christo; r. Josée Dayanová – TV), *Superlove* (1998; r. Jean-Claude Janer), *Les enfants du siècle* (1999, Děti svého věku; r. Diane Kurysová – TV), kr. f. *Les Rushes* (1999, Finiš; r. Jean Reno), *La merveilleuse odyssée de l'idiot Toboggan* (2002, Podivuhodné putování idiota Toboggana; r. Vincent Ravalec), *Les enfants de Charlotte* (TV–2003, Charlottiny děti; r. François Luciani), *Le silence* (2004, Mlčenlivost; r. Orso Miret), kr. filmy *Le jour de ma mort* (2006, Den mé smrti; režie), *L'immature* (2006, Nezralá; r. Adrian Smith) a *La peau dure* (2007, Tvrdá kůže; r. Jean-Bernard Marlin, Benoît Rambourg), *Monsieur Max* (TV–2007, Pan Max; r. Gabriel Aghion), *L'été indien* (2007, Babí léto; r. Alain Raoust), *De la guerre* (2008, O válce; r. Bertrand Bonello), střm. filmy *Sleepwalkers* (2011, Náměsíčníci; režie, spol. kam., spol. prod.) a *Bugarach* (2013; r. Pascal Tagnati; spol. prod.), *Apači* (2013, Les Apaches; spol. sc., režie), *Saint Laurent* (2014; r. Bertrand Bonello). -fik-

Pfister, Wally k filmu Transcendence

WALLY PFISTER (vlastním jménem Walter Pfister, nar. 8. 7. 1961, Chicago, Illinois) pochází z novinářské rodiny a vyrůstal v New Yorku, kde jeho otec pracoval jako producent televizních zpráv. Natáčel amatérské filmy a po maturitě pracoval v marylandské stanici WMDT-TV jako asistent a kameraman zpravodajství. Na počátku 80. let získal místo zvukaře a kameramana ve zpravodajské agentuře ve Washingtonu. Podílel se na dokumentárním pořadu stanice PBS, nazvaném *Frontline* (V přední linii), točil průmyslové filmy a reklamy. Režisér Robert Altman ho angažoval jako hereckého představitele televizního kameramana do satirické minisérie o prezidentském kandidátovi Tanner '88 a nakonec mu svěřil i práci druhého kameramana. Pfister pak vystudoval dvouletý kameramanský program Amerického filmového institutu (AFI). Stal se švenkem Janusze Kaminského a Phedona Papamichaela a první samostatnou práci mu dal Roger Corman ve své společnosti Concorde. Řadu let snímal laciné žánrové, často erotické snímky, než se seznámil s režisérem Christopherem Nolanem a stal se jeho dvorním spolupracovníkem. Nolanovy filmy mu také přinesly největší uznání, od nominace na Cenu ISA (*Memento*), přes tři oscarové nominace (*Batman začíná*, *Dokonalý trik*, *Temný rytíř*) až k Oscaru samotnému (*Počátek*). Jako režisér debutoval sci-fi thrillerem *Transcendence* (2014). – *Filmografie*: (neúplná; kamera, není-li uvedeno jinak) *Tanner '88* (TV–1988; r. Robert Altman; spol. druhá kam., herec), *Body Chemistry* (1990; r. Kristine Petersonová; druhá kam. – V), *The Unborn* (1991, Nenarozený; r. Rodman Flender – V), *Leather Jackets* (1991, Kožené bundy; r. Lee Drysdale; druhá kam.), *Lower Level* (1991, Osudová chyba; r. Kristine Petersonová – V), *Secret Games* (1992, Tajné hry; r. Gregory

Alexander Hippolyte – TV), Sketch Artist (TV–1992, Skica smrti; r. Phedon Papamichael – V), Night Rhythms (1992, Noční rytmy; r. A. Gregory Hippolyte – TV), Animal Instincts (1992, Zvířecí instinkty; r. A. Gregory Hippolyte – V), Stepmonster (1993, Obludná macecha; r. Jeremy Stanford), Amityville: A New Generation (1993, Amityville; r. John Murlowski – V), Mirror Images II (1993, Odras v zrcadle II; r. Gregory Dark – V), Object of Obsession (1994, Předmět touhy; r. Gregory H. Brown – TV), Animal Instincts II (1994, Zvířecí instinkty 2; r. Gregory Hippolyte – V), Secret Games 3 (1994, Tajné hry 3; r. Alexander Gregory Hippolyte – TV), Stranger by Night (1994, Noční cizinec; r. Gregory H. Brown), The Granny (1995, Babička; r. Luca Bercovici), Austin Powers: International Man of Mystery (1997, Špionátor; r. Jay Roach; dod. záběry – V), Rhapsody in Bloom (1997, Rozkvetlá rapsodie; r. Craig Saavedra – TV), A Kid in Aladdin's Palace (1998, Calvin v Aladinově paláci; r. Robert L. Levy – V), Breakfast with Einstein (TV–1998, Snídaně s Einsteinem; r. Craig Shapiro – TV), Dennis the Menace Strikes Again! (1998, Dennis, postrach okolí znovu zasahuje!; r. Charles T. Kanganis; druhá kam. – TV), The Hi-Line (1999; r. Ron Judkins), The Million Dollar Hotel (1999, The Million Dollar Hotel; r. Wim Wenders; dod. záběry), Sharing the Secret (TV–2000, Tajemství; r. Katt Sheaová – V), Memento (2000, Memento; r. Christopher Nolan), Scotland, Pa. (2001, Americký Macbeth; r. Billy Morrisette – V), Sanctuary (TV–2001, Tajemný ostrov; r. Katt Sheaová – TV), Rustin (2001; r. Rick Johnson), Insomnie (2002, Insomnia; r. Christopher Nolan), Laurel Canyon (2002, Laurel Canyon; r. Lisa Cholodenkoová), Loupež po italsku (2003, The Italian Job; r. F. Gary Gray), Batman začíná (2005, Batman Begins; r. Christopher Nolan), Slow Burn (2005, Tajemná vražda; r. Wayne Beach – V), Dokonalý trik (2006, The Prestige; r. Christopher Nolan), Temný rytíř (2008, The Dark Knight; r. Christopher Nolan), Počátek (2010, Inception; r. Christopher Nolan), Moneyball (2011, Moneyball; r. Bennett Miller), dok. Marley (2012; r. Kevin Macdonald; spol. kam.), Temný rytíř povstal (2012, The Dark Knight Rises; r. Christopher Nolan), anim. f. Turbo (2013, Turbo; r. David Soren; vizuální poradce), Transcendence (2014, Transcendence; režie).
-mim-

Plisson, Pascal k filmu Cesta do školy

PASCAL PLISSON (nar. 1959, Paříž, Francie) je samouk, který kariéru dokumentaristy začal v roce 1984 natáčením rozmanitých reportáží z amerického kontinentu pro různé televizní kanály. Od roku 1994 se specializuje na snímky o lidech, žijících v extrémních podmínkách, od roku 1997 natáčí především v divočině Východní Afriky pro společnosti National Geographic, BBC a Canal Plus. V Keni a Tanzánii žil několik let. Mezinárodní úspěch zaznamenal svým posledním snímkem Cesta do školy. V české distribuci byl v roce 2005 uveden jeho dobrodružný hraný snímek Masajové – bojovníci deště. – *Filmografie (neúplná; scénář a režie, není-li uvedeno jinak)*: reportáž o řidičích nákladáků Les routiers de Sibérie (Šoféři na Sibiři), dokumenty Sibérie terre de la soif (Sibiř – vyprahlá zem), Australie 50° de solitude (Austrálie – 50° samoty), první celovečerní snímek, v němž hrají a mluví příslušníci polokočovného pasteveckého kmene, Masajové – bojovníci deště (2004; Massaï – Les guerriers de la pluie; spol. sc. Olivier Dazat), dokument o korálovém atolu v Tichém oceánu Les mystères de Clipperton (2005, Tajemství Clippertonu; spol. režie Brigitte Delahaieová, Luc Marescot, Didier Touchette), hraný film Safari (2009; režie Olivier Baroux; sc.), úspěšný dokument o obtížích dětí z různých zemí při putování za vzděláním Cesta do školy (2013, Sur le chemin de l'école; César 2013 za nejlepší dokumentární film; Montreal 2014 – Cena INIS; Cena Henriho Langloise za dokument).
-kk-

Quale, Steven k filmu V oku tornáda

STEVEN QUALE (vlastním jménem Steven Gordon Quale, nar. 1966, Evanston, Illinois) vyrůstal v Sun Prairie, předměstí wisconsinského Madisonu. Už na střední škole natáčel amatérské 8mm snímky a vystudoval film na Jihokaliifornské univerzitě v Los Angeles (USC). Díky zručnosti ve stavbě modelů a miniatur získal ještě před absolutoriem práci na sci-fi Propast režiséra Jamese Camerona, s nímž se spřátelil. Spolupracoval na zvláštních efektech dalších Cameronových děl (Terminátor 2, Pravdivé lži) a později se stal režisérem jeho

druhého štábu. Režiroval také reklamní spoty a videoklipy (mimo jiné Eminem, Dream, Montell Jordan). Jako samostatný tvůrce dostal příležitost ve studiu Warner Brothers. – *Filmografie: (neúplná; druhá režie, není-li uvedeno jinak)* The Crude Oasis (1995, Bar Crude Oasis; r. Alex Graves; kam. – TV), Titanic (1997, Titanic; r. James Cameron; + herec), The Adventures of Rocky & Bullwinkle (2000, Dobrodružství Rockyho a Bullwinkle; r. Des McAnuff – V), Strašidelný dům (2003, The Haunted Mansion; r. Rob Minkoff; druhá kam.), Avatar (2009, Avatar; r. James Cameron; spol. druhá režie, spol. zvl. efekty); (režie, není-li uvedeno jinak) kr. f. Darkness (1988, Temnota; + sc.), dvoudílný katastrofický snímek Superfire (TV–2002, Oheň – V), střm. dok. z výpravy k mořskému dnu Tajemství hlubiny (2004, Aliens of the Deep; spol. režie James Cameron), poslední z úspěšné série hororů Nezvratný osud 5 (2011, Final Destination 5), akční thriller V oku tornáda (2014, Into the Storm).
-mim-

Ratner, Brett k filmu Hercules

BRETT RATNER (nar. 28. 3. 1969, Miami Beach, Florida) je jediným dítětem kubánské emigrantky židovského původu a syna bohatého obchodníka a v dětství vyrůstal bez otce. Vystudoval Tischovu uměleckou školu při Newyorské univerzitě (NYU), již absolvoval filmem o bývalém dětském herci Co se vlastně stalo s Masonem Reesem, realizovaným s finanční pomocí Stevena Spielberga a oceněným na několika studentských festivalech. Režiroval reklamní spoty a okolo stovky videoklipů (například Mariah Carey, Madonna, Jessica Simpson, Dru Hill, Heavy D, Wu-Tang Clan, D'Angelo, Foxy Brown, Public Enemy, Jay-Z, Mary J. Blige, Jodeci). Natáčí komerčně zaměřené snímky, z nichž nejúspěšnější byla série akčních komedií Křižovatka smrti. Je známý aktivním společenským životem; mezi jeho přítelkyně patřily například herečky Rebecca Gayheartová, Lindsay Lohanová, Maggie Q nebo tenistka Serena Williamsová. V rámci vlastní výrobní společnosti Rat Entertainment se jako výkonný producent podílel na populárním seriálu Prison Break (2005–2009, Útěk z vězení; + spol. režie – TV), na kriminálním seriálu Women's Murder Club (2007–2008, Profesionálky – TV) a na špiónážním seriálu Chaos (2011; + spol. režie, spol. hud. téma). Společně s australským miliardářem Jamesem Packerem založil v roce 2013 další produkční společnost RatPac, jež má financovat nezávislé filmy, ale také se podílet na projektech hollywoodských studií. Spolupracoval i na několika pozoruhodných dokumentech, mimo jiné na oceňovaných Catfish o nástrahách internetu a Nebo nastane noc o záchraně válečných zvěřů, zachycujících hrůzy koncentračních táborů. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* kr. f. Whatever Happened to Mason Reese (1990, Co se vlastně stalo s Masonem Reesem; + sc., prod.), kriminální komedie o uprchlém vězni, který se schovává u neúspěšného reportéra, Řeč peněz (1997, Money Talks) s Chrisem Tuckerem a Charliem Sheenem, příběh hongkongského policajty v Los Angeles Křižovatka smrti (1998, Rush Hour) s Jackiem Chanem a Chrisem Tuckerem, neprodaný komediální pilot Partners (TV–1999, Partneři; + spol. prod.), fantastická komedie o špičkovém manažerovi, který dostane možnost nahlédnout do svého méně oslnivého paralelního života, Otec rodiny (2000, The Family Man) s Nicolasem Cagem a Téou Leoniovou, pokračování divácky vděčné komedie, odehrávající se tentokrát v Hongkongu a v Las Vegas, Křižovatka smrti 2 (2001, Rush Hour 2), nová adaptace kriminálního románu Thomase Harrise Červený drak (2002, Red Dragon) s Anthonym Hopkinsem v úloze Hannibala Lectera, dobrodružná komedie Když se setmí (2004, After the Sunset) s Piercem Brosnanem v úloze vysloužilého lupiče na odpočinku, snímek z úspěšné série komiksových příběhů X-Men: Poslední vzdor (2006, X-Men: The Last Stand), závěr úspěšné trilogie Rush Hour 3 – Tentokrát v Paříži (2007, Rush Hour 3), podíl na epizodovém filmu New Yorku, miluji Tě (2008, New York, I Love You), neprodané kriminální piloty, dramatický Blue Blood (TV–2008, Modrá krev; + spol. prod.) a komediální Cop House (TV–2009, Dům pro policajty; + spol. prod.), kriminální komedie Mistrovský plán (2011, Tower Heist) s Benem Stillerem a Eddiem Murphym, neprodaný akční pilot Rogue (TV–2012, Agent samotář), povídka Happy Birthday (Všechno nejlepší k narozeninám) z filmu Mládeži nepřístupno (2013, Movie 43), dobrodružný historický film Hercules (2014, Hercules; + spol.

prod.) s Dwaynem Johnsonem; (herec) Scarface (1983, Zjizvená tvář; r. Brian De Palma – V), Black and White (1999, Černá a bílá; r. James Toback – V), The Grand (2007, Pokerový král; r. Zak Penn – V); (neúplná; podíl na produkci či výkonné produkci) Double Take (2000, Super finta; r. George Gallo – V), Paid in Full (2002, Zákon gangu; r. Charles Stone III – V), Santa's Slay (2005, Ďábelský Santa; r. David Steiman – V), Running Scared (2005, Zběsilý útěk; r. Wayne Kramer – V), End Game (2006, Konec hry; r. Andy Cheng – V), Code Name: The Cleaner (2006, Krycí jméno: Čistič; r. Les Mayfield – V), střm. dok. Helmut by June (TV–2007, Helmut podle June; r. June Newtonová), Oko bere (2008, 21; r. Robert Luketic), střm. dok. I Knew It Was You: Rediscovering John Cazale (TV–2009, Věděl jsem, že jsi to ty: Znovuobjevený John Cazale; r. Richard Shepard), dok. Catfish (2010; r. Ariel Schulman, Henry Joost), Mother's Day (2010, Den matek; r. Darren Lynn Bousman), Skyline (2010, Skyline; r. Colin a Greg Strauseovi), Šéfové na zabití (2011, Horrible Bosses; r. Seth Gordon), dok. Woody Allen: A Documentary (TV–2011; r. Robert Weide), Sněhurka (2012, Mirror Mirror; r. Tarsem Singh Dhandwar), Jersey Boys (2014; r. Clint Eastwood), dok. Night Will Fall (2014, Nebo nastane noc; r. Andre Singer), dok. Electric Boogaloo: The Wild, Untold Story of Cannon Films (2014, Elektrické boogaloo: Divoký, neznámý příběh Cannon Films; r. Mark Hartley).

-mim-

Reeves, Matt k filmu Úsvit planety opic

MATT REEVES (vlastním jménem Matthew George Reeves, nar. 29. 4. 1966, Rockville Centre, Long Island, stát New York) vyrůstal v Los Angeles a natáčel amatérské snímky. Vystudoval film na Jihokaliifornské univerzitě (USC) a nejdříve se uplatnil jako scenárista. S přítelem z dětství J. J. Abramsem vytvořili seriál o vysokoškolské studentce Felicity (1998–2002; + spol. režie, spol. prod. – TV). Jako režisér se podílel na seriálech Relativity (Relativita), Homicide: Life on the Street (Zločin v ulicích – TV) a pak režíroval pilotní díly seriálů Gideon's Crossing (2000, Gideonova křižovatka), Miracles (2003, Zázraky – TV) a Conviction (2006, Usvědčení – TV). V Hollywoodu se prosadil jako tvůrce žánrových titulů, z nichž úspěšný byl prequel k Planetě opic. – *Filmografie:* (podíl na scénáři, není-li uvedeno jinak) Přepadení 2: Temné území (1995, Under Siege 2: Dark Territory; r. Geoff Murphy), The Yards (2000, Temná zákoutí; r. James Gray; + spol. prod. – V); (režie, není-li uvedeno jinak) kr. absolventský snímek o muži s panickou hrůzou z nečekané smrti Mr. Petrified Forrest (1992, Zkoprnělý pan Forrest; + sc., spol. střih), zařazený do triptychu fantastických filmů Future Shock (1993, Smrtící iluze – V), nezávislá romantická komedie The Pallbearer (1996, Smuteční host; + spol. sc. – TV) s Davidem Schwimmerem a Gwyneth Paltrovovou, katastrofický horor o zničení Manhattanu obří obludou Monstrum (2007, Cloverfield), natočený v produkci J. J. Abramse jako „nalezený obrazový záznam“, remake skandinávského upírského hororu Let Me In (2010, Ať vejde ten pravý; + sc. – V) s Chloë Grace Moretzovou, další díl populární filmové série Úsvit planety opic (2014, Dawn of the Planet of the Apes).

-mim-

Reggio, Godfrey k filmu Koyaanisqatsi

GODFREY REGGIO (nar. 29. 3. 1940, New Orleans, Louisiana) pochází z význačné rodiny, jejíž předkové přišli do Louisiany v 18. století z Itálie. Ve čtrnácti letech vstoupil v Novém Mexiku do Kongregace školských bratří a absolvoval St. Michael's College v Santa Fe. Vedle pedagogické činnosti se pak věnoval i sociální práci mezi členy pouličních gangů, což ho často přivádělo do rozporu se zásadami katolického řádu, takže jej v roce 1968 opustil. Začal experimentovat s filmem a na začátku 70. let se v Santa Fe podílel na založení družstva Institut regionální výchovy, sdružujícího především umělce, spisovatele a mediální odborníky. Světovou proslulost mu přinesla trilogie dokumentárních esejů, jejichž názvy jsou převzaty z jazyka indiánů kmene Hopi – Koyaanisqatsi (život vyvedený z rovnováhy), Powaqatsi (život na úkor někoho jiného) a Naqoyqatsi (život jako neustálý válečný střet). V poetických obrazech bez komentáře, s minimalistickým hudebním doprovodem svého přítele Philipa Glasse, se v nich zabýval především destruktivními dopady moderního světa na životní prostředí. Předmětem jeho zájmu byly i další neduhy soudobé společnosti (sociální

nespravedlnost, složitý vztah člověka k technologiím a podobně). Natočil také videoklip ke skladbě Patricia's Park německé skupiny Alphaville. V polovině 90. let pomáhal v italském Trevisu vybudovat pod záštitou firmy Benetton výzkumné centrum se školou a tvůrčí laboratoří Fabrica, zabývající se působením vizuálních sdělovacích prostředků, designem, hudbou, fotografií i filmem, jež zpočátku sám vedl. Od roku 2000 byl kurátorem Filmovém festivalu v Telluride. První dvě části své trilogie osobně uvedl na Letní filmové škole 1994 v Uherském Hradišti a třetí při její pražské premiéře v lednu 2003. – *Filmografie (režie, není-li uvedeno jinak)*: portrét industrializované severní polokoule Koyaanisquatsi (1982, Koyaanisquatsi; + nám., spol. sc., prod.), obraz života, lidí a krajiny třetího světa Powaqgatsi (1988, Powaqgatsi; + spol. sc., spol. prod.), kr. dok. o různorodosti pozemské fauny a flóry Anima Mundi (1991; + sc.), sponzorovaný firmou Bulgari a určený pro Světový fond na ochranu přírody, kr. dok. o skupině dětí sledujících televizi Evidence (1995, Důkazy), varovný dok. o nevladatelnosti moderní techniky Naqoyqatsi (2002, Naqoyqatsi; + sc., spol. prod.), černobílý meditativní dok. Visitors (2013, Návštěvníci; + sc., spol. prod.), složený ze 74 neidentifikovaných pohyblivých fotografií.

-mim-

Reiner, Rob k filmu Lepší teď než nikdy

ROB REINER (vlastním jménem Robert Norman Reiner, nar. 6. 3. 1945, Bronx, New York) je synem známého komika Carla Reiner a herečky Estelle Reinerové. Vyrůstal v New Rochelle poblíž New Yorku a od svých třinácti let v Los Angeles. Vystudoval drama na Kalifornské univerzitě (UCLA) a účinkoval na regionálních divadelních scénách. Prosadil se postavou idealistického studenta a později učitele Mikea Stivica v populárním seriálu All in the Family (1971–1978, Všechno v rodině; + spol. sc.), za niž dostal dvě Ceny Emmy a pět nominací na Zlatý glóbus. Hrál také hlavní roli litevského přistěhovalce Josepha Bresnera v sitcomu Free Country (1978, Svobodná země; + spol. sc., spol. prod.), fanouška oblíbené komediální dvojice v seriálu Morton & Hayes (1991; + spol. sc., spol. prod.) a jako host se objevil v mnoha dalších seriálech, například 77 Sunset Strip, The Alfred Hitchcock Hour (Hodinka s Alfredem Hitchcockem – TV), Manhunt (Hon na člověka), Batman, Hey, Landlord (Hej, pane domácí), That Girl (Ta dívka), The Mothers-In-Law (Tchyně), Gomer Pyle, U.S.M.C. (Mariňák Gomer Pyle), The Beverly Hillbillies (Vidláci z Beverly Hills), Room 222 (Pokoje 222), The Headmaster (Ředitel školy), The Partridge Family (Rodina Partridgeových), Getting Together (Dát se dohromady), The Odd Couple (Podivný pár), The Rockford Files (Rockfordovy záznamy), Good Heavens (Dobrotivý bože), Archie Bunker's Place (Bar Archieho Bunkera), Frasier (hlas; uveden v televizi), Curb Your Enthusiasm (Larry, krot' se – TV), The Simpsons (Simpsonovi; hlas – TV), Studio 60 on the Sunset Strip (Studio 60 – TV), New Girl (Nová holka – TV). Jako scenárista se podílel mimo jiné na seriálech The Smothers Brothers Comedy Hour (1967), The Super (1972, Správce; + spol. nám., spol. prod.), na pilotním dílu úspěšného sitcomu Happy Days (1974, Šťastné dny), na několika komediálních speciálech a neprodaných pilotech, na řadě estrádních pořadů jako například Saturday Night Live nebo na autobiografické komedii o svém prvním manželství Víc než přátelé, v níž hrál s Penny Marshallovou. Od 80. let se zavedl jako úspěšný režisér nejen veseloherních látek, ale také dramatických příběhů. K nejvýše ceněným snímkům patřily Stůj při mně (nominace na Zlatý glóbus a na Cenu ISA za režii), Když Harry potkal Sally... (nominace na Zlatý glóbus za režii, nominace na Cenu BAFTA za nejlepší film), Pár správných chlapů (nominace na Zlatý glóbus za režii, nominace na Oscara za nejlepší film), jenž je jeho komerčně nejúspěšnějším dílem, a Americký prezident (nominace na Zlatý glóbus za režii). Byl také třikrát nominován na Cenu Cechu amerických režisérů (Stůj při mně, Když Harry potkal Sally..., Pár správných chlapů) a jeho dílo bylo vyznamenáno Americkou komediální cenou (1996) a na Mezinárodním filmovém festivalu v Santa Barbaře (2001). Příležitostně se vracel k herectví, například jako producent Joe Pierce v Nicholsově filmu Pohlednice z Hollywoodu, bohémský umělec Sheldon Flender v Allenově retrokomedii Výstřely na Broadwayi, plastický chirurg Morris Packman ve veseloherě Klub odložených žen, šéf televizní stanice Whitaker v satirě EdTV nebo vznětlivý otec titulního hrdiny Max Belfort v příběhu vynálezavého makléře Vlč z Wall Street.

V roce 1987 založil s několika partnery výrobní společnost Castle Rock Entertainment (nazvanou podle fiktivního městečka z knížek Stephena Kinga), již později odkoupil Ted Turner a jež se v roce 2003 stala součástí koncernu Warner Bros. Je známým politickým liberálem a angažuje se mimo jiné v programech na výchovu dětí v předškolním věku a při ochraně životního prostředí. Jeho první manželkou byla herečka a režisérka Penny Marshallová (1971–1979), v květnu 1989 se oženil s fotografkou Michele Singerovou, s níž má tři děti. Oba jeho mladší sourozenci se věnují umění; Annie jako spisovatelka a básnířka a Lucas jako malíř. – *Filmografie*: (herec, není-li uvedeno jinak) *The Big Mouth* (1967, Velká huba; r. Jerry Lewis), *Enter Laughing* (1967, Vstupte se smíchem; r. Carl Reiner), *Halls of Anger* (1970, Rozlícené posluchárny; r. Paul Bogart – TV), *Where's Poppa?* (1970, Kde je tatka?; r. Carl Reiner), *Letní strom* (1971, Summertime; r. Anthony Newley), *Thursday's Game* (TV–1971, Hrací čtvrtky; r. Robert Moore), *How Come Nobody's on Our Side?* (1972, Jak to, že nikdo není na naší straně?; r. Richard Michaels), *Fire Sale* (1977, Výprodej po požáru; r. Alan Arkin), *More Than Friends* (TV–1978, Víc než přátelé; r. Jim Burrows; + spol. sc., spol. prod.), *The Jerk* (1979, Cvok; r. Carl Reiner – TV), *Million Dollar Infield* (TV–1981, Hřiště za milion dolarů; r. Hal Cooper; + spol. sc., spol. prod.), *Throw Momma from the Train* (1987, Vyhod' máti z vlaku; r. Danny DeVito – V), *Pohlednice z Hollywoodu* (1990, Postcards from the Edge; r. Mike Nichols), *The Spirit of '76* (1990, Duch roku '76; r. Lucas Reiner), *Samotář v Seattlu* (1993, Sleepless in Seattle; r. Nora Ephronová), *Výstřely na Broadwayi* (1994, Bullets over Broadway; r. Woody Allen), *Mixed Nuts* (1994, Blázni a poloblázni; r. Nora Ephronová – V), *Bye Bye, Love* (1995, Sbohem, lásko; r. Sam Weisman – V), *For Better or Worse* (1995, V dobrém i ve zlém; r. Jason Alexander – TV), *Klub odložených žen* (1996, The First Wives Club; r. Hugh Wilson), *Mad Dog Time* (1996, „Mrtvý“ boss; r. Larry Bishop – V), *Primary Colors* (1998, Barvy moci; r. Mike Nichols – V), *EdTV* (1999, Ed TV; r. Ron Howard), *Múza* (1999, The Muse; r. Albert Brooks), *The Majestic* (2001, Majestic; r. Frank Darabont; hlas – V), *Dickie Roberts: Former Child Star* (2003, Velké dítě Dickie Roberts; r. Sam Weisman – V), anim. f. *Everyone's Hero* (2006, Malý zázrak; r. Christopher Reeve, Daniel St. Pierre, Colin Brady; hlas – V), *Vlk z Wall Street* (2013, The Wolf of Wall Street; r. Martin Scorsese); (režie, není-li uvedeno jinak) parodie na rockové dokumenty *This Is Spinal Tap* (1983, Hraje skupina Spinal Tap; + spol. sc., spol. písně, herec), studentská veselohra *The Sure Thing* (1985, Tutovka) s Johnem Cusackem, adaptace povídky Stephena Kinga *Tělo*, nazvaná *Stand by Me* (1986, Stůj při mně – V), postmoderní pohádka podle románu Williama Goldmana *The Princess Bride* (1987, Princezna nevěsta; + spol. prod. – V) s Robin Wrightovou v titulní roli, vtipná romantická komedie *When Harry Met Sally...* (1989, Když Harry potkal Sally...; + spol. prod. – TV) s Billym Crystalem a Meg Ryanovou, přepis románu Stephena Kinga o šílené fanynce, terorizující populárního spisovatele, *Misery nechce zemřít* (1990, Misery; + spol. prod., herec) s Kathy Batesovou a Jamesem Caanem, soudní drama z vojenské základny podle hry Aarona Sorkina *Pár správných chlapů* (1992, A Few Good Men; + spol. prod.) s Tomem Cruisem, Demi Mooreovou a Jackem Nicholsonem, komedie o jedenáctiletém chlapci, hledajícím ideální rodiče, *Všude dobře, doma nejlíp* (1994, North; + spol. prod.) s Elijahem Woodem, úspěšná romantická komedie *Americký prezident* (1995, The American President; + spol. prod.) s Michaellem Douglasem a Annette Beningovou, drama ambiciózního právníka, jenž po letech vrátí před soud nepotrestanou rasovou vraždu, *Duch minulosti* (1996, Ghosts of Mississippi; + spol. prod.) s Alecem Baldwinem, hodinový dokument *I Am Your Child* (TV–1997, Jsem tvoje dítě; + spol. sc., herec), který odstartoval stejnojmennou kampaň na pomoc zdravému vývoji malých dětí, kr. f. *Spinal Tap: The Final Tour* (1998, Spinal Tap: Poslední turné; + spol. sc., spol. prod., herec), jímž navázal na svou režijní prvotinu, melodramatický příběh manželské krize *Druhá šance* (1999, The Story of Us; + spol. prod., herec) s Brucem Willisem a Michelle Pfeifferovou, romantické komedie *Alex & Emma* (2003; + spol. prod., herec – V) s Lukem Wilsonem a Kate Hudsonovou a *Co je šeptem...* (2005, Rumor Has It...) s Jennifer Anistonovou a Kevinem Costnerem, tragikomedie o dvou těžce nemocných seniorech, kteří si chtějí naposledy užít, *Než si pro nás přijde* (2007, The Bucket List; + spol. prod.) s Jackem Nicholsonem a Morganem Freemanem, adaptace románu Wendelina Van

Draalena o jedné školní lásce Flipped (2010, Má mě rád, nemá mě rád; + spol. sc., spol. prod. – V), dramatická rekonstrukce průkopnického soudního procesu, který vedl k uzákonění homosexuálních sňatků v Kalifornii, 8 (2012), uveřejněná na YouTube, příběh alkoholického spisovatele The Magic of Belle Isle (2012, Kouzlo Belle Isle; + spol. prod.) s Morganem Freemanem, příběh nerudného realitního agenta, jenž se musí postarat o svou vnučku, Lepší teď než nikdy (2013, And So It Goes; + spol. prod., herec) s Michaellem Douglasem a Diane Keatonovou.

-mim-

Reitman, Jason k filmu Prodloužený víkend

JASON REITMAN (nar. 19. 10. 1977, Montreal, Quebec) je nejstarším ze tří dětí režiséra Ivana Reitmana a herečky Geneviève Robertové. Od dětství sledoval otcovu práci na place i ve střižně; později pracoval při natáčení jako asistent a ztělesňoval drobné role. Po prvním semestru opustil lékařskou přípravku na Skidmore College ve státě New York a vystudoval angličtinu a kreativní psaní na Jihokaliifornské univerzitě (USC). Praktické filmové zkušenosti si osvojoval natáčením reklamních spotů (Burger King, Nintendo, BMW, Buick, Heineken, Honda) a autorských krátkých filmů, z nichž nejznámější je komedie o muži, snažícím se uniknout peklu, Věříme v Boha, oceněná na mnoha festivalech. Režíroval dvě epizody americké verze televizního seriálu The Office (Kancel – TV) a filmové segmenty do jedné epizody populárního pořadu Saturday Night Live. Odmítl některé nabídky z Hollywoodu (mimo jiné Hele vole, kde mám káru?) a společně s producentem Danielem Dubieckim založil výrobní společnost Hard C Productions. V celovečerní tvorbě se uvedl satirickou komedií Děkujeme, že kouříte (Cena ISA za scénář, Cena NBR za nejlepší debut). Velký ohlas měla hořká komedie podle oscarového scénáře Diablo Codyové Juno (nominace na Oscara a na Cenu ISA za režii), ovšem jeho nejlepším dílem je adaptace románu Waltera Kirna Lítám v tom (mimo jiné Zlatý glóbus, Ceny LAFA, NBR, WGA a BAFTA za scénář, nominace na Oscara za nejlepší film, scénář a režii, nominace na Cenu BAFTA za nejlepší film, nominace na Zlatý glóbus za režii). Starší z jeho sester Catherine Reitmanová je herečkou. – *Filmografie:* ([herec](#)) Dvojčata (1988, Twins; r. Ivan Reitman), Krotitelé duchů II (1989, Ghostbusters II; r. Ivan Reitman), Policajt ze školky (1990, Kindergarten Cop; r. Ivan Reitman), Dave (1993, Dave; r. Ivan Reitman), Den otců (1997, Fathers' Day; r. Ivan Reitman); (režie, není-li uvedeno jinak) kr. f. Operation (1998, Operace; + sc., spol. prod., herec), H@ (1999; + sc.), In God We Trust (2000, Věříme v Boha; + sc., spol. prod., herec), Gulp (2000, Doušek; + sc., herec), Uncle Sam (2002, Strýček Sam; + sc.) a Consent (2004, Souhlas; + sc.), adaptace románu Christophera Buckleyho o bezskrupulózním lobbistovi tabákového průmyslu Děkujeme, že kouříte (2006, Thank You for Smoking; + sc.) s Aaronem Eckhartem, příběh těhotné středoškolačky Juno (2007, Juno) s Ellen Pageovou v titulní roli, hořká komedie o osamělém odborníkovi na propouštění nadbytečných zaměstnanců Lítám v tom (2009, Up in the Air; + spol. sc., spol. prod.) s Georgem Clooneym, příběh zatrpklé spisovatelky, vracející se do rodného městečka za někdejší láskou, Young Adult (2011, Znovu a jinak; + spol. prod. – V) s Charlize Theronovou, přepis románu Joyce Maynardové o milostném vzplanutí osamělé svobodné matky a uprchlého vězně Prodloužený víkend (2013, Labor Day; + sc., spol. prod.) s Kate Winsletovou a Joshem Brolinem, komedie o sexuálních frustracích teenagerů i jejich rodičů Men, Women & Children (2014, Muži, ženy a děti; + spol. sc., spol. prod.) s Jennifer Garnerovou a Adamem Sandlerem; (podíl na produkci či výkonné produkci) Jennifer's Body (2009, Bacha, kouše!; r. Karyn Kusamaová – V), Chloe (2009, Pokušení; r. Atom Egoyan – V), Ceremony (2010, Svatební obřad; r. Max Winkler – TV), Jeff, Who Lives at Home (2011, Jeff, který žije s mámou; r. Jay a Mark Duplassovi – TV), Whiplash (2014, Záchvěv strachu; r. Damien Chazelle).

-mim-

Rinsch, Carl k filmu 47 róninů

CARL RINSCH (vlastním jménem Carl Erik Rinsch, nar. 1978, Los Angeles) studoval angličtinu a umění na Brownově univerzitě v Providence ve státě Rhode Island. Při studiu pracoval jako fotoreportér pro časopis Rolling Stone. Jeho první snímek The Quiz (1994, Kvíz), který natočil

jako čtrnáctiletý s kamarádem Timem Cranem (pozdějším producentem), byl uveden na festivalech v New Yorku a v Telluride. V roce 1996 natočil kr. f. *Lovely Weather for Rain* (Prima počasí na to, že prší). Od roku 2006 pracuje ve společnosti Ridleyho Scotta (RSA), pro niž měl původně natočit prequel snímku *Vetřelec* (1979, *Alien*; r. Ridley Scott). Prosadil se jako úspěšný tvůrce oceňovaných reklamních spotů, v nichž uplatnil své futuristické vize (Kia, Audi, Mercedes, Heineken, Toyota, Lexus). Do této oblasti patřil i jeho kr. sci-fi film *The Gift* (2010, *Dar*), natočený v rámci projektu firmy Philips. V oblasti celovečerní hrané tvorby debutoval zpracováním staré japonské legendy *47 róninů* (2013, *47 Ronin*). -tbk-

Rodriguez, Robert k filmu *Sin City: Ženská, pro kterou bych vraždil*

ROBERT RODRIGUEZ (vlastním jménem Robert Anthony Rodriguez, nar. 20. 6. 1968, San Antonio, Texas) pochází z deseti dětí hispánské katolické rodiny. Už od mládí natáčel krátké amatérské snímky na video i na 8mm formát. Zajímal se také o komiksy; jeho seriál *Los Hooligans* byl po tři roky uveřejňován v univerzitním deníku *The Daily Texan*. Rodriguezova amatérská filmová tvorba, realizovaná s minimálními finančními prostředky, s vypůjčenou technikou a s vydatnou pomocí sourozenců za i před kamerou, mu pomohla k přijetí na filmovou fakultu Texaské univerzity v Austinu. Jeden z jeho školních snímků *Bedhead* (1991) byl oceněn na řadě studentských festivalů a vysílán v celostátní televizní síti PBS. S nákladem 7000 dolarů, jež zčásti získal jako dobrovolník při testování nových léků, realizoval celovečerní prvotinu *El Mariachi* (Cena ISA za první film, nominace na Cenu ISA za režii, Ceny diváků na festivalech Sundance a v Deauville). Snímek upoutal pozornost společnosti Columbia, která ho uvedla do komerční distribuce a uzavřela s mladým režisérem smlouvu. Rodriguez se prosadil jako filmař tarantinovského ražení s výrazným smyslem pro černý humor a postmoderní prolínání žánrů. Největšího diváckého úspěchu dosáhl rodinným snímkem *Spy Kids: Špióni v akci*, po němž následovala tři pokračování. Jako herec se mimo jiné objevil v televizních seriálech *Nash Bridges* (Detektiv Nash Bridges – TV) a *Deadline* (Uzávěrka). Založil v Austinu vlastní výrobní společnost *Los Hooligans Productions* (1991), kterou po deseti letech přejmenoval na *Troublemaker Studios*. Je velkým příznivcem digitálního natáčení i postprodukčního zpracování a u svých děl dokáže suplovat většinu filmového štábu. Napsal autobiografickou knihu *Rebel Without a Crew* (1995, *Rebel bez štábu*) a své rady budoucím tvůrcům, jak natáčet s minimálními prostředky, udílí také prostřednictvím série krátkých filmů (takzvané 10-Minute Film School). V roce 2013 spustil pro hispánské diváky kabelový televizní kanál *El Rey*, pro nějž vytvořil seriál podle jednoho ze svých snímků *From Dusk Till Dawn* (2014, *Od soumraku do úsvitu*; + spol. sc., spol. režie, spol. prod.) a byl výkonným producentem akčního seriálu ze zákulisí fotbalového klubu *Matador* (2014; + spol. sc., spol. režie). Jeho manželkou byla producentka Elizabeth Avellanová (1990–2008), se kterou má pět dětí a která spolupracovala na většině jeho filmů. – *Filmografie*: (režie, není-li uvedeno jinak) příběh potulného zpěváka a kytaristy, který je po příchodu do malého městečka omylem považován za nebezpečného zločince, *El Mariachi* (1992, *El Mariachi*; + sc., kam., střih, spol. zvuk, spol. zvl. efekty, spol. prod. – V) s Carlosem Gallardem, příběh začínajícího hudebníka, který se dostane do potíží se šéfem místního gangu, *Roadracers* (TV–1994, *Rychlá kola*; + spol. sc., spol. píseň, střih – TV) s Davidem Arquettem a Salmou Hayekovou, remake prvotiny o potulném muzikantovi pod titulem *Desperado* (1995, *Desperado*; + sc., střih, spol. prod.) s Antoniem Banderasem a Salmou Hayekovou, epizoda *Zlobivé děti* (*The Misbehavers*; + sc., střih) z filmu *Čtyři pokoje* (1995, *Four Rooms*), akční horor *Od soumraku do úsvitu* (1995, *From Dusk Till Dawn*; + střih, spol. zvuk, spol. prod., herec) s Georgem Clooneyem a Quentinem Tarantinem, sci-fi horor *The Faculty* (1998, *Fakulta*; + střih, spol. zvuk – V), akční komedie *Spy Kids: Špióni v akci* (2001, *Spy Kids*; + sc., spol. hudba, spol. písně, střih, spol. zvuk, spol. zvl. efekty, spol. prod.) a její dvě pokračování *Ostrov ztracených snů – Spy Kids 2* (2002, *Spy Kids 2: Island of Lost Dreams*; + sc., kam., spol. hudba, spol. písně, výprava, střih, spol. zvuk, spol. zvl. efekty, spol. prod.) a *Spy Kids 3D: Game Over* (2003, *Spy Kids 3-D: Game Over*; + sc., kam., hudba, spol. písně, výprava, střih, spol. zvl. efekty, spol. prod.), všechny s Antoniem Banderasem, drama,

uzavírající volnou trilogii o mariachim, Kdysi dávno v Mexiku (2003, Once Upon a Time in Mexico; + nám., sc., kam., hudba, spol. píseň, výprava, střih, spol. zvuk, spol. zvl. efekty, spol. prod.) s Antoniem Banderasem a Johnnym Deppem, adaptace kultovního komiksu Franka Millera Sin City – město hříchu (2005, Sin City; spol. režie Frank Miller; + kam., spol. hudba, střih, spol. zvuk, zvl. efekty, herec) s Brucem Willisem a Mickeyem Rourke, dětský akční snímek The Adventures of Sharkboy and Lavagirl in 3-D (2005, Dobrodružství Žraločáka a Lávovky; + spol. sc., kam., spol. hudba, spol. píseň, střih, spol. zvuk, spol. zvl. efekty, hlas – V), akční horor Planeta Teror (2007, Planet Terror; + sc., kam., hudba, spol. píseň, spol. střih, spol. zvuk, zvl. efekty, spol. prod., herec), drama narkomanky, natočené v Portoriku, Adicto a la salsa (TV–2009, Návyk na salsu; + spol. prod.), fantastický rodinný snímek Shorts (2009, Prckové; + sc., kam., spol. hudba, píseň, spol. střih, spol. zvuk, spol. prod. – V), akční drama Machete (2010, Machete; spol. režie Ethan Maniquis; + spol. sc., spol. hudba, spol. střih, spol. zvuk, zvl. efekty, spol. prod.) s Dannym Trejem v titulní úloze, kr. f. pro firmu Nike, nazvaný The Black Mamba (2011, Černá mamba; + herec) s Kobem Bryantem a Brucem Willisem, volné pokračování akční série Spy Kids 4: Stroj času (2011, Spy Kids: All the Time in the World in 4D; + sc., spol. kam., spol. hudba, spol. zvuk, zvl. efekty, spol. prod.), kr. f. Two Scoops (2013, Dva kopečky; + spol. sc., kam., spol. hudba, střih, spol. prod.), natočený ve spolupráci s diváky pod záštitou firmy BlackBerry, pokračování akčního snímku Machete Kills (2013, Machete Kills; + spol. nám., kam., spol. hudba, spol. střih, spol. prod.), sequel Sin City: Ženská, pro kterou bych vraždil (2014, Sin City: A Dame to Kill For; spol. režie Frank Miller; + kam., hudba, střih, spol. prod., herec); (podíl na produkci či výkonné produkci, není-li uvedeno jinak) Mimic (1997, Mimic; r. Guillermo Del Toro; spol. druhá režie), From Dusk Till Dawn 2: Texas Blood Money (1998, Od soumraku do úsvitu 2: Krvavé peníze; r. Scott Spiegel – V), From Dusk Till Dawn 3: The Hangman's Daughter (1999, Od soumraku do úsvitu 3: Dcera oběšence; r. P. J. Pesce; + spol. nám. – V), Kill Bill 2 (2004, Kill Bill Volume 2; r. Quentin Tarantino; spol. hudba), Curandero (2005; r. Eduardo Andrés Rodríguez González; + spol. sc.), Jednotka příliš rychlého nasazení (2007, Hot Fuzz; r. Edgar Wright; spol. píseň), Auto zabiják (2007, Death Proof; r. Quentin Tarantino; + spol. píseň, herec), Predátoři (2010, Predators; r. Nimród Antal; + spol. zvuk, spol. zvl. efekty); (herec) Famous (2000, Slavná; r. Griffin Dunne), Bullfighter (2000, Toreador; r. Rune Bendixen), Nice Guys (2006, Hodní kluci; r. Joe Eckhardt), Amelia's 25th (2012; r. Martin Yemazian). -mim-

Rohrwacherová, Alice k filmu Zázraky

ALICE ROHRWACHEROVÁ (nar. 29. 12. 1981, Fiesole, Toskánsko) studovala literaturu a filozofii na univerzitě v Turíně. Vystupovala jako hudebnice a působila v dokumentárním filmu jako střihačka a režisérka. Podílela se na dlouhometrážním kolektivním projektu Checosamanca a debutovala snímkem Corpo celeste, uvedeným na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes, kam se vrátila se svým dalším titulem Zázraky, za nějž v roce 2014 získala Velkou cenu poroty; oba tituly byly uvedeny rovněž na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech. Její sestra Alba Rohrwacherová (nar. 1979), již v Zázracích svěřila roli matky, patřila k předním italským herečkám. – *Filmografie*: (scénář a režie, není-li uvedeno jinak) dokument Un piccolo spettacolo (2005, Malé představení; r. Pierpaolo Giarolo; nám., spol. sc.), politický kolektivní dokument Checosamanca (2006; spol. režie), psychologický příběh třináctileté dívky, vracející se s matkou a starší sestrou po deseti letech ze Švýcarska do kalabrijského městečka, Corpo celeste (2011, Nebeské tělo), realistický obraz těžkého venkovského života manželů se čtyřmi dcerami, Zázraky (2014, Le meraviglie). -tbk-

Rondónová, Mariana k filmu Příšerný vlasy

MARIANA RONDÓNOVÁ (nar. 8. 5. 1966, Barquisimeto, Iribarren, stát Lara, Venezuela) vystudovala v roce 1986 animovanou tvorbu v Paříži a v letech 1987–1990 studovala režii a scenáristiku na Mezinárodní škole filmu a televize v Havaně, kde také režírovala své první krátkometrážní snímky. V roce 1990 založila s dalšími latinskoamerickými filmaři mezinárodní produkční společnost Sudaca Films, již řídí a v níž vznikly i některé její filmy. Často

spolupracuje s režisérkou, scenáristkou, střihačkou a producentkou Marité Ugásovou, s níž v roce 2008 uvedla na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech svůj snímek *Pohlednice z Leningradu*. Ve filmové tvorbě se zaměřuje na všední život venezuelské společnosti, na něž vesměs nahlíží prostřednictvím stylizované formy. Podílela se též na televizních seriálech *Postdata: Cronica Roja* (2003, Dovětek: Červená kronika) a *Bodas de oro* (2005, Zlaté svatby). Kromě kinematografie se aktivně věnuje výtvarné činnosti se specializací na moderní formy vizuálního projevu, zejména v sochařské tvorbě, v plastické instalaci, v grafice, v kolážích i ve fotografii. Z festivalových ocenění lze připomenout ceny za snímek *Příšerný vlasy: Zlatou mušli* na Mezinárodním filmovém festivalu v San Sebastiánu 2013, Zvláštní cenu poroty na Mezinárodním filmovém festivalu v Havaně, ceny za režii a za scénář na Mezinárodním filmovém festivalu v Mar Del Plata 2013 a Bronzového Alexandra a Cenu FIPRESCI na Mezinárodním filmovém festivalu v Soluni 2013. – *Filmografie: (scénář či podíl na něm a režie, není-li uvedeno jinak)* kr. dokument *Zanja y Cuchillo* (1988, Zanja a Cuchillo), kr. filmy *Algo caía en el silencio* (1989, Něco vstoupilo do ticha; spol. r. Marité Ugásová; + spol. střih), *Cáscaras* (1992, Mušle), *Calle 22* (1994, Ulice 22) a *Hijos de la guerrilla* (2007, Partyzánské děti; spol. r. Marité Ugásová), psychologické drama o konfrontaci tří povahově odlišných jedinců v opuštěném městě *A la medianoche y media* (1999, Půl hodiny po půlnoci; spol. r. Marité Ugásová; + spol. prod.), psychologické válečné retrodrama o dětech venezuelských partyzánů, které si krátí čas při čekání na návrat rodičů vlastními fantastickými představami, *Postales de Leningrado* (2002, Pohlednice z Leningradu), hořká komedie o mexické rodině, která se rozhodne emigrovat do USA, *Lo que se hereda no se hurta* (TV–2007, To, co se dědí, není krádež), *El chico que miente* (2010, Chlapec, který leží; r. Marité Ugásová; spol. sc., prod.), sociální drama z vybydleného sídliště v Caracasu o konfliktech ve vztahu mezi malým chlapcem a matkou *Příšerný vlasy* (2013, Pelo malo). –jš-

Rosi, Gianfranco k filmu *Sacro GRA*

GIANFRANCO ROSI (nar. 9. 11. 1964, Asmara, Eritrea) opustil jako třináctiletý během války bez rodičů rodnou zemi a strávil mládí v Římě a v Istanbulu. V 80. letech studoval dokumentaristiku na filmové škole Newyorské univerzity (NYU). Má italské i americké občanství a žije střídavě v Itálii a v USA. V investigativních dokumentech se zaměřuje především na mezinárodní sociokulturní, etnické a civilizační aspekty. Zabývá se širokým spektrem společenských témat, na něž často nahlíží z filozofické, etické nebo sociologické perspektivy. V roce 1993 natočil v Indii svůj první krátký dokument *Převozník*, v němž zachytil život na řece Ganga a jenž uvedl i na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech. Natáčel v Indii, v Mexiku a v USA. Až dokument *Sacro GRA* realizoval v Itálii. Působí také jako kameraman u titulů jiných režisérů. Z několika filmových ocenění lze uvést především různé ceny na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách v letech 2008–2013 za snímky *Pod úrovní moře* (také nominace na Evropskou filmovou cenu za dokument), *Nájemný vrah – Pokoj 164* (Cena FIPRESCI) a *Sacro GRA* (historicky první Velká cena Zlatý lev pro dokument). V roce 2009 byly v Praze na festivalu *Jeden svět* uvedeny jeho dokumenty *Nájemný vrah – Pokoj 164* a *Pod úrovní moře*, který také vyhrál Cenu za nejlepší film. Dne 5. 5. 2014 představil v pražském kinu Světozor dokument *Sacro GRA*, uvedený souběžně v kinech, na televizním kanálu a na internetu. – *Filmografie: (scénář či podíl na něm, režie a kamera, není-li uvedeno jinak)* střm. dok. o koloběhu života a smrti na indické řece Ganga *Boatman* (1993, Převozník), portrét osamělého askety, žijícího mimo moderní civilizaci, *Afterwords* (2000, Doslovy; spol. r. Jean Sebastien Lallemand, Carlos Martinez Casas), *Face Addict* (2005; r. Edo Bertoglio; kam.), dokument o komunitě lidí v ústraní kalifornské pouště, *Below Sea Level* (2008, Pod úrovní moře; + zvuk, prod.), dokument inspirovaný novinovým článkem Charlese Bowdena o mexickém profesionálním vrahovi, pracujícím pro narkomafii *El Sicario – Room 164* (2010, Nájemný vrah – Pokoj 164), kr. dok. o italském architektovi a politikovi *Tanti futuri possibili. Con Renato Nicolini* (2012, Mnoho možných budoucností. S Renatem Nicolini), časosběrný dokument, sledující osudy obyvatel, žijících v blízkosti římského dálničního obchvatu, *Sacro GRA* (2013, Sacro GRA; + zvuk). –jš-

Russell, David O. k filmu Špinavý trik

DAVID O. RUSSELL (vlastním jménem David Owen Russell, nar. 20. 8. 1958, New York) vyrůstal v Larchmontu nedaleko New Yorku. Vystudoval literaturu a náboženství na massachusettské Amherst College (1981) a stal se politickým aktivistou. Učil v Nikaraguy angličtinu, v Bostonu vzdělával negramotné a přitom se pokoušel psát scénáře. Ve Washingtonu pracoval pro Nadaci Roberta F. Kennedyho a sbíral praktické zkušenosti jako produkční pro dokumentární televizní pořad Smithsonian World (1984, Smithsonianův svět). Režíroval několik krátkých filmů, jejichž ohlas mu zajistil finance na celovečerní prvotinu o masturbaci a incestu Leštit si kopí (mimo jiné Cena diváků na Filmovém festivalu Sundance, Cený ISA za první scénář a první film), která ho rázem zařadila k předním tvůrcům americké nezávislé scény. Svě postavení potvrdil dalším portrétem dysfunkční rodiny Flirtování s katastrofou (nominace na Cenu ISA za scénář a za režii) a zaujal i prvním hollywoodským snímkem, nekonvenční válečnou tragikomedii Tři králové (mimo jiné nominace na Cenu Cechu amerických scenáristů). Většina z jeho dalších snímků zaznamenala mimořádný ohlas u filmových kritiků a odborníků, Fighter (nominace na Oscara a na Zlatý glóbus za režii), Terapie láskou (Ceny NBR, ISA a BAFTA, nominace na Oscara a na Zlatý glóbus za scénář, Cena ISA a nominace na Oscara za režii), Špinavý trik (Ceny NYFCC a BAFTA za scénář, plus scenáristické nominace na Oscara a na Zlatý glóbus, nominace na Oscara, na Zlatý glóbus a na Cenu BAFTA za režii). Russell proslul nejen volbou kontroverzních témat, ale také častými konflikty se štábem i herci při natáčení. Jako výkonný producent se podílel na dvou filmových veselohrách a na televizním sitcomu Outer Space Astronauts (2009, Vesmírní astronauti). Jeho manželkou byla producentka Janet Grilloová (1992–2007), s níž má syna. – *Filmografie:* (režie, není-li uvedeno jinak) kr. dok. o přistěhovalcích Boston to Panama (1985, Z Bostonu do Panamy; + sc., střih, prod.), kr. komedie Bingo Inferno (1987; + sc., střih, prod.) o rodině posedlé soutěží a televizí a Hairway to the Stars (1990, Pěšinka ke hvězdám; + sc., prod.) o ženě, opájející se u holiče bizarními představami, tragikomický příběh teenagera, starajícího se o nemocnou matku, Spanking the Monkey (1994, Leštit si kopí; + sc., spol. prod.) s Jeremym Daviesem, komedie o adoptovaném muži, jenž se v doprovodu manželky a psycholožky vydává za biologickými rodiči, Flirtování s katastrofou (1996, Flirting with Disaster; + sc.) s Benem Stillerem, Patricií Arquetteovou a Téou Leoniovou, ironický snímek o vojácích, pátrajících v Iráku po ukradeném kuvajtském pokladu, Tři králové (1999, Three Kings; + sc., herec) s Georgem Clooneym a Markem Wahlbergem, existenciální komedie o mladíkovi, který si najme dvojici detektivů, aby mu pomohli objasnit nezměřitelnost života, I Heart Huckabees (2004, Mám rád Huckabees; + spol. sc., spol. prod. – V) s Jasonem Schwartzmanem, Dustinem Hoffmanem a Lily Tomlinovou, kr. dok. o irácké válce Soldiers Pay (2004, Vojáci zaplatí; spol. režie Tricia Reganová, Juan Carlos Zaldivar; + spol. kam., spol. prod.), složený z rozhovorů s veterány, životopisný boxerský snímek Fighter (2010, The Fighter) s Markem Wahlbergem a Christianem Balem, nekonvenční romantická komedie podle románu Matthewa Quicka Terapie láskou (2012, Silver Linings Playbook; + sc.) s Bradleyem Cooperem a Jennifer Lawrenceovou, skutečností inspirovaný příběh dvou podvodníků a agenta FBI Špinavý trik (2013, American Hustle; + spol. sc.) s Christianem Balem, Amy Adamsovou a Bradleyem Cooperem, komedie o dívce, která po bizarní nehodě hledá zastání ve washingtonských politických kruzích, Nailed (2010, Hřebík v hlavě; + spol. sc.), jejíž postprodukcí v roce 2010 po neshodách s producenty nedokončil; (podíl na výkonné produkci, není-li uvedeno jinak) Adaptace (2002, Adaptation; r. Spike Jonze; herec), Anchorman: The Legend of Ron Burgundy (2004, Zprávař; r. Adam McKay – V), Wake Up, Ron Burgundy: The Lost Movie (2004, Zprávař 2; r. Adam McKay). -mim-

Russo, Anthony k filmu Captain America: Návrat prvního Avengersa

Russo, Joe k filmu Captain America: Návrat prvního Avengersa

ANTHONY RUSSO (nar. únor 1970, Cleveland, Ohio) a JOE RUSSO (nar. červenec 1971, Cleveland, Ohio) a pocházejí z rodiny prominentního liberálního politika. Anthony studoval divadlo a Joe práva na Case Western Reserve University v Clevelandu natočili v roce 1997 za

vlastní peníze komedii Příčesky, díky níž na sebe upozornili Stevena Soderbergha. Ten jim dal možnost natočit lupičskou komedii Bombakšeft, po které následovala romantická komedie s Owenem Wilsonem, Kate Hudsonovou a Mattem Dillonem My dva a Křen. Vybočením z jejich žánrového zařazení je druhý díl komiksového příběhu Captain America: Návrat prvního Avengersa a jeho chystaná třetí část. Souběžně se oba bratři prosadili zejména jako úspěšní producenti a režiséři řady televizních seriálů respektive jejich částí: Lucky (2003), Arrested Development (2003–2005, Opožděný vývoj), za nějž dostali cenu Emmy, LAX (2004–2005), What About Brian (2006–2007, Co s Brianem), Carpoolers (2007–2008), Community (2009–2014, Zpátky do školy – TV), Happy Endings (2011–2012, Šťastné konce), Up All Night (2011–2012, Vzhůru celou noc), Animal Practice (2012, Zvířecí nemocnice). Podíleli se také na několika neprodaných pilotních snímcích. Jejich mladší sestra Angela Russo-Ostotová působí rovněž v televizi jako scenáristka a producentka. – *Filmografie (společná; bez kr. filmů):* (režie, není-li uvedeno jinak) komedie Pieces (1997, Příčesky; + sc., prod., střih, Joe herec), remake italské kriminální komedie z roku 1958 Zmýlená neplatí pod názvem Bombakšeft (2002, Welcome to Collinwood; + sc.), romantická komedie o novomanželech, jimž komplikuje líbanky mužův kámoš ze střední školy, My dva a Křen (2006, You, Me and Dupree), pokračování komiksové série Captain America: Návrat prvního Avengersa (2014, Captain America: The Winter Soldier) a Captain America 3 (2016); (produkce či podíl na ní) Crashing (2007, Návštěva bez pozvání; Gary Walkov), Merry Friggin' Christmas (2014, Veselý blbý Vánoce; r. Tristram Shapeero). -tbk-

Saldanha, Carlos k filmu Rio 2

CARLOS SALDANHA (nar. 20. 7. 1968, Rio de Janeiro) odešel kvůli zálibě v kreslení a animaci na přelomu 90. let do New Yorku. Vystudoval počítačovou animaci na tamější Škole vizuálního umění (SVA; 1991–1993). Oba jeho studentské snímky Dobrodružství vývrtky Korky a Čas na lásku zaujaly na specializovaných přehlídkách a zajistily mu po absolutoriu místo ve společnosti Blue Sky Studios, kterou pomáhal založit jeden z jeho pedagogů Chris Wedge. Saldanha tam vytvářel animované reklamy (například oceněné spoty pro Bell Atlantic a Tennents Beer) a animované sekvence některých známých snímků, mimo jiné Joe's Apartment (1996, Švábi; r. John Payson – V), A Simple Wish (1997, Stačí si přát; r. Michael Ritchie – V) a Klub rváčů (1999, Fight Club; r. David Fincher). Než se stal samostatným tvůrcem, byl animátorem Wedgeova oscarového kráťasu Bunny (1998 – V) a spolurežisérem jeho úspěšných celovečerních titulů Doba ledová (nominace na Oscara) a Roboti. S jednou z postav prehistorického snímku, krysoveverkou Scratem, realizoval vtipnou miniaturu Gone Nutty, za niž obdržel oscarovou nominaci, a jako výkonný producent se podílel i na dalších krátkých filmech z této série, připojených jako bonusy k vydáním nosičů DVD dalších dílů Doby ledové. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak) kr. filmy* The Adventures of Korky, the Corkscrew (1992, Dobrodružství vývrtky Korky), Time for Love (1993, Čas na lásku) a Gone Nutty (2002 – V), Doba ledová (2002, Ice Age; spol. režie), Roboti (2005, Robots; spol. režie), Doba ledová 2 – Obleva (2006, Ice Age: The Meltdown; + hlas), Doba ledová 2: Úsvit dinosaurů (2009, Ice Age: Dawn of the Dinosaurs; + hlas), Rio (2011, Rio; + spol. nám., hlas), Rio 2 (2014, Rio 2; + nám., hlas), segment Pas de deux (+ sc.) z hraného povídkového filmu Rio, eu te amo (2014, Rio, miluji tě); (podíl na výkonné produkci) kr. filmy No Time for Nuts (2006; r. Chris Renaud, Michael Thurmeier – V), Surviving Sid (2008; r. Galen Tan Chu, Karen Dishorová – V) a Scrat's Continental Crack-Up Part 2 (2011; r. Steve Martino, Michael Thurmeier – V), Doba ledová 4: Země v pohybu (2012, Ice Age: Continental Drift; r. Steve Martino, Michael Thurmeier). -mim-

Scorsese, Martin k filmu Vlk z Wall Street

MARTIN SCORSESE (vlastním jménem Martin Charles Scorsese, nar. 17. 11. 1942, Flushing, Queens, New York) vyrůstal jako syn sicilského přistěhovalce v manhattanské čtvrti Little Italy. Časté nemoci ho vydělovaly z dětského kolektivu, takže po skončení základní školy vstoupil do semináře s úmyslem stát se knězem. Po roce byl vyloučen a začal se věnovat

filmu, jenž byl jeho vášní od dětství a jež později vystudoval na Newyorské univerzitě (NYU; 1964). Upoutal pozornost už svými krátkými filmy, zejména oceněným Velkým holením, a několik let zůstal na univerzitě jako pedagog. V té době také vznikla s použitím autobiografických motivů jeho celovečerní prvotina Kdopak to klepe na moje dveře. Pracoval jako střihač a pro Rogera Cormana natočil snímek Bertha z dobytčáku. Jeho první významný film Špinavé ulice, odehrávající se v Little Italy, sice komerčně propadl, ale výrazně upozornil na Scorseseho schopnost realisticky postihnout vývoj filmových postav, na jeho svébytný vizuální styl a v neposlední řadě na herectví jeho oblíbených představitelů Harveyho Keitela a Roberta De Nira. První úspěch zaznamenal stylově konvenčním, ale působivým filmem Alice tu už nebydlí, který se svým feministickým příběhem střelil do diváckého vkusu a hlavní představitelce Ellen Burstynové přinesl Oscara. Definitivně se prosadil temným dramatem Taxikář (Zlatá palma na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes, Cena NSFC za režii). Za vrchol jeho tvorby bývá považován černobíle natočený Zuřící býk, jenž vynesl De Nirovi Oscara a v anketě předních filmových kritiků byl označen za nejlepší americké filmové dílo 80. let. Za své opusy sbíral nejrůznější ocenění: Zuřící býk (Cena NSFC za režii, nominace na Oscara a na Zlatý glóbus za režii), Po zavírací hodině (Cena za režii na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes, Cena ISA za režii ex aequo), Poslední pokušení Krista (nominace na Oscara za režii), Mafiáni (Stříbrný lev za režii na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách, Ceny BAFTA za scénář, režii i film, Ceny LAFC, NSFC a NYFCC za režii, nominace na Oscara a na Zlatý glóbus za scénář a za režii), Věk nevinnosti (Cena NBR za režii, nominace na Oscara za scénář, nominace na Zlatý glóbus za režii), Casino (nominace na Zlatý glóbus za režii), Gangy New Yorku (Zlatý glóbus a nominace na Oscara za režii), Letec (nominace na Oscara a na Zlatý glóbus za režii). Až po pěti nominacích se dočkal vytouženého Oscara za režii thrilleru Skrytá identita, za nějž byl mimo jiné ještě vyznamenán Zlatým glóblem, Cenami NBR a NYFCC a Cenou Cechu amerických režisérů (DGA). V poetickém filmu Hugo a jeho velký objev (Zlatý glóbus a Cena NBR za režii, nominace na Oscara za režii a za nejlepší film) si zdařile vyzkoušel technologii 3–D a zaujal skutečným příběhem finančního podvodníka Vlk z Wall Street (nominace na Oscara za nejlepší film a režii, nominace na Ceny DGA a BAFTA za režii). Pracoval často pro televizi. Režioval povídku Mirror Mirror (1986, V zrcadle – TV) do Spielbergova seriálu Amazing Stories (Neuvěřitelné příběhy), videoklip Bad (1987) s Michaellem Jacksonem, část Feel Like Going Home (2003, Blues & Martin Scorsese; + herec – TV) do dok. seriálu The Blues (spol. prod.), dok. No Direction Home: Bob Dylan (2005, Bob Dylan; + spol. prod., hlas – TV), za nějž dostal Grammy, a A Letter to Elia (2010, Dopis Eliovi; spol. režie Kent Jones; + spol. sc., spol. prod., hlas), oba do série American Masters. Stál jako výkonný producent u zrodu oceňovaného gangsterského seriálu Boardwalk Empire (2010–2014, Impérium – Mafie v Atlantic City – TV), jehož pilotní epizodu sám realizoval (mimo jiné Cena Emmy za režii). Za dok. o Georgi Harrisonovi dostal další dvě Emmy (za režii a za nejlepší dokumentární speciál). Je režisérem krátkého reklamního snímku The Key to Reserva (2007, Klíč k Reservě) pro španělského výrobce sektu Freixenet. Natáčel také reklamní spoty, mimo jiné dva pro svého přítele Giorgia Armaniho. Vytvořil i několik filmových rolí a jako herec se objevil v televizních seriálech Curb Your Enthusiasm (Larry, kroť se – TV) a Entourage (Vincentův svět – TV). Pohybuje se převážně v rámci hollywoodského systému, ovšem dokázal si uchovat potřebnou míru nezávislosti k tvorbě více či méně osobních filmů. Svého vlivu využívá jako producent děl svých kolegů; za Frearsovu stylovou krimi Švindlíři dostal Cenu ISA. V rámci společnosti The Film Foundation, již založil v roce 1990, aktivně pomáhá při zachovávaní filmového dědictví a mezi kolegy je uznáván pro encyklopedické znalosti starých amerických filmů. Patřil nejen k čelným představitelům takzvaného Nového Hollywoodu, ale zároveň mezi nejvýznamnější filmaře druhé poloviny 20. století. Za celoživotní dílo byl vyznamenán na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách 1995 (Zlatý lev u příležitosti století filmu), Cenou Amerického filmového institutu (1996), Cenou Billyho Wildera (1998), udílenou Národní filmovou radou (NBR), čestným Césarem (1999), Cenou Cechu amerických režisérů (2002) a Cenou Cecilia B. DeMillea (2009), udílenou Asociací zahraničního tisku v Hollywoodu. Z pěti manželství má tři dcery; mezi jeho ženami

byly scenáristka Julia Cameronová (1975–1977), herečka Isabella Rosselliniová (1979–1982) a producentka Barbara De Finaová (1985–1991). – *Filmografie*: (režie, není-li uvedeno jinak) kr. f. Vesuvius VI (1959), What's a Nice Girl Like You Doing in a Place Like This? (1963, Co dělá taková hodná dívka jako ty na takovém místě?; + sc.), It's Not Just You, Murray! (1964, Nejde jen o tebe, Murrayi!; + spol. sc.) a The Big Shave (1967, Velké holení; + sc., střih, prod.), příběh mladíka frustrovaného katolickou výchovou Who's That Knocking at My Door (1968, Kdopak to klepe na moje dveře; + sc., herec) s Harveyem Keitelem, dok. o studentské stávce Street Scenes (1970, Scény z ulice), příběh vlakové lupičky z 30. let Boxcar Bertha (1972, Bertha z dobytčáku; + herec – TV) s Barbarou Hersheyovou, snímek o příhodách drobných podvodníků Mean Streets (1973, Špinavé ulice; + nám., spol. sc., herec – TV), střm. dok. o návštěvě u svých rodičů Italianamerican (1974, Italoameričan; + herec), který měl být původně součástí televizního seriálu, příběh ženské seberealizace Alice Doesn't Live Here Anymore (1974, Alice tu už nebydlí – TV), pesimistické drama psychicky narušeného vietnamského veterána Taxi Driver (1976, Taxikář; + herec – V) s Robertem De Nirem, výpravný muzikál New York, New York (1977 – TV) s Robertem De Nirem a Lizou Minnelliovou, dok. záznam z posledního koncertu Dylanovy doprovodné skupiny The Band a jejich hostů pod názvem The Last Waltz (1978, Poslední valčík; + herec – TV), střm. dok. o dítěti drogové kultury 60. let American Boy: A Profile of Steven Prince (1978, Americký chlapec: Profil Stevena Prince; + herec), mistrovský životopis boxera Jakea LaMotty Zuřící býk (1980, Raging Bull; + herec) s vynikajícím výkonem Roberta De Nira, příběh muže, který chce být slavným komikem, The King of Comedy (1982, Král komedie; + herec – V) s Robertem De Nirem a Jerryem Lewisem, černá komedie After Hours (1985, Po zavírací hodině; + herec – V) s Griffinem Dunnem, adaptace románu Waltera Tevise The Color of Money (1986, Barva peněz; + hlas – V) s Paulem Newmanem a Tomem Cruisem, kontroverzní přepis románu Nikose Kazantzakise Poslední pokušení Krista (1988, The Last Temptation of Christ) s Willemem Dafoem, epizoda Life Lessons (Životní lekce; + herec) z filmu New York Stories (1989, Povídky z New Yorku – TV), kr. dok. o módním návrháři Giorgiui Armanim, nazvaný Made in Milan (1990), skutečný příběh gangstera Mafiáni (1990, GoodFellas; + spol. sc.) s Rayem Liottou, Robertem De Nirem a Joem Pescim, remake kriminálního thrilleru Mys hrůzy (1991, Cape Fear) s Nickem Noltem a Robertem De Nirem, kostýmní milostné drama podle románu Edith Whartonové Věk nevinnosti (1993, The Age of Innocence; + spol. sc., herec) s Danielem Day-Lewisem, Michelle Pfeifferovou a Winonou Ryderovou, dok. A Personal Journey with Martin Scorsese Through American Movies (TV–1995, Martin Scorsese v roli průvodce americkým filmem; + sc., hlas – TV), gangsterský snímek podle skutečných událostí Casino (1995, Casino; + spol. sc.) s Robertem De Nirem a Sharon Stoneovou, hraná biografie tibetského duchovního vůdce Kundun – život Dalajlámy (1997, Kundun), dok. o klasických italských filmech Il mio viaggio in Italia (1999, Moje cesta do Itálie; + spol. sc., hlas), psychologické drama saniťáka Počítání mrtvých (1999, Bringing Out the Dead; + hlas) s Nicolasem Cagem, drsné historické drama z poloviny 19. století Gangy New Yorku (2002, Gangs of New York; + herec) s Leonardem DiCapriem a Danielem Day-Lewisem, střm. dok. Lady by the Sea: The Statue of Liberty (TV–2004, Dáma u moře: Socha svobody; spol. režie Kent Jones; + spol. sc., prod., hlas), životopisné drama o Howardu Hughesovi, nazvané Letec (2004, The Aviator; + herec) s Leonardem DiCapriem, kriminální drama z bostonského podsvětí Skrytá identita (2006, The Departed) s Leonardem DiCapriem a Mattem Damonem, hudební dok. Rolling Stones (2007, Shine a Light), kriminální thriller podle románu Dennise Lehanea Prokletý ostrov (2009, Shutter Island; + spol. prod.) s Leonardem DiCapriem, dok. o americké esejistce Fran Lebowitzové Public Speaking (2010, Veřejné projevy; + spol. prod., účinkující), dok. George Harrison: Living in the Material World (2011, George Harrison: Living in the Material World; + spol. prod.), dobrodružný rodinný snímek Hugo a jeho velký objev (2011, Hugo; + spol. prod., herec) s Benem Kingsleym v úloze filmového průkopníka Georgese Mélièse, adaptace autobiografické knížky Jordana Belforta Vlk z Wall Street (2013, The Wolf of Wall Street; + spol. prod.) s Leonardem DiCapriem v úloze podvodného makléře; (podíl na produkci či výkonné produkci, není-li uvedeno jinak) Bezeten – Het gat in de muur

(1969, Posedlý – Díra ve zdi; r. Pim de la Parra; spol. sc.), Reflections (1969, Odrazy; r. John Mavros; spol. střih), dok. Woodstock (1970; r. Michael Wadleigh; spol. střih – TV), dok. Medicine Ball Caravan (1971; r. François Reichenbach; + spol. střih), Unholy Rollers (1972, Postrach na kolečkových bruslích; r. Vernon Zimmerman; střih – V), dok. Elvis on Tour (1972, Elvis na turné; r. Pierre Adidge, Robert Abel; spol. střih – TV), The Grifters (1990, Švindlíři; + hlas – V), Vzteklej Pes a Glorie (1993, Mad Dog and Glory; r. John McNaughton), Naked in New York (1993, Nahý v New Yorku; r. Dan Algrant – V), Search and Destroy (1994, Scénář smrti; r. David Salle; + herec – V), dok. Eric Clapton: Nothing but the Blues (TV–1995, Eric Clapton: Nic než blues; r. Bruce Gowers), Clockers (1995, Hra se smrtí; r. Spike Lee – V), Grace of My Heart (1996, Světlo mého srdce; r. Allison Andersová – TV), Kicked in the Head (1997, Kopanec do hlavy; r. Matthew Harrison – V), Hi-Lo Country (1998, The Hi-Lo Country; r. Stephen Frears), You Can Count on Me (2000, Na mě se můžeš spolehnout; r. Kenneth Lonergan – TV), Rain (2001, Déšť; r. Katherine Lindbergová), dok. Lightning in a Bottle (2004, Hudba duše; r. Antoine Fuqua – TV), Nyfes (2004, Nevěsty; r. Pantelis Voulgaris), Frankenstein (TV–2004; r. Marcus Nispel – V), dok. Val Lewton: The Man in the Shadows (TV–2007, Val Lewton: Muž ve stínu; r. Kent Jones; + hlas), dok. Picasso and Braque Go to the Movies (2008, Picasso a Braque jdou do kina; r. Arne Glimcher; + hlas), Lymelife (2008; r. Derick Martini – TV), The Young Victoria (2008, Královna Viktorie; r. Jean-Marc Vallée – V), dok. Surviving Progress (2011, Jak přežít pokrok; r. Mathieu Roy, Harold Crooks – TV), Mafiánovi (2013, Malavita; r. Luc Besson), dok. Life Itself (2014, Sám život; r. Steve James; + herec), La tercera orilla (2014, Třetí břeh; r. Celina Murgaová); (herec, není-li uvedeno jinak) Cannonball (1976; r. Paul Bartel), Il pap'occhio (1980, Papežovo oko; r. Renzo Arbore), Anna Pavlovová (1983, Anna Pavlova; r. Emil Loteanu), Kolem půlnoci (1986, 'Round Midnight; r. Bertrand Tavernier), Sny Akiry Kurosawy (1990, Akira Kurosawa's Dreams; r. Akira Kurosawa), Guilty by Suspicion (1990, Předem vinní; r. Irwin Winkler – TV), Otázky a odpovědi (1994, Quiz Show; r. Robert Redford), With Friends Like These (1998, S takovými přáteli; r. Philip Frank Messina), Múza (1999, The Muse; r. Albert Brooks), anim. f. Příběh žraloka (2004, Shark Tale; r. Vicky Jensonová, Bibo Bergeron, Rob Letterman; hlas).

-mim-

Scott, Ridley k filmu **Exodus: Bohové a králové**

RIDLEY SCOTT (nar. 30. 11. 1937, South Shields, Tyne and Wear, Anglie) je prostředním ze tří synů britského ženijního důstojníka. Studoval výtvarnictví a film na Královské umělecké škole (RCA) v Londýně, kde s finanční podporou Britského filmového institutu (BFI) natočil 16mm krátký hraný film Boy and Bicycle (1965, Chlapec a kolo; + sc., kam., prod.), do jehož hlavních úloh obsadil mladšího bratra Tonyho a otce. Po ukončení studia nastoupil do BBC jako výtvarník dekorací, ale brzy dostal možnost režírovat epizody různých seriálů, například Z Cars (Policejní auta), Adam Adamant Lives! (Adam Adamant žije!) a The Informer (Informátor). V roce 1968 začal velmi úspěšně natáčet reklamní snímky ve vlastní společnosti Ridley Scott Associates. Zakrátko se stal v tomto oboru předním světovým tvůrcem a věnoval se mu příležitostně i nadále. Ze zhruba dvou tisíc spotů jsou nejznámější jeho práce pro Hovis, Fish Fingers, Chanel, Apple Computer a Pepsi. V dlouhém hraném filmu se uvedl adaptací povídky Josepha Conrada Soupeři (Cena za debut na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes). Svým druhým snímkem, komerčně mimořádně úspěšným sci-fi hororem Vetřelec, se rázem zařadil mezi přední hollywoodské tvůrce. Natáčel vizuálně vytříbená díla, která se však ne vždy setkávala s náležitým diváckým ohlasem. Jednoznačný úspěch zaznamenal feministickou road movie Thelma a Louise (Zlatý klas na Mezinárodním filmovém festivalu ve Valladolidu ex aequo, Cena londýnských filmových kritiků a nominace na Oscara za režii, nominace na Cenu BAFTA za režii a nejlepší film), skutečným příběhem drogového bosse Americký gangster (nominace na Cenu BAFTA za nejlepší film, nominace na Zlatý glóbus za režii) a zejména historickým velkofilmem Gladiátor (nominace na Oscara, na Zlatý glóbus a na Cenu BAFTA). Třetí oscarovou nominaci získal za režii realistického válečného dramatu Černý jestřáb sestřelen. V roce 1995 založili s Tonym Scottem výrobní společnost Scott Free a stali se majiteli filmových studií v Sheppertonu. Kromě filmů

produkovali televizní antologii hororových příběhů *The Hunger* (1997–2000, Hlad), dokumentární televizní seriál *AFP: American Fighter Pilot* (2002, Americký bojový pilot), úspěšný kriminální seriál *Numb3rs* (2005–2010, Vražedná čísla – TV) a právní seriál *The Good Wife* (2009–2012, Dobrá manželka – TV), za něž byli dvakrát nominováni na Cenu Emmy. Za televizní drama z hollywoodského zákulisí *RKO 281* získali Zlatý glóbus, za životopisné drama o předválečných letech Winstona Churchilla *Stahující se mračna* a za speciál o proslulé bitvě z občanské války *Gettysburg* dostali ceny Emmy. Bratři Scottovi byli také výkonnými producenty tří krátkých akčních snímků ze série *The Hire* (2002, K pronajmutí), financované automobilkou BMW. Ridley sám je vlastníkem trikové společnosti Mill Films. Za své dílo byl mimo jiné vyznamenán Cenou Michaela Balcona (1994; spolu s Tonym Scottem), Pamětní cenou George Pala, udílenou Akademií sci-fi, fantazie a hororu (2003), a čestným členstvím v Britském filmovém institutu (BFI; 2009). V roce 2003 byl povýšen do šlechtického stavu. Jeho manželkami byly novinářka Felicity Heywoodová (1964–1975) a producentka reklamní agentury Sandy Watsonová (1979–1989). Kromě mladšího bratra Tonyho (1944–2012), který spáchal sebevraždu, se režii věnují i jeho děti, starší ze dvou synů z prvního manželství Jake Scott a dcera z druhého svazku Jordan Scottová. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* drama několikaletého souboje dvou napoleonských důstojníků *Soupeři* (1977, *The Duellists*) s Keithem Carradinem a Harveyem Keitelem, strhující drama posádky vesmírné lodi, bojující s vražedným mimozemským tvorem, *Vetřelec* (1979, *Alien*) se Sigourney Weaverovou, jehož verze *Vetřelec – Režisérský sestřih* (1979/2003, *Alien Director's Cut*) byla v roce 2015 krátce uvedena v českých kinech, kultovní sci-fi *Blade Runner* (1982, *Blade Runner*) s Harrisonem Fordem v titulní úloze detektiva, stíhajícího uprchlé androidy, výpravná pohádka *Legend* (1985, *Legenda – V*) s Tomem Cruisem, romanticky laděný kriminální thriller *Ten, kdo mě hlídá* (1987, *Someone to Watch Over Me*; + spol. prod.) s Tomem Berengerem a Mimi Rogersovou, akční kriminální film, natočený v japonských exteriérech, *Black Rain* (1989, *Černý déšť – V*) s Michaellem Douglasem, příběh dvou žen, které cesta za svobodou přivede na nesprávnou stranu zákona, *Thelma a Louise* (1991, *Thelma & Louise*; + spol. prod.) se Susan Sarandonovou a Geenou Davisovou, historické drama *1492: Dobytí ráje* (1992, *1492: Conquest of Paradise*; + spol. prod.) s Gérardem Depardieuem v úloze Kryštofa Kolumba, dobrodružný film o chlapcích na cvičné plachetnici *Bílá smršť* (1995, *White Squall*; + spol. prod.) s Jeffem Bridgesem, drama ženy, která se chce uplatnit v bojové jednotce, *G. I. Jane* (1997, *G. I. Jane*; + spol. prod.) s Demi Mooreovou, výpravné drama ze starého Říma *Gladiátor* (2000, *Gladiator*) s Russellem Crowem, thriller podle románu Thomase Harrise *Hannibal* (2001, *Hannibal*; + spol. prod.) s Anthony Hopkinsem, adaptace knihy Marka Bowdena, zaznamenávající podle skutečných událostí zkázu americké vojenské jednotky v somálském Mogadišu, *Černý jestřáb sestřelen* (2001, *Black Hawk Down*; + spol. prod.) s Joshem Hartnettem a Ewanem McGregorem, kriminální komedie *Švindlíři* (2003, *Matchstick Men*; + spol. prod.) s Nicolasem Cagem, historický snímek *Království nebeské* (2005, *Kingdom of Heaven*; + prod.) s Orlandem Bloomem, povídka *Jonathan* (spol. režie Jordan Scottová) z filmu *All the Invisible Children* (2005, *Neviditelné děti – V*), adaptace románu Petera Maylea *Dobrý ročník* (2006, *A Good Year*; + prod.) s Russellem Crowem, kriminální drama, odehrávající se na počátku 70. let, *Americký gangster* (2007, *American Gangster*; + spol. prod.) s Denzelem Washingtonem a Russellem Crowem, drama agentů CIA na stopě teroristického pohlavára v Jordánsku *Labyrint lží* (2008, *Body of Lies*; + spol. prod.) s Leonardem DiCapriem a Russellem Crowem, remake legendárního příběhu *Robin Hood* (2010, *Robin Hood*; + spol. prod.) s Russellem Crowem, sci-fi horor *Prometheus* (2012, *Prometheus*; + spol. prod.), v němž zkoumal události předcházející ději slavného *Vetřelce*, neprodaný pilotní snímek ze zákulisí katolické církve *The Vatican* (TV–2013; + spol. prod.), thriller podle scénáře Cormaca McCarthyho *Konzultant* (2013, *The Counselor*; + spol. prod.) s Michaellem Fassbenderem v titulní úloze právníka, jenž se zaplete s drogovou mafií, výpravný biblický film *EXODUS: Bohové a králové* (2014, *Exodus: Gods and Kings*; + spol. prod.) s Christianem Balem v úloze Mojžíše, drama astronauta uvízlého na Marsu podle románu Andyho Weira *The Martian* (2015, *Martian*; + spol. prod.) s

Mattem Damonem; (podíl na produkci či výkonné produkci) rodinný snímek Trable s opicí (1994, Monkey Trouble; r. Franco Amurri), adaptace divadelní hry Terence Rattigana Profesor odchází (1994, The Browning Version; r. Mike Figgis), černá kriminální komedie Clay Pigeons (1998, Není úniku; r. David Dobkin – V), rekonstrukce vzniku Občana Kanea, nazvaná RKO 281 (TV–1999; r. Benjamin Ross – TV), kriminální snímek Where the Money Is (1999, Balík peněz; r. Marek Kanievská – V), politické drama The Last Debate (TV–2000, Poslední debata; r. John Badham), psychologicko-historické drama The Gathering Storm (TV–2002, Stahující se mračna; r. Richard Loncraine – TV), komedie podle románu Jennifer Weinerové Zná ji jako své boty (2005, In Her Shoes; r. Curtis Hanson), tragický milostný příběh Tristan a Isolda (2005, Tristan + Isolda; r. Kevin Reynolds), minisérie mapující historii americké zpravodajské služby The Company (TV–2007, V síti CIA; r. Mikael Salomon – TV), western Zabití Jesseho Jamese zbabělcem Robertem Fordem (2007, The Assassination of Jesse James by the Coward Robert Ford; r. Andrew Dominik), adaptace románu Michaela Crichtona The Andromeda Strain (TV–2008, Kmen Andromeda; r. Mikael Salomon – TV), horor na motivy známé Poeovy povídky Tell-Tale (2009, Zrádné srdce; r. Michael Cuesta), další obraz ze života Winstona Churchilla Into the Storm (TV–2009, V srdci bouře: Churchill ve válce; r. Thaddeus O'Sullivan – V), přepis románu Sheily Kohlerové o dívkách v internátní škole Cracks (2009, Trhliny; r. Jordan Scottová – V), drama o setkání traumatizovaného muže a striptérky Welcome to the Rileys (2009, Svět podle Mallory; r. Jake Scott – V), romantické drama Cyrus (2010; r. Jay a Mark Duplassovi – V), dok. The Real Robin Hood (TV–2010, Skutečný Robin Hood; r. M. David Melvin – TV), akční snímek podle populárního televizního seriálu A-Team (2010, The A-Team; r. Joe Carnahan), adaptace románu Kena Folletta The Pillars of the Earth (TV–2010, Pilíře země; r. Sergio Mimica-Gezzan – V), dok. Život v jednom dni (2011, Life in a Day; r. Kevin Macdonald), historický dok. Gettysburg (TV–2011; r. Adrian Moat – TV), thriller z Aljašky Mezi vlky (2011, The Grey; r. Joe Carnahan), adaptace lékařského thrilleru Robina Cooka Coma (TV–2012, Kóma; r. Mikael Salomon), přepis dalšího Follettova historického románu World Without End (TV–2012, Na věky věků; r. Michael Caton-Jones – TV), drama odhalení ekoteroristické skupiny The East (2012, Východ; r. Zal Batmanglij – TV), drama Stoker (2012; r. Park Chan-wook – V), historická dramatizace Killing Lincoln (TV–2013, Zabití Lincoln; r. Adrian Moat), akční kriminální snímek Welcome to the Punch (2013, Vítejte v Punchi; r. Eran Creevy – TV), dok. Springsteen & I (2013, Springsteen a já; r. Baillie Walsh), kriminální thriller Out of the Furnace (2013, Pryč z pece; r. Scott Cooper – TV), další historická dramatizace Killing Kennedy (TV–2013, Zabití Kennedyho; r. Nelson McCormick), minisérie o zlaté horečce na sklonku 19. století Klondike (TV–2014; r. Simon Cellan Jones – TV), thriller o ženě, trpící částečnou ztrátou paměti, Dřív než půjdu spát (2014, Before I Go to Sleep; r. Rowan Joffe), rodinná komedie Get Santa (2014, Sežeňte Santu; r. Christopher Smith).

-mim-

Segal, Peter k filmu Zpátky do ringu

PETER SEGAL (nar. 20. 4. 1962, New York) je jedním ze čtyř dětí bývalé anglické modelky Brendy Kennedy-Smithové a marketingového manažera Morta Segala, který pracoval pro hollywoodská studia. Absolvoval filmovou a televizní fakultu Jihokaliifornské univerzity (USC). Kariéru začínal v HBO, kde se prosadil jako scenárista, režisér a producent tří komediálních speciálů Toma Arnolda, nazvaných The Naked Truth (1991–1993, Nahá pravda). Také se režijně podílel na hercově sitcomu The Jackie Thomas Show (1992–1993) a později byl jedním z tvůrců a výkonných producentů sitcomu o životě na typickém předměstí Hidden Hills (2002–2003). Ve filmu se uvedl třetím dílem populární série Bláznivá střela a brzy se stal vyhledávaným specialistou na veseloherňácký žánr. Natočil řadu filmů s Adamem Sandlerem; největší divácký ohlas měl Kurs sebeovládání. Mladší sestra Karen Segalová je střihačkou a režisérkou televizních dokumentů. – *Filmografie* (režie, není-li uvedeno jinak): závěrečný díl kriminální trilogie Bláznivá střela 33 1/3: Poslední trapas (1994, Naked Gun 33 1/3: The Final Insult; + spol. píseň, herec) s Leslieem Nielsenem v roli nešikovného policejního poručíka, veselohra o přihlouplém mladíkovi, jenž zachrání zděděnou továrnu, Tommy Boy (1995,

Tommy Boy) s Chrisem Farleym, komedie o bývalých prezidentech, kteří se stanou terčem politické konspirace, My Fellow Americans (1996, Mí drazí Američané; + spol. píseň, herec – V) s Jackem Lemmonem a Jamesem Garnerem, pokračování převlekové komedie Zamilovaný profesor 2 (2000, Nutty Professor II: The Klumps; + herec) s Eddiem Murphym, komedie o zamindrákovaném mladíkovi a jeho podivínském psychiatrovi Kurs sebeovládání (2003, Anger Management) s Adamem Sandlerem a Jackem Nicholsonem, romantická komedie 50x a stále poprvé (2004, 50 First Dates) s Adamem Sandlerem a Drew Barrymoreovou, remake vězeňského dramatu The Longest Yard (2005, Trestná lavice – V) se Sandlerem v úloze fotbalové hvězdy, která za mřížemi připraví tým pro utkání s dozorci, akční komedie, inspirovaná populárním televizním seriálem, Dostaňte agenta Smarta (2008, Get Smart; + spol. prod.) se Stevem Carellem a Anne Hathawayovou, neprodané pilotní snímky In Security (TV–2010, V bezpečí; + spol. sc., spol. prod.) a Prodigy Bully (TV–2012, Tyranský génius; + spol. prod.), komedie o někdejších boxerských šampionech Zpátky do ringu (2013, Grudge Match; + spol. prod.) se Sylvesterem Stallonem a Robertem De Nirem. -mim-

Serge, Andrea k filmu Shun li a Básník

ANDREA SEGRE (nar. 6. 9. 1976, Dolo, Benátsko) vystudoval obor sociologie médií na univerzitě v Boloni a na této univerzitě též přednáší. Specializuje se na výzkum etnografie prostřednictvím video produkce a dokumentaristiky a vede kurzy, zaměřené na teorii a praxi sociální komunikace. V druhé polovině 90. let začal natáčet dokumentární snímky, v nichž uplatňuje svůj akademický a badatelský zájem na poli etnografie, sociologie, komunikace a nových médií (problémy různých menšin, emigrace a imigrace, soužití etnik a podobně). V roce 2011 debutoval jako režisér v dlouhé hrané tvorbě romantickým dramatem Shun Li a Básník. – Filmografie (dokumentární filmy, scénář či podíl na něm a režie, není-li uvedeno jinak): Lo sterminio dei popoli zingari (1998, Vyhlazování romského lidu), Berlino '89-'99: Il Muro nella testa (1999, Berlín 89-99: Zed' v hlavě), Ka Drita? (2000), A metà: storie tra Italia e Albania (2001, Napůl: příběhy mezi Itálií a Albánií), Dalle tre alle tre: Il Nord-Est e il Mare (2002, Od tří do tří: Severovýchod a moře), Marghera Canale Nord (2003, Marghera, severní kanál), Dio era un musicista (2004, Bůh byl hudebník), 1 kg di internet (2005, 1 kg internetu), Kerchaou... (2006), A sud di Lampedusa (2006, Na jih od Lampedusy), PIP49 (2006), účast na kolektivním dokumentu Checosamanca (2006, Co chybí; spol. režie), La Mal'ombra (2007), Come un uomo sulla terra (2008, Jako člověk na zemi), Magari le cose cambiano (2009, Snad se věci změní), Il sangue verde (2010, Zelená krev), celovečerní hraný debut o setkání mladé čínské dělnice a stárnoucího italského rybáře, jejichž vztah naráží na neporozumění lidí z jejich okolí Shun Li a Básník (2011, Io sono Li), Mare chiuso (2012, Uzavřené moře; spol. r. Stefano Liberti; + spol. kam., prod.), Indebito (2013, Nepatřičný), sociální drama o černošském chlapci, který emigruje z Afriky do severní Itálie a zamiluje se do zdejší dívky, La prima neve (2013, První sníh). -jš-

Shore, Gary k filmu Drákula: Neznámá legenda

GARY SHORE pochází z dublinského předměstí Artane. Vystudoval Národní filmovou školu v Dublinu (2006) a upozornil na sebe již absolventským snímkem The Draft (2006, + spol. prod.). Pak působil v reklamě jako úspěšný tvůrce spotů (Adidas, EMI, Warner Bros., Nokia, Vogue, Heineken, Ministerstvo turistiky Černé Hory). Získal pozornost díky trajleru na zamýšlený snímek Cup of Tears (2011), díky němuž dostal možnost natočit svůj debut, akční horor, parafrázující příběh rumunského knížete, Drákula: Neznámá legenda (2014, Dracula Untold). Jako fanoušek komiksů se zabývá kresbou a ilustracemi. -tbk-

Sieová, Trish k filmu Let's Dance All In

TRISH SIEOVÁ (vlastním jménem Patricia Kulash, nar. 1972, Washington D. C.), vystudovala hudbu na Pensylvánské univerzitě ve Filadelfii a působila jako profesionální tanečnice a choreografka. V roce 2006 natočila s bratrem Damianem Kulashem svůj první oficiální hudební klip Here It Goes Again pro jeho rockovou kapelu OK Go, za nějž získali cenu

Grammy. Následovaly další hudební klipy a oceňované reklamní spoty (Levi's, Häagen-Dazs, Sony, Old Navy a další). Po režii krátkého filmu Not Alone (2013, Nejsem sama) debutovala celovečerním tanečním snímkem Let's Dance All In (2014, Step Up All In), jenž je pátou částí volné série Let's Dance... Spolupracuje s taneční skupinou Pilobolus a podílí se na činnosti nadace pro podporu taneční výchovy ve Spojených státech Dizzy Feet Foundation. -tbk-

Silverston, Anthony k filmu Khumba

ANTHONY SILVERSTON (nar. 1979, Kapské město), navštěvoval Waldorfskou školu a čtyři roky studoval vědu na univerzitě v Kapském městě. Rok pracoval v genetické laboratoři ve Vancouveru, ale chtěl se věnovat animovanému filmu. Sám realizoval tři krátké projekty, mezi nimi i oceněný čtyřpůlminutový snímek The Slipper Cycle (2003, Pantoflový cyklus), než se definitivně prosadil v jihoafrickém studiu animovaného filmu Triggerfish jako jeden ze scenáristů s producentů snímku Zambezia (2012, Zambezia; r. Wayne Thornley) a jako spoluscenárista, režisér a spoluproducent rodinné animované komedie o zebřím klukovi s pruhu jen na polovině těla, Khumba (2013, Khumba) a pokračování Khumba 2 (2014). -tbk-

Singer, Bryan k filmu X-Men: Budoucí minulost

BRYAN SINGER (vlastním jménem Bryan Jay Singer, nar. 17. 9. 1965, New York) vyrůstal v New Jersey jako adoptivní dítě a už od mládí natáčel amatérské 8mm snímky. Dva roky studoval film na newyorské Škole vizuálního umění a pak absolvoval studia kritiky na filmové fakultě Jihokaliifornské univerzity (USC; 1989). Ohlas jeho autorského krátkého filmu Lion's Den (Jáma lvová), v němž hrál přítel ze střední školy Ethan Hawke a v němž sledoval osudy pěti středoškoláků půl roku po maturitě, mu umožnil financování další tvorby. Často spolupracoval s kameramanem Newtonem Thomasem Sigelem a s kamarády z dětských let, střihačem a skladatelem Johnem Ottmanem a scenáristou Christopherem McQuarriem. Jeho celovečerní prvotina Veřejný kanál získala Velkou cenu poroty ex aequo na Filmovém festivalu Sundance a Cenu kritiků na Filmovém festivalu v Deauville a další snímek Obvyklí podezřelí dostal mimo jiné Cenu za režii na Mezinárodním filmovém festivalu v Seattlu, Stříbrnou cenu na Mezinárodním filmovém festivalu v Tokiu a Oscary za původní scénář a mužský herecký výkon ve vedlejší roli. V Hollywoodu se prosadil sérií komiksových adaptací X-Men, ale po komerčním fiasku nákladného remaku Supermana se víc věnoval televizní tvorbě. V rámci vlastní výrobní společnosti Bad Hat Harry (nazvané podle repliky z jeho oblíbeného filmu Čelisti) se podílel na úspěšných seriálech House M. D. (2004–2012, Dr. House; + spol. režie, herec – TV), za něž byl čtyřikrát nominován na Cenu Emmy, Dirty Sexy Money (2007–2009, Sexy špinavé peníze), H+ (2011–2013), uvedeném na internetu, a Black Box (2014, Černá krabice). Neskrývá svou bisexualitu, byl například výkonným producentem biografického dokumentu o zakladateli hnutí za osvobození gayů Vitu Russoovi. Na jaře 2014 byl spolu s dalšími obviněn ze zneužití nezletilého chlapce v 90. letech. Jeho sestřenicí z druhého kolena je herečka Lori Singerová. – *Filmografie*: (režie, není-li uvedeno jinak) příběh mladíka, který na malém městě vzbudí pozdvižení kritickým kabelovým programem, Public Access (1992, Veřejný kanál; + spol. sc., spol. prod.), kriminální šaráda Obvyklí podezřelí (1995, The Usual Suspects; + spol. prod.) s Gabrielem Byrneem, Beniciem Del Torem a Kevinem Spaceym, thriller podle novely Stephena Kinga Nadaný žák (1997, Apt Pupil; + spol. prod.) s Ianem McKellenem, filmová adaptace úspěšného komiksu X-Men (2000, X-Men; + spol. nám.) a jeho pokračování X-Men 2 (2003, X2; + spol. nám., spol. prod., herec), nová verze populárního komiksu Superman se vrací (2006, Superman Returns; + spol. nám., spol. prod.), neprodaný pilotní snímek Football Wives (TV–2007, Fotbalové manželky; + spol. prod.), rekonstrukce nezdařeného atentátu na Hitlera Valkýra (2008, Valkyrie; + spol. prod.) s Tomem Cruisem v úloze plukovníka von Stauffenberga, neprodaný pilotní snímek Mockingbird Lane (TV–2012; + spol. prod.), dobrodružný fantastický Jack a obři (2013, Jack the Giant Slayer; + spol. prod.), komiksové pokračování X-Men: Budoucí minulost (2014, X-Men: Days of Future Past; + spol. prod.), pocta divadelnímu muzikálu Broadway 4D (2015; + spol. prod.); (neúplná; podíl na výkonné produkci či produkci, není-li uvedeno jinak) Cannes

Man (1996; r. Richard Martini, Susan Shapiroová; herec), Burn (1998, Spáleniště; r. Scott Storm), Star Trek: Nemesis (2002; r. Stuart Baird; herec – V), The Triangle (TV–2005, Záhada bermudského trojúhelníku; r. Craig R. Baxley; + spol. nám. – TV), dok. Look, Up in the Sky! The Amazing Story of Superman (TV–2006, Podívejte, tam nahoře! Úžasný příběh Supermana; r. Kevin Burns; + herec), Trick 'r Treat (2007, Halloweenská noc; r. Michael Dougherty – V), dok. Valkyrie: The Plot to Kill Hitler (2008, Valkýra; r. Kevin Burns; + herec – TV), X-Men: První třída (2011, X-Men: First Class; r. Matthew Vaughn; + spol. nám.), dok. Vito (2011; r. Jeffrey Schwarz), Youwantme2killhim? (2013, Chceš, abych ho zabil?; r. Andrew Douglas).
-mim-

Slabošpyckyj, Myroslav k filmu Kmen

MYROSLAV SLABOŠPYCKYJ (nar. 17. 10. 1974, Kyjev), vystudoval filmovou režii na Kyjevském státním institutu divadla a umění, pracoval ve filmových studiích v Kyjevě a v Petrohradě a psal scénáře k televizním filmům. Jeho krátké filmy Diagnóza a Hluchota byly uvedeny na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně 2009 a 2010. Hluchota získala mimo jiné Cenu za nejlepší krátký film na Mezinárodním filmovém festivalu Molodist v Kyjevě 2011 a krátký snímek Jaderný odpad Stříbrného leoparda na Mezinárodním filmovém festivalu v Locarnu 2012. Jeho celovečerní hraný debut Kmen byl oceněn Velkou cenou Týdne kritiky na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes 2014 a Cenou primátora města Nitra na Art Film Festu v Trenčianských Teplicích 2014 a získal Cenu FIPRESCI za evropský objev roku v rámci Evropských filmových cen 2014. – *Filmografie*: (scénář a režie, není-li uvedeno jinak) kr. filmy Žach (2006, Nehoda; režie, výprava, spol. prod.), Diahnoz (2009, Diagnóza; + střih, spol. prod.), Hluchota (2010, Hluchota), Jaderní vidchody (2012, Jaderný odpad), Ukraino, goodbye! (2012; režie), celovečerní debut z prostředí gangu hluchoněmých teenagerů Kmen (2014, Plemja).
-tbk-

Sorrentino, Paolo k filmu Následky lásky

PAOLO SORRENTINO (nar. 31. 5. 1970, Neapol, Kampánie) studoval sice ekonomickou a obchodní fakultu na univerzitě v Neapoli, ale věnoval se filmu. Začínal amatérskými a krátkými filmy a v 90. letech působil jako asistent režie, pomocný režisér a scenárista. V roce 2001 debutoval společenským retro dramatem Muž navíc o populárním zpěvákovi na vrcholu kariéry. Nejčastěji se zaměřuje na společenské a politické problémy soudobé Itálie. Používá expresivní filmový jazyk založený na audiovizuální stylizaci. Natáčí ovšem i reklamní spoty (Fiat). Nejen díky fenomenálnímu úspěchu filmu Velká nádhera (mimo jiné Oscar, Cena BAFTA a Zlatý glóbus za nejlepší cizojazyčný film, Evropská filmová cena za nejlepší film a režii) je považován za jednoho z nejvýznamnějších italských filmařů. Z dalších lze připomenout ocenění z Mezinárodního filmového festivalu v Cannes (Cena poroty za film Božský, Cena ekumenické poroty za snímek Tady to musí být), Donatellova Davida za nejlepší film, za režii a za scénář filmu Následky lásky a za scénář snímku Tady to musí být. – *Filmografie* (scénář nebo podíl na něm a režie, není-li uvedeno jinak): (krátké filmy) Un paradiso (1994, Ráj; spol. režie Stefano Russo), L'amore non ha confini (1998, Lásky nemá hranice), La notte lunga (2001, Dlouhá noc), účast na kolektivním filmu La primavera del 2002. L'Italia protesta, l'Italia si ferma (2002, Jaro roku 2002. Itálie protestuje, Itálie se zastavuje), epizoda Quando le cose vanno male (Když jdou věci špatně) z povídkového filmu Giovani talenti italiani (2004, Mladé italské talenty), epizoda L'assegnazione delle tende (Rozdělení stanů) z povídkového filmu L'Aquila 2009 – Cinque registi tra le macerie (2009, Aquila 2009 – Pět režisérů mezi sutinami), La partita lenta (2009, Pomalá hra), epizoda La principessa di Napoli (Princezna z Neapole) z povídkového dok. filmu Napoli 24 (2010, Neapol 24), Allo specchio (2011, V zrcadle); (dlouhé hrané) Polvere di Napoli (1998, Neapolský prach; r. Antonio Capuano; spol. sc.), dvě epizody z televizního seriálu La squadra (TV–2000, Eskadra; spol. sc.), retro drama o populárním zpěvákovi a fotbalistovi se stejnými jmény, jejichž osudy se jednoho dne protnou, L'uomo in più (2001, Přebytečný člověk – V), psychologický kriminální příběh Následky lásky (2004, Le conseguenze dell'amore) s Tonim

Servillem, televizní záznam divadelní inscenace Toniho Servilla podle stejnojmenné divadelní hry Eduarda De Filippa s názvem Sabato, domenica e lunedì (TV–2004, Sobota, neděle a pondělí), groteskní drama o bohatém cynickém muži, jenž vymáhá od svých klientů půjčky s vysokými úroky L'amico di famiglia (2006, Rodinný přítel – TV), Il caimano (2006, Kajman; r. Nanni Moretti; herec), životopisný snímek o významném italském politikovi Giuliu Andreottim Božský (2008, Il divo: La spettacolare vita di Giulio Andreotti), Questione di cuore (2009, Srdeční záležitost; r. Francesca Archibugiová; herec), epizody Stopper (Stopař; r. Davide Marengo; herec) a Nella rete (V síti; r. Davide Marengo; herec) z televizního seriálu Boris (TV–2010), road movie o stárnoucím americkém rockovém zpěvákovi, který se vydá hledat bývalého nacistického zločince, Tady to musí být (2011, This Must Be the Place) se Seanem Pennem, hořká komedie o stárnoucím novináři, který si ve znuděné společnosti římské smetánky uvědomuje nicotnost své existence, Velká nádhera (2013, La grande bellezza) s Tonim Servillem, epizoda Grumari z povídkového filmu Rio, eu te amo (2014, Rio, miluji tě). -jš-

Stahelski, Chad k filmu John Wick

CHAD STAHELSKI (vlastním jménem Charles Francis Stahelski, nar. 20. 9. 1968, Palmer, Massachusetts) je potomkem polských přistěhovalců. Absolvoval Jihokaliifornskou univerzitu (USC) a díky znalostem bojových umění se dostal k filmu jako kaskadér. Stal se dublem Keanua Reevese (Bod zlomu, Matrix) i dalších herců a postupně se vypracoval na špičku svého oboru. Na počátku tisíciletí založil s kolegou Davidem Leitchem společnost 87Eleven Action Design, specializující se na plánování, choreografii a realizaci akčních filmových scén, včetně nezbytného výcviku herců. Režijně debutoval akčním snímkem John Wick s Keanuem Reevesem v titulní roli. – *Filmografie*: (herec) Mission of Justice/Martial Law 3 (1992, Mise spravedlnosti III; r. Steve Barnett – TV), Hong Kong 97 (1994; r. Albert Pyun), Spitfire (1994, Horká hlava; r. Albert Pyun), Heatseeker (1995; r. Albert Pyun), Nemesis 2: Nebula (1995, Nemesis 2; r. Albert Pyun – V), Nemesis III: Prey Harder (1995, Nemesis 3: Boj s časem; r. Albert Pyun – V), Bloodsport II (1995, Krvavý sport II: Konfrontace; r. Alan Mehrez – V), Bloodsport III (1996, Krvavý sport III; r. Alan Mehrez – V), Vampires (1997, Upíři; r. John Carpenter – V), Kung Pow: Enter the Fist (2001, Kung prásk: Smrtonosná smrt; r. Steve Oedekerk – V); (neúplná; koordinátor kaskadérů či akčních scén, není-li uvedeno jinak) Perfect Target (1996, Důležitý terč; r. Sheldon Lettich – TV), The Hunted/Fugitive Champion (1998, Šampion na útěku; r. Max Kleven; + herec), Matrix Reloaded (2003, The Matrix: Reloaded; r. The Wachowski Brothers), Matrix Revolutions (2003, The Matrix: Revolutions; r. The Wachowski Brothers), Van Helsing (2004, Van Helsing; r. Stephen Sommers), Constantine (2005, Constantine; r. Francis Lawrence), Serenity (2005; r. Joss Whedon – V), V jako Vendeta (2006, V for Vendetta; r. James McTeigue), Beerfest (2006, Oktoberfest; r. Jay Chandrasekhar – TV), 300: Bitva u Thermopyl (2007, 300; r. Zack Snyder), Skóruj! (2007, Balls of Fury; r. Robert Ben Garant), Rambo: Do pekla a zpět (2007, Rambo; r. Sylvester Stallone), Speed Racer (2008, Speed Racer; r. The Wachowski Brothers), X-Men Origins: Wolverine (2009, X-Men Origins: Wolverine; r. Gavin Hood), Ninja Assassin (2009; r. James McTeigue; + druhá režie – V), Expendables: Postradatelní (2010, The Expendables; r. Sylvester Stallone), Mechanik zabiják (2011, The Mechanic; r. Simon West), Elitní zabijáci (2011, Killer Elite; r. Gary McKendry), Sherlock Holmes: Hra stínů (2011, Sherlock Holmes: A Game of Shadows; r. Guy Ritchie; + spol. druhá režie), Safe (2011; r. Boaz Yakin; + druhá režie – V), Hunger Games (2012, The Hunger Games; r. Gary Ross; + spol. druhá režie), Expendables: Postradatelní 2 (2012, The Expendables 2; r. Simon West; + druhá režie), Po zániku Země (2013, After Earth; r. M. Night Shyamalan; + druhá režie), Man of Tai Chi (2013, Muž taiči; r. Keanu Reeves – V), RED 2 (2013, RED 2; r. Dean Parisot), Plán útěku (2013, Escape Plan; r. Mikael Håfström; spol. druhá režie), Hunger Games: Vražedná pomsta (2013, The Hunger Games: Catching Fire; r. Francis Lawrence; + druhá režie), John Wick (2014, John Wick; režie). -mim-

Stoller, Nicholas k filmu *Sousedí*

NICHOLAS STOLLER (vlastním jménem Nicholas Allen Stoller, nar. 19. 3. 1976, Londýn) vyrůstal v Miami a navštěvoval episkopální internátní školu St. Paul's v newhampshireském Concordu. Vystudoval angličtinu na Harvardově univerzitě (1998), kde psal do studentského časopisu The Harvard Lampoon a příležitostně účinkoval na jevišti. Po roční práci v newyorské reklamní agentuře přesídlil do Los Angeles a získal práci scenáristy na sitcomu Undeclared (2001–2002, Kolej, základ života – TV), jehož tvůrce Judd Apatow ho dal dohromady s jiným mladým autorem a hercem Jasonem Segelem a umožnil mu přechod k režii. Stoller se stal úspěšným tvůrcem divácky vstřícných veseloher, z nichž největší ohlas měla komedie *Sousedí*. Je autorem detektivní jednoaktovky *Komornice* (2000). V září 2005 se oženil se spisovatelkou Francescou Delbancoovou, s níž vychovává dvě dcery. – *Filmografie: (podíl na scénáři, není-li uvedeno jinak)* *Finty Dicka a Jane* (2005, Fun with Dick and Jane; r. Dean Parisot; + spol. nám.), *Blades of Glory* (2007, Ledově ostří; r. Will Speck, Josh Gordon; spol. píseň – V), *Yes Man* (2008, Yes Man; r. Peyton Reed), *Gulliverovy cesty* (2010, Gulliver's Travels; r. Rob Letterman), *Mupeti* (2011, The Muppets; r. James Bobin; + spol. prod.), *Muppets Most Wanted* (2014; r. James Bobin; + spol. prod.), *Sex Tape* (2014, Sex Tape; r. Jake Kasdan); *(režie, není-li uvedeno jinak)* romantická komedie z Havaje *Kopačky* (2008, Forgetting Sarah Marshall) s Jasonem Segelem a Milou Kunisovou, komedie o zaměstnanci hudební firmy, jenž se snaží dopravit rockovou hvězdu na výroční koncert, *Dostaň ho tam* (2010, Get Him to the Greek; + sc., spol. prod.) s Jonahem Hillem a Russellem Brandem, romantická komedie *The Five-Year Engagement* (2012, Zásnuby na dobu neurčitou; + spol. sc., spol. prod. – V) s Jasonem Segelem a Emily Bluntovou v rolích milenců, jimž nepřízeň osudu hatí svatební plány, neprodaný pilot k sitcomu ze zákulisí reklamní agentury *Entry Level* (TV–2012, Práce pro začátečníka; + sc., spol. prod.), komedie o manželích s malým dítětem, kteří musí vynaložit nevšední úsilí, aby zkrotili hlučné studentské nájemníky odvedle, *Sousedí* (2014, Neighbors) se Sethem Rogenem a Rose Byrneovou. -mim-

Stölzl, Philipp k filmu *Ranhojič*

PHILIPP STÖLZL (nar. 1967, Mnichov) byl synem německého historika, publicisty a politika Christopa Stölzla (1944–2023). Působil jako kostýmní návrhář a scénograf na různých německých jevištích, než se v roce 1996 stal kreativním ředitelem filmové společnosti DoRo. Divadlu se ovšem věnoval i později jako režisér operních představení (*Čarostřelec*, *Benvenuto Bellini*). Prosadil se jako tvůrce reklamních spotů (Nokia, BMW, Sony) a videoklipů (Rammstein, Mick Jagger, Madonna). V celovečerní tvorbě debutoval snímkem *Baby*. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* kr. hraný f. *Morituri te salutant* (1999), melodrama o dívce, která předčasně otěhotní, s čímž se její otec nedokáže vyrovnat, *Baby* (2002), horský film podle skutečných událostí o prvovýstupu Severní stěnou Eigeru v roce 1936 *Nordwand* (2008, Severní stěna; + spol. sc.), životopisný snímek o prvních láskách slavného básníka Goethe! (2010; + spol. sc.), akční thriller o bývalém špiónovi, který s dcerou bojuje o život, *Erased/The Expatriate* (2012, Agent na útěku – V) s Aaronem Eckhartem, adaptace bestselleru Noaha Gordona o mladíkovi Robu Coleovi, jenž v jedenáctém století studuje medicínu v nebezpečném Orientu, *Ranhojič* (2013, Physician). -tbk-

Stromberg, Robert k filmu *Zloba – Královna černé magie*

ROBERT STROMBERG (nar. 16. 7. 1965, Oceanside, Kalifornie) je synem béčkového filmaře Williama R. Stromberga a vyrůstal v Carlsbadu poblíž San Diega. Absolvoval Uměleckou školu designu v Pasadeně a uplatnil se jako malíř pozadí pro trikové záběry ve společnosti Illusion Arts, vedené Sydem Duttonem a Billem Taylorem. Jeho první větší zakázkou byl dětský sci-fi seriál *Captain Power and the Soldiers of the Future* (Kapitán Power a vojáci budoucnosti). Podílel se na béčkových filmech a také na několika epizodách kultovních televizních seriálů *Star Trek: The Next Generation* (Star Trek: Nová generace – TV) a *Star Trek: Voyager* (Star Trek: Vesmírná loď Voyager – TV), za něž dostal Cenu Emmy. Od 90. let spolupracoval na trikových záběrech řady stěžejních hollywoodských titulů (mimo jiné *Mys hrůzy*, *Pár*

správných chlapů, Věk nevinnosti, Odvaha pod palbou, Star Trek: První kontakt, Chyť mě, když to dokážeš, Seabiscuit, Faunův labyrint, G. I. Joe, 2012) a postupně se vypracoval na výtvarníka a supervizora vizuálních efektů, mimo jiné u historické minisérie John Adams (uveden v televizi), za niž obdržel třetí Emmy, a u gangsterského seriálu Boardwalk Empire (Impérium – Mafie v Atlantic City – TV), jenž mu vynesl další dvě Emmy. Podílel se i na známých televizních seriálech The Pacific (Pacifik – TV) a Game of Thrones (Hra o trůny – TV). Stal se úspěšným filmovým výtvarníkem a dvojnásobným držitelem Oscara v této kategorii, za vizuálně náročné snímky Avatar (také Ceny BAFTA a Saturn) a Alenka v Říši divů. Na přelomu tisíciletí založil vlastní trikovou společnost Digital Backlot a za podíl na vizuálních efektech dobrodružného historického filmu Master & Commander: Odvrácená strana světa byl nominován na Oscara a na Cenu BAFTA. Jako režisér debutoval výpravnou pohádkou Zloba – Královna černé magie s Angelinou Jolieovou v titulní roli. Jeho starší bratr William T. Stromberg je hudebním skladatelem. – *Filmografie: (neúplná; design či supervize vizuálních efektů nebo podíl na nich)* Double Dragon (1994, Dvojitý drak; r. James Yukich – V), Fatherland (TV–1994, Otčina; r. Christopher Menaul – V), Procházka v oblacích (1995, A Walk in the Clouds; r. Alfonso Arau), Od soumraku do úsvitu (1995, From Dusk Till Dawn; r. Robert Rodriguez), Kull the Conqueror (1997, Kull dobyvatel; r. John Nicolella – V), Dangerous Beauty (1997, Nebezpečná krása; r. Marshall Herskovitz – V), Stav obležení (1998, The Siege; r. Edward Zwick), Kate & Leopold (2001, Kate & Leopold; r. James Mangold), Identita (2003, Identity; r. James Mangold), Master & Commander: Odvrácená strana světa (2003, Master & Commander: The Far Side of the World; r. Peter Weir), Terminál (2004, The Terminal; r. Steven Spielberg), Svět zítřka (2004, Sky Captain and the World of Tomorrow; r. Kerry Conran), Letec (2004, The Aviator; r. Martin Scorsese), Walk the Line (2005, Walk the Line; r. James Mangold), Gejša (2005, Memoirs of a Geisha; r. Rob Marshall), Rychle a zběsile: Tokijská jízda (2006, The Fast and the Furious: Tokyo Drift; r. Justin Lin), Piráti z Karibiku: Na konci světa (2007, Pirates of the Caribbean: At World's End; r. Gore Verbinski), 3:10 Vlák do Yumy (2007, 3:10 to Yuma; r. James Mangold), Až na krev (2007, There Will Be Blood; r. Paul Thomas Anderson), Zlatý kompas (2007, The Golden Compass; r. Chris Weitz), Tropická bouře (2008, Tropic Thunder; r. Ben Stiller), Čtvery vánoce (2008, Four Christmases; r. Seth Gordon), Cesta (2009, The Road; r. John Hillcoat), Creation (2009, Síla lásky; r. Jon Amiel – V), Prokletý ostrov (2009, Shutter Island; r. Martin Scorsese), Angel Camouflaged (2010, Anděl v přestrojení; r. R. Michael Givens), Útěk ze Sibiře (2010, The Way Back; r. Peter Weir); (výprava, není-li uvedeno jinak) Avatar (2009, Avatar; r. James Cameron; spol. výprava), Alenka v Říši divů (2010, Alice in Wonderland; r. Tim Burton), Mocný vládce Oz (2013, Oz the Great and Powerful; r. Sam Raimi; + herec); (režie) Zloba – Královna černé magie (2014, Maleficent).

-mim-

Szifrón, Damián k filmu Divoké historky

DAMIÁN SZIFRÓN (nar. 9. 7. 1975, Ramos Mejía, La Matanza, Buenos Aires, Argentina) absolvoval studia komunikačních médií na Technické škole ORT (Escuela Técnica ORT) v Buenos Aires. Poté studoval filmovou historii a teorii a nakonec vystudoval filmovou režii na Filmové univerzitě (Universidad del Cine) v Buenos Aires. Od první poloviny 90. let natáčel krátkometrážní a středometrážní snímky a působil jako scenárista, střihač, asistent produkce a producent. V roce 2003 režíroval svůj první autorský film, thriller s prvky černého humoru Dno moře. Ve své hrané, žánrově rozmanité tvorbě se zaměřuje na různé formy napínavé podívané, na psychologické studie postav i na obraz soudobé argentinské společnosti. Mezinárodně úspěšnými se staly jeho dva televizní seriály Los simuladores (2002, Simulanti) a Hermanos y detectives (2006, Bratři a detektivové), jež se dočkaly několika zahraničních televizních verzí. Největší ohlas vzbudila jeho povídková černá komedie Divoké historky, uvedená v soutěži Mezinárodního filmového festivalu v Cannes 2014, na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech 2014 a oceněná na festivalech v San Sebastián, v Biarritzu, v Oslu, v Sarajevu a v São Paulu Cenou diváků. Z mnoha domácích a zahraničních ocenění, jež dále obdržel, lze připomenout Cenu za nejlepší jihoamerický film, Cenu publika a

Cenu FIPRESCI na Filmovém festivalu v Mar del Plata a Zvláštní cenu poroty na Mezinárodním filmovém festivalu v San Sebastián za Dno moře. – *Filmografie: (scénář či podíl na něm a režie, není-li uvedeno jinak), (krátké filmy):* El tren (1992, Vlak), Río de culpas (1993, Řeka provinění), Ruptura (1994, Roztržka), Oídos sordos (1995, Hluché uši; spol. r. Esteban Student; + spol. sc.), Kan, el trueno (1997, Hrom Kan), Punto muerto (1998, Mrtvý bod; spol. r. Esteban Student; + spol. sc.); (středometrážní film) Los últimos días (1999, Poslední dny); (celovečerní hrané filmy) Atorrantes (TV–1996, Tuláci; r. Jorge Torelli, Nestor Cora; střih, prod.), psychologický thriller o mladém architektovi, který trpí akutní žárlivostí na svou dívku, El fondo de la mar (2003, Dno moře), akční kriminální komedie o psychologovi, který je během terapie depresivního policisty zapleten do vyšetřování dvojnásobné vraždy, Tiempo de valientes (2005, Čas odvážných), povídková černá komedie o lidech, kteří se po svém vyrovnávají s různými problémy a nepříjemnými situacemi, Divoké historky (2014, Relatos salvajes; + spol. střih).

-jš-

Tarantino, Quentin k filmu Pulp Fiction: Historky z podsvětí

QUENTIN TARANTINO (vlastním jménem Quentin Jerome Tarantino, nar. 27. 3. 1963, Knoxville, Tennessee) je synem italoamerického herce a zdravotní sestry s irskou a indiánskou krví. Od konce 60. let vyrůstal s matkou a s otčímem poblíž Los Angeles. Nedokončil střední školu a začal pracovat ve videopůjčovně, kde se pilně věnoval filmovému samovzdělávání. Přitom studoval herectví v divadelní společnosti Jamese Besta, ve studiu Actors' Shelter herce Allena Garfielda a ve volných chvílích psal scénáře. Cíleně rozvíjel zálibu v pokleslých kriminálních příbězích a v asijské kinematografii. Okamžitě upoutal pozornost gangsterským dramatem Gauneři (mimo jiné Cena FIPRESCI na Mezinárodním filmovém festivalu v Torontu, nominace na Cenu ISA za režii a za nejlepší první film), po němž následovalo jeho vrcholné dílo Pulp Fiction: Historky z podsvětí (mimo jiné Zlatá palma na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes, Oscar, Zlatý glóbus a Cena BAFTA za scénář, Ceny ISA, NYFCC, LAFA a NSFC za scénář a za režii, Cena NBR, nominace na Oscara a na Zlatý glóbus za režii, nominace na Cenu BAFTA za režii a za nejlepší film). Na půdorysu vynalézavě se prolínajících dějových linií vytvořil thriller, v němž nejlépe skloubil charakteristické znaky své tvorby – makabrozní humor, šťavnaté dialogy a náhlé výbuchy násilí s řadou odkazů na americkou subkulturu. Jeho další snímky Jackie Brownová, natočený podle kriminálního románu Elmorea Leonarda, dvoudílný Kill Bill, inspirovaný asijskými akčními opusy, i polovina projektu Grindhouse, nazvaná Auto zabiják a oživující béčkové dvojprogramy 70. let, dokládají jeho mimořádnou režijní zručnost i zajímavé spojení popkulturních a uměleckých filmových postupů, ale stejně tak nebezpečí plagiátorství a rutinní nápodoby. Na svá nejlepší díla z 90. let navázal až válečným dramatem Hanebný pancharti (nominace na Oscara, na Zlatý glóbus a na Cenu BAFTA za scénář a za režii) a westernem Nespoutaný Django (Oscar, Zlatý glóbus a Cena BAFTA za scénář, nominace na Zlatý glóbus a na Cenu BAFTA za režii). Oba snímky se staly divácky nejúspěšnějšími v jeho kariéře. Tarantino spolupracoval i s televizí. Režíroval epizody oblíbených seriálů ER (Pohotovost – TV), CSI: Crime Scene Investigation (Kriminálka Las Vegas; + spol. sc. – TV), jenž mu vynesl režijní nominaci na Cenu Emmy, a jako herec účinkoval v seriálech The Golden Girls (Zlaté dívky), All-American Girl (Stoprocentní americká dívka), Alias (uveden v televizi) a jiné. S producentem Lawrenceem Benderem vlastní společnost A Band Apart a ve spolupráci s Miramaxem založil značku Rolling Thunder Pictures, v níž svým jménem zaštitil distribuci některých zahraničních filmů (Chungking Express, Sonatine, Hard Core Logo a podobně). V roce 1998 hrál na Broadwayi postavu gangstera Roata v obnovené premiéře známé hry Fredericka Knotta Čekej do tmy. Často spolupracoval s blízkým přítelem Robertem Rodriguezem; režíroval například jednu sekvenci komiksové adaptace Sin City – město hříchu, aby si vyzkoušel možnosti digitální tvorby, a podílel se s ním na upířské trilogii, jež po mnoha letech inspirovala vznik stejnojmenného televizního seriálu From Dusk Till Dawn (2014, Od soumraku do úsvitu), i na zmíněném projektu Grindhouse. Za své dílo byl mimo jiné vyznamenán na Mezinárodním filmovém festivalu Cinemania (2007), Cenou Dilys Powellové (2009), udílenou Kruhem

londýnských filmových kritiků, francouzským Césarem (2010) a na Filmovém festivalu v Římě (2012). O jeho tvorbě v České republice vyšly knihy Wensleyho Clarksona *Portrét Quentina Tarantina* (Jota, Brno 1996) a Dany Polana *Pulp Fiction* (Casablanca, Praha 2007). – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* *Reservoir Dogs* (1991, Gauneři; + sc., herec – V), *Pravdivá romance* (1993, *True Romance*; r. Tony Scott; sc.), *Pulp Fiction: Historky z podsvětí* (1994, *Pulp Fiction*; + spol. nám., sc., herec), *Takoví normální zabijáci* (1994, *Natural Born Killers*; r. Oliver Stone; nám.), *povídka Muž z Hollywoodu* (*The Man from Hollywood*; + sc., herec) z filmu *Čtyři pokoje* (1995, *Four Rooms*; spol. prod.), *Jackie Brownová* (1997, *Jackie Brown*; + sc., hlas), *Kill Bill* (2003, *Kill Bill*; + spol. nám., sc.), *Kill Bill 2* (2004, *Kill Bill Volume 2*; + spol. nám., sc.), *Sin City – město hříchu* (2005, *Sin City*; r. Frank Miller, Robert Rodriguez; spol. režie), *Auto zabiják* (2007, *Death Proof*; + sc., kam., spol. prod., herec), *Hanebný pancharti* (2009, *Inglorious Basterds*; + sc., herec), *Nespoutaný Django* (2012, *Django Unchained*; + sc., herec); *(podíl na výkonné produkci či produkci, není-li uvedeno jinak)* *Past Midnight* (1991, *Úderem půlnoci*; r. Jan Eliasberg – V), *Killing Zoe* (1993, *Zabít Zoe*; r. Roger Avary – V), *Od soumraku do úsvitu* (1995, *From Dusk Till Dawn*; r. Robert Rodriguez; + sc.), *Curdled* (1996, *Krvavá romance*; r. Reb Braddock – V), *God Said „Ha!“* (1998, *Bůh řekl „Ha!“*; r. Julia Sweeneyová; + herec), *From Dusk Till Dawn 2: Texas Blood Money* (1998, *Od soumraku do úsvitu 2: Krvavé peníze*; r. Scott Spiegel – V), *From Dusk Till Dawn 3: The Hangman's Daughter* (1999, *Od soumraku do úsvitu 3: Dcera oběšence*; r. P. J. Pesce – V), *Hostel* (2005, *Hostel*; r. Eli Roth), *Daltry Calhoun* (2005, *Daltry Kelhůn*; r. Katrina Holden Bronsonová – TV), *dok. Freedom's Fury* (2006, *Vzteky svobody*; r. Colin K. Gray), *Planeta Teror* (2007, *Planet Terror*; r. Robert Rodriguez; + herec), *Hostel II* (2007, *Hostel Part II*; r. Eli Roth), *Hell Ride* (2008, *Pekelná jízda*; r. Larry Bishop – V); *(herec, není-li uvedeno jinak)* *Eddie Presley* (1992; r. Jeff Burr), *Sleep with Me* (1994, *Vyspi se se mnou*; r. Rory Kelly), *Somebody to Love* (1994, *Mít někoho rád*; r. Alexandre Rockwell), *Destiny Turns On the Radio* (1995, *Johnny zapíná rádio*; r. Jack Baran – V), *Desperado* (1995, *Desperado*; r. Robert Rodriguez), *Sex po telefonu* (1996, *Girl 6*; r. Spike Lee), *Malý Nicky – Satan Junior* (2000, *Little Nicky*; r. Steven Brill), *Sukiyaki Western Django* (2007, *Nemilosrdný střelec*; r. Takashi Miike – V), *Diary of the Dead* (2007, *Deník mrtvých*; r. George A. Romero; hlas – V). -mim-

Taylor, Tate k filmu *Get On Up* – Příběh Jamese Browna

TATE TAYLOR (nar. 3. 6. 1969, Jackson, Mississippi) byl vychován svobodnou matkou a její afroamerickou hospodyní. Vystudoval obchodní administrativu na Mississippské univerzitě v Oxfordu (1991) a odešel do New Yorku. Nespokojen s úřednickou kariérou, začal pracovat jako asistent produkce v televizi a ve filmu. Dostával také drobné role, zejména v krátkých snímcích a televizních seriálech, například *Charmed* (*Čarodějky* – TV), *Six Feet Under* (*Odpočívaj v pokoji* – TV), *The Drew Carey Show* (*Kancelářská krysa* – TV), *A.U.S.A., Queer as Folk* (*Divní lidé*), *Sordid Lives: The Series* (*Život k ničemu*). K režii se dostal díky půlhodinové autorské komedii *Kuřecí párty*, v níž vedle něho účinkovaly i jeho přítelkyně Octavia Spencerová, Allison Janneyová a Melissa McCarthyová a jež získala ocenění na několika menších festivalech. Prosadil se adaptací částečně autobiografického románu *Černobílý svět*, který napsala jeho kamarádka z dětství Kathryn Stockettová a který měl velký ohlas nejen u kritiky a odborné veřejnosti (mimo jiné nominace na Ceny WGA a BAFTA za adaptovaný scénář), ale také u divácké obce. Taylor neskrývá svou homosexuální orientaci a žije na historické plantáži Wyolah v mississippském Church Hillu. – *Filmografie: (neúplná; herec, není-li uvedeno jinak)* *Romy and Michele's High School Reunion* (1997, *Romy a Michele*; r. David Mirkin – V), *kr. f. Auto Motives* (2000; r. Lorraine Braccoová; + spol. prod.), *zařazený do kompilace Love & Distrust* (*Láska a nedůvěra* – TV), *The Journeyman* (2001, *Padre*; r. James Crowley – V), *Planeta opic* (2001, *Planet of the Apes*; r. Tim Burton), *Jsem agent* (2002, *I Spy*; r. Betty Thomasová), *Breakin' All the Rules* (2004, *Překročit všechna pravidla*; r. Daniel Taplitz – V), *Wannabe* (2005, *Snaživec*; r. Richard Keith), *Winter's Bone* (2010, *Do morku kosti*; r. Debra Graniková – TV); *(režie, není-li uvedeno jinak)* *kr. f. Chicken Party* (2003, *Kuřecí párty*; + sc., spol. prod., herec), *černá komedie o ženských problémech s nadváhou*

Pretty Ugly People (2008, Hezky oškliví lidé; + sc., spol. prod., herec) s Missy Pyleovou, Melissou McCarthyovou a Octavií Spencerovou, působivý příběh z 60. let o začínající spisovatelce, jež se rozhodne napsat knihu o zakořeněném rasismu ve vztazích zámožných jižanek a jejich barevných služebných, Černobílý svět (2011, The Help; + sc., spol. prod.) s vynikajícími výkony Emmy Stoneové, Violy Davisové, Bryce Dallas Howardové, Octavie Spencerové a Jessicy Chastainové, životopis slavného soulového umělce Get On Up – Příběh Jamese Browna (2014, Get On Up; + spol. prod.) s Chadwickem Bozemanem. -mim-

Teplitzky, Jonathan k filmu Koleje osudu

JONATHAN TEPLITZKY (nar. 1966, Sydney) pochází z židovské rodiny. Vystudoval film a televizi na Middlesexské univerzitě v Londýně (1989) a v Británii pak působil deset let jako úspěšný tvůrce reklamních spotů a hudebních videoklipů. Spolupracoval též jako asistent s režisérem a producentem Anandem Tuckerem, mimo jiné na dokumentu o spisovatelce Anne Riceové The Vampire's Life (TV–1993, Upíří život), vyznamenaném Cenou BAFTA. Ve své vlasti se prosadil sérií uznávaných snímků Lepší než sex (nominace na Australskou filmovou cenu za scénář a za režii, nominace na Cenu australských filmových kritiků za scénář), Vyrovnat si účty (nominace na Australskou filmovou cenu a na Cenu australských filmových kritiků za režii) a Hořící muž (nominace na Australskou filmovou cenu a Cenu australských filmových kritiků za scénář, režii a nejlepší film). Podílel se i na australských televizních seriálech, romantickém Spirited (2010–2011, Okouzlena duchem) a právnickém Rake (2014, Ztracená existence). Od 90. let až do své smrti v roce 2001 byla jeho ženou kostýmní návrhářka Amanda Lovejoyová, s níž měl syna. – Filmografie (režie, není-li uvedeno jinak): romantický příběh dvojice, jejíž náhodná známost přerůstá ve vážný vztah, Better Than Sex (2000, Lepší než sex; + sc.) s Davidem Wenhamem a Susií Porterovou, komediálně laděný příběh kriminálního propuštěného z vězení Gettin' Square (2003, Vyrovnat si účty – V) se Samem Worthingtonem a Davidem Wenhamem, romantické drama vdovce a jeho syna, inspirované vlastními zážitky, Burning Man (2011, Hořící muž; + sc., spol. prod.) s Matthewem Goodem, skutečné drama muže, snažícího se po mnoha letech vyrovnat s traumaty z japonského zajateckého tábora, Koleje osudu (2013, The Railway Man) s Colinem Firthem a Nicole Kidmanovou. -mim-

Tirard, Laurent k filmu Mikulášovy patálie na prázdninách

LAURENT TIRARD (nar. 18. 2. 1967, Francie) vystudoval film na Newyorské univerzitě (NYU; 1989) a rok pracoval jako lektor v losangeleském studiu Warner Bros. V USA působil šest let jako korespondent francouzského filmového časopisu Studio Magazine, pro nějž pořizoval reportáže z natáčení, recenzoval filmy, referoval o aktuálních tématech a o dění v americké kinematografii a pořizoval rozhovory s významnými režiséry (například Woody Allen, David Lynch, Martin Scorsese, David Cronenberg, bratři Coenové, Lars von Trier, Wim Wenders nebo Jean-Luc Godard). Z těchto interview sestavil knihu Moviemakers' Master Class: Private Lessons from the World's Foremost Directors (2002), publikovanou v rozšířené podobě ve Francii ve dvou svazcích Leçons de cinéma I, II (2004, 2006), vydaných posléze i v České republice pod názvem Lekce filmu (nakladatelství Dokořán, Praha 2014). Koncem 90. let se začal věnovat filmu jako tvůrce. Od psaní scénářů pro televizi (M6, TF1, France 2) brzy přešel i k vlastní režii, v níž tihne ke komediálnímu žánru. Už prvními kr. snímky zaujal na zahraničních festivalech (mimo jiné New York, Telluride). Jeho celovečerní debut Lži a proradnosti získal Cenu Ringier pro evropský film na Festivalu evropských úsměvů v Mladé Boleslavi 2005. Kostýmnímu snímku Molière přikhli svou cenu diváci pražského Festivalu francouzského filmu 2007, na němž byl Tirard hostem. Stejně přehlídky se zúčastnil i v roce 2009, kdy uvedl Mikulášovy patálie. – Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak) krátkými filmy De source sûre (1999, Důvěryhodné zdroje; + sc.) a Demain est un autre jour (2000, Zítřka je další den, + sc., spol. prod.), Ton tour viendra (TV–2002, I na tebe dojde; r. Harry Cleven; spol. sc.), Mère, fille: mode d'emploi (TV–2002, Matka a dcera – návod k použití; r. Thierry Binisti; spol. sc.), komediální romance Mensonges et trahisons et plus si affinités...

(2004, Lži a proradnosti; + spol. sc.), Mon vrai père (TV–2004, Můj skutečný otec; r. Dominique Ladoge; sc.), Le plus beau jour de ma vie (2004, Nejlepší den mého života; r. Julie Lipinská; spol. sc.), kr. filmy La pause (2005, Přestávka) a À consommer froid de préférence (2005, Spotřebujte zastudena) uvedené s jinými tituly v pásmu Tête de gondole (Hlava gondoly), historická komedie o životě slavného dramatika Molière (2006; + spol. sc. – V), Prête-moi ta main (2006, Půjč mi svou ruku; r. Eric Lartigau; spol. sc. – TV), poetická adaptace humoristických knížek Reného Goscinnyho a kreslíře Jeana-Jacquesa Sempého o dobrodružstvích party školáků Mikulášovy patálie (2009, Le petit Nicolas; + spol. sc.), Sans laisser de traces (2009, Beze stop; r. Grégoire Vigneron; spol. sc.), Mike (2011; r. Lars Blumers; spol. sc.), další příhody známých hrdinů tentokrát v Británii Astérix a Obelix ve službách Jejího Veličenstva ve 3D (2012, Astérix & Obelix: Au service de sa Majesté; + spol. sc.) a pokračování úspěšné rodinné komedie Mikulášovy patálie na prázdninách (2014, Les vacances du petit Nicolas; + spol. sc.).

-fik-

Trier, Lars von k filmům Nymfomanka, část II., Nymfomanka, část I. – režisérská verze, Nymfomanka, část II. – režisérská verze

LARS VON TRIER (nar. 30. 4. 1956, Kodaň) vyrůstal v nekonvenční rodině levicových intelektuálů (od umírající matky se až v roce 1995 dozvěděl, že má jiného biologického otce). Začínal jako amatérský filmař ve třinácti letech. Studoval film na Kodaňské univerzitě (1976–1979) a v roce 1982 absolvoval katedru režie na Dánské filmové škole snímkem Podoby osvobození, uvedeným v několika evropských televizích. Do mezinárodního povědomí vstoupil volnou trilogií, pátrající po duchovním rozměru filmového prostoru: Prvek zločinu (Cena za techniku na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes), Epidemie a Evropa (Cena poroty na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes). Uznání, ale i řadu vášnivých polemik vyvolaly snímky Prolomit vlny (mimo jiné Velká cena poroty na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes, Evropská filmová cena a César), Tanec v temnotách (Zlatá palma a Cena za ženský herecký výkon pro Björk na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes), Antikrist (Cena za ženský herecký výkon pro Charlotte Gainsbourgovou na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes, Evropská filmová cena za kameru), Melancholia (Cena za ženský herecký výkon pro Kirsten Dunstovou na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes) a Nymfomanka. Podílel se na konceptu a režii televizní talkshow Laererværket (TV–1994, Sborovna) a natočil dvě řady kultovního seriálu Království, jež se uváděly i v kinech. Jako inovátor, porušující tradiční filmovou estetiku a narativní principy, navazuje ve své osobitě stylizované tvorbě na tradice evropského filozofického filmu (C. T. Dreyer, Ingmar Bergman, Andrej Tarkovskij), na německý expresionismus a na film noir. Zároveň je ovšem i mediálně zručným PR manažerem vlastní tvorby. Jeho snímky se vyznačují překvapivou sugestivitou; modelace vyprávění směřuje k podobenství, ke krystalicky průzračným vztahům mezi komplikovanými postavami, ocitajícími se pod tlakem osudových rozhodnutí. Jeho tituly téměř pravidelně vzbuzují svým emocionálním a konfrontačním vyzněním kontroverzní reakce. A sám tvůrce si provokativními názory a postoji vysloužil pověst ironického glosátora, mystifikátora a manipulátora (díky neuváženým a politicky nekorektním výrokům o Hitlerovi, nacismu a Izraeli skončila jeho účast na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes 2011 skandálním vyhoštěním). Byl jedním ze zakladatelů minimalistického manifestu Dogma 95, podle jehož zásad natočil ovšem jen snímek Idiotti. Podílel se na videoklipech (dánská popová dvojice Laid Back a rockový zpěvák Kim Larsen) a od roku 1985 vytvořil desítky reklamních spotů a filmů pro různé firmy a instituce. S producentem Peterem Aalbaekem Jensenem založil v roce 1992 produkční společnost Zentropa, v jejímž rámci realizuje své filmy i díla jiných režisérů a jež se stala významným hráčem na evropském filmovém trhu. Jeho tvorba se stala předmětem různých dokumentů, například Tranceformer: A Portrait of Lars von Trier (1997, Lars von Trier; r. Stig Björkman – TV), Lars from 1-10 (1998, Lars od 1 do 10; r. Sophie Fiennesová, Shari Romanová), Von Trier's 100 øjne (2000, 100 von Trierových očí; r. Katia Forbertová) a The Name of This Film Is Dogma 95 (2000, Název tohoto filmu je Dogma 95; r. Saul Metzstein). V roce 1997 mu bylo uděleno dánské státní vyznamenání rytíř Řádu

Dannebrog, jež o deset let později demonstrativně vrátil s odůvodněním, že si neváží dánské královské rodiny. Lze upozornit na knihu Petera Schepelerna, nazvanou Lars von Trier a jeho filmy (Orfeus, Praha 2004). Některé jeho snímky se dočkaly dokonce české jevištní podoby: Dogville (Národní divadlo v Praze), Kdo je tady ředitel? (Švandovo divadlo v Praze a oblastní divadla v Českých Budějovicích, Zlíně a Mladé Boleslavi) a Idioti (HaDivadlo v Brně, Švandovo divadlo v Praze). – *Filmografie* (režie a scénář či spolupráce na něm, není-li uvedeno jinak): kr. amatérské filmy Turen til Squashland (1967, Výlet do Squashlandu; + kam., střih), Nat, skat (1968, Dobrou, miláčku; + kam., střih), En røvsyg oplevelse (1969, Zážitek k posrání; + kam., střih) a Et skakspil (1969, Šachová partie; + kam., střih), Hemmelig sommer (TV–1969, Tajné léto; r. Thomas Windig; herec), kr. amatérské filmy Hvorfor flygte fra det du ved du ikke kan flygte fra? (1970, Proč před tím utíkat, když víš, že tomu neutečeš?; + kam., střih), En blomst (1971, Květina; + kam. střih), střm. portrét frustrovaného mladého výtvarníka, trpícího strachem z žen, Orchidégartneren (1977, Pěstitel orchidejí; + spol. kam., střih, prod., herec), kr. f. volně inspirovaný erotickým románem Pauline Réageové Menthe – la bienheureuse/Mynte – den lyksalige (1979, Blažená Menthe; + spol. kam., střih, prod., herec), kr. školní videocvičení Produktion I (1979, Produkce I), Produktion II (1979, Produkce II), Videoøvelse (1980, Videocvičení), Produktion III: Marsjas anden rejse (1980, Produkce III: Marsjina druhá cesta), Produktion IV: Historien om de to aegtemænd med alt for unge koner (1980, Produkce IV: Příběh o dvou manželích a jejich příliš mladých ženách) a Dokumentarøvelsen – Lolita (1980, Dokumentární cvičení – Lolita), Kaptajn Klyde og hans venner vender tilbage (1980, Kapitán Klyde a jeho přátelé se vracejí; r. Jesper Klein, Per Holst; herec), kr. školní f. o mladé ženě, která po probdělé noci opouští s kufrem v ruce byt a z ploché střechy pohlíží na velkou kostelní kopuli, Nocturne (1980, Nokturno), střm. gangsterské drama Den sidste detalje (1981, Poslední detail; režie), střm. drama o trýznivých vzpomínkách německého vojáka z období nacistické okupace Dánska, Befrielsesbilleder (1982, Podoby osvobození), psychologické kriminální drama o detektivovi, který se nakonec stává vrahem, Forbrydelsens element (1984, Prvek zločinu; + herec), příběh filmařů připravujících horor, k jehož realizaci nakonec nedojde, Epidemic (1987, Epidemie; + spol. kam., spol. střih, herec), adaptace Eurípidovy tragédie podle scénáře Carla T. Dreyera a Prebena Thomsena, přenesené do prostředí pohanského Dánska, Medea (TV–1988, Médea), En verden til forskel (1989, Zcela jiný svět; r. Leif Magnusson; herec), kafkovský příběh idealistického Američana v poválečném Německu, kde nastoupí jako aspirant na funkci průvodčího lůžkových vozů, Europa (1991, Europa; + píseň, herec), satirický duchařský hororový seriál z kodaňské nemocnice Riget (TV–1994, Království; spol. r. Morten Arnfred; + spol. prod., herec – TV), psychologické drama mladé ženy, která se obětuje svému paralyzovanému manželovi, Prolomit vlny (1996, Breaking the Waves), pokračování hororového seriálu Riget II (TV–1997, Království II; spol. r. Morten Arnfred; + spol. prod., herec – TV), intimní tragikomedie, realizovaná jako druhý snímek podle zásad manifestu Dogma 95 o skupince mladých intelektuálů, předstírajících na různých místech mentální postižení, Idioti (1998, Idioterie; + kam., herec), svérázný sociálně laděný muzikál Tanec v temnotách (2000, Dancer in the Dark; spol. píseň) s Björk v roli nezdolné československé emigrantky Selmy Ježkové, kriminální příběh o cestě dívky, která jede na pomoc bankovním lupičům, D-dag – Lise (TV–2000), jenž je součástí paralelního kolektivního projektu D-dag (TV–2000, Den vítězství), thriller, odehrávající se v americkém městě ve Skalnatých horách ve 30. letech, Dogsville (2003), natočený celý v ateliéru jen v náznakových kulisách, hraný dokument o filmařských postupech, v němž Trier vyzval kolegu Jørgena Letha, aby svůj původně dvanáctiminutový film Det perfekte menneske (1967, Dokonalý člověk) pětkrát předělal a přitom se držel jeho pokynů, Pět překážek (2003, De fem benspaend; spol. režie Jørgen Leth; + spol. nám.), Můj miláček ráže 6,65 (2004; Dear Wendy; r. Thomas Vinterberg; sc.), volné pokračování snímku Dogsville jako variace na téma otroctví, situovaná do prostředí osady kdesi hluboko na jihu USA ve 30. letech dvacátého století, Manderlay (2005, Manderlay), bláznivá komedie, v níž šéf IT firmy tají před zaměstnanci svou totožnost a místo sebe angažuje na nepříjemnou práci nepříliš schopného herce, Kdo je tady ředitel? (2006,

Direktøren for det hele; + hlas), segment Occupations (Povolání; + herec) z kolektivního filmu Chacun son cinéma (2007, Každému jeho film), De unge år: Nietzsche sagaen del 1 (2007, Raná léta – Erik Nietzsche, část 1; r. Jacob Thuesen; sc., hlas), drásavé psychologické drama manželského páru, jenž se odjíždí vyrovnat se ztrátou malého syna do chaty v hlubokých lesích, Antikrist (2009, Antichrist), kr. video Dimension 1991–2024 (2009), apokalyptické melodrama o konci světa s ústředním motivem vztahu dvou sester Melancholia (2011, Melancholia), dvoudílná „cenzurovaná“ studie ženské sexuality Nymfomanka, část I. (2013, Nymphomaniac Vol I) a Nymfomanka, část II. (2013, Nymphomaniac Vol II) a její prodloužený režisérský sestřih Nymfomanka, část I. – režisérská verze (2014, Nymphomaniac Vol I – Director’s Cut) a Nymfomanka, část II. – režisérská verze (2014, Nymphomaniac Vol II – Director’s Cut); (podíl na produkci, není-li uvedeno jinak) Constance (1998; r. Knud Vesterskov), Pink Prison (1999; r. Lisbeth Lynghøftová), seriál Morten Korch – Ved stillebaekken (TV–1999–2000, Morten Korch – U tiché kotliny; r. Finn Henriksen, Lone Scherfigová), Italtina pro začátečníky (2000, Italiensk for begyndere; r. Lone Scherfigová), dok. f. I kajak til verdens ende (TV–2000, V kajaku až na konec světa; r. Andreas Hvidt), HotMen CoolBoyz (2000; r. Knud Vesterskov), Het zuiden (2004, Na jih; r. Martin Koolhoven), kolektivní film 26 režisérů Visions of Europe (2004, Vize Evropy), All About Anna (2005, Vše o Anně; r. Jessica Nilssonová), The Erotic Man (2010, Mužská erotika; r. Jørgen Leth), Královská aféra (2012, En kongelig affære; r. Nikolaj Arcel), I Am Here (2014, Jsem tady; r. Anders Morgenthaler).

-fik-

Vallée, Jean-Marc k filmu Klub poslední naděje

JEAN-MARC VALLÉE (nar. 9. 3. 1963, Montreal) vystudoval film na Quebecké univerzitě v rodném městě. Zaujal krátkou komedií Stereotypy, vyznamenanou na několika festivalech, a v celovečerní tvorbě debutoval úspěšným hitchcockovským thrillerem Černá listina (nominace na cenu Genie za režii a střih). Natočil dva krátké snímky ze zamýšlené trilogie o vztahu otce a syna Kouzelné květiny (cena Genie) a Kouzelná slova (cena Jutra) a podílel se na televizních seriálech Strangers (Cizinci – TV) a The Secret Adventures of Jules Verne (Tajná dobrodružství Julesa Vernea). Režiroval dva nízkorozpočtové žánrové filmy ve Spojených státech a po návratu do Kanady slavil mimořádný ohlas u diváků i kritiky příběhem dospívání homosexuálního mladíka, odehrávajícím se v 60. a v 70. letech, Dar od Boha, za nějž kromě Ceny pro nejlepší kanadský film na Mezinárodním filmovém festivalu v Torontu a Ceny za scénář a režii na Mezinárodním filmovém festivalu v Gijónu dostal obě výroční kanadské ceny, Genie a frankofonního Jutru ve třech hlavních kategoriích (scénář, režie, film). Následovalo britské historické drama Mladá Viktorie, oceněné mimo jiné Oscarem za kostýmy, a další kanadský film Café de Flore, jenž mimo jiné dostal nominace na obě domácí výroční ceny za režii i za film. Jeho nejlepším dílem je příběh podle skutečnosti Klub poslední naděje (nominace na Oscara za střih), jehož herečtí představitelé Matthew McConaughey a Jared Leto dostali Oscary (plus mimo jiné nominace na nejlepší film). – Filmografie (režie, není-li uvedeno jinak): kr. f. Stéréotypes (1992, Stereotypy; + střih), inspirovaný klasickými americkými díly, drama soudní korupce Liste noire (1995, Černá listina; + střih), kr. f. Les fleurs magiques (1995, Kouzelné květiny; + sc., střih, prod.) a Les mots magiques (1997, Kouzelná slova; + sc., střih, prod.), western Los Locos (1997; + střih), natočený podle scénáře a v produkci hlavního představitele Maria Van Peeblese, drama ženy, která se vzepře násilnickému milenci, Loser Love (1999, Šupácká láska), příběh quebecké rodiny C.R.A.Z.Y. (2005, Dar od Boha; + spol. sc., spol. prod., herec – V), čerpající ze vzpomínek přítele z dětství Françoise Boulaye, portrét mladé panovnice podle scénáře Juliana Fellowese The Young Victoria (2008, Královna Viktorie – V) s Emily Bluntovou, dva zdánlivě nesouvisející příběhy lásky, odehrávající se v Paříži 60. let a po letech v Montrealu, Café de Flore (2011; + sc., spol. prod., herec – TV) s Vanessou Paradisovou, drama texaského elektrikáře, jenž se po nakažení virem HIV stane průkopníkem alternativních forem léčby AIDS, Klub poslední naděje (2013, Dallas Buyers Club; + spol. střih), adaptace vzpomínkové knihy Cheryl Strayedové Wild (2014, Divočina) s Reese Witherspoonovou.

-mim-

Vanier, Nicolas k filmu *Bella a Sebastián*

NICOLAS VANIER (nar. 5. 5. 1962, Dakar, Senegal) vystudoval na přání rodičů zemědělskou školu v Montargis, ale brzy nato se vydal ve stopách svého životního vzoru, spisovatele, cestovatele a dobrodruha Jacka Londona. První výpravu podnikl roku 1982 do Laponska. Od té doby cestoval střídavě po Skandinávii, Kanadě a Aljašce, projel křížem krážem Sibiř a několik měsíců žil mezi nomády v Arktidě. Zásadně se pohybuje tradičními dopravními prostředky domorodých obyvatel a snaží se maximálně respektovat tamní přírodu, zvířata a lidi. Živí se i jako chovatel psů pro psí spřežení. S rodinou pobývá střídavě ve Francii a v Kanadě. O zážitcích z ledových koutů světa natočil několik dokumentárních a hraných filmů, napsal mnoho reportáží a publikoval řadu obrazových či beletristických knih pro dospělé i pro děti, z nichž česky vyšly tituly *Dítě sněžných plání* (1995, česky 2005), *Bílá odysea* (1999; česky 2003), *Zpěv dalekého severu I.: Lovce snů* (2000, česky 2004), *Zpěv dalekého severu: Bílá bouře* (2000, česky 2004) a Vanierovo zpracování předlohy Cécile Aubryové *Bella a Sebastián* (2013, česky 2014). – *Filmografie* (scénář a režie, není-li uvedeno jinak): (celovečerní dokumentární cestopisy) *Coueurs des bois* (1985, *Lesní běžci*; r. Alain Rastoing; sc.), *Le triathlon historique /1. Caravane, 2. Rivière ouverte, 3. Partage des faux/* (1987, *Historický triatlon*), *Le voyageur du froid/Au nord de l'hiver* (1992, *Zimní cestovatel*), *L'enfant des neiges* (1995, *Dítě sněžných plání*; + spol. kam.), *L'odyssée blanche* (1999, *Bílá odysea*), *Chiens des neiges* (2006, *Sněžní psi*), *L'odyssée sibérienne* (2006, *Sibiřská odysea*); (celovečerní hrané filmy) portrét padesátiletého lovce Normana Winthera, který žije se svou indiánskou ženou a v rovnováze jak s přírodou tak sám se sebou uprostřed kanadské divočiny, *Le dernier trappeur* (2004, *Poslední traper* – TV), dramatický příběh sblížení mladého sibiřského pastevce s vlčí rodinou *Loup* (2009, *Vlk – V*), dobrodružný příběh přátelství chlapce a psa z francouzských Alp za druhé světové války podle knihy a televizního seriálu Cécile Aubryové *Bella a Sebastián* (2013, *Belle et Sébastien*; + spol. sc.). -fik-

Wadimoff, Nicolas k filmu *Operation Libertad*

NICOLAS WADIMOFF (nar. 1964, Ženeva) vystudoval film na Quebecké univerzitě v Montrealu (UQAM; 1987) a působil ve švýcarské televizi. Natáčel televizní pořady z různých koutů světa (Libye, Alžírsko, Palestina, Rwanda a podobně). V roce 1997 realizoval svůj první celovečerní hraný film *Ilegálové*. Byl spoluzakladatelem produkční firmy Caravan, pro niž točil různé propagační a dokumentární filmy, především z oblasti sportu a dobrodružství. V roce 2002 Caravan opustil, aby se mohl věnovat vlastní tvorbě, avšak už o rok později založil další produkční společnost Akka Films. Na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně 2010 získal Cenu ekumenické poroty za dokument *Aisheen* (*Stále naživu v Gaze*). – *Filmografie*: (scénář a režie, není-li uvedeno jinak) kr. dok. *Le bol* (1991, *Miska*; + kam., prod.), dok. o arabském boxerském klubu v izraelské Galileji *Les gants d'or d'Akka* (1992, *Zlaté rukavice z Akka*), hraný debut o šestici utečenců, usilujících dostat se ze severní Evropy do Kanady, *Clandestins* (1997, *Ilegálové*), road movie o chlapci, který se chce dostat na zápas světového poháru v kopané v Marseille, *Mondialito* (2000; + prod.), drama o osudech obyvatel jednoho domu 15, rue des Bains (2000), snímek o přátelství těžce nemocné holčičky s desetiletým bývalým dětským vojákem z Konga, nazvaný *Kadogo*, *l'enfant-soldat* (TV–2002, *Kadogo, dětský voják*), dokument o týmu, účastnícím se slavného jachtařského závodu o Americký pohár, *Alinghi: The Inside Story* (2003, *Alinghi: Příběh ze zákulisí*; + kam., prod.), dokument o společné akci šestice Izraelců a Palestinců, účastníků mírové konference v Ženevě o Blízkém východě, *L'accord* (2005, *Souzvuk*; spol. r. Béatrice Guelpaová), fiktivní dokument z roku 2026 o možném zneužití biotechnologií *Les mystères de Monte Sana* (TV–2007, *Tajemství z Monte Sana*; spol. r. Léo Singer), účast na dokumentární televizní sérii *Toutes les télés du monde* (TV–2007, *Všechny televize světa*), dokument o životě Palestinců v pásmu Gazy, *Aisheen /Still Alive in Gaza/* (2010, *Aisheen /Stále naživu v Gaze/*; + spol. kam., koproducent), politický snímek o akci skupiny anarchistů v roce 1978 *Operation Libertad* (2012; + spol. prod.), dokument o právnících, pátrajících po válečných zločinech, *Chasseurs de crimes* (2014, *Lovci zločinů*; spol. r. Juan José Lozano); (produkce, či spolupráce na ní, není-li

uvedeno jinak) střm. kolektivní f. Palestine, Summer 2006 (2006), Anonymes (2009, Bezejmenní; r. Raja Amariová), dok. f. Fix ME (2009; r. Raed Andoni), Les mécréants (2011, Bezvěrci; r. Mohcine Besri), Rouge parole (2011, Rudé slovo; r. Elyes Baccar), dok. Mon père, la révolution et moi (2013, Můj otec, revoluce a já; r. Ufuk Emiroglu). -tbk-

Wajda, Andrzej k filmu Walesa: Člověk naděje

ANDRZEJ WAJDA (nar. 6. 3. 1926, Suwałki, dnes Podleské vojvodství – zem. 9. 10. 2016, Varšava) byl synem polského důstojníka, jenž zahynul při katyňském masakru (jemu i dalším obětem věnoval Wajda snímek Katyň). Během války působil v protiněmeckém odboji. V letech 1946–1950 studoval malířství na krakovské Akademii výtvarných umění a potom režii na Polské vysoké filmové škole v Lodži (PWSF) ve třídě Aleksandera Forda (1953). Prosadil se v druhé polovině 50. let stěžejními dramaty Kanály a Popel a démant, jež se zabývaly válečnými a těsně poválečnými událostmi. Později proslul jako vynikající adaptátor zejména polské klasické i moderní literatury (hlavně děl Jarosława Iwaszkiewicze) a jako tvůrce velkých historických pláten (Popel, Země zaslíbená, Danton, Katyň). Věnoval se však i soudobým společenským problémům s jasnou snahou poukázat na drastické zásahy socialistického systému do individuálních životů (Člověk z mramoru, Člověk ze železa, Walesa: Člověk naděje). Od roku 1959 byl Wajda rovněž významným divadelním režisérem (jeho působišti byly zejména Stary Teatr v Krakově a varšavský Teatr Powszechny, jež v sezoně 1989–1990 vedl). Uplatnil se též v různých funkcích v polské i světové kinematografii (byl mimo jiné čestným předsedou Svazu polských filmařů i Federace polských filmových klubů a čestným členem Svazu polských výtvarných umělců) i v politice (spolupracoval se Solidaritou a v letech 1989–1991 byl senátorem). V roce 2002 založil ve Varšavě Mistrovskou školu filmové režie Andrzeje Wajdy. Jeho díla získala mnoho mezinárodních cen, mimo jiné Kanály (Zvláštní cena poroty ex aequo v Cannes 1957), Popel a démant (Cena FIPRESCI v Benátkách 1959), Březový háj (Zlatá medaile za režii v Moskvě 1971), Veselka (Stříbrná mušle v San Sebastiánu 1973), Země zaslíbená (Zlatá medaile ex aequo v Moskvě 1975, Zlatý Hugo v Chicagu 1975, Zlatý klas ve Valladolidu 1977), Člověk z mramoru (Cena FIPRESCI ex aequo v Cannes 1978), Bez umrtvení (Cena ekumenické poroty v Cannes 1979), Dirigent (Cena FIPRESCI v San Sebastiánu 1980), Člověk ze železa (Zlatá palma a Cena ekumenické poroty v Cannes 1981), Danton (César za režii, Cena Louise Delluca), Puškvorec (Evropské filmové ceny – Cena FIPRESCI, Cena Alfreda Bauera v Berlíně 2009). Vedle polských i zahraničních státních vyznamenání (Důstojnický kříž Čestné legie, Komandér francouzské Čestné legie, Velký kříž Řádu zásluh Spolkové republiky Německo, Velký kříž Řádu obrození Polska, Řád Bílého orla), několika čestných doktorátů na světových univerzitách nebo členství ve francouzské Akademii, lze uvést jen jeho nejvýznamnější filmová ocenění za celoživotní tvorbu: César (1982), Evropská filmová cena (1990), Zlatý lev na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách (1998), Zlatý Golem za celoživotní dílo na Mezinárodním filmovém festivalu v Praze 1996, Oscar (1999), Zlatý medvěd na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně (2006) nebo Zlatá kamera na Art Filmu v Trenčianských Teplicích (2006). Je autorem několika knih o filmu. Byl hostem na českých filmových festivalech. O jeho životě a díle vznikla řada dokumentů, například uvedené v Československé televizi střm. Má dáti, dal... Andrzej Wajda o sobě a střm. Andrzej Wajda: Róbmy zdjęcie! (2008, Andrzej Wajda natáčí „Katyň“; r. Maciej Cuske, Thierry Paladino, Marcin Sauter, Piotr Stasik – TV) a střm. Kredyt i debet – Andrzej Wajda o sobie (1999, Andrzej Wajda o sobě; r. Andrzej Wajda – TV) nebo ten poslední Wajda 90 (2016; r. Tomasz Sztuka). Z českých publikací o filmaři lze uvést stručnou monografii Andrzej Wajda (autor Otakar Váňa, Československý filmový ústav, Praha 1971) a Moje filmy / Andrzej Wajda (nakladatelství Votobie, Olomouc 1996). Jeho manželkou byla herečka Beata Tyszkiewiczová, s níž má dceru Karolinu Wajdovou (nar. 1967), která je herečkou a pomocnou režisérkou. Od roku 1972 byl ženatý s herečkou a návrhářkou kostýmů Krystynou Zachwatowiczovou. – *Filmografie: (scénář či spolupráce na scénáři, režie, není-li uvedeno jinak)* kr. školní filmy Zły chłopiec (1951, Zlý chlapec), Ceramika iłżecka (1951, Ilžská keramika) a Kiedy ty spisz (1953, Když spíš), Pętka z Barské ulice (1953, Piątka z ulicy

Barskiej; spol. režie), Trzy opowieści (1953, Tři příběhy; spol. sc.), odbojářské drama Nezvaní hosté (1954, Pokolenie; režie), kr. dok. Idę do słońca (1955, Jdou ke slunci), tragický příběh z Varšavského povstání Kanály (1956, Kanał; režie), adaptace románu Jerzyho Andrzejewského o poválečném střetu dvou mladých členů Armii Krajowej s komunisty Popel a démant (1958, Popiół i diament), drama o marném boji polské kavalérie po přepadení Polska v roce 1939 Lotna (1959, Lotna), psychologický snímek o deziluzi mladých lidí, hledajících smysl života, Nevinní čarodějové (1960, Niewinni czarodzieje; režie), adaptace románu Kazimierze Brandyse o židovském studentovi, ukrývajícím se za okupace ve Varšavě mimo ghetto, Samson (1961, Samson), adaptace povídky N. S. Leskova Lady Macbeth z Mcenského újezdu (1961, Sibirska leśi Magbet; režie), natočená v Jugoslávii, poté dále polská povídka (Varšava/Warszawa) z mezinárodního projektu Láska ve dvaceti letech (1962, L'amour à vingt ans; režie), historické drama z napoleonských válek podle románu Stefana Żeromského Popely (1965, Popioły; režie), historický snímek podle prózy J. Andrzejewského o dětské křížácké výpravě do Palestiny ve 13. století Gates to Paradise (1967, Brány ráje), střm. f. Przekładaniec (TV–1968, Poskládaný), psychologické drama, inspirované osudem Wajdova častého herce Zbigniewa Cybulského, Vše na prodej (1968, Wszystko na sprzedaż), smutná milostná komedie Lov na mouchy (1969, Polowanie na muchy; režie), poéma o mladíkovi, který se po osvobození z koncentráku ocitá v americkém sběrném táboře, Krajina po bitvě (1970, Krajobraz po bitwie), přepis Iwaszkiewiczovy povídky o dvou bratrech, žijících na lesní samotě, Březový háj (1970, Brzezina), kr. f. Pierwsza miłość (TV–1971, První láska; r. Sylwester Chęciński; sc.), osobitá verze příběhu Piláta a Ježíše Krista podle románu Michaila Bulgakova Mistr a Markétka, nazvaná Pilatus und andere (1971, Pilát a ti druzí; + spol. výprava, spol. kostýmy, herec), přepis populární hry Stanisława Wyspiańskiego, přinášející ironický portrét polské společnosti z přelomu 19. století, Veselka (1972, Wesele; režie), adaptace románu Stanisława Reymonta, zachycující zrod městské průmyslové společnosti v Lodži koncem 19. století, Země zaslíbená (1974, Ziemia obiecana), zpracovaná i jako televizní seriál (1975), přepis románu Josepha Conrada Hranice stínu (1976, Smuga cienia), kritické účtování se socialismem padesátých let prostřednictvím příběhu zneužitého úderníka, Člověk z mramoru (1976, Człowiek z marmuru; režie), celovečerní dok., zachycující inscenaci Teatru Cricot 2, Umarla klasa. Seans T. Kantora (TV–1976, Mrtvá třída. Představení T. Kantora; režie), Konkurs na život (1976, Zdjęcia próbne; r. Agnieszka Hollandová, Paweł Kędzierski, Jerzy Domaradzki; herec), střm. dok. o výtvarníkovi Ludwigu Zimmererovi Zaproszenie do wnętrza (TV–1978, Pojdźte, prosím, dovnitř), příběh novináře, prožívajícího manželskou krizi na pozadí krize polské společnosti, Bez znieczulenia (1978, Bez umrtvení; + herec – TV), adaptace povídky J. Iwaszkiewicze o nostalgickém návratu do mládí v době před první světovou válkou Slečny z Vlčí (1979, Panny z Wilka; režie), dok. o J. Iwaszkiewiczovi Pogoda domu niechaj będzie z tobą... (1979, Ať tě provází mír domova...), komorní příběh o manželské krizi a o střetu lidí s odlišnými morálními postoji Dirigent (1979, Dyrygent; režie), televizní seriál Z biegiem lat, z biegiem dni... (TV–1980, Jak běžely roky a dny...; režie), pokračování příběhu někdejšího úderníka na pozadí dramatických událostí v Polsku v červenci 1980 Człowiek z żelaza (1981, Člověk ze železa; režie – V), adaptace hry Stanisławy Przybyszewské o sporech mezi vůdci Velké francouzské revoluce Danton (1982, Danton – V), přepis knihy Rolfa Hochhuta o situaci v německém zázemí během druhé světové války Eine Liebe in Deutschland (1983, Láska v Německu – TV), milostný příběh z jara roku 1939 podle vzpomínkové knihy Tadeusze Konwického Kronika milostných nehod (1985, Kronika wypadków miłosnych), adaptace románu F. M. Dostojevského Běsi (1988, Les possédés), životopisné drama o ochránci židovských dětí v období okupace Korczak (1990; režie), autentické drama z Varšavského povstání Pierścionek z orłem v koronie (1992, Prstýnek s orlem v koruně), adaptace románu F. M. Dostojevského Idiot, natočená v Japonsku pod názvem Nastazja (1994), zpracování rané povídky J. Andrzejewského z doby Varšavského povstání Wielki Tydzień (1995, Velikonoční týden), přepis významného románu Tomka Tryzny o bolestném dospívání patnáctileté dívky Panna Nikt (1996, Slečna Nikdo; režie), dok. televizní série Andrzej Wajda. Moje notatki z historii (TV–1996, Andrzej Wajda. Moje

poznámky z dějin), historický epos podle slavné básnické skladby Adama Mickiewicze Pan Tadeáš (1999, Pan Tadeusz), dok. Kredyt i debet. Andrzej Wajda o sobie (TV–1999, Má dáti, dal... Andrzej Wajda o sobě – TV), adaptace románu Stanisława Rembeka z dusné atmosféry okupace Wyrok na Franciszka Kłosa (TV–2000, Rozsudek pro Franciszka Kłose), dok. o polské filmové škole Lekcja polskiego kina (2001, Lekce polského filmu), přepis dramatu Aleksandra Fredra z roku 1833 o sousedských svárech Zemsta (2002, Pomsta), kr. epizoda Człowiek z nadziei (Člověk naděje) z kolektivního filmu Solidarność, Solidarność... (TV–2005), historický epos o vyvraždění polských důstojníků Katyň (2007, Katyń), komorní meditace o smrti Puškvorec (2009, Tatarak; + herec), televizní záznam divadelního představení Makbet (TV–2010, Macbeth), střm. dokument o kameramanovi Edwardu Kłosińském Kręć! Jak kochasz, to kręć! (TV–2010, Toć! Kiedy milujeś, tak toć!), monumentální životopisný snímek Walesa: Człowiek nadziei (2013, Wałęsa. Człowiek z nadziei; režie), dok. o autorově inscenaci Dostojevského Běsů v roce 1971, nazvaný „Běsi“ po latach (2013, „Běsi“ po letech; režie), umělecký dok. Zwiąźta kronika času (2015, Stručná kronika času; spol. r. Marek Brodzki), životopisný snímek o polském malíři Władysławu Strzemińském Pavidoki (2016, Paobrazy; režie). -tbk-

Warmerdam, Alex van k filmu Borgman

ALEX VAN WARMERDAM (nar. 14. 8. 1952, Haarlem, Severní Holandsko), studoval grafický design a malbu na amsterdamské Akademii Gerrita Rietvelda. S bratry Marcem van Warmerdamem (nar. 1954), pozdějším divadelním a filmovým producentem, a hudebníkem Vincentem van Warmerdamem (nar. 1956), byli spoluzakladateli hudebně divadelních společností Hauser Orkater (1972) a De Mexicaanse Hond (1980), které uváděly jeho hry, v nichž též účinkoval a podílel se na výpravě. Po několika krátkých a televizních filmech debutoval v roce 1986 v celovečerní hrané tvorbě snímkem Abel, oceněným cenou za režii a cenou nizozemských filmových kritiků na Nizozemském filmovém festivalu 1986. Od té doby jeho díla skládala řadu domácích i mezinárodních ocenění, mimo jiné Cenu EFA za evropský mladý film (Seveřané) nebo Cenu FIPRESCI na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách 2009 (Poslední dny Emmy Blankové). Z domácích uznání na Nizozemském filmovém festivalu lze uvést Cenu za režii snímku Seveřané, cenu za nejlepší film Borgman, Ceny za nejlepší scénář filmů Číšník, Poslední dny Emmy Blankové a Borgman a Cenu kritiky za Šaty. V roce 1993 založil s Marcem produkční společnost Graniet Film, v níž realizuje své bizarní černé komedie, ve kterých i pravidelně hraje. Je autorem románu De hand van een vreemde (Cizincova ruka). Za svou tvorbu získal prestižní Kulturní cenu prince Bernharda a Holandsko-vlámskou cenu pro dramatika. V roce 2010 byl hostem Febiofestu v rámci přehlídky svých filmů. Jeho manželkou je herečka Annet Malherbeová, s níž má dva syny, Meese van Warmerdama a Houka van Warmerdama. – Filmografie: (scénář, režie a herec, není-li uvedeno jinak) kr. filmy Adelbert (1977; r. Dick Maas; herec), Entrée Brussels (1978; r. Frans Weisz; sc., herec) a Striptease (1979), televizní filmy Zie de mannen vallen (TV–1980, Vidět padat muže; r. Jop Pannekoek; sc., herec), Gossamer (TV–1980, Babí léto; r. Anton Kothuis; herec) a Graniet (TV–1982, Žula), kr. f. De stedeling (1984, Měšťák), absurdní komedie Abel (1986), surrealistická černá komedie De noordelingen (1992, Seveřané), hořká komedie, sledující „příběh“ dámských šatů, De jurk (1996, Šaty; + prod.), milostná komedie o negramotném venkovanovi, jemuž manželka najme mladou učitelku, Kleine Teun (1998, Malý Tony; + prod., hudba), černá komedie na motivy pohádky o Jeníčkovi a Mařence, nazvaná Grimm (2003; + prod., hudba), hořká komedie o smolařském titulním hrdinovi Ober (2009, Číšník; + prod.), černá komedie o vzpouře služebnictva v domě umírající staré ženy De laatste dagen van Emma Blank (2009, Poslední dny Emmy Blankové; + hudba), Black Out (2012; r. Arne Toonen; herec) černá komedie Borgman (2013). -tbk-

Waters, Mark k filmu Vampire Academy

MARK WATERS (vlastním jménem Mark Stephen Waters, nar. 30. 6. 1964, Wyandotte, Michigan) vyrůstal v indianském South Bendu. Během studií na Pensylvánské univerzitě

(1982–1986) přešel z lékařské přípravy na divadelní fakultu a po promoci působil na sanfranciských jevištích jako herec a režisér. V roce 1994 absolvoval režisérský program Amerického filmového institutu (AFI). Zaujal hned svojí celovečerní prvotinou Dům přitakání, natočenou podle divadelní hry Wendy MacLeodové a uvedenou na několika festivalech (mimo jiné Sundance, Deauville, Chicago). Získal angažmá v Hollywoodu, kde dosáhl největšího komerčního ohlasu komediami Mezi námi děvčaty a Protivný sprostý holky. Jako producent nezávislé romantické komedie 500 dnů se Summer byl nominován na Cenu ISA. Režíroval pilotní epizody televizních seriálů Made in Jersey (2012; + spol. prod.) a Witches of East End (2013, Čarodějky z East Endu; + spol. prod.). V listopadu 2000 se oženil s herečkou Dinou Spybeyovou, která přijala jeho příjmení a se kterou má dvě dcery. Jeho starší bratr Daniel Waters je úspěšným scenáristou (například Hudson Hawk, Batman se vrací, Demolition Man). – *Filmografie*: (režie, není-li uvedeno jinak) černá komedie o mentálně labilní dívce, která si myslí, že je Jackie Kennedyová, The House of Yes (1997, Dům přitakání; + sc.) s Parker Poseyovou, romantická komedie Head over Heels (2001, Vzhůru nohama – V) s Monicou Potterovou a Freddieem Prinzem, Jr., skutečný příběh z poloviny 80. let o snahách prosadit na obaly hudebních alb upozornění na závadnost textů Warning: Parental Advisory (TV–2002, Rodičovské varování) s Jasonem Priestleym, remake fantastické veselohry o matce a dospívající dceři, jež si navzájem prohodí svá těla, Mezi námi děvčaty (2003, Freaky Friday) s Jamií Lee Curtisovou a Lindsay Lohanovou, studentská komedie Protivný sprostý holky (2004, Mean Girls) s Lindsay Lohanovou a Rachel McAdamsovou, romantická duchařská komedie A co když je to pravda? (2005, Just Like Heaven) s Reese Witherspoonovou a Markem Ruffalem, dobrodružný rodinný snímek Kronika rodu Spiderwicků (2007, The Spiderwick Chronicles) s Freddieem Highmorem v ústřední dětské dvojroli, neprodaný pilotní snímek Eva Adams (TV–2009; + spol. prod.), romantická komedie Bejvalek se nezbavíš (2009, Ghosts of Girlfriends Past; + spol. prod.) s Matthewem McConaugheyem a Jennifer Garnerovou, veselohra Pan Popper a jeho tučňáci (2011, Mr. Popper's Penguins; + spol. prod.) s Jimem Carreym, adaptace románu Richelle Meadové Vampire Academy (2013, Vampire Academy; + spol. prod.); (podíl na produkci či výkonné produkci) Sorry, Haters (2005, Pardon, nenávisťníci; r. Jeff Stanzler), 500 Days of Summer (2009, 500 dnů se Summer; r. Marc Webb – V).

-mim-

Waugh, Scott k filmu Need for Speed

SCOTT WAUGH (nar. 22. 8. 1970, Los Angeles) je synem známého kaskadéra Freda Waughy (1932–2012). Studoval na Kalifornské univerzitě v Santa Barbaře a od mládí působil jako kaskadér. Měl i drobné herecké role. Věnoval se producentské činnosti a v roce 2006 byl spoluzakladatelem společnosti Bandito Brothers, specializované na instruktážní audiovizuální projekty, mimo jiné pro různé složky americké armády. Prosadil se i jako tvůrce reklamních spotů pro digitální hry nebo pro sportovní podniky (NASCAR, NHL). Byl tři roky prezidentem prestižní oborové organizace Stunts Unlimited. S otcem se podílel na projektu inovativní ruční kamery Pogo Cam, používané při kaskadérských scénách. Jako režisér debutoval spolurežii snímku Čin odvahy. Jeho bratr Ric Roman Waugh (nar. 1968) se rovněž vypracoval z kaskadéra na režiséra. – *Filmografie*: (režie, není-li uvedeno jinak) paradokumentární akční válečný thriller o jednotce SEAL, vyslané na záchranu uneseného agenta CIA, Act of Valor (2012, Čin odvahy; spol. r. Mike McCoy; spol. střih, spol. prod.), akční automobilový příběh Need for Speed (2014, Need for Speed; + spol. střih, spol. prod.); (produkce či podíl na ní, není-li uvedeno jinak) 12 Bucks (1998, Dvanáct dolarů; r. Wayne Isham; + spol. sc., herec), sportovní dokumenty Step Into Liquid (2003, Krok do vody; r. Dana Brown; + spol. střih), Dust to Glory (2005, Prachem ke slávě; r. Dana Brown; + spol. střih), Gearhead: The Legend of Mickey Thompson (2007, Gearhead: Legenda o Mickeym Thompsonovi; r. John Bilecky) a Waiting for Lightning (2012, Čekání na blesk; r. Jacob Rosenberg).

-tbk-

Webb, Marc k filmu The Amazing Spider-Man

MARC WEBB (vlastním jménem Marc Preston Webb, nar. 31. 8. 1974, Bloomington, Indiana) vyrůstal ve wisconsinském Madisonu. Během studia angličtiny na Colorado College se začal věnovat filmu jako asistent při postprodukcí dokumentárních snímků. Získal praktické zkušenosti jako střihač a přestěhoval se do Los Angeles, kde se prosadil jako režisér víc než stovky hudebních videoklipů (mimo jiné Anastacia, Good Charlotte, Green Day, Maroon 5, Brand New, Yellowcard, My Chemical Romance, Switchfoot, Jimmy Eat World, Snow Patrol, Weezer, Fergie, All American Rejects). Režiroval také epizody televizních seriálů The Office (Kancel – TV), Lone Star (Osamělá hvězda) a byl výkonným producentem sitcomu ze zákulisí politické kampaně Battleground (2012, Bojiště). Upoutal pozornost svým celovečerním debutem, neobvyklou romantickou komedií 500 dnů se Summer, v níž hlavní role vytvořili Joseph Gordon-Levitt a Zooey Deschanelová. Na základě jejího odborného ohlasu (mimo jiné Cena ISA za scénář a nominace na Zlatý glóbus za nejlepší komedii/muzikál a za mužský herecký výkon) i divácké přízně mu byla studiem Columbia svěřena režie nové verze Spider-Mana. – *Filmografie (režie)*: kr. f. Seascape (2003), 500 Days of Summer (2009, 500 dnů se Summer – V), The Amazing Spider-Man (2012, The Amazing Spider-Man), The Amazing Spider-Man 2 (2014, The Amazing Spider-Man 2). -mim-

Wells, John k filmu Blízko od sebe

JOHN WELLS (vlastním jménem John Marcum Wells, nar. 28. 5. 1956, Alexandria, Virginie) je synem episkopálního kněze a vyrůstal v coloradském Denveru. Vystudoval drama na Carnegie-Mellonově univerzitě v Pittsburghu (1979) a pak absolvoval filmovou a televizní fakultu Jihokaliifornské univerzity (USC; 1982). Nějaký čas působil v divadle, než začal pracovat jako televizní producent. První úspěch mu přinesly seriál z vietnamské války China Beach (1988–1991; + spol. sc.), za nějž dostal čtyři nominace na Emmy, a proslulý lékařský seriál ER (1994–2009, Pohotovost; + spol. sc., spol. režie – TV), za nějž měl ze sedmi nominací jednu Cenu Emmy za nejlepší drama a další tři scenáristické a jednu režijní nominaci. Nejvíce cen (čtyři Emmy ze sedmi nominací) posbíral seriál ze zákulisí Bílého domu The West Wing (1999–2006, Západní křídlo; + spol. sc. – TV). Další Emmy získal dokumentární speciál o jeho natáčení. Wells se jako výkonný producent podílel i na dalších televizních seriálech, mimo jiné Trinity (1998–1999; + spol. sc.), Third Watch (1999–2005, Třetí hlídka; + spol. sc. – TV), Citizen Baines (2001, Občan Baines; + spol. sc.), Presidio Med (2002–2003, Nemocnice Presidio; + spol. sc. – TV), Jonny Zero (2005), The Evidence (2006, Důkazy), Smith (2006; + nám., spol. sc.), Southland (2009–2013, Policajti z L. A.; + spol. sc.), Shameless (2011–2013, Bezostyšní; + spol. sc., spol. režie). Zabodoval ještě dramatem podle skutečného případu Paní Harrisová a minisérií podle románu Jamese M. Caina Mildred Pierceová; za obě díla byl znovu nominován na Emmy. Produkoval také řadu neprodaných pilotů. Oba jeho režijní pokusy vzbudily značnou diváckou i odbornou pozornost. Mladší bratr Llewellyn Wells s ním často spolupracuje jako producent. – *Filmografie: (podíl na produkci či výkonné produkci, není-li uvedeno jinak)* Nice Girls Don't Explode (1987, Hodné dívky nevybuchují; r. Chuck Martinez), The Nightman (TV–1992, Hotel u jezera; r. Charles Haid; + spol. sc. – TV), Angel Street (TV–1992, Ulice andělů; r. Rod Holcomb; + sc. – V), Entertaining Angels: The Dorothy Day Story (1996, Andělé naděje: Příběh Dorothy Day; r. Michael Ray Rhodes; sc. – V), Peacemaker (1997, The Peacemaker; r. Mimi Lederová), The Grey Zone (2001, Šedá zóna; r. Tim Blake Nelson – V), One Hour Photo (2002, Expres foto; r. Mark Romanek – V), Daleko do nebe (2002, Far from Heaven; r. Todd Haynes), The Good Thief (2002, Férovej zloděj; r. Neil Jordan – V), Bílý oleandr (2002, White Oleander; r. Peter Kosminsky), The Big Time (TV–2002, Zlatá doba; r. Paris Barclay – TV), Party Monster (2003, Party Monster; r. Fenton Bailey, Randy Barbato), Camp (2003, Letní tábor; r. Todd Graff – TV), Company (2003, The Company; r. Robert Altman), A Home at the End of the World (2004, Domov na konci světa; r. Michael Mayer – TV), A Dirty Shame (2004, Chlípnost nade vše; r. John Waters – V), Duma (2005, Můj kamarád gepard; r. Carroll Ballard – V), Nearing Grace (2005, Kouzlo Grace; r. Rick Rosenthal – TV), The Notorious Bettie Page (2005, Ta známá Bettie Page; r. Mary Harronová – TV), Mrs.

Harris (TV–2005, Paní Harrisová; r. Phyllis Nagyová – V), Doom (2005, Doom; r. Andrzej Bartkowiak), Infamous (2006, Pochybná sláva; r. Douglas McGrath – V), An American Crime (2007, Americký zločin; r. Tommy O'Haver – V), Savage Grace (2007, Divoká krása; r. Tom Kalin – TV), I'm Not There (2007, Beze mě: Šest tváří Boba Dylana; r. Todd Haynes – V), Konečně spolu (2007, Then She Found Me; r. Helen Huntová), Gigantic (2008, Gigantický; r. Matt Aselton – TV), Motherhood (2009, Mateřské galeje; r. Katherine Dieckmannová – V), Cracks (2009, Trhliny; r. Jordan Scottová – V), Dirty Girl (2010, Zlobivá holka; r. Abe Sylvia), Mildred Pierce (TV–2011, Mildred Pierceová; r. Todd Haynes – TV); (režie, není-li uvedeno jinak) drama mužů, čelících ztrátě zaměstnání ve velké společnosti, The Company Men (2010, Manažeři; + sc., spol. prod.) s Benem Affleckem a Tommym Lee Jonesem, adaptace divadelní hry Tracyho Lettse Srpen v zemi Indiánů pod názvem Blízko od sebe (2013, August: Osage County) s Meryl Streepovou a Julií Robertsovou. -mim-

White, Stiles k filmu Ouija

STILES WHITE (nar. 196?, Houston, Texas) vystudoval Pepperdineovu univerzitu v Malibu (1991). Po různých příležitostných zaměstnáních nastoupil jako asistent ve Studiu Stana Winstona, kde se vypracoval na produkčního a podílel se na zvláštních efektech řady známých titulů (mimo jiné Lovci lvů, Relic, Hon na myš, Instinkt, Inspektor Gadget, Šestý smysl, Galaxy Quest, Jurský park 3). Byl jedním z tvůrců a producentem animovaného seriálu Da Boom Crew (2004) a společně s manželkou Juliet Snowdenovou psali filmové scénáře. Ohlas hororů Proroctví a Kletba z temnot mu umožnil přechod k režii. – *Filmografie:* (scénář či podíl na něm, není-li uvedeno jinak) Boogeyman (2004; r. Stephen Kay – V), anim. f. The Proud Family Movie (TV–2005, Rodinka Pyšných; r. Bruce W. Smith), kr. f. The Need (2006, Potřeba; r. Chris Young; + spol. prod.), Proroctví (2009, Prophecy; r. Alex Proyas), kr. f. Dead of Nowhere 3D (2011, Uprostřed ničeho; r. Chris Young), Kletba z temnot (2011, The Possession; r. Ole Bornedal), střm. dok. Hollywood Hair (2012; r. Juliet Snowdenová; kam., spol. prod.), horor Ouija (2014, Ouija; + režie) s motivem dávné spiritistické desky. -mim-

Wilsonová, Juanita k filmu Jako bych tam nebyla

JUANITA WILSONOVÁ (nar. 1970, Dublin) studovala Národní školu umění a designu v Dublinu (NCAD) a design a žurnalistiku na Dublinském technologickém institutu (DIT). Prosadila se krátkým hraným snímkem The Door (2008, Dveře), odehrávajícím se na Ukrajině, oceněným Cenou IFTA za nejlepší krátký film a nominovaným na Oscara. V celovečerní tvorbě debutovala jako scenáristka a režisérka adaptace stejnojmenného románu Slavenky Drakulićové Jako bych tam nebyla (2010, As If I Am Not There) o osudu žen, zavlčených během války v Jugoslávii v devadesátých letech dvacátého století do koncentračních táborů (ceny IFTA za nejlepší irský film a za režii). Jejím manželem je od roku 1998 producent James Flynn, s nímž se podílela na produkci snímků H3 (2001; r. Les Blair) a Inside I'm Dancing (2004, Uvnitř tančím; r. Damien O'Donnell – V). -tbk-

Wirkola, Tommy k filmu Dead Snow: Rudý vs. mrtvý

TOMMY WIRKOLA (nar. 6. 12. 1979, Alta, Finnmark, Norsko) studoval film a televizi na soukromé australské Bondově universitě v queenslandské Robině, mediální studia na univerzitě ve Finnmarku (HiF) a filmovou a televizní vědu na Lillehammerské univerzitě. Po několika amatérských a školních krátkých filmech debutoval nízkorozpočtovým snímkem Kill Buljo, inspirovaným Tarantinovým opusem Kill Bill, s nímž měl doma nečekaný úspěch. V podobném duchu drsných thrillerů či hororů, kombinovaných s černým humorem, natočil další tituly, jimiž si připravil cestu k velké mezinárodní produkci akčního hororu Jeníček a Mařenka – Lovci čarodějnic. V roce 2010 se stal spoluzakladatelem produkční společnosti Tappeluft Pictures. Často spolupracuje se scenáristou a hercem Stigem Frodem Henriksenem. – *Filmografie:* (scénář, či podíl na něm, a režie, není-li uvedeno jinak) kr. snímek Remake (2006; spol. r. Kit McDeen; + herec), dobrodružná kriminální komedie o osamělém mstiteli Kill Buljo – The Movie (2007, Kill Buljo; + spol. prod., střih, herec – V),

akční horor o střetnutí skupinky studentů a nacistických zombiů v pustině Død snø (2009, Mrtvý sníh; + písně – V), filmové zpracování původního seriálu pro internetovou televizi Kurt Josef Wagle og legenden om Fjordheksa (2010, Kurt Josef Wagle a legenda o čarodějnici z fjordu; + střih), Tomme tønner (2011, Prázdné sudy; r. Christian Wibe; herec), Hjelp, vi er russ (2011, Pomoc, jsme Rusové; r. Kenneth Olaf Hjellum; spol. prod.), Hjelp, vi er i filmbransjen (2011, Pomoc, jsme filmaři; r. Nini Bull Robshamová, Patrik Syversen; spol. prod.), svérázná hororová verze tradiční pohádky Jeníček a Mařenka – Lovci čarodějnic (2012, Hansel & Gretel: Witch Hunters), Kill Buljo 2 (2013; r. Vegar Hoel; spol. sc., spol. prod., herec), Tina & Bettina – The Movie (2012; r. Simen Alsvik; spol. prod.), pokračování úspěšného hororu Dead Snow: Rudý vs. Mrtvý (2014, Død snø 2), futuristický thriller o skupince identických sedmerčat What Happened to Monday? (2015, Co se stalo s pondělkem?), pokračování příběhů svérázných sourozenců Hansel & Gretel: Witch Hunters 2 (2015, Jeníček a Mařenka – Lovci čarodějnic 2). -tbk-

Záblacká, Ol'ga k filmu Arcibiskup Bezák Zbohom...

OL'GA ZÁBLACKÁ (nar. 31. 12. 1963, Bratislava) studovala čtyři roky zpěv u hlasového pedagoga Františka Tugendlieba a prosadila se jako zpěvačka, nejdříve v pop jazzové skupině Faun, později ve formaci Kiwi. S Vašem Patejdlem mimo jiné nazpívala píseň Mopedová, použitou ve snímku Fontána pro Zuzanu (1985; r. Dušan Rapoš). V roce 1995 spolupracovala s Davidem Kollerem jako hudební producentka. Osm let působila jako moderátorka ve Fun rádiu a jako ředitelka stála při vzniku rádia B1. Pak jako moderátorka televize Markíza, kde měla populární pořad Na streche (2002–2011). Moderovala i další televizní pořady (Magazín M, Polarity, Správny kľúč, Rhytmick, Sexesso, Smotánka, Bonzáčik nebo Debakel). Věnuje se i společenským aktivitám (Hydepark-Fórum slobody na bratislavském Hlavním náměstí, koncerty pro utečence UNHCR, sdružení Lidé proti rasismu). Pracovala jako textařka pro různé skupiny a zpěváky (Mukatado, Rob Opatovský a jiní). Jako dokumentaristka debutovala portrétem slovenského církevního hodnostáře Arcibiskup Bezák Zbohom... (2014). -tbk-

Zeïtoun, Ariel k filmu Angelika

ARIEL ZEÏTOUN (nar. 26. 9. 1949, Tunis, Tunisko) začínal jako asistent režie u filmu Tři miliardy bez výtahu (1972, Trois milliards sans ascenseur; r. Roger Pigaut). Během 70. let sbíral zkušenosti na různých postech ve filmových společnostech Gaumont Pathé a Renn Production. V listopadu 1978 založil Partner's Production, již v roce 1981 transformoval na Ajoz Films (iniciály jmen jeho čtyř dětí). Ve své činnosti se zaměřuje na projekty divácky vstřícných žánrů. Jeho snímek Vzpomínky, vzpomínky byl nominován na Césara pro nejlepší debut. – *Filmografie* (režie, není-li uvedeno jinak): romantická retrokomedie z Paříže 60. let o dvou bratřech, z nichž jeden se po návratu z vojenské služby v Alžírsku snaží pokračovat v kariéře popového zpěváka, zatímco druhý je delikventem, Souvenirs souvenirs (1984, Vzpomínky, vzpomínky), adaptace románu Gilberta Tanugiho, v níž si krachující mladý pařížský hudební producent zkomplikuje tíživou situaci exkluzivní smlouvou se dvěma americkými jazzmany, Saxo (1987; + spol. prod.), dobové drama o osudech bezohledně podnikavého Žida ve francouzském protektorátu Tuniska od počátku roku 1930 do poválečného období Le nombril de monde (1993, Pupek světa; + sc., spol. prod.), Les chiens ne font pas des chats (TV–1995, Psi nemají kočata; + spol. sc.), komedie o komiksovém ilustrátorovi, který se dozví o rodovém prokletí, postihujícím mužské příslušníky impotencí, Une femme très très amoureuse (1997, Moc a moc zamilovaná žena; + spol. sc., prod.), romantická komedie ze světa obchodu, módy, nekalé konkurence a rivality mezi etnickými skupinami XXL (1997 – TV), romantická komedie o mladé plaché antropoložce, usilující získat srdce staršího profesora, Bimboland (1998; + spol. prod. – TV), akční kriminální drama podle scénáře Luca Bessona o záchraně nemocného chlapce, jemuž se sérií loupeží snaží pomoci parta vyznavačů lezení po výškových budovách, Yamakasi: Les samouraïs des temps modernes (2001, Yamakasi – V), akční krimi o gangu nepolapitelných pařížských bankovních lupičů Le dernier gang (2007, Poslední gang; + spol. sc., spol. prod. – V), nová adaptace

dobrodružného románu Anny Golonové a Serge Golona Angelika, markýza andělů, nazvaná stručně Angelika (2013, Angélique; + spol. sc.); (produkce nebo podíl na ní): Rien ne va plus (1979, Konec sázek; r. Jean-Michel Ribes), L'école est finie (1979, Škola skončila; r. Olivier Nolin), La banquière (1980, Bankéřka; r. Francis Girod – TV), Le grand pardon (1981, Velké odpuštění; r. Alexandre Arcady – TV), Le grand frère (1982, Velký bratr; r. Francis Girod – TV), L'homme blessé (1983, Poraněný člověk; r. Patrice Chéreau), Coup de foudre (1982, Lásky na první pohled; r. Diane Kurysová), Le grand carnaval (1983, Velká maškaráda; r. Alexandre Arcady – TV), Čihadlo (1983, La palombière; r. Jean-Pierre Denis), Blanche et Marie (1985, Blanche a Marie; r. Jacques Renard), Baxter (1985; r. Jérôme Boivin – V), La galette du roi (1985, Tříkrálový koláč; r. Jean-Michel Ribes – V), Descente aux enfers (1986, Sestup do pekel; r. Francis Girod – V), Chouans! (1988, Šuani!; r. Philippe de Broca – TV), L'enfance de l'art (1988, Dětský věk umění; r. Francis Girod), Comédie d'été (1989, Letní hra; r. Daniel Vigne – V), Baby Blood (1990, Krváček; r. Alain Robak – V), Lacenaire (1990; r. Francis Girod – TV), La fille des collines (1990, Dívka z hor; r. Robin Davis – TV), Jean Galmot aventurier (1990, Jean Galmot, dobrodruh; r. Alain Maline), L'Extra Terrestre (1999, Mimozemšťan; r. Didier Bourdon), Gangsters! (2001; Gangsteři; r. Olivier Marchal – V), Père et fils (2003, Otec a synové; r. Michel Boujenah), Blueberry (2004; r. Jan Kounen – V), dok. f. D'autres mondes (2004, O jiných světech; r. Jan Kounen), Sexy Pistols (2006, Bandidas; r. Joachim Roenning, Espen Sandberg), 3 amis (2007, 3 přátelé; r. Michel Boujenah), Colombiana (2011, Colombiana; r. Olivier Megaton), Operación E (2012; Operace E; r. Miguel Courtois). -fik-

Zvjagincev, Andrej k filmu Leviatan

ANDREJ ZVJAGINCEV (vlastním jménem Andrej Petrovič Zvjagincev, nar. 6. 2. 1964, Novosibirsk, Novosibirská oblast) vystudoval hereckou fakultu na Novosibirském divadelním učilišti (1984) a hereckou fakultu na moskevském GITIS (1990). Podílel se jako herec na několika divadelních projektech a v době nouze účinkoval v reklamách. Objevil se v epizodních rolích televizních seriálů Gorjačev i drugije (1992–1994, Gorjačev a ti druzí), Budem znakomy (1999, Seznámíme se) a Kamenskaja. Smert' i nemnogo ljubvi (2000, Kamenskaja. Smrt a trochu lásky). Seznámil se s lidmi z televize REN TV a dostal tak příležitost k režii tří dílů krimiseriálu Čornaja komnata (TV–2000, Černý pokoj). Velký ohlas měl jeho celovečerní hraný debut Návrat, oceněný mimo jiné Zlatým lvem na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách 2003, cenou Evropský debut roku 2003 (EFA), Zvláštní cenou za režii a Cenou ekumenické poroty na Festivalu východoevropských filmů v Chotěbuzi 2003 a ruskou výroční cenou Nika za režii. Také jeho další snímky získaly řadu ocenění: Jelena – Zvláštní cena poroty v sekci Určitý pohled na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes 2011, ceny Nika za režii a za scénář, Cena NHK na Mezinárodním filmovém festivalu Sundance 2010, Leviatan – Cena za scénář na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes 2014, nominace na Evropskou filmovou cenu za nejlepší film, režii a scénář, nominace na Zlatý glóbus za cizojazyčný film. Zvjagincev často spolupracuje se scenáristou Olegem Něginem, s kameramanem Michailem Kričmanem a se skladatelem Philipem Glassem. – *Filmografie*: (herec) Koťonok (1996, Kocourek; r. Andrej Popov), Širli-Myrli (1999; r. Vladimir Meňšov); (režie, není-li uvedeno jinak) komorní psychologické drama o tragickém výletu dvou synů s otcem, jehož neznají, Návrat (2003, Vozvraščeniye), drama rodinné krize, způsobené přiznáním manželky, že čeká dítě s jiným mužem, Izgnaniye (2007, Vyhoštění), kr. hraný film o rozpadu milostného vztahu, natočený ve Spojených státech, Apokryfa (2009, Apokryf), drama dobře situované ženy, žijící v odcizeném vztahu s vysoce postaveným manželem, Jelena (2011), kr. filmová etuda o ženě, která si najme detektiva na odhalení manželovy nevěry, Tajna (2011, Tajemství), psychologické drama, symbolizující na úřadu muže, který se vzepře místnímu starostovi, stav společnosti v Rusku, Leviatan (2014, Levafan; + spol. sc.). -tbk-

FILMOVÁ LOUČENÍ 2014

ZAHRANIČNÍ

Přehled filmových osobností zemřelých v roce 2014

Mooreová, Juanita	173	Coutinho, Eduardo	190
Helyey, László	173	Hoffman, Philip Seymour	191
Zaentz, Saul	173	Lahiff, Craig	192
Možný, Stanislav	174	Muzii, Enzo	193
Zapataová, Carmen	174	Bull, Richard	193
Mann, Larry D.	174	François, Guy-Claude	193
Shaw, Run Run	174	Massip, José	193
Lucaová, Lorella de	174	Axel, Gabriel	193
Awajiová, Keiko	175	Bercovici, Eric	195
Foà, Arnoldo	175	Templeová, Shirley	196
Horsley, John	175	Růžička, Viktor	197
Bastedoová, Alexandra	175	Caesar, Sid	198
Shepherd, Richard	176	Olszewski, Jan	198
Pack, Roger Lloyd	176	Martyňuk, Georgij	198
Johnson, Russell	176	Waite, Ralph	198
Senová, Suchitra	176	Żebrowski, Edward	198
Marshalllová, Sarah	177	Capitani, Remo	199
Hessler, Gordon	177	Malcolm, Christopher	199
Starr, Ben	178	Murakami, Jimmy T.	200
Continiello, Ubaldo	178	Perrin, Marco	200
Galewicz, Janusz	178	Ucci, Toni	200
Jacks, James	178	Tierney, Malcolm	200
Chudoba, Andrej	179	Rosič, Džoko	201
Avalos, Luis	179	Csalaová, Zsuzsa	201
Mazzacurati, Carlo	179	Ramis, Harold	201
Ortolani, Riz	179	Reisch, Günter	202
Masonová, Margery	183	Cooper, Roy	203
Carterová, Ann	183	Lucía, Paco de	203
Seeger, Pete	183	Natus-Šalamounová, Eva	204
Cacavas, John	184	Rydzewski, Ryszard	204
Sherak, Tom	184	Resnais, Alain	204
Lane, Campbell	184	Rubin, Stanley	206
Rankin Jr., Arthur	184	Yasui, Shoji	207
Żarnecki, Andrzej	184	Marquardt, Fritz	207
Jancsó, Miklós	185	Tian-Ming, Wu	207
Jones, Christopher	187	Gosztonyi, János	207
Schell, Maximilian	187	Kalvert, Scott	207

Bertuccelli, Jean-Louis	207	Zwerling, Darrell	223
Kollbergová, Barbro	208	Borisenko, Don	224
Kuzněcov, Anatolij	208	Karadimčev, Boris	224
Pogostin, S. Lee	209	Kusserowová, Ingeborg Von	224
Ellis, James	209	Visone, Antonio	224
Hughesová, Wendy	209	Stranka, Erwin	225
Szczerbicová, Joanna	209	Ballek, Ladislav	225
Ricci, Tonino	209	Márquez, Gabriel García	225
Colganová, Eileen	210	Cabrera, John	227
Francini, Michel	210	Fava, Claudio G.	227
Flory, Med	210	Hill, Craig	227
Chytilová, Věra	210	Leňkov, Alexandr	227
Lartigau, Gérard	213	Glawogger, Michael	228
Carrièreová, Mareike	213	Rosenbaumová, Eva	229
Leigh, Mitch	213	Lang, Michel	229
Loiseleux, Jacques	213	Rózewicz, Tadeusz	229
Morris, Oswald	213	Pica, Antonio	229
Baumgartner, Karl	214	Daxová, Micheline	229
Lala, Joe	216	Parisyová, Andréa	229
Szakácsová, Eszter	216	Hoskins, Bob	230
Rebhorn, James	216	Kuzui, Kinshiro	232
Wymoreová, Patrice	216	Dajan, Assi	232
Chabarovová, Klavdija	216	Zimbalist Jr., Efrem	232
Semple Jr., Lorenzo	217	Carlson, Leslie	233
Valbergová, Birgitta	217	Samojlovová, Tatjana	233
O'Maraová, Kate	217	Gaven, Jean	234
Brick, Richard	217	Campo, Gianni Da	234
De Roche, Everett	217	Hopkins, Antony	234
Boruzescuová, Miruna	218	Mowat, Farley	234
Szabó, Gyula	218	Olvis, Wiliam	235
Matthiessen, Peter	218	Genaro, Tony	235
Pinette, John	218	Fljarkovskij, Alexandr	235
Wilker, José	218	Maloneová, Nancy	235
Andersonová, Mary	219	Pogonatová, Margareta	235
Miletićová, Tamara	219	Borchersová, Cornell	236
Rooney, Mickey	219	Giger, H. R.	236
Repko, Jozef	223	Peduto, Ralph	236
Alcón, Alfredo	223	Szécsényi, Ferenc	236
Doréová, Edna	223	Pohland, Hansjürgen	236

Belková, Jana	237	Laemmleová, Carla	249
Gérard, M. Philippe	237	Kelly, Sam	249
Vale, Jerry	237	Matthews, Francis	249
Varini, Carlo	237	Richards, Terry	249
Willis, Gordon	237	Ultra Violet	250
Avlošenko, Vadim	238	Bergerac, Jacques	250
Missiroli, Mario	238	Hudziak, Andrzej	250
Pándy, Lajos	238	Kasem, Casey	250
Murrayová, Barbara	239	Keyes, Daniel	250
Adamsová, Jane	239	Nostro, Nick	251
Albani, Romano	239	Byrneová, Patsy	251
Cowles, Matthew	239	Goldschmidt, Anthony	251
Woringer, Bernard	240	Kavalerov, Alexandr	251
Davis, Vince	240	Vojvodič, Minja	251
Freemanová, Mona	240	Wickham, Jeffry	251
Gottlieb, Michael	240	Brauneková, Małgorzata	252
Pastuchov, Nikolaj	240	Wallach, Eli	252
Chamberlinová, Lee	240	Coote, Greg	254
Bergerová, Anna	241	Gearyová, Lois	254
Sanders-Brahmsová, Helma	241	Taylor, Meshach	255
Angelouová, Maya	242	Nelli, Piero	255
Böhm, Karlheinz	242	Mazursky, Paul	255
Prohaska, Miljenko	244	Black, Noel	257
Carlsen, Henning	244	Murphyová, Rosemary	257
Lorringová, Joan	245	Legeno, Dave	257
Makarovová, Ljudmila	245	Bollmann, Horst	258
Hyerová, Martha	245	Jones, Dickie	258
Schillemans, Dick	246	Todorović, Bora	258
Massalitinová, Táňa	246	Thorne, Ken	258
Hayashi, Ryuzo	246	Segalová, Zohra	258
Severn, Clifford	246	Simović, Tomislav	259
Herlin, Jacques	246	Berger, Thomas	259
Lazarová, Veronica	247	Rolf, Tom	259
Lewiston, Denis	247	Funck, Hans	259
Mayall, Rik	247	Wekwerth, Manfred	259
Pastrovich, Maurizio	247	Stritchová, Elaine	260
Deeová, Ruby	248	Marquardt, Peter	260
Morita, Fujio	248	Bartusiaková, Skye McCole	260
Ségal, Gilles	249	Fasano, John	260

Garner, James	260	Attenborough, Richard	275
Angulo, Álex	263	Brandon, John	278
Bontaová, Vanna	263	Vergne, Jean-Pierre	278
Bryanová, Dora	263	Cosmos, Jean	278
Martin, Walt	263	Maubanová, Maria	278
Bergonzi, Carlo	263	Petrov, Valeri	279
Verhavert, Roland	263	Kwaśniewská, Sława	279
Brown, Lew	264	Pludra, Benno	279
Lebonová, Yvette	264	Brännström, Brasse	279
Shigeta, James	264	Kerr, Bill	279
Dirka, Karel	264	Scandurrová, Sofia	280
Gaslini, Giorgio	264	McLaglen, Andrew V.	280
Drew, Robert	265	John, Gottfried	282
Halmi Sr., Robert	265	Varziová, Elena	282
Lipscomb, Dennis	265	Ditmarová, Marina von	282
Smith, Dick	266	Banionis, Donatas	283
Ireland, Kenny	267	Riversová, Joan	284
Cseh, Szabolcs	267	Černý, Karel	284
Massey, Walter	267	Gierasch, Stefan	286
Burnsová, Marilyn	267	Keefer, Don	286
Golan, Menahem	267	Yamaguchiová, Shirley	287
Keating, Charles	268	Evans, Howell	287
Murphy, Danny	268	Kézdi-Kovács, Zsolt	287
Murphy, J. J.	268	Miller, Denny	287
Ehlers, Jerome	268	Torjanac, Zvonimir	287
Freeman, J. E.	269	Kiel, Richard	287
Nelson, Ed	269	Ellis, Mirko	288
Junghans, Günter	269	Duhamel, Antoine	288
Tamantiniová, Franca	269	Fuchsberger, Joachim	288
Viskocil, Joe	269	Mantesi, Gianni	288
Williams, Robin	270	Sinden, Donald	288
Bacallová, Lauren	272	Flicker, Theodore J.	289
Domínguezová, Columba	273	Sztankay, István	289
Landsburg, Alan	274	Theakston, Graham	289
Lee, Stephen	274	Avar, István	289
McAlevey, Peter	274	Gorton, Assheton	290
Hutton, Brian G.	274	Chimičev, Boris	290
Pevsner, Tom	275	Lennie, Angus	290
Mori, Renato	275	Skalenakis, Georgis	290

Berlinguerová, Giuliana	291	Bellinghamová, Lynda	304
Kalinová, Agneša	291	Parkes, Gerard	304
Longová, Audrey	292	Caratiová, Lilli	304
Bergenová, Polly	292	Carson, L. M. Kit	304
Lloyd, John J.	292	Crnoboriová, Marija	305
Sluizer, George	292	Pinilla, Ramiro	305
Griffithsová, Linda	293	Beniades, Ted	305
Silvermanová, Cara	293	Strassmanová, Marcia	305
Waterhouse, Rémi	293	Bertinová, Françoise	305
Šinko, Eugen	293	Orefici, Oscar	306
Boeke, Jim	294	Rossi, Nerino	306
Schamoni, Thomas	294	Boulanger, Daniel	306
Kovićová, Ljubica	294	Ashersonová, Renée	307
Nymanová, Tuula	294	Fraser, Ian	307
Bardella, Mario	295	Lareteiová, Käbi	307
Labourdetteová, Élina	295	Silentioná, Vira	307
Goldberg, Michael	295	Minazzoliová, Christiane	307
Gazijev, Šavkat	295	Katsura, Kokinji	307
Gherardiová, Anna Maria	295	Martelli, Augusto	307
Holder, Geoffrey	295	Margitaiová, Ági	308
Ljubimov, Jurij	296	Schaal, Richard	308
Uphamová, Misty	296	Gera, Zoltán	308
Seldesová, Marian	296	Potapov, Alexandr	309
Bockmayer, Walter	296	Saulnier, Jacques	309
Boido, Federico	297	Simić, Nikola	309
Chase, Stanley	297	Dodd, Steve	310
Orfei, Nando	297	Kinoy, Ernest	310
Buzančič, Boris	297	Takakura, Ken	310
Hooksová, Jan	297	Susiová, Carol Ann	310
Karičová, Ana	297	Clarke, Warren	310
Fülöp, Zsigmond	298	Pasco, Richard	311
Landovský, Pavel	298	Morlacchiová, Lucilla	311
Siritzky, Alain	300	Šejnin, Viktor	311
Faria, Celso	300	Redondo, Emiliano	311
Normentová, Elizabeth	300	Champlin, Charles	311
Reidyová, Gabrielle	301	Katayama, Akihiko	311
Jacksonová, Susan	301	Personne, Fred	312
Peñaová, Elizabeth	301	Losada, Koldo	312
Duboisová, Marie	302	Nichols, Mike	312

Okura, Johnny	313	Ardisson, Giorgio	321
Graffman, Göran	314	Adams, Tom	321
Ducová, Hélène	314	Fiorentini, Sergio	321
Kosarewicz, Tadeusz	314	Colman, Booth	321
Düringerová, Annemarie	314	Kjellson, Ingvar	321
Jamesová, P. D.	315	Lisiová, Virna	321
Mikulski, Stanisław	315	Gardner, Arthur	323
Yablans, Frank	316	Jürgens, Udo	324
Bolaños, Roberto Gómez	316	Whitelawová, Billie	324
Lee, Danny	317	Cavanaughová, Christine	324
Sugawara, Bunta	317	Gebuhrová, Vera	324
Lynch, Gus	317	Lloyd, Jeremy	325
Fisher, Gerry	317	Sargent, Joseph	325
Truman, Jeff	318	Elliot, Mike	327
Leñero, Vicente	319	Krauze, Krzysztof	327
Questi, Giulio	319	Ryall, David	328
De Sica, Manuel	319	Grandys, Jan	329
Poloka, Gennadij	320	Kay, Bernard	329
Mambor, Renato	320	Pitera, Zbigniew	329
Saito, Takao	320	Donlanová, Yolande	329
Glössová, Ruth	320	Gowers, Patrick	330
Rouse, Eddie	320	Rainerová, Luise	330
Laskowski, Jan	320	Herrmann, Edward	330

Mooreová, Juanita

JUANITA MOOREOVÁ (nar. 19. 10. 1914, Los Angeles), afroamerická herečka, která byla nominována na Oscara za vedlejší roli Annie Johnsonové ve snímku *Imitation of Life* (1959, Ženy na rozcestí; r. Douglas Sirk – TV), zemřela 1. ledna 2014 v Los Angeles. Hrála také ve snímcích *Pinky* (1949; r. Elia Kazan – TV), *Tarzan's Peril* (1951, Tarzan v nebezpečí; r. Byron Haskin – TV), *Not as a Stranger* (1955, Ne jako cizinec; r. Stanley Kramer – TV), *Band of Angels* (1957, Kapka krve; r. Raoul Walsh – TV), *Bombers B-52* (1957, Bombardéry B-52; r. Gordon Douglas – TV), *Papa's Delicate Condition* (1963, Tatínkovy nápady; r. George Marshall – TV), *Skin Game* (1971, Švindl; r. Paul Bogart – TV), *Paternity* (1981, Chci jen syna; r. David Steinberg – TV), *Two Moon Junction* (1988, Ve znamení měsíce; r. Zalman King – V) či *Kid* (2000; r. Jon Turteltaub). JR

Helyey, László

LÁSZLÓ HELYEY (nar. 21. 5. 1948, Újpest), maďarský herec, zemřel na zápal plic v Budapešti 3. ledna 2014. Byl viděn v titulech *Turecké kopí* (1973, A törökfejes kopja; r. Éva Zsuzssová), *Pevnost* (1978, Az erőd; r. Miklós Szinetár), *Filadelfská atrakce* (1984, Uramisten; r. Péter Gárdos), *Hudba života* (1984, Az élet muzsikája – Kálmán Imre; r. György Palásthy) a *Miklós Akli* (1986, Akli Miklós; r. György Révész). JR

Zaentz, Saul

SAUL ZAENTZ (nar. 28. 2. 1921, Passaic, New Jersey – zem. 3. 1. 2014, San Francisco, Kalifornie, na komplikace způsobené Alzheimerovou nemocí) pocházel z pěti dětí polských židovských přistěhovalců. V patnácti odešel z domova a rok se toulal po Spojených státech. Za války sloužil jako zásobovací důstojník v Africe, v Evropě i v Pacifiku. Po demobilizaci se vrátil do New Jersey, kde díky pomoci veteránů (G. I. Bill) studoval jeden semestr chov drůbeže na Rutgersově univerzitě s cílem provozovat vlastní slepičí farmu. Strávil dva roky studiem účetnictví a obchodní administrativy v St. Louis a v roce 1948 dorazil do San Francisca, kde ho záliba v jazzu přivedla do hudebního průmyslu. Později dostal práci u slavného newyorského impresária Normana Granze jako manažer koncertních turné jazzových hvězd (Duke Ellington, Dave Brubeck, Stan Getz, Gerry Mulligan). Po návratu do San Francisca v polovině 50. let nastoupil u nově vzniklé společnosti Fantasy Records. Když se stal v roce 1967 jejím spolumajitelem, dokázal z ní vytvořit největší značku jazzové hudby na světě. Byl také spoluvůrcem úspěchu některých rockových kapel, zejména Creedence Clearwater Revival, s jejímž frontmanem Johnem Fogertym se po několika soudních sporech rozešel ve zlém. V 70. letech se jeho zájem obrátil k filmu a hned svým prvním počinem se zařadil mezi nejvýznamnější světové nezávislé producenty. Vždy se naplno věnoval jedinému projektu a proslul nesmírnou pečlivostí a vytrvalostí, od výběru látky, přes přípravu natáčení, hledání vhodného režiséra a herců až po dohled nad dokončovacími pracemi i distribucí filmu. Získal třikrát Oscara za nejlepší film, za Formanovy snímky *Přelet nad kukaččím hnízdem* a *Amadeus* a za Minghellova Anglického pacienta (také Cena BAFTA). Za své dílo byl mimo jiné vyznamenán Cechem amerických producentů (PGA; 1993), Cenou Irvinga G. Thalberga (1996), Cenou za mimořádný přínos kinematografii, kterou osobně převzal na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech 1998, čestným členstvím v Britské akademii filmového a televizního umění (BAFTA; 2002) a Cenou NBR (2005). V roce 1980 vytvořil v kalifornském Berkeley Saul Zaentz Film Center s postprodukčním studiem, jež pronajímal dalším tvůrcům. V té době s ním také začal spolupracovat jeho synovec Paul Zaentz, jenž se později stal jeho produkčním partnerem. Zaentzovými manželkami byly rozvedená žena známého jazzového hudebníka Celia Mingusová (1960–1975), s níž měl tři děti, a Lynda Redfieldová, vdova po herci Williamu Redfieldovi (představitel Hardinga v *Přeletu nad kukaččím hnízdem*). – *Filmografie* (produkce, výkonná produkce či podíl na nich, není-li uvedeno jinak): *Přelet nad kukaččím hnízdem* (1975, *One Flew Over the Cuckoo's Nest*; r. Miloš Forman; + herec), *Tři válečníci* (1977, *Three Warriors*; r. Kieth Merrill), anim. f. *The Lord of the Rings* (1978, *Pán prstenů*; r. Ralph Bakshi – TV), *Amadeus* (1984, *Amadeus*; r.

Miloš Forman), *The Mosquito Coast* (1986, *Pobřeží moskytů*; r. Peter Weir – V), *The Unbearable Lightness of Being* (1988, *Nesnesitelná lehkost bytí*; r. Philip Kaufman – V), *At Play in the Fields of the Lord* (1991, *Hráči na vinici Páně*; r. Hector Babenco – V), *Anglický pacient* (1996, *The English Patient*; r. Anthony Minghella), *Goyovy přízraky* (2006, *Goya's Ghosts*; r. Miloš Forman). -mim-

Možný, Stanislav

STANISLAV MOŽNÝ (nar. 14. 2. 1942, Pezinok, dnes Bratislavský kraj), slovenský vedoucí výpravy či vedoucí výroby u filmů *Most* (TV–1993; r. Ľubo Kocka) nebo u seriálu *Kriminálka Staré mesto* (TV–2010; r. Ján Sebechlebský), který měl i epizodní herecké úlohy ve snímcích *Nebojsa* (1989; r. Július Matula) a *Rabaka* (1989; r. Dušan Rapoš), zemřel 5. ledna 2014 v Pezinku. -švr-

Zapataová, Carmen

CARMEN ZAPATAOVÁ (nar. 15. 7. 1927, New York), americká herečka hispánského původu, zemřela 5. ledna 2014 v kalifornském městě Van Nuys. Výrazné vedlejší role měla například ve filmech *I Will... I Will... For Now* (1976, *Vezmi si mě... za chvíli*; r. Norman Panama – TV), *How to Beat the High Cost of Living* (1980, *Jak vyžrát na vysoké životní náklady*; r. Robert Scheerer – TV), *Sestra v akci* (1992; r. Emile Ardolino), *Zabiják* (1993, *Point of No Return*; r. John Badham) nebo *Sestra v akci 2* (1993, *Sister Act 2: Back in the Habit*; r. Bil Duke). JR

Mann, Larry D.

LARRY D. MANN (nar. 18. 12. 1922, Toronto, Ontario, Kanada), kanadský herec, zemřel v Los Angeles 6. ledna 2014. Vytvořil řadu vedlejších postav ve snímcích jako *Spencer's Mountain* (1963, *Spencerova hora*; r. Delmer Daves – TV), *Robin and the 7 Hoods* (1964, *Robin a přátelé*; r. Gordon Douglas – TV), *The Russians Are Coming! The Russians Are Coming* (1966, *Rusové přicházejí! Rusové přicházejí!*; r. Norman Jewison – TV), *Grošák* (1966, *The Appaloosa*; r. Sidney J. Furie), *V žáru noci* (1967, *In the Heat of the Night*; r. Norman Jewison), *Vykoupení L. B. Jonese* (1970, *The Liberation of L. B. Jones*; r. William Wyler), *There Was a Crooked Man* (1970, *Byl jednou jeden lotr*; r. Joseph L. Mankiewicz – TV), *Drsná Oklahoma* (1973, *Oklahoma Crude*; r. Stanley Kramer), *Podraz* (1973, *The Sting*; r. George Roy Hill) či *The Octagon* (1980, *Oktagon*; r. Eric Karson – TV). JR

Shaw, Run Run

RUN RUN SHAW (vlastním jménem Shao Yifu, nar. 23. 11. 1907, Nangbo, provincie Zhejiang), proslulý čínský producent, který vybudoval v Hongkongu mediální impérium a zpopularizoval žánr kung-fu na celém světě, zemřel 7. ledna 2014 v Hongkongu. Se starším sourozencem Run Me Shawem (1901–1985) už ve 20. letech vyráběli filmy v Šanghaji a v roce 1927 přenesli svou základnu do Singapuru, kde vybudovali síť kin, pro něž dováželi filmy ze zahraničí. Po válce se jim podařilo s pomocí ukrytých finančních prostředků rychle obnovit podnikatelskou činnost a v roce 1959 Run Run Shaw zanechal svého bratra v Singapuru a sám se usadil v Hongkongu. Během krátké doby postavil filmové studio Movietown a prakticky monopolizoval místní trh. Slavil ohromné úspěchy historickými dobrodružnými filmy, jež se dostaly i na zahraniční trhy (*Five Fingers of Death*, *Man of Iron*, *The 36th Chamber of Shaolin* a podobně). Od 70. let se věnoval rozvoji televizního byznysu, který rozšířil do celé Jihovýchodní Asie. Run Run Shaw je podepsán jako producent či výkonný producent pod stovkami titulů a anonymně se například podílel na kultovní sci-fi *Blade Runner* (1982, *Blade Runner*; r. Ridley Scott). Za své zásluhy a charitativní činnost byl v roce 1977 povýšen anglickou královnou do šlechtického stavu. -mim-

Lucaová, Lorella de

LORELLA DE LUCAOVÁ (nar. 17. 9. 1940, Florencie, Toskánsko), italská herečka, zemřela 9. ledna 2014 v Římě. V 50. letech byla známou představitelkou dospívajících dívek v

komediích, dramatech a melodramatech známých italských filmařů. Hrála často ve výpravných mytologických velkofilmech a ve spaghetti westernech a od roku 1965 většinou jen v žánrových titulech svého manžela Duccia Tessariho, jemuž dělala také asistentku režie. Jedna z jejich dvou dcer, Fiorenza Tessariová, je také herečkou. Z filmografie lze připomenout snímky Podvodník (1955, Il bidone; r. Federico Fellini), Lékař a šarlatán (1956, Il medico e lo stregone; r. Mario Monicelli), Otcové a synové (1957, Padri e figli; r. Mario Monicelli), Nejkratší den (1963, Il giorno più corto; r. Sergio Corbucci), Una pistola per Ringo (1965, Pistole pro Ringa; r. Duccio Tessari – TV), Il ritorno di Ringo (1966, Ringo se vrací; r. D. Tessari – TV), Safari Express (1976, Safari expres; r. Duccio Tessari – V). -jš-

Awajiová, Keiko

KEIKO AWAJIOVÁ (nar. 17. 7. 1933, Tokio), přední japonská herečka, která vytvořila jednu z hlavních úloh ve válečném filmu The Bridges at Toko-Ri (1955, Mosty na Toko-Ri; r. Mark Robson – TV), zemřela 11. ledna 2014 v Tokiu na rakovinu. Debutovala výraznou postavou tanečnice v Kurosawově snímku Nora inu (1949, Toulavý pes – V) a účinkovala v dalších dílech významných domácích tvůrců, mimo jiné Magokoro (1953, Upřímné srdce; r. Masaki Kobayashi), Nihon no higeki (1953, Japonská tragédie; r. Keisuke Kinoshita), Kuroi kawa (1956, Černá řeka; r. Masaki Kobayashi), Nyotai wa kanashiku (1957, Gejša ve starém městě; r. Hiroshi Inagaki), Shitamachi (1957, Centrum; r. Yasuki Chiba), Aru kengo no shogai (1959, Život zručného šermíře; r. Hiroshi Inagaki), Onna ga kaidan wo agaru toki (1960, Když žena stoupá po schodech; r. Mikio Naruse), Chushingura (1962, Věrní róninové; r. Hiroshi Inagaki). Měla více než 150 filmových rolí a jejími manželi byli herci Bimbo Danao a Kinnosuke Nakamura. -mim-

Foà, Arnoldo

ARNOLDO FOÀ (nar. 24. 1. 1916, Ferrara, Emilia-Romagna), známý italský charakterní herec, který měl vedlejší úlohy nejen v domácích dílech ale i v mezinárodních koprodukcích, zemřel 11. ledna 2014 v Římě. Z více než stovky jeho filmových rolí lze připomenout Il brigante Musolino (1950, Zbojník Musolino; r. Mario Camerini), Imbarco a mezzanotte (1952, Loď vyplouvá o půlnoci; r. Andrea Forzano), Lucrezia Borgia (1953; r. Christian-Jaque), Il cardinale Lambertini (1954, Kardinál Lambertini; r. Giorgio Pastina), Pomsta (1958, La vendetta; r. Juan Antonio Bardem), The Angel Wore Red (1960, Anděl v červeném; r. Nunnally Johnson), Le capitano (1960, Kapitán; r. André Hunebelle – TV), Barabbas (1961, Barabáš; r. Richard Fleischer – TV), Proces (1962, Le procès; r. Orson Welles), The Sailor from Gibraltar (1966, Námořník z Gibraltaru; r. Tony Richardson – TV), The Shoes of the Fisherman (1968, Ve šlépějích Spasitele; r. Michael Anderson), Borsalino (1970; r. Jacques Deray – V), Il sorriso del grande tentatore (1974, Úsměv velkého pokušitele; r. Damiano Damiani), Il giocattolo (1979, Hračka; r. Giuliano Montaldo), 100 dní v Palermu (1984, Cento giorni a Palermo; r. Giuseppe Ferrara), Nora (1999; r. Pat Murphyová – TV), Antonio, guerriero di Dio (2006, Antonín – Boží bojovník; r. Antonello Belluco – TV). -mim-

Horsley, John

JOHN HORSLEY (nar. 21. 7. 1920, Westcliff-on-Sea, Essex), anglický filmový, divadelní a televizní herec, zemřel 11. ledna 2014 v Northwoodu, Middlesex. Z množství vedlejších rolí lze jmenovat jeho účast aspoň ve filmech Prodané životy (1957, Hell Drivers; r. C. Raker Endfield), Dunkirk (1958, Dunkerque; r. Leslie Norman – TV), Ben-Hur (1959, Ben Hur; r. William Wyler – V), Sink the Bismarck! (1960, Potopte Bismarck!; r. Lewis Gilbert – V), The Doctor and the Devils (1985, Doktor a ďáblové; r. Freddie Francis – TV) nebo The Fourth Protocol (1987, Čtvrtý protokol; r. John Mackenzie – V). JR

Bastedoová, Alexandra

ALEXANDRA BASTEDOOVÁ (nar. 9. 4. 1946, Hove, hrabství East Sussex), anglická herečka, která hrála například ve filmech Casino Royale (1967; r. Ken Hughes, Robert Parrish, John

Huston, Val Guest, Richard Talmadge, Joseph McGrath), *My Lover My Son* (1970, Můj milenec, můj syn; r. John Newland – TV), *The Ghoul* (1975, Ghúl; r. Freddie Francis – TV) nebo *Batman začíná* (2005; r. Christopher Nolan), zemřela na rakovinu 12. ledna 2014 v hrabství West Sussex.

JR

Shepherd, Richard

RICHARD SHEPHERD (nar. 4. 6. 1927, Kansas City, Missouri), někdejší umělecký agent, jenž se stal předním filmovým producentem, zemřel 14. ledna 2014 v Los Angeles na selhání ledvin. Byl šéfem výroby u Warner Brothers (1970–1976) a MGM (1976–1982) a jako producent je podepsán mimo jiné pod snímky *The Hanging Tree* (1959, Strom na věšení; r. Delmer Daves), *The Fugitive Kind* (1960, Sestup Orfeův; r. Sidney Lumet – TV), *Snídaně u Tiffanyho* (1961, *Breakfast at Tiffany's*; r. Blake Edwards), *Alex and the Gypsy* (1976, Alex a cikánka; r. John Korty), *The Hunger* (1983, Hlad; r. Tony Scott – V), *Volunteers* (1985, Blázni a dobrovolníci; r. Nicholas Meyer – V).

-mim-

Pack, Roger Lloyd

ROGER LLOYD PACK (nar. 8. 2. 1944, Islington, Londýn), charakterní anglický herec, zemřel na rakovinu slinivky 15. ledna 2014 v londýnském Kentish Town. Jeho bohatá filmografie zahrnuje mimo jiné tituly *Tajný obřad* (1968, *Secret Ceremony*; r. Joseph Losey), *Figures in a Landscape* (1970, Postavy v krajině; r. Joseph Losey – TV), *Posel* (1970, *The Go-Between*; r. Joseph Losey), *Fiddler on the Roof* (1971, Šumař na střeše; r. Norman Jewison – TV), *Cuba* (1979, Kuba; r. Richard Lester – TV), *Nineteen Eighty-Four* (1984, 1984; r. Michael Radford – V), *Kuchař, zloděj, jeho žena a její milenec* (1989, *The Cook, the Thief, His Wife & Her Lover*; r. Peter Greenaway), *The Object of Beauty* (1990, Objekt krásy; Michael Lindsay-Hogg – V), *The Trial* (1992, Proces; r. David Hugh Jones – V), *Princess Caraboo* (1994, Princezna Caraboo; r. Michael Austin – TV), *Interview s upírem* (1994, *Interview with the Vampire*; r. Neil Jordan), *Jarmark marnosti* (2004, *Vanity Fair*; r. Mira Nair), *Harry Potter a Ohnivý pohár* (2005, *Harry Potter and the Goblet of Fire*; r. Mike Newell), *Made in Dagenham* (2010, *Vyrobeno v Dagenhamu*; r. Nigel Cole – TV) nebo *Jeden musí z kola ven* (2011, *Tinker Tailor Soldier Spy*; r. Tomas Alfredson).

JR

Johnson, Russell

RUSSELL JOHNSON (nar. 10. 11. 1924, Ashley, Pensylvánie), americký herec, zemřel 16. ledna 2014 na selhání ledvin ve městě Bainbridge Island, stát Washington. Objevil se například ve filmech *Rancho Notorious* (1952, Ranč zločinců; r. Fritz Lang – TV), *Demetrius and the Gladiators* (1954, Demetrius a gladiátoři; r. Delmer Daves – TV), *Strange Lady in Town* (1955, Doktorka ze Santa Fé; r. Mervyn LeRoy – TV), *Invitation to a Gunfighter* (1964, Pozvánka pro pistolníka; r. Richard Wilson – TV), *Tři dny Kondora* (1975, *Three Days of the Condor*; r. Sydney Pollack) či *MacArthur* (1977, Generál MacArthur; r. Joseph Sargent – TV).

JR

Senová, Suchitra

SUCHITRA SENOVÁ (nar. 6. 4. 1931, Pabna, Britská Indie, dnes Bangladéš), bengálská filmová hvězda, která se svým častým filmovým partnerem Uttamem Kumarem vytvořila populární dvojici v sérii úspěšných romantických melodramat, například *Sharey chuattar* (1953, 74 a půl; r. Nirmal Dey), *Shap mochan* (1955, Odvrácení kletby; r. Sudhir Mukherjee), *Sagarika* (1956; r. Agragami), *Pathey holo deri* (1957, Opožděná cesta; r. Agradoot), *Harano sur* (1957, Ztracená melodie; r. Ajoy Kar), *Saptapadi* (1963, Sedm kroků; r. Ajoy Kar), zemřela 17. ledna 2014 v západobengálské Kalkatě na srdeční zástavu. Snímek o lásce chudé dívky k synovi bohatého statkáře Devdas (1955, Devdas; r. Bimal Roy) byl uveden v soutěži Mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech a následně i v českých kinech. Její dcera Moon Moon Senová i obě vnučky Raima Senová a Riya Senová se věnují herecké kariéře.

-mim-

Marshalllová, Sarah

SARAH MARSHALLOVÁ (nar. 25. 5. 1933, Londýn), americká herečka, zemřela na rakovinu v Los Angeles 18. ledna 2014. Charakterní role dostala například ve snímcích *The Long, Hot Summer* (1958, Dlouhé horké léto; r. Martin Ritt – TV), *Lord Love a Duck* (1966, Prokristapána; r. George Axelrod – TV), *Dave* (1993, Dave; r. Ivan Reitman) a *Nebezpečné myšlenky* (1995, *Dangerous Minds*; r. John N. Smith). Byla dcerou známého anglického herce Herberta Marshalla a od konce 30. let žila v USA. Jejími manželi byli filmový výtvarník Mel Bourne a herec Karl Held.

JR

Hessler, Gordon

GORDON HESSLER (nar. 12. 12. 1925, Berlín – zem. 19. 1. 2014, Londýn) se po smrti svého dánského otce přestěhoval s matkou na sklonku 20. let do její rodné Anglie. Absolvoval St. George's College v hrabství Surrey. Těsně před koncem války narukoval a sloužil u ženijní jednotky zneškodňující nevybuchlé bomby. Po demobilizaci se pokoušel uchytit u filmu a na přelomu 50. let emigroval do Spojených států. Získal praktické zkušenosti jako střihač dokumentů v New Yorku a zanedlouho natáčel vlastní dokumentární snímky, například o školním systému v Atlantě, o vojenské akademii v Annapolisu nebo o dětech ve filadelfské nemocnici. Na konci 50. let přesídlil do Los Angeles, kde pracoval ve scenáristickém oddělení Universalu. Prosadil se jako producent úspěšných televizních seriálů *The Alfred Hitchcock Hour* (1962–1965, Hodinka s Alfredem Hitchcockem; + spol. režie – TV), první řady *Run for Your Life* (1965–1966, Spas se útekem) a několika epizod *Bob Hope Presents The Chrysler Theatre* (1966–1967; + spol. režie). V polovině 60. let se konečně dostal k režii a po dvou nezávislých titulech ve stylu své televizní produkce natočil pro American International Pictures sérii čtyř hororů, jimiž se zapsal do historie žánru a na nichž spolupracoval se známými anglickými i americkými herci, nejčastěji s Vincentem Pricem. V jeho další tvorbě už převažovaly rutinně odvedené snímky. Vrátil se také k práci pro televizi, kde vedle filmů režíroval epizody nejrůznějších seriálů, mimo jiné *Lucas Tanner*, *Amy Prentiss*, *Kolchak: Night Stalker* (Kolchak: Noční lovec), *Kung Fu*, *Switch* (Záměna), *The Blue Knight* (Modrý rytíř), *Hawaii Five-O* (uveden v televizi), *Little Women* (Malé ženy), *Wonder Woman* (Zázračná žena), *Shannon*, *ChiPs*, *The Master* (Mistr), *Tales of the Unexpected* (Neobvyklé příběhy – TV), *The Equalizer* (Vyrovnávač). – *Filmografie* (režie, není-li uvedeno jinak): drama muže, jenž se chce zbavit postižené manželky, *Catacombs* (1964, Katakomy), další kriminální thriller *The Last Shot You Hear* (1968, Poslední výstřel, který uslyšíš), přepis povídky Edgara Allana Poea *The Oblong Box* (1969, Podlouhlá bedna; + prod.) s Vincentem Pricem a Christopherem Leem, příběh lékaře, jenž se snaží transplantacemi vytvořit rasu nadlidí, *Scream and Scream Again* (1969, Křič znovu a znovu) s Vincentem Pricem, Christopherem Leem a Peterem Cushingem, horor z alžbětinské Anglie *Cry of the Banshee* (1970, Volání smrti; + spol. prod. – V) s Vincentem Pricem, další poeovská adaptace *Murders in the Rue Morgue* (1971, Vraždy v ulici Morgue – V) s Jasonem Robardsem a Herbertem Lomem, drama z americké ambasády v Bejrútu, kde požádá o azyl vysoký sovětský úředník, *Embassy* (1972, Velvyslanectví) s Maxem von Sydowem, kriminální drama z řeckých ostrovů *Medusa* (1973) s Georgem Hamiltonem, thriller o sochaři a jeho matce inspirovaný *Psychem Scream*, *Pretty Peggy* (TV–1973, Křič, hezká Peggy) s Bette Davisovou, dobrodružná pohádka *Zlatá Sindibádova cesta* (1973, *The Golden Voyage of Sinbad*) s Johnem Phillipem Lawem v titulní úloze, drama pasažérů, uvízlých ve vysokohorské lanovce, *Skyway to Death* (TV–1974, Cesta ke smrti), příběh ženy, která na cestě zastaví zabijákovi, *Hitchhike!* (TV–1974, Autostop!) s Cloris Leachmanovou, drama farmáře pokousaného vzteklym skunkem *A Cry in the Wilderness* (TV–1974, Výkřik v divočině) s Georgem Kennedym, příběh osamělé vdovy ohrožované najatou společnicí *Betrayal* (TV–1974, Zrada), dobrodružný příběh kaskadéra, jenž se ve Venezuele nechá zatáhnout do krádeže vzácného artefaktu, *Atraco en la jungla* (1976, Loupež v džungli) s Robertem Vaughnem, drama životem unavené manželky, která přijme identitu mrtvé ženy, *The Strange Possession of Mrs. Oliver* (TV–1977, Podivná posedlost paní Oliverové) s Karen Blackovou, dobrodružný snímek o pátrání po

archeologickém pokladu *Puzzle* (TV–1977, *Skládačka*), natočený v Austrálii, příběh žen, podezřelých z vraždy amorálního záletníka, *Secrets of Three Hungry Wives* (TV–1978, *Tajnosti tří hladových manželek*), kultovní horor *KISS Meets the Phantom of the Park* (TV–1978, *KISS se setkávají s fantomem zábavního parku*), drama ženské letecké jednotky za druhé světové války *The Secret War of Jackie's Girls* (TV–1980, *Tajná válka Jackiiných děvčat*), horor *Evil Stalks This House* (TV–1981, *Zlo obchází tímto domem*) s Jackem Palancem, drama mladíka, který se dostane do mexického vězení, *Escape from El Diablo* (1983, *Útěk z El Diabla*), akční snímek o japonském přistěhovalci, jenž musí ochránit svou rodinu před zločinci, *Pray for Death* (1985, *Modlitba smrti* – TV) s Sho Kosugim, další akční film *Rage of Honor* (1987, *Rozzuřená čest*) s Kosugim v úloze protidrogového agenta, mstícího smrt kolegy, adaptace románu Svena Hassela *Kola hrůzy o německých trestancích na východní frontě* pod titulem *The Misfit Brigade* (1987, *Brigáda ztracenců*), romantický thriller podle románu Richarda Adamse *The Girl in a Swing* (1988, *Dívka na houpačce; + sc.*) s Meg Tillyovou, drama osamělého zastánce práva ve zkorumpovaném městě *Out on Bail* (1989, *Propuštěn na kauci* – V), historický snímek o cestě japonského válečníka do Španělska pro střelné zbraně *Šógun Mayeda* (1991, *Kabuto/Shogun Mayeda*), natočený v produkci hlavního představitele Sho Kosugiho, akční film *Bad Blood* (1994, *Zmije*; r. Tibor Takacs; druhá režie – TV).

-mim-

Starr, Ben

BEN STARR (nar. 18. 10. 1921, Brooklyn, New York), americký filmový a televizní scenárista, který se specializoval na komediální látky, zemřel 19. ledna 2014 v Los Angeles na srdeční selhání. Podílel se například na filmech *Our Man Flint* (1965, *Náš muž Flint*; r. Daniel Mann – TV), *Texas Across the River* (1966, *Za řekou je Texas*; r. Michael Gordon – V), *The Busy Body* (1967, *Všetečka*; r. William Castle) a *How to Commit Marriage* (1969, *Jak spáchat manželství*; r. Norman Panama).

-mim-

Continiello, Ubaldo

UBALDO CONTINIELLO (nar. 4. 5. 1941, Monteverde, Itálie), italský skladatel filmové hudby, dirigent, aranžér, hudebník, textař, autor populárních písní, zemřel 20. ledna 2014 v Římě, Itálie. Po studiích kompozice na konzervatoři sv. Cecílie v Římě působil jako autor hudby a textu k populárním písním pro různé italské interprety (Tony Del Monaco, Bobby Solo). Jako skladatel filmové hudby komponoval hudbu zejména k populárním žánrům, zejména ke komediím. Z filmů, k nimž napsal hudbu lze uvést snímky *Lola Colt* (1967, *Lola Colt*; r. Siro Marcellini), *Pronto ad uccidere* (1976, *Připraven zabíjet*; r. Franco Prosperi), *Uomini si nasce poliziotti si muore* (1976, *Muži se rodí, policajti umírají*; r. Ruggero Deodato), *L'avvocato della mala* (1977, *Válka gangů*; r. Alberto Marras – TV), *Ultimo mondo cannibale* (1977, *Poslední kanibalové*; r. R. Deodato – V), *L'ultimo sapore dell'aria* (1978, *Poslední chuť vzduchu*; r. R. Deodato), *Play Motel* (1979, *Play Motel*; r. Mario Gariazzo), *Macabro* (1980, *Umrlec*; r. Lamberto Bava), *Il carrabiniere* (1981, *Karabiniér*; r. Silvio Amadio).

-jš-

Galewicz, Janusz

JANUSZ GALEWICZ (nar. 15. 5. 1928, Lodž), polský režisér a scenárista animovaných filmů a autor divadelních her pro děti, zemřel 20. ledna 2014 v Lodži. Z jeho více než dvou desítek krátkých animovaných filmů, jež podle vlastních scénářů natočil v letech 1976–1989, byl viděn snímek *Haló, slone* (1981, *Oj, sloni*). Jeho manželkou byl scenáristka animovaných filmů Maria Kossakowská (1927–2008).

-fik-

Jacks, James

JAMES JACKS (nar. 29. 12. 1947), americký filmový a televizní producent, který se postaral o vznik děl *Raising Arizona* (1987, *Potíže s Arizonou*; r. Joel Coen – TV), *Dazed and Confused* (1993, *Omámení a zmatení*; r. Richard Linklater – TV), *Heart and Souls* (1993, *Srdce a duše*; r. Ron Underwood – V), *Živý terč* (1993, *Hard Target*; r. John Woo), *Tombstone* (1993,

Tombstone; r. George P. Cosmatos), Village of the Damned (1995, Městečko prokletých; r. John Carpenter – V), Michael (1996, Michael; r. Nora Ephronová), Šakal (1997, The Jackal; r. Michael Caton-Jones), A Simple Plan (1998, Jednoduchý plán; r. Sam Raimi – V), Mumie (1999, The Mummy; r. Stephen Sommers), Téměř dokonalý zločin (2000, The Gift; r. Sam Raimi), Down to Earth (2001, Zpátky na Zemi; r. Chris a Paul Weitzovi – V), Mumie se vrací (2001, The Mummy Returns; r. Stephen Sommers), Rat Race (2001, Milionový závod; r. Jerry Zucker – V), Král Škorpión (2002, The Scorpion King; r. Chuck Russell), Dark Blue (2002, Temný stín nad L. A.; r. Ron Shelton – V), Štvanec (2003, The Hunted; r. William Friedkin), Nesnesitelná krutost (2003, Intolerable Cruelty; r. Joel Coen), Mumie: Hrob Dračího císaře (2008, The Mummy: Tomb of the Dragon Emperor; r. Rob Cohen), zemřel na infarkt v Los Angeles 20. ledna 2014. JR

Chudoba, Andrej

ANDREJ CHUDOBA (vlastním jménem Ondrej Hudoba, nar. 21. 11. 1927, Malé Krškany, Nitrianský kraj), slovenský prozaik, básník a scenárista, zemřel 21. ledna 2014 v Pukaneci, Nitrianský kraj. Napsal náměty a scenáře k filmům Most na tú stranu (1961; r. Vladislav Pavlovič) a Pustý dvor (1978; r. Martin Šapák). -švr-

Avalos, Luis

LUIS AVALOS (nar. 2. 9. 1946, Havana), herec a režisér kubánského původu, který měl řadu etnických úloh ve filmech jako Badge 373 (1973, Odznak č. 373; r. Howard W. Koch – TV), The Hunter (1980, Lovec; r. Buzz Kulik – TV), Blázní ve vězení (1980, Stir Crazy; r. Sidney Poitier), Love Child (1982, Dítě lásky; r. Larry Peerce – TV), The Butcher's Wife (1991, Řezníková žena; r. Terry Hughes – V), Z džungle do džungle (1997, Jungle 2 Jungle; r. John Pasquin), Love Stinks (1999, Falešná láska; r. Jeff Franklin – V), Hollywood Homicide (2003, Detektivové z Hollywoodu; r. Ron Shelton – V) nebo The Ringer (2004, Bláznivá olympiáda; r. Barry W. Blaustein – V), zemřel na infarkt v kalifornském Burbanku 22. ledna 2014. JR

Mazzacurati, Carlo

CARLO MAZZACURATI (nar. 3. 3. 1956, Padova, Benátsko), italský scenárista a režisér, zemřel 22. ledna 2014 v Padově. Zpočátku působil jako televizní dramaturg. Ve své tvorbě se nejčastěji zaměřoval na společenské komedie a psychologická dramata. V roce 1996 natáčel v České republice film Vesna va veloce (1996, Vesna jde rychle; + spol. sc.), v němž vytvořila hlavní roli Tereza Grygarová. Z ocenění jeho snímků lze připomenout Stříbrného lva za snímek Il toro (1994, Býk; + spol. sc.) na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách, Stříbrnou stužku Italského národního syndikátu filmových novinářů za film La giusta distanza (2007, Správná vzdálenost; + spol. sc.) a za tentýž snímek též tři nominace na Donatellova Davida. V roce 2013 získal na Turínském filmovém festivalu Velkou cenu Turína za celoživotní dílo. Z jeho necelé dvacítky režijních opusů lze připomenout ještě snímek La passione (2000, Vášně; + spol. sc.). Zahrál si epizodní role v několika snímcích Nanniho Morettiho. -jš-

Ortolani, Riz

RIZ ORTOLANI (vlastním jménem Riziero Ortolani, nar. 25. 3. 1926, Pesaro, Marche – zem. 23. 1. 2014, Řím, na bronchitidu), významný italský skladatel filmové hudby, studoval hru na flétnu a kompozici na Konzervatoři Gioacchina Rossiniho v Pesaru. V 50. letech odešel do Říma, kde působil jako pianista, dirigent a aranžér, později pracoval i ve Spojených státech a v Mexiku. Začal komponovat hudbu pro italské i mexické filmy. Mezinárodní ohlas jeho hudby k dokumentu Psí svět mu přinesl dlouhodobou spolupráci s Hollywoodem i s dalšími kinematografiemi (Francie, Španělsko, Západní Německo, Velká Británie, Mexiko, Japonsko). Skládal hudbu také k televizním filmům a seriálům a pracoval i pro divadlo. V 60. letech získaly popularitu jeho kompozice ke spaghetti westernům, jež často cituje Quentin Tarantino. Ve filmové hudbě se nejčastěji zaměřoval na dvě polohy: symfonickou hudbu a jazz, kombinovaný často s beatem či popem. Mnohé písně v jeho filmových partiturách

nazpívala jeho žena Katina Ranieriová, včetně mezinárodního hitu, písničky More z Psího světa. Byl dvakrát spolunominován na Oscara za původní písně ve filmech Psí svět a Madron, získal Zlatý glóbus za původní píseň ve snímku Žlutý Rolls-Royce (plus nominaci za hudbu k tomuto snímku a nominace za písně ve filmech Dobrý den, paní Campbellová a Madron), Donatellova Davida za filmy Maturitní večírek (hudba), Vánoční dárek (píseň), Poslední minuta (píseň) a Ale kdy přijdou dívky? (hudba) a Stříbrnou stuhu Italského národního syndikátu filmových novinářů za hudbu k titulům Pomoz mě snít, Školní výlet a Vyšetřování. V roce 2013 obdržel v belgickém Ghentu Cenu za celoživotní dílo. Dcera Rizia Ortolaniová pracuje jako filmová produkční. – *Filmografie* (hudba, není-li uvedeno jinak): Le vacanze del Sor Clemente (1954, Prázdniny na Sor Clemente; r. Camillo Mastrocinque; spol. hudba Pier Giorgio Redi), Processo all'amore (1955, Proces lásky; r. Enzo Liberti), Accadde di notte (1956, Stalo se v noci; r. Gian Paolo Callegari, Franco Concini; spol. hudba Teo Usuelli), I miliardari (1956, Miliardáři; r. Guido Malatesta), Serenata al vento (1956, Serenáda ve větru; r. Luigi De Marchi), Terrore sulla città (1956, Teror nad městem; r. Anton Giulio Majano), Música de siempre (1958, Hudba navždy; r. Tito Davison; herec), Siempre estaré contigo (1959, Bude navždy s tebou; r. Julián Soler; hudba spol. Gustavo César Carrión), Sábado negro (1959, Černá sobota; r. Miguel M. Delgado; píseň), Un rostro en el pasado (TV–1960, Tvář v minulosti; r. Rafael Banquells, Leopoldo Labra), Ursus nella valle dei leoni (1961, Ursus v jámě Ivové; r. Carlo Ludovico Bragaglia), dok. Malesia magica (1962, Kouzelná Malajsie; r. Mario Russo), dok. Mondo cane (1962, Psí svět; r. Gualtiero Jacopetti, Franco Prosperi, Paolo Cavara; spol. hudba Nino Oliviero), dok. Létající Clipper (1962, Flying Clipper – Traumreise unter weissen Segeln; r. Hermann Leitner, Rudolf Nussgruber), Sváteční vyjížďka (1962, Il sorpasso; r. Dino Risi), Il crollo di Roma (1963, Zničení Říma; r. Antonio Margheriti), dok. La donna nel mondo (1963, Žena ve světě; r. Gualtiero Jacopetti, Franco Prosperi, Paolo Cavara; spol. hudba Nino Oliviero), dok. Mondo di notte n. 3 (1963, Svět v noci III.; r. Gianni Proia), El sabor de la venganza (1963, Chuť pomsty; r. Joaquín Luis Romero Marchent), Brandy, el sheriff de Lasatumba (1963, Brandy, šerif z Losatumby; r. José Luis Borau), La vergine di Norimberga (1963, Norimberská panna; r. Antonio Margheriti), Danza macabra (1964, Umrličí tanec; r. Antonio Margheriti, Sergio Corbucci), Old Shatterhand (1964, Old Shatterhand; r. Hugo Fregonese), Le ore nude (1964, Nahé hodiny; r. Marco Vicario), Antes llega la muerte (1964, Než přijde smrt; r. Joaquín Luis Romero Marchent), La cittadella (TV–1964, Citadela; r. Anton Giulio Majano), The 7th Dawn (1964, Sedmý úsvit; r. Lewis Gilbert – TV), The Yellow Rolls-Royce (1964, Žlutý Rolls-Royce; r. Anthony Asquith – TV), The Glory Guys (1964, Slavní jezdcí; r. Arnold Laven – TV), Das Geheimnis der drei Dschunken (1965, Tajemství tří džunek; r. Ernst Hofbauer), Berlino – Appuntamento per le spie (1965, Berlín – Schůzka špiónů; r. Vittorio Sala), Con rispetto parlando (1965, Mluví s úctou; r. Marcello Cioriolini), La donna di fiori (TV–1965, Květinová žena; r. Anton Giulio Majano), dok. Africa addio (1966, Sbohem, Afriko; r. Gualtiero Jacopetti, Franco Prosperi), Cifrato speciale (1966, Zvláštní šifra; r. Pino Mercanti), El diablo también llora (1966, Dábel také pláče; r. José Antonio Nieves Conde), Non faccio la guerra, faccio l'amore (1966, Neválčím, miluji; r. Franco Rossi), Operazione Goldman (1966, Operace Goldman; r. Antonio Margheriti), Maya (1966; r. John Berry), The Spy with a Cold Nose (1966, Špión se studeným nosem; r. Daniel Petrie), La cintura di castità (1967, Pás cudnosti; r. Pasquale Festa Campanile), Dny hněvu (1967, I giorni dell'ira; r. Tonino Valerii – TV), dok. Mal d'Africa (1967, Zlo v Africe; r. Stanis Nievo), La ragazza del bersagliere (1967, Bersaliérovo děvče; r. Alessandro Blasetti), Requiescant (1967, Vymahač; r. Carlo Lizzani – V), Tiffany memorandum (1967; r. Sergio Grieco), Sette volte donna (1967, Sedmkrát žena; r. Vittorio De Sica – TV), Al di là della legge (1968, Mimo zákon; r. Giorgio Stegani – TV), Bandité v Miláně (1968, Banditi a Milano; r. Carlo Lizzani), Lady Hamiltonová (1968, Le calde notti di Lady Hamilton; r. Christian-Jaque), Lo sbarco di Anzio (1968, Anzio; r. Edward Dmytryk – TV), Bez slitování (1968, Sequestro di persona; r. Gianfranco Mingozzi), Il suo modo di fare (1968, Jeho způsob jak to udělat; r. Franco Brusati), The Biggest Bundle of Them All (1968, Největší balík ze všech; r. Ken Annakin – TV), The Bliss of Mrs. Blossom (1968, Blaho paní Blossomové; r. Joseph McGrath – V), I morti non si contano (1968, Kdo

volá po pomstě?; r. Rafael Romero Marchent), Boj o Řím (1968, Kampf um Rom; r. Robert Siodmak), Dobrý den, paní Campbellová (1968, Buona Sera, Mrs. Campbell; r. Melvin Frank – TV), La freccia nera (TV–1968, Černý šíp; r. Anton Giulio Majano), La cattura (1969, Zajetí; r. Paolo Cavara), Cinque figli di cane (1969, Pět psích synů; r. Alfio Caltabiano), Così dolce... così perversa (1969, Tak sladká... tak zvrhlá; r. Umberto Lenzi), Il dito nella piaga (1969, Otevřená rána; r. Tonino Ricci – V), La donna a una dimensione (1969, Žena v jedné velikosti; r. Bruno Baratti), Píseň ohlašuje pomstu (1969, O'cangaçeiro; r. Giovanni Fago), Una sull'altra (1969, Jedna na druhé; r. Lucio Fulci), dok. Andrea Doria '74 (1969; r. Bruno Vailati), dok. film Realtà romanzesca (1969, Románová realita; r. Gianni Proia), La coppia (1969, Dvojice; r. Enzo Siciliano), Ciakmull, l'uomo della vendetta (1969, Ciakmull, muž pomsty; r. Enzo Barboni), Quel negozio di Piazza Navona (TV–1969, Takový obchod na Navonském náměstí; r. Mino Guerrini), La notte dei serpenti (1970, Noc hadů; r. Giulio Petroni), Un caso di coscienza (1970, Případ vědomí; r. Gianni Grimaldi), La colomba non deve volare (1970, Letci útočí; r. Sergio Garrone – V), Con quale amore con quanto amore (1970, S takovou láskou, s tak velkou láskou; r. Pasquale Festa Campanile), Disperatamente l'estate scorsa (1970, Zoufale uplynulé léto; r. Silvio Amadio), L'invasion (1970, Invaze; r. Yves Allégret), La prima notte del dottor Danieli industriale col complesso del giocattolo (1970, První noc doktora Danieliho, továrníka s komplexem z hraček; r. Gianni Grimaldi), La ragazza di nome Giulio (1970, Dívka jménem Giulio; r. Tonino Valerii), Le avventure di Gerard/The Adventures of Gerard (1970, Gérardova dobrodružství; r. Jerzy Skolimowsky – TV), The McKenzie Break (1970, Zlom; r. Lamont Johnson – TV), Madron (1970; r. Jerry Hopper), Přiznání policejního komisaře prokurátorovi republiky (1971, Confessione di un commissario di polizia al procuratore della repubblica; r. Damiano Damiani), Il merlo maschio (1971, Naivní sameček; r. Pasquale Festa Campanile), Nella stretta morsa del ragno (1971, Pomsta vlkodlaka; r. Antonio Margheriti – V), Non commettere atti impuri (1971, Nedopustíš se nečistých skutků; r. Giulio Petroni), dok. film Addio, zio Tom (1971, Sbohem, strýčku Tome; r. Gualtiero Jacopetti, Francesco Prosperi), The Statue (1971, Socha; r. Rod Amateau), Say Hello to Yesterday (1971, Pozdrav včerejšek; r. Alvin Rakoff), The Hunting Party (1971, Lov; r. Don Medford – TV), ...e le stelle stanno a guardare (TV–1971, ...a hvězdy se dívají; r. Anton Giulio Majano), Abuso di potere (1972, Zneužití moci; r. Camillo Bazzoni), L'etrusco uccide ancora (1972, Etrusk znovu zabijí; r. Armando Crispino), Fratello Sole, sorella Luna (1972, Bratr Slunce a sestra Luna; r. Franco Zeffirelli – TV), Girolimoni, il mostro di Roma (1972, Girolimoni, monstrum z Říma; r. Damiano Damiani), Valachiho svědectví (1972, Joe Valachi: I segreti di Cosa Nostra/The Valachi Papers; r. Terence Young), Jus primae noctis (1972, Právo první noci; r. Pasquale Festa Campanile), Non si sevizia un paperino (1972, Housátko se netýrá; r. Lucio Fulci), Una ragione per vivere e una per morire (1972, Důvod žít a důvod zemřít; r. Tonino Valerii – TV), Sette orchidee macchiate di rosso (1972, Sedm krvavých orchidejí; r. Umbeto Lenzi – V), Il giorno del furore (1972, Zuřivý den; r. Antonio Calenda), Tutti fratelli nel West... per parte di padre (1972, Všichni bratři na Západě... z otcovy vůle; r. Sergio Grieco), Skalpel v rukou bílé mafie (1973, Bisturi la mafia bianca; r. Luigi Zampa), Cari genitori (1973, Drazí rodiče; r. Enrico Maria Salerno), Il consiglieri (1973, Poradce; r. Alberto De Martino), Contratto carnale (1973, Tělesný kontrakt; r. Giorgio Bontempi), Gli eroi (1973, Hrdinové; r. Duccio Tessari), Nikoliv! Případ skončil šťastně! (1973, No il caso è felicemente risolto; r. Vittorio Salerno), Si può essere più bastardi dell'ispettore Cliff? (1973, Esistuje větší bastard než inspektor Cliff?; r. Massimo Dallamano), Dio, sei proprio un padreterno! (1973, Bože, jsi opravdu vejtahal; r. Michele Lupo), Teresa la ladra (1973, Tereza zlodějka; r. Carlo Di Palma – TV), La morte negli occhi del gatto (1973, Smrt v očích kočky; r. Antonio Margheriti), L'erotomane (1974, Erotoman; r. Mario Vicario), Le guerriere dal seno nudo (1974, Válečnice s nahými řadry; r. Terence Young), Per amare Ofelia (1974, Abych miloval Ofélii; r. Flavio Mogherini), Vieni, vieni amore mio (1974, Pojď, pojď, má lásko; r. Vittorio Caprioli), La faccia violenta di New York (1974, Násilná tvář New Yorku; r. Jorge Darnell), Perché si uccide un magistrato (1974, Proč se zabíjí soudce; r. Damiano Damiani), There Is No. 13 (1974, Tady je č. 13; r. William Sachs), dok. Nuova Guinea, l'isola dei cannibali/Zankoku hitokui tairiku (1974, Nová Guinea,

ostrov kanibalů; r. Akira Ide), Mondo candido (1975, Nevinný svět; r. Gualtiero Jacopetti, Franco Prosperi), Paolo Barca, maestro elementare, praticamente nudista (1975, Paolo Barca, učitel, praktikující nudista; r. Flavio Mogherini), Qui comincia l'avventura (1975, Tady začíná dobrodružství; r. Carlo Di Palma), Ritratto di donna velata (TV–1975, Portrét zahalené ženy; r. Flaminio Bollini), Mimì Bluette fiore del mio giardino (1976, Mimì Bluette, květ mé zahrady; r. Carlo Di Palma), Natale in casa d'appuntamento (1976, Vánoce v nevěstinci; r. Armando Nannuzzi), Passi di morte perduti nel buio (1976, Kroky smrti ztracené ve tmě; r. Maurizio Pradeaux), Scandalo (1976, Skandál; r. Salvatore Samperi), Casanova & Co. (1976; r. Franz Antel), Doppio delitto (1977, Dvojí zločin; r. Stefano Vanzina – TV), Mám strach (1977, Io ho paura; r. Damiano Damiani), Sahara Cross (1977, Napříč Saharou; r. Tonino Valerii – TV), La ragazza dal pigiama giallo (1977, Dívka ve žlutém pyžamu; r. Flavio Mogherini), The Fifth Musketeer (1977, Železná maska; r. Ken Annakin – TV), Le braghe del padrone (1978, Pánova bahna; r. Flavio Mogherini), Enigma rosso (1978, Krvavá hádanka; r. Alberto Negrin), První láska (1978, Primo amore; r. Dino Risi), Ciclón (1978, Cyklón; r. René Cardona Jr.), dok. Brutes and Savages (1978, Suroví a divocí; r. Arthur Davis), Atsalút päder (1979; r. Paolo Cavara), Anni struggenti (1979, Trýznivá léta; r. Vittorio Sindoni), Da Dunkerque alla vittoria/Contro quattro bandiere (1979, Z pekla k vítězství; r. Umberto Lenzi – TV), Il corpo della ragazza (1979, Tělo dívky; r. Pasquale Festa Campanile), Un dramma borghese (1979, Občanské drama; r. Florestano Vancini), Gegé Bellavita (1979; r. Pasquale Festa Campanile), Zločin à la Neapol (1979, Giallo napoletano; r. Sergio Corbucci), Letti selvaggi (1979, Tygřice; r. Luigi Zampa – V), Vestire gli ignudi (TV–1979, Nahé odívati; r. Luigi Filippo D'Amico), Il ritorno di Casanova (1979, Návrat Casanovy; r. Pasquale Festa Campanile), Bankovní konto s výstrahou (1980, L'avvertimento; r. Damiano Damiani), Cannibal Holocaust (1980, Kanibalové; r. Ruggero Deodato – V), Il doppio sogno dei signori X (1980, Dvojí sen pánů X; r. Anna Maria Tatòová), Vendetta napoletana (1980, Neapolská krevní msta; r. Ernst Hofbauer), dok. Tutti gli uomini del Parlamento (1980, Všichni muži z parlamentu; r. Claudio Racca), dok. Fangio: Una vita a 300 all'ora/Fangio: A Life at 300 an Hour (1980, Fangio: Život v třistakilometrové rychlosti; r. Hugh Hudson), La casa sperduta nel parco (1981, Dům ztracený v parku; r. Ruggero Deodato), Aiutami a sognare (1981, Pomoz mně snít; r. Pupi Avati – TV), Cappotto di legno (1981, Dřevěný plášť; r. Gianni Manera), Přízrak lásky (1981, Fantasma d'amore; r. Dino Risi), Miele di donna (1981, Med ženy; r. Gianfranco Angelucci), Nessuno è perfetto (1981, Nikdo není dokonalý; r. Pasquale Festa Campanile), Madhouse/There Was a Little Girl (1981, Šílený dům; r. Ovidio G. Assonitis), I camionisti (1982, Řidiči kamiónů; r. Flavio Mogherini), Porca vacca (1982; r. Pasquale Festa Campanile), La ragazza di Trieste (1982, Dívka z Terstu; r. Pasquale Festa Campanile – V), Più bello di così si muore (1982, Umírá se na to nejkrásnější; r. Pasquale Festa Campanile), Valentina (1982, Valentina; r. Antonio José Betancor), anim. f. Mafalda (1982; r. Carlos D. Marquéz), Školní výlet (1983, Una gita scolastica; r. Pupi Avati), Zeder (1983; r. Pupi Avati), I guerrieri dell'anno 2072 (1983, Rytíři roku 2072; r. Lucio Fulci), 1919, Kronika úsvitu (1983, 1919, crónica del alba; r. Antonio José Betancor), seriál La piovra (TV–1984, Chobotnice; r. D. Daminai – TV), Noi tre (1984, My tři; r. Pupi Avati), Uno scandalo perbene (1984, Úctyhodný skandál; r. Pasquale Festa Campanile), Tuareg, il guerriero del deserto (1984, Tuareg, válečník z pouště; r. Enzo G. Castellari), Giuseppe Fava: Siciliano come me (1984, Giuseppe Fava: Sicilián jako já; r. Valerio Sindoni), Čelní zásah (1984, Un foro nel parabrezza; r. Sauro Scavolini), Festa di laurea (1985, Maturitní večírek; r. Pupi Avati), Impiegati (1985, Zaměstnanci; r. Pupi Avati), Miranda (1985; r. Tinto Brass – V), miniserie Cristoforo Colombo (TV–1985, Kryštof Kolumbus; r. Alberto Lattuada – TV), La sporca insegna del coraggio (1985, Špinavý odznak odvahy; r. Tonino Valerii), La bonne (1986, Ve slabé chvíli; r. Salvatore Samperi – V), Una domenica sì (1986, Jedna neděle ano; r. Cesare Bastelli), Regalo di Natale (1986, Vánoční dárek; r. Pupi Avati – TV), L'inchiesta (1986, Vyšetřování; r. Damiano Damiani – TV), Capriccio (1987, Láska a vášeň; r. Tinto Brass – V), Ultimo minuto (1987, Poslední minuta; r. Pupi Avati), Una casa a Roma (1988, Jeden dům v Římě; r. Bruno Cortini), Sposi (1988, Snoubenci; r. Antonio Avati, Pupi Avati, Cesare Bastelli, Felice Farina, Luciano Luciano Manuzzi), La

collina del diavolo (TV–1988, Ďáblův kopec; r. Valerio Sindoni), Non basta una vita (TV–1988, Jeden život nestačí; r. Mario Caiano), Gioco al massacro (1989, Hra na masakr; r. Damiano Damiani), Killer Crocodile (1989, Krokodýl zabiják; r. Fabrizio De Angelis – V), I ragazzi di via Panisperna (1989, Chlapci z Panispermovy ulice; r. Gianni Amelio), Storia di ragazzi e di ragazze (1989, Příběh chlapců a dívek; r. Pupi Avati – TV), Le ciliege sono mature (1989, Třešně jsou zralé; r. Fabio Del Bravo), Il ricatto (TV–1989, Vydírání; r. Tonino Valerii, Ruggero Deodato, Vittorio De Sisti – TV), Una fredda mattina di maggio (1990, Chladné květnové ráno; r. Valerio Sindoni), Killer Crocodile 2 (1990, Krokodýl zabiják 2; r. Giannetto De Rossi), Nel giardino delle rose (1990, V zahradě růží; r. Luciano Martino), Il sole buio (1990, Tmavé slunce; r. Damiano Damiani), Paprika (1991, Paprika; r. Tinto Brass), Vendetta: Secrets of a Mafia Bride/Donna d'onore (1991, Nevěsta násilí; r. Stuart Margolin – TV), A Season of Giants/La primavera di Michelangelo (1991, Michelangelo – Čas gigantů; r. Jerry London – TV), Fratelli e sorelle (1992, Bratři a sestry; r. Pupi Avati – V), Un posto freddo in fondo al cuore (TV–1992, Chladné místo v hlubině srdce; r. Sauro Scavolini), L'angelo con la pistola (1992, Anděl s pistolí; r. Damiano Damiani), Magnificat (1993, Velebitel; r. Pupi Avati), L'uomo che guarda (1994, Voyeur; r. Tinto Brass), Nefertiti (1994; r. Guy Gilles), Fermo posta Tinto Brass (1995, Poštovní přihrádka Tinta Brasse; r. Tinto Brass), La famiglia Ricordi (TV–1995, Dynastie Ricordiů; r. Mauro Bolognini – TV), Il testimone dello sposo (1997, Ve svatební den; r. Pupi Avati – TV), Grandes ocasiones (1998, Velké příležitosti; r. Felipe Vega), Ama il tuo nemico (TV–1999, Miluj svého nepřítele; r. Damiano Damiani), La via degli angeli (1999, Cesta andělů; r. Pupi Avati), I cavalieri che fecero l'impresa (2001, Rytíři, kteří založili firmu; r. Pupi Avati), Il cuore altrove (2002, Srdcem jinde; r. Pupi Avati – TV), Liebe, Lügen, Leidenschaften (TV–2002, Lásky, lži a vášně; r. Marco Serafini – TV), La rivincita di Natale (2004, Vánoční pomsta; r. Pupi Avati), Ma quando arrivano le ragazze? (2005, Ale kdy přijdou dívky?; r. Pupi Avati), La seconda notte di nozze (2005, Druhá svatební noc; r. Pupi Avati), La cena per farli conoscere (2006, Večeře s tou pravou; r. Pupi Avati – TV), Il nascondiglio (2007, Úkryt; r. Pupi Avati), Il papà di Giovanna (2008, Giovannin otec; r. Pupi Avati – TV), Il figlio più piccolo (2010, Nejmenší syn; r. Pupi Avati), Una sconfinata giovinezza (2010, Neomezené mládí; r. Pupi Avati), Un matrimonio (TV–2013, Manželství; r. Pupi Avati). -jš-

Masonová, Margery

MARGERIE MASONOVÁ (nar. 27. 9. 1913, Londýn), anglická herečka, zemřela 26. ledna 2014 v Londýně. Zajímavé vedlejší postavy předvedla ve filmech Charlie Bubbles (1967, Charlie Bubbles; r. Albert Finney), Běsnící měsíc (1970, The Raging Moon; r. Bryan Forbes), Hennessy (1975; r. Don Sharp – V), Pink Floyd: The Wall (1982, Pink Floyd: The Wall; r. Alan Parker), The Princess Bride (1987, Princezna nevěsta; r. Rob Reiner – V), Howards End (1992, Howards End; r. James Ivory), 101 dalmatinů (1996, 101 Dalmatians; r. Stephen Herek), Bídníci (1998, Les Misérables; r. Bille August), Lásky nebeská (2003, Love Actually; r. Richard Curtis) nebo Harry Potter a Ohnivý pohár (2005, Harry Potter and the Goblet of Fire; r. Mike Newell). JR

Carterová, Ann

ANN CARTEROVÁ (nar. 16. 6. 1936, Syracuse, stát New York), americká herečka, která vytvořila dětské role ve filmech jako Krásná čarodějka (1942, ; r. René Clair), The North Star (1943, Severní hvězda; r. Lewis Milestone) a The Curse of the Cat People (1944, Kletba kočičích lidí; r. Gunther von Fritsch, Robert Wise – TV) a jejíž další kariéru zhatila obrna, zemřela na rakovinu vaječníků ve městě Tahoma, stát Washington, 27. ledna 2014. JR

Seeger, Pete

PETE SEEGER (nar. 3. 5. 1919, New York), významný americký folkový písničkář, který se objevil mimo jiné ve filmech Festival (1967, Festival; r. Murray Lerner), Alice's Restaurant (1969, Alicina restaurace; r. Arthur Penn – TV) a Tell Me That You Love Me, Junie Moon

(1970, Řekni, že mě miluješ, Junie Moonová; r. Otto Preminger; + hudba – TV), zemřel 27. ledna 2014 v New Yorku.

JR

Cacavas, John

JOHN CACAVAS (nar. 13. 8. 1930, Aberdeen, Jižní Dakota), americký filmový a televizní skladatel, který zkomponoval doprovod například ke snímkům Airport 1975 (1974, Letiště 1975; r. Jack Smight – TV) a Airport '77 (1977, Letiště 77; r. Jerry Jameson – TV), zemřel v Beverly Hills 28. ledna 2014.

JR

Sherak, Tom

TOM SHERAK (nar. 22. 6. 1945, Brooklyn, New York), hollywoodský manažer, jenž byl šedesátým osmým prezidentem Americké akademie filmového umění a věd (AMPAS; 2009–2012), zemřel 28. ledna 2014 v kalifornském Calabasas na komplikace způsobené rakovinou prostaty. Svou kariéru začínal na začátku 70. let v distribučních pobočkách Paramountu na středozápadě a východním pobřeží. Sedmáct let působil ve vedoucích funkcích u 20th Century Fox (marketing a distribuce). Od roku 2000 byl s Joem Rothem partnerem ve společnosti Revolution Studios a působil také jako konzultant. Pár měsíců před smrtí ho losangeleský starosta Eric Garcetti jmenoval do čela kanceláře na podporu místního filmového průmyslu.

-mim-

Lane, Campbell

CAMPBELL LANE (nar. 15. 7. 1935, Montréal), kanadský filmový a televizní herec, který se objevil v četných vedlejších rolích například ve filmech Finders Keepers (1984, Prachy v rakvi; r. Richard Lester – TV), The Journey of Natty Gann (1985, Cesta Natty Gannové; r. Jeremy Kagan – TV), Needful Things (1993, Obchodník s hrůzou; r. Fraser Clarke Heston – V), Kokosy na sněhu (1993; r. Jon Turteltaub), Kdopak to mluví 3 (1993; r. Tom Ropelewski), The Final Cut (1995, Poslední střih; r. Roger Christian – TV), The Duke (1999, Vévoda; r. Philip Spink – TV), Mr. Rice's Secret (2000; r. Tajemství pana Rice; r. Nicholas Kendall – TV), MVP: Most Valuable Primate (2000, VIP: Velmi inteligentní primát; r. Robert Vince – TV), 3001 mil na útěku (2001; r. Demian Lichtenstein), Jako pavouk (2001; r. Lee Tamahori), Kevin of the North (2001, Kevin ze severu; r. Bob Spiers – TV), Pavučina snů (2003; r. Lawrence Kasdan), Scary Movie 4 (2006; r. David Zucker) nebo Gray Matters (2006, Ta záležitost s Gray; r. Sue Kramerová – TV), zemřel ve Vancouveru 30. ledna 2014.

JR

Rankin Jr., Arthur

ARTHUR RANKIN JR. (nar. 19. 7. 1924, New York), známý režisér a producent animovaných snímků, jenž pracoval ve dvojici s Julesem Bassem (1935–2022), zemřel 30. ledna 2014 ve svém domě na břehu bermudského jezera Harrington Sound. S Bassem byli průkopníky loutkové animace v televizi, kde realizovali řadu populárních speciálů s postavami Santa Clause a jeho červenonosého soba Rudolfa. V českých kinech se představili klasicky animovanou celovečerní pohádkou Poslední jednorožec (1982, The Last Unicorn) a stejným způsobem ještě například zpracovali Tolkienovy předlohy The Hobbit (TV–1977, Hobit), The Return of the King (TV–1980, Návrat krále), další fantastickou pohádku The Flight of Dragons (1982, Útěk draků) a oblíbenou knížku Kennetha Grahamea The Wind in the Willows (TV–1987, Žabákova dobrodružství).

-mim-

Żarnecki, Andrzej

ANDRZEJ ŻARNECKI (nar. 1. 6. 1935, Lodž), polský herec, režisér a skladatel, který hrál ve snímcích Bariéra (1966, Bariera; r. Jerzy Skolimowski), Struktura krystalu (1969, Struktura kryształu; r. Krzysztof Zanussi), Mánie (1973, Opętanie; r. Stanisław Lenartowicz) či The White Raven (1998, Záhada diamantu; r. Andrew Stevens, Jakub Z. Rucinski – TV), zemřel 30. ledna 2014 v městečku Nałęczów v Lublinském vojvodství.

JR

Jancsó, Miklós

MIKLÓS JANCsó (nar. 27. 9. 1921, Vác, Pešťská župa – zem. 31. 1. 2014, Budapešť) byl po otci (řediteli průmyslovky) původem sikulský Maďar, matka byla Rumunka ze Sedmihradska. Po maturitě studoval na univerzitě v Kluži právo (v roce 1944 se stal doktorem práv) a zároveň národopis a dějiny umění. Koncem války se jako voják dostal načas do sovětského zajetí na Krym (tuto zkušenost později několikrát promítl do své tvorby). S diplomem absolventa oboru režie z budapešťské Vysoké školy dramatického a filmového umění (1947–1951) začínal jako režisér zpravodajských a dokumentárních filmů, k nimž se průběžně vracel po celý život. Počátky jeho hodnotnější tvorby spadají do první poloviny 60. let, kdy navázal trvalou spoluprací se scenáristou Gyulou Hernádim. Jejich prvním titulem bylo psychologické drama mladého lékaře *Odvrácená tvář*. V 60. letech vznikla zřejmě nejdůležitější trojice Jancsóových filmů (*Beznadějný*, *Hvězdy na čepicích* a *Ticho a křik*), v nichž se zaměřil na události, související s maďarským revolučním hnutím. Právě v této trilogii režisér zdokonalil a rozvinul svůj osobitý styl, jemuž dominoval minimalistický příběh s kolektivním hrdinou, zachycený v dlouhých panoramatických záběrech s pečlivou choreografií davových scén, nesoucích symbolické významy. S podobnými tanečními formami pracoval Jancsó i nadále; jeho alegorické stylizace odhalovaly metody a mechanismy násilí a moci různých vlád a revolucí, s rituály teroru a cynické až démonické manipulace a ponižování člověka. V první polovině 70. let natočil několik historických snímků v italské produkci (*Pacifistka*, *Technika a obřad*, *Řím chce znovu císaře*, *Soukromé neřesti*, *veřejné ctnosti*), ale především snímek o revoltě maďarských zemědělců na konci 19. století *Rudý žalm*, oceněný na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes 1972 Cenou za režii. Od osobité interpretace pohnutých okamžiků maďarských dějin se odklonil až v 80. letech, kdy překvapivě zpochybnil původní východiska své tvorby. V 90. letech pohotově reflektoval společenskou situaci po pádu komunismu. Zůstal věrný postmodernímu stylu, ačkoliv původní abstrakci příležitostně nahrazoval realismem, jindy naopak až komediální absurdností. Do svých abstraktních, nezřídka bezútěšných filmů vplétal metaforu s naléhavým univerzálním poselstvím. Nermalou zásluhu na Jancsóově vizuálním rukopisu mají kameramani Tamás Somló, János Kende a Ferenc Grunwalsky nebo filmový a jevištní výtvarník Tamás Banovich. Z herců nejčastěji obsazoval Józsefa Madarase, Györgye Cserhalmiho, Lajose Balázsovité či Andrása Kozaka. Věnoval se také divadelní režii a natáčel videoklipy (Márta Sebestyénová, János Bródy, Zsuzsa Konczová, Ferenc Sebő, Kaláka, Tamás Jordán, Balázs Galkó, István Márta, Zorán, Hobo). Kromě desítek ocenění za své filmy se stal laureátem Ceny Bély Balázse (1966) a dvakrát státní Kossuthovy ceny (1973; 2006). Za celoživotní dílo byl oceněn na festivalech v Cannes (1979) a v Benátkách (1990). Od roku 1986 předsedal řadu let Svazu maďarských filmových a televizních umělců. Od roku 1988 byl řádným profesorem na Filmové a divadelní akademii a byl hostujícím pedagogem na Harvardově univerzitě (1990–1992). Byl hostem na Febiofestu (1993) a na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech (1999). Lze upozornit na monografii Ingrid Brachtlové Miklós Jancsó (Československý filmový ústav, Praha 1990) a na rozsáhlé profilové materiály (analýzy, rozhovor, výňatky z knihy) v časopisech *Film a doba* (1/94) a *Cinepur* (17/2001). Z prvního manželství s Katalinou Wowsznyiiovou pocházejí kameraman Nyika Jancsó (nar. 1952) a kostýmní výtvarnice Katalin Jancsóová (nar. 1955). Jeho druhou manželkou byla režisérka Márta Mészárosová (1958–1968). V letech 1968–1978 sdílel rodinné partnerství s italskou scenáristkou, režisérkou a novinářkou Giovannou Gagliardoovou (nar. 1941). Od roku 1981 až do smrti byl ženatý se střihačkou Zsuzsou Csákányovou (nar. 1949). Jejich synem je střihač Dávid Jancsó (nar. 1982). – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak), (krátké dokumentární filmy)* *Kezünkbe vettük a béké ügyét* (1951, Otázku míru jsme převzali do svých rukou; spol. r. Dezső Kosa, Gyula Mészáros), *A Szovjet mezőgazdasági küldöttek tanításai* (1951, Výuka delegace sovětských zemědělců; spol. r. István György), *A nyolcadik szabad május 1.* (1952, Osmý svobodný 1. máj), *Választás előtt* (1953, Před volbami), *Arat at Orosházi „Dózsa“* (1953, Žně v Orosházu), *Közös úton* (1953, Na společné cestě), *Egy kiálítás képei* (1954, Obrazy jedné výstavy), *Galgamentén* (1954, U řeky Galgy), *Éltető Tisza-víz* (1954, Životodárná

voda Tisy), Emberek, ne engedjétek! (1954, Lidé, nedopuszte!), Podzim v Badacsonyi (1954, Ősz Badacsonyan), Emlékesz, ifjúság! (1955, Vzpomínej, mládeži!), Angyalföldi fiatalok (1955, Mládež Angyalföldu), Egy délután Koppánymonostoron (1955, Odpoledne v Koppánymonostoru), Varsói világifjúsági találkozó I–III (1955, Varšavský festival mládeže I–III), Zsigmond Móricz (1956, Móricz Zsigmond), Kína vendégei voltunk (1957, Byli jsme hosty Číny), Dél-Kína tájain (1957, Tvář jižní Číny), Chvilky v Pekingu (1957, Pekingský palotág), Színfoltok Kínából (1957, Čínské barvy), A város peremén (1957, Na okraji města), Derkovits (1958), Halhatatlanság (1959, Nesmrtnost), Izotópok a gyógyászatban (1959, Izotopy v lékařství), Az előadás művészete (1960, Umění prodávát; spol. r. Márta Mészáros), Szerkesztettség (1960, Struktura návrhu), Az idő kerek (1961, Neurčitý čas), Alkonyok és hajnalok (1961, Soumraky a svítání), Indián történet (1961, Indiánský příběh), Hej, te eleven fa... (1963, Hej, ty strome zelený), Jelenlét (1965, Přítomnost), Közeli a vér (1966, Krev zblízka), Füst (1970, Dým), Második jelentés (1978, Druhý přítomnost), Harmadik jelenlét (1986, Třetí přítomnost), Maradékok – Georghe és Mendel (1993, Zbylí – Georghe a Mendel), Cigányhúsvét Hodáson (1993, Cikánské velikonoce v Hodászi), Egyszerű ez? (1996, Je to snadné?); (středometrážní a celovečerní dokumentární filmy) Laboratorio teatrale di Luca Ronconi (1973, Divadelní laboratoř Lucy Ronconih), Budapest – Muzika (TV–1982, Budapest – Muzika) z mezinárodního projektu Capitali culturali d'Europa (Hlavní kulturní centra Evropy), Omega, Omega, Omega (1982), Suomi – Filmjegyzetek (1984, Finsko – Filmové poznámky), Magyar képek – Falu végén kurta kocsmá (TV–1991, Maďarské obrázky – Na konci vsi krčma malá), Nostoi – visszatérés (TV–1991, Nostoi – Návrat), A kövek üzenete – Máramos (1993, Svědectví kamenů – Máramos), A kövek üzenete – Moldova (1993, Svědectví kamenů – Moldavsko), A kövek üzenete – Hegyalja (1993, Svědectví kamenů – Podhůří), A kövek üzenete – Kárpátalja (1994, Svědectví kamenů – Zakarpatí), A kövek üzenete – Budapest (1994, Odkaz kamenů – Budapest), Megöltétek ártatlan családom... (1994, Zabil jsi nevinnou rodinu...), Képzelt béke (1995, Imaginární mír), Lajoskomárom (1996), Én. József Attila, itt vagyok! (1996, Já. Attila József, jsem tady!; + spol. sc.), Látogatás (1996, Návštěva; + sc.), Íme hát... (1996, Hle, on...; spol. r. József Böjte; spol. režie), Temetetlen holtak (1997, Nepohřbený mrtvý), Zöld az erdő, zöld a hegy is, a szerencse jön is, megy is... (1997, Zelený les, zelené hory, když to půjde, půjdem na to...; spol. režie József Böjte; + spol. sc.), Játssz, Félix, játssz! (1997, Hraj, Félix, hraj!; spol. režie Ferenc Grunwalsky), Hősök tere (1997, Náměstí hrdinů; + nám.), Sír a madár (1998, Křik ptáků; spol. režie Ferenc Grunwalsky), segment 3 z kolektivního filmu Euróából Európába (2004, Evropa), epizoda (+ sc.) z kolektivního filmu Magyarország 2011 (2011, Maďarsko 2011); (hrané filmy; scénář či spolupráce na něm, režie, není-li uvedeno jinak) Zvony odletěly do Říma (1958, A harangok Rómába mentek; režie), povídka z filmu Směr Budapest (1960, Három csillag; režie), Odvrácená tvář (1963, Oldás és kötés), A sedmnáct jim bylo let... (1964, Így jöttem; režie), Beznadějný (1965, Szegénylegények; režie), Hvězdy na čepicích (1967, Csillagosok, katonák), Ticho a křik (1968, Csend és kiáltás), Fényes szelek (1968, Svěží vítr; režie), Sirokkó (1969, Zimní vítr z jihu; režie), Égi bárány (1970, Beránek boží; režie), Még kér a nép (1971, Rudý žalm; režie), La pacifista (1971, Pacifistka), La tecnica e il rito (TV–1971, Technika a obřad), Roma riuolo cesare (TV–1973, Řím chce znovu císaře), Elektra a její pravda (1974, Szerelmek Elektra; režie), Vizi privati pubbliche virtù (1975, Soukromé neřesti, veřejné ctnosti; + spol. nám.), Maďarská rapsódie (1978, Magyar rapszódia), Allegro barbaro (1978, Allegro barbaro), Tyranovo srdce aneb Boccaccio v Uhrách (1981, A zsarnok szíve avagy Boccaccio Magyarországon), devítidílný seriál Faustus doktor boldogságos pokoljárása (TV–1984, Blažená pouť doktora Fausta peklem; režie), L'aube (1985, Úsvit), Sezóna přišer (1986, Szörnyek évada), Horoskop Ježíše Krista (1988, Jézus Krisztus horoszkópja), Isten hátrafelé megy (1990, Bűh kráčí pozpátku; + herec), Kék Duna keringő/Blue Danube Waltz (1991, Na krásném modrém Dunaji – TV), epizoda A nagy agyhalál (Smrt velkého mozku) z filmu Szeressük egymást gyerekek! (1995, Mějme se rádi, děti!), střm. filmy Elmondták-e? (1995, Řekl?) a Zsoltár (1995, Žalm), Nekem lámpást adott kezembe az Úr Pesten (1998, Lucerna Páně v Budapešti; + herec), Anyád! A szűnyogok (1999, Kurva! Komáři!), Utolsó

vacsora az Arabs Szürkénél (2000, Poslední večere u arabského šedáka), Kelj fel, komám, ne aludjál! (2002, Vstávej kámo, nespi; spol. režie István Márton; + herec), A mohácsi vész (2003, Bitva u Moháče; + herec), Ede megevé ebédem (2006, Ede mi snědl oběd; + spol. sc.), Oda az igazság! (2010, A to je vše, co bychom řekli o spravedlnosti); (hrané filmy; herec) Falak (1968, Zdi; r. András Kovács), Difficile morire (1977, Těžké je zemřít; r. Umberto Silva), Macerás ügyek (2000, Ošemetné věci; r. Szabolcs Hajdu), Jött egy busz (2003, Autobus přijel; r. Kornél Mundruczó, Ferenc Török, Árpád Schilling, Viktor Bodó, György Pálfi), kr. f. A Pál utcai fiúk (TV–2005, Hoši z Pavelské ulice; r. Ferenc Török), Tabló (2008, Výjev; r. Gábor Dettre).

-fik-

Jones, Christopher

CHRISTOPHER JONES (vlastním jménem William Frank Jones, nar. 18. 8. 1941, Jackson, Tennessee – zem. 31. 1. 2014, Los Alamitos, Kalifornie, na komplikace způsobené rakovinou žlučníku) vyrůstal se starším bratrem v dětském domově a v šestnácti vstoupil do armády. Jeho krátká vojenská služba skončila šestiměsíčním vězením pro nedovolené opuštění posádky. Na přelomu 60. let se usadil v New Yorku, kde se pohyboval v uměleckém prostředí a studoval malířství a herectví. V roce 1961 dostal menší roli hotelového zřízence Pancha v broadwayské inscenaci hry Tennesseeho Williamse Noc s leguánem. Navštěvoval herecké kurzy v Actors' Studiu a později se oženil s dcerou svého pedagoga Susan Strasbergovou. Dostal titulní úlohu známého psance v televizním seriálu The Legend of Jesse James (1965–1966, Legenda o Jessem Jamesovi) a jako host vystoupil v seriálech Judd for the Defense (Judd za obhajobu) a The Man from U.N.C.L.E. (Muž z U.N.C.L.E.). Ve filmu se prosadil postavou rockového zpěváka Maxe Frosta, jenž se postaví do čela agresivní mladé generace, v kultovní satíře z blízké budoucnosti Divoké mládí v ulicích. Divácký ohlas filmu z něho učinil hvězdu a byl dokonce označován za nového Jamese Deana, jemuž byl podobný. Dostával nabídky dalších hlavních rolí, například v adaptaci špionážního románu Johna le Carrého Kukátková válka. David Lean ho obsadil do úlohy traumatizovaného britského důstojníka Doryana, jenž se zamiluje do vdané Irčanky, v dramatu z doby první světové války Ryanova dcera. Náročné natáčení v Irsku, jež se protáhlo na celý rok, a postava, neodpovídající jeho naturelu, podryly hercovu sebedůvěru. Osobní problémy s milenkami (Pamela Coursonová, Pia Degermarková, Olivia Husseyová), jež vyvrcholily brutální vraždou blízké přítelkyně Sharon Tateové Mansonovou „Rodinou“, nakonec vedly k jeho zhroucení a odchodu do ústraní. K herectví se vrátil až po letech malou rolí ve snímku svého přítele Larryho Bishopa. Žil z našetřených peněz, věnoval se malování, sochařství a výchově potomků. Měl dceru z manželství se Susan Strasbergovou (1965–1968) a syna ze vztahu s Carrií Abernathyovou (1974–1980). Přes deset let žil s Paulou McKennaovou (1984–1994), s níž zplodil další čtyři děti a k níž se na sklonku života vrátil. – *Filmografie*: Chubasco (1967; r. Allen H. Miner), Wild in the Streets (1968, Divoké mládí v ulicích; r. Barry Shear), Three in the Attic (1968, Tři v podkroví; r. Richard Wilson – TV), The Looking Glass War (1969, Kukátková válka; r. Frank R. Pierson), Una breve stagione (1969, Krátká sezona; r. Renato Castellani), Ryan's Daughter (1970, Ryanova dcera; r. David Lean), Mad Dog Time (1996, „Mrtvý“ boss; r. Larry Bishop – V).

-mim-

Schell, Maximilian

MAXIMILIAN SCHELL (nar. 8. 12. 1930, Vídeň – zem. 1. 2. 2014, Innsbruck, Tyrolsko, po operaci zad) pocházel ze čtyř dětí švýcarského spisovatele Hermanna Ferdinanda Schella a rakouské herečky Noé von Nordbergové. V roce 1938 rodina emigrovala do Švýcarska, kde Maximilian odmaturoval na basilejském gymnaziu. Studoval filozofii a dějiny umění na univerzitách v Curychu a v Mnichově a přivydělával si jako herec a sportovní reportér. Od roku 1953 účinkoval v basilejském Městském divadle a později i na německých scénách (Essen, Bonn, Mnichov, Berlín). Čtyři roky strávil v hamburském Německém divadle, kde slavil pod režijním vedením Gustafa Gründgense velký úspěch jako Hamlet (1963), jehož už předtím hrál v německé televizní inscenaci. Ve filmu se uplatnil od poloviny 50. let, například

jako poručík Haller v milostném příběhu z první světové války *Dívka z Flander* (nominace na Německou filmovou cenu), a mezinárodně na sebe upozornil svým prvním hollywoodským snímkem, adaptací válečného románu Irwina Shawa *Mladí lvi*, v níž ztělesnil bezcitného kapitána Hardenberga. Následovala jeho nejznámější postava obhájce Hanse Rolfea, kterou nejdřív hrál v televizním snímku *Norimberský proces* a pak ve stejnojmenném filmu (Oscar, Zlatý glóbus, Cena NYFCC, nominace na Cenu BAFTA). Stal se velkou mezinárodní hvězdou (srovnatelnou mezi neanglosaskými herci jen s Marcellem Mastroiannim či Mauricem Chevalierem) a vystupoval v evropských koprodukcích i v domácích a amerických filmech, mimo jiné jako pološílený válečný zločinec Franz von Gerlach v adaptaci Sartreovy hry *Věžňové z Altony*, důmyslný lupič Walter Harper v kriminální komedii *Topkapi*, východoněmecký agent Dieter Frey v přepisu špionážního románu Johna le Carrého *Volání mrtvých* pod názvem *Smrtelný případ*, hudebně založený generál Schiller ve válečném snímku *Kontrapunkt*, kapitán Hanson v dobrodružném filmu *Krakatoa, na východ od Jávy*, židovský průmyslník Arthur Goldman čelící obvinění z válečných zločinů v dramatu podle hry Roberta Shawa *Muž ve skleněné budce* (nominace na Oscara a na Zlatý glóbus), spolupracovník titulní hrdinky Johann v dramatu podle memoárů Lillian Hellmanové *Julie* (Cena NYFCC, nominace na Oscara a na Zlatý glóbus), advokát Landau v příběhu obžalovaného extremisty *Zítří v Alabamě* (Německá filmová cena). Často ztělesňoval skutečné postavy: venezuelský politik Simón Bolívar ve stejnojmenném filmu, srbský spiklenec Šarac v historické rekonstrukci *Sarajevský atentát*, car Petr Veliký ve stejnojmenné historické minisérii, Vladimír Iljič Lenin v životopisném televizním snímku *Stalin* (Zlatý glóbus, nominace na Cenu Emmy) či Albert Einstein v jedné části dokumentárního cyklu *Giganten* (2007, *Giganti*). Za postavu oběti holocaustu Mordecaie Weisse v televizním dramatu *Slečna Rose Whiteová* byl znovu nominován na Cenu Emmy a v televizi účinkoval stále častěji, například jako kubánsko-americký obchodník Amado Guzman v poslední řadě kriminálního seriálu *Wiseguy* (1990, *Mafián*) a jako patriarcha zámožných rodin v německých seriálech *Liebe, Lügen, Leidenschaften* (2002; 2003, *Láska, lži a vášeň*) a *Der Fürst und das Mädchen* (2003; 2005; 2007, *Štěstí na dosah – TV*). Schellovo umělecké působení především v německy mluvené kinematografii se neomezovalo jen na herecká vystoupení. Jako koproducent se podílel na adaptaci *Kafka Zámku*, v níž vytvořil ústřední postavu zeměměřiče K. (nominace na Německou filmovou cenu za herecký výkon), a potom se začal úspěšně věnovat režii. Řada jeho děl získala nejrůznější ocenění, *Okouzlení* (Německá filmová cena za nejlepší film, nominace na Oscara v kategorii zahraničních filmů, Stříbrná mušle na Mezinárodním filmovém festivalu v San Sebastiánu), *Chodec* (Zlatý glóbus a nominace na Oscara za zahraniční film), *Soudce a jeho kat* (Stříbrná mušle na Mezinárodním filmovém festivalu v San Sebastiánu), *Marlene* (Cena NYFCC, NSFC a nominace na Oscara za nejlepší dlouhý dokument). Režiroval také na jevišti, mimo jiné *Povídky z Vídeňského lesa* v úpravě Christophera Hamptona v Londýně (1977) a dvě operní inscenace v Los Angeles (*Lohengrin* a *Růžový kavalír*). Na divadle se znovu vrátil k televizní hře *Abbyho Manna* *Norimberský proces* a v její broadwayské premiéře tentokrát ztvárnil válečného zločince doktora Ernsta Janninga (nominace na Drama Desk Award 2001). Pod režijním vedením Roberta Altmana hrál generála Barrieuxe v londýnské inscenaci hry Arthura Millera *Blues o vzkříšení* (2006). Schell byl rovněž výborným pianistou a vystupoval mimo jiné s italským dirigentem Claudiem Abbadem a Berlínskou filharmonií. Podílel se jako komentátor na hudebním seriálu *Bernstein/Beethoven* (1982) a na několika dalších televizních dokumentech. Vydal autobiografickou knihu *Ich fliege über dunkle Täler* (2012, *Létám nad temnými údolími*). Několikrát navštívil Československo respektive Českou republiku. Mimo jiné v roce 1990 byl hostem Mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech a v listopadu 2002 se zúčastnil Pražského divadelního festivalu německého jazyka. Jako jeden z prvních odsoudil okupaci v srpnu 1968 a sympatizoval s československým disentem (v říjnu roku 1989 přednesl za Václava Havla jeho děkovnou řeč při udílení Mírové ceny německých knihkupců ve Frankfurtu nad Mohanem). Za své dílo obdržel Spolkový kříž za zásluhy (1985), Rakouský čestný kříž za vědu a umění (2002; spol. se sestrou Marií) a také Německou

filmovou cenu (1989) a Bavorskou filmovou cenu (2005). Schell měl v 60. letech několikaletý vztah s bývalou ženou íránského šáha Sorayou. Jeho manželkami byly ruská herečka Natalja Andrejčenkova (1985–2005), s níž měl dceru, a od srpna 2013 německá sopranistka chorvatského původu Iva Mihanovicová. Všichni jeho sourozenci se věnovali herectví, Maria Schellová (1926–2003), Carl Schell (1927–2019) i Immy Schellová (1935–1992). – *Filmografie: (herec, není-li uvedeno jinak)* Kinder, Mütter und ein General (1955, Děti, matky a generál; r. Laslo Benedek), Der 20. Juli (1955, 20. červenec; r. Falk Harnack), Reifende Jugend (1955, Dozrávající mládí; r. Ulrich Erfurth), Ein Mädchen aus Flandern (1956, Dívka z Flander; r. Helmut Käutner), Manželství dr. Danwitz (1956, Die Ehe des Dr. med. Danwitz; r. Arthur Maria Rabenalt), Ein Herz kehrt heim (1956, Srdce táhne domů; r. Eugen York), Taxichauffeur Bänz (1957, Taxikář Bänz; r. Werner Düggelin, Hermann Haller), Svědectví Lorenze Darrandta (1957, Die letzten werden die ersten sein; r. Rolf Hansen), The Young Lions (1958, Mladí lvi; r. Edward Dmytryk – TV), Kinder der Berge (1958, Děti hor; r. Georg Tressler), Die Bernauerin (TV–1958, Bernauerka; r. Gustav Rudolf Sellner), Child of Our Time (TV–1959, Dítě naší doby; r. George Roy Hill), Judgment at Nuremberg (TV–1959, Norimberský proces; r. George Roy Hill), Eine Dummheit macht auch der Gescheiteste (TV–1959, I chytrák se spálí; r. Kurt Horwitz), The Fifth Column (TV–1960, Pátá kolona; r. John Frankenheimer), The Three Musketeers (TV–1960, Tři mušketýři; r. Tom Donovan), Hamlet (TV–1960; r. Franz Peter Wirth), Norimberský proces (1961, Judgment at Nuremberg; r. Stanley Kramer), Five Fingers Exercise (1962, Cvičení pro pět prstů; r. Daniel Mann), I sequestrati di Altona (1962, Vězňové z Altony; r. Vittorio De Sica), The Reluctant Saint (1962, Váhavý světec; r. Edward Dmytryk), Topkapi (1964; r. Jules Dassin – TV), Der seidene Schuh (TV–1965, Saténový střevíček; r. Gustav Rudolf Sellner), Return from the Ashes (1965, Návrat z popela; r. J. Lee Thompson), The Deadly Affair (1966, Smrtelný případ; r. Sidney Lumet – V), Die venezianischen Zwillinge (TV–1966, Benátská dvojčata; r. Hermann Lanske), The Desperate Ones/Más allá de las montañas (1967, Za horami; r. Alexander Ramati), Counterpoint (1967, Kontrapunkt; r. Ralph Nelson – TV), Zámek (1968, Das Schloss; r. Rudolf Noelte; + spol. prod.), Heidi (TV–1968; r. Delbert Mann), Krakatoa, East of Java (1968, Krakatoa, na východ od Jávy; r. Bernard Kowalski – TV), Simón Bolívar (1969, Simón Bolívar; r. Alessandro Blasetti), Paulina 1880 (1972; r. Jean-Louis Bertuccelli), Pope Joan (1972, Papežka Jana; r. Michael Anderson – TV), The Odessa File (1974, Krycí název Odessa; r. Ronald Neame – TV), The Rehearsal (1974, Zkouška; r. Jules Dassin), The Man in the Glass Booth (1975, Muž ve skleněné budce; r. Arthur Hiller), Sarajevský atentát/Atentat u Sarajevu (1975; r. Veljko Bulajić), St. Ives (1976; r. J. Lee Thompson – V), Cross of Iron (1977, Železný kříž; r. Sam Peckinpah – V), A Bridge Too Far (1977, Příliš vzdálený most; r. Richard Attenborough – V), Julie (1977, Julia; r. Fred Zinnemann), Players (1979, Hráči; r. Anthony Harvey), Avalanche Express (1979, Expres v lavině; r. Mark Robson), Amo non amo (1979, Miluji, nemiluji; r. Armenia Balducciová), The Black Hole (1979, Černá díra; r. Gary Nelson – TV), The Diary of Anne Frank (TV–1980, Deník Anny Frankové; r. Boris Sagal – TV), The Chosen (1981, Vyvolení; r. Jeremy Paul Kagan – TV), Les îles (1982, Ostrovy; r. Iradj Azimi), The Phantom of the Opera (TV–1983, Fantom opery; r. Robert Markowitz), Zítřka v Alabamě (1983, Morgen in Alabama; r. Norbert Kückelmann), The Assissi Underground (1984, Podzemí v Assissi; r. Alexander Ramati), Peter the Great (TV–1986, Petr Veliký; r. Marvin J. Chomsky, Lawrence Schiller – V), The Rose Garden (1989, Růžová zahrada; r. Fons Rademakers), Nováček (1990, The Freshman; r. Andrew Bergman), Young Catherine (TV–1991, Mladá Kateřina Veliká; r. Michael Anderson – TV), Beschreibung eines Kampfes (1991, Labyrint; r. Jaromil Jireš – TV), Miss Rose White (TV–1992, Slečna Rose Whiteová; r. Joseph Sargent – TV), Stalin (TV–1992; r. Ivan Passer – V), A Far Off Place (1993, Sami v poušti; r. Mikael Salomon – TV), Justiz (1993, Justice; r. Hans W. Geissendörfer – TV), Abraham (TV–1993, Bible – Abrahám; r. Joseph Sargent – V), Little Odessa (1994, Malá Oděsa; r. James Gray – V), The Thorn Birds: The Missing Years (TV–1996, Ptáci v trní II: Léta odloučení; r. Kevin James Dobson – TV), The Vampyre Wars (1996, Upíří války; r. Hugh Parks), Zwischen Rosen (1997, Mezi růžemi; r. Jürgen Flimm), Telling Lies in America (1997, Lhaní po americku; r. Guy Ferland – V), The Eighteenth Angel (1997, Osmnáctý anděl; r.

William Bindley – V), Left Luggage aneb Kufry pana Silberschmidta (1997, Left Luggage; r. Jeroen Krabbé), Vampires (1997, Upíři; r. John Carpenter – V), Drtivý dopad (1998, Deep Impact; r. Mimi Lederová), Wer liebt, dem wachsen Flügel... (1999, Kdo miluje, tomu narostou křídla...; r. Gabriel Barylli), Joan of Arc (TV–1999, Johanka z Arcu; r. Christian Duguay – V), I Love You Baby (2000; r. Nick Lyon), Fisimatenten (2000, Pitomosti; r. Jochen Kuhn), The Song of the Lark (TV–2001, Skřivánčí píseň; r. Karen Arthurová), Festival in Cannes (2001, Festival v Cannes; r. Henry Jaglom – TV), Der Bestseller – Mord auf italienisch (TV–2002, Bestseller – Vražda po italsku; r. Jörg Grünler), Alle Glück dieser Erde (TV–2003, Všechno štěstí tohoto světa; r. Otto Retzer), Coast to Coast (TV–2004, Bláznivá cesta; r. Paul Mazursky – TV), Die Rückkehr des Tanzlehrers (TV–2004, Návrat tanečního mistra; r. Urs Egger – TV), Die Liebe eines Priesters (TV–2005, Zamilovaný kněz; r. Franz Josef Gottlieb – TV), Die Alpenklinik (TV–2006, Alpská klinika; r. Udo Witte – TV), Haus der schlafenden Schönen (2006, Dům spících krasavic; r. Vadim Glowna), The Shell Seekers (TV–2006, Hledači muší; r. Piers Haggard – V), Die Rosenkönigin (TV–2007, Královna růží; r. Peter Weck – TV), Bratři Bloomovi (2008, The Brothers Bloom; r. Rian Johnson), Flores negras (2009, Černé květiny; r. David Carreras), Les brigands (2013, Lupiči; r. Frank Hoffmann, Pol Cruchten); (režie, není-li uvedeno jinak) poetický milostný příběh na motivy Turgeněvovy povídky První láska pod názvem Okouzlení (1970, Erste Liebe; + spol. sc., herec) s Dominique Sandaovou, psychologické drama průmyslníka, jenž se musí vyrovnat s falešným obviněním z válečných zločinů, Chodec (1973, Der Fussgänger; + sc., prod., herec) s režisérem Gustavem Rudolfem Sellnerem v hlavní roli, adaptace novely Friedricha Dürrenmatta Soudce a jeho kat (1975, Der Richter und sein Henker; + spol. sc., spol. prod., hlas) s Jonem Voightem, Jacqueline Bissetovou a režisérem Martinem Ritem, přepis divadelní hry Ödöna von Horvátha Povídky z Vídeňského lesa (1979, Geschichten aus dem Wiener Wald; + spol. sc., spol. prod., herec), dok. o slavné herecké hvězdě Marlene Dietrichové, nazvaný Marlene (1984, Marlene; + spol. sc., účinkující), drama mladé Američanky na návštěvě v Estonsku, usilujícím o nezávislost, Candles in the Wind (TV–1993, Svíčky ve větru; + herec), dok. o kariéře a životě nejúspěšnějšího z jeho sourozenců Meine Schwester Maria (2002, Moje sestra Maria; + spol. sc., spol. prod., účinkující); (podíl na produkci, není-li uvedeno jinak) Baron Trotta (1971, Trotta; r. Johannes Schaaf; spol. sc.), Ansichten eines Clowns (1975, Klaunovy názory; r. Vojtěch Jasný), Die Föhnforscher (1985, Pátrači větru; r. Herbert Achternbusch). -mim-

Coutinho, Eduardo

EDUARDO COUTINHO (vlastním jménem Eduardo de Oliveira Coutinho, nar. 11. 5. 1933, São Paulo), přední brazilský dokumentarista a scenárista, zemřel 2. února 2014 v Riu de Janeiro na následky bodných ran, jež mu způsobil jeho syn, trpící schizofrenií. Studoval v Paříži na vysoké filmové škole IDHEC. V 60. letech spolupracoval jako scenárista a herec s filmaři brazilského hnutí Cinema Novo, v jehož rámci natočil tituly Muž, který koupil svět a Faustão. Od druhé poloviny 70. let působil již jen jako dokumentarista. Za své snímky získal četná domácí ocenění, z těch zahraničních lze uvést Cenu FIPRESCI na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně 1985 za dokument Koza označená k smrti. – *Filmografie:* (celovečerní hrané filmy, sc. či podíl na něm, není-li uvedeno jinak) Os mendigos (1962, Žebráci; r. Flávio Migliaccio; herec), Černý stín (1965, A Falecida; r. Leon Hirszman; + herec), epizoda O Pacto (Pakt, + režie) z povídkového filmu El ABC del amor (1967, Abeceda lásky), Garota de Ipanema (1967, Dívka z Ipanemy; r. Leon Hirszman; + herec), komedie o úředníkovi z fiktivní země, který náhle neuvěřitelně zbohatne, O homem que comprou o mundo (1968, Muž, který koupil svět; + režie), dobrodružné drama o brazilských zbojnicích cangaçoeirech na motivy Shakespearovy hry Jindřich IV., Faustão (1971; + režie, hudba), Câncer (1972, Rakovina; r. Glauber Rocha; herec), Lição de amor (1975, Lekce lásky; r. Eduardo Scorel), Os condenados (1975, Odsouzenci; r. Zelito Viana), Dona Flor e seus dois maridos (1976, Doña Flora a její dva manželé; r. Bruno Barreto), Indiánka, dcera slunce (1982, Índia, a filha do sol; r. Fábio Barreto – TV), Do começo ao fim (2009, Po celou dobu; r. Aluizio Abranches; herec), Passione (TV–2010, Vášeň; r. Carlos Araújo, André Câmara, Allan Fiterman, Natália

Grimbergová, Luís Henrique Rios, Denise Saraceniová; herec); (sc. a režie, není-li uvedeno jinak): (krátké dokumenty) Exu, uma tragédia sertaneja (1979, Exu, tragédie země); (středometrážní dokumenty) O pistoleiro de Serra Talhada (1975, Pistolník ze Serry Talhady), Seis dias de Ouricuri (1976, Šest dní v Ouricuri), Teodorico, o imperador do sertão (1978, Teodorico, vládce divočiny), Portinari, o menino de Brodósqui (1980, Portinari, chlapec z Brodósqui), Santa Marta – Duas semanas no Morro (1987, Santa Marta – Dva týdny v Morro), Volta Redonda, o memorial da Greve (1989, Volta Redonda, památník z Greve), O jogo da divida (1989, Dluh ze hry), A lei e a vida (1992, Zákon a život), Boca de lixo (1993, Ústa z popelu), Os romeiros de Padre Cícero (1994, Poutníci Padre Cícera); (dlouhé dokumenty) O homem de areia (1981, Písečný muž; r. Vladimir Carvalho; sc.), Cabra marcado para morrer (1985, Koza označená k smrti + prod.), O fio da memória (1991, Niť paměti), Santo Forte (1999), Babilônia 2000 (1999, Babylón 2000; + prod., kam.), Porrada (2000, Osel), Edifício Master (2002, Stavební mistr), Peões (2004, Chodci), O fim e o princípio (2006, Konec a začátek; + prod.), Jogo de cena (2007, Hraní na scéně), Moscou (2009, Moskva), Um dia na vida (2010, Jeden den v životě; + prod.), As canções (2011, Písně). -jš-

Hoffman, Philip Seymour

PHILIP SEYMOUR HOFFMAN (nar. 23. 7. 1967, Fairport, stát New York – zem. 2. 2. 2014, New York, na předávkování drogami) hrál během středoškolských studií ve školních představeních (například jako Radar v inscenaci populárního televizního seriálu M*A*S*H) a po maturitě vystudoval herectví na Tischově umělecké škole při Newyorské univerzitě (NYU). Uplatnil se v televizi, například v jedné epizodě úspěšného seriálu Law & Order (Právo a pořádek – TV), a v menších filmových rolích. První větší příležitostí pro něho byla postava homosexuálního filmového technika Scottyho v černé komedii ze zákulisí losangeleské pornoscény Hříšné boogie. Zaujal také úlohou sexuálního maniaka Allena, který své touhy ventiluje vulgárními telefonáty, v černé komedii o různých podobách lásky Šťěstí (nominace na Cenu ISA). Velmi zdařilým pro něho byl rok 1999, kdy ztělesnil transvestitu Rustyho Zimmermana v dramatu Bezva polda, a také dvě role, za něž získal Cenu NBR, ošetřovatele Phila Parmu v epické mozaice Magnolia a bonvivána Freddieho Milese v adaptaci kriminálního románu Patricie Highsmithové Talentovaný pan Ripley. Vynikající kreace předvedl v úloze truchlícího manžela Wilsona Joela v dramatu Milovat Lizu, již pro něho napsal jeho starší bratr Gordy, v titulní roli hazardního hráče ve filmu Případ Mahowny (nominace na kanadskou výroční cenu Genie), jako tajemný nápadník Charlie Mayne v televizní adaptaci románu Richarda Russoa Zánik Empire Falls (nominace na Cenu Emmy), jako profesor Jon Savage, který se musí se sestrou postarat o nemohoucího otce, v dramatu Divoši (Cena ISA, nominace na Zlatý glóbus), jako svérázný agent CIA Avrakotos v politické komedii Soukromá válka pana Wilsona (nominace na Oscara, na Zlatý glóbus a na Cenu BAFTA), jako otec Flynn v dramatu z katolické školy Pochyby (nominace na Oscara, na Zlatý glóbus a na Cenu BAFTA) nebo jako zkušený šéf volebního štábu Paul Zara v politickém dramatu Den zrady (nominace na Cenu BAFTA). Životní příležitostí se pro něho stala postava slavného novináře a spisovatele v životopisném snímku Capote (mimo jiné Oscar, Zlatý glóbus, Ceny BAFTA, ISA, NBR, NSFC a LAFCA). Své kvality prokázal i v obtížné roli divadelního režiséra Cadena Cotarda v Kaufmanově režijním debutu Synecdoche, New York a v titulní úloze vůdce náboženské sekty Lancastera Dodda v dramatu Mistr (Volpiho pohár ex aequo na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách, nominace na Oscara, na Zlatý glóbus a na Cenu BAFTA). Hoffman často pracoval na newyorských jevištích jako herec (Autorův hlas, Kupec benátský, Popření přitažlivosti, Racek, Othello) a také jako režisér (V Arábii bychom všichni byli králové, Ježíš naskočil do metra, Naše paní ze 121. ulice, Malá květina z East Orange, Poslední dny Jidáše Iškariotského) v rámci souboru LAByrinth Theater Company, jež spoluzakládal a v němž působil jako jeden z uměleckých ředitelů. Na Broadwayi zaujal čtyřmi propracovanými kreacemi, střídavě jako Austin nebo Lee (alternovali s Johnem C. Reillym) v Shepardově dramatu dvou svárlivých bratrů Pravý západ (Theatre World Award, nominace na Cenu Tony 2000), jako starší syn Jamie Tyrone v O'Neillově rodinném dramatu Cesta dlouhým dnem do noci (nominace na

Cenu Tony 2003) a jako Willy Loman ve Williamsově Smrti obchodního cestujícího (nominace na Cenu Tony 2012). Za kamerou režijně debutoval adaptací divadelní komedie Boba Gladiniho Jack se chystá vyplout, v níž také vytvořil titulní úlohu. Jeho dlouholetou životní partnerkou byla kostýmní výtvarnice Mimi O'Donnellová, s níž měl tři děti. – *Filmografie (herec, není-li uvedeno jinak)*: Triple Bogey on a Par Five Hole (1991, Trojitý bogey na jamce s parem 5; r. Amos Poe), Szuler (1991, Falešný hráč; r. Adek Drabinski – V), My New Gun (1992, Můj nový revolver; r. Stacy Cochranová – V), Leap of Faith (1992, Muž zázraků; r. Richard Pearce – V), Vůně ženy (1992, Scent of a Woman; r. Martin Brest), Joey Breaker (1993; r. Steven Starr), My Boyfriend's Back (1993, Můj chlapec se vrátil; r. Bob Balaban), Money for Nothing (1993, Prachy za nic; r. Ramon Menendez – TV), Útěk do Mexika (1994, The Getaway; r. Roger Donaldson), The Yearling (TV–1994, Mládě; r. Rod Hardy – TV), Když muž miluje ženu (1994, When a Man Loves a Woman; r. Luis Mandoki), Nobody's Fool (1994, Nejsem blázen; r. Robert Benton – TV), kr. f. The Fifteen Minute Hamlet (1995, Patnáctiminutový Hamlet; r. Todd Louiso), Sydney/Hard Eight (1996, Gambler; r. Paul Thomas Anderson – V), Twister (1996, Twister; r. Jan De Bont), Hříšné boogie (1997, Boogie Nights; r. Paul Thomas Anderson), Montana (1997; r. Jennifer Leitzesová – V), Next Stop Wonderland (1997, Příští stanice Ráj; r. Brad Anderson – TV), Big Lebowski (1998, The Big Lebowski; r. Joel Coen), Šťěstí (1998, Happiness; r. Todd Solondz), kr. f. Culture (1998, Kultura; r. Josh Gordon, Will Speck), Doktor Flastr (1998, Patch Adams; r. Tom Shadyac), Flawless (1999, Bezva polda; r. Joel Schumacher – V), Magnolia (1999, Magnolia; r. Paul Thomas Anderson), Talentovaný pan Ripley (1999, The Talented Mr. Ripley; r. Anthony Minghella), State and Main (2000, Velké trable malého města; r. David Mamet – V), Na pokraji slávy (2000, Almost Famous; r. Cameron Crowe), dok. Last Party 2000 (2001, Poslední večírek 2000; r. Rebecca Chaiklinová, Donovan Leitch), Love Liza (2002, Milovat Lizu; r. Todd Louiso – TV), Opilí láskou (2002, Punch-Drunk Love; r. Paul Thomas Anderson), Červený drak (2002, Red Dragon; r. Brett Ratner), 25. hodina (2002, 25th Hour; r. Spike Lee), Owning Mahowny (2002, Případ Mahowny; r. Richard Kwietniowski – TV), Návrat do Cold Mountain (2003, Cold Mountain; r. Anthony Minghella), Riskni to s Polly (2004, Along Came Polly; r. John Hamburg), Strangers with Candy (2005, Podivíni s bonbony; r. Paul Dinello), Empire Falls (TV–2005, Zánik Empire Falls; r. Fred Schepisi – TV), Capote (2005, Capote; r. Bennett Miller; + spol. prod.), Mission: Impossible III (2006, Mission: Impossible III; r. J. J. Abrams), The Savages (2007, Divoši; r. Tamara Jenkinsová – V), Než ďábel zjistí, že seš mrtvej (2007, Before the Devil Knows You're Dead; r. Sidney Lumet), Soukromá válka pana Wilsona (2007, Charlie Wilson's War; r. Mike Nichols), Synecdoche, New York (2008, Synecdoche, New York; r. Charlie Kaufman), Pochyby (2008, Doubt; r. John Patrick Shanley), anim. f. Mary a Max (2008, Mary and Max; r. Adam Elliot; hlas), Piráti na vlnách (2009, The Boat That Rocked; r. Richard Curtis), The Invention of Lying (2009, Umění lhát; r. Ricky Gervais, Matthew Robinson – V), Jack se chystá vyplout (2010, Jack Goes Boating; + režie, spol. prod.), Den zrady (2011, The Ides of March; r. George Clooney), Moneyball (2011, Moneyball; r. Bennett Miller), Mistr (2012, The Master; r. Paul Thomas Anderson), A Late Quartet (2012, Poslední kvartet; r. Yaron Zilberman – TV), The Hunger Games: Vražedná pomsta (2013, The Hunger Games: Catching Fire; r. Francis Lawrence), God's Pocket (2014, Boží kapsa; r. John Slattery; + spol. prod.), A Most Wanted Man (2014, Nejhledanější muž; r. Anton Corbijn), The Hunger Games: Mockingjay (2014, The Hunger Games: Síla vzdoru; r. Francis Lawrence). -mim-

Lahiff, Craig

CRAIG LAHIFF (nar. 23. 4. 1947, Adelaide, Jižní Austrálie), australský scenárista, režisér a producent, nominovaný za režii kriminálního thrilleru Fever (1988, Horečka; + spol. sc., spol. prod.) na Australskou filmovou cenu, zemřel 2. února 2014 v Adelaide. Nedoceněný tvůrce žánrových snímků měl na svém kontě ještě neonoirové filmy Ebttide (1994, Odliv; + spol. prod.) s Harrym Hamlinem, Heaven's Burning (1997, Hořící nebesa; + spol. prod. – V) s Russellem Crowem, Swerve (2011, Vyhnout se srážce; + sc., spol. prod.) s Jasonem Clarkem a

také rekonstrukci problematického procesu z konce 50. let o domorodci, souzeném pro vraždu, *Black and White* (2002, Černá a bílá) s Robertem Carlylem v úloze obhájce. -mim-

Muzii, Enzo

ENZO MUZZI (nar. 13. 12. 1926, Asmara, Eritrea), italský scenárista, režisér, novinář a literát, zemřel 2. února 2014 v Římě. V letech 1949–1962 psal divadelní a filmové kritiky. Jeho snímky *Come l'amore* (1968, Jako láska; + spol. sc., prod; Stříbrný medvěd a Cena mladých na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně 1968) a *Una macchia rossa* (1969, Červená skvrna; + spol. sc.) experimentovaly s výrazovými prostředky a tematicky i formálně odkazovaly na díla Michelangela Antonioniho. Věnoval se hlavně práci pro televizi (zejména adaptacím) a byl také autorem několika románů. -jš-

Bull, Richard

RICHARD BULL (nar. 26. 6. 1924, Zion, Illinois), americký filmový, divadelní a televizní herec, zemřel na zápal plic v kalifornském městě Calabasas 3. února 2014. Do jeho bohaté filmografie patřily snímky *The Satan Bug* (1965, Ďábelský bacil; r. John Sturges – TV), *Hour of the Gun* (1967, Hodina pušek; r. John Sturges – TV), *The Thomas Crown Affair* (1968, Případ Thomase Crowna; r. Norman Jewison – TV), *Tajný život americké manželky* (1968, *The Secret Life of an American Wife*; r. George Axelrod), *Plíživý měsíc* (1968, *The Stalking Moon*; r. Robert Mulligan), *Lawman* (1971, Strážce zákona; r. Michael Winner – TV), *The Andromeda Strain* (1971, Kmen Andromeda; r. Robert Wise – TV), *Ulzana's Raid* (1972, Ulzanův nájezd; r. Robert Aldrich – TV), *High Plains Drifter* (1973, Tulák z širých plání; r. Clint Eastwood), *Breezy* (1973; r. Clint Eastwood – TV) nebo *Pohled společnosti Parallax* (1974, *The Parallax View*; r. Alan J. Pakula). JR

François, Guy-Claude

GUY-CLAUDE FRANÇOIS (nar. 9. 11. 1940, Berck-sur-Mer, Pas-de-Calais), francouzský filmový architekt, jenž dostal Césara za svůj první snímek *Molière* (1978; r. Ariane Mnouchkineová; + herec), podlehl 4. února 2014 v Paříži rakovině. Další nominace na francouzskou výroční cenu měl za díla *La passion Béatrice* (1987, Vášeň Béatrice; r. Bertrand Tavernier), *Capitaine Conan* (1996, Kapitán Conan; r. Bertrand Tavernier – V), *Bratrstvo vlků – Hon na bestii* (2001, *Le pacte des loups*; r. Christophe Gans), *La princesse de Montpensier* (2010, Princezna z Montpensier; r. Bertrand Tavernier) a podílel se mimo jiné i na filmech *La vie et rien d'autre* (1989, Život a nic víc; r. Bertrand Tavernier – TV), *Henry & June* (1990; r. Philip Kaufman – V), *Jefferson in Paris* (1995, Jefferson v Paříži; r. James Ivory – V), *Říše vlků* (2005, *L'empire des loups*; r. Chris Nahon). -mim-

Massip, José

JOSÉ MASSIP (nar. 28. 6. 1926, Havana), významný kubánský scenárista a režisér, zemřel 8. února 2014 v Havaně. Po revoluci pomáhal zakládat Kubánský institut filmového umění a průmyslu (ICAIC) a působil jako kritik, esejista a pedagog. Lépe se uplatnil jako dokumentarista, například klasickým krátkým filmem *Historia de un ballet* (1962, Příběh baletu), oceněným na Mezinárodním festivalu dokumentárních filmů v Lipsku. Z jeho tvorby, vyznamenané Národní filmovou cenou (2012), známe jen dva hrané snímky, drama z 50. let *Rozhodnutí* (1964, *La decisión*) a historický obraz z bojů proti Španělům *Baraguá* (1985, *Baraguá*). -mim-

Axel, Gabriel

GABRIEL AXEL (vlastním jménem Axel Gabriel Erik Mørch, nar. 18. 4. 1918, Århus, Jutsko – zem. 9. 2. 2014, Bagsvaerd, Kodaň) strávil větší část dětství v Paříži, kde jeho otec vlastnil továrnu na nábytek. Po krachu otcova podniku se rodina vrátila do Dánska. Místo uměleckého truhlářství ho začalo přitahovat herectví, které studoval ve škole kodaňského Královského divadla. Po válce se vrátil do Paříže, kde se připojil k divadelnímu souboru Louise

Jouveta. Hrál převážně vedlejší úlohy a od počátku 50. let režíroval v Dánsku na jevišti a především v televizi, kde ve zkrácených verzích zpracovával díla předních autorů (například Čechov, Molière, Giraudoux, Saroyan, Aristofanés, Salacrou, Coward, Wilder, Bellow). Na sklonku dekády přešel k filmům pro kina. Natáčel převážně veseloherní snímky, využívající popularity dánského komika Dircha Passera a také postupně se uvolňujících pravidel ohledně nahoty. Mezinárodně se prosadil středověkou baladou o zapovězené lásce milenců ze znepřátelených rodů Rudá kápě, uvedenou v soutěži Mezinárodního filmového festivalu v Cannes (Zvláštní uznání Nejvyšší technické komise). Na další velký úspěch čekal celých dvacet let, když konečně mohl realizovat svůj dávný projekt podle povídky Karen Blixenové Babettina hostina (mimo jiné Zvláštní uznání ekumenické poroty na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes, Oscar, Cena BAFTA a nominace na Zlatý glóbus za cizojazyčný film, nominace na Cenu BAFTA za scénář a za režii). Od 80. let pracoval převážně v televizi. Za své dílo byl vyznamenán na Mezinárodním filmovém festivalu v Kodani (2003). Jeho manželkou byla až do své smrti Francouzka Lucie Juliette Larnauová (1948–1996), s níž měl čtyři děti. Jejich dcera, novinářka Karen Mørchová o něm napsala knihu Gabriels gaestebud: Portraet af en filmmager (2008, Gabrielova hostina: Portrét filmaře). – Filmografie: (neúplná; kr. a střm. inscenace divadelních předloh; režie, není-li uvedeno jinak) Døden (TV–1951, Mrtví), Pantalones bryllup (TV–1952, Sluha dvou pánů), Forlovelse indgået (TV–1952, Dohodnutá svatba), Skyggedans (TV–1952, Tanec stínů), Aften (TV–1952, Večer), Et spil (TV–1953, Hra), En bjørn (TV–1953, Medvěd), Hallo, derude (TV–1953, Haló, tam venku), Falske nøgler (TV–1953, Padělané klíče), Familien Hansen (TV–1953, Rodina Hansenova), En svanesang (TV–1954, Labutí píseň), Hvem ved? (TV–1954, Kdo ví?), Livet er skønt (TV–1954, Život je krásný), Lapointe og Ropiteau (TV–1954, Lapointe a Ropiteau), Li' som lidt ensom (TV–1954, Tak trochu osamělý), Tran (TV–1954, Farma pod jilmy), Acharnerne (TV–1954, Acharňané), En skefuld katharsis (TV–1955, Lžíce plná katarze), Marguerite (TV–1955), Motivet (TV–1955, Maličkosti), En caprice (TV–1955, Rozmar), En kvinde er overflødig (TV–1955, Jedna žena navíc), Scapins gavtyvestreger (TV–1955, Scapinova šibalství), Simon og Laura (TV–1955, Simon a Laura), En mindefest (TV–1956, Vzpomínková slavnost), Det er så yndigt (TV–1956, Je to tak půvabné), Dronninger af Frankrig (TV–1956, Královny Francie), Døden (TV–1956, Mrtví), Falske nøgler (TV–1956, Padělané klíče), Det tvungne giftermål (TV–1957, Sňatek z donucení), De røde tjørne (TV–1957, Rudé hlohy), Boubouroche (TV–1958), Munken går i enge (TV–1958, Mnich kráčí po louce), Møde ved midnat (TV–1958, Schůzka o půlnoci), Selskabsrejsen (TV–1960, Zájezd s cestovkou), Apollon fra Bellac (TV–1960, Apollón z Bellacu), Skaermydsler (TV–1961, Šarvátky), En dør må være enten lukket (TV–1961, Mezi dveřmi), Mester Pierre Patelin (TV–1961, Mistr Petr Pleticha), Dannevirkenatten (TV–1964, Noc na Dánském valu), Om tobakkens skadelige virkninger (TV–1966, O škodlivosti tabáku), Frieriet (TV–1966, Námluvy), Boubouroche (TV–1968; + sc.), I klemme (TV–1968, V sevření), Orange soufflé (TV–1968, Pomerančové suflé); (celovečerní filmy; herec) Som sendt fra himlen (1951, Seslalo mě samo nebe; r. Johan Jacobsen), Vi arme sedere (1952, My ubozí hříšníci; r. Ole Palsbo, Erik Balling), Vi som går køkkenvejen (1953, My, co chodíme kuchyní; r. Erik Balling), Kongeligt besøg (1954, Královská návštěva; r. Erik Balling), Himlen er blå (1954, Nebe je modré; r. Svend Aage Lorentz), Jan går til filmen (1954, Jan jde k filmu; r. Torben Anton Svendsen, John Hilbert), Karen, Maren og Mette (1954, Karen, Maren a Mette; r. Christen Møller, John Hilbert), Det er så yndigt at følges ad (1954, Je krásné být spolu; r. Torben Anton Svendsen), Der kom en dag (1955, Přišel den; r. Sven Methling), Bruden fra Dragstrup (1955, Nevěsty z rodiny Dragstrupů; r. Annelise Reenbergová), Kispus (1956, Škádlení; r. Erik Balling), Styrmand Karlsen (1958, Kormidelník Karlsen; r. Annelise Reenbergová), Peters baby (1961, Peterovo dítě; r. Annelise Reenbergová), Han, hun, Dirch og Dario (1962, On, ona, Dirch a Dario; r. Annelise Reenbergová), En ven i bolignøden (1965, Přítel nemá kde bydlet; r. Annelise Reenbergová), Dyden går amok (1966, Ctnost utržená ze řetězu; r. Sven Methling), Jeg – en marki (1967, Já – šlechtic; r. Mac Ahlberg, Peer Guldbrandsen), Nu går den på Dagmar (1972, Teď jde o Dagmar; r. Henning Ørnbak); (celovečerní filmy a inscenace; režie, není-li uvedeno jinak) přepis jevištního dramatu

Henrika Hertze Kong Renés datter (TV–1953, Dcera krále Reného), první přepis Andersenovy pohádky Ole Lukøje (TV–1960, Ole Zavřiočka), adaptace divadelní hry Knuda Søndebyho En kvinde er overflødig (TV–1955, Jedna žena navíc), drama početné dělnické rodiny Altid ballade (1955, Věčný boj), přepis Strindberova dramatu Frøken Julie (TV–1956, Slečna Julie), filmová verze Søndebyho hry En kvinde er overflødig (1957, Jedna žena navíc), přepis Holbergovy jevištní komedie Henrik og Pernille (TV–1957, Henrik a Pernilla), satira o obyvatelích malého ostrova, jejichž život obrátí vzhůru nohama místní naleziště ropy, Guld og grønne skove (1958, Modré z nebe), komedie Helle for Helene (1959, Helle jako Helene), přepis Dostojevského románu Den evige aegtemand (TV–1960, Věčný manžel), druhý přepis Andersenovy pohádky Ole Lukøje (TV–1960, Ole Zavřiočka), adaptace jedné z oblíbených dětských knih Gunnara Jørgensena Flemming og Kvik (1960, Flemming a Kvik; + spol. sc.), drama z luxusního vězení za francouzské revoluce Dr. Belhommes pensionat (TV–1960, Penzion dr. Belhommea), lechtivá venkovská veselohra Det tossede paradis (1962, Bláznivý ráj), adaptace populární jevištní komedie Clauda Magniera Oskar (1962), další venkovská komedie Vi har det jo dejligt (1963, Vždyť se máme krásně), komedie o třech ztracených dánských turistkách podle románu Féliciena Marceaua Tre piger i Paris (1963, Tři dívky v Paříži; + herec), drama podle románové série Petera Ronilda Paradis retur (1964, Návrat z ráje), přepis Marceauovy černé jevištní komedie Aegget (TV–1964, Vajíčko), adaptace Holbergovy hry Pernilles korte frøkenstand (TV–1964, Pernillino krátké štěstí), první dánský televizní seriál Regnvejr og ingen penge (TV–1965, Deštivé počasí a žádné peníze), adaptace divadelní hry Marcela Aymého Retten på vrangen (TV–1965, Hlavy těch druhých), drama podle skandinávské legendy Rudá kápě (1967, Den røde kappe; + sc.), dok., který přispěl ke zrušení cenzury v Dánsku, Det kaere legetøj (1968, Oblíbená hračka; + sc., prod.), tři milostné příběhy z různých dob Amour (1970, Lásky; + sc., prod.), erotické snímky Med kaerlig hilsen (1971, Se srdečným pozdravem; + sc., spol. prod., herec) a Die Auto-Nummer – Sex auf Rädern (1972, SPZ – Sex na kolech; spol. režie Richard R. Rimmel), kriminální komedie Familien Gyldenkal (1975, Rodina Gyldenkalova) a její pokračování Familien Gyldenkal spraenger banken (1976, Rodina Gyldenkalova přepadla banku; + herec), kriminální veselohra o neobvyklé bankovní loupeži Alt på et braet (1977, Všechno na jednu kartu; + herec), adaptace románu Pierra Moustierse Un crime de notre temps (TV–1977, Zločin naší doby), životopisné drama o malíři Rembrandtovi La ronde de nuit (TV–1978, Noční hlídka), přepis povídky Michela Tourniera Le coq de bruyère (TV–1979, Tetřev hlušec), adaptace Balzacova románu Le curé de Tours (TV–1980, Farář tourský), přepis románu Jeana-Marca Soyeze La Ramandeuse (TV–1981, Sítařka), adaptace Simenonova románu Antoine et Julie (TV–1981, Antoine a Julie), přepis Maeterlinckovy pohádkové hry L'oiseau bleu (TV–1981, Modrý pták), pětidílná minisérie podle románového cyklu Bernarda Clavela Les colonnes du ciel (TV–1985, Sloupy nebes; + herec), příběh dvou sester v asketickém prostředí dánského venkova 19. století, vrcholící opulentním banketem, jež uspořádá jejich francouzská služka, Babettes gaestebud (1987, Babetina hostina; + sc. – TV), příběh mladistvého delikventa na útěku Christian (1989; + sc.), původní příběh dánského králevice The Prince of Jutland (1994, Jutský princ; + spol. sc. – V), účast na kolektivním dokumentu čtyřiceti režisérů ke století kinematografie Lumière et compagnie (1995, Lumière & spol. – TV), milostný příběh marocké dívky a dánského turisty Leïla (2001; + sc.).

-mim-

Bercovici, Eric

ERIC BERCOVICI (nar. 27. 2. 1933, New York), americký scenárista a producent, laureát Ceny Emmy za nejlepší minisérii Shogun (TV–1980, Šógun; r. Jerry London – TV), jejíž zkrácená verze se pod titulem Zajatec japonských ostrovů hrála v českých kinech, zemřel 9. února 2014 v Kaneohe nedaleko Honolulu na havajském ostrově Oahu. Spolupracoval například na scénářích filmů Hell in the Pacific (1968, Peklo v Pacifiku; r. John Boorman – V), The Culpepper Cattle Company (1972, Křest ohněm; r. Dick Richards – V), Out of Season (1975, Mimo sezonu; r. Alan Bridges; + spol. prod.) a Take a Hard Ride (1975, Cesta do Sonory; r. Anthony Dawson – TV). Byl synem hollywoodského scenáristy Leonarda Bercoviciho (1908–

1995), jenž se ocitl v 50. letech na černé listině. Syn Luca Bercovici je známým hercem a občasným scenáristou a režisérem žánrových snímků. -mim-

Templeová, Shirley

SHIRLEY TEMPLEOVÁ (vlastním jménem Shirley Jane Temple, nar. 23. 4. 1928, Santa Monica, Kalifornie – zem. 10. 2. 2014, Woodside, Kalifornie, na chronické plicní onemocnění) byla dcerou bankovního úředníka, ale rozhodující roli v jejím životě sehrála matka, která ji ve třech letech přihlásila do losangeleské taneční školy, vedené bývalou Ziegfeldovou tanečnicí Ethel Meglinovou. Tam si jí všiml hledač talentů a angažoval ji do série krátkých snímků Baby Burlesks, parodií na známé snímky, v nichž děti imitovaly dospělé hvězdy. Malá Shirley vystupovala i v dalších krátkých filmech a měla drobné role v několika celovečerních snímcích. V roce 1934 získala smlouvu u Foxovy společnosti a zakrátko se stala populární dětskou hvězdou. Po necelém roce dostala zvláštního Oscara za vynikající přispění filmové zábavě v průběhu roku 1934 a v letech 1935–1938 byla s velkým náskokem nejoblíbenější hollywoodskou hvězdou. Zpravidla představovala kurážného sirotka, řešícího s neutuchajícím optimismem problémy dospělých, ať už způsobené jejich vlastním přičiněním či protivenstvím osudu. K jejímu image neodmyslitelně patřila usměvavá baculatá tvářička s našpulenými rty rámovaná blondatými kudrnami a v jejích filmech nesměly chybět pěvecké a především stepařské výstupy, často po boku známých umělců (Bill Bojangles Robinson, George Murphy, Buddy Ebsen, Jack Haley). Stala se celosvětovým fenoménem. Panenky Shirley Temple byly populárním prodejním artiklem a její jméno nesl například i sladký nealkoholický koktejl. Avšak kariéra roztomilé dívenky, navzdory „omlazení“ o jeden rok, jež zmátlo samotnou Shirley, skončila v roce 1940. Uplatnila se ještě v rolích dospívajících nebo dospělých dcer, mimo jiné v nákladné Selznickově produkci o trpící rodině za druhé světové války Když jsi odešel a ve Fordově westernu Fort Apache, ale na sklonku 40. let hereckou dráhu opustila. Když se na televizní obrazovce objevily její slavné filmy, využila obnovené popularity a vystupovala jako průvodkyně televizní antologie Shirley Temple's Storybook (1958–1961, Kniha pohádek Shirley Templeové), v níž příležitostně účinkovala i jako herečka. V srpnu 1968 pobývala v Československu na kongresu Mezinárodní federace roztroušené sklerózy, již pomáhala založit, a o její návštěvě vznikl krátký dokument Shirley Temple v Praze (1969; r. Vladimír Kabelík). V té době už se věnovala politické kariéře v republikánské straně. Po neúspěšné kandidatuře do Kongresu (1967) byla mimo jiné velvyslankyní v Ghaně (1974–1976), vedoucí Protokolárního oddělení Ministerstva zahraničních věcí (1976–1977) a velvyslankyní v Československu (1989–1992). Vydala autobiografickou knížku Dětská hvězda (1988, česky 1992), jež se stala předlohou životopisného snímku Child Star: The Shirley Temple Story (TV–2001, Dětská hvězda: Příběh Shirley Templeové; r. Nadia Tassová). Známy je hodinový dokument Shirley Temple: America's Little Darling (TV–1993, Shirley – Americký miláček; r. Gene Feldman – TV). Za své účinkování ve filmech byla vyznamenána Národní filmovou radou (NBR; 1992) a Cechem filmových herců (SAG; 2005). Jejími manželi byli herec John Agar (1945–1949), s nímž měla dceru, a až do jeho smrti podnikatel Charles Black (1950–2005), s nímž vychovala další dvě děti. – *Filmografie (neúplná; pouze celovečerní filmy)*: Red Haired Alibi (1932, Rudovlasé alibi; r. Christy Cabanne), Out All Night (1933, Celou noc s dívkou; r. Sam Taylor), To the Last Man (1933, Do posledního muže; r. Henry Hathaway), Carolina (1934; r. Henry King), Mandalay (1934; r. Michael Curtiz), George White's Scandals (1934, Skandály George Whitea; r. George White), Stand Up and Cheer! (1934, Vstaňte a jásejte!; r. Hamilton MacFadden), Change of Heart (1934, Změna názoru; r. John G. Blystone), Panenka pro štěstí (1934, Little Miss Marker; r. Alexander Hall), Now I'll Tell (1934, Teď to povím; r. Edwin Burke), Miláček (1934, Baby Take a Bow; r. Harry Lachman), Život začíná zítra (1934, Now and Forever; r. Henry Hathaway), Zářící oči (1934, Bright Eyes; r. David Butler), Malý plukovník (1935, The Little Colonel; r. David Butler), Naše malé děvčátko (1935, Our Little Girl; r. John Robertson), Jeho malá přítelkyně (1935, Curly Top; r. Irving Cummings), Nejmenší povstalec (1935, The Littlest Rebel; r. David Butler), Kapitán January (1936, Captain January; r. David Butler), Chudá bohatá holčička (1936, Poor

Little Rich Girl; r. Irving Cummings), Princezna z předměstí (1936, Dimples; r. William A. Seiter), Slepý pasažér (1936, Stowaway; r. William A. Seiter), Rekrut Willie Winkie (1937, Wee Willie Winkie; r. John Ford), Heidi, děvčátko z hor (1937, Heidi; r. Allan Dwan), Ali Baba jde do města (1937, Ali Baba Goes to Town; r. David Butler), Na slunné farmě (1938, Rebecca of Sunnybrook Farm; r. Allan Dwan), Miss Broadway (1938, Little Miss Broadway; r. Irving Cummings), Šťastná Penny (1938, Just Around the Corner; r. Irving Cummings), The Little Princess (1939, Malá princezna; r. Walter Lang – V), Pod dusotem kopyt (1939, Susannah of the Mounties; r. William A. Seiter), The Blue Bird (1940, Modrý pták; r. Walter Lang), Young People (1940, Mladí lidé; r. Allan Dwan), Kathleen (1941; r. Harold S. Bucquet), Miss Annie Rooney (1942, Slečna Annie Rooneyová; r. Edwin L. Marin), Since You Went Away (1944, Když jsi odešel; r. John Cromwell – TV), I'll Be Seeing You (1944, Uvidíme se; r. William Dieterle), Kiss and Tell (1945, Důvěrné informace; r. Richard Wallace), Honeymoon (1947, Libánky; r. William Keighley), The Bachelor and the Bobby-Soxer (1947, Svobodný muž a mladá dívka; r. Irving Reis), That Hagen Girl (1947, To Hagenovic děvče; r. Peter Godfrey), Fort Apache (1948; r. John Ford – TV), Mr. Belvedere Goes to College (1949, Pan Belvedere jde na vysokou; r. Elliott Nugent), Adventure in Baltimore (1949, Dobrodružství v Baltimoru; r. Richard Wallace), The Story of Seabiscuit (1949, Příběh Seabiscuita; r. David Butler), A Kiss for Corliss (1949, Polibek pro Corliss; r. Richard Wallace). -mim-

Růžička, Viktor

VIKTOR RŮŽIČKA (nar. 10. 3. 1943, Praha – zemřel 10. 2. 2014, Praha) vystudoval katedru kamery na FAMU (1967–1971), přičemž už od roku 1959 chodil o prázdninách na brigádu k barrandovským osvětlovačům. Během studií asistoval ve Filmovém studiu Barrandov svému pedagogovi Janu Kališovi (povídka Poslední golem z filmu Pražské noci a Případ pro začínajícího kata), Ivanu Šlapetovi (Bylo čtvrt a bude půl) a Jiřímu Stöhrovi (Jeden z nich je vrah). Po studiích působil jako druhý kameraman u staršího kolegy Jiřího Macháně, s nímž snímal zejména filmy Juraje Herze (Den pro mou lásku, Deváté srdce, Panna netvor) a Jaroslava Balíka (V každém pokoji žena, Stín létajícího ptáčka, Zrcadlení). Samostatně debutoval u Vladimíra Síse, se kterým natočil kromě „provázkovského“ muzikálu Balada pro banditu ještě další dva divadelně stylizované snímky Blues pro EFB a Poslední leč. S Jurajem Herzem se podílel mimo jiné na „trezorovém“ podobenství Straka v hrsti nebo na televizním seriálu ze zlatého věku americké grotesky Gagman (1986–1987). Profesní univerzálnost a spolehlivost osvědčil v různých žánrech (intimní dramata, komedie, pohádky, filmy o dětech, kostýmní snímky). Od poloviny 80. let se hojně uplatňoval v německojazyčných filmových a televizních produkcích, díky jimž se dostal do různých končin světa a seznámil se s moderními technologiemi. S režisérem Wernerem Herzogem strávil při natáčení Zelené kobry deset týdnů v Kolumbii, Brazílii a Ghaně. Z jeho seriálové tvorby (převážně v Německu) lze zmínit tituly Le gorille (1991, Gorila), Vogel und Osiander (1992, Vogel a Osiander), Harry & Sunny (1993), SOKO 5113 (2000, Zvláštní týn 5113), Der Fahnder (2001, Vyšetřovatel), Der Bulle von Tölz (2002, Big Ben – TV), Sabine!! (2004–2005), Ein Fall für zwei (2005–2007, Případ pro dva – TV), Unser Mann im Süden (2008, Náš člověk na jihu), Der Landarzt (2009, Doktor z venkova – TV), SOKO Kitzbühel (2012–2013, Vraždy v Kitzbühelu – TV). – Lze upozornit na rozhovor s ním v časopisu Film a doba (číslo 5/1988) a na krátký filmový medailón studenta FAMU Daniela Adama s názvem Portrét – letopis pana kameramana Viktora Růžičky (2013). – *Filmografie (kamera, není-li uvedeno jinak)*: Balada pro banditu (1978; r. Vladimír Sís), Drsná Planina (1979; r. Jaroslav Soukup), Blues pro EFB (1980; r. Vladimír Sís), Rytmus 1934 (1980; r. Jaroslav Balík), Jen si tak trochu písknout (1980; r. Karel Smyczek), Tajemství hradu v Karpatech (1981; r. Oldřich Lipský), Konečná stanice (1981; r. Jaroslav Balík), Poslední leč (1981; r. Vladimír Sís), Jako zajíci (1981; r. Karel Smyczek), Má láska s Jakubem (1982; r. Václav Matějka), Šílený kankán (1982; r. Jaroslav Balík, Hannes Zell), Vrak (1983; r. Ivo Toman), Straka v hrsti (1983/1988; r. Juraj Herz), Atomová katedrála (1984; r. Jaroslav Balík), Prodáváč humoru (1984; r. Jiří Krejčík), Zastihla mě noc (1985; r. Juraj Herz), Čarovné dědictví (1985; r. Zdeněk Zelenka), Dva na koni, jeden na oslu (1986; r.

Jiří Sequens), Kampf der Tiger (TV–1986, Zápas tygrů; r. Dieter Wedel), Zelená kobra (1987, Cobra Verde; r. Werner Herzog), Liebe ist stärker als der Tod (TV–1988, Láska je silnější než smrt; r. Juraj Herz), Atrakce švédského zájezdu (1989; r. Goran Gospić; + herec), Království za kytaru (1989; r. Drahomíra Králová), Marta a já (1990, Martha und ich; r. Jiří Weiss), Tatort: Bis zum Hals im Dreck (TV–1991, Místo činu: Až po krk v blátě; r. Peter Carpentier – TV), Le gorille: Gorille Poker (TV–1991; r. Peter Patzak), Lepšie byť bohatý a zdravý ako chudobný a chorý (1992; r. Juraj Jakubisko), uvedený v distribuci znovu v režisérském sestřihu jako Lepší je být bohatý a zdravý než chudý a nemocný (1992/2002), Nesmrtelná teta (1993; r. Zdeněk Zelenka), Eine Mutter kämpft um ihren Sohn (TV–1994, Matka bojuje o svého syna; r. Károly Makk), Rosamunde Pilcher: Wind der Hoffnung (TV–1997, Rosamunde Pilcher: Vítr naděje; r. Rolf von Sydow – TV), Die Strassen von Berlin: Countdown (TV–2000, Ulice Berlína: Countdown; r. Michael Zens).

-fik-

Caesar, Sid

SID CAESAR (nar. 8. 9. 1922, Yonkers, stát New York), mimořádně oblíbený americký komik, scenárista, skladatel a hudebník, zemřel 12. února 2012 v kalifornském Beverly Hills. Byl viděn ve veselohrách To je ale bláznivý svět (1963, It's a Mad Mad Mad Mad World; r. Stanley Kramer), Průvodce ženatého muže (1967, A Guide for the Married Man; r. Gene Kelly), Airport 1975 (1974, Letiště 1975; r. Jack Smight – TV), Némý film (1976, Silent Movie; r. Mel Brooks), Detektiv ze San Franciska (1978, The Cheap Detective; r. Robert Moore), Pomáda (1978, Grease; r. Randal Kleiser), The Fiendish Plot of Dr. Fu Manchu (1980, Ďábelský plán dr. Fu Manchu; r. Piers Haggard – TV), Grease 2 (1982, Pomáda 2; r. Patricia Birchová – V), Cannonball Run II (1984; Velký závod II; r. Hal Needham – V) či Vegas Vacation (1997, Bláznivá dovolená v Las Vegas; r. Stephen Kessler – V).

JR

Olszewski, Jan

JAN OLSZEWSKI (nar. 23. 8. 1934, Vratislav, Dolnoslezské vojvodství), významný polský filmový kritik, který jako absolvent Vratislavské univerzity a Vysoké filmové, televizní a divadelní školy v Lodži publikoval od roku 1956 své texty především v časopisech Kino a Film, zemřel 13. února 2014 ve Varšavě.

-fik-

Martyňuk, Georgij

GEORGIJ MARTYŇUK (nar. 3. 3. 1940, Orenburg, Rusko), ruský herec, který měl přední úlohy ve snímcích jako Ticho I., II (1963, Tišina; r. Vladimir Basov), Metelice (1964, Metel; r. Vladimir Basov), Můj život s tebou (1965, Žili-byli starik so staruchoj; r. Grigorij Čuchraj), ...a jitra jsou zde tichá I., II. (1972, ...a zori zděs tichije; r. Stanislav Rostockij), zemřel 13. února 2014 v Moskvě.

JR

Waite, Ralph

RALPH WAITE (nar. 22. 6. 1928, White Plains, stát New York), americký herec a neúspěšný kandidát do Kongresu, zemřel 13. února 2014 v kalifornském Palm Desert. Byl viděn ve snímcích Frajer Luke (1967, Cool Hand Luke; r. Stuart Rosenberg), Malé životní etudy (1970, Five Easy Pieces; r. Bob Rafelson), Lawman (1971, Strážce zákona; r. Michael Winner – TV), Chato's Land (1972, Chatova země; r. Michael Winner – TV), The Stone Killer (1973; r. Michael Winner – V), Osobní strážce (1992, The Bodyguard; r. Mick Jackson), Cliffhanger (1993, Cliffhanger; r. Renny Harlin), Sunshine State (2002, Sluneční země; r. John Sayles – V), nebo Silver City (2004; r. John Sayles – TV).

JR

Żebrowski, Edward

EDWARD ŻEBROWSKI (vlastním jménem Edward Bernstein, nar. 26. 7. 1935, Varšava – zem. 13. 2. 2014, Varšava) vystudoval filmovou režii na Vysoké divadelní a filmové škole v Lodži (1965). Od počátku kariéry úzce spolupracoval se spolužákem Krzysztofem Zanussim, na jehož snímcích se scenáristicky podílel a dva z nich spolurežiroval. Ústředním tématem jeho

autorských filmů je, stejně jako u Zanussiho, analýza morálních postojů a odpovědnosti jedince v extrémních situacích. Působil i jako divadelní režisér. Od konce 70. let se však jeho vlastní tvorba značně utlumila a plně se soustředil na pedagogickou činnost: v letech 1979–1984 a 1989–1991 vyučoval na rozhlasové a televizní katedře Slezské univerzity v Katovicích, od roku 2001 přednášel na Mistrovské škole filmové režie Andrzeje Wajdy ve Varšavě. Spolupracoval také se zahraničními školami (Západní Berlín, Kodaň, Brno). Byl předsedou rady Polské federace filmových klubů (1981–1984). – *Filmografie (scénář nebo podíl na něm, není-li uvedeno jinak)*: kr. dok. filmy Maraton (TV–1965; + režie) a Skok (1966; režie), kr. hrané filmy Twarzą w twarz (TV–1967, Tváří v tvář; r. Krzysztof Zanussi), Zaliczenie (TV–1968, Záloha; r. Krzysztof Zanussi) a Góry o zmierzchu (TV–1970, Hory za soumraku; r. Krzysztof Zanussi), kr. psychologická studie z lékařského prostředí Szansa (TV–1970, Šance; + režie), komorní psychologické drama podle stejnojmenné povídky Jarosława Iwaszkiewicze Dzień listopadowy (TV–1970, Listopadový den; + režie), střm. filmy Za ścianą (TV–1971, Za stěnou; r. Krzysztof Zanussi) a Wyspy szczęśliwe (TV–1972, Šťastné ostrovy; r. Stanisław Brejdygant), Iluminace (1972, Iluminacja; r. Krzysztof Zanussi; herec), psychologická studie uzavřeného vědce, který pod vlivem těžké nemoci změní svůj vztah k lidem, Ocalenie (1972, Záchrana; + režie), komorní drama mladé jugoslávské lékařky v Německé spolkové republice, kde se jako gastarbajterka na jednu noc ujme služby u staré nemohoucí baronky, Nachtdienst (TV–1975, Noční služba; r. Krzysztof Zanussi; + spol. režie), Pasja (1977, Náruživost; r. Stanisław Różewicz), morální traktát podle románu Stanisława Lema, jehož děj se odehrává na počátku okupace v Němci likvidované psychiatrické léčebně, Podivná nemocnice (1978, Szpital Przemienienia; + režie), Konstanta (1980, Constans; r. Krzysztof Zanussi; herec), historicko-politický film s dilematem věrnosti a svědomí, v němž aktivista polského odbojového hnutí dostane příkaz zabít spisovatele a novináře neprávem podezřelého ze spolupráce s carskou tajnou policií, W biały dzień (1980, Za bílého dne; + režie, herec), příběh mladého fotoreportéra, který se snaží za pomoci nejružnějších lidí navázat kontakt se stárnoucí filmovou hvězdou, Unerreichbare (TV–1981, Nedostupná; r. Krzysztof Zanussi; + spol. režie), Běsi (1988, Les possédés; r. Andrzej Wajda), Kapitan Conrad (TV–1990, Kapitán Conrad; r. Andrzej Kostenko), Dotknięcie ręki (1992, Dotek ruky; r. Krzysztof Zanussi; spol. nám.), Tři barvy: Modrá (1993, Trois couleurs: Bleu; r. Krzysztof Kieślowski), Tři barvy: Bílá (1993, Trois couleurs: Blanc; r. Krzysztof Kieślowski), Tři barvy: Červená (1994, Trois couleurs: Rouge; r. Krzysztof Kieślowski), Rewizyta (2009, Oplacená návštěva; r. Krzysztof Zanussi; herec). -fik-

Capitani, Remo

REMO CAPITANI (nar. 19. 12. 1927, Řím), italský kaskadér a herec vedlejších a epizodních rolí, známý zejména jako vůdce mexických banditů Mezcala z komediálního westernu Pravá a levá ruka ďábla (1970, Lo chiamavano Trinità; r. Enzo Barboni), zemřel 14. února 2014 v Římě. Působil zejména ve spaghetti westernech, ale objevil se i v hollywoodských titulech Gangy New Yorku (2002, Gangs of New York; r. Martin Scorsese) či Umučení Krista (2004, The Passion of the Christ; r. Mel Gibson). Vystupoval též pod anglickými pseudonymy Ray O'Connor a Ray O'Conner.

-jš-

Malcolm, Christopher

CHRISTOPHER MALCOLM (nar. 19. 8. 1946, Aberdeen), skotský herec, kterého jsme spatřili v četných menších rolích ve snímcích The Spiral Staircase (1975, Točité schodiště; r. Peter Collinson – TV), Force 10 from Navarone (1978, Oddíl 10 z Navarone; r. Guy Hamilton – V), Star Wars: Epizoda V – Impérium vrací úder (1980, Star Wars: Episode V – The Empire Strikes Back; r. Irvin Kershner), The Dogs of War (1980, Žoldáci; r. John Irvin – V), Ragtime (1981; r. Miloš Forman – V), Reds (1981, Rudí; r. Warren Beatty – TV), Superman 3 (1983; r. Richard Lester – TV), Spies Like Us (1985, Špióni jako my; r. John Landis – V), King David (1985, Král David; r. Bruce Beresford – TV), Highlander (1986; r. Russell Mulcahy – V) nebo Labyrinth (1986, Labyrint; r. Jim Henson – TV), zemřel na rakovinu v Londýně 15. února 2014. JR

Murakami, Jimmy T.

JIMMY T. MURAKAMI (nar. 5. 6. 1933, San Jose, Kalifornie), významný tvůrce animovaných filmů japonského původu, zemřel 16. února 2014 v Dublinu. Měl na svém kontě vyznamenané krátké snímky, například *The Insects* (1964, Hmyz), nominovaný na Cenu BAFTA, *Charley* (TV–1965), oceněný v Benátkách, *Breath* (1967, Dech), oceněný v Annecy, a *The Magic Pear Tree* (1968, Kouzelná hrušeň), nominovaný na Oscara, když se na začátku 70. let rozhodl opustit Spojené státy (za války byl s celou rodinou internován, což ho trvale poznamenalo). Usadil se v Irsku, kde pomáhal budovat zázemí tamní animované tvorby. Režiroval mimo jiné úvodní segment *Soft Landing* (Měkké přistání) z kultovního animovaného filmu *Heavy Metal* (1981; r. Gerald Potterton – V), krátkou vánoční pohádku podle dětské knížky Raymonda Briggse *The Snowman* (1982, Sněhulák – TV), adaptaci další Briggsovy knihy o hrozbě jaderné války *When the Wind Blows* (1986, Až zafouká vítr), árie z Bizetových *Lovců perel* z hudební animované fantazie *Opéra imaginaire* (TV–1993, Operní imaginace – TV), třináctidílný televizní seriál *The Story Keepers* (1995–1997, Dávní hrdinové – TV), krátký vánoční snímek *Oi! Get Off Our Train* (TV–1999, Vlak zvířátek – TV) a přepis známé Dickensovy předlohy *Christmas Carol: The Movie* (2001, Vánoční koleda – TV), ovšem hlavním zdrojem obživy pro něho byly animované reklamní spoty. Pro producenta Rogera Cormana natočil svůj jediný hraný film, dobrodružnou sci-fi *Battle Beyond the Stars* (1980, Sador, vládce vesmíru – V).

-mim-

Perrin, Marco

MARCO PERRIN (nar. 16. 5. 1927, Aix-en-Provence, Bouches-du-Rhône), francouzský herec srbského původu, zemřel 17. února 2014 v Issy-les-Moulineaux, Hauts-de-Seine, na mozkovou příhodu. Ve filmu postupně účinkoval převážně ve vedlejších rolích, mimo jiné ve filmech *Pépé a Claude* (1967, *Le vieil homme et l'enfant*; r. Claude Berri), *L'armée des ombres* (1969, *Armáda stínů*; r. Jean-Pierre Melville – TV), *Život plný malérů* (1972, *Les malheurs d'Alfred*; r. Pierre Richard), *Justine de Sade* (1972; r. Claude Pierson – V), *Les valseuses* (1974, *Buzíci*; r. Bertrand Blier – TV), *Podezřelí* (1974, *Les suspects*; r. Michel Wyn), *Povídka o policajtoví* (1975, *Flic Story*; r. Jacques Deray), *Nebezpečný cestující* (1976, *Les passagers*; r. Serge Leroy), *Úspěšný společník* (1979, *L'associé*; r. René Gainville), *Buffet froid* (1979, *Studený bufet*; r. Bertrand Blier – TV), *La soupe aux choux* (1981, *Zelňačka*; r. Jean Girault – V).

-mim-

Ucci, Toni

TONI UCCI (vlastním jménem Antonio Ucci, nar. 13. 1. 1922, Řím), italský herec, který působil i jako kabaretiér, zemřel 17. února 2014 v Římě. Velké role měl ve snímcích *Attenti... arrivano le collegiali!* (1975, *Pozor... přicházejí žákyně!*; r. Giorgio Mille) nebo *Il viaggio di Capitan Fracassa* (1990, *Cesta kapitána Fracassy*; r. Ettore Scola), byl viděn ve filmech *Zamilovaní* (1955, *Gli innamorati*; r. Mauro Bolognini), *Znovu v nesnázích* (1959, *Audace colpo dei soliti ignoti*; r. Nanni Loy), *Noc plná překvapení* (1960, *Risate di gioia*; r. Mario Monicelli) nebo *Rugantino* (1973, *Rugantino*; r. Pasquale Festa Campanile).

-jš-

Tierney, Malcolm

MALCOLM TIERNEY (nar. 25. 2. 1938, Manchester, Anglie), anglický herec, zemřel na plicní fibrózu 19. února 2014 v Londýně. Vedlejší úlohy dostal ve snímcích *Krásky v černých punčochách* (1968, *All Neat in Black Stockings*; r. Christopher Morahan), *14* (1972, *The 14*; r. David Hemmings), *Dotek Medusy* (1978, *The Medusa Touch*; r. Jack Gold), *Ve jménu otce* (1993, *In the Name of the Father*; r. Jim Sheridan), *Statečné srdce* (1995, *Braveheart*; r. Mel Gibson), *Svatý* (1997, *The Saint*; r. Phillip Noyce), *L. A. Without a Map* (1998, *Jak se neztratit v L. A.*; r. Mika Kaurismäki – TV), *Shiner* (2000, *Zlaťák*; r. John Irvin – TV), *The Final Curtain* (2002, *Nečistá hra*; r. Patrick Harkins – V) nebo *Nadějně vyhlídky* (2012, *Great Expectations*; r. Mike Newell).

JR

Rosič, Džoko

DŽOKO (DJOKO) ROSIČ (nar. 28. 2. 1932, Krupanj, Srbsko), herec srbsko-bulharského původu, který často hrál v maďarských filmech, zemřel 21. února 2014 v Sofii na mozkový nádor. Velké role vytvořil mimo jiné ve snímcích *Smrt není* (1963, *Smert njama*; r. Christo Piskov, Irina Aktaševová), *Mezi dvěma* (1966, *Mezdu dvamata*; r. Dimitar Petrov), *Neohrožený* (1969, *Osmijat*; r. Zako Cheskija), *Okamžiky svobody* (1969, *Edin mig svoboda*; r. Petar Kaišev, Ivanka Grabčevová), *Ezop* (1969, *Ezop*; r. Rangel Valčanov), *Smečka* (1972, *Glutnicata*; r. Ivanka Grabčevová), *Jménem života* (1974, *Ivan Kondarev*; r. Nikola Korabov), *Záře nad Drávou* (1974, *Zarevo nad Drava*; r. Zako Cheskija), *Zůstanu sám* (1974, *Pri nikogo*; r. Ivanka Grabčevová), *Devět měsíců* (1979, *Kilenc hónap*; r. Márta Mészárosová), *Zlosynové* (1979, *Rosszemberek*; r. György Szomjas), *Maďarská rapsodie* (1979, *Magyar rapszódia*; r. Miklós Jancsó), *Allegro barbaro* (1979, *Allegro barbaro*; r. Miklós Jancsó), *Setkání s Markem* (1979, *Útközbén*; r. Márta Mészárosová), *Živ nebo mrtev* (1980, *Élve vagy halva*; r. Tamás Rényi), *Chán Asparuch* (1981, *Aszparuh*; r. Ludmil Stajkov), *Prorokovo oko* (1982, *Oko proroka*; r. Paweł Komorowski), *Jen žádnou paniku* (1982, *Csak semmi pánik...*; r. Sándor G. Szönyi), *Sen o štěstí* (1983, *Bockshorn*; r. Frank Beyer), *Na druhom brehu sloboda* (1985; r. Dušan Rapoš, Jozef Medved'), *Čas násilí* (1988, *Vreme na nasilije*; r. Ludmil Stajkov), *Tuvalu* (1999, *Tuvalu*; r. Veit Helmer), *Werckmeister harmóniák* (2000, *Werckmeisterovy harmonie*; r. Béla Tarr – TV), *Jadvisa párnája* (2000, *Polštář Jadvigy*; r. Krisztina Deáková – TV), *A Rózsa énekei* (2003, *Rózsovy písně*; r. Andor Szilágyi – TV) nebo *Konec* (2006, *Konyec – Az utolsó csekk a pohárban*; r. Gábor Rohonyi).

JR

Csalaová, Zsuzsa

ZSUZSA CSALAOVÁ (nar. 9. 7. 1933, Budapešť), maďarská filmová, divadelní a televizní herečka, zemřela ve svém rodišti 22. února 2014. Byla viděna ve snímcích *Domov pro dva* (1957, *Csendes otthon*; r. Frigyes Bán), *Májový mrazík* (1962, *Májusi fagy*; r. József Kis), *Skřivánek* (1964, *Pacsirta*; r. László Ranódy), *Nezačínajte si s láskou* (1965, *Tilos a szerelem*; r. Tamás Rényi), *Akát barvy lila* (1973, *Lila ákác*; r. István Székely) či *Zelený dvůr* (1979, *Egigérő fü*; r. György Palásthy).

JR

Ramis, Harold

HAROLD RAMIS (vlastním jménem Harold Allen Ramis, nar. 21. 11. 1944, Chicago, Illinois – zem. 24. 2. 2014, Chicago, Illinois, na komplikace způsobené vaskulitidou) pocházel z rodiny majitelů potravinářského obchodu. Nedokončil lékařskou přípravku na Washingtonově univerzitě v St. Louis a vystudoval tam angličtinu (1967). Pracoval jako sanitář v psychiatrické léčebně, pak jako učitel, přičemž psal články do chicagských periodik. Získal místo redaktora v *Playboy* a navštěvoval herecké kurzy. Stal se členem známé chicagské divadelní skupiny *Second City* (1970–1973), s níž spolupracoval i jako autor. Dostal se s ní do New Yorku, kde se podílel na *National Lampoon Radio Show* (1974–1975). Potom s jejími členy (Dan Aykroyd, John Belushi, John Candy, Joe Flaherty, Eugene Levy, Andrea Martinová, Bill Murray, Gilda Radnerová a jiní) pracoval v Torontu na komediálním televizním pořadu *SCTV* (1976–1978; + spol. prod.). Jako proponent anarchistického až podvratného humoru se uplatnil i ve filmu, kde se uvedl spoluautorstvím úspěšné komedie *Zvěřinec* časopisu *National Lampoon* (nominace na Cenu Cechu amerických scenáristů). Stal se častým spolupracovníkem dalšího veseloherního specialisty Ivana Reitmana, zejména na jeho populárních *Krotitelích duchů*, v nichž rovněž ztělesnil jednu z hlavních postav, doktora parapsychologie Egona Spenglera. Jako režisér spolupracoval s předními komiky Chevyem Chasem (*Caddyshack*, *Bláznivá dovolená*), Robinem Williamsem (*Klub Ráj*) nebo Michaellem Keatonem (*Jako vejce vejce*) a největšího diváckého úspěchu dosáhl fantastickou komedií *Na Hromnice o den více* (Cena BAFTA a Cena londýnských filmových kritiků za scénář, nominace na Cenu Saturn za scénář a za režii) s Billem Murrayem, který hrál ve většině jeho filmů, a mafiánskou parodií *Přeber si to* s Robertem De Nirem a Billym Crystalem v úlohách gangsterského bosse a jeho terapeuta. Realizoval také čtyři epizody americké verze populárního sitcomu *The Office* (*Kancl* – TV). Byl

dvakrát ženatý, se sanfranciskou umělkyní Anne Plotkinovou (1967–1984), s níž měl dceru, a od roku 1989 až do své smrti s dcerou režiséra Daniela Manna Ericou, s níž vychoval dva syny. – *Filmografie*: (podíl na scénáři, není-li uvedeno jinak) National Lampoon's Animal House (1978, Zvěřinec časopisu National Lampoon; r. John Landis – TV), Meatballs (1979, Nešikové; r. Ivan Reitman), Caddyshack (1980; + režie – V), Stripes (1981, Lampasy; r. Ivan Reitman – TV), National Lampoon's Vacation (1983, Bláznivá dovolená; režie, hlas – V), Krotitelé duchů (1984, Ghost Busters; r. Ivan Reitman; + herec), Back to School (1986, Zpátky do školy; r. Alan Metter; + spol. prod. – TV), Club Paradise (1986, Klub Ráj; + režie – TV), Armed and Dangerous (1986, Ozbrojení a nebezpeční; r. Mark L. Lester; + spol. nám. – V), Caddyshack II (1988; r. Allan Arkush; + spol. nám. – V), Krotitelé duchů II (1989, Ghostbusters II; r. Ivan Reitman; + spol. nám., herec), Rover Dangerfield (1991, Dobrák Rover; r. Jim George, Bob Seeley; nám. – V), Na Hromnice o den více (1993, Groundhog Day; + režie, spol. píseň, spol. prod., herec), Stuart Saves His Family (1995, Stuart zachraňuje svoji rodinu; režie), Jako vejce vejci (1996; režie, spol. prod.), Přeber si to (1999, Analyze This; + režie), Smlouva s ďáblem (2000, Bedazzled; + režie, spol. píseň, spol. prod.), Přeber si to znovu (2002, Analyze That; + režie), The Ice Harvest (2005, Ledová sklizeň; režie – V), Year One (2009, Rok jedna; sc., režie, spol. prod., herec – V); (herec, není-li uvedeno jinak) anim. f. Heavy Metal (1981; r. Gerald Potterton; hlas – V), Baby Boom (1987; r. Charles Shyer – V), Stealing Home (1988, Návrat do rodného města; r. Steven Kampmann, Will Aldis – TV), Rockeři (1994, Airheads; r. Michael Lehmann), Love Affair (1994, Milostná aféra; r. Glenn Gordon Caron – V), Lepší už to nebude (1997, As Good as It Gets; r. James L. Brooks), High Fidelity (2000, Všechny moje lásky; r. Stephen Frears – V), Orange County (2002; r. Jake Kasdan – V), I'm with Lucy (2002, Chodím s Lucy; r. Jon Sherman – TV), The Last Kiss (2006, Poslední polibek; r. Tony Goldwyn – V), Zbouchnutá (2007, Knocked Up; r. Judd Apatow), Walk Hard: The Dewey Cox Story (2007, Neuvěřitelný život rockera Coxe; r. Jake Kasdan – V); (podíl na výkonné produkci či produkci) dok. Will Rogers: Look Back in Laughter (TV–1987, Will Rogers: Ohlédni se ve smích; r. Malcolm Leo; + hlas), The First \$20 Million Is Always the Hardest (2002, Prvních 20 milionů je nejtěžších; r. Mick Jackson – V), I Want Someone to Eat Cheese With (2006, Chci někoho, s kým můžu jíst sýr; r. Jeff Garlin), My Suicide (2008, Moje sebevražda; r. David Lee Miller), dok. Joffrey: Mavericks of American Dance (2012, Joffrey: Samorosty amerického tance; r. Bob Hercules). -mim-

Reisch, Günter

GÜNTER REISCH (vlastním jménem Günter Julius Hermann Reisch, nar. 24. 11. 1927, Berlín – zem. 24. 2. 2014, Berlín) byl synem pekařského mistra a po otcově smrti vyrůstal v Postupimi. Středoškolská studia, přerušena válkou a americkým zajetím, dokončil až v roce 1946. Krátce navštěvoval herecké kurzy Wernera Kepicha a v roce 1947 vstoupil na školu pro výchovu filmového dorostu studia DEFA, kde se vzdělával pod vedením Ilji Trauberga. Několik let byl asistentem režisérů Gerharda Lamprechta, Kurta Maetziga, Georga Wildhagena a Martina Hellberga a od poloviny 50. let již samostatně režíroval. Ve svých filmech, na nichž se většinou podílel jako spoluscenárista, se specializoval na politicky exponované náměty z dějin německého dělnického hnutí a zároveň i na komedie, v nichž ironizoval lidské slabosti a maloburžoazní chování. Během natáčení snímku Snoubenka, který pak získal mimo jiné Velkou cenu Křišťálový glóbus na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech 1980, Reisch těžce onemocněl; film dokončil Günther Rücker. Příležitostně se věnoval i divadelní režii. Od roku 1956 učil na Vysoké filmové škole v Postupimi-Babelsbergu. Po změně režimu působil už jen jako pedagog (Babelsberg-Postupim, Mnichov, Štýrský Hradec, Kolín nad Rýnem, Kassel a Výmar). V letech 1967–1988 byl místopředsedou Svazu filmových a televizních tvůrců Německé demokratické republiky. – *Filmografie*: (režie, není-li uvedeno jinak) gogolovská groteska, namířená proti nešvarům, byrokracie Rozruch v Kappeshausenu (1955, Junges Gemüse), kriminální film o boji proti záškodníkům v pohraničí Stopa vede do tmy (1957, Spur in die Nacht; + spol. sc.), baladická freska z podzimu roku 1918, připomínající vzpouru kielským přístavu, Píseň námořníků (1958, Das Lied der

Matrosen; spol. režie Kurt Maetzig), Mlčící hvězda (1959, Der schweigende Stern; r. Kurt Maetzig; spol. sc.), veselohra o událostech v jedné rozvětvené rodině při oslavách pětadesátých narozenin zasloužilého pracovníka chemického kombinátu Májová bowle (1959, Maibowle; + spol. sc.), rozmarňné příběhy početné rodiny na novoroční slavnosti Silvestrovský punč (1960, Silvesterpunsch; + spol. sc.), dvoudílná filmová verze televizního seriálu podle autobiografické knihy plukovníka Peterhagena o životních osudech nacistického důstojníka od bitvy u Stalingradu až do konce 50. let Vzpouza svědomí I, II (1961, Gewissen in Aufruhr; + spol. sc.), přepis satirické komedie Vratislava Blažka Příliš štědrý večer pod názvem Ach, du fröhliche... (1962, Příliš štědrý večer – TV), hudební komedie o gentlemanském lupiči z italského přímořského letoviska Der Dieb von San Marengo (1963, Zloděj ze San Marenga; + spol. sc.), rekonstrukce části života německého politika Karla Liebknechta Dokud budu živ (1965, Solange Leben in mir ist; + spol. sc.), komedie plná milostných intrik a zápletek, jejímiž protagonisty jsou bývalý sňatkový podvodník a jeho dcera se slabostí pro starší pány, Ein Lord am Alexanderplatz (1966, Lord z Alexanderplatzu; + spol. sc.), detektivní satirická taškařice na motivy hry Heinricha von Kleista Rozbitý džbán, v níž maloměstský rychtář vyšetřuje svůj vlastní zločin, Jungfer, Sie gefällt mir (1968, Slečno, vy se mi líbí; + spol. sc.), epizoda ze života mladého mnichovského komunisty v prvních poválečných letech podle vzpomínkové knihy revolucionáře Alfreda Kurelly Na cestě k Leninovi (1969, Unterwegs zu Lenin; + spol. sc.), obraz bouřlivých dnů listopadové revoluce v Berlíně v roce 1918 před zavražděním Karla Liebknechta Navzdory všemu (1971, Trotz alledem!), dramatický příběh z Výmarské republiky o životě a proměně německého anarchisty Wolz (1973, Wolz – Leben und Verklärung eines deutschen Anarchisten), satirická komedie, pranýřující špatnou kádrovou politiku, Nelken in Aspid (1976, Karafiáty v aspidu; + spol. sc., herec), groteska o podnikavém automechanikovi v prvních poválečných letech Anton der Zauberer (1977, Anton kouzelník; + herec – TV), Addio, piccola mia (1978; r. Lothar Warneke; herec), psychologické drama podle románové trilogie Evy Lippoldové o mladé komunistce, již láska a politické přesvědčení pomohou překlenout deset let v nacistickém vězení, Snoubenka (1980, Die Verlobte; spol. režie Günther Rücker), hořká komedie, volně navazující na snímek Ach, ty radostné..., v níž rodina na Štědrý den prožije podobnou situaci jako před více než dvaceti lety, Jablko nepadá daleko od stromu (1986, Wie die Alten sunten...; + spol. sc., herec).

-fik-

Cooper, Roy

ROY COOPER (nar. 22. 1. 1930, Londýn – zem. 26. 2. 2014, Londýn), anglický filmový a televizní herec, který se objevil ve vedlejších rolích například ve snímcích Vymítač ďábla (1963; r. William Friedkin), Promiň, jsi ženatý! (1992; r. Frank Oz), Dolores Clairborne (1995; r. Dolores Clairborneová; r. Taylor Hackford – TV), Rváčův deník (1994; r. Scott Kalvert), Julian Po (1997, Podezřelý; r. Alan Wade – TV) a Amistad (1997; r. Steven Spielberg). JR

Lucía, Paco de

PACO DE LUCÍA (vlastním jménem Francisco Sánchez Gómez, nar. 21. 12. 1947, Algeciras, Cádiz, Andaluzie), španělský kytarista a hudebník, zemřel 26. února 2014 na infarkt v mexickém Cancúnu, Quintana Roo. Byl proslulým kytarovým virtuosem flamenca, ale hrál i klasickou hudbu či jazz. V oblasti filmu spolupracoval s Carlosem Saurou na filmech Carmen (1983, Carmen; r. Carlos Saura; + herec), Flamenco (1995; r. Carlos Saura – TV) a Flamenco, Flamenco (2010; r. Carlos Saura). Získal cenu Goya za hudbu k filmu Montoyas y Tarantos (1989, Montoyasové a Tarantosové; r. Vicente Escrivá) a byl nominován na Cenu BAFTA za hudbu k filmu Carmen. Zkomponoval dále hudbu ke snímkům La Sabina (1979, Sabina; r. José Luis Borau), The Hit (1984, Práškač a jeho kat; r. Stephen Frears – V), Sangre y arena (1989, Krev a písek; r. Javier Elorrieta – V). Mihnul se ve snímcích Hannie Caulder (1971, Hannie Caulderová; r. Burt Kennedy – TV) a Sólo quiero caminar (2008, Mexický kartel; r. Agustín Díaz Yanes – V) a jeho nahrávky zazněly v řadě dalších filmů.

-jš-

Natus-Šalamounová, Eva

EVA NATUS-ŠALAMOUNOVÁ (nar. 27. 6. 1934, Halle, Sasko-Anhaltsko), německo-česká grafička, ilustrátorka a filmová výtvarnice, zemřela 28. února 2014 v Halle. Absolvovala grafiku na Hochschule für industrielle Formgestaltung v Halle (1954–1960). Na počátku 60. let studovala jako aspirantka u Adolfa Hoffmeistera ve speciálním ateliéru pro loutkový a animovaný film na VŠUP v Praze a zároveň externě studovala režii u Elmara Klose na FAMU. Po návratu do vlasti pracovala v oddělení animovaných filmů studia DEFA v Drážďanech (1963–1965). V roce 1963 se provdala za českého výtvarníka Jiřího Šalamouna (1935–2022), kterého po narození dcery následovala do Prahy, kde se věnovala animované tvorbě, knižní ilustraci, volné grafice a kresbě. Uspořádala několik samostatných výstav a osmkrát získala ocenění v soutěži o nejkrásnější knihu roku. Od poloviny 80. let působila jako pedagožka na vysokých výtvarných školách v Halle. Několik stop zanechala v české kinematografii. S manželem navrhla výtvarnou podobu úvodních titulků celovečerního hraného filmu Holka na zabití (1975; r. Juraj Herz) a dlouhá léta spolu zajišťovali grafickou úpravu časopisu Film a doba (1966–1979), o níž se později starala sama (1980–1991). Jako výtvarnice je podepsána pod sedmidílným večerníčkovým seriálem Dobrodružství Pěti Světošláпка (1978; r. Ivan Renč). Úspěšnou grafičkou a ilustrátorkou je i dcera Barbara Šalamounová (nar. 1964). -fik-

Rydzewski, Ryszard

RYSZARD RYDZEWSKI (nar. 1. 10. 1928, Volkovysk, Bělorusko), polský filmový a televizní režisér a scenárista, který zemřel 28. února 2014 v Poznani, natočil kromě řady krátkých dokumentárních a hraných filmů několik televizních snímků a celovečerní hrané filmy, u nichž je s ním jako spoluscenáristka podepsána jeho manželka, spisovatelka Ewa Przybylská (nar. 1935): Zanim nadejdzie dzień (1977, Než přijde den), Akwarele (1978, Akvarely), Dzień kolibra (1983, Den kolibříka), Alabama (1984), Menedżer (1985, Manažer) a Trzy kroki od miłości (1987, Tři kroky od lásky). -fik-

Resnais, Alain

ALAIN RESNAIS (nar. 3. 6. 1922, Vannes, Morbihan – zem. 1. 3. 2014, Paříž) byl synem venkovského lékárníka a o film se zajímal už jako chlapec, když natáčel s 8mm kamerou, již dostal ve dvanácti letech. V roce 1939 se přestěhoval do Paříže, aby se věnoval herectví. Absolvoval kurzy Reného Simona (1940–1942) a potom studoval střih na nově založené filmové škole IDHEC, kde mezi jeho pedagogy patřil i známý režisér Jean Grémillon. Těsně po válce nastoupil prezenční službu u okupačních jednotek v Německu a v Rakousku. Po návratu do Paříže natáčel zakázkové snímky (například Nestlé) a krátké dokumenty, v nichž většinou sledoval při práci různé umělce (Lucien Coutaud, Hans Hartung, César Doméla, Oscar Dominguez, Félix Labisse, Marcel Marceau, Henri Goetz, Christine Boumeesterová, Max Ernst a podobně). Pro producenta Pierra Braunbergera realizoval při příležitosti pařížské výstavy slavného malíře snímek Van Gogh, oceněný v Benátkách, jehož přepracovaná verze získala Oscara v kategorii krátkých (dvoudílných) filmů. Upoutal pozornost dalšími dokumenty Také sochy umírají a Noc a mlha, vyznamenanými Cenou Jeana Viga, jež akcentovaly témata lidské i historické paměti a obsahovaly základní prvky jeho budoucího stylu, zejména pomalé jízdy kamery a rytmickou střihovou skladbu. Působil rovněž jako střihač pro jiné tvůrce, mimo jiné u celovečerní prvotiny Agnès Vardaové La Pointe-Courte (1955). Ve svém prvním celovečerním snímku Hirošima, má láska spojil prvky dokumentárního i hraného filmu, rezignoval na zavedené vyprávěcí postupy a volně se pohyboval v různých časových rovinách. Zprvu rozporně přijatý film (hlavní porotou v Cannes zcela opomenutý si z festivalu odnesl pouze Cenu FIPRESCI ex aequo) je právem považován za klasické dílo světové kinematografie, stejně jako následující titul Loni v Marienbadu (Zlatý lev na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách, Mélièsova cena), v němž se tvůrce zcela obešel bez dějové linie a v působivých obrazových kompozicích mísil subjektivní realitu se vzpomínkami na události, jež se možná nestaly. Vzhledem k tomu, že jeho kariéra nabrala obrátky v době nástupu francouzské nové vlny, bývá Resnais často považován za jejího

kmenového představitele, i když kořeny jeho výlučné tvorby lze hledat u jeho intelektuálních souputníků z pařížského levého břehu. Využíval služeb předních literátů, Marguerite Durasové (Hirošima, má láska), Alaina Robbe-Grilleta (Loni v Marienbadu), Jeana Cayrola (Muriel), Jorgeho Semprúna (Válka skončila, Stavisky) nebo Davida Mercera (Prozřetelnost), přesto však jeho dílo nese všechny znaky silné autorské osobnosti. V polovině 80. let připravoval nerealizovaný projekt s Milanem Kunderou. Po dalším snímku, reflektujícím téma lidské paměti, Muriel, jenž přinesl titulní představitelce Delphine Seyrigové Volpiho pohár na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách, si vybral ryze politické téma a také konvenční formu ve filmu Válka skončila (Zvláštní uznání na Mezinárodním filmovém festivalu v Locarnu, Cena Louise Delluca). Film byl za jeho přítomnosti uveden i na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech 1966, kde získal kvůli protestům španělských komunistů jen Cenu FIPRESCI ex aequo a vyjádřený hluboký obdiv Svazu československých filmových a televizních tvůrců. Kvůli negativnímu přijetí dalšího projektu Miluji tě, miluji tě se k celovečerní tvorbě vrátil s časovým odstupem divácky vstřícným životopisem Stavisky. Na svá nejlepší díla navázal prvním anglicky mluveným filmem Prozřetelnost (Zlatý klas na Mezinárodním filmovém festivalu ve Valladolidu, César za nejlepší film a režii). Snímky podle scénářů Jeana Gruaulta Můj strýček z Ameriky (Velká cena poroty a Cena FIPRESCI na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes, Cena NYFCC za nejlepší zahraniční film, nominace na Césara za nejlepší film a režii), Život je román a Láska až za hrob (nominace na Césara za nejlepší film a režii) tvoří volnou trilogii, znovu se zabývající Resnaisovými oblíbenými tématy, smrtí, láskou a pamětí. I jeho pozdější filmy, byť nedosahovaly úrovně jeho prvních děl, sbíraly vavříny na mezinárodních přehlídkách a při vyhlašování výročních cen: Mélo (nominace na Césara za nejlepší film a režii), Smoking/No smoking (Stříbrný medvěd za originalitu na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně, Cena Louise Delluca, César za nejlepší film a režii), Stará známá písnička (Cena Louise Delluca ex aequo, César za nejlepší film, nominace na Césara za režii), Na ústa ne (nominace na Césara za nejlepší film a režii), Zbloudilá srdce (Stříbrný lev za režii na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách, nominace na Césara za režii), Plevel (nominace na Césara za nejlepší film a za adaptovaný scénář), Milovat, pít a zpívat (Cena Alfreda Bauera a Cena FIPRESCI na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně). Celkem osmkrát obdržel Cenu francouzských filmových kritiků za nejlepší film (Hirošima, má láska, Loni v Marienbadu, Válka skončila, Prozřetelnost, Můj strýček z Ameriky, Smoking/No smoking, Stará známá písnička, Zbloudilá srdce). Za své celoživotní dílo byl mimo jiné vyznamenán čestným Césarem (1980), Cenou Luchina Viscontiho (1987), udílenou v rámci Donatellových Davidů, a na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách (1995), v Berlíně (1998) a v Cannes (2009). Měl okruh stálých spolupracovníků (kameraman Sacha Vierny, architekt Jacques Saulnier, skriptka Sylvie Baudrotová), k nimž patřila i jeho první manželka, dcera známého romanopisce a politika, asistentka režie Florence Malrauxová (1969–1996). V roce 1998 se oženil se svou dvorní herečkou Sabine Azémaovou, která měla od 80. let hlavní úlohy ve všech jeho dílech (s výjimkou Chci domů). Vydal knihu vlastních fotografií Repérages (1974) s úvodním textem Jorgeho Semprúna. Lze upozornit na sborník Alain Resnais. Kinematografia mozgu (Slovenský filmový ústav, Bratislava 2013) a na texty Jiřího Cieslara v knize Concettino ohlédnutí (Národní filmový archiv, Praha 1996). – *Filmografie (neúplná; režie, není-li uvedeno jinak)*: kr. experimentální filmy Schéma d'une identification (1946, Schema identifikace) s Gérardem Philipem a Ouvert pour cause d'inventaire (1946, Otevřeno z důvodu inventury), považované za ztracené; kr. hraný snímek L'alcool tue (1947, Alkohol zabíjí; + kam., střih), kr. dok. Malfray (1948; spol. režie Robert Hessens; + střih) a Van Gogh (1948; + střih), střm. hraný dok. Les jardins de Paris (1948, Pařížské zahrady), kr. dok. Châteaux de France (1948, Francouzské zámky; + kam., střih), Guernica (1950; spol. režie Robert Hessens; + střih) a Gauguin (1950; + střih), segment Goya do amerického dok. Pictura (1951), kr. dok. o výtvarných projevech afrických domorodců Les statues meurent aussi (1953, Také sochy umírají; spol. režie Chris Marker), jenž měl cenzurní potíže kvůli antikoloniálnímu podtextu, varovný kr. dok. o koncentračních táborech Noc a mlha (1955, Nuit et brouillard; + střih), kr.

dok. esej o pařížské Národní knihovně *Toute la mémoire du monde* (1956, Všechna paměť světa; + spol. střih), kr. dok. *Le mystère de l'atelier quinze* (1957, Tajemství ateliéru patnáct; spol. režie André Heinrich) a *Le chant du Styrene* (1959, Zpěv polystyrénu; + střih), melancholický milostný příběh francouzské herečky a japonského architekta, zatížený vzpomínkami na německou okupaci a nukleární bombardování, Hirošima, má láska (1959, Hiroshima mon amour) s Emmanuelle Rivaovou a Eijim Okadou, konfrontace vzpomínek muže a ženy v mondénním prostředí lázeňského hotelu Loni v Marienbadu (1961, L'année dernière à Marienbad) s Giorgiem Albertazzim a Delphine Seyrigovou, drama ovdovělé ženy a jejího po letech se vrátivšího milence ve stínu vzpomínek na alžírskou válku Muriel (1963, Muriel ou le temps d'un retour) s Delphine Seyrigovou (uvedené v ČT i s podtitulem jako Muriel neboli V čase návratu), drama španělského republikánského emigranta, který ve Francii pokračuje v protifrankistickém odboji, Válka skončila (1966, La guerre est finie) s Yvesem Montandem a Ingrid Thulinovou, hraný segment Claude Ridder s Bernardem Fressonem do kolektivního protestního snímku Daleko od Vietnamu (1967, Loin de Vietnam), sci-fi o muži, jenž se v záblescích vrací do vlastní minulosti, Je t'aime, je t'aime (1968, Miluji tě, miluji tě) s Claudem Richem a Olgou Georges-Picotovou, podíl na levicovém projektu Cinétracts (1968), složeném z více než čtyřiceti dokumentárních miniatur, jejichž natáčení trvalo jediný den a jejichž délka nesměla přesáhnout tři minuty, režie newyorských scén utopické satiry podle stejnojmenného komiksu L'an 01 (1973, Rok 01; spol. režie Jacques Doillon, Jean Rouch), životní příběh pověstného spekulanta a podvodníka, který ve 30. letech způsobil vládní krizi, Stavisky (1974 – TV) s Jeanem-Paulem Belmondem, další snímek, pohybující se na pomezí fikce a reality, o rozjímání starého spisovatele, splétajícího děj svého příštího románu, v němž vystupují členové jeho rodiny, Providence (1976, Prozřetelnost – TV) s Johnem Gielgudem, Dirkem Bogardem a Ellen Burstynovou, hořká komedie o podmíněnosti lidského chování, vycházející z textů a experimentů behavioralisty Henriho Laborita, Můj strýček z Ameriky (1980, Mon oncle d'Amérique) s Gérardem Depardieuem a Nicole Garciaovou, tři navzájem provázané příběhy z různých dob o hledání štěstí a lásky La vie est un roman (1983, Život je román – V) s Vittorioem Gassmanem, Geraldine Chaplinovou a Fanny Ardantovou, romantické drama milenců, jejichž vztah poznamená mužovo vzkříšení ze zjevné smrti, L'amour à mort (1984, Láska až za hrob – TV), melodramatický příběh milostného trojúhelníku podle hry Henriho Bernsteina Mélo (1986; + sc.), komedie podle scénáře Julese Feiffera o americkém kreslíři komiksů na návštěvě v Paříži I Want to Go Home (1989, Chci domů – V) se známým textařem Adolphem Greenem v hlavní roli, jeden segment kolektivního snímku o politických věznicích Contre l'oubli (1991, Abychom nezapomněli), natočeného na objednávku Amnesty International, střm. portrét známého skladatele Gershwin do dok. seriálu L'encyclopédie audio-visuelle (TV–1992, Audiovizuální encyklopedie), pětihodinová adaptace jevištní komedie Alana Ayckbourny Intimní rozhovory, zachovávající všechny alternativní konce a nazvaná Smoking/No smoking (1993), oddechová hudební komedie o nástrahách a klamech lásky On connaît la chanson (1997, Stará známá písnička – V), adaptace operety Andrého Barda Pas sur la bouche (2003, Na ústa ne), přepis další Ayckbournovy hry Soukromé obavy na veřejných místech o setkání šesti lidí hledajících lásku, nazvaný Coeurs (2006, Zbloudilá srdce – TV), surrealistická romantická komedie Les herbes folles (2009, Plevel; + spol. sc.), film, inspirovaný Anouilhovými hrami Eurydika a Drahý Antoine, pod titulem Vous n'avez encore rien vu (2012, Ještě jste nic neviděli; + spol. sc.), komedie podle Ayckbournovy jevištní předlohy Aimer, boire et chanter (2014, Milovat, pít a zpívat; + spol. sc.).

-mim-

Rubin, Stanley

STANLEY RUBIN (nar. 8. 10. 1917, New York), americký filmový a televizní producent a scenárista, který se mimo jiné podílel na vzniku filmů Destination Gobi (1953, Místo určení: Gobi; r. Robert Wise – TV), River of No Return (1954, Řeka do nenávratna; r. Otto Preminger – TV), Destry (1954; r. George Marshall – TV), The President's Analyst (1967, Prezidentův psychiatr; r. Theodore J. Flicker – TV), Pomsta (1989, Revenge; r. Tony Scott) a White Hunter,

Black Heart (1990, Bílý lovec, černé srdce; r. Clint Eastwood – V), zemřel v Hollywoodu 2. března 2014. Jeho ženou byla herečka Kathleen Hughesová.

JR

Yasui, Shoji

SHOJI YASUI (nar. 16. 8. 1928), japonský herec, který svou nejlepší postavu hudebního samouka Mizušimy vytvořil v mistrovském dramatu z posledních dnů války Biruma no tategoto (1956, Barmská harfa; r. Kon Ichikawa – TV), zemřel 3. března 2014 v japonském městě Chibo. Měl také větší úlohy ve filmech Kokoro (1955, Srdce; r. Kon Ichikawa), Sabita naifu (1958, Rezavý nůž; r. Toshio Masuda), Ningen no joken II (1959, Lidský úděl 4: Stesk po domově; r. Masaki Kobayashi – V) a Rokudenashi (1960, Budižkničemu; r. Yoshishige Yoshida).

-mim-

Marquardt, Fritz

FRITZ MARQUARDT (nar. 15. 7. 1928, Gross Friedrich, Braniborsko, dnes Karkoszów, Polsko), východoněmecký herec a režisér, zemřel 4. března 2014 v městečku Pasewalk, Meklenbursko-Přední Pomořansko. Hrál ve filmech Čas čápů (1971, Zeit der Störche; r. Siegfried Kühn), Všechna moje děvčata (1980, Alle meine Mädchen; r. Iris Gusnerová), Don Juan z ulice Karla Liebknechta (1980, Don Juan, Karl-Liebknecht-Strasse 78; r. Siegfried Kühn), Romance s Amélie (1981, Romanze mit Amelie; r. Ulrich Thein), Dlouhá cesta do školy (1982, Der lange Ritt zur Schule; r. Rolf Losansky) nebo Whisky s vodkou (2008, Whisky mit Wodka; r. Andreas Dresen).

JR

Tian-Ming, Wu

WU TIAN-MING (nar. 19. 10. 1939, Siang-jang, provincie Ša-an-si), čínský filmový režisér, jehož nejznámější dílo, příběh kočovného kejklíře z 30. let 20. století Bian Lian (1996, Král masek), bylo vyznamenáno na řadě festivalů, zemřel 4. března 2014 v Pekingu. Jako herec se objevil v přepisu románu Amy Tanové Klub šťastných žen (1993, The Joy Luck Club; r. Wayne Wang).

-mim-

Gosztonyi, János

JÁNOS GOSZTONYI (nar. 9. 7. 1926, Budapešť), maďarský herec, kterého jsme poznali ve snímcích Bezesná léta (1959, Álmatlan évek; r. Felix Mariássy), Choditi po trávníku dovoleno (1960, Füre lépni szabad; r. Károly Makk), Poslední večere (1962, Az utolsó vacsora; r. Zoltán Várkonyi), Úhor (1973, A magyar ugaron; r. András Kovács), Viadukt (1983; r. Sándor Simó), Šťastný Daniel (1983, Szerencsés Daniel; r. Pál Sándor) či Jakob the Liar (1999, Jakub lhář; r. Peter Kassovitz – TV), zemřel 5. března 2014 v Budapešti.

JR

Kalvert, Scott

SCOTT KALVERT (nar. 15. 8. 1964, New York), americký filmový a televizní režisér a producent, který natočil snímky The Basketball Diaries (1995, Rváčův deník – V) a Deuces Wild (2001, Divoká krev – V), spáchal sebevraždu 5. března 2014 v losangeleském Woodland Hills.

JR

Bertuccelli, Jean-Louis

JEAN-LOUIS BERTUCELLI (nar. 3. 6. 1942, Paříž – zem. 6. 3. 2014, Paříž) byl synem italského kadeřníka a francouzské švadleny. Jeho rodina se v roce 1945 přestěhovala z Paříže na jih Francie, do Beaulieu-sur-Mer. Od roku 1960 studoval hru na klavír na konzervatoři v Nice, po jejímž absolvování vystudoval matematiku, fyziku a chemii na univerzitě v Marseille. V roce 1965 se stal posluchačem oboru zvukový technik v pařížské Filmové škole v ulici Vaugirard. Ve filmu začínal jako zvukař, pak natáčel krátké reportážní filmy pro televizi. Věnoval se i divadelní režii. Za celovečerní debut Hliněné hradby, uvedený mimo jiné v sekci Týden kritiky na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes, získal Cenu Jeana Viga. Od 80. let se uplatňoval hlavně v televizi, kde se podílel na režii seriálů Souris noire (1987–1988, Černá

krysa), Les aventures de Franck et Foo-Yang (1989, Dobrodružství Francka a Foo-Yanga), L'institut (1993), Maître da Costa (1999, Advokát da Costa – TV), Docteur Sylvestre (2000–2001), Louis Page (2005–2006). Svou lásku k hudbě a zejména k jazzu promítl i do filmové tvorby nejen citlivým výběrem hudby pro své filmy, ale i natočením řady krátkých portrétů svých oblíbených hudebníků (Catherine Laraová, Louis Chedid, Paul Misraki, Henri Texier, Léo Ferré, Alain Le Douarin, Gian Maria Testa). Jeho dcera Julie Bertuccelliiová (nar. 1968) je také režisérkou. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak)* kr. filmy Oaxaca (1967), Janine et l'amour (1967, Janine a láska; + sc.), La mélodie du malheur (1968, Melodie z neštěstí; + sc.) a Tricot (1969, Trikot), poloetnografický hraný film o mladé ženě z tuniské vesnice na okraji Sahary, která se rozhodne vzepřít tamním zvyklostem, podle knihy Jeana Duvignauda Remparts d'argile (1971, Hliněné hradby; + sc.), adaptace románu Pierra-Jeana Jouveho o dívce, která se proti vůli otce zamiluje do staršího aristokrata a nakonec odejde do kláštera, Paulina 1880 (1972; + spol. sc.), všední příběh milenců, kolegů z úřadu, očekávajících první dítě, On s'est trompé d'histoire d'amour (1974, Člověk se mýlí v lásce; + spol. sc.), psychologické drama podle románu Noëlle Lorientové, v němž se vážená lékařka odmítá smířit se zákeřnou nemocí, Nejcennější co mám (1975, Docteur Françoise Gaillard; + spol. sc.), Tatarská poušť (1976, Il deserto dei Tartari; r. Valerio Zurlini; spol. sc.), přepis románu Reného-Victora Pilhese Panika u hřbitova, který přináší v detektivním, ironicky laděném ději úděsnou vizi funkce nadnárodních společností L'imprécateur (1977, Zaříkávač; + spol. sc.), tragikomický portrét zahálčivého života mladých lidí na předměstí Interdit aux moins de 13 ans (1982, Do 13 let nepřístupno; + prod.), psychologický thriller o svobodné matce, terorizované neznámým šílencem, Stress (1984; + spol. sc.), La lettre perdue (TV–1987, Ztracený dopis; + spol. sc.), kr. f. Méliès 88 (1988), epizoda z filmu Opération Mozart (TV–1988, Operace Mozart), tragikomedie, v níž sedmdesátiletá vdova uspořádá před prodejem svého statku rodinnou sešlost, Aujourd'hui peut-être... (1991, Snad dnes...; + spol. sc.), Dis maman, tu m'aimes? (TV–1992, Řekni mami, miluješ mě?), Momo (TV–1992), Pognon sur rue (TV–1992, Prachy na ulici; + spol. sc.), 2 bis, rue de la Combine (TV–1992; r. Igaal Niddam; nám.), Le clandestin (TV–1994, Tajné; + spol. sc.), Le serment d'Hippocrate (TV–1995, Hippokratova přísaha), Sur un air de mambo (TV–1996, Na melodii mamba; + spol. sc.), Mauvaises affaires (TV–1997, Špinavé záležitosti), Marie Marmaille (TV–2002), Papa maman s'ront jamais grands (TV–2003, Táta a máma nikdy nedospějí), kr. f. L'homme qui... (2003, Člověk, který...), Une juge sous influence (TV–2006, Soudkyně pod vlivem). -fik-

Kollbergová, Barbro

BARBRO KOLLBERGOVÁ (nar. 27. 12. 1917, Eskilstuna, Södermanland), švédská herečka, která mimo jiné měla hlavní roli Maggi v Bergmanově snímku Prší nám na lásku (1946, Det regnar på vår kärlek), zemřela ve Stockholmu 6. března 2014. JR

Kuzněcov, Anatolij

ANATOLIJ KUZNEČOV (nar. 31. 12. 1930, Moskva), významný ruský filmový a televizní herec, zemřel 7. března 2014 v Moskvě. Z jeho obsáhlé filmografie lze připomenout tituly Nebezpečné stezky (1954, Opasnye tropy; Jevgenij Alexejev), Lidé z obchodního domu (1956, Za vitrinoy univermaga; r. Samson Samsonov), Na život a na smrt (1958, Na dorogach vojny; r. Lev Saakov), Vyhráli to všichni (1959, Nėpoddajuščijesja; r. Jurij Čuljukin), Očekávejte dopisy (1960, Žditě pisma; r. Julij Karasik), Můj přítel Kolka (1961, Drug moj, Kolka!; r. Alexej Saltykov, Alexandr Mitta), Skandál kolem Pampelišky (1964, Dajťe žalobnuju knigu; r. Eldar Rjazanov), Ženy zůstaly samy (1967, Babje carstvo; r. Alexej Saltykov), Osvobození (1967–1971, Osvoboždėnije; r. Jurij Ozerov), Na cestě k Leninovi (1970, Na puti k Leninu; r. Günter Reisch), Bílé slunce pouště (1970, Beloje solnce pustyni; r. Vladimir Motyl), Hořící sníh (1972, Gorjačij snėg; r. Gavriil Jegiazarov), Tenkrát u Tichého oceánu (1973, I na Tichom okeanė; r. Jurij Čuljukin), Šoféři v okovech (1975, Jedinstvennaja doroga; r. Vladimir Pavlovič), Jeden stříbrný (1976; r. Jaroslav Balík), V ostře sledovaném pásmu (1978, V zonė osobogo vnimanija; r. Andrej Maljukov), Žít podle svého (1978, Žit' po svojemu...; r.

Konstantin Chud'akov), Hordubal (1979; r. Jaroslav Balík), Událost ve čtverci 36-80 (1982, Slučaj v kvadrátě 36-80; r. Michail Tumanišvili), Řetěz štěstí (1983, Polosa vezenija; r. Jevgenij Gerasimov), Na druhom brehu sloboda (1984; r. Jozef Medved') nebo Genij (1997, Příběh génia; r. Viktor Sergejev – V).

JR

Pogostin, S. Lee

S. LEE POGOSTIN (nar. 8. 3. 1927, Jersey City, New Jersey), plodný televizní scenárista nominovaný na Cenu Emmy, zemřel 7. března 2014 v Chatsworthu v kalifornském San Fernando Valley. Je podepsán například pod scénáři filmů Pressure Point (1962, Okamžik rozhodnutí; r. Hubert Cornfield – TV), Synanon (1965; r. Richard Quine), Golden Needles (1974, Zlaté jehly; r. Robert Clouse – TV) a High Road to China (1983, Cesta do Číny; r. Brian G. Hutton – TV). Režiroval jediný snímek, autorský thriller Hard Contract (1969, Tvrdá smlouva) s Jamesem Coburnem v úloze pochybujícího nájemného vraha.

-mim-

Ellis, James

JAMES ELLIS (nar. 15. 3. 1931, Belfast, Severní Irsko), irský filmový a televizní herec, který se objevil mimo jiné v titulech Priest (1994, Kněz; r. Antonia Birdová – TV), Resurrection Man (1998, Vzkříšení; r. Marc Evans – TV) a Best (2000; r. Mary McGuckianová – TV), zemřel v Lincolnu, Lincolnshire, 8. března 2014.

JR

Hughesová, Wendy

WENDY HUGHESOVÁ (nar. 29. 7. 1952, Melbourne, Viktorie), přední australská herečka, zemřela 8. března 2014 na rakovinu v Sydney, Nový Jižní Wales. Významné role vytvořila například ve filmech Moje skvělá kariéra (1979, My Brilliant Career; r. Gillian Armstrongová), Kostas (1979; r. Paul Cox – TV), Touch and Go (1980, Vezmi a jdi; r. Peter Maxwell – TV), My First Wife (1984, Moje první žena; r. Paul Cox – TV), Happy New Year (1987, Šťastný Nový rok; r. John G. Avildsen – TV), Shadows of the Peacock (1987, Ve stínu páva; r. Phillip Noyce – TV), Wild Orchid II: Two Shades of Blue (1991, Smyslná orchidej 2; r. Zalman King – V), Princess Caraboo (1994, Princezna Caraboo; r. Michael Austin – TV), Paradise Road (1997, Cesta do ráje; r. Bruce Beresford – V), The Man Who Sued God (2001, Muž, který žaloval Boha; r. Mark Joffe – V) nebo Caterpillar Wish (2006, Skromné přání; r. Sandra Sciberrasová – TV). Za hlavní úlohu ve filmu Careful, He Might Hear You (1983, Pozor, ať tě neuslyší; r. Carl Schultz) dostala Australskou filmovou cenu, na niž byla ještě šestkrát nominována.

JR

Szczerbicová, Joanna

JOANNA SZCZERBICOVÁ (nar. 13. 6. 1941, Staszów, Opolské vojvodství – zem. 8. 3. 2014, Varšava) působila po ukončení studia herectví (1963) na Vysoké filmové, televizní a divadelní škole v Lodži na divadelních scénách v Lodži (Teatr Powszechny) a v Poznani (Teatr Polski). Před kamerou vytvořila hlavní ženské postavy ve filmech Agnieszka 46 (1964; r. Sylwester Chęciński), Dvojitý delfín (1965, Jutro Meksyk; r. Aleksander Ścibor-Rylski), Gorąca linia (1965, Hořící linie; r. Wanda Jakubowská), Bariéra (1966, Bariera; r. Jerzy Skolimowski), Życie Matouszów (1967, Żywot Mateusza; r. Witold Leszczyński), Stajnia na Salvatorze (1967, Maštal na Salvatoru; r. Paweł Komorowski), Ręce do góry (1967/81, Ruce vzhůru; r. Jerzy Skolimowski) a v povídce Dvadsaťročni (r. Jerzy Skolimowski) z filmu Dialóg 20-40-60 (1968). Po zákazu distribuce filmu Ruce vzhůru následovala svého manžela, režiséra Jerzyho Skolimowského, do zahraničí, kde se objevila už jen v malých rolích v manželových snímcích The Shout (1978, Křik – TV) a Success Is the Best Revenge (1984, Úspěch je nejlepší pomsta). Filmování se jako režiséři, scenáristé a herci věnovali i jejich synové Michał Skolimowski (nar. 1968) a Józef Skolimowski (1970–2012).

-fik-

Ricci, Tonino

TONINO RICCI (vlastním jménem Teodoro Ricci, nar. 23. 10. 1927, Řím) italský režisér a scenárista, který se zaměřoval na žánrové snímky, jako westerny, horory, válečné,

dobrodružné, akční, policejní, katastrofické i sci-fi, zemřel 9. března 2014 v Římě. V mezinárodním kontextu se uplatnil tituly *Un omicidio perfetto a termine di legge* (1971, Dokonalá vražda v mezích zákona; + spol. sc.), *Monta in sella, figlio di...!* (1972, Hřebec v sedle, syn z...!; + spol. sc.), *L'onorata famiglia: uccidere è cosa nostra* (1973, Úctyhodná rodina: zabíjení je naše věc; + spol. sc.) a *Bakterion: I vivi invidieranno i morti* (1976, Bakterion: Živí závidí mrtvým). Pracoval v západoevropských koprodukcích s mezinárodním hereckým obsazením, často pod pseudonymem Anthony Richmond. -jš-

Colganová, Eileen

EILEEN COLGANOVÁ (nar. 20. 1. 1934, Enniskerry, Wicklow, Irsko), irská herečka, která byla viděna i ve filmech *My Left Foot: The Story of Christy Brown* (1989, Moje levá noha; r. Jim Sheridan – V), *Fools of Fortune* (1990, Oběti osudu; r. Pat O'Connor – TV), *Navždy a daleko* (1992, *Far and Away*; r. Ron Howard), *Vdovy z Widow's Peak* (1994, *Widow's Peak*; r. John Irvin), *The Secret of Roan Inish* (1993, Irská sága; r. John Sayles – V), *Andělin popel* (1999, *Angela's Ashes*; r. Alan Parker), *Mystics* (2003, *Mystikové*; r. David Blair – TV) či *Tara Road* (2005, *Dům na Tara Road*; r. Gillies MacKinnon – TV), zemřela 10. března 2014. JR

Francini, Michel

MICHEL FRANCINI (nar. 14. 3. 1921, Paříž), francouzský filmový a televizní herec, jehož známe z filmů *Playtime* (1967, *Playtime*; r. Jacques Tati), *Bud' zdrav, uměleče!* (1973, *Salut l'artiste*; r. Yves Robert), *Návrat velkého blondýna* (1974, *Le retour du grand blond*; r. Yves Robert), *L'incorrigible* (1975, *Nenapravitelný*; r. Philippe de Broca – TV), *Vanille fraise* (1989, *Rozchod po francouzsku*; r. Gérard Oury – TV), *Le retour de Casanova* (1992, *Návrat Casanovy*; r. Edouard Niermans – TV), *Křižovatka smrti 3 – Tentokrát v Paříži* (2007, *Rush Hour 3*; r. Brett Ratner) nebo *Galimatyáš* (2009, *Micmacs à tire-larigot*; r. Jean-Pierre Jeunet), zemřel 10. března 2014 v Paříži. JR

Flory, Med

MED FLORY (nar. 27. 8. 1926, Logansport, Indiana), americký jazzový saxofonista a klarinetista, který dostal řadu drobných hereckých příležitostí ve filmech jako *Spencer's Mountain* (1963, *Spencerova hora*; r. Delmer Daves – TV), *Později, miláčku* (1963, *Move Over, Darling*; r. Michael Gordon), *The Nutty Professor* (1963, *Zamilovaný profesor* – V), *The Trouble with Girls* (1969, *Trápení s děvčaty*; r. Peter Tewksbury – TV), *Let's Do It Again* (1975, *Udělejme to znovu*; r. Sidney Poitier – TV), *Hustle* (1975, *Podivná spravedlnost*; r. Robert Aldrich – TV) či *Tajný závod* (1976, *The Gumball Rally*; r. Chuck Bail), zemřel 12. března 2014 v North Hollywoodu na srdeční selhání. JR

Chytilová, Věra

VĚRA CHYTILOVÁ (nar. 2. 2. 1929, Ostrava – zem. 12. 3. 2014, Praha) pocházela z živnostnické rodiny; otec byl jako bývalý legionář nájemcem nádražních restaurací. Po maturitě na dívčím reálném gymnáziu v Prostějově začala studovat architekturu v Brně (1948–1949), studia však nedokončila a po odchodu do Prahy se živila jako technická kreslička a laborantka. K filmu ji přivedlo umělecké prostředí kolem jejího prvního manžela, fotografa Karla Ludwiga (1910–1977), a krátká kariéra manekýnky, díky níž dostala roli jedné z osmi dvorních dam v populární historické veselohře *Císařův pekař – Pekařův císař*. V letech 1953–1957 prošla ve Filmovém studiu Barrandov profesemi klapky, skriptky, asistentky režie a pomocné režisérky. Vystudovala režii (v ročníku Otakara Vávry) na FAMU (1957–1962), kde upoutala pozornost svými školními filmy. Absolvovala středometrážním hraným dokumentem o životě manekýnky *Strop* (Cena FICC v Oberhausenu). V prvním období své tvorby byla ovlivněna především dokumentarismem Dzigy Vertova a dobovou metodou cinéma vérité. Jako jedna z vůdčích osobností české nové vlny (přispěla povídkou do kolektivního hrabalovského „manifestu“ *Perličky na dně*) tíhla k symbolickému vyjadřování ve formě excentricky stylizovaných moralit a filozofických alegorií (*Ovoce stromů rajských*

jíme), provokovala stavěním vyostřených etických dilemat a bouráním zavedených formálních klišé. Její filmy získaly mnohá ocenění na zahraničních festivalech, například O něčem jiném (mimo jiné Velká cena z Filmového týdne v Mannheimu) a Sedmikrásky (mimo jiné Velká cena v Bergamu). Tento snímek vyvolal v květnu 1967 primitivní interpelaci poslance Jaroslava Pružince v Národním shromáždění. Po podobenství Ovoce rajských stromů jíme nemohla v letech 1969–1976 pracovat v oboru (krátce se tajně živila pod jménem Kučerová tvorbou televizních reklam), později natáčela s velkými obtížemi a jen díky své úpornosti. Zákaz se jí podařilo prolomit hořkou komedií o mužském egoismu Hra o jablko (mimo jiné Stříbrný Hugo na Mezinárodním filmovém festivalu v Chicagu). Také v dalších titulech hrané tvorby nekompromisně reagovala s trpkou satirou a v metaforické podobě na deformované lidské vztahy ve vyhocených situacích, společenské problémy a na politické ovzduší normalizace (Panelstory aneb Jak se rodí sídliště, Kalamita, Vlčí bouda, Šašek a královna, Kopytem sem, kopytem tam) i polistopadové doby (Dědictví aneb Kurvahošigutntag, Pasti, pasti, pastičky, Vyhnání z ráje, Hezké chvílky bez záruky). Z projektů, jež se jí nepodařilo navzdory úpornosti realizovat, byl nejvýznamnější vlastní scénář o životě Boženy Němcové Tvář naděje. Vášnivé zaujetí pro morální otázky i neustálé hledání neotřelého obrazového vyjádření se projevuje i v její oceňované dokumentární tvorbě (například Čas je neúprosný, Chytilová versus Forman, Praha – neklidné srdce Evropy, Vzlety a pády, Trója v proměnách času, Pátrání po Ester). Od 90. let jí poskytovala tvůrčí prostor společnost Febio, pro niž realizovala řadu portrétů a sond v rámci různých tematických cyklů: GEN – Anastáz Opasek (1993), Bolek Polívka (1994), Jan Pirk (2001), Adolf Bránald (2002), Jiří Kodet (2002), Jiří Weiss (2002), Miroslav Donutil (2002), Genus – Jiří Sopko (1995), Otakar Motejl (1995), Eduard Haken (1995), V.I.P. – Fidelis Schlée (1996), 12 odvážných – Mojmír Ranný (2004), Klára Nademlynská (2004), Martin Junek (2005), Claudie Marčková (2007), OKO – Máme rádi zvířata (1993), Až do nebe (1993), Kde domov jejich (1994), Ejhle člověk (1996), Mladí nahoře (1996), Šelmy a my (1996), Samota rodu ženského (1999), Jak se žije... – ...v satelitech a holobytech (1997), ...na posázavském pacifiku (1997), ...s nebožtíky (1997), ...v bunkrech (1997), ...zvěrolékařům (1997), ...ošetřovatelům v zoo (1998), ...u lopaty (1998), ...karbaníkům (1999), ...trampům (1999), Táta jako máma – Otcové zralého věku (2006), České milování – O lásce týrané (2009), O lásce žárlivé (2009), O lásce umělecké (2010). Přímou pro Českou televizi natočila mimo jiné krátké dokumenty o zneužívané dívce Monika (TV–2007) z cyklu Velcí a malí a o prostitutkách Kněžky lásky (2010) z cyklu Pološero. I po listopadu 1989, v jiném politickém i uměleckém kontextu, si její dílo podrželo umělecky, eticky a společensky podvrtný tón. Sama se nejprve angažovala v boji proti privatizaci Barrandova a odstátnění českého filmu, poté působila v zastupitelstvu hlavního města Prahy (1994–1998) a neúspěšně kandidovala do Senátu Parlamentu České republiky. V roce 1994 režírovala v Divadle Na zábradlí hru Martina Crimpa Story. Krátce moderovala publicistický pořad České televize Přesčas (2001). Od roku 1990 učila na FAMU, v roce 2003 byla jmenována profesorkou a od roku 2005 vedla katedru režie. O jejím díle vznikly krátké televizní dokumenty: portrét v cyklu GEN: Věra Chytilová pohledem Ireny Pavlaskové (1993), Rozhovor k pětadesátinám (1994; r. Drahomíra Vihanová), Věry Chytilové divadelní story (1995; r. Jana Hádková) a středometrážní film Cesta (2004; r. Jasmina Blaževič), Věra Chytilová (2009; r. Martin Šulík) z cyklu Zlatá šedesátá. Režisérčině tvorbě i životu jsou věnovány sborníky editorů Miloše Fryše Věra Chytilová mezi námi (1989; 2006), Jana a Ivany Lukešových Vzdor i soucit Věry Chytilové (2009) a monografie Tomáše Piláta Věra Chytilová zblízka (2010). V roce 1992 jí byl udělen francouzský titul Rytíř umění a literatury, v roce 1998 jí bylo propůjčeno státní vyznamenání Medaile Za zásluhy; obdržela Cenu za mimořádný umělecký přínos světové kinematografii na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech 2000 a Českého lva za dlouholetý umělecký přínos českému filmu (2001). Po manželství s Karlem Ludwigem (v letech 1950–1953) se vdala za kameramana Jaroslava Kučeru, jenž žil v letech 1929–1991 a s nímž měla dceru Terezu Kučerovou (nar. 1964), která se prosadila jako návrhářka kostýmů, výtvarnice a autorka animovaných filmů, a syna Štěpána Kučeru (nar. 1968), který se jako kameraman podílel i na jejích dokumentech. –

Filmografie: (režie a scénář nebo podíl na něm, není-li uvedeno jinak) Císařův pekař – Pekařův císař (1951; r. Martin Frič; herečka), Ztracenci (1956; r. Miloš Makovec; asistentka režie), kr. f. Konec jasnovidce (1957; r. Vladimír Svitáček, Ján Roháč; herečka), kr. studentské filmy Dům na Ořechovce (1959), Zelená ulice (1960), Kočičina (1960; + komentář, hlas kočky), Generál (1960; r. Erwin Stranka; herečka) a Žurnál FAMU: Říkanky (1960), střm. inscenovaný dok. o medičce, která zběhla ze studií a stala se manekýnkou, Strop (1961; + spol. nám.) a střm. dok. o stereotypním koloběhu všedního života textilních učnic Pytel blech (1962; + nám.), uvedené do kin pod názvem U stropu je pytel blech, psychologická studie, konfrontující životy cílevědomé gymnastky a ženy v domácnosti, O něčem jiném (1963; + nám.), povídka syrově a zároveň poeticky popisující život na periférii Automat Svět z kolektivního filmu podle próz Bohumila Hrabala Perličky na dně (1965), provokativní moralistní groteska o dvou výstředních dívkách, zakletých do bludného kruhu pseudovztahů a pseudohodnot, Sedmikrásky (1966; + spol. nám.), podobenství o ráji, z něhož jsme byli vyhnáni poznáním pravdy, Ovoce stromů rajských jíme (1969), střm. dok. Pravda (1970; r. Groupe Dziga Vertov; účinkující), krátká televizní hra na motivy prózy Franze Fühmanna Kamarádi (TV–1971), hořká „feministická“ komedie o sobeckém porodníkovi, jemuž uštedří lekci mladá zdravotní sestra, Hra o jablko (1976; + spol. nám.) s Jiřím Menzelem a Dagmar Bláhovou, kr. dok. o blížícím se konci života starých lidí Čas je neúprosný (1978; + nám., komentář), hořká komediální mozaika příběhů z rozestavěného pražského sídliště v průběhu jednoho dne Panelstory aneb Jak se rodí sídliště (1979; + spol. nám.), komedie o citových i profesních karambolech mladíka, který vyměnil vysokoškolské studium za profesi strojuvůdce, Kalamita (1981), belgický záznam dialogu o zásadách tvorby dvou solitérů Chytilová versus Forman (1981), komediální moralita o stárnoucím bonvivánovi podle prózy Jiřího Brdečky Faunovo velmi pozdní odpoledne (1983; + herečka), stylizovaný dok. esej, postihující genia loci české metropole Praha – neklidné srdce Evropy (1984; + nám., komentář) z mezinárodního projektu Capitali culturali d'Europa (Hlavní kulturní města Evropy), alegorický psychologický horor z horské chaty, na níž uvízne parta středoškoláků, Vlčí bouda (1986), absurdní komedie podle hry Bolka Polívky s věčným tématem moci a poddanství Šašek a královna (1987; + spol. nám.), tragikomická moralita o povrchnosti lidských vztahů Kopytem sem, kopytem tam (1988), dokument TGM Osvoboditel (1990), střm. ironická parodie, evokující tři Mozartovy pražské návštěvy, Mí Pražané mi rozumějí (1991; + nám.), trpká satira na polistopadové poměry o venkovském balíkoví, který nečekaně zbohatne, Dědictví aneb Kurvahošigutntag (1992) s Bolkem Polívkou, střm. dok. o smyslu dobročinnosti Co člověk má (1993; + nám.), střm. dok. přibližující osudy devíti žen, které začaly soukromě podnikat, Kam panenky...? (1993; + nám.), střm. dok. sledující vývoj batolete Ráj srdce (TV–1993) a střm. dokumentární záznam rozhovoru režisérky s osobitým českým divadelníkem Pokus a chyba Ivana Vyskočila (TV–1994), kr. dok. o vzniku scénického oratoria, uváděného v Národním divadle v Praze, Bastard (TV–1994), černá komedie, inspirovaná autentickým kriminálním případem znásilněné veterinářky a její neobvyklé pomsty, Pasti, pasti, pastičky (1998; + spol. nám.), střm. dok. V centru filmu – v teple domova (TV–1998; r. Vít Janeček, Petr Marek; účinkující), dvoudílný umělecký dok. o životě a práci tří generačně spjatých českých fotografů 20. století – Václava Chocholy, Karla Ludwiga a Zdeňka Tmeje, Vzlety a pády (2000; + nám., prod., účinkující), Sametová kocovina (TV–2000; r. Robert Buchar; účinkující), tragikomedie z nudistické pláže, kde malý filmový štáb natáčí symbolickou parafrázi příběhu Adama a Evy, Vyhnání z ráje (2001; + spol. nám.), dok. freska věnovaná pražské čtvrti, kde režisérka více než 30 let žila, Trója v proměnách času (2003; + spol. nám.), dok. portrét výtvarnice, scenáristky, režisérky a přítelkyně Ester Krumbachové Pátrání po Ester (2005; + nám., účinkující), hořká komedie o psycholožce a jejích rodinných trampotách i potížích s klienty Hezké chvíle bez záruky (2006), střm. dok. o ženách, které se snaží skloubit soukromý a veřejný život, Potížičky (TV–2006), dok. f. Český mír (2010; r. Vít Klusák, Filip Remunda; účinkující), kr. filmy Prokládaný rozhovor o konformitě (2011; r. Vít Zapletal; účinkující) a Nejrychlejší Matěj na světě (2011; r. Tomáš Pavlíček; herečka).

-fik-

Lartigau, Gérard

GÉRARD LARTIGAU (nar. 6. 3. 1942, Monako), francouzský herec, zemřel 13. března 2014 v Paříži. Z jeho filmografie lze připomenout snímky Válka skončila (1966, La guerre est finie; r. Alain Resnais), Les choses de la vie (1970, Věci života; r. Claude Sautet – V), Company Business (1990, Vnitřní záležitost; r. Nicholas Meyer – TV), Indočína (1992, Indochine; r. Régis Wargnier), Mademoiselle (2001, Slečna; r. Philippe Loiret – TV), Young Blades (2001, Odvážné kordy; r. Mario Andreracchio – TV), Partir (2009, Rozchod; r. Catherine Corsiniová – TV), Vous n'avez encore rien vu (2012, Ještě jste nic neviděli; r. Alain Resnais) nebo Yves Saint Laurent (2014, Yves Saint Laurent; r. Jalil Lespert). JR

Carrièreová, Mareike

MAREIKE CARRIÈROVÁ (nar. 26. 7. 1954, Hannover, Dolní Sasko), německá herečka, která hrála zejména v televizi, ale dostala příležitosti též ve filmech Yerma (1984, Yerma; r. Imre Gyöngyössy, Barna Kabay), Nebezpečná metoda (2011, A Dangerous Method; r. David Cronenberg) a dalších, zemřela na rakovinu 16. března 2014 v Hamburku. Byla sestrou herce Mathieua Carrièrea (nar. 1950) a manželkou producenta Joachima von Vietinghoffa. JR

Leigh, Mitch

MITCH LEIGH (nar. 30. 1. 1928, New York), americký muzikálový skladatel a režisér, podle jehož díla vznikl film Man of La Mancha (1972, Muž jménem La Mancha; r. Arthur Hiller – TV), zemřel 16. března 2014 v New Yorku. JR

Loiseleux, Jacques

JACQUES LOISELEUX (nar. 18. 3. 1933, Saint-Quentin, Aisne), přední francouzský kameraman, který spolupracoval především s Yvesem Boissetem na filmech RAS (1973, R.A.S.), Pan Dupont (1974, Dupont Lajoie), Soudce zvaný šerif (1977, Le juge Fayard dit Le Shériff) a Policejní inspektorka (1980, La femme flic), zemřel 17. března 2014 ve Versailles, Yvelines. Podílel se ještě například na snímcích Loulou (1980; r. Maurice Pialat – V), Princové (1983, Les princes; r. Tony Gatlif), Van Gogh (1991; r. Maurice Pialat – TV) a Kabloonak (1994, Kablunak; r. Claude Massot – TV), za něž dostal s kolegou Françoisem Protatem Cenu za umělecký přínos na Mezinárodním filmovém festivalu v Montrealu. -mim-

Morris, Oswald

OSWALD MORRIS (vlastním jménem Oswald Norman Morris, nar. 22. 11. 1915, Ruislip, Middlesex, dnes Londýn – zem. 17. 3. 2014, Fontmell Magna, Dorset) byl synem trafikanta a amatérského fotografa, který podporoval jeho zájem o film. V šestnácti odešel ze školy a nastoupil ve filmovém studiu Wembley. Z klapky se vypracoval na asistenta kamery a později na operátora. Za války sloužil jako pilot bombardéru a byl několikrát vyznamenán. Po demobilizaci se stal operátorem ve studiu Pinewood, mimo jiné u Leanových filmů Oliver Twist a Vášniví přátelé. Za své mentory považoval především Guye Greena a Ronalda Neamea, který mu také dal první možnost samostatné práce. Morris se prosadil především jako dvorní kameraman režiséra Johna Hustona (celkem sedm filmů), například stylizovanou fotografií Toulouse-Lautrecova životopisu Moulin Rouge, v němž použil rozptýlené světlo a odvážné kombinace barev, a adaptací Melvilleovy Bílé velryby, pro níž vytvořil desaturované barevné ladění připomínající dobové tisky. Velkou vynalézavost prokázal také při natáčení Jewisonova oscarového muzikálu Šumař na střeše, jemuž dodal potřebnou patinu snímáním přes hedvábnou punčochu. Třikrát po sobě získal Cenu BAFTA za černobílou kameru (Pojídač tykví, Pahorek, Špión, který přišel z chladu) a ještě třikrát byl na toto ocenění nominován (Šumař na střeše, Slídlil, Muž, který chtěl být králem). Dostal Oscara za Šumaře na střeše a ještě byl dvakrát nominován, znovu za muzikály (Oliver, Čaroděj). Čtyřikrát obdržel Cenu Britské společnosti kameramanů (Moulin Rouge, Špión, který přišel z chladu, Zkrocení zlé ženy, Šumař na střeše), již pomáhal zakládat a v níž v letech 1960–1962 vykonával funkci prezidenta. Od 80. let žil v anglickém hrabství Dorset a příležitostně přednášel na tamější

Bournemouthské univerzitě. Za své dílo byl vyznamenán čestným členstvím v Britské akademii filmového a televizního umění (BAFTA; 1996), Řádem Britského impéria (OBE; 1998), Mezinárodní cenou Americké společnosti kameramanů (ASC; 1999) a Cenou Britské společnosti kameramanů (BSC; 2002). Napsal autobiografickou knihu *Huston, We Have a Problem* (2006, Huston, máme problém). Byl ženatý s přítelkyní z dětství Connií Sharpovou (1939–1963), s níž měl tři děti, a po její smrti si vzal skriptku Elaine Schreyeckovou (1966–2003). Jeho mladší bratr Reginald H. Morris (1918–2004) působil jako kameraman v Kanadě.

– *Filmografie (kamera, není-li uvedeno jinak)*: *Golden Salamander* (1949, Zlatý salamandr; r. Ronald Neame), *Cairo Road* (1950, Cesta do Káhiry; r. David Macdonald), *The Adventurers* (1950, Dobrodruzi; r. David Macdonald), *Circle of Danger* (1951, Kruh nebezpečí; r. Jacques Tourneur), *Saturday Island* (1951, Sobotní ostrov; r. Stuart Heisler; spol. kam.), *The Card* (1952, Úspěšný muž; r. Ronald Neame), *So Little Time* (1952, Tak málo času; r. Compton Bennett), *Moulin Rouge* (1952, Moulin Rouge; r. John Huston), *South of Algiers* (1952, Na jih od Alžíru; r. Jack Lee), *Beat the Devil* (1953, Dávla přemáhej; r. John Huston), *Monsieur Ripois* (1954, Pan Ripois; r. René Clément), *Beau Brummell* (1954; r. Curtis Bernhardt), *The Man Who Never Was* (1955, Muž, který nikdy nebyl; r. Ronald Neame), *Bílá velryba* (1956, Moby Dick; r. John Huston), *Heaven Knows, Mr. Allison* (1957, Jen Bůh ví, pane Allisone; r. John Huston – TV), *A Farewell to Arms* (1957, Sbohem, armádo!; r. Charles Vidor; spol. kam. – TV), *The Key* (1958, Klíč; r. Carol Reed – TV), *The Roots of Heaven* (1958, Kořeny nebes; r. John Huston), *Look Back in Anger* (1959, Ohlédni se v hněvu; r. Tony Richardson – TV), *Our Man in Havana* (1959, Náš člověk v Havaně; r. Carol Reed), *Komik* (1960, The Entertainer; r. Tony Richardson), *The Guns of Navarone* (1961, Děla z Navarone; r. J. Lee Thompson – V), *Lolita* (1961; r. Stanley Kubrick – V), *Satan Never Sleeps* (1962, Satan nikdy nespí; r. Leo McCarey – TV), *Období zkoušek* (1962, Term of Trial; r. Peter Glenville), *Come Fly with Me* (1962, Poleť se mnou; r. Henry Levin), *The Ceremony* (1963, Obřad; r. Laurence Harvey), *The Pumpkin Eater* (1964, Pojídač tykví; r. Jack Clayton), *Of Human Bondage* (1964, O údělu člověka; r. Ken Hughes), *Pahorek* (1965, The Hill; r. Sidney Lumet), *Mister Moses* (1965, Pan Mojžíš; r. Ronald Neame), *The Battle of the Villa Fiorita* (1965, Bitva o vilu Fiorita; r. Delmer Daves), *Life at the Top* (1965, Život nahoře; r. Ted Kotcheff), *The Spy Who Came In from the Cold* (1965, Špión, který přišel z chladu; r. Martin Ritt – TV), *Stop the World – I Want to Get Off* (1966, Zastavte svět – Chci vystoupit; r. Philip Saville), *Zkrocení zlé ženy* (1967, The Taming of the Shrew; r. Franco Zeffirelli), *The Winter's Tale* (1967, Zimní pohádka; r. Frank Dunlop), *Oliver* (1968, Oliver!; r. Carol Reed), *Great Catherine* (1968, Kateřina Veliká; r. Gordon Flemyng), *Sbohem, pane profesore!* (1969, Goodbye, Mr. Chips; r. Herbert Ross), *Fragment of Fear* (1970, Zlomek strachu; r. Richard C. Sarafian), *Scrooge* (1970, Vydřigroš; r. Ronald Neame), *Fiddler on the Roof* (1971, Šumař na střeše; r. Norman Jewison – TV), *Lady Caroline Lamb* (1972; r. Robert Bolt), *Sleuth* (1972, Slídl; r. Joseph L. Mankiewicz – TV), *The Mackintosh Man* (1973, Mackintoshův člověk; r. John Huston – TV), *Dracula* (1973; r. Dan Curtis), *The Odessa File* (1974, Krycí název Odessa; r. Ronald Neame), *The Man with the Golden Gun* (1974, Muž se zlatou zbraní; r. Guy Hamilton; spol. kam. – V), *The Man Who Would Be King* (1975, Muž, který chtěl být králem; r. John Huston – V), *The Seven-Per-Cent Solution* (1976, Sherlock Holmes ve Vídni; r. Herbert Ross – TV), *Equus* (1977; r. Sidney Lumet – TV), *Čaroděj* (1978, The Wiz; r. Sidney Lumet), *Just Tell Me What You Want* (1980, Jen mi řekni, co chceš; r. Sidney Lumet), *The Great Muppet Caper* (1981; r. Jim Henson), *The Dark Crystal* (1982, Temný krystal; r. Jim Henson, Frank Oz – V).

-mim-

Baumgartner, Karl

KARL BAUMGARTNER (nar. 3. 1. 1949, Brunico/Bruneck, Jižní Tyrolsko, Itálie – zem. 18. 3. 2014, Frankfurt nad Mohanem, Hesensko) pracoval od roku 1967 v Římě jako asistent režie a příležitostný filmový kritik. V roce 1971 přesídlil do Frankfurtu nad Mohanem, kde s přítelem Reinhardem Brundigem založil filmový kolektiv Harmonie, spojený se stejnojmenným věhlasným artovým kinem, a v roce 1982 i distribuční společnost Pandora Film, jež pak sedmnáct let uváděla do německých kin umělecky náročné filmy. Spolu s Ernstem

Szebeditsem a Jürgenem Frankem založil v roce 1996 distribuční a produkční společnost Pegasos s cílem podpořit dokumentární a hrané filmy z odlehklých koutů světa. Později se začal plně věnovat producentské činnosti. V roce 2003 založil s Thanassisem Karathanosem produkční společnost Pallas Film. Podílel se na vzniku více než sedmi desítek filmů renomovaných, ale i začínajících evropských či asijských režisérů. Pomáhal i mladým českým filmařům. Byl laureátem Ceny Raimonda Rezzonica z Mezinárodního filmového festivalu v Locarnu 2004 a Berlínské Kamery z Berlinale 2014. U filmu působili další lidé téhož jména, z nichž výraznou stopu zanechal zejména německý trikový specialista Karl Baumgartner (1922–2012). – *Filmografie (produkce či podíl na ní)*: *Bian zou bian chang* (1991, Život na struně; r. Chen Kaige – TV), *Lekce Faust* (1994; r. Jan Švankmajer), *Underground* (1995, Underground; r. Emir Kusturica), *Institut Benjamenta* (1995, Institute Benjamenta; r. bratři Quayové), *Bajo la piel* (1996, Pod kůží; r. Francisco J. Lombardi), *Dance of the Wind/Wara mandel* (1997, Tanec větru; r. Rajan Khosa), *Underbara kvinnor vid vatten* (1998, Báječné ženy u vody; r. Claes Olsson), *Vollmond* (1998, Úplněk; r. Fredi M. Murer), *Os mutantes* (1998, Mutanti; r. Teresa Villaverdeová), *Černá kočka, bílý kocour* (1998, Crna mačka, beli mačor; r. Emir Kusturica), *Pola X* (1999; r. Léos Carax), *Beresina oder Die letzten Tage der Schweiz* (1999, Beresina aneb Poslední dny Švýcarska; r. Daniel Schmid), *Luna Papa* (1999, Luna Papa; r. Bachtijar Chudojnazarov), *Falkehjerte* (1999, Sokolí srdce; r. Lars Hesselholdt), dok. f. *No quarto da Vanda* (2000, Ve Vandině pokoji; r. Pedro Costa), *Bella Martha* (2000; r. Sandra Nettelbecková), dok. f. *Super 8 Stories* (2001; r. Emir Kusturica – TV), *My Sweet Home* (2001, Můj sladký domov; r. Fillipos Tsitos), *Normalni ljudi* (2001, Obyčejní lidé; r. Oleg Novkovič), *Nuages: Letters à mon fils* (2001, Oblaka: Dopisy mému synovi; r. Marion Hänselová), *The Quickie* (2001, Rychlovka; r. Sergej Bodrov), *Samsara* (2001, Samsara; r. Pan Nalin), dok. f. *Ayurveda* (2001, Umění bytí; r. Pan Nalin), *Bear's Kiss* (2002, Medvědí polibek; r. Sergej Bodrov), *Vivre me tue* (2002, Život mě zabíjí; r. Jean-Pierre Sinapi), *Šik* (2002, Oblek; r. Bachtijar Chudojnazarov), *Anna Wunder* (2002; r. Ulla Wagnerová), *Maria* (2003; r. Calin Peter Netzer), *Jaro, léto, podzim, zima... a jaro* (2003, Bom yeoreum gaeul gyeoul... geurigo bom; r. Kim Ki-duk), *Mein Name ist Bach* (2003, Jmenuji se Bach; r. Dominique de Rivazová), *Stratosphere Girl* (2004; r. Matthias X. Oberg), *Ässhäk – Geschichten aus der Sahara* (2004, Ässhäk – Příběhy ze Sahary; r. Ulrike Kochová), *Le chiavi di casa* (2004, Klíče od domu; r. Gianni Amelio), *Ono* (2004; r. Małgorzata Szumowská), *Příběhy obyčejného šílenství* (2005; r. Petr Zelenka), *Faktótum* (2005, Factotum; r. Bent Hamer), dok. f. *Darshan – L'étreinte* (2005, Daršan – objetí; r. Jan Kounen), *Štěstí* (2005; r. Bohdan Sláma), *Obaba* (2005; r. Montxo Armendáriz), *Bab'Aziz* (2005; r. Nacer Khemir), *Lenz* (2006; r. Thomas Imbach), *Valley of Flowers* (2006, Květinové údolí; r. Pan Nalin), *Guća!* (2006; r. Dušan Milić), *Irina Palm* (2006, Irina Palm; r. Sam Garbarski), dok. f. *Drunken Sailor* (2007, Opilý námořník; r. Sergej Bodrov), *O'Horten* (2007; r. Bent Hamer), *Svetat e goljam e spasenije debna otvsjakade* (2008, Svět je velký a záchrana kyne odevšad; r. Stefan Komandarev), *Venkovský učitel* (2008; r. Bohdan Sláma), *Tulpan* (2008, Tulpan; r. Sergej Dvorcevoj), *33 sceny z žycia* (2008, 33 scén ze života; r. Małgorzata Szumowská), *Teza* (2008; r. Haile Gerima), *35 panáků rumu* (2008, 35 rhums; r. Claire Denisová), *The Strength of Water* (2009, Síla vody; r. Armagan Ballantyne), *Unter Bauern* (2009, Mezi zemědělci; r. Ludi Boeken), *Det enda rationella* (2009, Rozumné řešení; r. Jörgen Bergmark), *Na cestě* (2009, Na putu; r. Jasmila Žbanićová), *Svet-Ake* (2010, Zloděj světla; r. Aktan Arym Kubat), *Quartier lointain* (2010, Vzdálená čtvrť; r. Sam Garbarski), *Marieke, Marieke* (2010, Marieke, Marieke; r. Sophie Schoukensová), *Kai apkabinsiu tave* (2010, Vrátit se do tvé náruče; r. Kristijonas Vildžiunas), *Khaneye zire âb* (2010, Zatopený dům; r. Sepideh Farsi), dok. f. *Raising Resistance* (2011, Narůstající odpor; r. David Bernet, Bettina Borgfeldová), *Le Havre* (2011, Le Havre; r. Aki Kaurismäki), *Hahithalfut* (2011, Výměna; r. Eran Kolirin), *Alois Nebel* (2011; r. Tomáš Luňák), *Babycall* (2011, Babycall; r. Pål Sletaune), *Kebun binatang* (2012, Zoologická zahrada; r. Edwin), *Invasion* (2012, Vpád; r. Dito Tsintsadze), *Die feinen Unterschiede* (2012, Jemné rozdíly; r. Sylvie Michelová), *V ožidanii morja* (2012, Čekání na moře; r. Bachtijar Chudojnazarov), dok. f. *In the Dark Room* (2013, V

temné komoře; r. Nadav Schirman), Clouds of Sils Maria (2014, Mraky ze Sils Maria; r. Olivier Assayas), The Cut (2014, Střih; r. Fatih Akin). -fik-

Lala, Joe

JOE LALA (nar. 3. 11. 1947, Ybor City, Florida), americký rockový perkusista, bubeník, skladatel a herec, který se objevil mimo jiné ve filmech Havana (1990; r. Sydney Pollack – V), Out for Justice (1991, Nemilosrdná spravedlnost; r. John Flynn – V), Aljaška v plamenech (1994, On Deadly Ground; r. Steven Seagal) či El cantante (2006, Vášeň v tanci; r. Leon Ichaso – TV), zemřel 18. března 2014 na rakovinu plic v Tampě na Floridě. JR

Szakácsová, Eszter

ESZTER SZAKÁCSOVÁ (nar. 14. 1. 1942, Érsekújvár, Maďarsko, dnes Nové Zámky, Slovensko) maďarská herečka, která byla viděna ve snímcích Uherský magnát (1966, Egy magyar nábob; r. Zoltán Várkonyi), Jagerské hvězdy (1968, Egri csillagok; r. Zoltán Várkonyi), Dny čekání (1971, Szerelem; r. Károly Makk), Ahoj, bráško! (1971, Hahó, Öcsi!; r. György Palásthy), Živ nebo mrtev (1979, Élve vagy halva; r. Tamás Rényi) nebo Střepy (1981, Cserepek; r. István Gaál), zemřela 20. března 2014. JR

Rebhorn, James

JAMES REBHORN (nar. 1. 9. 1948, Filadelfie, Pensylvánie), americký charakterní herec, který často ztělesňoval politiky, lékaře nebo právníky, podlehl 21. března 2014 v South Orange v New Jersey rakovině kůže. Vedle divadelní práce a řady vystoupení v televizních seriálech měl výrazné vedlejší úlohy ve filmech Silkwoodová (1983, Silkwood; r. Mike Nichols), Dům na Carroll Street (1987, The House on Carroll Street; r. Peter Yates), Myslete na Henryho (1991, Regarding Henry; r. Mike Nichols), Stíny a mlha (1991, Shadows and Fog; r. Woody Allen), Můj bratranec Vinny (1992, My Cousin Vinny; r. Jonathan Lynn), Základní instinkt (1992, Basic Instinct; r. Paul Verhoeven), Vůně ženy (1992, Scent of a Woman; r. Martin Brest), Carlitova cesta (1993, Carlito's Way; r. Brian De Palma), Zbožňuju trable (1994, I Love Trouble; r. Charles Shyer), Intimní detaily (1996, Up Close & Personal; r. Jon Avnet), Den nezávislosti (1996, Independence Day; r. Roland Emmerich), Hra (1997, The Game; r. David Fincher), Sníh padá na cedry (1999, Snow Falling on Cedars; r. Scott Hicks), Talentovaný pan Ripley (1999, The Talented Mr. Ripley; r. Anthony Minghella), Fotr je lotr (2000, Meet the Parents; r. Jay Roach), Daleko do nebe (2002, Far from Heaven; r. Todd Haynes), Návrat do Cold Mountain (2003, Cold Mountain; r. Anthony Minghella), Ocelová pěst (2011, Real Steel; r. Shawn Levy) a jiné. -mim-

Wymoreová, Patrice

PATRICE WYMOREOVÁ (nar. 17. 12. 1926, Miltonvale, Kansas), americká herečka, která byla třetí a poslední manželkou (1950–1959) hollywoodské legendy Errola Flynna, zemřela 22. března 2014 na svém ranči poblíž jamajského Portlandu. Měla velké role například ve filmech Rocky Mountain (1950, Skalnatá hora; r. William Keighley), The Big Trees (1952, Velké stromy; r. Felix Feist), The Man Behind the Gun (1952, Muž se zbraní; r. Felix Feist), King's Rhapsody (1955, Královská rapsodie; r. Herbert Wilcox) a Ocean's Eleven (1960, Dannyho jedenáctka; r. Lewis Milestone – TV). Po Flynnově smrti účinkovala ještě několik let v televizních projektech. -mim-

Chabarovová, Klavdija

KLAVDIJA CHABAROVOVÁ (nar. 27. 11. 1927, Magnitogorsk, Čeljabinská oblast), ruská herečka a zpěvačka, kterou jsme mohli vidět ve snímcích Kubáňští kozáci (1949, Kubaňskije kazaki; r. Ivan Pyrjev), ...a hvězdy září (1950, Doněckije šachtory; r. Leonid Lukov), Venkovský lékař (1951, Selskij vrač; r. Sergej Gerasimov), Čest přítele (1953, Čest tovarišča; r. Nikolaj Lebeděv), Marinin osud (1953, Sud'ba Mariny; r. Isaak Šmaruk, Viktor Ivčenko), Mistr světa (1954, Čempion mira; r. Vladimir Gončukov), Konec Voroncovovy bandy (1959, Žestokost; r.

Vladimir Skujbin), Míša jede o závod (1959, Něobyknovennoje putěšestvije Miški Strekačeva; r. Ilja Frez), Otevřená náruč (1961, Jevdokija; r. Taťjana Lioznovová), O malých a velkých (1963, Bolšije i maleňkije; r. Marija Fjodorovová), Škola v tajze (1966, Mimo okon idut pojezda; r. Jevgenij Gavrilov), zemřela 26. března 2014 v Moskvě. JR

Semple Jr., Lorenzo

LORENZO SEMPLE JR. (nar. 27. 3. 1923, New Rochelle, stát New York), americký scenárista, spisovatel, dramatik a producent, zemřel 28. března 2014 v Los Angeles. Podílel se na scénářích známých filmů jako Motýlek (1973, Papillon; r. Franklin J. Schaffner), Pohled společnosti Parallax (1974, The Parallax View; r. Alan J. Pakula), Tři dny Kondora (1975, Three Days of the Condor; r. Sydney Pollack) a King Kong (1976, King Kong; r. John Guillermin) i na dalších snímcích: Fathom (1967, Fathom; r. Leslie H. Martinson), Pretty Poison (1968, Jed; r. Noel Black – TV), The Super Cops (1974, Superpoldové; r. Gordon Parks – TV), The Drowning Pool (1975, Návrat Lew Harpera; r. Stuart Rosenberg – TV), Hurricane (1979, Hurikán; r. Jan Troell; + spol. prod. – TV), Flash Gordon (1980; r. Mike Hodges – TV), Never Say Never Again (1983, Nikdy neříkej nikdy; r. Irvin Kershner – V) nebo Sheena (1984; r. John Guillermin – TV). Výrazně též přispěl k televizní sérii o Batmanovi (1966–1968). Byl hostem na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech 2008. Jeho dcerou je televizní scenáristka a producentka a spisovatelka Maria Sempleová (nar. 1964). JR

Valbergová, Birgitta

BIRGITTA VALBERGOVÁ (nar. 16. 12. 1916, Stockholm), významná švédská filmová, divadelní a televizní herečka, která měla velké role v Bergmanových snímcích Hamnstad (1948, Přístavní město), Úsměvy letní noci (1955, Sommarnattens leende), Pramen panny (1960, Jungfrukällan) a Hanba (1968, Skammen), ale byla viděna též ve snímcích Dcera ze Solbakkenu (1957, Synnøve Solbakken; r. Gunnar Hellström), Muž na střeše (1976, Mannen på taket; r. Bo Widerberg), Rajské místo (1977, Paradistorg; r. Gunnel Lindblomová) a Nedělníátko (1992, Söndasbarn; r. Daniel Bergman – TV), zemřela 29. března 2014 na ostrově Lidingö, Stockholm. JR

O'Maraová, Kate

KATE O'MARAOVÁ (vlastním jménem Frances Meredith Carroll, nar. 10. 8. 1939, Leicester), anglická herečka, která se nejlépe uplatnila v hororech společnosti Hammer The Vampire Lovers (1970, Krvežízniví milenci; r. Roy Ward Baker – V) a The Horror of Frankenstein (1970, Frankensteinova hrůza; r. Jimmy Sangster), zemřela 30. března 2014 v pečovatelském domě v anglickém hrabství Sussex. Kromě účinkování na jevišti a v televizi (mimo jiné v seriálu Dynastie) se objevila ještě ve filmech Great Catherine (1968, Kateřina Veliká; r. Gordon Flemyng), The Desperados (1969; r. Henry Levin) a The Tamarind Seed (1974, Datlové semínko; r. Blake Edwards – V). -mim-

Brick, Richard

RICHARD BRICK (nar. 20. 9. 1945, New York), americký producent, který se podílel mimo jiné na filmech Hangin' with the Homeboys (1991, S partou na tahu; r. Joseph B. Vasquez – TV), Arizona Dream (1992, Arizona Dream; r. Emir Kusturica), Caught (1996, Kořist; r. Robert M. Young – V), Pozor na Harryho (1997, Deconstructing Harry; r. Woody Allen), Celebrity (1998, Celebrity; r. Woody Allen) a Sladký ničema (1999, Sweet and Lowdown; r. Woody Allen), zemřel 2. dubna 2014 v New Yorku. Byl rovněž činný v amerických oborových organizacích (PGA, DGA). JR

De Roche, Everett

EVERETT DE ROCHE (nar. 12. 7. 1946, Lincoln, Maine), australský scenárista amerického původu, který byl za předlohy hororů Patrick (1978; r. Richard Franklin; + herec – V) a Razorback (1984, Divočák; r. Russell Mulcahy – TV) nominován na Australskou filmovou

cenu, zemřel 2. dubna 2014 v Melbourne na rakovinu. Vedle řady televizních seriálů se podílel na dalších žánrových snímcích Long Weekend (1978, Prodloužený víkend; r. Colin Eggleston), Harlequin (1980, Temné síly; r. Simon Wincer – V), Roadgames (1981, Silniční hry; r. Richard Franklin – V), Souboj o poklad Yankee Zephyru (1981, Race for the Yankee Zephyr; r. David Hemmings), Link (1985; r. Richard Franklin – V), Windrider (1986, Nesen větrem; r. Vincent Monton – V), Visitors (2003, Nezvaní návštěvníci; r. Richard Franklin – V), včetně remaku Long Weekend (2008, Nekonečný víkend; r. Jamie Blanks; + herec – V). -mim-

Boruzescuová, Miruna

MIRUNA BORUZESCUOVÁ (vlastním jménem Mirela Popescu, nar. 14. 7. 1945, Craiova, župa Dolj), přední rumunská kostýmní výtvarnice, která se po emigraci v 70. letech stala po boku manžela, scénografa Radua Boruzescua vyhledávanou spolupracovnicí předních divadelních a operních scén v Evropě i v Severní Americe, zemřela 4. dubna 2014 ve Villecresnes, Val-de-Marne. Ve své vlasti se podílela na filmech Felix a Otýlie (1971, Felix și Otilia; r. Iulian Mihu), S čistýma rukama (1972, Cu mâinile curate; r. Sergiu Nicolaescu) a Zlato v horách (1974, Duhul aurului; r. Mircea Veroiu, Dan Pita), její poslední prací byl koprodukční historický snímek Nezapomenutelné léto (1993, Un été inoubliable; r. Lucian Pintilie). -mim-

Szabó, Gyula

GYULA SZABÓ (nar. 15. 7. 1930, Kunszentmárton, župa Szolnok), maďarský herec, zemřel 4. dubna 2014. Objevil se mimo jiné ve snímcích Dobrý příklad (1953, Ifjú szívvel; r. Márton Keleti), Krejčárek (1953, Kiskrajcár; r. Márton Keleti), Den hněvu (1953, A harag napja; r. Zoltán Várkonyi), Lásky v kočáře (1954, Hintónjáró szerelem; r. László Ranódy), Chudák manžel (1955, Dandin György, avagy a megcsúfolt férj; r. Zoltán Várkonyi), Malé světlo (1955, Egy pikoló világos; r. Félix Mariássy), Slavnostní večere (1956, Ünnepi vacsora; r. György Révész), Propast (1956, Szakadék; r. László Ranódy), Na císařův rozkaz (1956, A császár parancsára; r. Frigyes Bán), Železný květ (1957, Vasvirág; r. János Herskó), Větroplach (1959, Kölyök; r. Mihály Szemes, Miklós Markos), Hranice na dosah ruky (1959, Pár lépé a határ; r. Márton Keleti), Dvě patra štěstí (1960, Két emelet boldogság; r. János Herskó), Důstojnická čest (1960, Alázatosan jelentem; r. Mihály Szemes), Dialog (1963, Párbeszéd; r. János Herskó), Čtyři děvčata (1964, Négy lány egy udvarban; r. Pál Zolnay), Ohnivá znamení smrti (1975, Tűzgömbök), K. O. (1978, K. O.; r. Tamás Rényi) nebo Pro koho platí zákon (1978, Kinek a törvénye; r. Sándor G. Szönyi). JR

Matthiessen, Peter

PETER MATTHIESSEN (nar. 22. 5. 1927, New York), americký spisovatel a cestovatel, podle jehož předloh vznikly filmy La joven (1960, Mladá dívka; r. Luis Buñuel) a At Play in the Fields of the Lord (1991, Hráči na vinici Páně; r. Hector Babenco – V), zemřel 5. dubna 2014 v Sagaponack, stát New York na leukémii. JR

Pinette, John

JOHN PINETTE (nar. 23. 3. 1964, Boston, Massachusetts), americký filmový a televizní komik obézní postavy, zemřel na plicní embolii 5. dubna 2014 v Pittsburgu, Pensylvánie. Mohli jsme ho spatřit ve filmech Reckless Kelly (1993, Bezstarostný Kelly; r. Yahoo Serious – V), Junior (1994, Junior; r. Ivan Reitman), Dear God (1996, Božská lest; r. Garry Marshall – V), Simon Sez (1999; r. Kevin Elders – V), My 5 Wives (2000, Mých pět žen; r. Sidney J. Furie – TV), Duets (2000, Karaoke; r. Bruce Paltrow – V) nebo The Punisher (2004, Kat; r. Jonathan Hensleigh – V). JR

Wilker, José

JOSÉ WILKER (vlastním jménem José Wilker de Almeida, nar. 20. 8. 1946, Juazeiro do Norte, Ceará), uznávaný brazilský herec, který vstoupil do mezinárodního povědomí úlohou flákače Vadinha v adaptaci Amadova románu Dona Flor e seus dois maridos (1976, Doňa Flora a její

dva manželé; r. Bruno Barreto – TV), zemřel 5. dubna 2014 v Rio de Janeiru na infarkt. Účinkoval na jevišti i v populárních telenovelách a objevil se zhruba v padesátce filmů, mimo jiné Černý stín (1965, A falecida; r. Leon Hirschman), Os inconfidentes (1972, Spiklenci; r. Joaquim Pedro de Andrade), Xica da Silva (1976; r. Carlos Diegues), Sbohem, Brazílie! (1979, Bye Bye Brasil; r. Carlos Diegues), O homem da capa preta (1986, Muž v černém plášti; r. Sergio Rezende), Vlak ke hvězdám (1987, Um trem para as estrelas; r. Carlos Diegues), Šaman (1992, Medicine Man; r. John McTiernan), O maior amor do mundo (2006, Největší láska na světě; r. Carlos Diegues), Giovanni Improta (2013; + režie, spol. prod.). -mim-

Andersonová, Mary

MARY ANDERSONOVÁ (nar. 3. 4. 1918, Birmingham, Alabama), americká herečka, která byla jednou z posledních žijících umělkyní, jež se objevily v klasickém díle Jih proti Severu (1939, Gone with the Wind; r. Victor Fleming), zemřela na mrtvici v kalifornském Burbanku 6. dubna 2014. Hrála dále například ve snímcích Pán sedmi moří (1940, The Sea Hawk; r. Michael Curtiz), The Song of Bernadette (1943, Píseň o Bernadettě; r. Henry King), Lifeboat (1944, Záchranný člun; r. Alfred Hitchcock – TV), Wilson (1944, Wilson; r. Henry King) nebo To Each His Own (1946, Každému dle zásluh; r. Mitchell Leisen – V). Jejím druhým mužem byl kameraman Leon Shamroy (1901–1974). JR

Miletićová, Tamara

TAMARA MILETIĆOVÁ (nar. 1. 5. 1932, Drvar, Bosna a Hercegovina), jugoslávská herečka, zemřela 6. dubna 2014 v Bělehradu. Významné role vytvořila například ve snímcích Dny čekání (1957, Samo ljudi; r. Branko Bauer), Cizí země (1957, Tudja zemlja; r. Jože Gale), Ohrada (1961, L'enclos; r. Armand Gatti), Kozara (1962, Kozara; r. Veljko Bulajič), Jak se přiznat svému muži (1964, Pravo stanje stvari; r. Vladan Slijepčević), Lilika (1970, Lilika; r. Branko Pleša) nebo Děvče z hor (1972, Devojka sa Kosmaja; r. Dragovan Jovanović). JR

Rooney, Mickey

MICKEY ROONEY (vlastním jménem Joseph Yule, Jr., nar. 23. 9. 1920, Brooklyn, New York – zem. 6. 4. 2014, North Hollywood, Los Angeles) vyrůstal jako dítě vaudevilových herců prakticky na jevišti. Po rozchodu rodičů odešel s matkou do Los Angeles a už v pěti letech se uplatnil v hudební revui. V letech 1927–1934 pak účinkoval v sérii 78 krátkých filmů, natáčených podle populárního komiksu Toonerville Trolley, v níž ztělesnil irského kluka, jehož jméno Mickey McGuire načas přijal jako svůj pseudonym. Zaujal jako Puk v Shakespearově komedii Sen noci svatojánské, inscenované Maxem Reinhardtem v losangeleském amfiteátru Hollywood Bowl, a o rok později si roli zopakoval ve filmové verzi. Už pod uměleckým jménem Mickey Rooney získal hereckou smlouvu u MGM, kde se proslavil postavou dospívajícího syna městského soudce, Andyho Hardyho, v mimořádně úspěšné sérii rodinných komedií, jež ho tři roky po sobě katapultovala do čela žebříčku oblíbených hvězd. Nevýhodu malé sporé postavy (157 centimetrů) nahrazoval překypující energií a pohybovým i pěveckým talentem. V roce 1939 obdržel (společně s Deannou Durbinovou) zvláštního Oscara za „významný přínos při ztělesnění ducha mládí na filmovém plátně“. Přispěla k tomu i výrazná úloha mladistvého delikventa Whiteyho Marshe po boku Spencera Tracyho ve filmu Muži zítřka. Další popularitu získal ve dvojici s Judy Garlandovou, s níž vedle dostihového filmu Vítězný běh a tří hardyovských snímků vystupoval ve čtyřech muzikálech (nominace na Oscara za Kloučky na Broadwayi). Druhou oscarovou nominaci dostal za hlavní postavu Homéra Macauleyho ve filmové verzi Saroyanovy knížky o dospívání za války Lidská komedie. V letech 1944–1946 sloužil v armádní jednotce, starající se o zábavu vojáků. Jeho poválečné snahy přehrát se do dospělých rolí se většinou setkaly s nezájmem publika. Výjimkou byla vedlejší úloha vojáka Dooleyho, který se stane obětí hráčské vášně, ve válečném dramatu z italské fronty Smělí a stateční, za niž byl potřetí nominován na Oscara. Pokoušel se také postavit na druhou stranu kamery. Režíroval drama podmienečně propuštěné zlodějky My True Story (1951, Můj pravdivý příběh) a byl koproducentem

dobrodružného snímku z jihoamerické džungle Jaguar (1955; r. George Blair), v nichž sám nehrál. Oba tituly provázela stejná tvůrčí únava jako jeho roli reverenda v dalším produkčním počínu, westernové komedii Záblesk v božím oku, či úlohu ďábla ve filmu Soukromý život Adama a Evy, jež spolurežiroval s Albertem Zugsmithem. Svůj zájem raději obrátil k televizi. Vedle vlastních komediálních pořadů The Mickey Rooney Show (1954–1955; + spol. prod.), Mickey (1964–1965), za něž obdržel Zlatý glóbus v kategorii televizních hvězd, a One of the Boys (1982, Jeden z chlapců), měl tři nominace za hostování v dramatických antologiích Playhouse 90 (tyranský vaudevillový herec Sammy Hogarth v adaptaci románu Ernesta Lehmana Komik), Alcoa Theatre (titulní postava zadluženého hazardního hráče v epizodě Eddie) a The Dick Powell Show (námořník Augie Miller v epizodě Někdo čeká). Jako host se objevil i v řadě seriálů, mimo jiné Wagon Train (Karavana vozů), Checkmate (Šachmat), Hennesey, The Investigators (Vyšetřovatelé), Naked City (Obnažené město), Frontier Circus (Cirkus v pohraničí), The Twilight Zone (Pásmo soumraku), Arrest and Trial (Zatčení a soud), Burke's Law (Burkeův zákon), Rawhide, Combat! (Boj!), The Fugitive (Uprchlík), The Name of the Game (Honba za slávou), Dan August, Night Gallery (Noční galerie), The Love Boat (Lod' lásky), The Golden Girls (Zlaté dívky), Jack's Place (Jackova restaurace), Murder, She Wrote (To je vražda, napsala – TV), Full House (Plný dům – TV), Kung Fu: The Legend Continues (Kung fu: Legenda pokračuje – TV), Conan (uveden v televizi), ER (Pohotovost – TV), Mike Hammer, Private Eye (Detektiv Mike Hammer – TV), Remember WENN (Rozhlasové vzpomínky), Chicken Soup for the Soul (Slepičí polévka pro duši), Safe Harbor (Bezpečný přístav). Na přelomu 80. let úspěšně debutoval na Broadwayi v hudební revui Sugar Babies (1979–1982; mimo jiné nominace na Cenu Tony 1980), v níž byla jeho partnerkou tanečnice Ann Millerová a s níž strávil další čtyři roky na turné. Ve filmu se většinou objevoval ve sporadických komických kreacích (například pan Yunioshi v romantické komedii Snídaně u Tiffanyho nebo jeden z hledačů zakopaného pokladu Ding Bell ve veselohře To je ale bláznivý svět), než dostal znovu příležitost ve vděčné postavě starého trenéra Henryho Daileye v adaptaci dětské knížky Waltera Farleyho Černý hřebec (čtvrtá nominace na Oscara), jehož ztělesnil i v navazujícím televizním seriálu The Adventures of Black Stallion (1990–1993, Černý hřebec – TV). V televizi ještě výrazně zabodoval titulní rolí retardovaného muže v dramatu podle skutečného příběhu Bill (Zlatý glóbus a Cena Emmy) a v jeho pokračování Bill na vlastních nohou (nominace na Emmy). Rooney opakovaně trpěl finančními problémy kvůli hazardu a kvůli hezkým děvčatům, s nimiž se často rozváděl. Proto až do vysokého věku pracoval, většinou v laciných nezávislých snímcích; v roce 2007 například hrál v nedokončeném filmu Driving Me Crazy (Bláznivá cesta; r. Steve Marshall). Za své dílo dostal čestného Oscara (1982). Napsal autobiografii Life Is Too Short (1991, Život je příliš krátký) a detektivku z hollywoodského prostředí The Search for Sonny Skies (1994, Pátrání po Sonnym Skiesovi). Měl celkem devět dětí a mezi jeho osmi manželkami byly známé herečky Ava Gardnerová (1941–1942), Martha Vickersová (1949–1952) a Elaine Devryová (1952–1958). – *Filmografie (neúplná; herec, není-li uvedeno jinak):* The Beast of the City (1932, Městská bestie; r. Charles Brabin), Sin's Pay Day (1932, Odplata za hříchy; r. George B. Seitz), High Speed (1932, Vysoká rychlost; r. D. Ross Lederman), Fast Companions (1932, Rychlí společníci; r. Kurt Neumann), Můj přítel král (1932, My Pal, the King; r. Kurt Neumann), Officer Thirteen (1932, Policista číslo třináct; r. George Melford), Velká klec (1933, The Big Cage; r. Kurt Neumann), The Life of Jimmy Dolan (1933, Život Jimmyho Dolana; r. Archie Mayo), The Big Chance (1933, Velká příležitost; r. Albert Herman), Broadway to Hollywood (1933, Z Broadwaye do Hollywoodu; r. Willard Mack), The Chief (1933, Velitel; r. Charles F. Riesner), The World Changes (1933, Svět se mění; r. Mervyn LeRoy), Beloved (1934, Miláček; r. Victor Schertzinger), Love Birds (1934, Hrdličky; r. William A. Seiter), The Lost Jungle (1934, Ztracená džungle; r. Armand Schaefer, David Howard), I Like It That Way (1934, Mám to ráda takhle; r. Harry Lachman), Elektrické křeslo (1934, Manhattan Melodrama; r. W. S. Van Dyke), Half a Sinner (1934, Poloviční hříšník; r. Kurt Neumann), Blind Date (1934, Schůzka naslepo; r. Roy William Neill), Hide-Out (1934, Úkryt; r. W. S. Van Dyke), Žena v poutech (1934, Chained; r. Clarence Brown), Death on the Diamond (1934, Smrt na hřišti; r. Edward

Sedgwick), The County Chairman (1935, Okresní předák; r. John Blystone), Lehkomyslné mládí (1935, Reckless; r. Victor Fleming), The Healer (1935, Léčitel; r. Reginald Barker), A Midsummer Night's Dream (1935, Sen noci svatojánské; r. Max Reinhardt, William Dieterle), Špionáž (1935, Rendezvous; r. William K. Howard), Ah, Wilderness! (1935, Ach, ta léta bláznivá; r. Clarence Brown), Riffraff (1936, Spodina; r. J. Walter Ruben), Malý lord (1936, Little Lord Fauntleroy; r. John Cromwell), Hoši z Hester Street (1936, The Devil Is a Sissy; r. W. S. Van Dyke), Down the Stretch (1936, Cílová rovinka; r. William Clemens), A Family Affair (1937, Rodinná záležitost; r. George B. Seitz), Stateční kapitáni (1937, Captains Courageous; r. Victor Fleming), Poslední otrokář (1937, Slave Ship; r. Tay Garnett), Hoosier Schoolboy (1937, Školák z Indiany; r. William Nigh), Bláznivá historka (1937, Live, Love and Learn; r. George Fitzmaurice), Vítězný běh (1937, Thoroughbreds Don't Cry; r. Alfred E. Green), Morálka na dovolené (1937, You're Only Young Once; r. George B. Seitz), Love Is a Headache (1938, Z lásky bolí hlava; r. Richard Thorpe), Lásky Andy Hardyho (1938, Judge Hardy's Children; r. George B. Seitz), Hold That Kiss (1938, Počkejte s tím polibkem; r. Edwin L. Marin), Falešný lord (1938, Lord Jeff; r. Sam Wood), Andy Hardy na záletech (1938, Love Finds Andy Hardy; r. George B. Seitz), Muži zítřka (1938, Boys Town; r. Norman Taurog), O velkou cenu (1938, Stablemates; r. Sam Wood), Andy Hardy, hrdina západu (1938, Out West with the Hardys; r. George B. Seitz), Dobrodružství Hucka Finna (1939, The Adventures of Huckleberry Finn; r. Richard Thorpe), Andy Hardy milionářem (1939, The Hardys Ride High; r. George B. Seitz), Andy Hardy Gets Spring Fever (1939, Andymu Hardymu se zapalují lýtka; r. W. S. Van Dyke II), Babes in Arms (1939, Kloučkové; r. Busby Berkeley), Judge Hardy and Son (1939, Soudce Hardy a syn; r. George B. Seitz), Mladý Tomáš Edison (1940, Young Tom Edison; r. Norman Taurog), Andy Hardy Meets Debutante (1940, Andy Hardy potkává debutantku; r. George B. Seitz), Strike Up the Band (1940, Kapelo, spust'; r. Busby Berkeley), Andy Hardy's Private Secretary (1941, Sekretářka Andyho Hardyho; r. George B. Seitz), Men of Boys Town (1941, Muži zítřka II; r. Norman Taurog), Life Begins for Andy Hardy (1941, Pro Andyho Hardyho začíná život; r. George B. Seitz), Babes on Broadway (1941, Kloučkové na Broadwayi; r. Busby Berkeley), The Courtship of Andy Hardy (1942, Námluvy Andyho Hardyho; r. George B. Seitz), A Yank at Eton (1942, Amík v Etonu; r. Norman Taurog), Andy Hardy's Double Life (1942, Dvojitý život Andyho Hardyho; r. George B. Seitz), Lidská komedie (1943, The Human Comedy; r. Clarence Brown), Thousands Cheer (1943, Tisíckrát hurá; r. George Sidney), Girl Crazy (1943, Blázen do děvčat; r. Norman Taurog), Andy Hardy's Blonde Trouble (1944, Blondatý problém Andyho Hardyho; r. George B. Seitz), O Velkou cenu (1944, National Velvet; r. Clarence Brown), Love Laughs at Andy Hardy (1946, Láska se směje na Andyho Hardyho; r. Willis Goldbeck), Killer McCoy (1947, Zabiják McCoy; r. Roy Rowland), Summer Holiday (1947, Letní prázdniny; r. Rouben Mamoulian), Words and Music (1948, Slova a hudba; r. Norman Taurog), The Big Wheel (1949, Velké kolo; r. Edward Ludwig), Quicksand (1950, Pohyblivé písky; r. Irving Pichel), The Fireball (1950, Blesk na kolečkách; r. Tay Garnett – TV), He's a Cockeyed Wonder (1950, Nešikovný kouzelník; r. Peter Godfrey), The Strip (1951; r. Leslie Kardos), My Outlaw Brother (1951, Můj bratr psanec; r. Elliott Nugent), Sound Off (1952, Pochodový popěvek; r. Richard Quine; + píseň), All Ashore (1953, Všichni na břeh; r. Richard Quine), Off Limits (1953, Vstup zakázán; r. George Marshall), A Slight Case of Larceny (1953, Taková malá krádež; r. Don Weis), Drive a Crooked Road (1954, Na šikmé ploše; r. Richard Quine), The Atomic Kid (1954, Atomový kluk; r. Leslie H. Martinson), The Bridges at Toko-Ri (1955, Mosty na Toko-Ri; r. Mark Robson – TV), The Twinkle in God's Eye (1955, Záblesk v božím oku; r. George Blair; + píseň, prod.), The Bold and the Brave (1956, Smělí a stateční; r. Lewis R. Foster; + spol. píseň), Francis in the Haunted House (1956, Francis ve strašidelném domě; r. Charles Lamont), Magnificent Roughnecks (1956, Úžasní naftaři; r. Sherman A. Rose), The Comedian (TV–1957, Komik; r. John Frankenheimer), Mr. Broadway (TV–1957; r. Sidney Lumet), Operation Mad Ball (1957, Operace Bláznivý bál; r. Richard Quine), Baby Face Nelson (1957; r. Don Siegel), A Nice Little Bank That Should Be Robbed (1958, Hezká malá banka, kterou by měli vyloupit; r. Henry Levin), Andy Hardy Comes Home (1958, Andy Hardy se vrací domů; r. Howard W. Koch; +

spol. písně), *The Last Mile* (1959, Poslední míle; r. Howard W. Koch), *The Big Operator* (1959, Velký podnikatel; r. Charles Haas), *The Private Lives of Adam & Eve* (1959, Soukromý život Adama a Evy; + spol. režie), *Platinum High School* (1960, Elitní vojenská akademie; r. Charles Haas), *King of the Roaring 20s: The Story of Arnold Rothstein* (1961, Král bouřlivých 20. let: Příběh Arnolda Rothsteina; r. Joseph M. Newman), *Snídaně u Tiffanyho* (1961, Breakfast at Tiffany's; r. Blake Edwards), *Everything's Ducky* (1961, Je to v cajku; r. Don Taylor), *Requiem for a Heavyweight* (1962, Rekviem za těžkou váhu; r. Ralph Nelson), *To je ale bláznivý svět* (1963, It's a Mad Mad Mad Mad World; r. Stanley Kramer), *The Secret Invasion* (1964, Tajná invaze; r. Roger Corman – TV), *Twenty-four Hours to Kill* (1965, Dvacet čtyři hodin na zabití; r. Peter Bezencenet), *How to Stuff a Wild Bikini* (1965, Jak vycpat divoké bikini; r. William Asher – TV), *Ambush Bay* (1965, Nástraha v zátocí; r. Ron Winston – TV), *L'arcidiavolo* (1966, Arcidábel; r. Ettore Scola), *Skidoo* (1968, Vodpal; r. Otto Preminger), *The Extraordinary Seaman* (1968, Podivný námořník; r. John Frankenheimer), *The Comic* (1969, Komik; r. Carl Reiner), *80 Steps to Jonah* (1969, Osmdesát kroků k Jonášovi; r. Gerd Oswald), *The Cockeyed Cowboys of Calico County* (1970, Šilhaví kovbojové z Calico County; r. Tony Leader), *The Manipulator* (1971, Manipulátor; r. Yabo Yablonsky), *Evil Roy Slade* (TV–1972, Zlý Roy Slade; r. Jerry Paris), *Richard* (1972; r. Lorees Yerbyová, Harry Hurwitz), *Pulp* (1972, Podsvětí; r. Mike Hodges – TV), *The Godmothers* (1973, Kmotry; r. William Greffe; + spol. sc.), anim. f. *Journey Back to Oz* (1974, Návrat do země Oz; r. Hal Sutherland; hlas), *Thunder County/Cell Block Girls* (1974, Vězenkyně; r. Chris Robinson), *Juego sucio en Panamá* (1975, Špinavá hra v Panamě; r. Tulio Demicheli), *Bons baisers de Hong Kong* (1975, Polibky z Hongkongu; r. Yvan Chiffre – V), *Rachel's Man* (1975, Rachelin muž; r. Moshe Mizrahi), *Find the Lady* (1976, Najděte tu ženskou; r. John Trent), *Domino* (1976, The Domino Principle; r. Stanley Kramer), *Pete's Dragon* (1977, Peteův drak; r. Don Chaffey), *The Magic of Lassie* (1978, Kouzelná Lassie; r. Don Chaffey – TV), *Donovan's Kid* (TV–1978, Donovanův potomek; r. Bernard McEveety), anim. f. *Rudolph and Frosty's Christmas in July* (1979, Rudolfovy a Frostyho Vánoce v červenci; r. Arthur Rankin, Jr., Jules Bass; hlas), *Arabské dobrodružství* (1979, Arabian Adventure; r. Kevin Connor), *Černý hřebec* (1979, The Black Stallion; r. Carroll Ballard), *My Kidnapper, My Love* (TV–1980, Můj únosce, má láska; r. Sam Wanamaker), *Leave 'em Laughing* (TV–1981, Jen ať se smějou; r. Jackie Cooper), anim. f. *The Fox and the Hound* (1981, Liška a pes; r. Art Stevens, Ted Berman, Richard Rich – V), *Bill* (TV–1981; r. Anthony Page – TV), *The Emperor of Peru* (1982, Císař peruánský; r. Fernando Arrabal), *Bill: On His Own* (TV–1983, Bill na vlastních nohou; r. Anthony Page – TV), *It Came Upon the Midnight Clear* (TV–1984, Záře v království půlnočním; r. Peter H. Hunt), anim. f. *Starostliví medvídci* (1985, The Care Bears Movie; r. Arna Selznicková; hlas), *The Return of Mickey Spillane's Mike Hammer* (TV–1986, Návrat Mika Hammera; r. Ray Danton – TV), *Lightning, the White Stallion* (TV–1986, Bílý hřebec Blesk; r. William A. Levey), *Little Spies* (TV–1986, Malí vyzvědači; r. Greg Beeman), *Bluegrass* (TV–1988; r. Simon Wincer), anim. f. *Little Nemo: Adventures in Slumberland* (1989, Malý Nemo: Dobrodružství v Dřímkově; r. Masami Hata, William Hurtz; hlas – V), *Erik the Viking* (1989, Erik Viking; r. Terry Jones – TV), *Home for Christmas* (TV–1990, Vánoce mezi svými; r. Peter McCubbin – TV), *My Heroes Have Always Been Cowboys* (1990, Mými hrdiny byli vždy kovbojové; r. Stuart Rosenberg – V), *The Gambler Returns: The Luck of the Draw* (TV–1991, Karbaník se vrací: Štěstí při hře; r. Dick Lowry), *Silent Night, Deadly Night 5: The Toy Maker* (1991, Tichá noc, vražedná noc 5: Výrobce hraček; r. Martin Kitrosser), *Maximum Force* (1992, Maximální nasazení; r. Joseph Merhi – V), *The Legend of Wolf Mountain* (1992, Legenda o vlčí hoře; r. Craig Clyde – V), *Sweet Justice* (1992, Komando andělů; r. Allen Plone – V), *La vida láctea* (1992, Mléčný život; r. Juan Estelrich, Jr.), *Revenge of the Red Baron* (1994, Pomsta Červeného barona; r. Robert Gordon), *Outlaws: The Legend of O. B. Taggart* (1994, Psanci: Legenda o O. B. Taggartovi; r. Rupert Hitzig; + sc.), *Making Waves* (1994, Dělat vlny; r. George Saunders), *Brothers' Destiny* (TV–1995, Osud bratrů; r. Dean Hamilton), *Killing Midnight* (1997, Půlnoční vraždy; r. Alexander J. Dorsey), *Animals* (1997, Zvířátka; r. Michael Di Giacomo – TV), *Boys Will Be Boys* (TV–1997, Kluci zůstanou kluky; r. Dom DeLuise), *Michael Kael contre la World News*

Company (1998; r. Christophe Smith), Sinbad: The Battle of the Dark Knights (1998, Sindibád: Bitva temných rytířů; r. Alan Mehrez), Babe: Pig in the City (1998, Babe: prasátko ve městě; r. George Miller – V), The Face on the Barroom Floor (1998, Tvář na barové podlaze; r. Paul Gibrán Begum), The First of May (1999, Prvního května; r. Paul Sirmons), Holy Hollywood (1999, Svatý Hollywood; r. Terry Zarchi), Internet Love (2000, Internetová láska; r. Eckhart Schmidt), Phantom of the Megaplex (TV–2000, Fantom megaplexu; r. Blair Treu), anim. f. Lady and the Tramp II: Scamp's Adventure (2001, Lady a tramp II: Scampova dobrodružství; r. Darrell Rooney; hlas – V), Topa Topa Bluffs (2002; r. Eric Simonson), Paradise (2004; r. Roger Steinman), To Kill a Mockumentary (2004, Jako zabít dokument; r. Stephen Wallis), Strike the Tent (2005, Zbourejte tábor; r. A. Blaine Miller), anim. f. The Happy Elf (2005, Šťastný skřítek; r. John Rice; hlas – V), The Thirsting (2005, Žíznění; r. Mark Vadik), Noc v muzeu (2006, Night at the Museum; r. Shawn Levy), A Christmas Too Many (2007, Vánoce navíc; r. Stephen Wallis), Lost Stallions: The Journey Home (2008, Ztracení hřebci: Cesta domů; r. David Rotan), Meurtres à l'Empire State Building (TV–2008, Vraždy na Empire State Building; r. William Karel), Saddle Up with Dick Wrangler & Injun Joe (2009, V sedle s Dickem Wranglerem a Indiánem Joem; r. Todd Wolfe), Now Here (2009, Teď tady; r. Joe Shaughnessy), Gerald (2009; r. Marc Clebanoff), Night Club (2011, Noční klub; r. Sam Borowski), Mupeti (2011, The Muppets; r. James Bobin), Bamboo Shark (2011, Bambusový žralok; r. Dennis Ward), The Voices from Beyond (2012, Hlasy ze záhrobí; r. Tony DeGuide), The Woods (2012, Lesy; r. Michael Mandell), Noc v muzeu: Tajemství hrobky (2014, Night at the Museum: Secret of the Tomb; r. Shawn Levy), Dr. Jekyll and Mr. Hyde (2014; r. B. Luciano Barsuglia).

-mim-

Repko, Jozef

JOZEF REPKO (nar. 12. 10. 1940, Trenčín), slovenský spisovatel zejména knih pro děti a mládež, zemřel 8. dubna 2014 v Senici, Trnavský kraj. Podle jeho námětu a scénáře vznikl snímek Smoliari (1978; r. Dušan Kodaj). Byl též autorem předlohy filmu Pomsta mrtvých ryb (1980; r. Dušan Kodaj).

-švr-

Alcón, Alfredo

ALFREDO ALCÓN (vlastním jménem Alfredo Félix Alcón Riesco, nar. 3. 3. 1930, Ciudadela, Buenos Aires), oceňovaný argentinský divadelník, filmový a televizní herec, zemřel 11. dubna 2014 v Buenos Aires na onemocnění dýchacího systému. Byl viděn v hlavních rolích snímků Vzpouora na plantáži (1959, Zafra; r. Lucas Demare) a Nevinní (1963, Los inocentes; r. Juan Antonio Bardem).

-mim-

Doréová, Edna

EDNA DORÉOVÁ (nar. 31. 5. 1921, Bromley, Kent), anglická herečka, zemřela na plicní rozedmu v Sussexu 11. dubna 2014. Za výkon v roli paní Benderové ve snímku High Hopes (1988, Velké naděje; r. Mike Leigh) získala Evropskou filmovou cenu. Hrála též mimo jiné ve filmech Nil by Mouth (1997, Pouze nitrožilně; r. Gary Oldman), Bídníci (1998, Les Misérables; r. Bille August), All or Nothing (2002, Všechno nebo nic; r. Mike Leigh – TV) nebo Další rok (2010, Another Year; r. Mike Leigh).

JR

Zwerling, Darrell

DARRELL ZWERLING (nar. 9. 9. 1928, Pittsburgh, Pensylvánie), americký charakterní herec, jehož nejznámější rolí byl manžel Faye Dunawayové Hollis Mulwray v Čínské čtvrti (1974, Chinatown; r. Roman Polanski), zemřel v Hollywoodu 11. dubna 2014, ale jeho smrt byla oznámena až 16. září 2014. Debutoval v komedii Tajný život americké manželky (1968, The Secret Life of an American Wife; r. George Axelrod), objevil se pak například ve filmech Mortadela (1971, La mortadella; r. Mario Monicelli), Kozoroh jedna (1977, Capricorn One; r. Peter Hyams), High Anxiety (1977, Závrať; r. Mel Brooks – TV), Pomáda (1978, Grease; r. Randal Kleiser), Žena v ringu (1979, The Main Event; r. Howard Zieff), ...a spravedlnost pro

všechny (1979, ...And Justice for All.; r. Norman Jewison), Joe Versus the Volcano (1990, Joe proti sopce; r. John Patrick Shanley – V) a Zběsilost v srdci (1990, Wild at Heart; r. David Lynch).

JR

Borisenko, Don

DON BORISENKO (vlastním jménem Jonas Wolfe, nar. 22. 5. 1939, Longbranch, Ontario), kanadský herec, který nenaplnil očekávání z počátku 60. let, zemřel 12. dubna 2014 v oregonském Portlandu. Ztělesnil například hlavní roli amerického letce v britské válečné romanci During One Night (1961, Během jedné noci; r. Sidney J. Furie), výraznou postavu přítele Gándhíova vraha v dramatu Nine Hours to Rama (1962, Devět hodin do Blaženosti; r. Mark Robson) a jednoho ze synů pověstného dobyvatele v historické podívané Čingischán (1965, Genghis Khan; r. Henry Levin). Po konfliktu s Robertem Aldrichem kvůli roli odešel z natáčení Tuctu špinavců a pak účinkoval většinou jen v televizi. Poslední úlohu (pod svým skutečným jménem) měl v detektivce The Laughing Policeman (1973, Smějící se policajt; r. Stuart Rosenberg – TV). Potom zanechal herectví, otevřel si hudební klub a věnoval se poezii a výtvarnému umění.

-mim-

Karadimčev, Boris

BORIS KARADIMČEV (nar. 30. 3. 1933, Jambol), přední bulharský filmový skladatel, zemřel na infarkt v Sofii 12. dubna 2014. Z jeho obsáhlého díla lze připomenout tituly Konec písně (1970, Krajat na pesenta; r. Milen Nikolov), Neohlíže se zpátky (1971, Ne se obraštaj nazad; r. Ljudmil Kirkov), Cesta hněvu (1971, Gnevno patuvane; r. Nikola Korabov), A kdo je vinen? (1971, Neobchodimijat grečnik; r. Borislav Šaraliev), Smečka (1972, Glutnicata; r. Ivanka Grabčevová), Velké vítězství (1973, Goljamata pobeda; r. Vasil Mirčev), Jako píseň (1973, Kato pesen; r. Irina Aktaševová, Christo Piskov), Babí léto (1973, Siromaško ljato; r. Milen Nikolov), Vesničan na kole (1974, Seljannat s koleloto; r. Ljudmil Kirkov), Pán a vládce (1974, Svatbite na Joan Asen; r. Vili Cankov), Krátký sluneční svit (1979, Kratko slance; r. Ljudmil Kirkov), Z nepatrných příčin velké následky (1979, Ot ništo nešto; r. Nikola Rudarov), Orchester beze jména (1981, Orkestar bez ime; r. Ljudmil Kirkov), Pes v zásuvce (1982, Kuče v čekmedže; r. Dimitar Petrov), Planeta pokladů (1982, Planetata na sakrovištata; r. Rumen Petkov), Bonne chance, inspektore! (1983, Bon šans, inspektore!; r. Peter Donev) nebo Rovnováha (1983, Ravnovesije; r. Ljudmil Kirkov).

JR

Kusserowová, Ingeborg Von

INGEBORG VON KUSSEROWOVÁ (nar. 28. 1. 1917, Wollstein, Poznaňsko, dnes Walsztyn, Polsko), německá herečka, zpěvačka a tanečnice, zemřela 14. dubna 2014 v Hove v anglickém hrabství East Sussex. Uplatnila se ve vedlejších rolích melodramat a operetních filmů 30. a 40. let, například Dvorní koncert (1936, Das Hofkonzert; r. Detlef Sierck), Když ženy mlčí (1937, Wenn Frauen schweigen; r. Fritz Kirchhoff), Román oktavánky (1937, Liebe kann lügen; r. Heinz Helbig), Tanečnice a diplomat (1937, Daphne und der Diplomat; r. Robert A. Stemmler), Moje přítelkyně Barbara (1937, Meine Freundin Barbara; r. Fritz Kirchhoff), Děvče ze včerejší noci (1938, Das Mädchen von gestern Nacht; r. Peter Paul Brauer), Bylo to v noci májové (1938, Eine Nacht im Mai; r. Georg Jacoby), Hudba a láska (1939, Renate im Quartett; r. Paul Verhoeven), Penězokazi (1940, Falschmünzer; r. Hermann Pfeiffer), Lehká musa (1941, Leichte Muse; r. Arthur Maria Rabenalt) nebo Koncert (1944, Das Konzert; r. Paul Verhoeven). Po válce hrála v Anglii epizodní postavy pod jménem Ingeborg Wellsová, například v adaptaci historického románu C. S. Forestera Captain Horatio Hornblower R. N. (1951, Kapitán Horatio Hornblower, královské loďstvo; r. Raoul Walsh) nebo v černé krimi Across the Bridge (1957, Přes most; r. Ken Annakin – TV).

-mim-

Visone, Antonio

ANTONIO VISIONE (nar. 10. 5. 1934, Melito di Napoli, Kampánie), italský filmový architekt, zemřel 14. dubna 2014 v Římě. Podílel se například na snímcích Amerika v noci (1961,

America di notte; r. Giuseppe Maria Scotese), Nájemný vrah (1961, Il sicario; r. Damiano Damiani), Krutý Řím (1975, Roma violenta; r. Marino Girolami), Sto dní v Palermu (1984, Cento giorni a Palermo; r. Giuseppe Ferrara).

-jš-

Stranka, Erwin

ERWIN STRANKA (nar. 3. 1. 1935, Kadaň – zem. 14. 4. 2014, Postupim), pocházel z chudé rodiny; matka byla pradelna, otec horník. Prožil dětství v Praze, ale rodina byla v roce 1945 vysídlena. V Halle ukončil gymnázium a začal na přání otce studovat pedagogiku. Chtěl však být hercem, proto přestoupil na Vysokou divadelní školu v Lipsku, odkud po nabídce zahraničního studia odešel na FAMU, kde vystudoval hranou režii (1953–1959). Po ukončení školy nastoupil do východoněmeckého studia DEFA jako asistent. Samostatně natočil televizní film Josef a všichni jeho bratři. Kvůli svému debutu Zamilovaný a trestaný měl v roce 1963 potíže s tehdejšími vedením; film byl proti vůli tvůrce přepracován. Stranka pak osm let působil jen jako scenárista na volné noze. Do režisérského křesla se vrátil při natáčení historické komedie Husaři v Berlíně, po níž následoval stejný žánr Ukradená bitva, natočený v koprodukcii s Barrandovem. Později ještě natočil komedii Autopohádky podle námětu českého spisovatele Jiřího Marka. Věnoval se filmům pro děti (Zuzana a kouzelný prstýnek, Malý kouzelník). Nejzávažnější v jeho tvorbě jsou však společenská dramata Sabina Wulffová nebo Hodina dcer. Jeho poslední snímek Dva divní ptáčci byl uveden několik dnů před pádem Berlínské zdi. Stranka se v roce 1990 podrobil několika operacím srdce a poté již v kinematografii nepracoval. Byl také zručným karikaturistou. Jeho starší bratr Walter Stranka (1920–1992) byl básník a spisovatel. – *Filmografie: (neúplná; režie, není-li uvedeno jinak)* studentské filmy Déšť padá shora (1958) a Generál (1969), Josef und alle seine Brüder (TV–1962, Josef a všichni jeho bratři), Verliebt und vorbestraft (1963, Zamilovaný a trestaný; + spol. sc.), Husaren in Berlin (1971, Husaři v Berlíně; + sc.), Ukradená bitva (1972; + sc.), Zuzana a kouzelný prstýnek (1973, Susanne und der Zauberring; + spol. sc.), Tak třeba Josef (1974, Zum Beispiel Josef; + sc.), Morálka banditů (1976, Die Moral der Banditen; + sc.), Malý kouzelník (1977, Der kleine Zauberer und die grosse 5; + spol. sc.), Addio, piccola mia (1978; r. Lothar Warneke; herec), Sabina Wulffová (1978, Sabine Wulff; + sc.), Hodina dcer (1980, Die Stunde der Töchter; + sc.), Autopohádky (1983, Automärchen; + spol. sc.), Krmič žraloků (1985, Der Haifischfütterer; + sc.), Liane (1987; + sc.), Zwei schräge Vögel (1989, Dva divní ptáčci; + spol. sc.).

-tbk-

Ballek, Ladislav

LADISLAV BALLEK (2. 4. 1941, Terany, Banskobystrický kraj – zem. 15. 4. 2014, Bratislava), významný slovenský spisovatel, politik a diplomat, který byl mimo jiné vedoucím tajemníkem Svazu slovenských spisovatelů, neúspěšným kandidátem na slovenského prezidenta (1989), od roku 1992 poslancem SNR a v letech 2001–2008 velvyslancem Slovenské republiky v České republice. Podle jeho knih vznikly snímky Pomocník (1982; r. Zoro Záhon) a Južná pošta (1987; r. Stanislav Párnický). Ondrej Šulaj natočil podle jeho prózy Agáty snímek Agáva (2015).

-švr-

Márquez, Gabriel García

GABRIEL GARCÍA MÁRQUEZ (vlastním jménem Gabriel José de la Concordia García Márquez, nar. 6. 3. 1927, Aracataca, Magdalena, Kolumbie – zem. 17. 4. 2014, Ciudad de México), slavný kolumbijský spisovatel, studoval práva a žurnalistiku v Bogotě a již během (nedokončených) studií působil jako novinář, publicista a reportér pro denní tisk a periodika El Spectador, El Universal nebo El Heraldo, pro něž psal také filmové kritiky. V roce 1954 spolurežiroval krátký film Modrý humr, experimentální surrealistický snímek o americkém tajném agentovi, který přijede do karibské rybářské vesnice zkoumat radioaktivitu. V roce 1955 odjel do Říma, kde studoval režii na filmové škole Centro Sperimentale di Cinematografia. Ovlivnilo jej setkání s neorealistickými filmaři, zejména s Vittorioem De Sicou a Cesarem Zavattinim. V téže době poprvé navštívil Prahu. Od první poloviny 60. let působil

také jako autor námětu, scenárista a specialista na dialogy hraných filmů, včetně adaptací vlastních literárních předloh. Jako scenárista je nejvíce spojený s mexickou kinematografií 60. a 70. let. V druhé polovině 80. let napsal pro televizi cyklus šesti scénářů *Los amores difíciles* (Nesnadné lásky), jež byly realizovány jako španělské, kolumbijské, venezuelské, kubánské a mexické produkce. Jeho romány a povídky adaptovali zejména latinskoameričtí filmaři (Miguel Littín, Ruy Guerra, Arturo Ripstein, Tomás Gutiérrez Alea, Fernando Birri), ale také Francesco Rosi či Mike Newell. S některými z nich se podílel jako scenárista i na jejich jiných filmech. Často spolupracoval se známým mexickým literátem, scenáristou a politikem Carlosem Fuentesem. Získal mexickou výroční cenu Stříbrného Ariela za scénář k filmu *Morový rok*. V literárním kontextu je nejčastěji pokládán za představitele magického realismu, ačkoliv se jeho tvorba vyznačuje mnohem širším tematickým a žánrovým rozpětím. Je známý svými levicovými postoji i kontroverzním přátelstvím s Fidelem Castrem. V roce 1982 obdržel Nobelovu cenu za literaturu a byl nositelem řady státních vyznamenání z různých zemí. – *Filmografie (námět, není-li uvedeno jinak)*: kr. film *La langosta azul* (1954, Modrý humr; spol. režie Álvaro Cepeda Samudio, Enrique Grau Araújo, Luis Vicens; + spol. sc., spol. střih), *El gallo de oro* (1964, Zlatý kohout; r. Roberto Gavaldón; spol. sc. – TV), *En este pueblo no hay ladrones* (1965, V této vesnici nejsou zloději; r. Alberto Isaac; + spol. sc., herec), epizoda *Lola de mi vida* (Lola mého života; r. Miguel Barbachano-Ponce; spol. sc.) z povídkového filmu *Amor amor amor* (1965, Lásky, láska, láska), *Tiempo de morir* (1966, Čas umírat; r. Arturo Ripstein; spol. sc.), epizoda *HO* (r. Arturo Ripstein; spol. sc.) z povídkového filmu *Juego peligroso* (1967, Nebezpečná hra), *4 contra el crimen* (1968, Čtyři proti zákonu; r. Sergio Véjar; spol. sc.), *Patsy, mi amor* (1969, Patsy, má láska; r. Manuel Michel; + spol. sc.), *Presagio* (1974, Předzvěst; r. Luis Alcoriza; spol. sc.), adaptace stejnojmenného románu *La mala hora* (TV–1975, Zlá hodina; r. Bernardo Romero Pereiro), adaptace stejnojmenné povídky *Vdova Montielová* (1979, La viuda de Montiel; r. Miguel Littín), *María de mi corazón* (1979, María mého srdce; r. Jaime Humberto Hermosillo; + spol. sc., herec), *El año de la peste* (1979, Morový rok; r. Felipe Cazals; spol. sc.), adaptace stejnojmenné povídky *El mar del tiempo perdido* (1980, Moře ztraceného času; r. Solveig Hoogesteijnová), kr. film *Enroque* (1981, Rošáda; r. Gustavo Rojas Bravo), videozáznam divadelní inscenace podle stejnojmenného románu *Hyakunen no kodoku* (1981, Sto roků samoty; r. Shuji Terayama), adaptace povídky *Neuvěřitelný a tklivý příběh o bezelstné Eréndiře a její ukrutné babičce s názvem Eréndira* (1983; r. Ruy Guerra; + spol. sc.), volná adaptace románu *Sto roků samoty* *Saraba hakobune* (1984, Sbohem arše; r. Shuji Terayama), *Tiempo de morir* (1986, Čas smrti; r. Jorge Alí Triana; + spol. sc. – TV), další adaptace stejnojmenného románu *Kronika ohlášené smrti* (1987, Cronaca di una morte annunciata; r. Francesco Rosi), *Fábula de la Bella Palomera* (1988, Příběh o krásné chovatelce holubů; r. Ruy Guerra; spol. sc.), *Stařec s velkými křídly* (1988, Un señor muy viejo con unas alas enormes; r. Fernando Birri; spol. sc.), *Cartas del parque* (1989, Dopisy z parku; r. Tomás Gutiérrez Alea; + spol. sc.), *Yo soy el que tú buscas* (TV–1989, Já jsem ten, kterého hledáš; r. Jaime Chávarri), adaptace povídky *Šťastné léto paní Forbesové* *El verano de la señora Forbes* (TV–1989, Léto paní Forbesové; r. Jaime Humberto Hermosillo), *Un domingo feliz* (TV–1989, Šťastná neděle; r. Olegario Barrera; spol. sc.), *Milagro en Roma* (1989, Zázrak v Římě; r. Lisandro Duque Naranjo; spol. sc.), kr. f. *The Two Way Mirror* (TV–1990, Obousměrné zrcadlo; r. Carlos García Agraz), televizní seriál *La María* (TV–1991; r. Lisandro Duque Naranjo), kr. f. *Contigo en la distancia* (1991, S tebou i na dálku; r. Tomás Gutiérrez Alea), kr. f. *Nekros adelfos* (1992, Mrtvý bratr; r. Kyriakos Kyriazis), kr. film *La mujer que llegaba a las seis* (1992, Žena, která přišla v šest hodin; r. Arturo Flores, Rogelio Jaramillo), adaptace stejnojmenného románu *Me alquilo para soñar* (TV–1992, Ve službách snů; r. Ruy Guerra; + spol. sc. – TV), kr. f. *Saturday Night Thief* (TV–1992, Zloděj sobotní noci; r. José Luis García Agraz), adaptace románu *Plukovníkovi nemá kdo psát* *Tolko smert' prichodit objazatělno* (1992, Pouze smrt se určitě dostaví; r. Marina Curcumijaová), *Xuese qingchen* (1993, Krvavé ráno; r. Li Shaohong; nám.), minisérie *Crónicas de una generación trágica* (TV–1993, Kronika tragické generace; r. Jorge Alí Triana; spol. sc.), adaptace stejnojmenné povídky *Eyes of a Blue Dog* (1994, Oči modrého psa; r. Sam

Pillsbury), Oedipo alcalde (1996, Starosta Oidipus; r. Jorge Alí Triana; spol. sc.), kr. f. Ma armastan sind (1997, Miluji tě; r. Peter Herzog), další adaptace románu El coronel no tiene quien le escriba (1999, Plukovníkovi nemá kdo psát; r. Arturo Ripstein), kr. adaptace knihy Duelo (2001, Souboj; r. Esteban Cánepa), Los niños invisibles (2001, Neviditelné děti; r. Lisandro Duque Naranjo; spol. sc.), adaptace stejnojmenného románu La mala hora/O veneno da Madrugada (2005, Zlá hodina; r. Ruy Guerra – TV), dok. ZA 05. Lo viejo y lo nuevo (2006, ZA 05. Starý a nový; r. Fernando Birri), adaptace stejnojmenného románu Láska za časů cholery (2007, Love in the Time of Cholera; r. Mike Newell), adaptace stejnojmenného románu Del amor y otros demonios (2009, O lásce a jiných běsech; r. Hilda Hidalgová – TV), kr. adaptace povídky Smrt stále dál od lásky, nazvaná Kaszel umarlaka (2009, Kašel mrtvého; r. Krzysztof Borówka), Lecciones para un beso (2011, Lekce polibku; r. Juan Pablo Bustamante; supervize scénáře), adaptace stejnojmenného románu Memoria de mis putas tristes (2011, Na paměť mým smutným courám; r. Henning Carlsen), kr. film Nativ damech basheleg (2011; r. Shachar Chasman).

-jš-

Cabrera, John

JOHN CABRERA (vlastním jménem John Cabrera Puig, nar. 14. 1. 1925, Liverpool), anglický kameraman, který pracoval převážně ve Španělsku, kde snímal například filmy Hlas divočiny (1972, The Call of the Wild; r. Ken Annakin) a Nerovný zápas (1982, Triumphs of a Man Called Horse; r. John Hough), zemřel 18. dubna 2014 v přímořském městě Dénia ve španělské provincii Alicante, odkud pocházeli jeho rodiče. Známější jsou tituly, na nichž se podílel jako druhý kameraman, mimo jiné Bitva v Ardenách (1965, Battle of the Bulge; r. Ken Annakin), Krakatoa, East of Java (1968, Krakatoa, na východ od Jávy; r. Bernard Kowalski – TV), The Desperados (1969; r. Henry Levin), Man in the Wilderness (1971, Muž v divočině; r. Richard C. Sarafian – TV) nebo Barbar Conan (1981, Conan the Barbarian; r. John Milius).

-mim-

Fava, Claudio G.

CLAUDIO G. FAVA (vlastním jménem Claudio Giorgio Fava, nar. 17. 10. 1929, Janov, Ligurie), italský filmový kritik, publicista, historik, novinář a spisovatel, zemřel 20. dubna 2014 v Janově. Je autorem a spoluautorem řady publikací a knih o italské i zahraniční kinematografii. Kniha I film di Federico Fellini (Filmy Federica Felliniho), jejímž spoluautorem je Aldo Viganò, vyšla v letech 1981–1995 v několika doplněných vydáních. Zahrál si také menší role ve filmech Festival (1996; r. Pupi Avati) a Zloději mýdla (1989, Ladri di saponette; r. Maurizio Nichetti).

-jš-

Hill, Craig

CRAIG HILL (nar. 5. 3. 1926, Los Angeles), americký herec, zemřel 21. dubna 2014 v Barceloně, kde žil ve druhé části života s modelkou a herečkou Teresou Gimperou. Hrál například ve snímcích All About Eve (1950, Vše o Evě; r. Joseph L. Mankiewicz – V) a Detective Story (1951, Detektivní příběh; r. William Wyler – TV), později vystupoval zejména v italských a španělských westernech a válečných filmech, například All' ultimo sangue (1968, Pohřbete je hluboko; r. Paolo Moffa – V) nebo Consigna: matar al comandante en jefe (1970, Komando špionů; r. José Luis Merino – V).

JR

Leňkov, Alexandr

ALEXANDR LEŇKOV (nar. 17. 5. 1943, Rasskazovo, Tambovská oblast), ruský herec, zemřel 21. dubna 2014 v Moskvě. Byl viděn ve filmech Skandál kolem Pampelišky (1964, Dajtě žalobnuju knigu; r. Eldar Rjazanov), Teplo tvých rukou (1972, Těplo твоих рук; Šota Managadze, Nodar Managadze), Nezapomenutá píseň (1974, Незабывтая песня; r. Ravil Batyrov), Cesta vesmírem (1974, Otroki vo Vselennoj; r. Richard Viktorov), Cirkus v cirkuse (1975; r. Oldřich Lipský), Neuskutečněná dovolená (1976, Отпуск, kotoryj ně sostojalsja; r. Timur Zolovjev), Rozvrh na pozítří (1978, Raspisanije na poslezavtra; r. Igor Dobroljubov), Černá a bílá magie (1983, Magija čornaja i belaja; r. Naum Birman), Malá Věra (1988,

Maleňkaja Vera; r. Vasilij Pičul), Lazebník sibiřský (1998, Sibirskij cirjulnik; r. Nikita Michalkov) nebo Kniga masterov (2009, Kletba kouzelného kamene; r. Vadim Sokolovsky – TV). JR

Glawogger, Michael

MICHAEL GLAWOGGER (nar. 3. 12. 1959, Štýrský Hradec, Rakousko – zem. 23. 4. 2014, Monrovia, Libérie, na malárii) odjel po maturitě do USA, kde navštěvoval Sanfranciský umělecký institut (1981–1982). Po návratu do Rakouska pokračoval ve studiu na vídeňské Filmové akademii (1983–1989). Zprvu se etabloval jako tvůrce experimentálních a krátkých filmů. Na ně navázal nekompromisními sociálně-kritickými dokumentárními esey a sondami ze všech koutů světa. Celosvětový úspěch zaznamenal se svým prvním globálním dokumentem Megacities (oceněn na Mezinárodním filmovém festivalu ve Vídni, Vancouveru, San Franciscu a São Paulu), který tematicky a stylisticky definoval jeho dokumentaristickou metodu. S dokumentárními prvky velmi výrazně pracoval i ve svých hraných satirických komediích, do nichž často obsazoval herce ze štýrskohradeckého Theater im Bahnhof (Michael Ostrowski, Pia Hierzeggerová, Helmut Köpping, Maria Gruberová, Martina Zinnerová). Jeho klíčovým komediálním projektem byla nedokončená analytická trilogie na téma „sex, drogy a rokenrol“ (Slimáci, Contact High). Ve své tvorbě nestřídal jenom filmové formy a žánry, jemnější a silnější tóny, nýbrž také profese režiséra, scenáristy, kameramana i střiháče. – *Filmografie: (scénář či spolupráce na něm a režie, není-li uvedeno jinak)* kr. experimentální filmy Pacific Motion (1981; + kam.) a Street Noise (1982; + kam.), kr. filmy Tod eines Lesenden (1984, Čtenářova smrt), Haiku (1987) a Die Stadt der Anderen (1989, Město druhých), dokudrama o zpravodajství, životě, lásce a smrti Krieg in Wien (1989, Válka ve Vídni; spol. r. Ulrich Seidl; + spol. sc.), Hund und Katz (1991, Pes a kočka; r. Michael Sturminger; kam.), tragikomický obraz života obyvatel chátrajícího činžovního domu v centru Vídně Die Ameisenstraße (1995, Ulice mravenců), dok. Tierische Liebe (1995, Zvířecí láska; r. Ulrich Seidl; spol. kam., spol. střih), inscenovaný dok. kaleidoskop, jehož dvanáct protagonistů se před kamerou svěruje se svými náměty na filmy, které by rádi natočili, Kino im Kopf (1996, Kino v hlavě; + nám., kam.), strhující dok. portrét čtyř velkoměst (Bombaje, New Yorku, Moskvy a Mexico City) Megacities (1998), dok. o cestě rakouského národního mužstva na fotbalové mistrovství Frankreich, wir kommen! (1999, Francie, už jsme tady!), Regentage (TV–2002, Deštivé dny r. Wolfram Paulus; spol. sc.), Richtung Zukunft durch die Nacht (2002, Nocí do budoucnosti; r. Jörg Kalt; herec), kapitola Eine Reise (Cesta; + kam.) z kolektivního dok. filmu Zur Lage: Österreich in sechs Kapiteln (2002, K věci: Rakousko v šesti kapitolách; + kam.), epizoda Durchbruch am Kap des Schreckens (TV–2002, Průlom u Mysu hrůzy; spol. r. Christian Twente) z dok. cyklu Mission X, ironická komedie o trojici kamarádů, kteří se kvůli dluhům rozhodnou natočit vlastní amatérské porno, Nacktschnecken (2004, Slimáci), sociální dok. těžké manuální práce v různých koutech světa Dělníkova smrt (2005, Workingman's Death), moderní černá komedie mravů a specifická road movie o zvrhlé zábavě dvou mladých zbohatlických povalečů, kteří při svých nočních výpravách po laciných vídeňských putykách podrobují ztracené existence svým sociologickým experimentům, Slumming (2005), kr. f. Mai Thai (2005; + kam.), In Heaven (2006, V nebi), dok. f. Über Wasser (2007, O vodě; r. Udo Maurer; spol. sc.), adaptace stejnojmenného románu Josefa Haslingera o komplikovaném vztahu otce a syna Das Vaterspiel (2009, Otcohra), bláznivá gangsterská komedie plná omylů, zmatků a záměn, do nichž se dostává čtveřice pochybných podnikatelů během dobrodružné výpravy do Polska, Contact High (2009), Same Same But Different (2009, Stejní, ale rozdílní; r. Detlev Buck; herec), dok. o pracovních podmínkách prostitutek v Bangladéši, Mexiku a Thajsku Whores' Glory (2011, Sladký život kurev), účast na kolektivním filmu 29 režisérů 60 Seconds of Solitude in Year Zero (2011, 60 vteřin samoty v roce nula), Rubbeldiekatze (2011, Kocour nebo kočka; r. Detlev Buck; herec), epizoda National Library of Russia (Ruská národní knihovna) z dok. cyklu Cathedrals of Culture (TV–2014, Katedrály kultury). -fik-

Rosenbaumová, Eva

EVA ROSENBAUMOVÁ (nar. 14. 6. 1938 – zem. 23. 4. 2014, Bratislava), lektorka slovakistiky na Univerzitě v Římě. Vystudovala dramaturgii na VŠMU v Bratislavě a na FAMU. Spolupracovala s Altou Vášovou na scénářích televizních filmů Nemá (1966) a Pani Rafíková (1967). Byla asistentkou Juraje Jakubiska na filmu Dovidenia v pekle priatelia (1970). Přátelila se s Dežem Ursinym, na něhož vzpomíná ve filmu Momentky (2008; r. Peter Krištúfek). Začátkem 70. let vycestovala do Itálie, kde se provdala. -švr-

Lang, Michel

MICHEL LANG (nar. 9. 6. 1939, Paříž), francouzský scenárista a režisér populárních komedií 70. a 80. let, zemřel 24. dubna 2014 v Saint-Arnoult, Calvados, na komplikace způsobené Alzheimerovou chorobou. Po absolvování pařížské filmové školy IDHEC a po letech asistování předním francouzským tvůrcům (Henri Verneuil, Jean-Pierre Melville, André Hunebelle, Jacques Besnard, Nicolas Gessner, Marc Allégret a jiní) natočil devět autorských snímků, v nichž se převážně zabýval vztahy mezi pohlavími, À nous les petites Anglaises! (1975, Hurá na Angličanky), Une fille cousue de fil blanc (1977, Dívka jako vyšitá), L'hôtel de la plage (1978, Hotel na pláži), Tous vedettes! (1980, My, budoucí hvězdy), připravovaný do českých kin, ale nakonec neuvedený, On n'est pas des anges... elles non plus (1981, Nejsme andělé... ony také ne), Dárek (1982, Le cadeau), L'étincelle (1984, Jiskra), À nous les garçons (1985, Hurá na kluky), Club de rencontres (1987, Seznamovací klub). -mim-

Różewicz, Tadeusz

TADEUSZ RÓŻEWICZ (nar. 9. 10. 1921, Radomsko, Lodžské vojvodství), přední polský dramatik, spisovatel, básník a scenárista, zemřel 24. dubna 2014 ve Vratislavi, Dolní Slezsko. Podle jeho scénářů, jež realizoval zejména jeho mladší bratr Stanisław Różewicz (1924–2008), vznikly mimo jiné snímky Byli jsme tři (1957, Trzy kobiety; r. Stanisław Różewicz), Čtvrtý z posádky (1960, Miejsce na ziemi; r. Stanisław Różewicz), Rodný list (1961, Świadectwo urodzenia; r. Stanisław Różewicz), Hlas ze záhrobí (1962, Głos z tamtego świata; r. Stanisław Różewicz) nebo Echo (1964, Echo; r. Stanisław Różewicz). JR

Pica, Antonio

ANTONIO PICA (vlastním jménem Antonio de la Santísima Trinidad Pica Serrano, nar. 21. 3. 1931, Jerez de la Frontera, Cádiz, Andalusie), španělský herec, zemřel 26. dubna 2014, Puerto de Santa María, Cádiz, Andalusie. Vystupoval zejména v koprodukčních snímcích populárních žánrů, natáčených ve Španělsku. Mohl být vidět například v titulech Nešikovné ruce (1970, Manos torpes; r. Rafael Romero Marchent), Španělky v Paříži (1971, Españolas en Paris; r. Roberto Bodegas), Pošetilost mocných (1971, La folie des grandeurs; r. Gérard Oury), Milión vrahových očí (1974, Los mil ojos del asesino; r. Juan Bosch), Vůně cibule (1975, Cipolla Colt; r. Enzo G. Castellari), Tex a pán temnot (1985, Tex e il signore degli abissi; r. Duccio Tessari). -jš-

Daxová, Micheline

MICHELINE DAXOVÁ (nar. 3. 3. 1924, Paříž), francouzská herečka a zpěvačka, která byla viděna ve snímcích O délku hlavy (1956, Courte tête; r. Norbert Carbonnaux), v povídce Dětství (L'enfance; r. Henri Decoin) z filmu Francouzka a láska (1960, La française et l'amour), Sympatický dareba (1966, Tendre voyou; r. Jean Becker) nebo Největší událost od chvíle, kdy člověk vstoupil na Měsíc (1973, L'événement le plus important depuis qu'il l'homme a marché sur la Lune; r. Jacques Demy), zemřela 27. dubna 2014 v Paříži. JR

Parisyová, Andréa

ANDRÉA PARISYOVÁ (nar. 4. 12. 1930, Levallois-Perret, Hauts-de-Seine), francouzská herečka, která dostala výrazné role ve snímcích Les tricheurs (1958, Podvodníci; r. Marcel Carné), 125 Rue Montmartre (1959, Ulice Montmartre, č. 125; r. Gilles Grangier – TV), 100

000 dolarů na slunci (1964, Cent mille dollars au soleil; r. Henri Verneuil), Velký flám (1966, Le grande vadrouille; r. Gérard Oury), Tonoucí se stébla chytá (1968, Le petit baigneur; r. Robert Dhéry), nebo Mayerling (1968; r. Terence Young – TV), zemřela 27. dubna 2014 v Paříži.

JR

Hoskins, Bob

BOB HOSKINS (vlastním jménem Robert William Hoskins, nar. 26. 10. 1942, Bury St. Edmunds, Suffolk, Anglie – zem. 29. 4. 2014, Londýn, na zápal plic) byl jediným dítětem účetního a kuchařky v mateřské škole a po matce byl romského původu. Vyrůstal v severním Londýně. Školní docházku ukončil v patnácti a přihlásil se do tříletého kurzu pro účetní, který nedokončil. Živil se, jak se dalo; byl mimo jiné nosičem, kominíkem, čističem oken, polykačem ohně v cirkusu, sběračem ovoce v izraelském kibucu a ošetřovatelem velbloudů v Sýrii. K herectví se dostal náhodou ve svých pětadvaceti letech a bez profesionální průpravy se uplatnil na regionálních divadelních scénách. V 70. letech byl členem Royal Court Theatre, National Theatre a Royal Shakespeare Company (Král Lear, Jak se vám líbí, Kavkazský křídový kruh, Richard III., Pygmalion, Pekelník, Člověk pro každé počasí, Othello, Frajeři a saze, Opravdový západ, Ivanov a jiné hry). Vytvořil hlavní úlohu propuštěného trestance v sitcomu Thick as Thieves (1974, Jako jedna ruka), byl jedním ze dvou protagonistů vzdělávacího seriálu pro negramotné On the Move (1975–1976, Na tahu), namluvil plyšového medvídku v animovaném seriálu The Forgotten Toys (1997–1999, Ztracené hračky – TV) a jako host účinkoval v dalších televizních seriálech, například The Main Chance (Mainova příležitost), Kate, Crown Court (Trestní soud), New Scotland Yard (Nový Scotland Yard), Sir Yellow, Softly Softly (Klidně, klidně), The Crezz (Ulice), Van der Valk (uveden v televizi), Rock Follies of '77. Upoutal pozornost hlavní úlohou potulného prodávče písniček Arthura Parkera v televizním muzikálu podle scénáře Dennise Pottera Penízky z nebe (nominace na Cenu BAFTA). Ve filmu se po několika drobných rolích prosadil jako gangsterský boss Harold Shand v kriminálním dramatu Dlouhý nebezpečný pátek a šéf policie plukovník Perez v adaptaci románu Grahama Greenea Honorární konzul; za obě kreace byl nominován na Cenu BAFTA. Mimořádný ohlas měla jeho postava londýnského podvodníka George v melancholickém dramatu Mona Lisa (mimo jiné Cena za herecký výkon na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes ex aequo, Cena BAFTA, Zlatý glóbus, Ceny NYFCC, LAFCA a NSFC, nominace na Oscara) a celosvětovou popularitu mu přinesla role soukromého detektiva Eddieho Valianta v průkopnickém kombinovaném snímku Falešná hra s králíkem Rogerem (nominace na Zlatý glóbus). I přes fyzické handicapy malé postavy (168 centimetrů), vejcovité hlavy s ustupujícími vlasy a tváře připomínající zmačkanou kapustu dokázal ve svých nejlepších úlohách působivě skloubit drsnou vnější slupku s vnitřní zranitelností. Využíval četné hollywoodské nabídky (například Mořské panny, Hook, Michael), ale mnohem raději vystupoval v nezávislých filmech; jako vyhaslý trenér Alan Darcy, který chce dát příležitost delikventní mládeži zprovozněním boxerského klubu, v dramatu Den co den (Evropská filmová cena), londýnský manažer s podivnými sklony Hilditch v Egoyanově psychologickém snímku Feliciina cesta (kanadská výroční cena Genie), funebrák Ray Johnson v přepisu románu Grahama Swifta Poslední přání (Cena NBR), umělecký ředitel lidové divadelní scény Vivian Van Damm ve snímku z válečného Londýna Show začíná (Cena NBR pro herecký soubor; nominace na Zlatý glóbus a na Britskou nezávislou filmovou cenu) nebo odborář Albert Passingham v dramatické rekonstrukci skutečné stávky Vyrobeno v Dagenhamu (nominace na Britskou nezávislou filmovou cenu). Ve své kariéře často ztělesňoval skutečné postavy: Benito Mussolini (Vzestup a pád Duceho), Lavrentij Berija (Uvnitř kruhu), Winston Churchill (Když lvové řvali), J. Edgar Hoover (Nixon), Nikita Chruščov (Nepřítel před branami), Jan XXIII. (Dobry papež). Jako host se ještě objevil v amerických televizních seriálech Tales from the Crypt (Příběhy ze záhroby; + režie – TV), Frasier (uveden v televizi) a v britském seriálu The Street (Ulice), za nějž dostal mezinárodní cenu Emmy. Režiroval symbolický příběh Rawney (Čestné uznání na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech), natočený podle pověsti, již znal od své romské babičky, a pohádkovou komedii Nesahejte na duhu. Za své celoživotní dílo obdržel Empire Award

(1998), Cenu Donostia na Mezinárodním filmovém festivalu v San Sebastián (2002), Cenu Richarda Harrise (2004), udílenou v rámci Britských nezávislých filmových cen, a také byl vyznamenán na londýnském festivalu nezávislého filmu Raindance (2004). V létě 2012 ohlásil definitivní konec plodné kariéry kvůli diagnóze Parkinsonovy nemoci. – *Filmografie (herec, není-li uvedeno jinak)*: Up the Front (1972, Vzhůru na frontu; r. Bob Kellett – TV), The Bankrupt (TV–1972, Ztroskotanec; r. Christopher Morahan), The National Health (1973, Národní zdraví; r. Jack Gold), Her Majesty's Pleasure (TV–1973, Potěšení Jejího Veličenstva; r. Barry Dane), Shoulder to Shoulder (TV–1974, Rameno na rameni; r. Waris Hussein, Moira Armstrongová), Schmoedipus (TV–1974; r. Barry Davis), Inserts (1975, Detaily; r. John Byrum), Royal Flash (1975; r. Richard Lester – V), Kill Two Birds (TV–1976, Dvě mouchy jednou ranou; r. Robert Tronson), Pennies from Heaven (TV–1978, Penízky z nebe; r. Piers Haggard), kr. f. Of Mycenae and Men (TV–1979, O Mykénách a mužích; r. Hugh David), Svítání Zuluů (1979, Zulu Dawn; r. Douglas Hickox), The Long Good Friday (1979, Dlouhý nebezpečný pátek; r. John Mackenzie – V), Flickers (TV–1980, Kino; r. Cyril Coke), Othello (TV–1981; r. Jonathan Miller – TV), Pink Floyd: The Wall (1982, Pink Floyd The Wall; r. Alan Parker), The Honorary Consul (1983, Honorární konzul; r. John Mackenzie – V), The Beggar's Opera (TV–1983, Žebrácká opera; r. Jonathan Miller), Lassiter (1983, Příliš žhavé diamanty; r. Roger Young – V), Cotton Club (1984, The Cotton Club; r. Francis Coppola), Brazil (1985, Brazil; r. Terry Gilliam), Mussolini: The Decline and Fall of Il Duce (TV–1985, Mussolini: Vzestup a pád Duceho; r. Alberto Negrin), The Dunera Boys (TV–1985, Chlapci z Dunery; r. Ben Lewin), kr. f. The Woman Who Married Clark Gable (1985, Žena, která si vzala Clarka Gablea; r. Thaddeus O'Sullivan), Sweet Liberty (1986, Sladká svoboda; r. Alan Alda – TV), Mona Lisa (1986, Mona Lisa; r. Neil Jordan), A Prayer for the Dying (1987, Modlitba za umírající; r. Mike Hodges – V), The Secret Policeman's Third Ball (1987, Třetí ples tajné policie; r. Ken O'Neill; hlas), The Lonely Passion of Judith Hearne (1987, Osamělá vášeň Judith Hearneové; r. Jack Clayton), Rowney (1988, The Raggedy Rowney; + spol. sc., režie), Falešná hra s králikem Rogerem (1988, Who Framed Roger Rabbit; r. Robert Zemeckis), Major League (1989, První liga; r. David S. Ward – V), Bílý policajt s černým srdcem (1989, Heart Condition; r. James D. Parriott), Mermaids (1990, Mořské panny; r. Richard Benjamin – V), The Favour, the Watch and the Very Big Fish (1991, Lásky s rybou; r. Ben Lewin – V), Shattered (1991, Ztracená totožnost; r. Wolfgang Petersen – V), Hook (1991, Hook; r. Steven Spielberg), The Inner Circle (1991, Uvnitř kruhu; r. Andrei Konchalovsky – V), Passed Away (1992, Náš milý nebožtík; r. Charlie Peters – TV), Blue Ice (1992, Modrý led; r. Russell Mulcahy – V), Super Mario Bros. (1993, Super Mario Bros.; r. Rocky Morton, Annabel Jankelová), střm. f. The Big Freeze (1993, Velký mráz; r. Eric Sykes), The Changeling (TV–1993, Pitvora; r. Simon Curtis), World War II: When Lions Roared (TV–1994, Druhá světová válka – Když řvali lvi; r. Joseph Sargent – TV), Rainbow (1995, Nesahejte na duhu; + režie – V), Nixon (1995, Nixon; r. Oliver Stone), anim. f. Balto (1995; r. Simon Wells; hlas), The Secret Agent (1996, Tajný agent; r. Christopher Hampton; + spol. prod. – TV), Michael (1996, Michael; r. Nora Ephronová), TwentyFourSeven (1997, Den co den; r. Shane Meadows – TV), Spice World (1997, Spice World; r. Bob Spiers), Cousin Bette (1997, Madam Bette; r. Des McAnuff – V), Parting Shots (1998, Nepřátelské výpady; r. Michael Winner), Captain Jack (1998, Kapitán Jack; r. Robert Young – TV), Felicia's Journey (1999, Feliciina cesta; r. Atom Egoyan – TV), A Room for Romeo Brass (1999, Pokoj pro Romea Brasse; r. Shane Meadows), The White River Kid (1999, Malí velcí podvodníci; r. Arne Glimcher – V), povídka My Father the Liar (Můj otec lhář; režie) z filmu Tube Tales (TV–1999, Historky z metra – TV), David Copperfield (TV–1999; r. Simon Curtis), Live Virgin (1999, Život panny; r. Jean-Pierre Marois – TV), Don Quixote (TV–1999, Don Quijote; r. Peter Yates – TV), Noriega: God's Favorite (TV–1999, Vyvolený; r. Roger Spottiswoode – V), Nepřítel před branami (2000, Enemy at the Gates; r. Jean-Jacques Annaud), Last Orders (2001, Poslední přání; r. Fred Schepisi – TV), The Lost World (TV–2001, Ztracený svět; r. Stuart Orme – V), Where Eskimos Live (2001, Kde žijí Eskymáci; r. Tomasz Wiszniewski), The Sleeping Dictionary (2001, Se slovníkem v posteli; r. Guy Jenkin – V), Krásná pokojská (2002, Maid in Manhattan; r. Wayne Wang), Il papa buono

(TV–2003, Dobrý papež; r. Ricky Tognazzi – TV), Den of Lions (2003, Lví doupě; r. James Bruce – V), Jarmark marnosti (2004, Vanity Fair; r. Mira Nairová), Beyond the Sea (2004, Za mořem; r. Kevin Spacey – V), Utržený ze řetězu (2004, Unleashed; r. Louis Leterrier), Son of the Mask (2005, Maska Junior; r. Lawrence Guterman – V), Show začíná (2005, Mrs. Henderson Presents; r. Stephen Frears; + spol. prod.), Hranice života (2005, Stay; r. Marc Forster), povídka Pigalle (r. Richard LaGravenese) z filmu Paříži, miluji Tě (2006, Paris, je t'aime), Garfield 2 (2006, Garfield: A Tail of Two Kitties; r. Tim Hill; hlas), Hollywoodland (2006; r. Allen Coulter – V), The Wind in the Willows (TV–2006, Žabákova dobrodružství; r. Rachel Talalayová – TV), Sparkle (2006, Přijít a zazářit; r. Neil Hunter, Tom Hunsinger – TV), Outlaw (2006, Psanec; r. Nick Love – V), Ruby Blue (2007; r. Jan Dunnová), Go Go Tales (2007; r. Abel Ferrara), The Englishman's Boy (TV–2008, Angličan; r. John N. Smith – TV), Soudný den (2008, Doomsday; r. Neil Marshall), Pinocchio (TV–2008, Magická dobrodružství Pinocchia; r. Alberto Sironi – V), Vánoční koleda (2009, A Christmas Carol; r. Robert Zemeckis), Made in Dagenham (2010, Vyrobeno v Dagenhamu; r. Nigel Cole – TV), Will (2011; r. Ellen Perryová), Neverland (TV–2011, Počátek Země Nezemě; r. Nick Willing – TV), Outside Bet (2011, Nejvyšší sázka; r. Sacha Bennett), Sněhurka a lovec (2012, Show White and the Huntsman; r. Rupert Sanders).
-mim-

Kuzui, Kinshiro

KINSHIRO KUZUI (nar. 28. 11. 1925, prefektura Mie), majitel artového kina v Tokiu a později nezávislý filmový producent, který pomohl na svět dílům předních japonských tvůrců Obřad (1971, Gishiki; r. Nagisa Oshima), Ticho (1971, Chinmoku; r. Masahiro Shinoda), Tenshi no kokotsu (1972, Andělská extáze; r. Koji Wakamatsu), Sanka (1972, Chvalozpěv; r. Kaneto Shindo), Matatabi (1973, Putování; r. Kon Ichikawa), Kokoro (1973, Duše; r. Kaneto Shindo) a Himiko (1974; r. Masahiro Shinoda), zemřel 30. dubna 2014 v Tokiu na selhání dýchacího systému. Jeho manželkou byla dramatička, absolventka pražské Karlovy univerzity Shimako Muraiová, která do japonštiny překládala Havlovy, Topolovy a Kunderovy texty a mimo jiné také libreta ke Smetanovým a Janáčkovým operám.
-mim-

Dajan, Assi

ASSI DAJAN (nar. 23. 11. 1945, mošav Nahalal, Jizre'elské údolí), izraelský herec, režisér a scenárista, zemřel 1. května 2014 v Tel Avivu. Hlavní mužské role měl ve snímcích A Walk with Love and Death (1970, Procházka s láskou a smrtí; r. John Huston), Promise at Dawn (1970, Slib za úsvit; r. Jules Dassin), objevil se též ve filmu Delta Force (1986; r. Menahem Golan – TV) a ztělesnil ústřední postavu psychoterapeuta ve velmi úspěšném izraelském televizním seriálu Be Tipul (2005; 2008), známém i z české mutace Terapie. Z jeho režijní tvorby bylo viděno psychologické drama Život podle Agfy (1992, Ha chajim alpy Agfa; + sc.), které získalo Zvláštní uznání poroty na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně 1993. Byl synem ministra obrany Mošeho Dajana.
JR

Zimbalist Jr., Efrem

EFREM ZIMBALIST JR. (nar. 30. 11. 1918, New York), americký herec, zemřel 2. května 2014 v kalifornském městě Solvang. Měl role mimo jiné ve filmech Band of Angels (1957, Kapka krve; r. Raoul Walsh – TV), Bombers B-52 (1957, Bombardéry B-52; r. Gordon Douglas – TV), The Deep Six (1958, Hlubiny; r. Rudolph Maté – TV), The Chapman Report (1962, Chapmanova zpráva; r. George Cukor), Čekej do tmy (1967, Wait Until Dark; r. Terence Young), Airport 1975 (1974, Letiště 1975; r. Jack Smight – TV) nebo Žhavé výstřely (1991, Hot Shots!; r. Jim Abrahams). V roce 1959 získal Zlatý glóbus ex aequo pro nejslibnějšího začínajícího herce. Jeho rodiči byli slavný houslista Efrem Zimbalist Sr. a operní pěvkyně Alma Glucková.
JR

Carlson, Leslie

LESLIE CARLSON (nar. 24. 2. 1933, Mitchell, Jižní Dakota), americký charakterní herec, který v šedesátých letech emigroval do Kanady, zemřel 3. května 2014 v Torontu na rakovinu. Je známý zejména z filmů Davida Cronenberga. Byl viděn v titulech Znak Neptuna (1973, The Neptune Factor; r. Daniel Petrie), McQ (1974; r. John Sturges – TV), Hazardní hra (1977, High-Ballin'; r. Peter Carter), Circle of Two (1980, Lekce lásky; r. Jules Dassin – TV), Videodrome (1982, Videodrom; r. David Cronenberg – TV), Dead Zone (1983, Mrtvá zóna; r. David Cronenberg – V), Moucha (1986, The Fly; r. David Cronenberg), Sing (1989, Zpívání; r. Richard Baskin – TV), Chaindance (1990, Tanec řetězů; r. Allan A. Goldstein – V), K2 (1991, K2; r. Franc Roddam), Morning Glory (1993, Popínavé květy; r. Steven Hilliard Stern – TV) nebo Silver Man (2000, Stříbrný muž; r. Peter Foldy – V).

JR

Samojlovová, Tatjana

TATJANA SAMOJLOVOVÁ (vlastním jménem Tatjana Jevgeněvna Samojlova, nar. 4. 5. 1934, Leningrad – zem. 4. 5. 2014, Moskva) pocházela z rodiny herce Jevgenije Samojlova (1912–2006). Jejím prastrýcem byl věhlasný divadelník Konstantin Sergejevič Stanislavskij (1863–1938). V roce 1937 se celá rodina přestěhovala do Moskvy, kde Tatjana navštěvovala baletní školu při Hudebním divadle Stanislavského a Němiroviče-Dančenka (1945–1947). Pak studovala herectví v Divadelním učilišti B. V. Ščukina (1953–1956) a v roce 1959 absolvovala Státní institut divadelního umění A. B. Lunačarského. Vystřídala angažmá na několika moskevských scénách: Divadlo V. Majakovského (1958–1959), Divadlo E. Vachtangova (1959–1960), Studiové divadlo filmového herce (1967–1992) a Divadlo současné hry (od roku 1994). Před kamerou debutovala menší úlohou dívky Marie v adaptaci povídky Jacka Londona Mexikánec. Mezinárodní věhlas jí zajistila hned její druhá filmová role v poetickém protiválečném dramatu Michaila Kalatozova Jeřábi táhnou, který na osobní tragédii moskevské dívky Veroniky ukazuje, jak krutě válka zasáhla do mladých životů. Na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes 1958 získal film Zlatou palmu a porota ocenila zvláštním uznáním i herecký výkon Samojlovové. Kalatozov jí světil též ústřední ženskou postavu geoložky Táni v dobrodružném dramatu z jakutské tajgy Neodeslaný dopis. Popularitu jí přinesla i role estrádní zpěvačky Nataši ve francouzsko-sovětské komedii Léon Garros hledá přítele. Herečka dostala řadu mezinárodních nabídek včetně Hollywoodu. Sovětský režim jí však práci v zahraničí neumožnil, kromě úloh ve filmech z frontových linií druhé světové války: sovětská radiotelegrafistka-rozvědčice Lydie Bezenkovová v maďarském snímku Alba Regia a ruská milenka nacistického důstojníka Soňa v italsko-sovětské koproduci Šli na východ. Po stagnaci kariéry v polovině 60. let slavila znovu velký úspěch jako představitelka titulní hrdinky Zarchiho adaptace románu L. N. Tolstého Anna Karenina, kde měla za partnera v roli Vronského svého prvního manžela Vasilije Lanového (1934–2021). V polovině 70. let Samojlovová zcela zmizela z filmových pláten, kde se připomněla menšími rolemi až o dvě desetiletí později. Kromě ocenění za konkrétní tvůrčí počiny se dočkala též souhrnných poct: Zvláštní cena za přínos filmu na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes 1990, Národní umělkyně Ruska (1992), Zvláštní cena za mimořádný přínos světové kinematografii na Mezinárodním filmovém festivalu v Moskvě 2007, státní vyznamenání Ruské federace Řád cti (2009). Vznikly o ní dokumenty Tragičeskaja pauza ili Taťjanin děň (1997, Tragická pauza aneb Taťjanin den; r. Artur Zarikovskij), Taťjana Samojlova: Pjaťděsat let odinočevstva (2007, Padesát roků samoty; r. Gennadij Kurlajev), Taťjana (2009; r. Alexandr Stoljarov) z cyklu Ostrova (Ostrovy). Jejími manželi byli herec Vasilij Lanovoj (1954–1958), spisovatel, novinář a scenárista Valerij Osipov (1959–1968), cirkusový administrátor Eduard Maškovič (1968–1973) a spisovatel a filmový režisér Solomon Šulman (1974–1977). Herectví se věnoval také její bratr Alexej Samojlov (nar. 1945). – *Filmografie*: Mexikánec (1955, Mexikanec; r. Vladimir Kaplunovskij), Jeřábi táhnou (1957, Leťat žuravli; r. Michail Kalatozov), Neodeslaný dopis (1959, Nėotpravlennoje pismo; r. Michail Kalatozov), Léon Garros hledá přítele (1960, Leon Garros iščet druga/20000 lieues sur la terre; r. Marcello Pagliero), Alba Regia (1960, Alba Regia; r. Mihály Szemes), Šli na

východ (1963, Italiani brava gente; r. Giuseppe De Santis), Anna Kareninová (1967, Anna Karenina; r. Alexandr Zarchi), Konkurs prodolžajetsja. Iogann Sebast'jan Bach (TV–1971, Konkurs pokračuje. Johann Sebastian Bach; r. Nikolaj Chrobko), kr. f. Gorod na Kavkaze (1972, Město na Kavkaze; r. Leonid Berdičevskij), Dlinnaja doroga v korotkij děň (1972, Dlouhá cesta v krátkém dni; r. Timofej Levčuk), nedokončený f. Něčajannyje radosti (1972, Neúmyslné radosti; r. Rustam Chamdamov), Není návratu (1973, Vozvrata nět; r. Alexej Saltykov), Okean (1973, Oceán; r. Jurij Vyšinskij), Nejdražší zlato světa (1975, Brillianty dlja diktatury proletariata; r. Grigorij Kromanov), Anna Karamazoff (1991, Anna Karamazovová; r. Rustam Chamdamov), Mama (1999, Mami; r. Děnis Jevstignějev), 24 časa (2000, 24 hodin; r. Alexandr Ataněsjan), Mars (2004; r. Anna Melikjanová), Moskovskaja saga (2004, Moskevská sága; r. Dmitrij Barščevskij), Daleko ot Sanset bulvara (2005, Daleko od Sunset Boulevardu; r. Igor Minajev), Nirvana (2008; r. Igor Vološin). -fik-

Gaven, Jean

JEAN GAVEN (nar. 16. 1. 1918, Saint-Rome-de-Cernon, Aveyron), francouzský herec, zemřel 5. května 2014 v Paříži. Vytvořil řadu výrazných vedlejších charakterních postav mimo jiné ve snímcích Kdyby všichni chlapi světa (1956, Si tous les gars du monde...; r. Christian-Jaque), La loi des rues (1956, Zákon ulic; r. Ralph Habib – V), Čarodějky ze Salemu (1957, Les sorcières de Salem; r. Raymond Rouleau), Léon Garros hledá přítele (1960, Leon Garros iščot druga; r. Marcel Pagliero), Nevítaný dědic (1962, Le bateau d'Émile; r. Denys de La Patellière), Past na Popelku (1965, Piège pour Cendrillon; r. André Cayatte), Paša (1967, Le pacha; r. Georges Lautner), Cestující v dešti (1970, Le passager de la pluie; r. René Clément), Un aller simple (1971, Bez zpáteční jízdenky; r. José Giovanni – TV), Who Is Killing the Great Chefs of Europe? (1978, Kdo zabíjí nejlepší evropské šéfkuchaře?; r. Ted Kotcheff – TV), L'été meurtrier (1983, Vražedné léto; r. Jean Becker – TV) nebo L'oeil écarlate (1993, Výstražné znamení; r. Dominique Roulet – TV). Jeho ženou byla od roku 1957 herečka Dominique Wilmsová. JR

Campo, Gianni Da

GIANNI DA CAMPO (nar. 8. 2. 1943, Benátky, Benátsko), italský režisér, scenárista, překladatel a literární historik, specialista na dílo Georgese Simenona, zemřel 6. května 2014 v Benátkách. Ve svých filmech se často zabývá tematikou katolické církve, homosexuality a feminismu. Kromě kr. filmu I parenti (1969, Rodiče; + sc.) natočil pouze tři celovečerní filmy: psychologické drama o chlapci, kterého pošlou rodiče do internátní katolické školy, Pagine chiuse (1969, Zavřené stránky; + sc.), komedie o důvěrném setkání dívky s chlapcem v benátském hotelu La ragazza di passaggio (1970, Dívka z pasáže; + sc.) a psychologické drama o učiteli, jenž nalezne pochopení pro svého žáka, Il sapore del grano (1986, Chuť zrní; + sc.). -jš-

Hopkins, Antony

ANTONY HOPKINS (nar. 21. 3. 1921, Londýn), anglický filmový a televizní skladatel, dirigent a pianista, který zkomponoval doprovod například ke snímku Billy Budd (1962; r. Peter Ustinov – TV), zemřel 6. května 2014. JR

Mowat, Farley

FARLEY MOWAT (nar. 12. 5. 1921, Belleville, Ontario), kanadský ochránce divoké přírody a spisovatel knih pro mládež, zemřel 6. května 2014 v Port Hope v kanadské provincii Ontario. V české televizi byla uvedena zpracování jeho předloh A Whale for the Killing (TV–1981, Nezabíjejte velrybu!; r. Richard T. Heffron – TV), Never Cry Wolf (1983, Volání vlků; r. Carroll Ballard – TV), Lost in the Barrens (TV–1990, Ztraceni v pustinách; r. Michael Scott – TV), Lost in the Barrens II: The Curse of the Viking Grave (TV–1991, Kletba Vikingova hrobu; r. Michael Scott – TV) a The Snow Walker (2003, Ve stínu lovce; r. Charles Martin Smith – V). -mim-

Olvis, Wiliam

WILIAM OLVIS (nar. 23. 12. 1957, Portland, Oregon), americký filmový skladatel, který napsal hudbu ke snímkům Kill Me Again (1989, Zabij mě znovu; r. John Dahl – TV), Red Rock West (1993; r. John Dahl) či Separate Lives (1995, Oddělené životy; r. David Madden) nebo k populárnímu televiznímu seriálu Dr. Quinn, Medicine Woman (1993–1997, Doktorka Quiniová – TV) zemřel na rakovinu hrtanu 6. května 2014 v kalifornském Malibu Beach. JR

Genaro, Tony

TONY GENARO (nar. 15. 10. 1941, Gallup, Nové Mexiko), americký charakterní herec, zemřel 7. května 2014 v Hollywoodu. Hrál epizodní role mimo jiné ve filmech La Bamba (1987; r. Luis Valdez – V), The Milagro Beanfield War (1988, Válka o fazolové pole; r. Robert Redford – TV), Tremors (1989, Chvění; r. Ron Underwood – V), Proměna (1991, Switch; r. Blake Edwards), The Waterdance (1991, Tanec na vodě; r. Neal Jimenez, Michael Steinberg – TV), Mrazivá vášeň (1992, Final Analysis; r. Phil Jouanou), Equinox (1992, Equinox – den zúčtování; r. Alan Rudolph – V), Heart and Souls (1993, Srdce a duše; r. Ron Underwood – V), Speechless (1994, Bez řečí; r. Ron Underwood – V), Čarodějky (1996, The Craft; r. Andrew Fleming), Fenomén (1996, Phenomenon; r. Jon Turteltaub), Zorro: Tajemná tvář (1998, The Mask of Zorro; r. Martin Campbell), Velký Joe (1998, Mighty Joe Young; r. Ron Underwood), Auggie Rose (2000, Dvojník; r. Matthew Tabak – V), Double Take (2000, Super finta; r. George Gallo – V), Kurs sebeovládání (2003, Anger Management; r. Peter Segal), Sueño (2005, Americký sen; r. Renée Chabriaová – TV), World Trade Center (2006, World Trade Center; r. Oliver Stone), The Soloist (2009, Sólista; r. Joe Wright – V) nebo Coming & Going (2011, Lež má krátké nohy; r. Edoardo Ponti – TV). JR

Fljarkovskij, Alexandr

ALEXANDR FLJARKOVSKIJ (nar. 6. 7. 1931, Leningrad, dnes Petrohrad), přední ruský skladatel a autor řady oblíbených písní, zemřel 8. května 2014 v Moskvě. Napsal také hudbu k filmům Dívčí jaro (1960, Děvičja vesna; r. Venjamin Dorman, Genrich Oganisjan), Dospělé děti (1961, Vzroslyje děti; r. Villen Azarov), Veselé historky (1962, Vesjolyje istorii; r. Venjamin Dorman), Výstřel v mlze (1963, Vystrel v tumaně; r. Anatolij Dobrovskij, Alexandr Seryj), Semaforey na zelenou (1965, Zeljonyje ogoňki; r. Villen Azarov), Ještě jednou o lásce (1968, Ješčo raz pro ljubov; r. Georgij Natanson), Ruské pole (1971, Russkoje pole; r. Nikolaj Moskalenko), Boj po vítězství I, II (1972, Boj posle pobedy; r. Villen Azarov), Žertík (1976, Rozygryš; r. Vladimir Meňšov) nebo Lék proti strachu (1978, Lekarstvo protiv stracha; r. Albert Mkrtčjan). JR

Maloneová, Nancy

NANCY MALONEOVÁ (nar. 19. 3. 1935, New York), americká televizní herečka, producentka a režisérka, zemřela na leukemii v kalifornském městě Duarte 8. května 2014. Hrála například ve filmech The Man Who Loved Cat Dancing (1973, Muž, který miloval Kočičí tanec; r. Richard C. Sarafian – TV) nebo Kozoroh jedna (1977, Capricorn One; r. Peter Hyams). JR

Pogonatová, Margareta

MARGARETA POGONATOVÁ (nar. 6. 3. 1933, Jasy, dnes Moldavská župa), rumunská filmová, divadelní a televizní herečka, zemřela 11. května 2014 v Bukurešti. Objevila se například ve filmech Pohádka o věčném mládí (1968, Tinerete fara batrînete; r. Elisabeta Bostanová, Nicolae Codrescu), Legenda (1968, Apoi s-a nascut „Legenda“; r. Andrei Blaier), Věno kněžny Ralu (1970, Zestrea domnitei Ralu; r. Dinu Cocea), Pope Joan (1972, Papežka Jana; r. Michael Anderson – TV), Láska začíná v pátek (1972, Dragostea incepe vineri; r. Virgil Calotescu), Poslední představení (1974, Actorul si salbaticii; r. Manole Marcus) nebo Setkání po létech (1977, Regasirea; r. Stefan Traian Roman). JR

Borchersová, Cornell

CORNELL BORCHERSOVÁ (vlastním jménem Cornelia Bruch, nar. 16. 3. 1925, Heydekrug, Memelland, dnes Šilute, Litva), německá herečka, která krátce působila v Hollywoodu a za postavu adoptivní matky v britském dramatu *The Divided Heart* (1954, *Rozdělené srdce*; r. Charles Crichton) dostala Cenu BAFTA, zemřela 12. května 2014 v Bavorsku. Měla hlavní role také ve filmech *The Big Lift* (1950, *Letecký most*; r. George Seaton – V), *Die Lüge* (1950, *Lež*; r. Gustav Fröhlich), *Das ewige Spiel* (1951, *Věčná hra*; r. František Čáp), *Schwarze Augen* (1951, *Černé oči*; r. Géza von Bolvary), *Abenteuer in Wien* (1952, *Dobrodružství ve Vídni*; r. Emil Edwin Reinert), *Dům života* (1952, *Haus des Lebens*; r. Karl Hartl), *Maxie* (1954; r. Eduard von Borsody), *Oasis* (1955, *Oáza*; r. Yves Allégret), *Never Say Goodbye* (1955, *Nikdy neříkej sbohem*; r. Jerry Hopper), *Istanbul* (1956; r. Joseph Pevney), *Rot ist die Liebe* (1957, *Červená je láska*; r. Karl Hartl) a *Flood Tide* (1957, *Příliv*; r. Abner Biberman). Na konci 50. let se stáhla do ústraní a věnovala se rodině. -mim-

Giger, H. R.

H. R. GIGER (vlastním jménem Hans Rudolf Giger, nar. 5. 2. 1940, Chur, Graubünden), švýcarský malíř a sochař, tvůrce takzvaného biomechanického surrealismu, který proslul výtvarnou spoluprací na podobě titulního mimozemšťana ve filmu *Vetřelec* (1979, *Alien*; r. Ridley Scott), jež mu vynesla Oscara v kategorii vizuálních efektů, podlehl 12. května 2014 ve švýcarském Curychu zraněním po pádu. Kromě dalších děl a odvozenin *Vetřelce* se podílel ještě například na tricích sci-fi thrilleru *Mutant* (1995, *Species*; r. Roger Donaldson). -mim-

Peduto, Ralph

RALPH PEDUTO (nar. 9. 3. 1942, Jersey City, New Jersey), americký herec a dramatik, zemřel 12. května 2014 na leukemii v kalifornském Santa Cruz. Vesměs vedlejší role vytvořil mimo jiné ve snímcích *True Believer* (1989, *Obhájce pravdy*; r. Joseph Ruben – V), *Mrs. Doubtfire – táta v sukni* (1993, *Mrs. Doubtfire*; r. Chris Columbus), *Kšefty s tátou* (1994, *Getting Even with Dad*; r. Howard Deutch), *Skála* (1996, *The Rock*; r. Michael Bay), *Policajt ze San Franciska* (1997, *Metro*; r. Thomas Carter), *Doktor Flastr* (1998, *Patch Adams*; r. Tom Shadyac) či *Just One Night* (2000, *Příběh jedné noci*; r. Alan Jacobs – TV). JR

Szécsényi, Ferenc

FERENC SZÉCSÉNYI (nar. 23. 3. 1922, Sárszentmihály, Fejér), vynikající maďarský kameraman, zemřel v Maďarsku 15. května 2014. Snímal například tituly *Pan profesor Hannibal* (1956, *Hannibál tanár úr*; r. Zoltán Fábri), *Železný květ* (1957, *Vasvirág*; r. János Herskó), *Služka* (1958, *Édes Anna*; r. Zoltán Fábri), *Důstojnická čest* (1960, *Alázatosan jelentem*; r. Mihály Szemes), *Dravec* (1961, *Dúvad*; r. Zoltán Fábri), *Ztracený ráj* (1961, *Elveszett paradicsom*; r. Károly Makk), *Země andělů* (1962, *Angyalok földje*; r. György Révész), *Předposlední člověk* (1963, *Az utolsó előtti ember*; r. Károly Makk), *Jak se máte, mladý muži?* (1963, *Hogy állunk, fiatalember?*; r. György Révész), *Ano* (1963, *Igen*; r. György Révész), *Věčný tanec* (1964, *Az életbe táncsoltatott leány*; r. Tamás Banovich), *Chladné dny* (1966, *Hideg napok*; r. András Kovács), *Jak ty stromy běží* (1967, *...Hogy szaladnak a fák*; r. Pál Zolnay), *Jagerské hvězdy I., II.* (1968, *Egri csillagok*; r. Zoltán Várkonyi), *Od vítězství k vítězství* (1973, *Csinom Palkó*; r. Márton Keleti), *Netopýří zámek* (1975, *Két pont között a legrövidebb görbe*; r. György Révész), *Miklós Akli* (1986, *Akli Miklós*; r. György Révész) nebo *Někde v Maďarsku* (1987, *Valahol Magyarországon*; r. András Kovács). JR

Pohland, Hansjürgen

HANSJÜRGEN POHLAND (vlastním jménem Jason Pohland, nar. 4. 12. 1934, Berlín), německý režisér a producent krátkých filmů, jeden ze signatářů Oberhausenského manifestu (1962), který měl obrodit německou kinematografii, se utopil 17. května 2014 v Mandelieu-la-Napoule ve francouzském departementu Alpes-Maritimes. Z jeho skromné celovečerní

tvorby je nejvýznamnějším počinem adaptace novely Güntera Grasse *Katze und Maus* (1966, *Kočka a myš*; + spol. sc., prod.). -mim-

Belková, Jana

JANA BELKOVÁ (rozená Lazová; nar. 15. 4. 1976, Bratislava – zem. 18. 5. 2014, Bratislava) slovenská dětská herečka, která měla mimo jiné role ve snímcích *Explózia* (TV–1981; r. Anton Moravčík) nebo *Muž nie je žiaduci* (1983; r. Jozef Zachar), spáchala 18. května 2014 v Bratislavě sebevraždu kvůli smrtelné nemoci. -švr-

Gérard, M. Philippe

M. PHILIPPE GÉRARD (vlastním jménem Philippe Bloch, nar. 13. 9. 1924, São Paulo), francouzský hudební skladatel, jehož písně zpívali Yves Montand, Juliet Gréco i Edith Piaf, zemřel 18. května 2014 v Paříži. Složil mimo jiné titulní píseň z proslulého kriminálního thrilleru *Du rififi chez les hommes* (1955, *Rvačka mezi muži*; r. Jules Dassin – TV), hudební doprovod ke snímkům *Folies-Bergère* (1956; r. Henri Decoin), *L'étrange Monsieur Steve* (1957, *Podivný pan Steve*; r. Raymond Bailly), *Přátelé na neděli* (1958, *Les copains du dimanche*; r. Henri Aisner), *La carapate* (1978, *Útek*; r. Gérard Oury – V) a k filmům Alaina Resnais *La vie est un roman* (1983, *Život je román – V*) a *Mélo* (1986). -mim-

Vale, Jerry

JERRY VALE (nar. 8. 7. 1930, Bronx, New York), americký zpěvák, který se také objevil ve filmech *Mafiáni* (1990, *Goodfellas*; r. Martin Scorsese), *Casino* (1995; r. Martin Scorsese) nebo *No Tomorrow* (1998, *Bez šance*; r. Master P – TV), zemřel v kalifornském Palm Springs 18. května 2014. JR

Varini, Carlo

CARLO VARINI (nar. 16. 8. 1946, Ascona, Tessin, Švýcarsko), kameraman francouzsko-švýcarského původu, zahynul při požáru svého domu 18. května 2014 ve francouzském městě Cathervielle, Haute-Garonne. Vedle řady dokumentárních děl snímal mimo jiné hrané filmy *Le dernier combat* (1983, *Poslední bitva*; r. Luc Besson – V), *Subway* (1985, *Podzemka*; r. Luc Besson – V), *Jedna nebo dvě ženy* (1985, *Une femme ou deux*; r. Daniel Vigne), *Genesis* (1986; r. Mrinal Sen), *Magická hlubina* (1988, *Le grand bleu*; r. Luc Besson), *Slavíci v kleci* (2004, *Les choristes*; r. Christophe Barratier), *Incontrôlable* (2006, *Neřízená střela*; r. Raffy Shart – V), *Odette Toulemonde* (2006, *Odette Toulemondeová*; r. Eric-Emmanuel Schmitt – TV), *Zone libre* (2007, *Svobodná zóna*; r. Christophe Malavoy – TV) nebo dok. *Hitler v Hollywoodu* (2010, *Hitler à Hollywood*; r. Frédéric Sojcher). JR

Willis, Gordon

GORDON WILLIS (vlastním jménem Gordon Hugh Willis, nar. 28. 5. 1931, Astoria, Queens, New York – zem. 18. 5. 2014, North Falmouth, Massachusetts, na rakovinu) pocházel z rodiny broadwayských tanečníků. Díky kontaktům otce, který pracoval jako maskér v brooklynském studiu Warner Brothers, mohl být asistentem u filmů natáčených v New Yorku a začal se zajímat o fotografii. Během korejské války narukoval k letectvu, kde se podílel na natáčení dokumentárních a výcvikových snímků. Po návratu do civilu získal odborovou průkazku a jako asistent pracoval na reklamních šotech a také na dokumentech. K samostatné tvorbě se dostal až na sklonku 60. let. Jeho často nedocenená průkopnická práce s minimálním světlem, charakteristická například pro oba díly *Kmotra*, změnila do té doby zavedené hollywoodské postupy i způsob diváckého vnímání filmu. Především v 70. letech byl jeho tvůrčí vliv nepopiratelný, ať se jednalo o stěžejní tituly Woodyho Allena či paranoidní thriller Alana J. Pakuly. Měl sice jen dvě nominace na Oscara (*Zelig*, *Kmotr III*), ale získal mimo jiné dvakrát Cenu NSFC (spol. *Pohled společnosti Parallax* a *Kmotr II*; *Penízky z nebe*), jednou Cenu NYFCC (*Zelig*) a čtyři nominace na Cenu BAFTA (Všichni prezidentovi muži, *Manhattan*; *Zelig* – za kameru a za zvláštní efekty). Za celoživotní dílo byl oceněn

Americkou společností kameramanů (ASC; 1994) a na sklonku života se konečně dočkal zvláštního Oscara (2009) za „nepřekonatelné mistrovství světla, stínu, barvy a pohybu“. Učinil jeden nepodařený pokus o režii thrillerem o dívce, ohrožované lesbickou sousedkou, Okna, za nějž dostal nominaci na Zlatou malinu. Jeho syn Gordon Willis, Jr. je kameramanem a režisérem reklamních spotů. – *Filmografie (kamera, není-li uvedeno jinak)*: End of the Road (1969, Konec cesty; r. Aram Avakian), Loving (1970, Milování; r. Irvin Kershner – TV), The Landlord (1970, Pan domácí; r. Hal Ashby – TV), The People Next Door (1970, Lidé od vedle; r. David Greene), Little Murders (1971, Vraždičky; r. Alan Arkin), Klute (1971; r. Alan J. Pakula – TV), The Godfather (1972, Kmotr; r. Francis Ford Coppola – V), Bad Company (1972, Mizerná banda; r. Robert Benton – TV), Up the Sandbox (1972, Příběhy z pískoviště; r. Irvin Kershner – TV), The Paper Chase (1973, Papírová honička; r. James Bridges – TV), Pohled společnosti Parallax (1974, The Parallax View; r. Alan J. Pakula), The Godfather Part II (1974, Kmotr II; r. Francis Ford Coppola – V), The Drowning Pool (1975, Návrat Lew Harpera; r. Stuart Rosenberg – TV), Všichni prezidentovi muži (1976, All the President's Men; r. Alan J. Pakula), Annie Hall (1977, Annie Hall; r. Woody Allen), September 30, 1955 (1977, 30. září 1955; r. James Bridges), Interiors (1978, Interiéry; r. Woody Allen – TV), Comes a Horseman (1978, Přijíždí jezdec; r. Alan J. Pakula – TV), Manhattan (1979; r. Woody Allen – TV), Windows (1980, Okna; + režie), Stardust Memories (1980, Vzpomínky na Hvězdný prach; r. Woody Allen – TV), Pennies from Heaven (1981, Penízky z nebe; r. Herbert Ross), A Midsummer Night's Sex Comedy (1982, Sex noci svatojánské; r. Woody Allen – V), Zelig (1983; r. Woody Allen – TV), The Lost Honor of Kathryn Beck (TV–1984, Ztracená čest Kathryn Beckové; r. Simon Langton), Broadway Danny Rose (1984, Danny Rose z Broadwaye; r. Woody Allen – V), Purpurová růže z Káhiry (1985, The Purple Rose of Cairo; r. Woody Allen), Perfect (1985, Dokonalí; r. James Bridges – TV), The Money Pit (1986, Dům za všechny peníze; r. Richard Benjamin – TV), The Pick-up Artist (1987, Sukničkář; r. James Toback – V), Bright Lights, Big City (1988, Zářivá světla velkoměsta; r. James Bridges – V), Presumed Innocent (1990, Podezření; r. Alan J. Pakula – V), The Godfather Part III (1990, Kmotr III; r. Francis Ford Coppola – V), V moci posedlosti (1993, Malice; r. Harold Becker), Tichý nepřítel (1997, The Devil's Own; r. Alan J. Pakula). -mim-

Avlošenko, Vadim

VADIM AVLOŠENKO (nar. 3. 7. 1940, Kujbyšev, Novosibirská oblast), ruský filmový kameraman, který snímal mimo jiné tituly Věrnost (1965, Vernost; r. Pjotr Todorovskij) a Záhada souhvězdí Orionu (1981, Petlja Oriona; r. Vasilij Levin), zemřel 19. května 2014 v Moskvě.

JR

Missiroli, Mario

MARIO MISSIROLI (nar. 13. 3. 1934, Bergamo, Lombardie, Itálie), italský divadelní, filmový a televizní režisér, scenárista a dramaturg, zemřel 19. května 2014 v Turínu. V divadle začínal jako asistent režiséra Giorgia Strehlera a ve filmu u Valeria Zurliniho, s nímž také spolupracoval na filmu Rodinná kronika (1962, Cronaca familiare). Pro televizi režíroval zejména adaptace různých divadelních a literárních předloh. Natočil jediný celovečerní film La bella di Lodi (1963, Kráska z Lodi + spol. sc.), komedii o milostném vztahu dvou lidí z odlišných sociálních vrstev podle stejnojmenného románu Alberta Arbasina, která bývá některými filmovými historiky řazena k takzvanému novému italskému filmu. Je považován za průkopníka moderního italského divadla; v letech 1976–1985 byl ředitelem turínské scény Teatro Stabile.

-jš-

Pándy, Lajos

LAJOS PÁNDY (nar. 31. 3. 1922, Pribeta, Nitranský kraj), maďarský herec, který byl viděn ve snímcích Požár (1948, Tűz; r. Imre Apáthi), Žhavé lány (1949, Forró mezők; r. Imre Apáthi), Pro 14 životů (1954, Elértjel; r. Zoltán Fábri), Na císařův rozkaz (1956, A császár parancsára; r. Frigyes Bán), Dvě přiznání (1957, Két vallomás; r. Márton Keleti), Bouřlivá noc (1960, Négyen

az árban; r. György Révész), Všichni jsou nevinní? (1961, Mindenki ártatlan?; r. György Palásthy), Jagerské hvězdy (1968, Egri csillagok; r. Zoltán Várkonyi) či Stal jsem se mužem zákona (1972, Hekus lettem; r. Tamás Fejér), zemřel v Budapešti 19. května 2014. JR

Murrayová, Barbara

BARBARA MURRAYOVÁ (nar. 27. 9. 1929, Londýn), uznávaná anglická divadelní herečka, podlela 20. května 2014 ve Španělsku infarktu. Často účinkovala v televizi, ale měla výrazné role v řadě filmů, například Passport to Pimlico (1948, Pas do Pimlica; r. Henry Cornelius – TV), Another Man's Poison (1951, Jed pro jiného muže; r. Irving Rapper), The Frightened Man (1951, Vyděšený muž; r. John Gilling), Doktor hledá místo (1957, Doctor at Large; r. Ralph Thomas), Campbell's Kingdom (1957, Campbellovo království; r. Ralph Thomas – TV), A Cry from the Streets (1958, Křik z ulice; r. Lewis Gilbert), Doctor in Distress (1963, Doktor v nesnázích; r. Ralph Thomas – TV). -mim-

Adamsová, Jane

JANE ADAMSOVÁ (vlastním jménem Betty Jean Bierce, nar. 7. 8. 1918, San Antonio, Texas), americká herečka, známá z běčkových snímků studia Universal, například House of Dracula (1945, Drákulův dům; r. Erle C. Kenton) nebo Smooth as Silk (1946, Hladký jako hedvábí; r. Charles Barton), zemřela 21. května 2014 v Bellinghamu ve státě Washington. V roce 1953 herectví zanechala. Nelze ji zaměňovat s americkou herečkou téhož jména (nar. 1965; mimo jiné nominace na Zlatý glóbus za vedlejší roli v televizním seriálu Na velikosti záleží). -mim-

Albani, Romano

ROMANO ALBANI (nar. 25. 9. 1945, Livorno, Toskánsko), italský kameraman, zemřel 21. května 2014 v Římě. Začínal v první polovině 70. let jako asistent kamery u Luciana Tovoliho. Snímal filmy italských i zahraničních (zejména amerických) filmařů. V 90. letech pobýval několikrát v České republice při natáčení série pěti (s výjimkou druhého dílu) koprodukčních fantastických pohádek Lamberta Bavy Fantagirò (TV–1991–1995, Princezna Fantagirò – TV). – *Filmografie:* (neúplná; kamera, není-li uvedeno jinak) Dimenticare Venezia (1979, Zapomenout na Benátky; r. Franco Brusati – TV), Inferno (1980; r. Dario Argento – TV), Matka Ebe (1985, Mamma Ebe; r. Carlo Lizzani), Troll (1986; r. John Carl Buechler – TV), Lo zio indegno (1989, Strýček za všechny peníze; r. Franco Brusati – TV), Voglia di vivere (TV–1991, Dotknout se hvězdy; r. Lodovico Gasparini – TV), Due volte vent'anni (TV–1993, Dvakrát dvacet let; r. Livia Giampalmoová – TV), Desideria e l'anello del drago (TV–1994, Dračí prsten; r. Lamberto Bava – TV), Il Tesoro di Damasco (TV–1998, Poklad královny pouště; r. José María Sánchez – TV), L'elefante bianco (TV–1998, Bílý slon; r. Gianfranco Albano – TV), Fine secolo (TV–1999, Přízraky na konci století; r. Gianni Lepre – TV). -jš-

Cowles, Matthew

MATTHEW COWLES (nar. 28. 9. 1944, New York), americký herec, zemřel 22. května 2014 v New Yorku. Měl role mimo jiné ve filmech Já, Natálie (1969, Me, Natalie; r. Fred Coe), Nemocnice (1971, The Hospital; r. Arthur Hiller), The Friends of Eddie Coyle (1973, Přátelé Eddieho Coylea; r. Peter Yates – TV), The World According to Garp (1982, Svět podle Garpa; r. George Roy Hill – V), Eddie Macon's Run (1983, Útěk Eddieho Macona; r. Jeff Kanew – TV), The Money Pit (1986, Dům za všechny peníze; r. Richard Benjamin – TV), Stars and Bars (1986, Pravý Američan; r. Pat O'Connor – V), Brenda Starr (1986; r. Robert Ellis Miller – TV), Bílý tesák 2 (1994, White Fang: Myth of the White Wolf; r. Ken Olin), The Cowboy Way (1994, Cesta kovbojů; r. Gregg Champion – V), Porotce (1996, The Juror; r. Brian Gibson), Sestřička Betty (1999, Nurse Betty; r. Neil LaBute), Trainwreck: My Life as an Idiot (2007, Můj život idiota; r. Tod Harrison Williams – V), Veronica Decides to Die (2009, Veronika se rozhodla zemřít; r. Emily Youngová – V) nebo Prokletý ostrov (2009, Shutter Island; r. Martin Scorsese). Jeho druhou ženou byla od roku 1983 herečka Christine Baranská (nar. 1952). JR

Woringer, Bernard

BERNARD WORINGER (nar. 4. 10. 1931, Štrasburk), francouzský herec, jehož nejznámější rolí byl Porthos ve dvoudílné verzi Tří mušketýrů (1961, Les trois mousquetaires; r. Bernard Borderie), zemřel 22. května 2014 v Puteaux, Hauts-de-Seine. Účinkoval převážně na jevišti a v televizi, ale další vedlejší úlohy měl také ve filmech Angelika, markýza andělů (1964, Angélique, marquise des anges; r. Bernard Borderie), Monkeys, Go Home! (1966, Opice, jděte domů!; r. Andrew V. McLaglen), Sicilský klan (1969, Le clan des Siciliens; r. Henri Verneuil) a Enigma (1982; r. Jeannot Szwarc – TV). -mim-

Davis, Vince

VINCE DAVIS (vlastním jménem James Vincent Davis, nar. 9. 6. 1954, Dallas, Texas), americký herec, zemřel 23. května 2014 v Dallasu. Vystupoval v řadě uvedených televizních seriálů (mimo jiné Dallas nebo Walker, Texas Ranger) a menší role měl mimo jiné ve filmech Problem Child (1990, Ten kluk je postrach; r. Dennis Dugan – V), Leap of Faith (1992, Muž zázraků; r. Richard Pearce – V) a Pistolnice (1994, Bad Girls; r. Jonathan Kaplan). JR

Freemanová, Mona

MONA FREEMANOVÁ (nar. 9. 6. 1926, Baltimore, Maryland), americká herečka, která začínala jako modelka a která svou filmovou kariéru ukončila na sklonku 50. let, zemřela v kalifornském Beverly Hills 23. května 2014. Jako dospívající dívka se objevila například v titulu O Velkou cenu (1944, National Velvet; r. Clarence Brown), později hrála mimo jiné ve snímcích Dědička (1949, The Heiress; r. William Wyler) nebo Battle Cry (1955, Válečný pokřik; r. Raoul Walsh – V). Jejím manželem byl herec Jack Ellis (1907–1992). Dcera Monie Ellisová (nar. 1947) byla také herečkou. JR

Gottlieb, Michael

MICHAEL GOTTLIEB (nar. 12. 4. 1945, New York), americký režisér reklamních spotů, který na sebe upozornil celovečerní prvotinou, fantastickou romantickou komedií Mannequin (1987, Figurína; + spol. sc. – V), zemřel 23. května 2014 při motocyklové nehodě poblíž kalifornského města La Cañada Flintridge. Jeho další veselohry The Shrimp on the Barbie (1990, Přítel z pekla – V), Pan chůva neboli osobní strážce (1992, Mr. Nanny; + spol. sc.) a A Kid in King Arthur's Court (1995, Yankee na dvoře krále Artuše – V) už takový ohlas neměly, takže se raději věnoval produkci videoher (například série Mortal Kombat). Jeho bratr Carl Gottlieb (nar. 1938) byl známým scenáristou (například Čelisti), ale také epizodním hercem, televizním režisérem a producentem. -mim-

Pastuchov, Nikolaj

NIKOLAJ PASTUCHOV (nar. 13. 5. 1923, Suraž, Gomelská gubernie), ruský herec, který vytvořil výrazné role ve snímcích Strýček Váša (1971, Ďaďa Vaša; r. Andrej Michalkov-Končalovskij), S tebou i bez tebe (1973, S toboj i bez tjbja; r. Rodion Nachapetov), Svůj mezi cizími (1974, Svoj sredi čužich, čužoj sredi svoich; r. Nikita Michalkov), Otrokyně lásky (1975, Raba ljubvi; r. Nikita Michalkov), Od úsvitu do úsvitu (1975, Ot zari do zari; r. Gavriil Jegiazarov), Nedokončená skladba (1976, Něokončennaja pjesa dlja mehaničeskogo pianino; r. Nikita Michalkov), Oblomov (1979, Něskolko dněj iz žizni I. I. Oblomova; r. Nikita Michalov), Den svatby je třeba upřesnit (1979, Děň svadby pridotsja utočnit; r. Stěpan Pučičan), The Russia House (1990, Ruský dům; r. Fred Schepisi – V), Zatěrjannyj v Sibiri (1991, Ztracený v Sibiři; r. Alexandr Mitta – TV), Policejní akademie 7: Moskevská mise (1994, Police Academy: Mission to Moscow; r. Alan Metter) či Mute Witness (1994, Němý svědek; r. Anthony Waller – V), zemřel v Moskvě 23. května 2014. JR

Chamberlinová, Lee

LEE CHAMBERLINOVÁ (nar. 14. 2. 1938, New York), americká herečka, zemřela na rakovinu 25. května 2014 v Chapel Hill, Severní Karolína. Vedlejší role měla například ve snímcích Up

the Sandbox (1972, Příběhy z pískoviště; r. Irvin Kershner – TV), Uptown Saturday Night (1974, Ve městě v sobotu večer; r. Sidney Poitier – TV), Let's Do It Again (1975, Udělejme to znovu; r. Sidney Poitier – TV) nebo Beat Street (1984; r. Stan Lathan – TV). JR

Bergerová, Anna

ANNA BERGEROVÁ (nar. 26. 7. 1922, New York), americká charakterní herečka, která hrála vedlejší úlohy například ve filmech Uprostřed noci (1959, Middle of the Night; r. Delbert Mann), The Taking of Pelham One Two Three (1974, Přepadení vlaku z Pelhamu; r. Joseph Sargent – TV), Dům na Carroll Street (1987, The House on Carroll Street; r. Peter Yates), Zločiny a poklesky (1989, Crimes and Misdemeanors; r. Woody Allen), Tajná mise (1992, Deep Cover; r. Bill Duke), Mother Night (1996, Matka „noc“; r. Keith Gordon – V), Přízračný svět (2001, Ghost World; r. Terry Zwigoff), zemřela 26. května 2014 v New Yorku. Vystupovala rovněž na jevišti a měla desítky televizních rolí. -mim-

Sanders-Brahmsová, Helma

HELMA SANDERS-BRAHMSOVÁ (vlastním jménem Helma Sanders, nar. 20. 11. 1940, Emden, Dolní Sasko – zem. 27. 5. 2014, Berlín, na rakovinu) byla vzdálenou příbuznou slavného skladatele Johanna Brahmsa. Po maturitě studovala dva roky herectví v Hannoveru, pracovala jako modelka a absolvovala obory germanistiky, anglistiky a učitelství na univerzitě v Kolíně nad Rýnem (1962–1965). V tamější televizní stanici WDR pak působila jako moderátorka. V létě 1969 odjela do Říma udělat rozhovor s Pierem Paolem Pasolinim, strávila nějaký čas při natáčení jeho snímku Médea a seznámila se i s dalšími italskými režiséry (Corbucci, Bertolucci, Bellocchio). Založila vlastní produkční společnost a začala se věnovat kinematografii. Připojila se k hnutí takzvaného Nového německého filmu, a aby se odlišila od režisérky Helke Sanderové, používala od poloviny 70. let vedle vlastního příjmení i matčino dívčí jméno. Zpočátku natáčela kriticky zaměřené dokumenty o soudobých tématech, například Průmyslová záložní armáda (Cena německých filmových kritiků), pojednávající o gastarbeiterech. Postupně přešla k hrané tvorbě, jíž pokračovala v kritickém pohledu na rozdělené Německo, postavení žen a národnostních menšin ve společnosti a podobně. Jejím díly prostupuje silné levicové cítění a také feministické názory. Vzbudila pozornost už svým televizním dramatem Svatba Shirin, jež bylo jedním z prvních pohledů do života tureckých přistěhovalců. Jejím nejvýznamnějším počinem se stalo drama Německo, bledá matka (Velká cena na Mezinárodním festivalu ženských filmů v Créteil), inspirované osudem její matky. V tvorbě byla rovněž ovlivněna svým oblíbeným spisovatelem Heinrichem von Kleistem, jehož osobní dokumenty využila v biografii Heinrich (Německá filmová cena za scénář). Vyznamenán byl i její komorní snímek Laputa (Cena poroty na Mezinárodním filmovém festivalu v Montrealu) o vztahu poznamenaném rozděleným světem. Za své dílo dostala francouzský Řád umění a literatury (2011). Ze vztahu s kameramanem Thomasem Mauchem má dceru Annu Sandersovou, která hrála vedlejší úlohy v několika jejích filmech. – *Filmografie: (režie, není-li uvedeno jinak), (středometrážní dokumenty)* Angelika Urban, Verkäuferin, verlobt (1970, Angelika Urbanová, prodavačka, zasnoubená; + spol. sc., spol. střih, prod., hlas), Die industrielle Reserve-Armee (1971, Průmyslová záložní armáda; + sc., prod., hlas), Die Maschine (TV–1973, Stroj; + spol. sc., prod., hlas), trojice snímků Im Reich des Schokoladenkönigs (V říši čokoládového krále), Rievkooche-Madonna (Bramboráková Madona) a Josef und die Gerechtigkeit (Josef a spravedlnost), známá pod společným titulem Vringsveedeler Triptychon (TV–1980, Vringsveedelský triptych; + sc., spol. střih, prod., hlas), odkazujícím k názvu staroměstské čtvrti v Kolíně nad Rýnem, Alte Liebe (TV–1985, Stará láska; + spol. sc., prod.), Hermann mein Vater (TV–1987, Hermann můj otec; + sc., prod., hlas), celovečerní Jetzt leben – Juden in Berlin (1995, Žít v přítomnosti – Židé v Berlíně; + sc. prod.), So wie ein Wunder – Das singende Kino des Herrn Heymann (TV–2012, Jako zázrak – Zpívající kino pana Heymanna; + sc.); (hrané celovečerní filmy) drama dvou dělníků, kteří zabijí přistěhovalce, Gewalt (TV–1971, Násilí; + sc.), příběh analytika, jenž se stane obětí vlastních úsporných opatření, Die Angestellte (TV–1972, Zaměstnanci; + sc.), kritická sci-fi z

totální konzumní společnosti *Die letzten Tage von Gomorrha* (TV–1974, Poslední dny Gomory; + sc.), milostný příběh bývalých levicových aktivistů *Unter dem Pflaster ist der Strand* (1975, Pod dlažbou je mořská pláž; + spol. sc., prod., hlas), adaptace Kleistovy novely *Erdbeben in Chili* (TV–1975, Zemětřesení v Chile; + sc.), drama turecké dívky, hledající v Německu svého milého, *Shirins Hochzeit* (TV–1976, Svatba Shirin; + sc., hlas), Kleistův životní příběh pod názvem *Heinrich* (1977; + sc.), drama ženy, jež musí za války sama vychovávat svou dcerku, *Deutschland, bleiche Mutter* (1980, Německo, bledá matka; + sc., spol. prod., hlas) s Evou Mattesovou, realistický příběh schizofreničky, zneužívané okolím, *Die Berührte* (1980, Dotýkaná; + sc., výprava, kostýmy, masky, prod.), epizoda *Lügenbotschaft* (Lživá zpráva; + sc., prod., herečka) z filmu *Die Erbtöchter* (1982, Dědičky), autobiografický příběh filmové režisérky *Flügel und Fesseln* (1985, Křídla a okovy; + sc., spol. prod., hlas) s Brigitte Fosseyovou, drama krátké schůzky polské fotografky a jejího ženatého francouzského milence v Západním Berlíně *Laputa* (1986; + sc.) s Krystynou Jandovou a Samim Freyem, epizoda *Er am Ende* (On na konci; + sc.) z filmu *Felix* (1988), satirický milostný příběh východoněmeckého špiona a sekretářky západoněmeckého ministerstva obrany *Manöver* (1988, Manévry; + sc., spol. masky, prod.), příběh východoněmeckých milenců před a po pádu berlínské zdi *Apfelbäume* (1992, Jabloně; + sc.), účast na kolektivním filmu čtyřiceti režisérů ke století kinematografie *Lumière et compagnie* (1995, Lumière & spol. – TV), příběh židovské básnířky a dramatičky Else Lasker-Schülerové, jež musela za nacismu opustit rodné Německo, *Mein Herz – Niemandem!* (1997, Mé srdce – Nikomu!; + sc., spol. střih, prod.), příběh lásky berlínské zdravotní sestry a senegalského zpěváka *Die Farbe der Seele* (2003, Barva duše; + sc., prod.) s Evou Mattesovou, drama milostného trojúhelníku mezi Clarou Schumannovou, jejím manželem Robertem Schumannem a Johannesem Brahmse *Geliebte Clara* (2008, Milovaná Clara; + sc., spol. prod.) s Martinou Gedeckovou. -mim-

Angelouová, Maya

MAYA ANGELOUOVÁ (nar. 4. 4. 1928, St. Louis, Missouri), afroamerická spisovatelka, básnířka, scenáristka a herečka, která natočila snímek *Down in the Delta* (1998, Život v deltě – TV) a hrála mimo jiné ve filmech *Poetic Justice* (1993; r. John Singleton – V), *How to Make an American Quilt* (1995, Co si ušít do výbavy; r. Jocelyn Moorhouseová – V) a *Madea's Family Reunion* (2006, Divná sešlost; r. Tyler Perry – V), zemřela 28. května 2014 ve městě Winston-Salem, Severní Karolína. JR

Böhm, Karlheinz

KARLHEINZ BÖHM (nar. 16. 3. 1928, Darmstadt, Hesensko – zem. 29. 5. 2014, Grödig, Solnohradsko, na komplikace způsobené Alzheimerovou chorobou) byl jediným dítětem prominentního dirigenta Karla Böhma a sopranistky They Linhardové. Vyrůstal v Hamburku a v Drážďanech a vzdělání získal za války ve švýcarské internátní škole, kam se dostal díky zfalšovanému lékařskému dobrozdání. Po válce se s rodinou přestěhoval do Štýrského Hradce, kde studoval němčinu a angličtinu na tamější univerzitě. Pracoval jako asistent Karla Hartla, který mu také dal první filmovou roli. Navštěvoval kurzy herectví ve škole vídeňského Burgtheateru, na jehož jevišti začal i profesionálně vystupovat. V letech 1949–1953 působil na vídeňské scéně Theater in der Josefstadt. Od začátku 50. let dostával větší role také ve filmech, například zamilovaný synovec Frank Baum v hororu *Alróna* nebo šmelinář a zloděj Karl Hellmer v dramatu o poválečné korupci *Zlatý mor*. Velkou popularitu mu přinesla postava mladého císaře Františka Josefa v divácky vděčné trilogii o životě císařovny Sissi. Ve snaze uniknout stereotypnímu obsazování do podobných úloh přijal titulní roli psychopatického vraha Marka Lewise ve filmu *Šmírák*, jenž však byl doceněn až po letech. Pod jménem Carl (či Karl) Boehm se uplatnil také v Hollywoodu, mimo jiné jako důstojník SS Heinrich von Hartrott v nové verzi románu Vicenta Blasca Ibáñeze *Čtyři příšerní jezdci z Apokalypsy*, Jacob Grimm v pohádkovém příběhu *Nádherný svět bratří Grimmů*, skladatel Ludwig van Beethoven v disneyovském televizním snímku *Úžasný rebel* a jako host v televizních seriálech *The Virginian* (Muž z Virginie), *Burke's Law* (Burkeův zákon) a *Combat!*

(Boj!). Začal se znovu věnovat divadlu (například *Postel s nebesy*) a rovněž operní, operetní a baletní režii (*Elektra*, *Tosca*, *Cikánský baron*, *Péťa a vlk*). V 70. letech účinkoval pod režijním vedením Rainera Wernera Fassbindera ve dvou divadelních inscenacích (*Hedda Gablerová*, *Strýček Váša*) a měl výrazné úlohy i v jeho filmech: sadistický manžel Helmut Salomon v televizním dramatu *Martha*, tajný rada Wüllersdorf v adaptaci románu Theodora Fontanea *Effi Briestová*, elegantní starožitník Max v dramatu z prostředí homosexuálů *Pěstní právo svobody* a vypočítavý komunistický novinář Tillmann v satirě *Nanebevzetí matky Küstersové*. Pak hrál už jen v televizi, mimo jiné jako host v seriálech *Tatort* (*Místo činu* – TV), *Ringstrassenpalais* (*Palác v Ringstrasse*), *Die Laurents* (*Laurentsovi*), *Der Bergdoktor* (*Doktor z hor* – TV), a většinu svého času zasvětil charitativní práci v rámci organizace *Menschen für Menschen*, kterou založil v roce 1981 na pomoc hladovějícím v Etiopii (v roce 2003 se stal čestným občanem Etiopie). Režíroval střm. dokument o otci Karl Böhm – *Portrait eines Dirigenten* (TV–1969, Karl Böhm – Portrét dirigenta). Za své dílo dostal Německou filmovou cenu (1983) a Berlínskou kameru na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně (2008). Byl čtyřikrát ženatý, s letuškou Elisabeth Zonewovou (1954–1957), s níž měl dceru, s herečkami Gudulou Blauovou (1958–1962), s níž měl tři děti, a Barbarou Lassovou (1963–1980), s níž vychoval dceru, a s etiopskou zemědělskou odbornicí Almaz Teshomeovou (1991–2014), jež mu porodila dvě děti a jež v roce 2011 převzala vedení jeho charitativní organizace. Dcera z třetího manželství Katharina Böhmová (nar. 1964) je úspěšnou herečkou. – *Filmografie*: *Der Engel mit der Posaune* (1948, Anděl s pozounem; r. Karl Hartl), *Höllische Liebe* (1949, Pekelná láska; r. Géza von Cziffra), *Wienerinnen* (1952, Vídeňanky; r. Kurt Steinwendner), *Dům života* (1952, *Haus des Lebens*; r. Karl Hartl), *Alraune* (1952, Alrúna; r. Arthur Maria Rabenalt), *Der Weibertausch* (1952, Výměna manželek; r. Karl Anton), *Der Tag vor der Hochzeit* (1952, Den před svatbou; r. Rolf Thiele), *Salto mortale* (1953; r. Viktor Tourjansky), *Arlette erobert Paris* (1953, Arlette dobývá Paříž; r. Viktor Tourjansky), *Der unsterbliche Lump* (1953, Nesmrtelný lump; r. Arthur Maria Rabenalt), *Hochzeit auf Reisen* (1953, Svatba na cestách; r. Paul Verhoeven), *Die Sonne von St. Moritz* (1954, Slunce ve Svatém Mořici; r. Arthur Maria Rabenalt), *Und ewig bleibt die Liebe* (1954, A láska tu zůstane navždy; r. Wolfgang Liebeneiner), *Die Hexe* (1954, Čarodějnice; r. Gustav Ucicky), *Die goldene Pest* (1954, Zlatý mor; r. John Brahm), *Die heilige Lüge* (1955, Svatá lež; r. Wolfgang Liebeneiner), *Ich war ein hässliches Mädchen* (1955, Byla jsem ošklivá holka; r. Wolfgang Liebeneiner), *Unternehmen Schlafsack* (1955, Operace Spací pytel; r. Arthur Maria Rabenalt), *Schwedenmädel/Sommarflickan* (1955, Švédská dívka; r. Thomas Engel, Håkan Bergström), *Sissi* (1955; r. Ernst Marischka – V), *Dunja* (1955; r. Josef von Baky), *Manželství dr. Danwitz* (1956, *Die Ehe des Dr. med. Danwitz*; r. Arthur Maria Rabenalt), *Kitty und die grosse Welt* (1956, Kitty a velký svět; r. Alfred Weidenmann), *Nina* (1956; r. Rudolf Jugert), *Sissi, die junge Kaiserin* (1956, Sissi, mladá císařovna; r. Ernst Marischka – V), *Blaue Jungs* (1957, Chlapci v modrém; r. Wolfgang Schleif), *Das Schloss in Tirol* (1957, Zámek v Tyrolích; r. Géza von Radványi), *Sissi – Schicksalsjahre einer Kaiserin* (1957, Sissi – Osudová léta císařovny; r. Ernst Marischka – V), *Examen des Lebens* (TV–1958, Zkouška života; r. Franz Josef Wild), *Le passager clandestin/The Stowaway* (1958, Černý pasažér; r. Ralph Habib, Lee Robinson), *Man müsste noch mal 20 sein* (1958, Člověku by muselo být znovu dvacet; r. Hans Quest), *Das haut einen Seemann doch nicht um* (1958, Tohle přece námořníka neporazí; r. Arthur Maria Rabenalt), *Das Dreimäderlhaus* (1958, Dům u tří děvčátek; r. Ernst Marischka), *Kriegsgericht* (1959, Válečný soud; r. Kurt Meisel), *La Paloma* (1959; r. Paul Martin), *Peeping Tom* (1960, Šmírák; r. Michael Powell), *Too Hot to Handle* (1960, Příliš horká půda; r. Terence Young), *Der Gauner und der liebe Gott* (1960, Podvodník a dobrý Bůh; r. Axel von Ambesser), *The Four Horsemen of the Apocalypse* (1961, Čtyři příšerní jezdci z Apokalypsy; r. Vincente Minnelli), *La croix des vivants* (1961, Kříž živých; r. Ivan Govar), *The Wonderful World of the Brothers Grimm* (1962, Nádherný svět bratří Grimmů; r. Henry Levin), *The Magnificent Rebel* (TV–1962, Úžasný rebel; r. George Tressler), *Rififi à Tokyo* (1962, Rvačka v Tokiu; r. Jacques Deray – TV), *Come Fly with Me* (1963, Polet se mnou; r. Henry Levin), *L'heure de la vérité* (1965, Hodina pravdy; r. Henri Calef), *Ein idealer Gatte* (TV–1966, Ideální manžel; r. Franz

Josef Wild), The Venetian Affair (1966, Benátská aféra; r. Jerry Thorpe), Traumnovelle (TV–1969, Snová novela; r. Wolfgang Glück), Verdacht gegen Barry Croft (TV–1972, Podezření proti Barrymu Croftovi; r. Paul Verhoeven), Immobilien (TV–1973, Nemovitosti; r. Otto Jägersberg), Vabanque (TV–1973, Vabank; r. Heinz Wilhelm Schwarz), Schloss Hubertus (1973, Zámek Hubertus; r. Harald Reinl), Martha (TV–1974; r. Rainer Werner Fassbinder), Effi Briestová (1974, Fontane Effi Briest; r. Rainer Werner Fassbinder), Im Hause des Kommerzienrates (TV–1974, V domě obchodního rady; r. Herbert Ballmann), Faustrecht der Freiheit (1975, Pěstní právo svobody; r. Rainer Werner Fassbinder), Mutter Küsters' Fahrt zum Himmel (1975, Nanebevzetí matky Küstersové; r. Rainer Werner Fassbinder), Seniorenschweiz (TV–1976, Ráj pro důchodce; r. Otto Jägersberg), Die Tannerhütte (TV–1976, Tannerská huť; r. Ingo Kratisch, Marianne Lüdckeová), Kur in Travemünde (TV–1979, Léčba v Travemünde; r. Peter Beauvais), povídka Testschock Nr. 4 (Zkušební šok č. 4; r. Susanne Blänknerová) z filmu Inflation im Paradies (1982, Inflace v ráji). -mim-

Prohaska, Miljenko

MILJENKO PROHASKA (nar. 17. 9. 1925, Záhřeb), chorvatský skladatel, aranžér a dirigent, který napsal hudbu mimo jiné k filmům Prométheus z ostrova Viševice (1964, Prometej s otoka Viševice; r. Vatroslav Mimica), Rondo (1966, Rondo; r. Zvonimir Berkovič), Pondělí nebo úterý (1966, Ponedjeljak ili utorak; r. Vatroslav Mimica), Po vítězství (1966, Do pobedata i po nea; r. Žika Mitrovič), Nůž (1967, Nož; r. Žika Mitrovič) nebo Gravitate (1968, Gravitacija ili Fantastična mladost činovnic Borisa Horvata; r. Branko Ivanda), zemřel 29. května 2014 v Záhřebu.

JR

Carlsen, Henning

HENNING CARLSEN (nar. 4. 6. 1927, Ålborg, Severní Jutsko – zem. 30. 5. 2014, Kodaň) odešel v šestnácti ze školy a zapojil se do protifašistického odboje. Po válce zanechal studií medicíny a v roce 1948 nastoupil ve společnosti Minerva Film jako asistent předního dokumentaristy Theodora Christensena. Po pěti letech přešel do vzdělávacího oddělení Nordisku, kde režíroval zakázkové a instruktážní snímky a kde vznikla mimo jiné série pěti dokumentů o Dánsku pro Disney TV. Od roku 1957 pracoval na volné noze. Natočil například oceňovanou trilogii o životě v Dánsku (Staří lidé, Rodinné obrázky, Mládí), ovlivněnou postupy cinémarité. Své dokumentaristické zkušenosti zúročil i v hrané celovečerní tvorbě, v níž debutoval adaptací románu jihoafrické autorky Nadine Gordimerové Svět cizinců (Velká cena na Mezinárodním filmovém festivalu v Mannheimu), natáčenou částečně skrytou kamerou v Johannesburgu. Mezinárodně se prosadil přepisem autobiografického románu Knuta Hamsuna Hlad (dánská výroční cena Bodil za nejlepší film), jehož hlavní představitel Per Oscarsson získal hereckou cenu v Cannes. Bodilem za nejlepší film byl poctěn i následující snímek Lidé se setkávají a sladká hudba plní jejich srdce. Často spolupracoval s kameramanem Henningem Kristiansenem a polským skladatelem Krzysztofem Komedou. Vedle filmů režíroval také na divadle a v televizi. Byl vedoucím kodaňského kina Dagmar (1968–1981), podle něhož nazval svou výrobní společnost. Učil na Dánské filmové škole a byl uměleckým ředitelem Mezinárodního filmového festivalu v Odense. Působil ve vedení Dánského filmového institutu (1983–1986), byl prezidentem Asociace dánských režisérů (1989–1990), kterou pomáhal založit, a vykonával řadu dalších funkcí (například výkonný člen Evropské filmové akademie). Jako střihač spolupracoval na filmech své někdejší asistentky Anji Breienové Dědictví (1979, Arven) a Smykketyven (1990, Zloděj šperků). Napsal autobiografii Mit livs fortraengninger (1998, Traumata mého života) a knihu Flyvske billeder (2000, Obrazy v letu), v níž paralelně sledoval lidské snahy rozpohybovat obrázky a létat vzduchem. Za své dílo byl vyznamenán na Mezinárodním filmovém festivalu v Kodani (2006) a výroční cenou Robert (2011). – Filmografie: (scénář a režie krátkých dokumentů, není-li uvedeno jinak) Jeg et hus mig bygge vil (1956, Dům, který bych chtěl postavit), Denmark, Kingdom of Islands (TV–1956, Dánsko, království ostrovů), Copenhagen (TV–1956, Kodaň), Life Guards (TV–1956, Královská garda), Tivoli (TV–1956), Circusfarm (TV–1956,

Cirkusová farma), Lige ud ad luftvejen (1958, Letecká doprava), Souvenirs from Sweden (1960, Suvenýry ze Švédska), Limfjorden (1961, Limfjord), De gamle (1961, Staří lidé; + střih), Familiebilleder (1964, Rodinné obrázky; + střih), Ung (1965, Mládí; + střih), Hvor er magten blevet af? (1969, Kam se poděla moc?; + prod.), celovečerní dok. Er i bange? (1971, Máte strach?; + prod.), Portraettet (2000, Portréty), Noget om det danske sygehusvaesen (2001, O dánské nemocniční péči; + spol. kam.) a Noget om de praktiserende læger i Danmark (2003, O praktických lékařích v Dánsku; + střih); (režie hraných filmů, není-li uvedeno jinak) kr. f. Cyklista (1958, Cyklisten; + sc.), drama anglického vydavatele, jenž se v Jižní Africe seznamuje s drsnou realitou apartheidu, Svět cizinců (1962, Dilemma/A World of Strangers; + sc., střih, spol. prod.), drama někdejšího člena odboje, který se po letech vrací do vlasti, Hvad med os? (1963, Co s námi?; + nám.), ve Švédsku natočené drama několika žen z prádelny Kattorna (1965, Kočky; + sc., střih) s Evou Dahlbeckovou, drama strádajícího spisovatele Hlad (1966, Sult; + střih), realizované ve skandinávské koprodukcí, aktualizovaná adaptace skandálního románu existenciálního spisovatele Jense Augusta Schadea Människor möts och ljuv musik uppstår i hjärtat (1967, Lidé se setkávají a sladká hudba plní jejich srdce; + spol. sc., střih, spol. prod.) s Harriet Anderssonovou v úloze erotické tanečnice, drama z paluby nákladní lodi podle románu Aksela Sandemoseho Klabautermanden (1969, Lodní skřítek; + spol. sc., prod.), osudy a sny štamgastů jednoho kodaňského baru Man sku' vaere noget ved musikken (1972, Člověk by měl dělat do muziky; + spol. sc., střih, prod.), černá komedie z francouzského venkova Un divorce heureux (1975, Šťastný rozvod; + spol. sc.) s Jeanem Rochefortem, poetický příběh podle písní spoluscenáristy Bennyho Andersena Da Svante forsvandt (1975, Když Svante zmizel; + spol. sc., prod.), adaptace autobiografického románu Eigila Jensena o nezaměstnaných v Kodani 30. let Hør, var der ikke en som lo? (1978, Nesmál se někdo?; + sc., střih), příběh architekta v životní i pracovní krizi Pengene eller livet (1982, Peníze nebo život; + sc.), životopisný film o malíři Gauguinovi Oviri/Wolf at the Door (1986, Vlk ve dveřích; + spol. sc. – TV) s Donaldem Sutherlandem, adaptace dalšího Hamsunova románu Pan (1995; + sc.), romantická komedie I Wonder Who's Kissing You Now (1998, Rád bych věděl, kdo tě teď líbá; + sc., střih), drama smrtelně nemocného muže Springet (2005, Skok; + sc., spol. prod.), filmová verze románu Gabriela Garcíi Márqueze Memoria de mis putas tristes (2011, Na paměť mým smutným courám; + spol. sc.), natočená v Mexiku. -mim-

Lorringová, Joan

JOAN LORRINGOVÁ (nar. 17. 4. 1926, Hongkong), americká herečka, která byla nominována na Oscara za vedlejší roli ve snímku The Corn Is Green (1945, Zelené obilí; r. Irving Rapper) a která měla další velké role v titulech The Verdict (1946, Rozsudek; r. Don Siegel), The Gangster (1947; Gordon Wiles), Good Sam (1948, Dobrý Sam; r. Leo McCarey) a The Big Night (1951, Velká noc; r. Joseph Losey), zemřela ve vesničce Sleepy Hollow ve státě New York 30. května 2014. Od roku 1952 hrála výhradně v televizi. JR

Makarovová, Ljudmila

LJUDMILA MAKAROVOVÁ (nar. 20. 10. 1921, Petrohrad), ruská filmová, divadelní a televizní herečka, zemřela 30. května 2014 v Sankt Pětersburgu. Byla viděna ve snímcích Dva kapitáni (1955, Dva kapitána; r. Vladimir Vengerov), Líbanky (1956, Medový mesjac; r. Naděžda Koševerová), Ulice plná překvapení (1957, Ulica polna něžidannostěj; r. Sergej Sidělov), Dvě neděle (1963, Dva voskreseňja; r. Vladimir Šreděl), Julie Vrevská (1977, Julija Vrevskaja; r. Nikola Korabov), Oslí kůže (1982, Oslinaja škura; r. Naděžda Koševerová) a Semjon Děžnov (1983; r. Nikolaj Gusarov). Jejím mužem byl kolega Jefim Kopeljan (1912–1975). JR

Hyerová, Martha

MARTHA HYEROVÁ (nar. 10. 8. 1924, Fort Worth, Texas), americká filmová a televizní herečka, která byla nominována na Oscara za vedlejší roli učitelky ve snímku Some Come Running (1958, Někteří přišli v chvatu; r. Vincente Minnelli), zemřela 31. května 2014 v Santa Fe, Nové Mexiko. Hrála mimo jiné v titulech Sabrina (1954; r. Billy Wilder – V), The Delicate

Delinquent (1957, Delikátní delikvent; r. Don McGuire – TV), Houseboat (1958, Hausbót; r. Melville Shavelson – TV), Ice Palace (1960, Ledový palác; r. Vincent Sherman – TV), The Carpetbaggers (1963, Kořistníci; r. Edward Dmytryk – TV), Bikini Beach (1964, Pláž Bikini; r. William Asher – TV), The Sons of Katie Elder (1965, Synové Katie Elderové; r. Henry Hathaway – TV) nebo Šťvanice (1966, The Chase; r. Arthur Penn). Jejím prvním manželem byl v letech 1951–1954 scenárista, režisér a producent C. Ray Stahl (1920–1959) a druhým mužem v letech 1966–1986 producent Hal B. Wallis (1899–1986). JR

Schillemans, Dick

DICK SCHILLEMANS (vlastním jménem Benedict Schillemans, nar. 1946, Hulst, Zeeland), přední nizozemský filmový výtvarník, zemřel 31. května 2014 v Hardewijk v nizozemské provincii Gelderland. Podílel se mimo jiné na snímcích Mira (1971; r. Fons Rademakers), Max Havelaar (1976; r. Fons Rademakers), Barocco (1976; r. André Téchiné – TV), Spetters (1980, Sprej na vlasy; r. Paul Verhoeven – TV), Op hoop van Zegen (1986, Loď jménem Naděje; r. Guido Pieters), Fantóm Amsterdamu (1988, Amsterdamned; r. Dick Maas), Křídla slávy (1990, Wings of Fame; r. Otakar Votoček), De onfatsoenlijke vrouw (1991, Neslušná žena; r. Ben Verbong – V), The Hollywood Sign (2000, Hollywoodský znak; r. Sönke Wortmann), The Discovery of Heaven (2001, Objevení nebes; r. Jeroen Krabbé – TV), Pietje Bell (2002; r. Maria Petersová), Deuce Bigalow: European Gigolo (2005, Deuce Bigalow: Evropský gigolo; r. Mike Bigelow – V), Tirza (2010; r. Rudolf van den Berg). -mim-

Massalitinová, Táňa

TÁŇA MASSALITINOVÁ (nar. 2. 9. 1922, Praha), bulharská filmová, divadelní a televizní herečka, která se objevila mimo jiné ve snímcích Rytíř bez brnění (1965, Ricar bez broňa; r. Borislav Šaraliev), Sbohem, přátelé! (1970, Sbogom prijateli!; r. Borislav Šaraliev) a Východ – Západ (1999, Est-Ouest; r. Régis Wargnier), zemřela 1. června 2014 v Sofii. JR

Hayashi, Ryuzo

RYUZO HAYASHI (nar. 29. 9. 1943, Tokio), japonský filmový a televizní herec, známý zejména titulní rolí slepého hráče na šamisen v životopisném snímku Chikuzan hitori tabi (1977, Čikuzanova osamělá pouť; r. Kaneto Shindo), za jehož ztvárnění byl nominován na Cenu Japonské akademie, zemřel 4. června 2014 v Tokiu na selhání ledvin. Větší úlohy měl také ve filmech Hi no tori (1978, Pták Ohnivák; r. Kon Ichikawa), Jigoku (1979, Peklo; r. Tatsumi Kumashiro), Tsumiki kuzushi (1983, Zničená stavba; r. Kosei Saito) a Soshun monogatari (1985, Příběh časného jara; r. Shinichiro Sawai). -mim-

Severn, Clifford

CLIFFORD SEVERN (nar. 1. 9. 1925, Johannesburg), americký herec, který se po emigraci do USA objevil v dětských rolích ve filmech Bylo jednou zelené údolí (1941, How Green Was My Valley; r. John Ford), Kavalír pomsty (1942, Son of Fury: The Story of Benjamin Blake; r. John Cromwell) či V zajetí minulosti (1942, Random Harvest; r. Mervyn LeRoy), a později proslul jako reprezent amerického kriketového týmu, zemřel v Los Angeles 4. června 2014. JR

Herlin, Jacques

JACQUES HERLIN (nar. 17. 8. 1927, Le Vésinet, Yvelines) francouzský herec, který vytvořil řadu výrazných vedlejších postav mimo jiné ve snímcích Arsene Lupin kontra Arsene Lupin (1962, Arsène Lupin contre Arsène Lupin; r. Edouard Molinaro), Le jour et l'heure (1962, Den a hodina; r. René Clément – TV), Giulietta a duchové (1965, Giulietta degli spiriti; r. Federico Fellini), Tygr a kočička (1967, Il tigre; r. Dino Risi), Cizinec (1967, Lo straniero; r. Luchino Visconti), Panáček ze dřeva (1972, Le avventure di Pinocchio; r. Luigi Comencini), Aféra z titulní stránky (1972, Sbatti il mostro in prima pagina; r. Marco Bellocchio), Rappresaglia (1973, Masakr v Římě; r. George P. Cosmatos – V), Porgi l'altra lancia (1974, Dva misionáři; r. Franco Rossi – TV), Šimon a Matouš (1976, Il vangelo secondo Simone e Matteo; r. Giuliano

Carnimeo), Pane, burro e marmellata (1977, Chléb, máslo a marmeláda; r. Giorgio Capitani – TV), Salamandr (1981, The Salamander; r. Peter Zinner), Markýz del Grillo (1981, Il marchese del Grillo; r. Mario Monicelli), La lune dans le caniveau (1983, Měsíc v kanálu; r. Jean-Jacques Beineix – V), Pravý břeh, levý břeh (1984, Rive droite, rive gauche; r. Philippe Labro), European Vacation (1985, Bláznivá dovolená v Evropě; r. Amy Heckerlingová – V), Pehavý Max a strašidla (1987; r. Juraj Jakubisko), Malá zlodějka (1988, La petite voleuse; r. Claude Miller), Torrents of Spring (1989, Jarní vody; r. Jerzy Skolimowski – TV), Favour, the Watch and the Very Big Fish (1991, Lásky s rybou; r. Ben Lewin – V), Entangled (1993, Malér; r. Max Fischer – TV), Jefferson in Paris (1995, Jefferson v Paříži; r. James Ivory – V), Johanka z Arku (1999, Joan of Arc; r. Luc Besson), 7 ans de mariage (2003, Sedm let manželství; r. Didier Bourdon – V), Dobrý ročník (2006, A Good Year; r. Ridley Scott), Les adieux à la reine (2012, Sbohem, královno; r. Benoît Jacquot – V) nebo Asterix a Obelix ve službách Jeho veličenstva (2012, Astérix & Obélix: Au service de sa Majesté; r. Laurent Tirard), Paříž-Manhattan (2012, Paris-Manhattan; r. Sophie Lelloucheová) zemřel v Paříži 7. června 2014. JR

Lazarová, Veronica

VERONICA LAZAROVÁ (nar. 6. 10. 1938, Bukurešť, Rumunsko), italská herečka rumunského původu, zemřela 8. června 2014 v Římě. V 60. letech odešla z Rumunska a usadila se v Itálii. Opakovaně spolupracovala s Bernardem Bertoluccim. Značnou diváckou popularitu získala účinkováním v hororech Daria Argenta a Lucia Fulciho. Byla manželkou herce Adolfa Celiho (1966–1986), jejich syn Leonardo Celi působí jako režisér a scenárista, dcera Alessandra Celiová je herečkou. Objevila se například ve snímcích Poslední tango v Paříži (1972, Ultimo tango a Parigi; r. Bernardo Bertolucci), La luna (1979, Luna; r. Bernardo Bertolucci – TV), Inferno (1980; r. Dario Argento – TV), Les ailes de la colombe (1981, Křídla holubice; r. Benoît Jacquot), Pátrání po jedné ženě (1982, Identificazione di una donna; r. Michelangelo Antonioni), Il sole buio (1990, Temné slunce; r. Damiano Damiani), The Sheltering Sky (1990, Pod ochranou nebe; r. Bernardo Bertolucci – V), Za mraky (1995, Al di là delle nuvole; r. Michelangelo Antonioni, Wim Wenders), L'assedio (1998, Spoutaná; r. Bernardo Bertolucci – V), Ginostra (2002, Ginostra – mafie nespí, mlčí; r. Manuel Pradal – TV), Io e te (2012, Já a ty; r. Bernardo Bertolucci – V). -jš-

Lewiston, Denis

DENIS LEWISTON (nar. 22. 5. 1931, Londýn), britský kameraman, který snímal například tituly Vlaštovky a Amazonky (1974, Swallows and Amazons; r. Claude Whatham), Crime and Passion (1975, Eso v rukávu; r. Ivan Passer – TV), Zloděj z Bagdádu (1978, The Thief of Baghdad; r. Clive Donner), Znamení čtyř (TV–1983, The Sign of Four; r. Desmond Davis), zemřel 8. června 2014 v Anglii. Jako režisér je podepsán pod čtyřmi epizodami populárního televizního seriálu The Professionals (Profesionálové – TV) a pod autorskými kriminálními thrillery Hot Target (1985, Sexy terč) a Shergar (1998). -mim-

Mayall, Rik

RIK MAYALL (nar. 7. 3. 1958, Harlow, Essex), oblíbený anglický televizní a filmový komik a scenárista, zemřel v Londýně 9. června 2014. Mohli jsme ho vidět ve snímcích Eye of the Needle (1981, Ucho jehly; r. Richard Marquand – V), An American Werewolf in London (1981, Americký vlkodlak v Londýně; r. John Landis – V), Whoops Apocalypse (1986, Bláznivá apokalypsa; r. Tom Bussmann – V), Tak už dost, Frede! (1991, Drop Dead Fred; r. Ate de Jong), Guest House Paradiso (1999, Velké šílenství v malém hotelu; r. Adrian Edmondson – TV), Kevin of the North (2001, Kevin ze severu; r. Bob Spiers – V) nebo Churchill; The Hollywood Years (2004, Fešák Churchill; r. Peter Richardson – V). JR

Pastrovich, Maurizio

MAURIZIO PASTROVICH (nar. 28. 3. 1944, Ravenna, Emilia-Romagna), italský filmový a televizní producent, zemřel 10. června 2014 v Římě. Začínal jako asistent produkce u

velkoproducentů jako Dino De Laurentiis, Luciano Martino, Dario Sabatello nebo Vittorio Gassman. Propracoval se až na pozici produkčního a výkonného producenta kromě žánrových titulů (zejména komedií) se podílel i na snímcích známých italských filmařů (Federico Fellini, Dino Risi, Pasquale Squitieri, Giuseppe Ferrara, Salvatore Samperi, Roberto Faenza, Maurizio Ponzi). – *Filmografie: (výběr; produkce nebo podíl na ni, není-li uvedeno jinak):* Zorro (1975, Zorro; r. Duccio Tessari), Svatý rok (1976, L'année sainte; r. Jean Girault), Le gang (1977, Gang; r. Jacques Deray – TV), Dva výtečníci (1977, I due superpiedi quasi piatti (1977; r. Enzo Barboni), China 9, Liberty 37 (1978, Žena pro dva střelce; r. Monte Hellman – TV), Poliziotto superpiù (1980, Superpolda; r. Sergio Corbucci – TV), Banana Joe (1982, Banánový Joe; r. Stefano Vanzina – TV), Vai alla grande (1983, Udělej to velkolepě; r. Salvatore Samperi), ...e la vita continua (TV–1984, ...a život pokračuje; r. Dino Risi), Il pentito (1985, Kajícník; r. Pasquale Squitieri), Il tenente dei carabinieri (1986, Poručík karabiniérů; r. Maurizio Ponzi), Scuola di ladri – seconda parte (1987, Škola zlodějů; r. Neri Parenti – V), Noi uomini duri (1987, My tvrdí lidé; r. Maurizio Ponzi), Missione eroica: I pompieri 2 (1987, Hasiči 2: Hrdinská mise; r. Giorgio Capitani – V), Il volpone (1988, Lišák; r. Maurizio Ponzi – V), Fantozzi va in pensione (1988, Pan účetní jde do důchodu; r. Neri Parenti – V), Ho vinto la lotteria di Capodanno (1989, Vyhrál jsem v loterii; r. Neri Parenti – V), La voce della luna (1990, Hlas luny; r. Federico Fellini), Le comiche (1990, Bláznivá komedie; r. Neri Parenti – V), Fantozzi alla riscossa (1990, Pan účetní se nevzdává; r. Neri Parenti – V), le comiche (1991, Bláznivá komedie 2; r. Neri Parenti – V), Abbronzatissimi (1991, Bronzová těla; r. Bruno Gaburro – V), Abbronzatissimi 2: Un anno dopo (1992, Bronzová těla 2; r. Bruno Gaburro – V), Fantozzi in paradiso (1993, Pan účetní jde do ráje; r. Neri Parenti – V), Va'dove ti porta il cuore (1993, Jdi, kam tě táhne srdce; r. Cristina Comenciniová), Segreto di stato (1995, Státní tajemství; r. Giuseppe Ferrara), Mollo tutto (1995, Kašlu na všechno; r. José María Sánchez – V), Vite strozzate (1996, Udušené životy; r. Ricky Tognazzi), Marianna Ucrìa (1997, Marianna Ucriaová; r. Roberto Faenza), Incantesimo (TV–1998, Okouzlení; r. Alessandro Cane, Gianni Lepre – TV).

-jš-

Deeová, Ruby

RUBY DEEOVÁ (vlastním jménem Ruby Ann Wallace, nar. 27. 10. 1922, Cleveland, Ohio), významná afroamerická herečka, jež byla za roli matky titulního narkobarony v životopisném snímku Americký gangster (2007, American Gangster; r. Ridley Scott) nominovaná na Oscara, zemřela 11. června 2014 v New Rochelle ve státě New York. Hrála výrazné úlohy ve filmech Edge of the City (1956, Na okraji města; r. Martin Ritt), A Raisin in the Sun (1961, Jako hrozen v parném slunci; r. Daniel Petrie), The Balcony (1963, Balkón; r. Joseph Strick – TV), Incident (1967, The Incident; r. Larry Peerce), Up Tight (1968, Napětí; r. Jules Dassin; + spol. sc.), Buck a kazatel (1971, Buck and the Preacher; r. Sidney Poitier), Cat People (1982, Kočičí lidé; r. Paul Schrader – TV), Do the Right Thing (1989, Jednej správně; r. Spike Lee – TV), Jungle Fever (1991, Horečka džungle; r. Spike Lee – TV), 1 + ½ policajta (1993, Cop & ½; r. Henry Winkler), Vražedné alibi (1995, Just Cause; r. Arne Glimcher), A Simple Wish (1997, Stačí si přát; r. Michael Ritchie – V) a jiných. Jejími manželi byli bluesový zpěvák Frankie Dee Brown (1941–1945), jehož prostřední jméno přijala za svůj pseudonym, a známý herec, scenárista a režisér Ossie Davis (1948–2005), s nímž nejen často účinkovala před kamerou i na jevišti, ale také aktivně vystupovala v boji za občanská práva. Byla držitelkou mnoha ocenění, mimo jiné Ceny NBR 1961 (Jako hrozen v parném slunci), divadelní Obie 1971 (Lena a Boesman) a televizní Emmy 1991 (Den padlých). Společně s Davisem dostali Národní medaili umění (1995) a Grammy 2007 za audiovizuální záznam společné autobiografie With Ossie and Ruby: In This Life Together.

-mim-

Morita, Fujio

FUJIO MORITA (nar. 24. 12. 1927, Kjóto), oceňovaný japonský kameraman, který snímал především díla Hidea Goshi a specializoval se na historické a kostýmní látky, zemřel 11. června 2014 v Kjótu. Ze čtyřicítky jeho snímků lze připomenout Iga ninpocho (1982, Války

nindžů; r. Kosei Saito), Gejša (1983, Yokiro; r. Hideo Gosha), Appassionato (1984, Jo no mai; r. Sadao Nakajima), Kai (1985, Veslo; r. Hideo Gosha), Jitemai (1986, Stíny smrti; r. Hideo Gosha), Yoshiwara enjo (1987, Požár v Jošiwara; r. Hideo Gosha), 226 (1989; r. Hideo Gosha), Rikyu (1989; r. Hiroshi Teshigahara), Kagero (1991, Horká vlna; r. Hideo Gosha), Goh-hime (1992, Princezna Goh; r. Hiroshi Teshigahara), Kura (1995, Sklad; r. Yasuo Furuhata). -mim-

Ségal, Gilles

GILLES SÉGAL (nar. 13. 1. 1929, Falticeni, župa Suceava, Rumunsko), francouzský herec židovského původu, který ztělesnil hlavní úlohu tanečníka a choreografa Maria Petipy v koprodukčním životopisném snímku Třetí mládí (1966, Tretja molodost'/La nuit des adieux; r. Jean Dréville), zemřel 11. června 2014 v Paříži. Byl viděn ještě například ve filmech Topkapi (1964; r. Jules Dassin – TV), Doznání (1970, L'aveu; r. Costa-Gavras), Bez motivu (1971, Sans mobile apparent; r. Philippe Labro), Les valseuses (1974, Buzíci; r. Bertrand Blier – TV), Enigma (1982; r. Jeannot Szwarc – TV) a Une exécution ordinaire (2010, Obyčejná poprava; r. Marc Dugain – TV). Účinkoval rovněž v televizi, mimo jiné s Marie-José Natovou v titulních rolích minisérie Les Rosenberg ne doivent pas mourir (1975, Rosenbergovi nesmějí zemřít; r. Stellio Lorenzi – TV). Hrál i na jevišti, kde rovněž režíroval, a věnoval se psaní. -mim-

Laemmleová, Carla

CARLA LAEMMLEOVÁ (nar. 20. 10. 1909, Chicago, Illinois), americká filmová herečka, jedna z posledních akterek z němé éry, zemřela v Los Angeles 12. června 2014. Objevila se například ve snímcích Fantom opery (1925, The Phantom of the Opera; r. Rupert Julian), Dracula (1931; r. Ted Browning – v). Byla neteří zakladatele Universal Pictures Carla Laemmleho. JR

Kelly, Sam

SAM KELLY (nar. 19. 12. 1943, Manchester, Anglie), anglický komediální herec, zemřel 14. června 2014 ve městě Esher, Surrey, na rakovinu. Objevil se například v titulech Porridge (1979, Kdo bručí v base; r. Dick Clement – TV), Blue Ice (1992, Modrý led; r. Russell Mulcahy – V), Topsy-Turvy (1999, Páté přes deváté; r. Mike Leigh – TV), All or Nothing (2002, Všechno nebo nic; r. Mike Leigh – TV) či Kouzelná chůva aneb Velký třesk (2010, Nanny McPhee and the Big Bang; r. Susanna Whiteová). V oblíbeném seriálu 'Allo Allo!' (1982–1991, Haló, haló! – TV) ztělesnil kapitána Geeringa. JR

Matthews, Francis

FRANCIS MATTHEWS (nar. 2. 9. 1927, Holgate, York, Yorkshire), anglický herec, jenž měl vedle divadelních a televizních vystoupení i řadu výrazných podpůrných filmových rolí, zejména v hororech společnosti Hammer, zemřel 14. června 2014 v Londýně. Z jeho filmografie lze připomenout tituly Bhowani Junction (1956, Přestupní stanice Bhowani; r. George Cukor – TV), The Revenge of Frankenstein (1958, Frankensteinova pomsta; r. Terence Fisher – V), Corridors of Blood (1958, Krvavé chodby; r. Robert Day), Nine Hours to Rama (1962, Devět hodin do Blaženosti; r. Mark Robson), Zásah v pravou chvíli (1963, A Stitch in Time; r. Robert Asher), Dracula: Prince of Darkness (1965, Drákula: Vládce temnot; r. Terence Fisher), Rasputin: The Mad Monk (1965, Rasputin: Šílený mnich; r. Don Sharp), Crossplot (1969, Křížovka; r. Alvin Rakoff – TV), Jeho manželkou byla až do své smrti herečka Angela Browneová (1963–2001). Dva z jejich tří synů Damien Matthews a Paul Rattigan se také věnovali herectví. -mim-

Richards, Terry

TERRY RICHARDS (vlastním jménem David Terence Richards, nar. 2. 11. 1932, Londýn), anglický kaskadér a herec, který vešel do filmových dějin rolíčkou arabského šermíře v Dobytelích ztracené archy (1981, Raiders of the Lost Ark; r. Steven Spielberg), zemřel 14. června 2014 v Londýně. Malé úlohy měl i ve filmech Kidnapped (1971, Únos; r. Delbert Mann – TV), Růžový panter znovu zasahuje (1976, The Pink Panther Strikes Again; r. Blake

Edwards), Muž se železnou maskou (1976, The Man in the Iron Mask; r. Mike Newell), High Road to China (1983, Cesta do Číny; r. Brian G. Hutton – TV), Red Sonja (1985; r. Richard Fleischer – V) či Haunted Summer (1988, Strašidelné léto; r. Ivan Passer – TV). -mim-

Ultra Violet

ULTRA VIOLET (vlastním jménem Isabelle Collin Dufresne, nar. 6. 9. 1935, La Tronche, Isère, Francie), francouzská výtvarnice, umělkyně z okruhu múz Andyho Warhola v jeho proslulé Factory, podlehl 14. června 2014 v New Yorku rakovině. Kromě účinkování v několika Warholových filmech měla drobné role například v dílech Půlnoční kovboj (1969, Midnight Cowboy; r. John Schlesinger), Taking Off (1971, Taking Off; r. Miloš Forman), Savages (1972, Divoši; r. James Ivory) a An Unmarried Woman (1977, Rozvedená žena; r. Paul Mazursky – TV). Její knižní memoáry Má léta s Andy Warholem vyšly dvakrát česky (Kanzelsberger, Praha 1991; Ikar, Praha 2006). V roce 1992 byla oficiálním hostem na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech, kde uváděla přehlídku filmů Andyho Warhola, a v roce 2006 vystavovala svá díla v pražském Muzeu Kampa. -mim-

Bergerac, Jacques

JACQUES BERGERAC (nar. 26. 5. 1927, Biarritz, Pyrénées-Atlantique), francouzský herec, který udělal krátkou kariéru v Hollywoodu, zemřel 15. června 2014 v Anglet, Pyrénées-Atlantique. Jako čtvrtý muž Ginger Rogersové debutoval po manželčině boku úlohou francouzského milence Pierra v kriminálním melodramatu z Riviéry Beautiful Stranger (1954, Krásný cizinec; r. David Miller). Další větší role měl například v muzikálech Les Girls (1957, Děvčata; r. George Cukor – TV) a Gigi (1958; r. Vincente Minnelli – V), ve westernu Thunder in the Sun (1959, Hřmění na slunci; r. Russell Rouse), v hororu The Hypnotic Eye (1960, Hypnotické oko; r. George Blair) nebo v historickém spektaklu L'ira di Achille (1962, Achillův hněv; r. Marino Girolami). Na konci 60. let s herectvím skončil a vedl pařížské kanceláře firem Revlon a Pierre Balmain. Po rozvodu s Ginger Rogersovou (1953–1957) se oženil s další americkou herečkou Dorothy Maloneovou (1959–1964), s níž měl dvě dcery. -mim-

Hudziak, Andrzej

ANDRZEJ HUDZIAK (nar. 27. 2. 1955, Krakov), polský herec, zemřel 15. června 2014 v Krakově. Výrazné vedlejší úlohy měl ve snímcích Spirála (1978, Spirala; r. Krzysztof Zanussi), Klinč (1979, Kłincz; r. Piotr Andrejew), Konstanta (1980, Constans; r. Krzysztof Zanussi), Epitaf pro královnu (1983, Epitafium dla Barbary Radziwiłłówny; r. Janusz Majewski), Historie milosne (1997, Milostné příběhy; r. Jerzy Stuhr) nebo Pan Tadeáš (1999, Pan Tadeusz; r. Andrzej Wajda). Za roli básníka Mirona Białoszewského ve snímku Pare osób, mały czas (2005, Pár osob, krátký čas; r. Andrzej Baranski), získal hereckou cenu na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech 2006. JR

Kasem, Casey

CASEY KASEM (nar. 24. 7. 1932, Detroit), oblíbený americký filmový, rozhlasový a televizní herec, producent a moderátor, zemřel ve městě Gig Harbor, stát Washington, na Parkinsonovu nemoc 15. června 2014. Objevil se ve filmech New York, New York (1977; r. Martin Scorsese – TV), Mr. Wrong (1996; r. Nick Castle – TV) nebo Undercover Angel (2000, Strážný anděl; r. Bryan Michael Stoller – TV). JR

Keyes, Daniel

DANIEL KEYES (nar. 9. 8. 1927, Brooklyn, New York), americký spisovatel, podle jehož slavné povídky a posléze románu Růže pro Algernon vznikl snímek Charly (1968, Charly; r. Ralph Nelson) a řada dalších adaptací, zemřel 15. června 2014 na zápal plic v Jižní Floridě. Nelze jej zaměňovat s americkým hercem Danielem Keyesem (1914–1995). JR

Nostro, Nick

NICK NOSTRO (vlastním jménem Nicola Nostro, nar. 21. 4. 1931, Gioia Tauro, Kalábrie), italský režisér a scenárista, tvůrce filmů „meče a sandálů“ Gli invincibili dieci gladiatori (1964, Deset neporazitelných gladiátorů; + spol. sc.) a Il trionfo dei dieci gladiatori (1964, Triumf deseti gladiátorů; + spol. sc.) nebo westernů Un dollaro di fuoco (1965, Ohnivý dolar) a Uno dopo l'altro (1968, Jeden po druhém; + spol. sc.), zemřel 15. června 2014 v Gioia Tauro. Někdy se podepisoval jako Nick Howard. -jš-

Byrneová, Patsy

PATSY BYRNEOVÁ (nar. 13. 7. 1933, Ashford, Kent), anglická herečka, zemřela 17. června 2014 v Denville Hall, Norwood. Poznali jsme ji ve filmech The Class of Miss MacMichael (1978, Škola na předměstí; r. Silvio Narrizano – TV), Britannia Hospital (1982; r. Lindsay Anderson), Bídníci (1998, Les Misérables; r. Bille August) a Klub sráčů (2000, Kevin & Perry Go Large; r. Ed Bye). JR

Goldschmidt, Anthony

ANTHONY GOLDSCHMIDT (nar. 15. 9. 1942, New York), přední výtvarník plakátů a reklamních kampaní hollywoodských filmů, zemřel 17. června 2014 v Los Angeles na rakovinu jater. Podílel se mimo jiné na titulech Blazing Saddles (1974, Ohnivá sedla; r. Mel Brooks – V), Young Frankenstein (1974, Mladý Frankenstein; r. Mel Brooks – V), E.T. – Mimozemšťan (1982, E.T. The Extra-Terrestrial; r. Steven Spielberg), Blade Runner (1982, Blade Runner; r. Ridley Scott), The Color Purple (1985, Purpurová barva; r. Steven Spielberg – V), Rain Man (1988, Rain Man; r. Barry Levinson), Thelma a Louise (1991, Thelma & Louise; r. Ridley Scott), Pár správných chlapů (1992, A Few Good Men; r. Rob Reiner), Chaplin (1992, Chaplin; r. Richard Attenborough), Vykoupení z věznice Shawshank (1994, The Shawshank Redemption; r. Frank Darabont), Apollo 13 (1995, Apollo 13; r. Ron Howard), Twister (1996, Twister; r. Jan De Bont), Batman začíná (2005, Batman Begins; r. Christopher Nolan), Šifra mistra Leonarda (2006, The Da Vinci Code; r. Ron Howard). -mim-

Kavalerov, Alexandr

ALEXANDR KAVALEROV (nar. 10. 7. 1951, Leningrad), ruský herec, zemřel 17. června 2014 v Petrohradu. Byl viděn ve filmech Leningradské nebe (1960, Baltijskoje něbo; r. Vladimir Vengerov), Republika Škid (1966, Respublika Škid; r. Gennadij Poloka), Zrodila se láska (1970, O ljubvi; r. Michail Bogin), Žlutý kufřík (1970, Priključenija žoltogo čemodančika; r. Ilja Frez), Minuta ticha (1971, Minuta molčanija; r. Igor Šatrov), Hořící sníh (1972, Gorjačij sněg; r. Gavriil Jegiazarov) a Zlý duch tajgy (1977, Zloj duch Jambuja; r. Boris Bunějev). JR

Vojvodič, Minja

MINJA VOJVODIČ (nar. 31. 8. 1942, Kolasin, Černá Hora), jugoslávský filmový a televizní herec, zemřel v Bělehradu 17. června 2014. Z jeho obsáhlé filmografie lze vybrat snímky Probuzení krysa (1967, Budjenje pacova; r. Živojin Pavlovič), Noc plná lží (1968, Pre istine; r. Vojislav Rakonjac), Bratr doktora Homéra (1968, Brat doktora Homera; r. Žika Mitrovič), Tecumseh (1972, Tecumseh; r. Hans Kratzert), Kruh se uzavírá (1974, SB zatvara krug; r. Miomir Stamenkovič), Derviš a smrt (1974, Derviš i smrt; r. Zdravko Velimirovič), Chlapec a housle (1975, Dečak i violin; r. Jovan Rančić) nebo Vzpouza v Timoku (1983, Timočka buna; r. Žika Mitrovič). JR

Wickham, Jeffry

JEFFRY WICKHAM (nar. 5. 8. 1933, Bishops Lydeard, Somerset), anglický herec a bývalý předseda hereckých odborů, zemřel 18. června 2014 v Londýně. Vedlejší role měl například ve filmech You Only Live Twice (1967, Žiješ jenom dvakrát; r. Lewis Gilbert – V), Waterloo (1970, Waterloo; r. Sergej Bondarčuk), Výkupné (1974, Ransom; r. Casper Wrede), Hranice stínu (1976, Smuga cienia; r. Andrzej Wajda), Plenty (1985, Víc než dost; r. Fred Schepisi –

TV), Soumrak dne (1993, The Remains of the Day; r. James Ivory), The Grotesque (1995, Groteska; r. John-Paul Davidson – TV), Ali G Indahouse (2002; r. Mark Mylod – V), Vera Drake – žena dvou tváří (2004, Vera Drake; r. Mike Leigh) či Sólókapr (2006, Scoop; r. Woody Allen). Dvě z jeho tří dětí, Claire Wickhamová a Rupert Wickham, jsou herci. JR

Brauneková, Małgorzata

MAŁGORZATA BRAUNEKOVÁ (nar. 30. 1. 1947, Szamotuły, Velkopolské vojvodství), polská herečka, jedna z tamních filmových hvězd sedmdesátých let, zemřela 23. června 2014 na rakovinu ve Varšavě. Hrála mimo jiné ve filmech Život Matoušův (1968, Żywoć Mateusza; r. Witold Leszczyński), Pohyblivé písky (1968, Ruchome piaski; r. Władysław Ślesicki), Hra (1969, Gra; r. Jerzy Kawalerowicz), Lov na mouchy (1969, Polowanie na muchy; r. Andrzej Wajda), Krajina po bitvě (1970, Krajobraz po bitwie; r. Andrzej Wajda), Třetí část noci (1971, Trzecia część nocy; r. Andrzej Żuławski), Potopa (1974, Potop; r. Jerzy Hoffman), Pouto z minulosti (1976, Wielki układ; r. Andrzej Jerzy Piotrowski), Malíř Jörg Ratgeb (1978, Jörg Ratgeb – Maler; r. Bernhard Stephan) nebo Velké noční koupání (1980, Goljamoto nośtno kapane; r. Binka Źeljaskovová). V osmdesátých letech přerušila hereckou dráhu a vrátila se k ní až na počátku jedenadvacátého století. Kromě státního vyznamenání získala Cenu Orel za ženský vedlejší herecký výkon a cenu v téže kategorii na Festivalu polských hraných filmů v Gdyni za roli ve filmu Tulipany (2004, Tulipány; r. Jacek Borcuch). Jejím druhým mužem byl režisér Andrzej Żuławski. Syn Xawery Żuławski (nar. 1971) je režisérem, dcera Orina Krajewská je herečkou. JR

Wallach, Eli

ELI WALLACH (vlastním jménem Eli Herschel Wallach, nar. 7. 12. 1915, Brooklyn, New York – zem. 24. 6. 2014, New York) pocházel z polské židovské rodiny, ale vyrůstal v prostředí italských přistěhovalců. Vystudoval umění na Texaské univerzitě v Austinu (1936) a pak učitelství na newyorské City College (CCNY). Díky stipendiu navštěvoval dva roky newyorské herecké studio Neighborhood Playhouse a účinkoval v menších rolích na jevišti. Během války sloužil jako administrativní důstojník v Armádním lékařském sboru. Po demobilizaci se vrátil k herecké kariéře a uplatnil se na Broadwayi: Král Jindřich VIII., Co každá žena ví, Androkles a lev, Žlutý Jack, Alenka v říši divů, Antonius a Kleopatra, Pan Roberts, Vytetovaná růže (Cena Tony, Theatre World Award 1951), Camino Real, Čajovna U srpnového měsíce, Holubice, Majorka Barbara, Nosorožec, A co láska?, Schodiště, Valčík toreadorů, Cena, Kvetoucí broskev a jiné. Účinkoval i na jiných scénách a za mimobroadwayské inscenace jednoaktovek Murrye Schisgala Stenotypisté a Tygr dostali s manželkou Anne Jacksonovou společnou Cenu Obie. Wallach byl předním představitelem Stanislavského herecké metody a kmenovým členem Actors' Studia. Ve filmu debutoval úlohou svůdce Silvy Vacarra v dramatu z amerického jihu Baby Doll (Cena BAFTA pro nového herce, nominace na Zlatý glóbus). Zaujal jako vysloužilý pilot Guido v příběhu Arthura Millera o moderních kovbojích Mustangové, ale jinak hrál ve filmu sice výrazné, ovšem převážně vedlejší role. Často ztělesňoval padouchy (vůdce mexických banditů Calvera v Sedmi statečných, „ošklivý“ pistolník Tuco v jiném westernu Hodný, zlý a ošklivý) a uplatnil se i v ryze komických kreacích (movitý milovník umění Davis Leland v romantické krimi Jak ukrást Venuši, sicilský mafián Frankie Scannapieco v kriminální komedii Velký šéf). I v pokročilém věku vytvářel nepřehlédnutelné epizodní kreace, například psychiatr Morrison v soudním dramatu Bláznivá, mafiánský don Altobello ve třetím Kmotrovi, někdejší hollywoodský scenárista Arthur Abbott v romantické komedii Prázdniny nebo starý finančník Steinhardt v dramatu Wall Street: Peníze nikdy nespí. Už od konce 40. let vystupoval v televizi, jednak v dramatických antologiích (Goodyear Television Playhouse, Kraft Television Theatre, The Philco Television Playhouse, Hallmark Hall of Fame, Studio One, Playhouse 90 a jiné), jednak v epizodách různých seriálů, například Naked City (Obnažené město), The Outlaws (Psanci), Batman, The Young Lawyers (Mladí právníci), Kojak (uveden v televizi), Tales of the Unexpected (Neuvěřitelné příběhy – TV), Highway to Heaven (Dálnice do nebe), Murder, She

Wrote (To je vražda, napsala – TV), Alfred Hitchcock Presents (Příběhy Alfreda Hitchcocka – TV), L. A. Law (Právo v Los Angeles – TV), Law & Order (Právo a pořádek – TV), 100 Centre Street, The Job (Povolání: detektiv – TV), The Education of Max Bickford (Výchova Maxe Bickforda), ER (Pohotovost – TV), Whoopi, Studio 60 on the Sunset Strip (Studio 60 – TV) a Nurse Jackie (Sestřička Jackie – TV), přičemž poslední dvě vystoupení mu vynesla nominace na Cenu Emmy. Za role v adaptaci jevištního dramatu Reginalda Rose Milí přátelé a v komedii Něco společného měl další dvě nominace na Emmy. Tuto cenu získal za postavu vysloužilého gangstera Happyho Locarna v protidrogovém snímku, financovaném OSN, Máky jsou také květy. Vytvořil hlavní úlohu mafiánského bosse v seriálu Our Family Honor (1985–1986, Naše rodinná čest). Namluvil řadu komentářů k dokumentárním snímkům a hrál i v krátkých filmech. Je autorem autobiografické knihy The Good, the Bad, and Me: In My Anecdote (2005, Hodný, zlý, a já: V mém podání). Jeho dílo bylo vyznamenáno Cenou Národní filmové rady (2006) a čestným Oscarem (2010). Od roku 1948 měl za manželku herečku Anne Jacksonovou, s níž v roce 2000 navštívil Mezinárodní filmový festival v Karlových Varech. Jejich syn Peter Wallach (nar. 1951) je odborníkem na vizuální efekty a obě dcery Roberta (nar. 1955) a Katherine (nar. 1958) se věnují herectví. – *Filmografie: (neúplná)* Baby Doll (1956; r. Elia Kazan – TV), The Lark (TV–1957, Skřivánek; r. George Schaefer), The Lineup (1958, Řada podezřelých; r. Don Siegel), The Plot to Kill Stalin (TV–1958, Spiknutí proti Stalinovi; r. Delbert Mann), The Blue Men (TV–1958, Muži v modrém; r. John Frankenheimer), For Whom the Bell Tolls (TV–1959, Komu zvoní hrana; r. John Frankenheimer), I, Don Quixote (TV–1959, Já, don Quijote; r. Karl Genus), Lullaby (TV–1960, Ukolébavka; r. Don Richardson), Seven Thieves (1960, Sedm zlodějů; r. Henry Hathaway), Sedm statečných (1960, The Magnificent Seven; r. John Sturges), Mustangové (1961, The Misfits; r. John Huston), Adventures of a Young Man (1962, Dobrodružství mladého muže; r. Martin Ritt), epizoda Psanci (The Outlaws; r. Henry Hathaway) z filmu How the West Was Won (1962, Jak byl dobyt Divoký západ – TV), The Victors (1963, Vítězové; r. Carl Foreman – TV), Act One (1963, První jednání; r. Dore Schary), The Moon-Spinners (1964, Hotel Moon-Spinners; r. James Neilson), Kisses for My President (1964, Líbám svého prezidenta; r. Curtis Bernhardt), Lord Jim (1964, Lord Jim; r. Richard Brooks), Čingischán (1965, Genghis Khan; r. Henry Levin), Poppies Are Also Flowers (1966, Máky jsou také květy; r. Terence Young – TV), Jak ukrást Venuši (1966, How to Steal a Million; r. William Wyler), Il buono, il brutto, il cattivo (1966, Hodný, zlý a ošklivý; r. Sergio Leone – V), The Tiger Makes Out (1967, Tygr upláchl; r. Arthur Hiller), Dear Friends (TV–1967, Milí přátelé; r. Paul Bogart), How to Save a Marriage and Ruin Your Life (1967, Jak zachránit manželství a zničit si život; r. Fielder Cook), A Lovely Way to Die (1968, Hezký způsob, jak zemřít; r. David Lowell Rich), Trumfové eso (1968, I quattro dell' Ave Maria; r. Giuseppe Colizzi), Velký šéf (1968, Le cerveau; r. Gérard Oury), Mackennovo zlato (1969, Mackenna's Gold; r. J. Lee Thompson), The Adventures of Gerard (1970, Gerardova dobrodružství; r. Jerzy Skolimowski – TV), The Angel Levine (1970, Anděl Levine; r. Ján Kadár – TV), The People Next Door (1970, Lidé od vedle; r. David Greene), Zigzag (1970; r. Richard A. Colla), Paradise Lost (TV–1971, Ztracený ráj; r. Glenn Jordan), Romance of a Horsethief (1971, Zloděj koní; r. Abraham Polonsky – V), Viva la muerte... tua! (1971, Ať žije smrt... tvoje!; r. Duccio Tessari), A Cold Night's Death (TV–1973, Smrt za chladné noci; r. Jerrold Freedman), L'ultima chance (1973, Poslední šance; r. Maurizio Lucidi), Cinderella Liberty (1973, Propustka do půlnoci; r. Mark Rydell – TV), Indict and Convict (TV–1973, Obvinít a usvědčit; r. Boris Sagal), Crazy Joe (1974; r. Carlo Lizzani – TV), Il bianco, il giallo, il nero (1974, Napřed střílej, pak se ptej; r. Sergio Corbucci – V), Attenti al buffone (1975, Pozor na šaška; r. Alberto Bevilacqua), 20 Shades of Pink (TV–1976, Dvacet odstínů růžové; r. Paul Stanley), kr. f. Independence (1976, Nezávislost; r. John Huston), E tanta paura (1976, Velký strach; r. Paolo Cavara – V), The Sentinel (1976, Sentinel; r. Michael Winner – V), Nasty Habits (1976, Ošklivé zvyky; r. Michael Lindsay-Hogg), Domino (1976, The Domino Principle; r. Stanley Kramer), Seventh Avenue (TV–1977, Sedmá avenue; r. Richard Irving, Russ Mayberry), Hlubina (1977, The Deep; r. Peter Yates), Girlfriends (1978, Přítelkyně; r. Claudia Weillová), Squadra antimafia (1978, Protimafiánský oddíl; r. Bruno Corbucci), The Pirate (TV–

1978, Pirát; r. Ken Annakin), Movie Movie (1978, Film a film; r. Stanley Donen – V), Circle of Iron/The Silent Flute (1978, Aréna; r. Richard Moore – V), Firepower (1979, Palebná síla; r. Michael Winner – V), Winter Kills (1979, Zimní zabíjení; r. William Richert – V), The Hunter (1980, Lovec; r. Buzz Kulik – TV), Fugitive Family (TV–1980, Rodina uprchlíků; r. Paul Krasny), The Pride of Jesse Hallam (TV–1981, Hrdost Jesse Hallama; r. Gary Nelson – TV), Skokie (TV–1981; r. Herbert Wise – TV), Salamandr (1981, The Salamander; r. Peter Zinner), The Wall (TV–1982, Zed; r. Robert Markowitz), The Executioner's Song (TV–1982, Katova píseň; r. Lawrence Schiller), Anatomy of an Illness (TV–1984, Anatomie nemoci; r. Richard T. Heffron), Sam's Son (1984, Samův syn; r. Michael Landon), Cristoforo Colombo (TV–1984, Kryštof Kolumbus; r. Alberto Lattuada – TV), Embassy (TV–1985; r. Robert Lewis – V), Murder: By Reason of Insanity (TV–1985, Vražda: Z důvodu šílenství; r. Anthony Page – TV), Rocket to the Moon (TV–1986, Raketa na Měsíc; r. John Jacobs), Tough Guys (1986, Drsní chlapi; r. Jeff Kanew – TV), Something in Common (TV–1986, Něco společného; r. Glenn Jordan – TV), Nuts (1987, Bláznivá; r. Martin Ritt – TV), The Impossible Spy (TV–1987, Nemožný špion; r. Jim Goddard), The Two Jakes (1990, Dva Jakeové; r. Jack Nicholson – V), The Godfather Part III (1990, Kmotr III; r. Francis Ford Coppola – V), Vendetta: Secrets of a Mafia Bride (TV–1991, Nevěsta násilí; r. Stuart Margolin – V), Article 99 (1991, Článek 99; r. Howard Deutch – V), Legacy of Lies (TV–1992, Dědictví lží; r. Bradford May – V), Mistress (1992, Milenka; r. Barry Primus – TV), Teamster Boss: The Jackie Presser Story (TV–1992, Šéf; r. Alastair Reid – V), Night and the City (1992, Noc a město; r. Irwin Winkler – V), dok. Lincoln (TV–1992; r. Peter W. Kunhardt; hlas), Vendetta II: The New Mafia (TV–1993, Úctyhodná žena; r. Ralph Thomas – TV), Caro dolce amore (1994, Nejdražší miláček; r. Enrico Coletti), Two Much (1995, Jedna navíc; r. Fernando Trueba – V), The Associate (1996, Spiklenci; r. Donald Petrie – V), Naked City: Justice with a Bullet (TV–1998, Nahé město: Poslední soud; r. Jeff Freilich – V), Uninvited (1999, Nezvaný host; r. Carlo Gabriel Nero), Rabin, kněz a krásná blondýna (2000, Keeping the Faith; r. Edward Norton), The Bookfair Murders (TV–2000, Vraždy na knižním veletrhu; r. Wolfgang Panzer), Monday Night Mayhem (TV–2001, Bláznivec pondělní noci; r. Ernest R. Dickerson – V), Tajemná řeka (2003, Mystic River; r. Clint Eastwood), The Root (2003, Kořen; r. Matthew Penn), King of the Corner (2004, Pánem svého koutku; r. Peter Riegert – TV), anim. f. The Easter Egg Adventure (2004, Velikonoční dobrodružství; r. John Michael Williams; hlas – V), A Taste of Jupiter (2005, Ždibec Jupitera; r. Derek Diorio), Skandál (2006, The Hoax; r. Lasse Hallström), Prázdniny (2006, The Holiday; r. Nancy Meyersová), Mama's Boy (2007, Maminčin mazánek; r. Tim Hamilton – V), Liszt for President (2008; r. Mark Mitchell), The Toe Tactic (2008, Taktika prstů; r. Emily Hubleyová), segment režiséra Joshuy Marstona z povídkového filmu New Yorku, miluji Tě (2008, New York, I Love You), Tickling Leo (2009, Lehce dotýkat se hvězd; r. Jeremy Davidson), Muž ve stínu (2009, The Ghost Writer; r. Roman Polanski), Wall Street: Peníze nikdy nespí (2010, Wall Street: Money Never Sleeps; r. Oliver Stone).

-mim-

Coote, Greg

GREG COOTE (nar. 5. 10. 1942, Sydney), australský filmový a televizní producent, jenž pracoval i v Hollywoodu, zemřel 27. června 2014 v Los Angeles na rakovinu. Podílel se na filmech Blood Oath/Prisoners of the Sun (1990, Krvavá přísaha; r. Stephen Wallace – TV), Turtle Beach (1992, Želví pláž; r. Stephen Wallace – V), The Power of One (1992, Síla muže; r. John G. Avildsen – V), Pevnost strachu (1992, Fortress; r. Stuart Gordon), Bleskový Jack (1994, Lightning Jack; r. Simon Wincer), Střela (1995, Bullet; r. Julien Temple), The Phantom (1996, Fantom; r. Simon Wincer – V), Paradise Road (1997, Cesta do ráje; r. Bruce Beresford – V), Tarzan and the Lost City (1998, Tarzan a Ztracené město; r. Carl Schenkel – TV) nebo A Walk on the Moon (1998, Procházka po Měsíci; r. Tony Goldwyn – V).

-mim-

Gearyová, Lois

LOIS GEARYOVÁ (nar. 25. 7. 1929, Fort Wayne, Indiana), americká filmová a televizní herečka, která měla vedlejší role ve snímcích Silverado (1985; r. Lawrence Kasdan), The

Astronaut Farmer (2006, Astronaut; r. Michael Polish – TV), Sunshine Cleaning (2008, Jarní úklid s.r.o; r. Christine Jeffsová – V), a Konečná (2013, The Last Stand; r. Ji-un Kim), zemřela v Santa Fe 28. června 2014. JR

Taylor, Meshach

MESHACH TAYLOR (nar. 11. 4. 1947, Boston), americký filmový, divadelní a televizní herec, zemřel na rakovinu 28. června 2014 v kalifornské Altadeně. Objevil se mimo jiné ve snímcích Damien II: Omen (1978, Damien; r. Don Taylor – TV), Kvílení vlkodlaků (1981, The Howling; r. Joe Dante – V), Explorers (1985, Badatelé; r. Joe Dante – TV), Warning Sign (1985, Varovný signál; r. Hal Barwood – TV), Manekýn (1987, Mannequin; r. Michael Gottlieb – V), Dům her (1987, House of Games; r. David Mamet – V) nebo Class Act (1992, Spolužáci; r. Randall Miller – TV). JR

Nelli, Piero

PIERO NELLI (nar. 14. 4. 1926, Pisa, Toskánsko), italský dokumentarista, zemřel 29. června 2014 v toskánském Sarteau. Působil jako asistent režie u neorealisticckých snímků a z neorealismu vycházel i ve své dokumentární tvorbě. Natočil pouze jediný celovečerní hraný film, kostýmní snímek z období italského Risorgimenta La pattuglia sperduta (1953, Ztracená hlídka; + spol. sc.). Podílel se na kolektivním dokumentu I misteri di Roma (1963, Římská tajemství). Mohly být viděny jeho epizody Potupa (La sfregiata) a Zkouška lásky (Il prezzo dell'amore) z povídkového filmu Italy a láska (1961, Le italiane e l'amore). V roce 1966 obdržel na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách cenu za dokument Labanta Negro (1966). -jš-

Mazursky, Paul

PAUL MAZURSKY (vlastním jménem Irwin Lawrence Mazursky, nar. 25. 4. 1930, Brooklyn, New York – zem. 30. 6. 2014, Los Angeles, na srdeční zástavu) pocházel z židovské rodiny, ale byl nevěřící. Vystudoval anglickou literaturu na Brooklyn College (1951), kde se také začal věnovat herectví (například Ten, který dostává políčky). Ztělesnil jednoho ze čtyř vojáků uvízlých za nepřátelskými liniemi v Kubrickově prvotině Strach a touha a od začátku 50. let se usadil v Greenwich Village a navštěvoval herecké kurzy Lee Strasberga. S pozměněným jménem se uplatnil v malých rolích na jevišti a především v televizi, kde účinkoval v různých dramatických antologiích a v seriálech, mimo jiné Johnny Midnight, Outlaws (Psanci), Michael Shayne, Adventures in Paradise (Dobrodružství v ráji), The Untouchables (Neúplatní – TV), Hennesey, The Detectives (Detektivové), Saints and Sinners (Světci a hříšníci), The Twilight Zone (Pásmo soumraku), The Rifleman (Muž s puškou; + spol. sc.), The Real McCoys (Opravdoví McCoyové), Channing, Love on a Rooftop (Láska ve střešním bytě), Getting Together (Dát se dohromady). Vystupoval rovněž jako kabaretní komik, nejprve ve dvojici s Herbem Hartigem (Igor & H) a potom sólově. Od roku 1959 žil v Los Angeles, kde se uchytil v divadelním souboru Second City, pro nějž natočil krátkou parodii na proslulé Resnaisovo dílo, nazvanou Last Year at Malibu (1962, Loni v Malibu). Tam se také znovu setkal s Larrym Tuckerem, s nímž psali a předváděli improvizované divadelní revue. Kromě toho se stali spoluautory televizní show Dannyho Kaye (dvě nominace na Cenu Emmy) a vytvořili úspěšný seriál s hudební skupinou The Monkees (1966–1968). U filmu se uplatnili jako scenáristé kultovního snímku Miluji tě, Alice B. Toklasová, ale pak se přátelsky rozešli. Na začátku 70. let se Mazursky stal výraznou autorskou osobností amerického filmu a tvůrcem satirických děl o životě středních vrstev, v nichž se projevil jako vnímavý pozorovatel života okolo sebe. Byl čtyřikrát nominován na Oscara jako scenárista (Bob & Carol & Ted & Alice, Harry a Tonto, Rozvedená žena, Nepřátelé: Příběh lásky) a jednou jako producent (Rozvedená žena). Jeho stěžejní snímky obdržely různé ceny: Bob & Carol & Ted & Alice (Ceny NSFC, NYFCC, WGA a nominace na Cenu BAFTA za scénář), Rozvedená žena (Ceny NSFC, NYFCC, LAFCA za scénář, nominace na Zlatý glóbus za scénář a za režii, nominace na Cenu DGA za režii) a Nepřátelé: Příběh lásky (Cena NYFCC za režii). Podle scénáře Mazurského režijní prvotiny, ale bez jeho

účasti, vznikl stejnojmenný sitcom Bob & Carol & Ted & Alice (1973), jenž však skončil odvysíláním pouhých sedmi epizod. V několika televizních seriálech se objevil jako herec, mimo jiné Ink (Na jedné lodi – TV), The Sopranos (Sopranovi – TV), Once and Again (Druhá šance – TV), Curb Your Enthusiasm (Larry, krot' se – TV), občas účinkoval ve filmech jiných režisérů (manažer Brian v remaku Zrodila se hvězda či otec nastávající nevěsty Vic v romantické komedii Rapsodie v Miami) a ve většině svých snímků si zahrál menší úlohy, někdy v nečekaných převlecích (například diktátorova maminka v Měsíci nad Paradorem). Za své dílo byl vyznamenán Cenami LAFA (2010) a WGA (2013). Vydal vzpomínkovou knihu Show Me the Magic (1999, Ukaž mi to kouzlo). V roce 2008 byl oficiálním hostem na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech. Z manželství s knihovnicí Betsy Purdyovou (1953–2014), která hrála v některých jeho filmech, měl dvě dcery; mladší Jill (nar. 1965) se uplatnila jako scenáristka (mimo jiné komedie Takový je byznys – 1990), producentka a literární agentka. – *Filmografie: (herec, není-li uvedeno jinak)* Fear and Desire (1953, Strach a touha; r. Stanley Kubrick), Blackboard Jungle (1955, Džungle před tabulí; r. Richard Brooks – TV), The World's Greatest Robbery (TV–1962, Největší světová loupež; r. Franklin Schaffner), Deathwatch (1966, Čekání na smrt; r. Vic Morrow), The Other Side of the Wind (1972, Druhá strana větru; r. Orson Welles), A Star Is Born (1976, Zrodila se hvězda; r. Frank Pierson – V), An Almost Perfect Affair (1979, Téměř dokonalá aféra; r. Michael Ritchie – TV), A Man, a Woman and a Bank (1979, Muž, žena a banka; r. Noel Black), History of the World – Part 1 (1981, Dějiny světa – část 1; r. Mel Brooks), Into the Night (1985, Do noci; r. John Landis – TV), Punchline (1988, Pointa; r. David Seltzer – V), Scenes from the Class Struggle in Beverly Hills (1989, Scény třídního boje v Beverly Hills; r. Paul Bartel), Taking Care of Business (1990, Takový je byznys; r. Arthur Hiller; spol. prod. – V), Man Trouble (1992, Když má muž problémy; r. Bob Rafelson – V), Carlitova cesta (1993, Carlito's Way; r. Brian De Palma), Love Affair (1994, Milostná aféra; r. Glenn Gordon Caron – V), Rapsodie v Miami (1995, Miami Rhapsody; r. David Frankel), Drsný a drsnější (1996, 2 Days in the Valley; r. John Herzfeld), Touch (1997, Dotek; r. Paul Schrader), Weapons of Mass Distraction (TV–1997, Zbraň davového šílenství; r. Stephen Surjik – TV), Bulworth (1998, Skandál!; r. Warren Beatty – V), Why Do Fools Fall in Love (1998, Proč se blázní zamilují?; r. Gregory Nava – V), anim. f. Antz – MravenecZ (1998, Antz; r. Eric Darnell, Tim Johnson; hlas), Crazy in Alabama (1999, Léto v Alabamě; r. Antonio Banderas – V), A Slight Case of Murder (TV–1999, Taková malá vražda; r. Steven Schachter – TV), The Majestic (2001, Majestic; r. Frank Darabont; hlas – V), Da wan (2001, Pohřben s úsměvem; r. Feng Xiaogang – V), Do It for Uncle Manny (2002, Udělej to pro strýčka Mannyho; r. Adam Baratta), I Want Someone to Eat Cheese With (2006, Chci někoho, s kým můžu jíst sýr; r. Jeff Garlin), Cattle Call (2006, Hromadný konkurz; r. Martin Guigui), anim. f. Kung Fu Panda 2 (2011, Kung Fu Panda 2; r. Jennifer Yuhová; hlas); (scénář či podíl na něm a režie, není-li uvedeno jinak) satirická komedie o losangeleském advokátovi, který začne žít jako hipík, I Love You, Alice B. Toklas (1968, Miluji tě, Alice B. Toklasová; r. Hy Averback; spol. sc., spol. píseň, spol. prod., herec – TV) s Peterem Sellersem, komedie o sexuálním osvobození dvou středostavovských párů Bob & Carol & Ted & Alice (1969; + herec – TV) s Robertem Culpem, Natalií Woodovou, Elliottem Gouldem a Dyan Cannonovou, felliniovský příběh filmového režiséra Alex in Wonderland (1970, Alex v říši divů; + herec) s Donaldem Sutherlandem, komedie o rozvedeném právníkovi, jenž se znovu zamiluje do své ženy, Blume in Love (1973, Zamilovaný advokát; + prod., herec – TV) s Georgem Segalem, sentimentální příběh penzionovaného učitele, který musí opustit svůj newyorský byt a s kocourem se vydá navštívit své děti, Harry a Tonto (1974, Harry and Tonto; + prod., herec) s oscarovým výkonem Arta Carneyho, autobiografický příběh mladíka s hereckými ambicemi, odehrávající se v 50. letech, Next Stop, Greenwich Village (1976, Příští stanice Greenwich Village; + spol. prod., herec – TV), psychologická studie ženy, vyrovnávající se s odchodem manžela, An Unmarried Woman (1978, Rozvedená žena; + spol. prod., herec – TV) s Jill Clayburghovou, snímek o lásce dvou mužů k jedné ženě Willie and Phil (1980, Willie a Phil; + spol. prod. – V), inspirovaný Truffautovým Julesem a Jimem, moderní parafráze Shakespearovy hry Tempest (1982, Bouře; + prod., herec – V) s Johnem

Cassavetesem v úloze architekta, který se uchýlí na odlehlý řecký ostrov, komedie o ruském emigrantovi v New Yorku *Moscow on the Hudson* (1984, Moskva na Hudsonu; + prod., herec – V) s Robinem Williamsem, aktualizovaná verze Renoirova filmu *Bodu z vody vytažený pod názvem Down and Out in Beverly Hills* (1986, Somrák z Beverly Hills; + prod., herec – TV) s Nickem Noltem, satirická komedie o herci, který nahradí zavražděného diktátora ve smyšlené latinskoamerické zemi, *Moon over Parador* (1988, Měsíc nad Paradorem; + spol. píseň, prod., herec – TV) s Richardem Dreyfusem, adaptace románu Isaaca Bashevishe Singera *Enemies, A Love Story* (1989, Nepřátelé: Příběh lásky; + spol. prod., herec – TV) s Ronem Silverem, Anjelicou Hustonovou a Lenou Olinovou, smutná komedie o krizi manželského páru *Scenes from a Mall* (1991, Taková normální láska; + prod., herec – V) s Woodym Allenem a Bette Midlerovou, příběh filmového režiséra v tvůrčí krizi *The Pickle* (1993, Dobrodružství létající okurky; + prod., herec – V) s Dannym Aiellem, kriminální komedie podle divadelní hry Chazze Palminteriho *Faithful* (1995, Smrtící telefon; režie, herec – V) s Cher a Ryanem O’Nealem, biografie proslulého novináře Winchell (TV–1998; režie, herec) se Stanleyem Tuccim, přepis románu Frederica Raphaela o manželích na prahu rozvodu *Coast to Coast* (TV–2004, Bláznivá cesta; režie, herec – TV) s Richardem Dreyfussem a Judy Davisovou, dok. záznam několikadenní židovské oslavy na ukrajinském venkově *Yippee* (2006; + spol. prod., herec).

-mim-

Black, Noel

NOEL BLACK (nar. 30. 6. 1937, Chicago, Illinois), americký režisér, producent a scenárista, zemřel 5. července 2014 v kalifornské Santa Barbaře na zápal plic. Jeho krátkometrážní snímek *Skaterdater* (1966) vyhrál Zlatou palmu na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes a byl nominován na Oscara. Natočil potom mimo jiné kultovní krimi *Pretty Poison* (1968, Jed; + prod. – TV) a romantickou komedii *Private School* (1983, Soukromá škola – TV) a napsal film *Mischief* (1985, Darebák; r. Mel Damski; + spol. prod. – TV).

JR

Murphyová, Rosemary

ROSEMARY MURPHYOVÁ (nar. 13. 1. 1925, Mnichov, Bavorsko), americká divadelní a filmová herečka, třikrát nominovaná na divadelní cenu Tony, zemřela na rakovinu jícnu 5. července 2014 v New Yorku. Charakterní role vytvořila mimo jiné ve snímcích *To Kill a Mockingbird* (1962, Jako zabít ptáčka; r. Robert Mulligan – TV), *Any Wednesday* (1966, Každou středu; r. Robert Ellis Miller – TV), *Julie* (1977, Julia; r. Fred Zinnemann), *The Hand* (1981, Ruka; r. Oliver Stone – V), *Září* (1987, September; r. Woody Allen), *For the Boys* (1991; r. Mark Rydell – V), *Mocná Afrodité* (1995, *Mighty Aphrodite*; r. Woody Allen), *Vzkaz v láhvi* (1999, *Message in a Bottle*; r. Luis Mandoki), *The Savages* (2007, Divoši; r. Tamara Jenkinsová – TV), *Synecdoche, New York* (2008, *Synecdoche, New York*; r. Charlie Kaufman), *After.Life* (2009, Po životě; r. Agnieszka Wojtowicz-Vosloo – V) nebo *The Romantics* (2010, Romantici; r. Galt Niederhofferová – TV).

JR

Legeno, Dave

DAVE LEGENO (nar. 12. 10. 1963, Marylebone, Londýn), anglický zápasník a herec, zemřel 6. července 2014 na úžeh v kalifornském Údolí smrti. Byl viděn ve snímcích *podfu(c)k* (2000, *Snatch*; r. Guy Ritchie), *Batman začíná* (2005, *Batman Begins*; r. Christopher Nolan), *Stormbreaker* (2006, *Stormbreaker*; r. Geoffrey Sax), *Outlaw* (2006, *Psanec*; r. Nick Love – V), *Královna Alžběta: Zlatý věk* (2007, *Elizabeth: The Golden Age*; r. Shekhar Kapur), *Harry Potter a Princ dvojí krve* (2009, *Harry Potter and the Half-Blood Prince*; r. David Yates), *Command Performance* (2009, *Zemřít je snadné*; r. Dolph Lundgren – V), *Centurion* (2009; r. Neil Marshall – V), *Harry Potter a Relikvie smrti – část 1* (2010, *Harry Potter and the Deathly Hallows: Part 1*; r. David Yates), *Harry Potter a Relikvie smrti – část 2* (2011, *Harry Potter and the Deathly Hallows: Part 2*; r. David Yates), *Havran* (2011, *The Raven*; r. James McTeigue) a *Sněhurka a lovec* (2012, *Snow White and the Huntsman*; r. Rupert Sanders).

JR

Bollmann, Horst

HORST BOLLMANN (nar. 11. 2. 1925, Desava, Sasko-Anhaltsko), německý televizní herec, zemřel 7. července 2014 v Berlíně. Měl titulní roli ve snímku Malachiášův zázrak (1961, Das Wunder des Malachias; r. Bernhard Wicki).

JR

Jones, Dickie

DICKIE JONES (vlastním jménem Richard Percy Jones, nar. 25. 2. 1927, McKinney, Texas), americký filmový a televizní herec, zemřel po pádu v kalifornském městě Northridge 7. července 2014. Jako chlapec namluvil do snímku Pinocchio (1940; r. Hamilton Luske, Ben Sharpsteen – V) hlas titulní postavy a objevil se též v dětských rolích například ve snímcích Malý lord (1936, Little Lord Fauntleroy; r. John Cromwell), Tajemství matky (1937, Stella Dallas; r. King Vidor), Young Mr. Lincoln (1939, Mladý pan Lincoln; r. John Ford), Pan Smith přichází (1939, Mr. Smith Goes to Washington; r. Frank Capra), Destry Rides Again (1939, Destry; r. George Marshall – V), Láska není hřích (1943, Heaven Can Wait; r. Ernst Lubitsch), Dobrodružství Marka Twaina (1944, The Adventures of Mark Twain; r. Irving Rapper) a jako dospělý mimo jiné v titulech Sands of Iwo Jima (1949, V pískách Iwo Šimy; r. Allan Dwan – TV), Battleground (1949, Bitevní pole; r. William Wellman – V) nebo The Bridges at Toko-Ri (1955, Mosty na Toko-Ri; r. Mark Robson – TV).

JR

Todorović, Bora

BORA TODOROVIĆ (nar. 5. 11. 1929, Bělehrad), jugoslávský herec, zemřel 7. července 2014 v Bělehradu na infarkt. Hrál například v titulech Strážce pláže v zimním období (1976, Čuvar plaže u zimskom periodu; r. Goran Paskaljević), Závod o Velkou cenu (1979, Nacionalna klasa; r. Goran Marković), Kdo to tam zpívá (1980, Ko to tamo peva; r. Slobodan Šijan), Zvláštní léčba (1980, Poseban tretman; r. Goran Paskaljević), Soumrak (1982, Twilight Time; r. Goran Paskaljević), Dům k pověšení (1988, Dom za vesanje; r. Emir Kusturica), Underground (1995, Underground; r. Emir Kusturica), Profesionalac (2003, Profesional; r. Dušan Kovačević) nebo Sveti Georgije ubiva azdahu (2009, Svatý Petr zabíjí draka; r. Srdjan Dragojević).

JR

Thorne, Ken

KEN THORNE (nar. 26. 1. 1924, East Dereham, Norfolk), anglický filmový a televizní skladatel, dirigent a aranžér, který dostal Oscara za podíl na snímku A Funny Thing Happened on the Way to the Forum (1966, V Římě na place byla legrace; r. Richard Lester – TV), zemřel v losangeleském West Hills 9. července 2014. Je známý zejména jako autor hudby ke snímkům Superman II (1980; r. Richard Lester – TV), Superman III (1983; r. Richard Lester – V) a dále se mimo jiné podílel na filmech Jazzová revue (1962, It's Trad, Dad!; r. Richard Lester), Pomoc! (1965, Help!; r. Richard Lester), How I Won the War (1967, Jak jsem vyhrál válku; r. Richard Lester – TV), Inspector Clouseau (1968, Inspektor Clouseau; r. Bud Yorkin – TV), Sinful Davey (1969, Hříšný Davey; r. John Huston – TV), The Magic Christian (1969, Kouzelný Kristián; r. Joseph McGrath – TV), Hannie Caulder (1971; r. Burt Kennedy – TV), Ohrožení Britanniku (1974, Juggernaut; r. Richard Lester), The Ritz (1976, Hotel Ritz; r. Richard Lester – TV), Arabská dobrodružství (1979, Arabian Adventure; r. Kevin Connor), Lassiter (1984, Příliš žhavé diamanty; r. Roger Young – V), Finders Keepers (1984, Co jsem našel, to je moje; r. Richard Lester – V), The Protector (1985, Ochránce; r. James Glickenhaus – V) nebo Sunset Grill (1992; r. Kevin Connor – TV).

JR

Segalová, Zohra

ZOHRA SEGALOVÁ (vlastním jménem Zohra Begum Mumtaz-ullah Khan, nar. 27. 4. 1912, Saharanpur, Uttarpradéš), indická divadelní a filmová herečka, která se uplatnila i v řadě britských produkcí, zemřela 10. července 2014 v Novém Dillí na srdeční zástavu. Byla viděna mimo jiné ve snímcích The Long Duel (1967, Dlouhý souboj; r. Ken Annakin – TV), The Honorary Consul (1983, Honorární konzul; r. John Mackenzie – V), Harem (1985, Harém; r.

Arthur Joffé – TV), Caravaggio (1986, Caravaggio; r. Derek Jarman), Blafuj jako Beckham (2002, Bend It Like Beckham; r. Gurinder Chadhaová), The Mistress of Spices (2005, Královna koření; r. Paul Mayeda Berges – V). -mim-

Simovič, Tomislav

TOMISLAV SIMOVIČ (nar. 17. 8. 1931, Záhřeb), jugoslávský filmový a televizní skladatel, zemřel ve svém rodišti 10. července 2014. Vedle řady dokumentů napsal mimo jiné hudbu pro hrané filmy Přijít a zůstat (1965, Doči i ostati; r. Branko Bauer), Siedmy kontinent (1966; r. Dušan Vukotić), Mám dvě mámy a dva táty (1968, Imam dvije mame i dva tate; r. Krešimir Golik), Dům (1975, Kuća; r. Bogdan Žižić) nebo Akce stadión (1977, Akcja stadion; r. Dušan Vukotić). JR

Berger, Thomas

THOMAS BERGER (nar. 20. 7. 1924, Cincinnati, Ohio), americký spisovatel a dramatik, podle jehož děl vznikly filmy Malý velký muž (1970, Little Big Man; r. Arthur Penn), Neighbors (1981, Sousedé; r. John G. Avildsen – V) a The Feud (1989, Svár; r. Bill D'Elia – TV), zemřel 13. července 2014 v Nyacku, stát New York. JR

Rolf, Tom

TOM ROLF (vlastním jménem Ernst Ragnar Rolf, nar. 31. 12. 1931, Stockholm), přední americký střihač švédsko-norského původu, který měl Oscara za podíl na epickém snímku o americkém vesmírném programu The Right Stuff (1983, Správná posádka; r. Philip Kaufman – V), zemřel 14. července 2014 ve Francii na komplikace po operaci kyčle. Z jeho tvorby známe například snímky The Hunting Party (1971, Lov; r. Don Medford – V), The Last American Hero (1973, Poslední americký hrdina; r. Lamont Johnson – TV), Francouzská spojka – Dopadení (1975, French Connection II; r. John Frankenheimer), Taxi Driver (1976, Taxikář; r. Martin Scorsese – V), Black Sunday (1976, Černá neděle; r. John Frankenheimer – TV), New York New York (1977; r. Martin Scorsese – TV), Blue Collar (1978, Modré límečky; r. Paul Schrader – TV), Heaven's Gate (1980, Nebeská brána; r. Michael Cimino – V), WarGames (1983, Válečné hry; r. John Badham – V), 9½ týdne (1985, Nine ½ Weeks; r. Adrian Lyne), Stakeout (1987, Policejní dohled; r. John Badham – TV), Black Rain (1989, Černý déšť; r. Ridley Scott – V), Jakubův žebřík (1990, Jacob's Ladder; r. Adrian Lyne), Slídilové (1992, Sneakers; r. Phil Alden Robinson), Mr. Jones (1993, Mr. Jones; r. Mike Figgis), Případ Pelikán (1993, The Pelican Brief; r. Alan J. Pakula), Nebezpečné myšlenky (1995, Dangerous Minds; r. John N. Smith), Nelítostný souboj (1995, Heat; r. Michael Mann), Tichý nepřítel (1997, The Devil's Own; r. Alan J. Pakula), Zařikávač koní (1998, The Horse Whisperer; r. Robert Redford), Kód Navajo (2002, Windtalkers; r. John Woo), Equilibrium (2002, Equilibrium; r. Kurt Wimmer). Za své dílo dostal Cenu Cechu amerických filmových střihačů (ACE; 2002), jež dvakrát vedl jako prezident. -mim-

Funck, Hans

HANS FUNCK (7. 3. 1953), německý střihač, který mimo jiné spolupracoval s režisérem Oliverem Hirschbiegelem na snímcích Experiment (2001, Das Experiment), Pád Třetí říše (2004, Der Untergang), Invaze (2007, The Invasion), Five Minutes of Heaven (2009, Pět minut v nebi) a Diana (2013, Diana) a také na filmu Sophie Scholl – Die letzten Tage (2005, Poslední dny Sophie Schollové; r. Marc Rothemund – V), zemřel 16. července 2014 v Mnichově na astmatický záchvat. JR

Wekwerth, Manfred

MANFRED WEKWERTH (nar. 3. 12. 1929, Köthen), německý divadelní a filmový režisér a scenárista, zemřel v Berlíně 16. července 2014. S Petrem Palitschem natočil adaptaci Brechtovy hry Matka Kuráž (1961, Mutter Courage und ihre Kinder). JR

Stritchová, Elaine

ELAINE STRITCHOVÁ (nar. 2. 2. 1925, Detroit, Michigan), americká charakterní herečka, zemřela 17. července 2014 v michiganském Birminghamu na rakovinu žaludku. Významné role měla například ve snímcích *A Farewell to Arms* (1957, *Sbohem, armádo!*; r. Charles Vidor – TV), *The Spiral Staircase* (1975, *Točité schodiště*; r. Peter Collinson – TV), *Providence* (1976, *Prozřetelnost*; r. Alain Resnais – TV), *Září* (1987, *September*; r. Woody Allen), *Cocoon: The Return* (1988, *Zámotek II – Návrat*; r. Daniel Petrie – V), *Cadillac Man* (1990, *Cadillac se slevou*; r. Roger Donaldson – TV), *Out to Sea* (1997, *Tanec na vlnách*; r. Martha Coolidgeová – V), *Krippendorfs Tribe* (1998, *Krippendorfovův kmen*; r. Todd Holland – V), *Screwed* (2000, *Podfukáři*; r. Scott Alexander, Larry Karaszewski – V), *Darebácci* (2000, *Small Time Crooks*; r. Woody Allen), *Podzim v New Yorku* (2000, *Autumn in New York*; r. Joan Chenová), *Příšerná tchyně* (2005, *Monster-in-Law*; r. Robert Luketic) nebo *Romance & Cigarettes* (2005, *Romance a cigarety*; r. John Turturro – V).

JR

Marquardt, Peter

PETER MARQUARDT (nar. 1. 7. 1964, Austin, Texas), americký herec a producent, který se objevil v Rodriguezových snímcích *El mariachi* (1992, *Mariachi* – TV), *Desperado* (1995) a *Spy Kids 3-D: Game Over* (2003), zemřel 19. července 2014 v Austinu.

JR

Bartusiaková, Skye McCole

SKYE MCCOLE BARTUSIAKOVÁ (nar. 28. 9. 1992, Houston, Texas), mladá americká herečka, která se objevila v dětských rolích ve snímcích *Pravidla moštárny* (1999, *The Cider House Rules*; r. Lasse Hallström), *The Prophet's Game* (1999, *Ďábelská hra*; r. David Worth – TV), *Patriot* (2000, *The Patriot*; r. Roland Emmerich), *Neříkej ani slovo* (2001, *Don't Say a Word*; r. Gary Fleder), *Against the Ropes* (2003, *Ring volný*; r. Charles S. Dutton – V) nebo *Boogeyman* (2004; r. Stephen Kay – V), zemřela 19. července 2014 v Houstonu na komplikace při epileptickém záchvatu.

JR

Fasano, John

JOHN FASANO (nar. 24. 8. 1961, Bethpage, Long Island, New York), americký filmový a televizní scenárista, režisér, producent a herec, zemřel v Los Angeles 19. července 2014. Napsal mimo jiné předlohy k filmům *Another 48 hrs.* (1990, *Dalších 48 hodin*; r. Walter Hill – V), *Univerzální voják: Zpět v akci* (1999, *Universal Soldier: The Return*; r. Mic Rodgers) a *Darkness Falls* (2003, *Propad do temnot*; r. Jonathan Liebesman; + spol. prod. – TV).

JR

Garner, James

JAMES GARNER (vlastním jménem James Scott Baumgarner, nar. 7. 4. 1928, Norman, Oklahoma – zem. 19. 7. 2014, Brentwood, Los Angeles, na infarkt) měl po předcích z matčiny strany indiánskou krev. V šestnácti odešel k obchodnímu loďstvu a pak vystřídal řadu příležitostných zaměstnání (například telefonní technik, naftař, domovník, plavčík, prodavač, pumpař). Sloužil v korejské válce a za zranění v boji byl vyznamenán dvěma Purpurovými srdci. Díky příteli, divadelnímu producentovi Paulu Gregorymu, dostal něhou roli soudce v dramatu *Hermana Wouka Vojenský soud se vzbouřenci z lodi Caine*, s níž se v polovině 50. let dostal až na Broadway. Účinkování pod režijním vedením Charlese Laughtona a po boku předních herců (Henry Fonda, John Hodiak, Lloyd Nolan) mu přineslo neocenitelné zkušenosti a také nabídky do televize, kde se objevil jako host ve westernových seriálech *Cheyenne*, *Zane Grey Theater* a *Sugarfoot*. Získal smlouvu u Warner Brothers, kde hrál zejména ve válečných filmech. Prosadil se však v televizi hlavní úlohou jednoho z bratrské dvojice hazardních hráčů v populárním seriálu z Divokého západu *Maverick* (1957–1960), oceněné nominací na Emmy. K této postavě se ještě vrátil v odvozené show *Bret Maverick* (1981–1982), za niž obdržel nejen nominaci na Emmy, ale i na Zlatý glóbus, a v jedné epizodě seriálu *Young Maverick* (Mladý Maverick). S podobně humorným nadhledem ztělesnil i svou nejznámější televizní roli soukromého vyšetřovatele v kriminálním seriálu *The Rockford Files*

(1974–1980, Rockfordovy záznamy; + spol. režie), za niž dostal Cenu Emmy (z pěti nominací), tři nominace na Zlatý glóbus a již také hrál v osmi celovečerních snímcích. Další hlavní úlohy měl v seriálech Nichols (1971–1972), Man of the People (1991–1992, Člověk z lidu) a First Monday (2002, První pondělí – TV). Namluvil Boha v animovaném sitcomu God, the Devil and Bob (2000–2001, Bůh, ďábel a Bob) a jako host vystoupil v dalších seriálech, mimo jiné Angel, Chicago Hope (Nemocnice Chicago Hope – TV) a 8 Simple Rules... for Dating My Daughter (8 jednoduchých pravidel... pro randění s mou dcerou). Od 60. let vytvářel hlavní role v hollywoodských filmech. Zaujal jako americký kšeftař Hendley v populárním snímku z německého zajateckého tábora Velký útěk, ale častěji se objevoval v romantických komediích, mimo jiné Nadšením bez sebe a Později, miláčku, v nichž byla jeho partnerkou Doris Dayová, či Cestující obchodníci (nominace na Zlatý glóbus), v níž hrál s Lee Remickovou. Jednou z jeho nejlepších raných kreací byla úloha zbabělého námořního důstojníka Madisona, který se má stát hrdinou invaze, v cynické válečné komedii Amerikanizace Emilky. V roce 1965 založil vlastní výrobní společnost, již na počest svého indiánského dědečka nazval Cherokee Productions. U řady svých následujících filmů zastával funkci výkonného producenta, byť se jeho jméno v této souvislosti v titulcích neobjevovalo. Ztělesnil závodního jezdce Petea Arona v úspěšném snímku Grand Prix a načas se automobilovému sportu věnoval profesionálně. Divácký ohlas měli i jeho další ležérní hrdinové se smyslem pro humor, neohrožený cizinec Jason McCullough ve westernové parodii Podporujte svého šerifa! nebo soukromý detektiv Philip Marlowe ve volné adaptaci Chandlerovy Sestřičky. Dvakrát představoval Wyatta Earpa, v jedné z verzí slavné přestřelky u O. K. Corralu, nazvané Hodina pušek, a v detektivce z Hollywoodu 20. let Západ slunce, ale z jeho dalších filmových kreací lze zmínit ovdovělý lékárník Murphy Jones v romantické komedii Murphyho dobrodružství (nominace na Oscara a na Zlatý glóbus), jeden ze čtyř vysloužilých astronautů Tank Sullivan ve sci-fi Vesmírní kovbojové a zestárlý milenec Duke v působivém dramatu Zápisník jedné lásky (nominace na Cenu SAG). Od 80. let dostával zajímavější příležitosti v televizi: newyorský urolog Harold Lear, jenž se sám stane pacientem, v dramatu Zvuky srdce (nominace na Zlatý glóbus a na Cenu Emmy), bezstarostný Bob Beuhler, jenž se po matčině smrti musí postarat o postiženého sourozence, v dramatu Slib (Cena Emmy za nejlepší speciál; nominace na Zlatý glóbus a na Emmy za herecký výkon), jeden ze zakladatelů Anonymních alkoholiků Robert Holbrook Smith ve skutečném příběhu, nazvaném podle jeho spřízněného kolegy Jmenuji se Bill W. (nominace na Emmy za nejlepší speciál a za herecký výkon), nevrlý válečný veterán Albert Sidney Finch v dramatu Den padlých (Zlatý glóbus a nominace na Cenu Emmy), šéf tabákového koncernu F. Ross Johnson, čelící korporátním intrikám, v dalším skutečném příběhu Barbaři před branami (Zlatý glóbus, nominace na Cenu Emmy) nebo milující manžel Ira Moran v adaptaci románu Anne Tylerové Lekce života (nominace na Zlatý glóbus a na Cenu Emmy). Účinkoval také v několika reklamních kampaních, z nichž nejznámější byly spoty, propagující Polaroid. Za své dílo byl vyznamenán Cenou Cechu filmových herců (SAG; 2004). Do historie se zapsal i tím, že vedl dva vítězné soudní spory s hollywoodskými studií, nejdřív s Warner Brothers kvůli porušení herecké smlouvy, což vedlo k jeho předčasnému odchodu ze seriálu Maverick, a posléze s Universalem kvůli nepřiznaným procentním podílům za Rockfordovy záznamy. Ve spolupráci s Jonem Winokurem napsal autobiografii The Garner Files (2011, Garnerovy záznamy). Jeho dcera Gigi Garnerová (nar. 1958) má vlastní uměleckou agenturu a stará se o otcovu výrobní společnost. Starší bratr Jack Garner (1926–2011) se uplatnil jako herec epizodních úloh. – *Filmografie (herec, není-li uvedeno jinak):* Toward the Unknown (1956, Do neznáma; r. Mervyn LeRoy), The Girl He Left Behind (1956, Dívka, kterou nechal doma; r. David Butler), Shoot-Out at Medicine Bend (1957, Přestřelka v Medicine Bendu; r. Richard L. Bare), Sayonara (1957; r. Joshua Logan – TV), Darby's Rangers (1958, Pluk majora Darbyho; r. William A. Wellman), Lafayette Escadrille (1958, Eskadra Lafayette; r. William A. Wellman), Up Periscope (1959, Barakuda čeká; r. Gordon Douglas – TV), Cash McCall (1960; r. Joseph Pevney), The Children's Hour (1961, Dětská hodinka; r. William Wyler – V), Boys' Night Out (1962, Kluci na flámu; r. Michael Gordon), The Great Escape (1963, Velký útěk; r. John

Sturges – V), The Thrill of It All (1963, Nadšením bez sebe; r. Norman Jewison – TV), The Wheeler Dealers (1963, Cestující obchodníci; r. Arthur Hiller), Později, miláčku (1963, Move Over, Darling; r. Michael Gordon), The Americanization of Emily (1964, Amerikanizace Emily; r. Arthur Hiller – TV), 36 Hours (1964, 36 hodin; r. George Seaton), The Art of Love (1965, Umění lásky; r. Norman Jewison), Mister Buddwing (1965, Pan Buddwing; r. Delbert Mann), A Man Could Get Killed (1966, Mohl být zabit člověk; r. Ronald Neame), Duel at Diablo (1966, Souboj u El Diablo; r. Ralph Nelson – TV), Grand Prix (1966, Grand Prix; r. John Frankenheimer), Hour of the Gun (1967, Hodina pušek; r. John Sturges – TV), The Pink Jungle (1968, Růžová džungle; r. Delbert Mann), How Sweet It Is! (1968, Jak je to sladké!; r. Jerry Paris), Podporujte svého šerifa! (1969, Support Your Local Sheriff!; r. Burt Kennedy), Sestřička (1969, Marlowe; r. Paul Bogart), dok. The Racing Scene (1969, Za kokpitem; r. Andy Sidaris; + spol. prod. – TV), A Man Called Sledge (1970, Sledge; r. Vic Morrow – TV), Support Your Local Gunfighter (1971, Podporujte svého pistolníka; r. Burt Kennedy – TV), Skin Game (1971, Švindl; r. Paul Bogart – TV), They Only Kill Their Masters (1972, Zabíjejí jen své pány; r. James Goldstone), One Little Indian (1973, Jeden malý indián; r. Bernard McEveety), The Castaway Cowboy (1974, Kovboj trosečník; r. Vincent McEveety), The New Maverick (TV–1978, Nový Maverick; r. Hy Averback), Health (1980, Zdraví; r. Robert Altman – TV), The Fan (1981, Ctitel; r. Edward Bianchi – TV), The Long Summer of George Adams (TV–1982, Dlouhé léto George Adamse; r. Stuart Margolin), Victor/Victoria (1982, Viktor/Viktorie; r. Blake Edwards – TV), Tank (1984; r. Marvin J. Chomsky – V), Heartsounds (TV–1984, Zvuky srdce; r. Glenn Jordan), The Glitter Dome (TV–1984, Policajt v Hollywoodu; r. Stuart Margolin – V), Space (TV–1985, Vesmír; r. Lee Philips, Joseph Sargent), Murphy's Romance (1985, Murphyho dobrodružství; r. Martin Ritt – V), Promise (TV–1986, Slib; r. Glenn Jordan; + spol. prod.), Sunset (1988, Západ slunce; r. Blake Edwards – TV), My Name Is Bill W. (TV–1989, Jmenuji se Bill W.; r. Daniel Petrie; + spol. prod. – TV), Decoration Day (TV–1990, Den padlých; r. Robert Markowitz), Dokonalý džentlmen (1992, The Distinguished Gentleman; r. Jonathan Lynn), Oheň v oblacích (1993, Fire in the Sky; r. Robert Lieberman), Barbarians at the Gate (TV–1993, Barbaři před branami; r. Glenn Jordan – TV), Breathing Lessons (TV–1994, Lekce života; r. John Erman – TV), Maverick (1994, Maverick; r. Richard Donner), The Rockford Files: I Still Love L. A. (TV–1994, Rockfordovy záznamy: Pořád mám rád L. A.; r. James Whitmore, Jr.; + spol. prod.), The Rockford Files: A Blessing in Disguise (TV–1995, Rockfordovy záznamy: Štěstí v neštěstí; r. Jeannot Szwarc; + spol. prod.), Streets of Laredo (TV–1995, Ulice Lareda; r. Joseph Sargent – TV), The Rockford Files: If the Frame Fits... (TV–1995, Rockfordovy záznamy: Dobře ušitá bouda...; r. Jeannot Szwarc; + spol. prod.), The Rockford Files: Godfather Knows Best (TV–1995, Rockfordovy záznamy: Kmotr to ví nejlíp; r. Tony Wharmby; + spol. prod.), The Rockford Files: Friends and Foul Play (TV–1995, Rockfordovy záznamy: Přátelé a podrazy; r. Stuart Margolin; + spol. prod.), The Rockford Files: Punishment and Crime (TV–1995, Rockfordovy záznamy: Trest a zločin; r. David Chase; + spol. prod.), My Fellow Americans (1996, Mí drazí Američané; r. Peter Segal – V), Dead Silence (TV–1996, Děsivé ticho; r. Daniel Petrie, Jr. – TV), The Rockford Files: Murder and Misdemeanors (TV–1997, Rockfordovy záznamy: Vražda a poklesky; r. Tony Wharmby; + spol. prod.), Twilight (1998, Soumrak; r. Robert Benton – V), Legalese (TV–1998, Mezi námi právníky; r. Glenn Jordan – TV), The Rockford Files: If It Bleeds... It Leads (TV–1998, Rockfordovy záznamy: Krvavá stopa; r. Stuart Margolin; + spol. prod.), Shake, Rattle and Roll: An American Love Story (TV–1999, Americký milostný příběh; r. Mike Robe), One Special Night (TV–1999, Spřízněné duše; r. Roger Young – TV), Vesmírní kovbojové (2000, Space Cowboys; r. Clint Eastwood), The Last Debate (TV–2000, Poslední debata; r. John Badham), anim. f. Atlantida: Tajemná říše (2001, Atlantis: The Lost Empire; r. Gary Trousdale, Kirk Wise; hlas), Roughing It (TV–2002, Jak jsem se protloukal; r. Charles Martin Smith – TV), Divine Secrets of the Ya-Ya Sisterhood (2002, Podivná tajemství; r. Callie Khouri – V), anim. f. The Land Before Time X: The Great Longneck Migration (2003, Země dinosaurů X; r. Charles Grosvenor; hlas), The Notebook (2004, Zápisník jedné lásky; r. Nick Cassavetes – V),

The Ultimate Gift (2006, 12 podmínek k dědictví; r. Michael O. Sajbel – V), anim. f. Terra (2007, Bitva o planetu Terra 3D; r. Aristomenis Tsirbas; hlas – V). -mim-

Angulo, Álex

ÁLEX ANGULO (nar. 12. 4. 1953, Erandio, Vizcaya, Baskicko), španělský herec, který byl mimo jiné třikrát nominovaný na cenu Goya, zemřel při autonehodě 20. července 2014 ve městě Fuenmayor, La Rioja. V menších rolích byl viděn ve filmech El rey pasmado (1991, Ohromený král; r. Imanol Uribe – TV), Acción mutante (1993, Akce Mutant; Alex de la Iglesia – TV), Na dno vášně (1997, Carne trémula; r. Pedro Almodóvar), Sexo por compasión (2000, Sex ze soucitu; r. Laura Mañáková – TV), Moje matka je na holky (2002, A mi madre le gustan las mujeres; r. Daniela Féjermanová, Inés Parísová) nebo Faunův labyrint (2006, El laberinto del Fauno; r. Guillermo Del Toro). JR

Bontaová, Vanna

VANNA BONTAOVÁ (nar. 3. 4. 1958, Florencie), filmová a televizní herečka, scenáristka, básnířka a spisovatelka italského původu, která si zahrála ve filmech The Beastmaster (1982; r. Pán šelem; r. Don Coscarelli – TV), Where Sleeping Dogs Lie (1991, Kde odpočívají spící psi; r. Charles Finch – TV) a The Game of Their Lives (2005, Životní zápas; r. David Anspaugh – TV), zemřela v Los Angeles 20. července 2014. JR

Bryanová, Dora

DORA BRYANOVÁ (nar. 7. 2. 1923, Parbold, Lancashire), anglická herečka, zemřela 23. července 2014 v Hove, East Sussex. Od epizodních rolí ve snímcích jako Štvanec (1946, Odd Man Out; r. Carol Reed) a The Fallen Idol (1948, Padlý idol; r. Carol Reed – TV) se vypracovala k větším postavám ve filmech jako Kapka medu (1961, A Taste of Honey; r. Tony Richardson), kde za roli matka Heleny získala Cenu BAFTA, Up the Front (1972, Vzhůru na frontu; r. Bob Kellett – TV) nebo Mirror Mask (2005, Maska zrcadla; r. Dave McKean – TV). JR

Martin, Walt

WALT MARTIN (nar. 8. 4. 1945, Hollywood, Kalifornie), americký zvukový mistr, který byl spolunominován na Oscara za snímek Vlajky našich otců (2006, Flags of Our Fathers; r. Clint Eastwood) nebo na cenu BAFTA za Výměnu a který spolupracoval též na Eastwoodových dílech True Crime (1999, Pravda zabíjí – V), Vesmírní kovbojové (2000, Space Cowboys), Blood Work (2002, Krvavá stopa – V), Tajemná řeka (2003, Mystic River), Million Dollar Baby (2004, Million Dollar Baby), Dopisy z Iwo Jimy (2006, Letters from Iwo Jima), Výměna (2008, Changeling), Gran Torino (2008, Gran Torino), Invictus (2009, Invictus: Neporažený – V), Hereafter (2010, Život po životě – V) a Jersey Boys (2014) zemřel 24. července 2014 v kalifornském Burbanku na cévní chorobu. JR

Bergonzi, Carlo

CARLO BERGONZI (nar. 13. 7. 1924, Vidalenzo di Polesine Parmense, Emilia-Romagna), známý italský tenorista, čelný interpret Verdiho oper, který kromě několika televizních operních filmů hrál též v životopisném hudebním snímku Il giovane Toscanini (1987, Mladý Toscanini; r. Franco Zeffirelli – TV), zemřel 25. července 2014 v Miláně. -jš-

Verhavert, Roland

ROLAND VERHAVERT (nar. 1. 5. 1927, Melsele, Východní Flandry), vlámský režisér, nazývaný někdy „knotrem belgického filmu“, zemřel 26. července 2014 v Melsele na infarkt. S Ivmem Michielsem a Rikem Kuyperssem režíroval pesimistické poválečné drama Meeuwen sterven in de haven (1955, Rackové umírají v přístavu), jež bylo prvním belgickým snímkem, uvedeným v soutěži canneského festivalu. V jeho další tvorbě převažovaly kultivované literární adaptace, například Het afscheid (1966, Rozloučení) podle románu Iva Michielse, Rolande met de bles (1973, Rolanda s bílou lysinou) podle románu v dopisech Hermana Teirlincka, De

loteling (1974, Rekrut) podle románu Hendrika Conscience, Pallieter (1974) podle románu Felixe Timmermanse, Brugge, die stille (1981, Mrtvé Bruggy) podle románu Georgese Rodenbacha, Boerenpsalm (1989, Selský žalm), opět podle Timmermanse. Natáčel rovněž dokumenty a pracoval v televizi. -mim-

Brown, Lew

LEW BROWN (nar. 18. 3. 1925, Goltry, Oklahoma), americký herec, zemřel v kalifornském městě La Jolla 27. července 2014. Byl viděn ve snímcích The Hell with Heroes (1968, K čertu s hrdiny; r. Joseph Sargent – TV), Topaz (1969; r. Alfred Hitchcock – TV), Letiště (1970, Airport; r. George Seaton), Breezy (1973; r. Clint Eastwood – TV) a také Telefon (1977; r. Don Siegel – TV). JR

Lebonová, Yvette

YVETTE LEBONOVÁ (nar. 14. 8. 1910, Paříž), nejstarší žijící francouzská filmová herečka, zemřela v Cannes 28. července 2014. Jejím prvním mužem byl kolega Roger Duchesne, druhým americký producent belgického původu Nat Wachsberger. Objevila se mimo jiné ve snímcích Zuzu (1934, Zouzou; r. Marc Allégret), Marinella (1936, marinella; r. Pierre Caron), Gibraltar (1938, Gibraltar; r. Fedor Ozep) a Scaramouche (1963, Scaramouche; r. Antonio Isasi-Issasmendi). JR

Shigeta, James

JAMES SHIGETA (nar. 17. 6. 1929, Honolulu), jeden z nejvýznamnějších amerických herců asijského původu, kterého proslavilo účinkování v muzikálu Flower Drum Song (1961, Píseň květovaného bubnu; r. Henry Koster) a který hrál v řadě televizních seriálů a také mimo jiné ve snímcích The Crimson Kimono (1959, Červené kimono; r. Samuel Fuller), Bridge to the Sun (1961, Most ke Slunci; r. Etienne Périer) Lost Horizon (1973, Ztracený obzor; r. Charles Jarrott), The Yakuza (1974, Japonská mafie; r. Sydney Pollack – V), Midway (1976, Bitva o Midway; r. Jack Smight – TV), Smrtonosná past (1988, Die Hard; r. John McTiernan), Cage (1989, Klec smrti; r. Lang Elliott – V), Midnight Man (1994, Půlnoční samuraj; r. John Weidner – V), Drive (1996, Šílená jízda; r. Steve Wang – V) a Brother (2000, Ve spárech yakuzy; r. Takeshi Kitano – V), zemřel v Los Angeles 28. července 2014. JR

Dirka, Karel

KAREL DIRKA (nar. 15. 5. 1947, Praha), německý producent českého původu, jehož nejvýznamnějším počinem byl dokument o slavné filmové hvězdě Marlene (1984, Marlene; r. Maximilian Schell), vyznamenaný Německou filmovou cenou a nominovaný na Oscara, zemřel 29. července 2014 v Mnichově na rakovinu. V rámci své výrobní společnosti Art Oko Film se mimo jiné podílel také na hraných filmech Tag der Idioten (1981, Den idiotů; r. Werner Schroeter), Zabudnite na Mozarta (1985; r. Miloslav Luther), Beschreibung eines Kampfes (1991, Labyrint; r. Jaromil Jireš – TV), Kouzelný měšec (1996; r. Václav Vorlíček), Pták Ohnivák (1997; r. Václav Vorlíček), Jezerní královna (1998; r. Václav Vorlíček), Julie Walking Home (2002, Julie na cestě domů; r. Agnieszka Hollandová – TV) nebo Habermannův mlýn (2010; r. Juraj Herz). -mim-

Gaslini, Giorgio

GIORGIO GASLINI (22. 10. 1929, Milán, Lombardie), italský jazzový klavírista a skladatel, jedna z nejvýznamnějších postav evropského moderního jazzu, zemřel 29. července 2014 v Borgo Val di Taro, Emilia-Romagna. Příležitostně psal i filmovou hudbu, v níž používal avantgardní postupy. V roce 1962 získal novinářskou cenu Stříbrnou stužku za hudbu k Antonioniho snímku Noc a na stejnou cenu byl v roce 1976 nominován za Argentův film Tmavě červená. V roce 1980 mu v Československu vyšla deska Quintetto di Giorgio Gaslini a v roce 1982 koncertoval na Mezinárodním jazzovém festivalu v Praze. Z jeho filmových kompozic lze připomenout tituly Noc (1961, La notte; r. Michelangelo Antonioni; + herec), La

pacifista (1970, Pacifistka; r. Miklós Jancsó), Pravda a lež (1972, Il vero e il falso; r. Eriprando Visconti), Le cinque giornate (1972, Pět dní; r. Dario Argento), Profondo rosso (1975, Tmavě červená; r. Dario Argento; spol. hudba – TV), Kleinhoff Hotel (1977; r. Carlo Lizzani). -jš-

Drew, Robert

ROBERT DREW (nar. 15. 2. 1924, Toledo, Ohio), význačný americký dokumentarista a průkopník cinéma vérité, zemřel 30. července 2014 v connecticutském městě Sharon na sepsi. Původně fotograf a redaktor časopisu Life založil na sklonku 50. let vlastní společnost Drew Associates, pro niž natáčel s pomocí upravené kamerové a zvukové techniky, umožňující do té doby nevídanou mobilitu a vzájemnou synchronizaci, filmy o sociálních otázkách, politice i umění, přičemž využíval služeb předních kameramanů D. A. Pennebaker, Richarda Leacocka nebo Alberta Mayslese. Dvě z jeho děl byly pro své kvality zařazeny do Národního filmového registru, spravovaného Kongresovou knihovnou, Primary (1960, Primárky) o prezidentských kandidátech za demokratickou stranu J. F. Kennedym a Hubertu Humphreym a Crisis: Behind a Presidential Commitment (1963, Krize: Pozadí prezidentského rozhodnutí) o snaze prosadit přijetí dvou černých studentů na Alabamskou univerzitu přes odpor tehdejšího guvernéra Wallace. Ze zhruba stovky jeho snímků byla řada oceněna na různých festivalech a přehlídkách, on sám byl za své dílo vyznamenán Mezinárodní asociací dokumentaristů (IDA; 1993). -mim-

Halmi Sr., Robert

ROBERT HALMI, Sr. (nar. 22. 1. 1924, Budapešť), významný televizní producent výpravných projektů, často inspirovaných klasickými předlohami, zemřel 30. července 2014 v New Yorku na aneurysma. V 50. letech se dostal do Spojených států a pracoval jako fotograf pro Life a další periodika. Zúčastnil se řady dobrodružných výprav po celém světě a jeho fotografie divoké přírody vyšly v několika knihách. Když na začátku 70. let přestal časopis Life vycházet týdně, obrátil svůj zájem k televizi. Se synem Robertem Halmim, Jr. založil v roce 1979 společnost RHI Entertainment, kterou po patnácti letech koupila firma Hallmark Cards a přejmenovala ji na Hallmark Entertainment. Halmi v ní zůstal až do své smrti hlavní tvůrčí silou. Ze dvanácti nominací získal jednu Emmy za Gulliver's Travels (TV–1995, Gulliverovy cesty; r. Charles Sturridge – V). Ojedinělým projektem pro kina byl Robinson Crusoe (1996; r. George Miller, Rodney K. Hardy – V), jinak z více než stovky minisérií a televizních filmů lze připomenout Scarlett (TV–1994; r. John Erman – TV), The Sunshine Boys (TV–1995, Zlatí hoši; r. John Erman – TV), In Cold Blood (TV–1996, Chladnokrevně; r. Jonathan Kaplan – TV), 20,000 Leagues Under the Sea (TV–1996, 20 000 mil pod mořem; r. Michael Anderson – V), The Odyssey (TV–1997, Odysseus; r. Andrei Konchalovsky – V), Mother Teresa: In the Name of God's Poor (TV–1997, Matka Tereza: Ve jménu ubohých; r. Kevin Connor – TV), Moby Dick (TV–1998, Bílá velryba; r. Franc Roddam – V), Merlin (TV–1998; r. Steve Barron – V), Crime and Punishment (TV–1998, Zločin a trest; r. Joseph Sargent – TV), Alice in Wonderland (TV–1999, Alenka v Říši divů; r. Nick Willing – V), Don Quixote (TV–1999, Don Quijote; r. Peter Yates – TV), Jason and the Argonauts (TV–2000, Iásón a argonauti; r. Nick Willing – TV), The Snow Queen (TV–2002, Sněhová královna; r. David Wu – TV), The Lion in Winter (TV–2003, Lev v zimě; r. Andrei Konchalovsky – TV), The Ten Commandments (TV–2006, Desatero přikázání; r. Robert Dornhelm – TV). -mim-

Lipscomb, Dennis

DENNIS LIPSCOMB (nar. 1. 3. 1942, Westbury, stát New York), americký charakterní herec, zemřel 30. července 2014. Výrazné vedlejší role měl například ve filmech Love Child (1982, Dítě lásky; r. Larry Peerce – V), WarGames (1983, Válečné hry; r. John Badham – V), A Soldier's Story (1984, Příběh vojáka; r. Norman Jewison – V), Crossroads (1986, Křižovatky; r. Walter Hill), Sestry (1987, Sister, Sister; r. Bill Condon), Přepadení v Pacifiku (1992, Under Siege; r. Andrew Davis), Semtex Blues (1993, Undercover Blues; r. Herbert Ross), Automatic

(1994; r. John Murlowski – TV), Finding Kelly (1998, Hledá se Kelly; r. Lynn Hamricková – TV) nebo Firetrap (2000, Ohnivá past; r. Harris Done – V). JR

Smith, Dick

DICK SMITH (vlastním jménem Richard Emerson Smith, nar. 26. 6. 1922, Larchmont, stát New York – zem. 30. 7. 2014, Los Angeles, na komplikace způsobené zlomeninou kyčle) nastoupil do lékařské přípravy na Yaleově univerzitě, aby se stal zubařem, ale nakonec vystudoval zoologii. Už během studií se zajímal o maskérskou práci a spolupracoval s univerzitním divadelním souborem. V roce 1943 narukoval do armády a po válce získal místo v maskérském oddělení televizní stanice WNBC-TV, jež potom čtrnáct let vedl. Vysoko je ceněn například jeho podíl na záznamu one-man show Hala Holbrooka o proslulém spisovateli Mark Twain Tonight!, za nějž dostal Cenu Emmy, na kterou byl ještě třikrát nominován (Podivný případ dr. Jekylla a pana Hyde, Harry S. Truman: Mluvit na rovinu, Sever a Jih II). Spolupracoval na seriálech 'Way Out (Cesta pryč), The Untouchables (Neúplatní – TV), Dark Shadows (Temné stíny). Na sklonku kariéry byl konzultantem maskérských efektů hororové antologie Monsters (1988–1991, Příšery – TV). Od 60. let pracoval také pro film a zakrátko se zařadil k uznávaným mistrům svého oboru, především díky metodě postupného nanášení jednotlivých částí obličejové masky místo do té doby používaného jediného odlitku. Velké uznání mu přinesly „zestárnutí“ Dustina Hoffmana v Malém velkém muži, maska Marlona Branda v Kmotrovi, ďábelské maskérské efekty včetně umělé otáčivé hlavy ve Vymítači ďábla či metamorfóza Williama Hurta v Mutaci. Vzhledem k tomu, že Americká akademie zařadila kategorii masek do svých výročních cen až na začátku 80. let, má Smith na svém kontě pouze dvě ocenění, obě za „stárnutí“ hlavních představitelů, Oscara za Amadea (také Cena BAFTA) a oscarovou nominaci za Tátu. Akademie vyznamenala jeho dílo také čestným Oscarem (2011) za „jedinečné mistrovství struktury, odstínu, formy a iluze“. Během let vychoval řadu následovníků, mimo jiné Dicka Bakera, Gega Cannoma, Aleca Gillise nebo Ve Neillovou. – Filmografie: (neúplná; masky nebo maskérské efekty či podíl na nich, není-li uvedeno jinak) Macbeth (TV–1954; r. George Schaefer), Alice in Wonderland (TV–1955, Alenka v Říši divů; r. George Schaefer), The Lark (TV–1957, Skřivánek; r. George Schaefer), The Alligator People (1959, Aligátoří lidé; r. Roy Del Ruth), The Moon and Sixpence (TV–1959, Poslední půlšilink; r. Richard Mulligan), I, Don Quixote (TV–1959, Já, don Quijote; r. Karl Genus), Treasure Island (TV–1960, Ostrov pokladů; r. Daniel Petrie), The Power and the Glory (TV–1961, Moc a sláva; r. Marc Daniels), Requiem for a Heavyweight (1962, Rekviem za těžkou váhu; r. Ralph Nelson), The Cardinal (1963, Kardinál; r. Otto Preminger), The World of Henry Orient (1964, Svět Henryho Orienta; r. George Roy Hill – TV), Dolarová manželství (1964, What a Way to Go!; r. J. Lee Thompson), Harvey Middleman, Fireman (1965, Hasič Harvey Middleman; r. Ernest Pintoff), Mark Twain Tonight! (TV–1967; r. Paul Bogart), The Strange Case of Dr. Jekyll and Mr. Hyde (TV–1967, Podivný případ dr. Jekylla a pana Hyde; r. Charles Jarrott), Arsenic and Old Lace (TV–1969, Jezinky a bezinky; r. Robert Scheerer), Půlnoční kovboj (1969, Midnight Cowboy; r. John Schlesinger; poradce), Já, Natálie (1969, Me, Natalie; r. Fred Coe), House of Dark Shadows (1970, Dům temných stínů; r. Dan Curtis), Malý velký muž (1970, Little Big Man; r. Arthur Penn), Who Is Harry Kellerman and Why Is He Saying Those Terrible Things About Me? (1971, Kdo je Harry Kellerman?; r. Ulu Grosbard – TV), The Godfather (1972, Kmotr; r. Francis Ford Coppola – V), Vymítač ďábla (1973, The Exorcist; r. William Friedkin), The Godfather Part II (1974, Kmotr II; r. Francis Ford Coppola – V), The Sunshine Boys (1975, Vstupte; r. Herbert Ross – TV), Taxi Driver (1976, Taxikář; r. Martin Scorsese – V), Harry S. Truman: Plain Speaking (TV–1976, Harry S. Truman: Mluvit na rovinu; r. Daniel Petrie), Maratónec (1976, Marathon Man; r. John Schlesinger; poradce), The Sentinel (1977, Sentinel; r. Michael Winner – V), Exorcist II: The Heretic (1977, Vymítač ďábla 2: Kacíř; r. John Boorman – V), The Deer Hunter (1978, Lovec jelenů; r. Michael Cimino – V), Altered States (1980, Mutace; r. Ken Russell – V), Scanners (1980; r. David Cronenberg; poradce – V), Nighthawks (1981, Noční dravci; r. Bruce Malmuth – TV), The Fan (1981, Ctitel; r. Edward Bianchi – TV), Ghost Story (1981, Duchařský příběh; r. John

Irvin – TV), Spasms (1982, Křeče; r. William Fruet), The Hunger (1983, Hlad; r. Tony Scott – V), Amadeus (1984, Amadeus; r. Miloš Forman), Starman (1984, Starman; r. John Carpenter), North and South (TV–1985, Sever a Jih; r. Richard T. Heffron – TV), North and South, Book II (TV–1986, Sever a Jih; r. Kevin Connor – TV), Poltergeist III (1988; r. Gary Sherman; poradce – V), Everybody's All-American (1988, Americký idol; r. Taylor Hackford – TV), Dad (1989, Táta; r. Gary David Goldberg – TV), Suito homu (1989, Sweet Home; r. Kiyoshi Kurosawa), Tales from the Darkside: The Movie (1990, Příběhy z temnot: Film; r. John Harrison; poradce – V), Smrt jí sluší (1992, Death Becomes Her; r. Robert Zemeckis), Věčně mladý (1992, Forever Young; r. Steve Miner), House on Haunted Hill (1999, Dům na Haunted Hill; r. William Malone – V). -mim-

Ireland, Kenny

KENNY IRELAND (nar. 7. 8. 1945, Paisley, Renfrewshire), skotský herec a divadelní režisér, zemřel v Irsku 31. července 2014 na rakovinu mozku. Hrál například ve snímcích The Dogs of War (1980, Žoldáci; r. John Irvin – V), Moonlightning (1982, Tvrdá fuška; r. Jerzy Skolimowski – TV), Local Hero (1983, Místní hrdina; r. Bill Forsyth – V), Poslední tanec Salome (1987, Salome's Last Dance; r. Ken Russell – V), Topení po číslech (1988, Drowning by Numbers; r. Peter Greenaway – V), Resurrected (1988, Zmrtvýchvstání; r. Paul Greengrass – TV) nebo The Big Man (1990, Velký muž – holé pěsti; r. David Leland – V). JR

Cseh, Szabolcs

SZABOLCS CSEH (nar. 11. 12. 1942, Miercurea-Ciuc, župa Harghita), rumunský herec a kaskadér, zemřel 1. srpna 2014 v Bukurešti na rakovinu. Objevil se mimo jiné ve snímcích Dákové (1966, Dacii; r. Sergiu Nicolaescu), Apači (1973, Apachen; r. Gottfried Kolditz), Komisař obviňuje (1974, Un comisar acuza; r. Sergiu Nicolaescu), Kníže zvaný Dracula (1979, Vlad Tepes; r. Doru Nastase), Železem a zlatem (1980, Burebista; r. Gheorghe Vitanidis), Kojenec, nafta a Transylvánci (1981, Pruncul, petrolul si Ardelenii; r. Dan Pita), Zlatá růže (1982, Trandafirul galben; r. Doru Nastase) nebo Vzpoura podsvětí (1983, Misterele Bucurestilor; r. Doru Nastase). JR

Massey, Walter

WALTER MASSEY (nar. 19. 8. 1928, Toronto, Ontario), kanadský herec, zemřel v Montrealu 4. srpna 2014. Hrál například ve snímcích Happy Birthday to Me (1980, Všechno nejlepší k mým narozeninám; r. J. Lee Thompson – TV), The Hotel New Hampshire (1984, Hotel New Hampshire; r. Tony Richardson – TV), Mrs. Soffel (1984, Paní Sofelová; r. Gillian Armstrongová – TV), The Boy in Blue (1985, Chlapec v modrém; r. Charles Jarrott – TV), Jacknife (1988, Jack-dýka; r. David Jones – V), Mrs. Parker and the Vicious Circle (1994, Paní Parkerová a začarovaný kruh; r. Alan Rudolph – TV), Dead Silent (1999, Jako hrob; r. Roger Cardinal – TV), Waking the Dead (1999, Čekání na smrt; r. Keith Gordon – V), The Greatest Game Ever Played (2005, Golfový sen; r. Bill Paxton – V) nebo My First Wedding (2006, Má první svatba; r. Laurent Firode – V). Rovněž jeho bratranec Raymond byl hercem. JR

Burnsová, Marilyn

MARILYN BURNSOVÁ (nar. 7. 5. 1949, Erie, Pensylvánie), americká herečka, která hrála v kultovních filmech Texaský masakr motorovou pilou (1974, The Texas Chain Saw Massacre; r. Tobe Hooper – V), Return of the Texas ChainSaw Massacre (1994, Masakr v Texasu; r. Kim Henkel – V) nebo ve snímku Eaten Alive (1977, Sežráni zaživa; r. Tobe Hooper), zemřela 5. srpna 2014 v texaském Houstonu. V roce 2009 byla uvedena do Síně slávy na Mezinárodním festivalu hororových a sci-fi filmů v Phoenixu. JR

Golan, Menahem

MENAHM GOLAN (vlastním jménem Menahem Globus, nar. 31. 5. 1929, Tiberias, Palestina, dnes Izrael), známý izraelský producent polského původu, zakladatel společnosti Cannon, jež

se v 80. letech stala důležitým hráčem na americkém i evropském trhu, zemřel 8. srpna 2012 v telavivské čtvrti Jaffa. Jako pilot izraelského vojenského letectva si z vlasteneckých důvodů změnil jméno a po studiích divadla v Londýně a filmu v New Yorku získal praktické zkušenosti u Rogera Cormana. Společně s bratrancem Yoramem Globusem založil produkční firmu Cannon (1967–1993), v níž působil jako režisér a producent, mimo jiné u snímku Mivtsa Yonatan (1977) o zásahu izraelského komanda na letišti v Entebbe, známého pod anglickým názvem Operation Thunderbolt a nominovaného na Oscara v kategorii zahraničních filmů. Od konce 70. let je jako režisér podepsán pod řadou převážně béčkových titulů jako například Enter the Ninja (1981, Ninja přichází – TV), The Delta Force (1986 – V) nebo Over the Top (1986, Do útoku – V). Jako producent stál za více jak dvě stě tituly. Vedle známých akčních představitelů Sylvestera Stallonea a Chucka Norrisa představil filmovému publiku i novou tvář belgického kickboxera Jean-Claudea Van Dammea a čas od času prosadil výrobu náročnějších a prestižnějších děl, mimo jiné The Magician of Lublin (1978, Kejklíř z Lublinu; + režie), That Championship Season (1982, Ten rok, co jsme vyhráli...; r. Jason Miller), Love Streams (1984, Proudý lásky; r. John Cassavetes – TV), Mariini milenci (1984, Maria's Lovers; r. Andrei Konchalovsky), Runaway Train (1985, Splašený vlak; r. Andrei Konchalovsky – TV), Fool for Love (1985, Láskou posedlí; r. Robert Altman), Otello (1986, Otello; r. Franco Zeffirelli), Barfly (1987, Štamgast; r. Barbet Schroeder – TV), King Lear (1987, Král Lear; r. Jean-Luc Godard), dok. Powaqqatsi (1988, Powaqqatsi; r. Godfrey Reggio), Haunted Summer (1988, Strašidelné léto; r. Ivan Passer – TV), Manifesto (1988; r. Dušan Makavejev), Evil Angels/A Cry in the Dark (1988, Výkřik do tmy; r. Fred Schepisi – TV). -mim-

Keating, Charles

CHARLES KEATING (nar. 22. 10. 1941, Londýn), herec anglického původu, zemřel 8. srpna 2014 na rakovinu plic ve Westonu, Connecticut. Hrál ve filmech Čas probuzení (1990, Awakenings; r. Penny Marshall), Osobní strážce (1992, The Bodyguard; r. Mick Jackson), Aféra Thomase Crowna (1999, The Thomas Crown Affair; r. John McTiernan) nebo Deuce Bigalow: European Gigolo (2005, Deuce Bigalow: Evropský gigolo; r. Mike Bigelow – V). JR

Murphy, Danny

DANNY MURPHY (nar. 20. 8. 1955, Boston, Massachusetts), americký filmový a televizní herec, který byl po nehodě při potápění od devatenácti let kvadruplegik, zemřel na rakovinu na Floridě 8. srpna 2014. K filmu ho přivedl jeho přítel Peter Farrelly. Objevil se tak v komediích bratří Farrellyových Kingpin (1996, Kingpin), Něco na té Mary je (1998, There's Something About Mary), Já, mé druhé já a Irena (2000, Me, Myself & Irene), Osmosis Jones (2001, Agent Bílá krvinka – V), Těžce zamilován (2001, Shallow Hal), Bratři, jak se patří (2003, Stuck on You), Fever Pitch (2005, Fanaticky zamilován – V) a Hall Pass (2011, Týden bez závazků – V) a také v jejich produkci Say It Isn't So (2001, Řekni, že to tak není; r. James B. Rogers – V). JR

Murphy, J. J.

J. J. MURPHY (vlastním jménem James Joseph Murphy; nar. 7. 5. 1928, Belfast), severoirský filmový, divadelní a televizní herec, zemřel 8. srpna 2014 v Belfastu. Měl vedlejší role například ve snímcích Cal (1981; r. Pat ÓConnor), Andělin popel (1999, Angelás Ashes; r. Alan Parker), Puckoon (2002; r. Terence Ryan – TV) nebo Mickybo and Me (2004, Mickybo a já; r. Terry Loane – TV). JR

Ehlers, Jerome

JEROME EHLERS (nar. 20. 12. 1958, Perth, Západní Austrálie), australský filmový a televizní herec, jenž byl viděn například ve snímcích Quigley Down Under (1990, Quigley u protinožců; r. Simon Wincer – V), Irresistible Force (TV–1993, Nezdolná síla; r. Kevin Hooks – V), Sahara (TV–1995; r. Brian Trenchard-Smith – V), Two Hands – Ruce pryč! (1998, Two Hands; r. Gregor Jordan), Cubbyhouse (2001, Dům strachu; r. Murray Fahey – TV), Ned Kelly (2003; r.

Gregor Jordan – V), The Great Raid (2004, 6. batalion; r. John Dahl – V), podlehl 9. srpna 2014 v Sydney rakovině. -mim-

Freeman, J. E.

J. E. FREEMAN (nar. 2. 2. 1946, Brooklyn, New York), americký herec, často ztělesňující padouchy, který měl výrazné vedlejší úlohy mimo jiné ve filmech The Couch Trip (1987, Bláznivý výlet; r. Michael Ritchie – V), Zběsilost v srdci (1990, Wild at Heart; r. David Lynch), Miller's Crossing (1990, Millerova křižovatka; r. Joel Coen – V), One Good Cop (1991, Polda Artie Lewis; r. Heywood Gould – TV), The Doctor (1991, Doktor; r. Randa Hainesová – TV), Vysoká hra patriotů (1992, Patriot Games; r. Phillip Noyce), Vraždy podle předlohy (1995, Copycat; r. Jon Amiel), Vetřelec: Vzkříšení (1997, Alien Resurrection; r. Jean-Pierre Jeunet), Muž, který věděl příliš málo (1997, The Man Who Knew Too Little; r. Jon Amiel), Go (1999, Go; r. Doug Liman), zemřel 9. srpna 2014 v San Franciscu. Kvůli přiznané homosexualitě byl v roce 1968 propuštěn z armády, od poloviny 80. let byl HIV pozitivní. -mim-

Nelson, Ed

ED NELSON (nar. 21. 12. 1928, New Orleans, Louisiana), americký charakterní herec, zemřel na srdeční selhání 9. srpna 2014 v Greensboro, Severní Karolína. Z jeho bohaté filmografie lze připomenout tituly A Bucket of Blood (1959, Plné vědro krve; r. Roger Corman – TV), Soldier in the Rain (1963, Voják v dešti; r. Ralph Nelson – TV), Airport 1975 (1974, Letiště 1975; r. Jack Smight – TV), Midway (1976, Bitva o Midway; r. Jack Smight – V), Dobře utajený kód (1977, For the Love of Benji; r. Joe Camp – V), Police Academy 3: Back in Training (1983, Policejní akademie 3: Znovu ve výcviku; r. Jerry Paris – V), Brenda Starr (1986; r. Robert Ellis Miller – TV), Ngo si seoi (1998, Mstitel beze jména; r. Benny a Jackie Chanovi – TV) nebo Porota (2003, Runaway Jury; r. Gary Fleder). JR

Junghans, Günter

GÜNTER JUNGHANS (nar. 14. 7. 1941, Lipsko, Sasko), bývalý východoněmecký herec, zemřel v Berlíně 10. srpna 2014. Byl viděn ve filmech Modrý dopis (1961, Die aus der 12b; r. Rudi Kurz), Dobrodružství Wernera Holta (1965, Die Abenteuer des Werner Holt; r. Joachim Kunert), Strašná žena (1965; r. Jindřich Polák), Lotova žena (1965, Lots Weib; r. Egon Günther), Studené blesky (1967, Die gefrorenen Blitze; r. János Veiczi), Svatební noc v dešti (1967, Hochzeitsnacht im Regen; r. Horst Seeman), Král pouště z Brandenburgu (1972, Der Wüstenkönig von Brandenburg; r. Hans Kratzert), Ota mění svět (1977, Ottokar der Weltverbesserer; r. Hans Kratzert) nebo Stalingrad (1989; r. Jurij Ozerov – V). JR

Tamantiniová, Franca

FRANCA TAMANTINIOVÁ (nar. 24. 8. 1931, Řím), italská herečka a zpěvačka, která se objevovala ve filmu již od patnácti let a která mimo jiné hrála i v triptychu hořkých komedií Moji přátelé (1975, Amici miei; r. Mario Monicelli), Moji přátelé II. (1982, Amici miei, atto II; r. Mario Monicelli) a Amici miei, atto III (1985, Moji přátelé III; r. Nanni Loy) zemřela 11. srpna 2014 v Římě. -jš-

Viskocil, Joe

JOE VISKOCIL (vlastním jménem Joseph Viskocil, nar. 21. 12. 1950, Chicago), americký mistr zvláštních a vizuálních efektů, specialista na pyrotechniku a miniatury, který se podílel na Oscaru za vizuální efekty snímku Den nezávislosti (1996, Independence Day; r. Roland Emmerich), zemřel v Los Angeles 11. srpna 2014 na komplikace při selhání jater a ledvin. Spolupracoval mimo jiné na filmech Hvězdné války (1977, Star Wars; r. George Lucas), Spacehunter: Adventures in the Forbidden Zone (1983, Vesmírný lovec: Dobrodružství v Zakázané zóně; r. Lamont Johnson – V), Terminátor (1984, The Terminator; r. James Cameron), Terminátor 2: Den zúčtování (1991, Terminator 2: Judgment Day; r. James Cameron), Clifford (1991; r. Paul Flaherty – V), Batman se vrací (1992, Batman Returns; r.

Tim Burton), Matinee (1993; r. Joe Dante – V), Pravdivé lži (1994, True Lies; r. James Cameron), Interview s upírem (1994, Interview with the Vampire: The Vampire Chronicles; r. Neil Jordan), Johnny Mnemonic (1995, Johnny Mnemonic; r. Robert Longo), Apollo 13 (1995, Apollo 13; r. Ron Howard), Sopka (1997, Volcano; r. Mick Jackson), Godzilla (1998, Godzilla; r. Roland Emmerich), Maffióso (1998, Jane Austen's Mafia!; r. Jim Abrahams), Armageddon (1998, Armageddon; r. Michael Bay), Falešná hra (2000, Reindeer Games; r. John Frankenheimer), Bojiště Země (2000, Battlefield Earth; r. Roger Christian), Vřískot 3 (2000, Scream 3; r. Wes Craven), Impostor (2001, Impostor; r. Gary Fleder), Úkryt (2002, Panic Room; r. David Fincher), Liga výjimečných (2003, The League of Extraordinary Gentlemen; r. Stephen Norrington), Team America: Světové policajty (2004, Team America: World Police; r. Trey Parker) nebo Cesta do středu Země (2008, Journey to the Center of the Earth; r. Eric Brevig).

JR

Williams, Robin

ROBIN WILLIAMS (vlastním jménem Robin McLaurin Williams, nar. 21. 7. 1951, Chicago – zem. 11. 8. 2014, Tiburon, Kalifornie) byl jediným dítětem vysokého manažera Fordovy automobilky a bývalé modelky. Vyrůstal na předměstích Detroitu a později San Franciska. Zapsal se ke studiu politických věd na kalifornské Claremont Men's College, ale kvůli herectví přešel na Marin College. Díky stipendiu pak vystudoval drama u Johna Housemana na známé Juilliardově škole (1973–1976) v New Yorku. Živil se jako pouliční umělec a pak se uplatnil jako kabaretní komik na scénách v San Franciscu a v Los Angeles. Záhy se dostal do televize jako host zábavných pořadů The Richard Pryor Show a Laugh-In. Zaujal výraznou úlohou mimozemšťana Morka v jedné epizodě komediálního seriálu Happy Days (1978, Šťastné dny) a stejnou postavu vytvořil v úspěšném sitcomu Mork & Mindy (1978–1982; Zlatý glóbus, nominace na Cenu Emmy), jehož jednu epizodu také režíroval. Ztělesnil titulní roli v pohádce The Tale of the Frog Prince (1982, Žabí princ; r. Eric Idle – V) z televizní série Faerie Tale Theatre a v řadě seriálů vystupoval jako host, mimo jiné The Larry Sanders Show, Homicide: Life on the Street (Zločin v ulicích – TV), Friends (Přátelé – TV) a L. A. Doctors (Doktoři z L. A. – TV). Jeho první velkou filmovou úlohou byla postava Pepka námořníka ve stejnojmenném snímku. Williamsovo umanutě ztřeštěné herectví, založené do značné míry na pohotové improvizaci, nalezlo adekvátní uplatnění až v polovině 80. let, kdy vytvořil ruského emigranta Ivanova v nahořklé komedii Moskva na Hudsonu (nominace na Zlatý glóbus), skutečnou postavu diskžokeje Adriana Cronauera ve filmu Dobré ráno, Vietname (Zlatý glóbus, Americká komediální cena, nominace na Oscara a na Cenu BAFTA) a atypickou postavu nekonvenčního učitele angličtiny Johna Keatinga v úspěšném dramatu Společnost mrtvých básníků (nominace na Oscara, na Zlatý glóbus a na Cenu BAFTA). Stal se nejen populární hvězdou, ale i jednou z nejvýraznějších osobností amerického filmu. Střídal komediální a dramatické role: doktor Sayer v působivém dramatu Čas probuzení (Cena NBR ex aequo, nominace na Zlatý glóbus), bláznivý bezdomovec Parry ve filmovém podobenství Král rybář (Zlatý glóbus, nominace na Oscara), rozvedený herec Daniel Hillard, který se vydává za obstarožní skotskou hospodyni, aby mohl být nablízku svým dětem, v mimořádně úspěšné komedii Mrs. Doubtfire – táta v sukni (Zlatý glóbus, Americká komediální cena), psycholog Sean McGuire, který se zaslouží o přerod titulního hrdiny, v dramatu Dobrý Will Hunting (Oscar, nominace na Zlatý glóbus) a smíchem léčící doktor Patch Adams v komedii Doktor Flastr (nominace na Zlatý glóbus). Skvělým způsobem také namluvil postavu džina v animovaném filmu Aladin (zvláštní Zlatý glóbus a Cena NBR), což po vyřešení finančních sporů s Disneym ještě zopakoval v jednom z jeho pokračování, v lední revui Aladdin on Ice (1995) a v animovaném seriálu Great Minds Think for Themselves (1997, Velké mozky myslí za sebe). Za účinkování v televizních zábavných pořadech A Carol Burnett Special: Carol, Carl, Whoopi & Robin (1987) a ABC Presents a Royal Gala (1988) získal Cenu Emmy a později byl ještě pětkrát nominován (mimo jiné za seriály Zločin v ulicích a Zákon a pořádek: Útvar pro zvláštní oběti). Byl také pětinasobným laureátem Grammy. Spolu s Billym Crystalem a Whoopi Goldbergovou, s nimiž pořádal pravidelná charitativní představení ve prospěch

bezdomovců, nazvaná Comic Relief (společná nominace na Cenu Emmy 1996 za speciál číslo VII), byli ve své době považováni za absolutní špičku mezi kabaretními komiky. Vedle komediálních jevištních výstupů (mimo jiné na Broadwayi v červenci 2002) se také po boku Stevea Martina objevil jako Estragon v Beckettově Čekání na Godota, inscenovaném Mikem Nicholsem v newyorském Lincolnově centru (1988). V roce 2011 hrál titulní roli v broadwayské inscenaci oceňované hry Rajiva Josepha z americké invaze do Iráku Bengálský tygr v bagdádské zoo. Od přelomu tisíciletí Williamsova kariéra stagnovala. Některé z jeho dramatických snímků přes značné ambice vyloženě propadly (Jak přicházejí sny, Jakub Ihář, Andrew – člen naší rodiny), ale zaujal pozoruhodnými kreacemi psychopatů v thrillerrech *Expres foto* a zejména *Insomnie*. Jeho pokusy o komediální návrat se setkávaly s malým zájmem (*Rodinná dovolená* a *jiná neštěstí*, *Muž roku*, *Starý páky*) a postupně se omezily na vedlejší výstupy, jakým například byla postava prezidenta Teddyho Roosevelta v divácky úspěšné sérii *Noc v muzeu*. Vrátil se k práci v televizi, kde ztělesnil hlavní úlohu výstředního šéfa reklamní agentury Simona Robertse v sitcomu *The Crazy Ones* (2013–2014, *Blázni*) a jako host vystoupil v dalších seriálech, mimo jiné *Life with Bonnie* (*Život s Bonnií*), *Law & Order: Special Victims Unit* (*Zákon a pořádek: Útvar pro zvláštní oběti – TV*), *Wilfred* (uveden v televizi), *Louie* (*Rozvedený se závazky – TV*). Za celoživotní dílo byl vyznamenán Cenou Cecila B. DeMillea (2004), udílenou Sdružením zahraničního tisku v Hollywoodu. Jeho manželkami byly tanečnice a herečka Valerie Velardiová (1978–1988), s níž měl syna, a chlapcova vychovatelka Marsha Garcesová (1989–2010), se kterou měl další dvě děti a která produkovala v rámci jejich společnosti *Blue Wolf* několik Williamsových filmů. Na jaře 2009 podstoupil úspěšnou operaci srdce a v říjnu 2011 se oženil s grafickou designérkou Susan Schneiderovou. Od 80. let zápasil se závislostí na kokainu a na alkoholu, k čemuž se později připojily časté deprese, jež byly zřejmě příčinou jeho sebevraždy. – *Filmografie (herec, není-li uvedeno jinak)*: *Can I Do It... Til I Need Glasses?* (1977, *Dokážu to... než budu potřebovat brýle?*; r. I. Robert Levy), *Popeye* (1980, *Pepek námořník*; r. Robert Altman – TV), *The World According to Garp* (1982, *Svět podle Garpa*; r. George Roy Hill – V), *The Survivors* (1983, *Zůstat naživu*; r. Michael Ritchie – V), *Moscow on the Hudson* (1984, *Moskva na Hudsonu*; r. Paul Mazursky – V), *The Best of Times* (1986, *Ty nejlepší časy*; r. Roger Spottiswoode – TV), *Club Paradise* (1986, *Klub Ráj*; r. Harold Ramis – TV), *Seize the Day* (1986, *Ani den*; r. Fielder Cook), *Good Morning, Vietnam* (1987, *Dobré ráno, Vietname*; r. Barry Levinson – V), *dok. Dear America* (1987, *Drahá Ameriko*; r. Bill Couturie; hlas), *Portrait of a White Marriage* (1988, *Portrét bílého manželství*; r. Harry Shearer), *The Adventures of Baron Munchausen* (1988, *Dobrodružství barona Prášila*; r. Terry Gilliam – V), *Dead Poets Society* (1989, *Společnost mrtvých básníků*; r. Peter Weir – TV), *Cadillac Man* (1990, *Cadillac se slevou*; r. Roger Donaldson – TV), *Čas probuzení* (1990, *Awakenings*; r. Penny Marshallová), *Znovu po smrti* (1991, *Dead Again*; r. Kenneth Branagh), *Shakes the Clown* (1991, *Klaun Shakes*; r. Bobcat Goldthwait – V), *Král rybář* (1991, *The Fisher King*; r. Terry Gilliam), *Hook* (1991, *Hook*; r. Steven Spielberg), *anim. f. FernGully... The Last Rainforest* (1992, *FernGully – Poslední deštný prales*; r. Bill Kroyer; hlas – V), *anim. f. Aladin* (1992, *Aladdin*; r. John Musker, Ron Clements; hlas), *Hračky* (1992, *Toys*; r. Barry Levinson), *Mrs. Doubtfire – táta v sukni* (1993, *Mrs. Doubtfire*; r. Chris Columbus; + spol. prod.), *Being Human* (1994, *Jsme jenom lidi*; r. Bill Forsyth – V), *In Search of Dr. Seuss* (TV–1994, *Hledání dr. Seusse*; r. Vincent Paterson), *Dva v tom* (1995, *Nine Months*; r. Chris Columbus), *To Wong Foo Thanks for Everything, Julie Newmar* (1995, *Tři muži v neglizé*; r. Beeban Kidronová – V), *Jumanji* (1995, *Jumanji*; r. Joe Johnston), *Ptačí klec* (1996, *The Birdcage*; r. Mike Nichols), *Jack* (1996, *Jack*; r. Francis Ford Coppola), *anim. f. Aladdin and the King of Thieves* (1996, *Aladin a král zlodějů*; r. Tad Stones; hlas – V), *The Secret Agent* (1996, *Tajný agent*; r. Christopher Hampton – TV), *Hamlet* (1996, *Hamlet*; r. Kenneth Branagh – V), *Den otců* (1997, *Fathers' Day*; r. Ivan Reitman), *Pozor na Harryho!* (1997, *Deconstructing Harry*; r. Woody Allen), *Flubber* (1997, *Flubber*; r. Les Mayfield), *Dobrý Will Hunting* (1997, *Good Will Hunting*; r. Gus Van Sant), *Jak přicházejí sny* (1998, *What Dreams May Come*; r. Vincent Ward), *Doktor Flastra* (1998, *Patch Adams*; r. Tom Shadyac), *Jakob the Liar* (1999, *Jakub Ihář*; r. Peter Kassovitz; + spol. prod. – V), *Bicentennial*

Man (1999, Andrew – člen naší rodiny; r. Chris Columbus – V), A. I.: Umělá inteligence (2001, Artificial Intelligence: AI; r. Steven Spielberg; hlas), One Hour Photo (2002, Expres foto; r. Mark Romanek – V), Death to Smoochy (2002, Smoochy; r. Danny DeVito – V), Insomnie (2002, Insomnia; r. Christopher Nolan), The Final Cut (2004, Konečný sestřih; r. Omar Naim – TV), House of D (2004, Nezapomenutelné dětství; r. David Duchovny – V), Noel (2004, Dárek z lásky; r. Chazz Palminteri – V), Zmražená pojistka (2004, The Big White; r. Mark Mylod), anim. f. Roboti (2005, Robots; r. Chris Wedge; hlas), The Night Listener (2006, Noční volání; r. Patrick Stettner – V), RV (2006, Rodinná dovolená a jiná neštěstí; r. Barry Sonnenfeld – V), anim. f. Everyone's Hero (2006, Malý zázrak; r. Christopher Reeve, Daniel St. Pierre, Colin Brady; hlas – V), Man of the Year (2006, Muž roku; r. Barry Levinson), anim. f. Happy Feet (2006, Happy Feet; r. George Miller; hlas), Noc v muzeu (2006, Night at the Museum; r. Shawn Levy), License to Wed (2007, Kněz je poděs; r. Ken Kwapis – V), August Rush (2007, Melodie mého srdce; r. Kirsten Sheridanová – V), Shrink (2009, Cvokař; r. Jonas Pate – V), World's Greatest Dad (2009, Táta šampión; r. Bobcat Goldthwait – V), Noc v muzeu 2 (2009, Night at the Museum: Battle of the Smithsonian; r. Shawn Levy), Old Dogs (2009, Starý páky; r. Walt Becker – V), anim. f. Happy Feet 2 (2011, Happy Feet Two; r. George Miller; hlas), Velká svatba (2012, The Big Wedding; r. Justin Zackham), Komorník (2013, The Butler; r. Lee Daniels), The Zero Theorem (2013; r. Terry Gilliam), The Face of Love (2013, Tvář lásky; r. Arie Posin), Boulevard (2014; r. Dito Montiel), The Angriest Man in Brooklyn (2014, Nejvzteklejší člověk v Brooklynu; r. Phil Alden Robinson), Merry Friggin' Christmas (2014; r. Tristram Shapeero), Noc v muzeu: Tajemství hrobky (2014, Night at the Museum: Secret of the Tomb; r. Shawn Levy), Absolutely Anything (2014; r. Terry Jones; hlas). -mim-

Bacallová, Lauren

LAUREN BACALLOVÁ (vlastním jménem Betty Joan Perske, nar. 16. 9. 1924, Bronx, New York – zem. 12. 8. 2014, New York, na mozkovou mrtvici) pocházela z polsko-rumunské židovské rodiny. Navštěvovala kurzy herectví a baletu a pak studovala jeden rok na Americké akademii dramatického umění (AADA), než musela z finančních důvodů odejít. Pracovala jako uvaďčka v divadle a modelka a hrála menší úlohy na jevišti. Fotografie na obálce časopisu Harper's Bazaar, které si povšimla manželka Howarda Hawkse, jí zajistila smlouvu v Hollywoodu. Jako svůj pseudonym použila část matčina dívčího jména (Weinstein-Bacal). Stala se hvězdou hned svým prvním snímkem, volnou adaptací Hemingwayova románu Mít a nemít, a proslula především svým pohledem (The Look), jímž se sklopenou hlavou vzhlížela ke svému partnerovi Humphreyemu Bogartovi, za něhož se provdala a s nímž hrála v dalších třech filmech (Hluboký spánek, Slepá ulička, Key Largo). Nikdy nebyla příliš spokojena s kvalitou nabízených rolí (dvanáctkrát byla suspendována za odmítání scénářů) a po Bogartově smrti v lednu 1957 se věnovala jednak televizi, kde kromě několika antologií vystoupila jako host v seriálech Dr. Kildare, Mr. Broadway, později The Rockford Files (Rockfordovy záznamy) a Chicago Hope (Nemocnice Chicago Hope – TV), ale především divadlu. Na Broadwayi debutovala v Axelrodově komedii Sbohem, Charlie (1960) a velký úspěch měla jako Stephanie v komedii Abea Burrowse Kaktusový květ (1966–1968). Za úlohy Margo Channingové v muzikálové adaptaci filmu Vše o Evě, nazvané Potlesk (1970), a Tess Hardingové v muzikálu podle stejnojmenné komedie Nejprve stvořil ženu (1981) dostala Cenu Tony. Pod režijním vedením Harolda Pintera ztělesnila hlavní roli Alexandry del Lago v premiérové londýnské inscenaci Sladkého ptáčete mládí (1985). Její práce v televizi jí vynesla tři nominace na Cenu Emmy (Potlesk, epizoda ze seriálu Rockfordovy záznamy, speciál Bacall on Bogart). Ve filmech účinkovala pouze sporadicky, například jako výřečná paní Hubbardová v detektivce Vražda v Orient-expresu nebo vdova Rogersová ve westernu Střelec (nominace na Cenu BAFTA). Vděčnou příležitostí se pro ni stala postava elegantní matky Morganové v romantické komedii Dvě tváře lásky (Zlatý glóbus, nominace na Oscara a na Cenu BAFTA), která jí přinesla řadu nabídek. Z její pozdní tvorby lze zmínit účast v Trierových snímcích Dogville (obchodnice Ginger) a Manderlay (majitelka plantáže). Její zvučný hlas zazněl v několika animovaných filmech a seriálech. Společně s Roddym McDowallem byli průvodci

dokumentárního cyklu *Travel the World* (1997, *Cesty po světě*). Za celoživotní dílo byla vyznamenána Cenou NBR (1991), Cenou Cecila B. DeMillea (1992), udílenou Sdružením zahraničního tisku v Hollywoodu, francouzským Césarem (1995), zvláštním Oscarem (2009) a také na festivalech v San Sebastiánu (1992), v Palm Springs (1997), v Berlíně (1997), v Karlových Varech (1998) a ve Stockholmu (2000). Napsala autobiografické knihy *By Myself* (1979, *Já sama*), za niž dostala Národní knižní cenu a již později doplnila (*By Myself and Then Some*), a *Now* (1994, *Ted*). Ze svazku s Humphreym Bogartem (1945–1957) měla dvě děti. Jejím druhým manželem se stal herec Jason Robards (1961–1969). Jejich syn Sam Robards se rovněž věnuje herectví. – *Filmografie*: *To Have and Have Not* (1944, *Mít a nemít*; r. Howard Hawks – V), *Confidential Agent* (1945, *Tajný kurýr*; r. Herman Shumlin), *Two Guys from Milwaukee* (1946, *Dva chlapi z Milwaukee*; r. David Butler), *Hluboký spánek* (1946, *The Big Sleep*; r. Howard Hawks), *Dark Passage* (1947, *Slepá ulička*; r. Delmer Daves – TV), *Key Largo* (1948; r. John Huston – TV), *Young Man with a Horn* (1950, *Mladík s trumpetou*; r. Michael Curtiz – V), *Bright Leaf* (1950, *Tabákový magnát*; r. Michael Curtiz – TV), *How to Marry a Millionaire* (1953, *Jak si vzít milionáře*; r. Jean Negulesco – TV), *Woman's World* (1954, *Ženský svět*; r. Jean Negulesco), *The Petrified Forest* (TV–1955, *Zkamenělý les*; r. Delbert Mann), *The Cobweb* (1955, *Pavučina*; r. Vincente Minnelli), *Blood Alley* (1955, *Krvavá cesta*; r. William Wellman), *Blithe Spirit* (TV–1956, *Rozmarný duch*; r. Noel Coward, Fred de Cordova), *Patterns* (1956, *Vzory*; r. Fielder Cook), *Written on the Wind* (1956, *Psáno ve větru*; r. Douglas Sirk – TV), *Designing Woman* (1957, *Módní návrhářka*; r. Vincente Minnelli – TV), *The Gift of Love* (1958, *Dárek z lásky*; r. Jean Negulesco), *North West Frontier* (1959, *Severozápadní hranice*; r. J. Lee Thompson – TV), *Shock Treatment* (1964, *Léčba šokem*; r. Denis Sanders), *Sex and the Single Girl* (1964, *Sex a svobodná dívka*; r. Richard Quine), *Harper* (1966; r. Jack Smight – TV), *Applause* (TV–1973, *Potlesk*; r. Ron Field, Bill Foster), *Vražda v Orient-expresu* (1974, *Murder on the Orient Express*; r. Sidney Lumet), *The Shootist* (1976, *Střelec*; r. Don Siegel – V), *Perfect Gentlemen* (TV–1978, *Dokonalí gentlemani*; r. Jackie Cooper – TV), *Health* (1980, *Zdraví*; r. Robert Altman – TV), *The Fan* (1981, *Ctitel*; r. Edward Bianchi – TV), *Appointment with Death* (1988, *Schůzka se smrtí*; r. Michael Winner – TV), *Mr. North* (1988, *Pan North*; r. Danny Huston – TV), *Tree of Hands* (1988, *Čas všechno zahojí*; r. Giles Foster), *Dinner at Eight* (TV–1989, *Večeře o osmé*; r. Ron Lagomarsino – V), *Misery nechce zemřít* (1990, *Misery*; r. Rob Reiner), *A Little Piece of Sunshine* (TV–1990, *Příběh ostrova Sunshine*; r. James Cellan Jones – TV), *A Star for Two* (1991, *Hvězda pro dva*; r. Jim Kaufman), *All I Want for Christmas* (1991, *Šťastné a veselé*; r. Robert Lieberman – TV), *The Portrait* (TV–1993, *Portrét*; r. Arthur Penn – TV), *A Foreign Field* (TV–1993, *Jednou se sejdeme*; r. Charles Sturridge – TV), *Pret-a-porter* (1994, *Prêt-à-Porter*; r. Robert Altman), *From the Mixed-Up Files of Mrs. Basil E. Frankweiler* (TV–1995, *Tajemství archivu madam Frankweilerové*; r. Marcus Cole – TV), *Dvě tváře lásky* (1996, *The Mirror Has Two Faces*; r. Barbra Streisandová), *My Fellow Americans* (1996, *Mí drazí Američané*; r. Peter Segal – V), *Le jour et la nuit* (1997, *Den a noc*; r. Bernard-Henri Lévy), *Too Rich: The Secret Life of Doris Duke* (TV–1999, *Prokleté dědictví*; r. John Erman – TV), anim. f. *Madeline: Lost in Paris* (1999, *Madeline: Ztracená v Paříži*; r. Stan Phillips; hlas), *Presence of Mind* (1999, *Duchapřítomnost*; r. Antoni Aloy), *Diamonds* (1999, *Honba za diamanty*; r. John Asher – V), *The Venice Project* (1999, *Benátský projekt*; r. Robert Dornhelm), *Dogville* (2003, *Dogville*; r. Lars von Trier), *The Limit* (2003; r. Lewin Webb), *Birth* (2004, *Zrození*; r. Jonathan Glazer – V), *Manderlay* (2005, *Manderlay*; r. Lars von Trier), *These Foolish Things* (2005, *Ve stínu matky*; r. Julia Taylor-Stanleyová – TV), *The Walker* (2006, *Jako vztekli psi*; r. Paul Schrader – V), kr. f. *Eve* (2008; r. Natalie Portmanová), anim. f. *Scooby-Doo and the Goblin King* (2008, *Scooby-Doo a král skřítků*; r. Joe Sichta; hlas – V), *Wide Blue Yonder* (2010, *Široké modré dálavy*; r. Robert Young), *The Forger* (2012, *Padělatel*; r. Lawrence Roeck).

-mim-

Domínguezová, Columba

COLUMBA DOMÍNGUEZOVÁ (nar. 4. 3. 1929, Guaymas, Sonora), slavná mexická herečka, která vytvořila významné role ve filmech svého manžela Emilia Fernández jako Pepita

Jiménez (1946, Pepita Jiménez), Perla (1947, La perla), Rio Escondido (1948, Rio Escondido), Maclovía (1948, Maclovía), Vesničanka (1949, Pueblerina) a Nemilovaná (1949, La malquerida), ale také ve snímku Hadrář (1963, El hombre de papel; r. Ismael Rodríguez) nebo v Buñuelově díle El río y la muerte (1954, Řeka a smrt – TV), zemřela 13. srpna 2014 v Ciudad de México. JR

Landsburg, Alan

ALAN LANDSBURG (nar. 10. 5. 1933, White Plains, stát New York), americký producent, scenárista a režisér, který se postaral o zrod titulů jako The White Lions (1981, Bílí lvi; r. Mel Stuart – TV), Porky's II: The Next Day (1983, Porky's II – Den poté; r. Bob Clark – TV) nebo Jaws 3-D (1983, Čelisti III; r. Joe Alves – V), zemřel 14. srpna 2014 v Los Angeles. JR

Lee, Stephen

STEPHEN LEE (nar. 11. 11. 1955, Englewood, New Jersey), americký herec, zemřel na infarkt v Los Angeles 14. srpna 2014. Byl viděn ve filmech WarGames (1983, Válečné hry; r. John Badham – V), Crimes of Passion (1984, Zločiny z vášně; r. Ken Russell – V), La Bamba (1987; r. Luis Valdez – V), RoboCop 2 (1990, RoboCop; r. Irvin Kershner), The Pit and the Pendulum (1991, Jáma a kyvadlo; r. Stuart Gordon – V), Carnosaur 3: Primal Species (1996, Transport; r. Jonathan Winfrey – TV), Vyjednávač (1998, The Negotiator; r. F. Gary Gray) a Varieté (2010, Burlesque; r. Steve Antin). JR

McAlevy, Peter

PETER McALEVEY (nar. 17. 6. 1956, Suffern, stát New York), americký filmový a televizní producent, který se podílel na vzniku snímků jako Hard Promises (1991, Těžko splnitelné sliby; r. Martin Davidson – TV) Radio Flyer (1992; r. Richard Donner – V) a Back in Business (1996, Studený jako kámen 2; r. Philippe Mora – V), Body and Soul (1998, Tělo a duše; r. Sam Henry Kass – V), zemřel v Los Angeles na rakovinu jater 15. srpna 2014. JR

Hutton, Brian G.

BRIAN G. HUTTON (vlastním jménem Brian Geoffrey Hutton, nar. 1. 1. 1935, New York – zem. 19. 8. 2014, Los Angeles, na srdeční selhání) byl po rodičích velšského původu. Studoval herectví v Actors' Studiu a do Hollywoodu se dostal díky producentovi Halu Wallisovi. Uplatnil se v menších rolích, především ve westernech, a jako host v dramatických antologiích (například Robert Montgomery Presents, Climax!, Official Detective, The Walter Winchell File, Playhouse 90, Alfred Hitchcock Presents) a v televizních seriálech, mimo jiné Gunsmoke (uveden v televizi), The Sheriff of Cochise (Šerif z okresu Cochise), Perry Mason, State Trooper (Státní policista), Sugarfoot, Black Saddle (Černé sedlo), Law of the Plainsman (Zákon prerie), Have Gun Will Travel (Zbraň mám, za prací dojedu), Shotgun Slade, The Detectives (Detektivové), Rawhide, Wagon Train (Karavana vozů), 87th Precinct (87. revír), Frontier Circus (Cirkus v pohraničí), The Rifleman (Muž s puškou), Laramie, Archer. Ojedinělou hlavní úlohu hazardního hráče, který vyhraje v kartách noční klub, měl v Cormanově rychlovce Carnival Rock. Učil herectví na scéně Beverly Hills Playhouse, kde se seznámil s producentem Albertem S. Ruddym, jenž mu v rámci programu Universalu pro mladé tvůrce (New Horizons) pomohl přejít k režii. Největšího diváckého ohlasu dosáhl dvojicí válečných snímků Kam orli nelétají a Kellyho hrdinové. Místo Romana Polanského, stíhaného za mravnostní delikt, byl pověřen režii kriminálního dramatu První smrtelný hřích, jímž se zpěvák Frank Sinatra vrátil po deseti letech k filmovému herectví. V polovině 80. let se přestal filmu věnovat a živil se jako realitní agent. – *Filmografie*: (herec) Good Morning, Miss Dove (1955, Dobré ráno, slečno Doveová; r. Henry Koster), Fear Strikes Out (1957, Pod tlakem strachu; r. Robert Mulligan), Gunfight at the O. K. Corral (1957, Přestřelka u O. K. Corralu; r. John Sturges – TV), Carnival Rock (1957; r. Roger Corman), The Case Against Brooklyn (1958, Případ proti Brooklynu; r. Paul Wendkos), King Creole (1958; r. Michael Curtiz), Dark December (TV–1959, Temný prosinec; r. Franklin Schaffner), Poslední vlak z Gun

Hillu (1959, Last Train from Gun Hill; r. John Sturges), The Big Fisherman (1959, Velký rybář; r. Frank Borzage), Geronimo (1962; r. Arnold Laven), The Interns (1962, Praktikanti; r. David Swift); **(režie)** příběh dívky, která uteče od pěstounů, aby našla svého biologického otce, Wild Seed (1965, Divoké sémě), komedie podle jednoaktovky Petera Shaffera Soukromé ucho, nazvaná The Pad and How to Use It (1966, Bejvák a jak ho využít), akční kriminální thriller o boji s pašeráky drog na mexickém pomezí Sol Madrid (1967) s Davidem McCallumem v titulní roli vládního agenta, adaptace bestselleru Alistaira MacLeana o záchraně zajatého amerického důstojníka z vysokohorského zámku Where Eagles Dare (1968, Kam orli nelétají – V) s Richardem Burtonem a Clintem Eastwoodem, válečná komedie o loupeži německého zlatého pokladu Kelly's Heroes (1970, Kellyho hrdinové – V) s Clintem Eastwoodem, Tellym Savalasem a Donaldem Sutherlandem, drama milostného trojúhelníku podle původního scénáře irské autorky Edny O'Brienové Zee and Co. (1971, Zee a spol. – TV) s Elizabeth Taylorovou, Michaellem Cainem a Susannah Yorkovou, filmová verze jevištního dramatu Lucille Fletcherové Night Watch (1973, Nespavost – TV) s Elizabeth Taylorovou v úloze svědkyně vraždy, již nikdo nevěří, adaptace kriminálního románu Lawrence Sandersa The First Deadly Sin (1980, První smrtelný hřích – V) s Frankem Sinatrou a Faye Dunawayovou v úlohách stárnoucího detektiva a jeho umírající ženy, dobrodružný příběh z 20. let dvacátého století o pátrání po pohřešovaném průmyslníkovi High Road to China (1983, Cesta do Číny – TV) s Tomem Selleckem v roli odvážného letce.

-mim-

Pevsner, Tom

TOM PEVSNER (nar. 2. 10. 1926, Drážďany, Sasko), filmový producent německého původu, který do roku 1970 působil jako asistent režie u předních tvůrců (Alexander Mackendrick, John Ford, Stanley Donen, Nicholas Ray, Karel Reisz, Billy Wilder, John Huston a jiní) a pak se podílel na produkci bondovek For Your Eyes Only (1981, Jen pro tvé oči; r. John Glen – V), Octopussy (1983, Chobotnička; r. John Glen – V), A View to a Kill (1985, Vyhlídka na vraždu; r. John Glen – V), James Bond – Dech života (1987, The Living Daylights; r. John Glen), Licence to Kill (1989, Povolení zabíjet; r. John Glen – V) a Zlaté oko (1995, GoldenEye; r. Martin Campbell) nebo na filmech Julie (1977, Julia; r. Fred Zinnemann) a Dracula (1979; r. John Badham – V), zemřel v Londýně 19. srpna 2014.

JR

Mori, Renato

RENATO MORI (nar. 29. 5. 1935, Milán, Lombardie), italský herec a dabingový režisér, který působil zejména v televizi, například v seriálu La piovra (1984–1997, Chobotnice – TV), zemřel 22. srpna 2014 v Římě. Mohl být viděn ve filmech Ligabue (1977, Ligabue; r. Salvatore Nocita), Fontamara (1980, Fontamara; r. Carlo Lizzani), Nenávidím blondýnky (1981, Odio le bionde; r. Giorgio Capitani) nebo Sicilská spojka (1985, Pizza Connection; r. Damiano Damiani).

-jš-

Attenborough, Richard

RICHARD ATTENBOROUGH (vlastním jménem Richard Samuel Attenborough, nar. 29. 8. 1923, Cambridge – zem. 24. 8. 2014, Northwood, Londýn) byl nejstarším ze tří synů akademického hodnostáře. Vyrůstal v Leicesteru a vystupoval ve školních představeních. V sedmnácti letech získal stipendium na Královskou akademii dramatického umění v Londýně (RADA). Již během studií účinkoval na divadle a v roce 1941 byl vybrán do válečného filmu Moře, náš osud, v němž měl malou, ale výraznou postavu zbabělce (do kterých byl ostatně později často obsazován). V londýnském West Endu debutoval v Odetsově hře Probudte se a zpívejte..., ale větší ohlas měla jeho role mladistvého gangstera Pinkieho Browna v dramatizaci románu Grahama Greenea Brightonský špalek. Od roku 1943 sloužil u filmové jednotky Královského letectva, ale většinu času strávil při průzkumných letech nad Německem. Po demobilizaci získal angažmá ve výrobní společnosti bratří Boultingů a zaujal především ve filmové adaptaci Brightonského špalku. Byl mimo jiné v původním hereckém obsazení londýnské inscenace slavné detektivky Agathy Christie Past na myši (1952–1954) a

hrál morálně pochybné postavy v satirických komediích bratří Boultingů Vojínův postup (intrikánský voják Cox), Bratři mezi paragafy (úlisný advokát Henry Marshall) a Jsem v pořádku, Jacku (oportunistický výrobce zbraní Sydney de Vere Cox). V roce 1959 založil s přítelem, hercem, scenáristou a režisérem Bryanem Forbesem, výrobní společnost Beaver Films, která se uvedla snímkem Hněvivé ticho, v němž ztělesnil dělníka Toma Curtise, odmítajícího se podílet na nelegální stávce (nominace na Cenu BAFTA). S Forbesem, hercem Jackem Hawkinsem, režiséry Guyem Greenem a Basilem Deardenem a s producentem Michaellem Relphem také zřídili nezávislou distribuční společnost Allied Film Makers. Předvedl ještě několik oceněných kreací v britských filmech, například obviněného vraha Herberta Fowlea v právníkové satirě Obhajoba ex offio (nominace na Cenu BAFTA), ušlápnutého manžela Billyho v adaptaci kriminálního románu Marka McShanea Seance za deštivého odpoledne (Cena za herecký výkon na Mezinárodním filmovém festivalu v San Sebastiánu ex aequo) nebo vojáka do morku kostí Lauderdalea v dramatu z koloniální Afriky Zbraně v Batasi (Cena BAFTA spol. s filmem Seance za deštivého odpoledne), než díky postavě britského důstojníka Bartletta v mimořádně úspěšném válečném snímku ze zajateckého tábora Velký útek začal vytvářet vedlejší úlohy v hollywoodských filmech. Dvě z nich byly oceněny Zlatým glóblem: strojník Frenchy Burgoyne v dramatu posádky amerického dělového člunu Strážní loď Sand Pebbles a majitel cirkusu Albert Blossom v nákladném muzikálu Pan doktor a jeho zvířátka. Pozoruhodný výkon podal jako skutečný sériový vrah John Christie v dramatu z Londýna 40. let Rillington Place č. 10. Z jeho pozdních hereckých vystoupení jsou nejznámější milionář John Hammond v Jurském parku a Santa Claus ve vánoční komedii Zázrak v New Yorku. Na konci 60. let se začal věnovat režii. Natáčel většinou výpravné eposy, čerpající ze skutečných událostí. Jeho nejvýznamnějším dílem se stal dlouhá léta připravovaný snímek Gándhí, poctěný osmi Oscary, včetně nejlepšího filmu a režie, a dalšími cenami (mimo jiné BAFTA za nejlepší film a režii, Zlatý glóbus za režii). Vyznamenány byly i jeho další režijní počiny, Jaká to rozkošná válka! a Příliš vzdálený most (za oba měl nominace na Cenu BAFTA za režii), Volání svobody (Čestné uznání na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně, nominace na Cenu BAFTA za nejlepší film a režii, nominace na Zlatý glóbus za režii) a Krajina stínů (Cena BAFTA za nejlepší britský film, nominace na Cenu BAFTA za nejlepší film a režii). Během své kariéry vykonával řadu funkcí: předseda Britského filmového institutu (BFI), prezident Britské akademie filmového a televizního umění (BAFTA), Národní filmové a televizní školy či RADA, předseda Channel Four Television a jiné. Jeho dílo bylo mimo jiné oceněno čestným členstvím v BAFTA (1982) a v BFI (1992), Berlínskou kamerou (1988), Evropskou filmovou cenou (1988), Cenou Dilys Powellové (1994), udílenou Kruhem londýnských filmových kritiků, a na festivalech ve Ft. Lauderdale (1999) a v Chicagu (2000). Za zásluhy o film a divadlo dostal Řád Britského impéria (CBE; 1967), byl povýšen do šlechtického stavu (1976) a jmenován lordem (1993). Je autorem knížky o svém zamilovaném projektu In Search for Gandhi (1982, Hledání Gándhího) a autobiografie Entirely Up to You, Darling (2008, To je jenom na tobě, drahoušku). Od ledna 1945 byl ženatý s herečkou Sheilou Simovou, s níž měl tři děti. Syn Michael působí jako divadelní režisér, dcera Charlotte je herečkou; starší dcera Jane zahynula se svou dcerou v Thajsku při tsunami v prosinci 2004. Jeho mladší bratr David Attenborough je známým odborníkem na život v přírodě, jež popularizuje výchovnými televizními seriály. – *Filmografie: (herec, není-li uvedeno jinak)* Moře, náš osud (1942, In Which We Serve; r. Noel Coward, David Lean), Švejk bourá Německo (1943, Schweik's New Adventures; r. Karel Lamac), The Hundred Pound Window (1943, Stolibrové okénko; r. Brian Desmond Hurst), Společný cíl (1945, Journey Together; r. John Boulting), Otázka života a smrti (1946, A Matter of Life and Death; r. Michael Powell, Emeric Pressburger), School for Secrets (1946, Škola tajné služby; r. Peter Ustinov), Mezi podloudníky (1947, The Man Within; r. Bernard Knowles), Dancing with Crime (1947, Koketování se zločinem; r. John Paddy Carstairs), Brighton Rock (1947, Brightonský špalek; r. John Boulting), London Belongs to Me (1948, Londýn patří mně; r. Sidney Gilliat), The Guinea Pig (1948, Pokusný králík; r. Roy Boulting), The Lost People (1949, Ztracení lidé; r. Bernard Knowles, Muriel Boxová), Boys in Brown (1949, Chlapci v hnědém; r. Montgomery

Tully), Morning Departure (1949, Ranní vyplutí; r. Roy Baker), Hell Is Sold Out (1951, Peklo je vyprodané; r. Michael Anderson), The Magic Box (1951, Kouzelná skříňka; r. John Boulting), Gift Horse (1952, Darovaný kůň; r. Compton Bennett), Father's Doing Fine (1952, Otec se má skvěle; r. Henry Cass), Eight O'Clock Walk (1953, Procházka v osm hodin; r. Lance Comfort), The Ship That Died of Shame (1955, Loď, která zemřela hanbou; r. Basil Dearden), Private's Progress (1956, Vojínův postup; r. John Boulting), The Baby and the Battleship (1956, Dítě a bitevní loď; r. Jay Lewis), Brothers in Law (1956, Bratři mezi paragrafy; r. Roy Boulting), The Scamp (1957, Rošťák; r. Wolf Rilla), Dunkirk (1958, Dunkerque; r. Leslie Norman – TV), The Man Upstairs (1958, Muž nahoře; r. Don Chaffey), Sea of Sand (1958, Moře písku; r. Guy Green), Danger Within (1958, Nebezpečí mezi námi; r. Don Chaffey), I'm All Right, Jack (1959, Jsem v pořádku, Jacku; r. John Boulting), Jet Storm (1959, Bouřlivý let; r. C. Raker Endfield), S.O.S. Pacific (1959; r. Guy Green), Liga gentlemanů (1960, The League of Gentlemen; r. Basil Dearden), Jen dva mohou hrát (1961, Only Two Can Play; r. Sidney Gilliat), All Night Long (1961, Po celou noc; r. Basil Dearden), The Dock Brief (1962, Obhajoba ex offio; r. James Hill), The Great Escape (1963, Velký útěk; r. John Sturges – V), The Third Secret (1964, Třetí tajemství; r. Charles Crichton), Guns at Batasi (1964, Zbraně v Batasi; r. John Guillermin), The Flight of the Phoenix (1965, Let Fénixe; r. Robert Aldrich – TV), The Sand Pebbles (1966, Strážní loď Sand Pebbles; r. Robert Wise – TV), Pan doktor a jeho zvířátka (1967, Doctor Dolittle; r. Richard Fleischer), Only When I Larf (1968, Jen když se chechtám; r. Basil Dearden), The Bliss of Mrs. Blossom (1968, Blaho paní Blossomové; r. Joe McGrath), The Magic Christian (1969, Kouzelný Kristián; r. Joseph McGrath – TV), David Copperfield (1969; r. Delbert Mann), The Last Grenade (1969, Poslední granát; r. Gordon Flemyng), Loot (1970, Lup; r. Silvio Narizzano – TV), A Severed Head (1970, Uřatá hlava; r. Dick Clement), 10 Rillington Place (1970, Rillington Place č. 10; r. Richard Fleischer – TV), And Then There Were None (1974, Až tam nezbyl žádný; r. Peter Collinson), Rosebud (1974, Růžové poupě; r. Otto Preminger – TV), Brannigan (1975; r. Douglas Hickox – TV), Conduct Unbecoming (1975, Nevhodné chování; r. Michael Anderson – TV), The Chess Players (1977, Hráči šachu; r. Satyajit Ray), The Human Factor (1979, Lidský faktor; r. Otto Preminger), Jurský park (1993, Jurassic Park; r. Steven Spielberg), Zázrak v New Yorku (1994, Miracle on 34th Street; r. Les Mayfield), E = mc² (1996; r. Benjamin Fry), Hamlet (1996; r. Kenneth Branagh – V), Ztracený svět (1997, The Lost World: Jurassic Park; r. Steven Spielberg), Královna Alžběta (1998, Elizabeth; r. Shekhar Kapur), Joseph and the Amazing Technicolor Dreamcoat (1999, Josef a jeho skvostný plášť; r. David Mallet – TV), The Railway Children (2000, Děti železnice; r. Catherine Morsheadová – TV), Jack and the Beanstalk: The Real Story (TV–2001, Jack a stonek fazole; r. Brian Henson – TV), Puckoon (2002; r. Terence Ryan – TV); (produkce či podíl na ní, není-li uvedeno jinak) drama zkorumpovaných odborů The Angry Silence (1960, Hněvivé ticho; r. Guy Green; + herec), drama dětí, považujících uprchlého zločince za Ježíše Krista, Whistle Down the Wind (1961, Ponechat svému osudu; r. Bryan Forbes; + herec), realistické drama těhotné Francouzky v Londýně Pokoj ve tvaru L (1962, The L-Shaped Room; r. Bryan Forbes), drama okultistky, plánující únos dítěte, Seance on a Wet Afternoon (1964, Seance za deštivého odpoledne; r. Bryan Forbes; + herec); (režie, není-li uvedeno jinak) filmová verze satirického jevištního muzikálu Joan Littlewoodové Jaká to rozkošná válka! (1969, Oh! What a Lovely War; + spol. prod.) s plejádou předních britských herců, životopis příštího ministerského předsedy Young Winston (1972, Mladý Winston – TV) se Simonem Wardem, výpravný válečný snímek A Bridge Too Far (1977, Příliš vzdálený most; + herec – V) s velkým mezinárodním hereckým obsazením, přepis románu Williama Goldmana Magic (1978, Kouzlo – TV) s Anthonym Hopkinsem v úloze šíleného břichomluvce, výpravné životopisné drama Gándhí (1982, Gandhi; + spol. prod.) s oscarovým výkonem Bena Kingsleyho, adaptace broadwayského muzikálu Chorus Line (1985, A Chorus Line) s Michaellem Douglasem, portrét jihoafrického černošského vůdce Stevea Bika Volání svobody (1987, Cry Freedom; + prod.) s Denzelem Washingtonem, biografie slavného komika Chaplin (1992, Chaplin; + spol. prod.) s Robertem Downeym, Jr., drama vztahu anglického spisovatele C. S. Lewise a americké básnířky Joy Greshamové Krajina stínů (1993, Shadowlands; + spol.

prod.) s Anthonym Hopkinsem a Debra Wingerovou, příběh milostného vztahu Ernesta Hemingwaye a ošetrovatelky, zvěčněný v románu *Sbohem, armádo a nazvaný Lásky a válka* (1996, *In Love and War*; + spol. prod.) s Chrisem O'Donnellem a Sandrou Bullockovou, životní příběh ekologického průkopníka Archieho Belaneyho, který žil mezi americkými domorodci, *Grey Owl* (1998, *Indián*; + spol. prod. – V) s Piercem Brosnanem, drama nenaplněné lásky *Tajemství prstenu* (2006, *Closing the Ring*; + spol. prod.) s Shirley MacLaineovou a Christopherem Plummerem.

-mim-

Brandon, John

JOHN BRANDON (nar. 21. 6. 1929, Rego Park, Queens, New York), americký herec zemřel 25. srpna 2014. Menší role měl například v titulech *Billion Dollar Brain* (1967, *Mozek za miliardu dolar*; r. Ken Russell – TV), *Isadora* (1968; r. Karel Reisz – TV), *Serpico* (1973, *Serpico*; r. Sidney Lumet), *The Brink's Job* (1978, *Kasař Tony*; r. William Friedkin – TV), *Scarface* (1983, *Zjizvená tvář*; r. Brian De Palma – V), *Racing with the Moon* (1984, *O závod s Měsícem*; r. Richard Benjamin – TV), *Confessions of a Hitman* (1994, *Padlí andělé*; r. Larry Leahy – V), *The Broken Hearts Club: A Romantic Comedy* (2000, *Klub zlomených srdcí*; r. Greg Berlanti – TV) nebo *The Adventures of Rocky & Bullwinkle* (2000, *Dobrodružství Rockyho a Bullwinkla*; r. Des McAnuff – TV).

JR

Vergne, Jean-Pierre

JEAN-PIERRE VERGNE (nar. 1. 4. 1946, Saint-Brice-sous-Forêt, Val d'Oise), francouzský televizní a filmový režisér a scenárista, zemřel 25. srpna 2014 v Terrasson-Lavilledieu, Dordogne. Natočil například snímek *Le téléphone sonne toujours deux fois* (1985, *Telefon zvoní vždycky dvakrát*; též sc.).

JR

Cosmos, Jean

JEAN COSMOS (nar. 14. 6. 1923, Paříž), francouzský scenárista, který měl tři nominace na Césara za Tavernierovy snímky *La vie et rien d'autre* (1989, *Život a nic víc*; r. Bertrand Tavernier – TV), *Capitaine Conan* (1996, *Kapitán Conan*; r. Bertrand Tavernier – V) a *La princesse de Montpensier* (2010, *Princezna z Montpensier*), zemřel 26. srpna 2014 v Paříži. Podle jeho předloh vznikly také filmy *Lidé z Ménilmontant* (1964, *Un gosse de la butte*; r. Maurice Delbez), *Společník* (1972, *Un cave*; r. Gilles Grangier), *Prachy v prachu* (1982, *Pour 100 briques t'as plus rien*; r. Edouard Molinaro), *La fille de d'Artagnan* (1994, *D'Artagnanova dcera*; r. Bertrand Tavernier – TV), *Le colonel Chabert* (1994, *Plukovník Chabert*; r. Yves Angelo; + herec – TV), *Le bossu* (1997, *Hrbáč*; r. Philippe de Broca – V), *Laissez-passer* (2002, *Propustka*; r. Bertrand Tavernier – V), *Fanfán Tulipán* (2003, *Fanfan*; r. Gérard Krawczyk), *Agents secrets* (2004, *Tajní agenti*; r. Frédéric Schoendoerffer – TV), *Michou d'Auber* (2007, *Blondáček*; r. Thomas Gilou – TV) nebo *Dialogue avec mon jardinier* (2007, *Rozhovory s mým zahradníkem*; r. Jean Becker – V).

JR

Maubanová, Maria

MARIA MAUBANOVÁ (vlastním jménem Marcelle Michel, nar. 10. 5. 1924, Marseille), známá francouzská herečka, zemřela 26. srpna 2014 ve vesničce Montcresson, Loiret. Plně se uplatnila především na jevišti, ale hrála také v dvou desítkách filmů, například *Vlast* (1946, *Patrie*; r. Louis Daquin), *Le chanteur inconnu* (1947, *Neznámý zpěvák*; r. André Cayatte), *Cage of Gold* (1950, *Zlatá klec*; r. Basil Dearden), *Donne e briganti* (1950, *Ženy a zbojníci*; r. Mario Soldati), *La Table-aux-Crevés* (1951, *U Chciplé tabule*; r. Henri Verneuil), *Viaggio in Italia* (1954, *Cesta po Itálii*; r. Roberto Rossellini), *Le chômeur de Clochemerle* (1957, *Povaleč ze Zvonokos*; r. Jean Boyer), *Domovník* (1973, *Le concierge*; r. Jean Girault), *Četník a mimozemšťané* (1979, *Le gendarme et les extra-terrestres*; r. Jean Girault). V televizi vystupovala ve zpracováních klasických divadelních předloh (*Marie Stuartovna*, *Andromacha*, *Strýček Váša*, *Trojská válka nebude*, *Višňový sad*), ale účinkovala například i v populárním kriminálním seriálu *L'abonné de la ligne U* (1964, *Abonent na lince U* – TV). Jejím prvním

manželem byl herec Claude Dauphin; jejich syn Jean-Claude Dauphin se rovněž úspěšně věnuje herecké kariéře. -mim-

Petrov, Valeri

VALERI PETROV (nar. 22. 4. 1920, Sofie), bulharský spisovatel, básník, scenárista a dramatik, zemřel 26. srpna 2014 v Sofii na infarkt. Spolupracoval především s Rangelem Valčanovem na snímcích Ostrov odsouzených (1957, Na malkija ostrov), Tajný úkol (1959, Parvi urok), Slunce a stín (1962, Slanceto i sjankata), nebo S láskou a něhou (1978, S ljubov i nešnost), ale také s Borislavem Šaralievem na filmu Rytíř bez brnění (1965, Ricar bez brona). JR

Kwaśniewská, Sława

SŁAWA KWAŚNIEWSKÁ (nar. 28. 10. 1928, Krakov), polská divadelní a filmová herečka, která hrála mimo jiné ve snímcích Konkurs na život (1976, Zdjecia próbne; r. Agnieszka Hollandová, Paweł Kędzierski, Jerzy Domaradzki), Předtanečník (1978, Wodzirej; r. Feliks Falk), Šance (1979, Szansa; r. Feliks Falk), Kung-fu (1979; r. Janusz Kijowski – TV), Lháčka (1982, Klamczucha; r. Anna Sokolowska) nebo Pohlednice z cesty (1982, Kartka z podróży; r. Waldemar Dziki), zemřela 27. srpna 2014 v Poznani. Byla držitelkou několika polských státních vyznamenání. JR

Pludra, Benno

BENNO PLUDRA (nar. 1. 10. 1925, Mückenberg, dnes Lauchhammer-West, Lauchhammer, Braniborsko), svého času velmi oblíbený východoněmecký spisovatel románů pro mládež, podle nichž vznikly filmy Bílá mušle (1964, Lütt Matten und die weisse Muschel; r. Hermann Zschoche) a Výlet na Sundevit (1966, Die Reise nach Sundevit; r. Heiner Carow) nebo Insel der Schwäne (1983, Labutí ostrov; r. Hermann Zschoche), zemřel 27. srpna 2014 v braniborské Postupimi. JR

Brännström, Brasse

BRASSE BRÄNNSTRÖM (vlastním jménem Lars Erik Brännström, nar. 27. 2. 1945, Stockholm), švédský scenárista a herec, nominovaný na Oscara za podíl na filmové adaptaci románu Reidara Jönssona Můj život jako pes (1985, Mitt liv som hund; r. Lasse Hallström) a vyznamenaný švédskou výroční cenou Zlatý brook za vedlejší roli novinářského veterána Langebyho v thrilleru Sprängaren (2001, Uzávěrka; r. Colin Nutley), zemřel 29. srpna 2014 ve Stockholmu. Ztělesnil například hlavní úlohy v dramatu Klara Lust (1972) režiséra Kjella Gredeho a v Hallströmových komediích En kille och en tjej (1975, Kluk a holka; + spol. sc.) a Två killar och en tjej (1983, Dva kluci a holka; + spol. sc.), byl viděn ve snímcích Mannen som blev miljonär (1980, Jak se stát milionářem; r. Mats Arehn – TV), Gossip (2000, Klepy; r. Colin Nutley – TV) a Äideistä parhain (2005, Moje matka; r. Klaus Härö – TV). -mim-

Kerr, Bill

BILL KERR (nar. 10. 6. 1922, Kapské Město), australský herec, zemřel 29. srpna 2014 v Perthu, Západní Austrálie. Z jeho bohaté filmografie lze zmínit díla The Dam Busters (1955, Dáblové v oblacích; r. Michael Anderson – V), Kapitánův stůl (1958, The Captain's Table; r. Jack Lee), Falešná ruka zákona (1963, The Wrong Arm of the Law; r. Cliff Owen), Doctor in Distress (1963, Doktor v nesnázích; r. Ralph Thomas – TV), Gallipoli (1981, Gallipoli; r. Peter Weir), The Year of Living Dangerously (1982, Rok nebezpečného života; r. Peter Weir – TV), Dusty (1982, Dusty; r. John Richardson), Razorback (1984, Divočák; r. Russell Mulcahy – TV), The Coca-Cola Kid (1985, Coca-Cola Kid; r. Dušan Makavejev – TV), The Lighthorsemen (1987, Lehká jízda; r. Simon Wincer – V), Sweet Talker (1990, Sladký mluvka; r. Michael Jenkins – V), Over the Hill (1991, Za vodou; r. George Miller – TV) nebo Petr Pan (2003, Peter Pan; r. P. J. Hogan). JR

Scandurrová, Sofia

SOFIA SCANDURROVÁ (vlastním jménem Maria Sofia Scandurra, nar. 19. 3. 1937, Řím), italská divadelní dramaturgyně a režisérka, scenáristka a filmová pedagožka, literátka, malířka a výtvarnice, zemřela 29. srpna 2014 v Římě. Od mládí se úspěšně věnovala výtvarné tvorbě a poezii. Společně s Cesarem Zavattinim, Alessandrem Blasettim a Antoniem Leonviolou založila v Římě Svobodnou univerzitu filmu, kde působila jako ředitelka a pedagožka. V letech 1980–2005 přednášela na různých italských univerzitách a institutech včetně Centro Sperimentale di Cinematografia v Římě. Ve filmu působila od druhé poloviny 60. let jako asistentka režie a pomocná režisérka u známých italských filmařů. Ve stejné době psala také náměty a scénáře, z nichž nejznámější je mafiánské drama *La moglie più bella* (1969, Nejkrásnější manželka; r. Damiano Damiani; spol. sc.). Režisér Antonio Leonviola, s nímž spolupracovala na scénářích a jemuž asistovala, byl jejím manželem. V roce 1977 natočila svůj jediný film, psychologické drama podle feministického románu Dacii Marainiové *Žena ve válce* pod titulem *Io sono mia* (1977, Jsem svá; + spol. sc.). Vedle investigativních, vzdělávacích a populárních programů pro italskou televizi Rai spolupracovala také na různých projektech se švýcarskou televizí. Působila na několika italských divadelních scénách (Řím, Milán, Bologna, Grosseto), kde inscenovala zejména vlastní dramatizace známých detektivek. Je autorkou několika románů, například *Complesso di famiglia* (Rodinný komplex) nebo *L'intarsio* (Vložka), a více než čtyř set povídek pro různé knižní sbírky a časopisy. Za svou výtvarnou, literární a divadelní činnost obdržela několik prestižních ocenění. -jš-

McLaglen, Andrew V.

ANDREW V. MCLAGLEN (vlastním jménem Andrew Victor McLaglen, nar. 28. 7. 1920, Wandsworth, Londýn – zem. 30. 8. 2014, Friday Harbor, ostrov San Juan, stát Washington) byl synem známého britského herce Victora McLaglena (1886–1959) a od svých pěti let vyrůstal v Hollywoodu. Dva semestry navštěvoval Virginskou univerzitu, ale v roce 1940 se vrátil do Los Angeles. Kvůli své výšce (201 centimetrů) nebyl odveden do armády a válku strávil v letecké továrně Lockheed. Účinkoval ve dvou filmech a v polovině 40. let začal pracovat v různých pomocných funkcích ve studiu Republic. Od 50. let asistoval řadě známých tvůrců (mimo jiné Budd Boetticher, John Ford, John Farrow a William Wellman), nejčastěji ve společnosti Batjac, jejíž vlastník John Wayne mu umožnil přechod k samostatné režii. Po třech béčkových filmech se uplatnil v televizi jako plodný režisér seriálů, například *Gunsmoke* (uveden v televizi), *Have Gun Will Travel* (Zbraň mám, za práci dojedu), *The Lineup* (Policejní přehlídka), *Hotel de Paree*, *Perry Mason*, *Gunslinger* (Pistolník), *Everglades* (Močály), *Rawhide*, *The Travels of Jaimie McPheeters* (Cesty Jaimieho McPheeterse), *The Virginian* (Muž z Virginie), *The Lieutenant* (Poručík), *Wagon Train* (Karavana vozů), *Banacek*, *Hec Ramsey*, *Amy Prentiss*, *Code R* (Poplach), *The Fantastic Journey* (Fantastická cesta – TV). Pracoval převážně ve westernových kulisách, což platilo i pro jeho filmovou tvorbu (byl laureátem westernové ceny Golden Boot 1991). Velký divácký úspěch westernu *McLintock!* mu zajistil postavení předního hollywoodského režiséra a také služby velkých hereckých hvězd. Po deseti letech se však znovu vrátil k práci v televizi. Od roku 1997 žil na ostrově San Juan a až do pozdního věku působil jako režisér na místní divadelní scéně. Druhou z jeho čtyř manželek byla herečka Veda Ann Borgová (1946–1958), s níž měl dceru. Všechny jeho další děti se uplatnily ve filmu. Dcera Sharon z prvního manželství jako lektorka scénářů, syn Josh z třetího manželství jako první asistent režie (mimo jiné *Titanic*) a jeho sestra Mary jako producentka. – *Filmografie: (herec, není-li uvedeno jinak)* *Since You Went Away* (1944, Když jsi odešel; r. John Cromwell – TV), *Paris Underground* (1945, Pařížské podzemí; r. Gregory Ratoff), *Seven Men from Now* (1956, Sedm banditů; r. Budd Boetticher; spol. prod.); (*režie, není-li uvedeno jinak*) kriminální drama *Man in the Vault* (1955, Muž v bance), western o bankovním lupiči, který se chce pomstít podrazáckým kumpánům, *Gun the Man Down* (1956, Skol toho muže) s Jamesem Arnessem, drama dvou mužů, snažících se ukrást a zpeněžit Lincolnovy pozůstatky, *The Abductors* (1957, Únosci) s otcem v jedné z hlavních rolí, dobrodružství jednorukého mladíka v dřevařském kraji, volně vycházející ze stejnojmenné

dětské knížky Gene Stratton-Porterové, Freckles (1960, Pihovatý kluk), příběh sirotka za občanské války The Little Shepherd of Kingdom Come (1960, Pasáček z Království nebeského), komediální western, inspirovaný Zkrocením zlé ženy, McLintock! (1963 – TV) s Johnem Waynem a Maureen O'Haraovou, působivý western z občanské války Shenandoah (1965 – TV) s Jamesem Stewartem v úloze farmáře zataženého do konfliktu, romantický příběh texaského kovboje a britské rančérky The Rare Breed (1966, Vzácné plemeno – TV) s Jamesem Stewartem a Maureen O'Haraovou, disneyovská komedie o Američanovi, jenž ve Francii zdědí olivový háj, Monkeys, Go Home! (1966, Opice, jděte domů!) s Mauricem Chevalierem v jeho poslední úloze venkovského kněze, feministická westernová komedie o chovatelce ovcí The Ballad of Josie (1967, Balada o Josii) s Doris Dayovou, výpravný western podle epického románu A. B. Guthrieho, Jr. The Way West (1967, Cesta na západ – TV) s Kirkem Douglasem, Robertem Mitchumem a Richardem Widmarkem, válečný snímek o neukázněných rekrutech, kteří utvoří soudržnou jednotku, Dábelská brigáda (1968, The Devil's Brigade) s Williamem Holdenem a Cliffem Robertsonem, western o bandě psanců na útěku do Mexika Bandolero (1968, Bandolero!) s Jamesem Stewartem, Deanem Martinem a Raquel Welchovou, dobrodružný snímek o specialitech na hašení naftových vrtů Hellfighters (1968, Bojovníci s peklem – TV) s Johnem Waynem, western z americko-mexického pomezí po občanské válce The Undefeated (1969, Neporažení – TV) s Johnem Waynem a Rockem Hudsonem, western podle skutečných událostí Chisum (1970, John Chisum – TV) s Johnem Waynem v titulní úloze proslulého dobytkaře, westernový příběh pomsty podvedeného desperáta One More Train to Rob (1971, Ještě jeden vlak k vyloupení – TV) s Georgem Peppardem, melodramatický příběh z 30. let o propuštěných trestancích, které jejich bývalý dozorce chce připravit o vydělané peníze, Fools' Parade (1971, Přehlídka bláznů; + prod.) s Jamesem Stewartem a Georgem Kennedym, westernová komedie Something Big (1971, Něco velikého; + spol. prod.) s Deanem Martinem, western o představiteli zákona, jehož synové se dostanou na šikmou plochu, Cahill United States Marshal (1973, Cahill U. S. marshal – TV) s Johnem Waynem, dobrodružný příběh muže, hledajícího se zděděnou plachetnicí potopený poklad, The Log of the Black Pearl (TV–1974, Deník Černé perly), sci-fi příběh jedenáctiletého chlapce Stowaway to the Moon (TV–1974, Černý pasažér na Měsíc), kriminální drama Mitchell (1975) s Joem Donem Bakerem v titulní úloze losangeleského detektiva, drama šerifa, čelícího pomstě uprchlých trestanců, kteří unesli jeho dceru, The Last Hard Men (1976, Poslední ostří hoši – TV) s Charltonem Hestonem, Jamesem Coburnem a Barbarou Hersheyovou, příběh koňského handlíře, jenž v doprovodu osiřelého synovce hledá ukradenou klisnu, Banjo Hackett: Roamin' Free (TV–1976, Banjo Hackett – TV), kriminální drama z baseballového prostředí Murder at the World Series (TV–1977, Vražda během Světové série), disneyovský western Trail of Danger (TV–1978, Cesta nebezpečí), akční snímek o žoldácích, zachraňujících uneseného afrického pohlavára, The Wild Geese (1978, Divoké husy – V) s Richardem Burtonem, Rogerem Moorem a Richardem Harrisem, pokračování Peckinpahova válečného filmu Železný kříž pod titulem Steiner – Das eiserne Kreuz 2. Teil (1978, Válečný kříž – V) s Richardem Burtonem, thriller o osvobození dvou vrtných plošin North Sea Hijack/Ffolkes (1979, Ffolkes – V) s Rogerem Moorem v titulní roli velitele protiteroristického komanda, válečný snímek podle skutečných událostí o zničení nacistických komunikačních lodí v neutrálním indickém přístavu The Sea Wolves (1980, Mořští vlci – V) s Gregorym Peckem a Rogerem Moorem, western o bratrech, zachraňujících po občanské válce unesené členy své rodiny, The Shadow Riders (TV–1982, Neviditelní jezdci – TV) s Tomem Selleckem a Samem Elliottem, výpravná třídílná minisérie z občanské války The Blue and the Gray (TV–1982, Modrá a šedá – TV) s prestižním hereckým obsazením, kriminální drama podle románu Johna D. MacDonalda Travis McGee (TV–1983) se Samem Elliottem v titulní úloze soukromého detektiva, dobrodružný příběh dívky, unesené během africké rallye sličným šejkem, Sahara (1983 – TV) s Brooke Shieldsovou, první ze tří pokračování populárního válečného filmu The Dirty Dozen: Next Mission (TV–1985, Tucet špinavců: Další mise – TV) s Leem Marvinem a Ernestem Borgninem, dvoudílná adaptace románu Kena Folletta On Wings of Eagles (TV–1986, Na křídlech orlů – TV) s Burtem

Lancasterem v roli velitele amerického komanda, jež má osvobodit dva Američany zadržované během íránské revoluce, válečný film, volně navazující na události zobrazené ve slavném Leanově díle *Return from the River Kwai* (1988, *Návrat od řeky Kwai* – TV), dobrodružný špionážní snímek *Eye of the Widow* (1991, *Oko vdovy*), vycházející z románové série Gérarda de Villierse s postavou rakouského aristokrata a agenta na volné noze Malka Lingeho. -mim-

John, Gottfried

GOTTFRIED JOHN (nar. 29. 8. 1942, Berlín), německý filmový a televizní herec, zemřel 1. září 2014 na rakovinu v bavorském městečku Utting am Ammersee. Byl jedním z herců, které často obsazoval Rainer Werner Fassbinder ve filmech jako *Mutter Küsters' Fahrt zum Himmel* (1975, *Nanebevzetí matky Küsterové*), *Despair* (1978, *Zoufalství*), *In einem Jahr mit 13 Monden* (1978, *V roce se 13 úplňky* – TV), *Manželství Marie Braunové* (1978, *Die Ehe der Maria Braun*), *Lili Marleen* (1981, *Lily Marleen*), ale je známý především jako padouch generál Urumov z bondovky *Zlaté oko* (1995, *GoldenEye*; r. Martin Campbell). Jeho výraznou tvář s „boxerským“ nosem a talent využili i další tvůrci, mimo jiné ve snímcích *Fedora* (1978, *Fedora*; r. Billy Wilder), *Křídla slávy* (1990, *Wings of Fame*; r. Otokar Votoček), *Netvor* (1996, *Der Unhold*; r. Volker Schlöndorff), *Bin ich schön?* (1998, *Jsem hezká?*; r. Doris Dörrieová – TV), *Asterix a Obelix* (1999, *Astérix & Obélix contre César*; r. Claude Zidi), *Životní zkouška* (2000, *Proof of Life*; r. Taylor Hackford), *Nancy & Frank – A Manhattan Love Story* (2002, *Love Story z Manhattanu*; r. Wolf Gremm – V), *Ladič pian zemětřesení* (2005, *The Piano Tuner of EarthQuakes*; r. bratři Stephen a Timothy Quayovi), *Flood* (2007, *Potopa*; r. Tony Mitchell – V) nebo *John Rabe* (2009, *John Rabe – Ctihodný občan Třetí říše*; r. Florian Gallenberger – V). V pozdějším věku se objevoval zejména v televizních produkcích. JR

Varziová, Elena

ELENA VARZIOVÁ (nar. 27. 2. 1920, Řím), italská filmová herečka první poloviny 50. let, která se často objevovala v neorealistických filmech po boku manžela, známého herce Rafa Valloneho, zemřela 1. září 2014 ve Sperlonze, Lazio. Byla viděna ve snímcích *Cesta naděje* (1950, *Il cammino della speranza*; r. Pietro Germi), *Zakázaný Kristus* (1951, *Il Cristo proibito*; r. Curzio Malaparte), *Gli eroi della domenica* (1952, *Hrdinové neděle*; r. Mario Camerini – TV) nebo *Řím v 11 hodin* (1952, *Roma, ore 11*; r. Giuseppe De Santis). Kvůli rodině opustila branži a zahrála si až po mnoha letech ve francouzském koprodukčním kriminálním melodramatu *Toni* (1999; r. Philomène Espositoová). Její dcera Eleonora a syn Saverio, které má z manželství s Rafem Vallonem (1952–2002), jsou rovněž filmovými herci. -jš-

Ditmarová, Marina von

MARINA VON DITMAROVÁ (nar. 30. 10. 1914, Petrohrad, Rusko), herečka estonsko-livonského aristokratického původu, která na přelomu 30. a 40. let hrála hlavní úlohy v německých filmech, včetně několika propagandistických, zemřela 3. září 2014 v bavorském Bad Kissingenu. V české distribuci byly uvedeny mimo jiné její snímky *Čardášová princezna* (1934, *Die Czardasfürstin*; r. Georg Jacoby), *Město Anatol* (1936, *Stadt Anatol*; r. Viktor Tourjansky), *Pozor na lásku* (1937, *Vor Liebe wird gewarnt*; r. Carl Lamac), *Román oktavánky* (1937, *Liebe kann lügen*; r. Heinz Helbig), *Milkování a láska* (1938, *Liebelei und Liebe*; r. Arthur Maria Rabenalt), *Policejní akta Fabreani* (1939, *Dein Leben gehört mir*; r. Johannes Meyer), *Angelika* (1940, *Angelika*; r. Jürgen von Alten), *Velký stín* (1942, *Der grosse Schatten*; r. Paul Verhoeven), *Dobrodružství barona Prášila* (1943, *Münchhausen*; r. Josef von Baky), *Dvě sestry* (1943, *Die beiden Schwestern*; r. Erich Waschneck), Jeho nejlepší role (1943, *Seine beste Rolle*; r. Otto Pittermann /Vladimír Slavínský/). V roce 1949 se provdala za lékaře Hans-Georga Dehnhardta, majitele exkluzivního sanatoria v Bad Kissingenu, a ukončila hereckou kariéru. -mim-

Banionis, Donatas

DONATAS BANIONIS (nar. 28. 4. 1924, Kaunas – zem. 4. 9. 2014, Vilnius, na mozkovou mrtvici) se vyučil keramikem a od mládí se věnoval ochotnickému divadlu. V roce 1944 ukončil tříleté studium herectví u průkopníka moderního litevského divadla Juozase Miltinise při Dramatickém divadle v Panevežisu, kde následně získal profesionální angažmá (Beckman v Borchertově hře Tam za dveřmi, Banco v Macbethovi, Mobius v Dürrenmattových Fyzicích a především Willy Loman v Millerově dramatu Smrt obchodního cestujícího). V letech 1980–1988 na této scéně působil také jako umělecký ředitel a hlavní režisér. Ve filmu debutoval menší rolí synovce zajatce Pjatrasy v partyzánském snímku Marita. Herecký úspěch mu přinesla postava slabošského a rozkolísaného rolníka Vajtkuse v politickém akčním dramatu z litevského venkova Nikdo nechtěl umírat (ceny na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech 1966 a na Všesvazovém filmovém festivalu v Kyjevě 1966, Státní cena Sovětského svazu). Značný ohlas vyvolal netradičním pojetím postavy chladnokrevného sovětského rozvědčíka Ladějnikova v dobrodružném špiónážním filmu Mrtvá sezóna. Další rozměr svého herectví odhalil v postavě psychologa Krise Kelvina v existenciální sci-fi podle románu Stanisława Lema Solaris. Vytvořil též titulní role v německých životopisných filmech Goya a Beethoven. Různorodé charakterové typy ztvárnil v řadě dobrodružných a historických snímků. Vynikl jako herec střídmych gest, s nimiž dokázal vyjádřit složité emoce i charakter postavy. V posledních letech častěji účinkoval v seriálech, mimo jiné Prokljatý ujutnyj dom (1998, Prokletý útulný dům), Niro Vulf i Arči Gudvin (2001–2002, Nero Wolfe a Archie Goodwin), Gedimino 11 (2001–2010), Novyje priključenija Niro Vulfa i Arči Gudvina (2004, Nová dobrodružství Nero Wolfa a Archieho Goodwina), Děti Vaňuchina (2005, Vaňuchinovy děti), Persona non grata (2006). Jeho tvorbě jsou věnovány dokumenty Ja – bednyj korol (1971, Já, ubohý král), Mastěr iz maleňkogo goroda (1972, Mistr z malého města), Donatas Banionis (2003), Drugije miry Donatasa Banionisa (2004, Další světy Donatase Banionise), Donatas Banionis: Barchatnyj sezon (2014, Donatas Banionis: Sametová sezóna) a Donatas Banionis: Ja ostalsja sovsem odin (2014, Donatas Banionis: Zůstal jsem úplně sám). Byl laureátem řady cen a nositelem státních vyznamenání (mimo jiné Gedyminův řád 3. stupně – 1994, Velký komandérský kříž Řádu Za zásluhy o Litvu – 2004 a Litevská národní cena v oblasti kultury a umění – 2013). Jeho starší syn Raimondas Banionis (nar. 1957) je také hercem. – *Filmografie: (bez krátkých filmů)* Marita (1947, Maritě; r. Vera Strojčevová), Adomas nori būti žmogumi/Adam chočet byt' čelovekom (1959, Adam chce být člověkem; r. Vitautas Žalakjavičius), Kronika jednoho dne (1963, Vienos dienos kronika/Chronika odnogo dňa; r. Vitautas Žalakjavičius), Marš! Marš! Tra-ta-ta (1964, Pochodem v chod, tramtará!; r. Rajmondas Vabalas), Nikdo nechtěl umírat (1965, Niekas nenorėjo mirti/Nikto ně chotěl umírat; r. Vitautas Žalakjavičius), Pozor na auto (1966, Beregis avtomobilja; r. Eldar Rjazanov), Mažasis princas/Maleňkij princ (1966, Malý princ; r. Arunas Žebrunas), Atokiame vienkiemyje/Na gluchom chutore (1966, Na zapadlé samotě; r. Ilja Rudas), Operacija „Trest“ (TV–1967, Operace Trest; r. Sergej Kolosov – TV), Christos prizemlilsja v Grodno/Žitije i vozněsenije Jurasja Bratčika (1967, Kristus přistál v Grodnu; r. Vladimir Byčkov), Mrtvá sezóna (1968, Mjortvyj sezon; r. Savva Kuliš), Červený stan (1969, Krasnaja palatka; r. Michail Kalatozov), Král Lear (1970, Korol Lir; r. Grigorij Kozincev), Goya (1971, Goya oder Der arge Weg zur Erkenntnis; r. Konrad Wolf), Krasnyj diplomat: Stranicy žizni Leonida Krasina (TV–1971, Rudý diplomat: Stránky ze života Leonida Krasina; r. Semjon Aranovič), Solaris (1972, Soljaris; r. Andrej Tarkovskij), Velitel šťastné Štiky (1972, Komandir sčastlivoj „Ščuki“; r. Boris Volček), Kapitán Jack (1972, Kapteinis Džeks/Kapitan Džek; r. Ada Nėretnijeceová), Otkrytije (1973, Objev; r. Baras Chalzanov), Begstvo mistěra Mak-Kinli (1975, Útěk pana MacKinleyho; r. Michail Švejcer), Beethoven (1976, Beethoven – Tage aus einem Leben; r. Horst Seemann), Maminko, jsem živ (1976, Mama, ich lebe; r. Konrad Wolf), Žizn' i smert' Ferdinanda Ljusa (1976, Život a smrt Ferdinanda Luse; r. Anatolij Bobrovskij), Ozbroyen a velmi nebezpečný (1977, Vooružen i očeň opasen; r. Vladimir Vajnštok), Loupežné přepadení (1977, Sumka inkassatora; r. August Baltrušaitis), Kentauři (1978, Kentaurok/Kentavry; r. Vitautas Žalakjavičius), Osobych primet nėt (1978, Nedostatek

zvláštních znaků; r. Anatolij Bobrovskij), Nesetų rugių žydėjimas/Cvetěnije něsejannoј rži (1978, Kvetení nesetého žita; r. Marionas Gedris), Těrritorija (1978, Teritorium; r. Alexandr Surin – TV), Kdě ty byl, Odissey? (TV–1978, Kde jsi byl, Odyssee?; r. Timur Zolojev), Priključenija princa Florizelja (TV–1979, Dobrodružství prince Florisela; r. Jevgenij Tatarskij), Faktas/Fakt (1980, Fakta; r. Almantas Griekavičius), Andrius/Andrius (1980; r. Algirdas Araminas), Medaus menuo Amerikoje/Medovyj mesjac v Amerike (1981, Líbáňky v Americe; r. Almantas Griekavičius), Dětskij mir (1982, Dětský svět; r. Valerij Kremněv), Atsiprašau/Izvinite, požalujsta (Promiňte, prosím; r. Vitas Žalakevičius), Nikkolo Paganini (TV–1982, Jediná cesta; r. Leonid Menaker – TV), Lovec hadů (1985, Zmejelov; r. Vadim Děrbeňov), Grjaduščemu veku (TV–1985, Příštému století; r. Iskanděr Chamrajev), Krik delfina (1986, Křik delfína; r. Alexej Saltykov), Na ischodě noči (1987, Na sklonku noci; r. Rodion Nachapetov), Zagon (1987, Útisk; r. Igor Gostěv), Trinadcatyj apostol (1987, Třináctý apoštol; r. Suren Babajan), Vera: Der schwere Weg der Erkenntnis (TV–1988, Věra: Těžká cesta poznání; r. Horst Seemann), Vchod v labirint (TV–1989, Vchod do labyrintu; r. Valerij Kremněv), Eloiza ir Abelardas (TV–1990, Eloise a Abelard; r. Juozas Javantis), Živaja mišeň (1990, Živý terč; r. Mark Ajzenberg), Depresija (1991, Deprese; r. Aloiz Brenč), Pjuščije krov (1991, Upří; r. Jevgenij Tatarskij), Sem dněj posle ubijstva (1991, Sedm dní po vraždě; r. Rasim Odžagov), Jatrinskaja vedma (1991, Jatrinská čarodějnice; r. Boris Šadurskij), Bez ulik (1992, Bez důkazů; r. Zygmunt Maljanovič), Šljachtič Zavalňa, ili Belorus v fantastičeskich rasskazach (1994, Pan Zavalňa aneb Bělorusko ve fantastických příbězích; r. Viktor Turov), Anna (1996; r. Aloiz Brenč), Kiemas (1998, Dvůr; r. Valdas Navasaitas), Poka ja ně umer (TV–2001, Dokud jsem nezemřel; r. Jevgenij Tatarskij), Tolko raz... (2002, Jen jednou...; r. Alla Suriková), Kauno bliuzas (2004, Kaunaské blues; r. Pavel Sanajev), Saga drevnich bulgar: Skazanie Olgi Svjatoj (2005, Sága dávných Bulharů: Pověst o Svaté Olze; r. Bulat Mansurov), Saga drevnich bulgar: Lestvica Vladimira Krasnoje Solnyško (2005, Sága dávných Bulharů: Žebřík Vladimíra Červené Sluníčko; r. Bulat Mansurov), Anastasia (TV–2006; r. Maris Martinsons), Leningrad (2007; r. Alexandr Buravskij – V), Tadas Blinda: Pradžia (2011, Tadas Blinda: Počátek; r. Donatas Ulvydas).

-fik-

Riversová, Joan

JOAN RIVERSOVÁ (nar. 8. 6. 1933, Brooklyn, New York), americká herečka a oblíbená moderátorka vlastních televizních show, zemřela 4. září 2014 v New Yorku na srdeční zástavu po operaci. Byla viděna ve filmech The Swimmer (1968, Plavec; r. Frank Perry – TV), Šest vražd stačí, maminko! (1994, Serial Mom; r. John Waters), The Intern (2000, Praktikantka; r. Michael Lange – TV) nebo Iron Man 3 (2013, Iron Man Three; r. Shane Black). Režiovala nepovedenou veselohru o těhotném muži Rabbit Test (1978, Králičí test; + spol. sc.) a působila i jako scenáristka a producentka. Jejím manželem byl producent Edgar Rosenberg (1965–1987), jejich dcera Melissa Riversová je rovněž herečkou.

JR

Černý, Karel

KAREL ČERNÝ (vlastním jménem Karel Ladislav Černý, nar. 7. 4. 1922, Plzeň – zem. 5. 9. 2014, Tábor) pocházel z rodiny úředníka Škodových závodů. V roce 1937 se rodina přestěhovala do Prahy, kde absolvoval architekturu u Pavla Smetany a Jana Emila Kouly na UMPRUM respektive VŠUP (1942–1948). Během studií si přivydělával jako filmový komparzista (1939–1948), po uzavření vysokých škol nacisty byl totálně nasazen do STAFI (náhradní instituce za komparsní rejstřík). Na sklonku okupace zastával v barrandovských ateliérech funkce asistenta produkce, asistenta režie a nakonec asistoval architektům. Tyto zkušenosti ho po ukončení školy nasměrovaly k profesi filmového výtvarníka a architekta ve FSB (1948–1988), kde se podílel více než sedmi desítkách celovečerních filmů. Jeho služeb hojně využívali zejména Karel Kachyňa, Jaroslav Mach, Jiří Sequens, Stanislav Strnad, Miroslav Hubáček či Jindřich Polák. V 60. letech se sblížil s trojicí mladých filmařů z okruhu nové vlny, Milošem Formanem, Ivanem Passerem a Jaroslavem Papouškem. Do mezinárodního povědomí vstoupil především zásluhou Formanových děl, z nichž největší profesní úspěch v podobě

sošky Oscara mu přinesl jeho podíl na výpravě mozartovského podobenství Amadeus. Pracoval i pro televizi, v níž od roku 1956 navrhoval dekorace k celé řadě televizních písniček (mimo jiné Píseň o bytě, Babičko, nauč mne charleston, Mackie Messer), reklamních spotů, inscenací, filmů a k seriálům Klapzubova jedenáctka (1968), Hříšní lidé Města pražského (1969), Dobrodružství šesti trampů (1970), Já a můj pes (1970), Rozsudek (1971), Boříkovy lapálie (1972), 30 případů majora Zemana (1974–1979), Tajemství proutěného košíku (1979), Velitel (1981), My všichni školou povinní (1984) a Území bílých králů (1991). Scénograficky vypravil čtrnáct inscenací v Městských divadlech pražských a v plzeňském Divadle J. K. Tyla. Projektoval přestavby hotelu Zlatý lev v Liberci, kanceláře generálního ředitele ATS-Telecom Praha a interiérů Divadla ABC. Pedagogickou činnost na katedře scénografie DAMU (1967–1970) byl nucen ukončit po emigraci dcery. Od 90. let přednášel na Soukromé vyšší odborné škole filmové v Písku. Kromě cen za konkrétní filmy získal Českého lva za celoživotní dílo (2013). Jeho životní osudy, kariéru a názory přibližuje kr. dok. portrét Karel Černý pohledem Aleny Činčerové (2002) z cyklu GEN. – *Filmografie: (architekt, není-li uvedeno jinak)* Veselý souboj (1950; r. Miloš Makovec), Štika v rybníce (1951; r. Vladimír Čech), dok. f. Jeden ze štafety (1952; r. Jaroslav Mach), Haškovy povídky ze starého mocnářství (1952; r. Miroslav Hubáček; spol. architekt), Slovo dělá ženu (1952; r. Jaroslav Mach), Expres z Norimberka (1953; r. Vladimír Čech), Severní přístav (1954; r. Miloš Makovec), Na konci města (1954; r. Miroslav Cikán; spol. architekt), Cesta do pravěku (1955; r. Karel Zeman; spol. výtvarník), Po noci den (1955; r. Jaroslav Mach; spol. architekt), Ztracená stopa (1955; r. Karel Kachyňa), kr. filmy Hrajte si s námi (TV–1955; r. Jindřich Polák) a U lékaře (1956; r. Ladislav Rychman), Synové hor (1956; r. Čeněk Duba), Váhavý střelec (1956; r. Ivo Toman), Malí medvědáři (1957; r. Jiří Jungwirth, Jindřich Puš), kr. filmy Zákon a svědomí (1957; r. Miloš Kolínský), Daleko od stromu (1957; r. Bohumil Vošahlík) a Přišla na návštěvu (1958; r. Oldřich Mirad), Tenkrát o vánocích (1958; r. Karel Kachyňa), Otcové a děti (TV–1958; r. Antonín Moskalyk), První a poslední (1959, Vladimír Čech), Kruh (1959; r. Ladislav Rychman), Král Šumavy (1959; r. Karel Kachyňa), Rychlík do Ostravy (1960; r. Jaroslav Mach), Černá sobota (1960; r. Miroslav Hubáček), Pouta (1961; r. Karel Kachyňa), Trápení (1961; r. Karel Kachyňa), Čtvrtá stěna (TV–1961; r. Miroslav Zachata), kr. f. Cesta do věku petrolejových lamp (1961; r. Bohumil Vošahlík), Vánice (1962; r. Čeněk Duba), Anička jde do školy (1962; r. Milan Vošmik), Závrať (1962; r. Karel Kachyňa), Lucie (1963; r. Karel Steklý), Začít znova (1963; r. Miroslav Hubáček), Černý Petr (1963; r. Miloš Forman), Zpívali jsme Arizonu (1964; r. Václav Sklenář), kr. f. Preclík (1964; r. Jaroslav Mach), střm. filmy Zkáza Jeruzaléma (1964; r. Karel Steklý) a Drahý zesnulý (TV–1964; r. František Filip), Fotbal (1965; r. Jaroslav Mach), Lásky jedné plavovlásky (1965; r. Miloš Forman), Intimní osvětlení (1965; r. Ivan Passer), Noc na Karlštejně (TV–1965; r. František Filip), Slečny přijdou později (1966; r. Ivo Toman), Flám (1966; r. Miroslav Hubáček), Liebespiel im Schnee (1966, Lyžařská horečka; r. Curt Siodmak), kr. f. Autorevue (TV–1966; r. Pavel Hobl), Hra bez pravidel (1967; r. Jindřich Polák), Hoří, má panenko (1967; r. Miloš Forman), Klec pro dva (1967; r. Jaroslav Mach), střm. f. Vltava 12° (TV–1967; r. Pavel Hobl), „Rakev ve snu viděti...“ (1968; r. Jaroslav Mach), Nebeští jezdci (1968; r. Jindřich Polák), Nejkrásnější věk (1968; r. Jaroslav Papoušek), Záhořanský hon (TV–1968; r. Bohumil Sobotka), Řeč o Puškinovi (TV–1968; r. Bohumil Sobotka), Bouřka (TV–1968; r. Bohumil Sobotka), Ecce homo Homolka (1969; r. Jaroslav Papoušek), Svatej z Krejčárku (1969; r. Petr Tuček), Smuteční slavnost (1969; r. Zdenek Sirový), Devět kapitol ze starého dějepisu (1969; r. Pavel Háša), kr. f. Snídejte v trávě (1969; r. Ivan Renč), Hogo fogo Homolka (1970; r. Jaroslav Papoušek), Takže ahoj (1970; r. Vít Olmer), Pěnička a Paraplíčko (1970; r. Jiří Sequens), Partie krásného dragouna (1970; r. Jiří Sequens), povídka Šprýmař (TV–1970; r. František Filip) z cyklu Bližní na tapetě, Ženy v ofsajdu (1971; r. Bořivoj Zeman), Vražda v hotelu Excelsior (1971; r. Jiří Sequens), Svědectví mrtvých očí (1971; r. Otakar Fuka), Smrt černého krále (1971; r. Jiří Sequens), Romeo a Julie na konci listopadu (TV–1971; r. Jaroslav Balík), Princ a chudáš (TV–1971; r. Ludvík Ráža), Konfrontace (TV–1971; r. Jiří Sequens), Návrat pana Ryšánka (TV–1971; r. Ludvík Ráža), střm. f. Moderní byt (TV–1971; r. Jan Moravec), Homolka a tobolka (1972; r. Jaroslav Papoušek), Svatý Michal (TV–1972; r.

Antonín Dvořák), Silnice (1972; r. Stanislav Strnad), Lev je v ulicích (TV–1972; r. Jaroslav Dudek), střm. f. Štědrý večer pana rady Vacátka (TV–1972; r. Jiří Sequens), Kronika žhavého léta (1973; r. Jiří Sequens), Pokus o vraždu (1973; r. Jiří Sequens), Zatykač na královnu (1973; r. Dušan Klein), Muž v osidlech (TV–1973; r. Jiří Sequens), Kdo je kdo (TV–1973; r. Antonín Moskalyk), Čestné kolo (TV–1973; r. Antonín Moskalyk), Rafan (TV–1974; r. Antonín Dvořák), Černá horečka (TV–1974; r. Jiří Bělka), Břetislav a Jitka (TV–1974; r. Jiří Bělka), Dům doni Bernardy (TV–1974; r. Jiří Bělka), Na shledanou v lepších časech (TV–1974; r. Stanislav Strnad), střm. filmy Láska malovaná (TV–1974; r. Zdeněk Sirový) a Letní romance (TV–1974; r. Ladislav Rychman), Rudá záře nad Kladnem (TV–1975; r. Antonín Dvořák), Když Praha povstala (TV–1975; r. Antonín Dvořák), Nebezpečí smyku (TV–1975; r. Ludvík Ráža), Vánoce u Matěňů (TV–1976; r. Ivo Toman), Stáří 19 (TV–1977; r. Evžen Němec), Jak vytrhnout velrybě stoličku (TV–1977; r. Marie Poledňáková), Miluška a její zvířátka (TV–1977; r. Pavel Háša), Jak dostat tatínka do polepšovny (TV–1978; r. Marie Poledňáková), Poprask na silnici E 4 (1979; r. Stanislav Strnad), Jak se naučit švédsky (TV–1979; r. Ivo Toman), Kozel v kufru (TV–1979; r. Ivo Toman), Rukojmí v Bella Vista (1980; r. Jiří Sequens), Kluci z bronzu (1980; r. Stanislav Strnad), Chvilé pro píseň trubky (TV–1980; r. Ludvík Ráža), Poslední propadne peklu (1982; r. Ludvík Ráža), Sny o Zambezi (1982; r. Stanislav Strnad), Lucie, postrach ulice (1983; r. Jindřich Polák), ...a zase ta Lucie! (1983; r. Jindřich Polák), Amadeus (1984, Amadeus; r. Miloš Forman; spol. architekt), Zátah (1984; r. Stanislav Strnad; spol. architekt), ...nebo být zabit (1985; r. Martin Hollý), Havárie (1985; r. Antonín Kopřiva), Čekání na stříbrné zvonky (TV–1985; r. Ludvík Ráža), Bergman a Bergman, detektivní kancelář (TV–1985; r. Jan Bonaventura), Není sirotek jako sirotek (1986; r. Stanislav Strnad), Sardinky aneb Život jedné rodinky (TV–1986; r. Ivo Paukert), Španělská paradentóza (TV–1986; r. František Filip), Náhodou je prima! (1987; r. Radovan Urban), Narozeniny režiséra Z. K. (1987; r. Jaroslav Balík), Citlivá místa (1987; r. Vladimír Drha), Poslední leč Alfonse Karáska (TV–1987; r. Zdeněk Podskalský), Románek se vším možným (TV–1988; r. Jitka Němcová), The Wolves of Willoughby Chase (1989, Vlci z revíru Willoughby; r. Stuart Orme; spol. architekt), Trhala fialky dynamitem (1992; r. Milan Růžička), Spravedlivý Bohumil (TV–1998; r. Zuzana Zemanová), povídka Princip odrazu (r. Lucie Bělohradská) z filmu Třikrát život, třikrát smrt (TV–1998), Sjezd abiturientů (TV–1999; r. Viktor Polesný), Společnice (TV–2000; r. Zuzana Zemanová), Podzimní návrat (2001; r. George Agathonikiadis). -fik-

Gierasch, Stefan

STEFAN GIERASCH (nar. 5. 2. 1926, New York), americký charakterní herec, zemřel v kalifornské Santa Monice 6. září 2014. Hrál mimo jiné ve filmech The Hustler (1961, Hazardní hráč; r. Robert Rossen – TV), Co dál, doktore? (1972, What's Up, Doc?; r. Peter Bogdanovich), Jeremiah Johnson (1972; r. Sydney Pollack – V), High Plains Drifter (1973, Tulák z širých plání; r. Clint Eastwood – V), Carrie (1976; r. Brian De Palma – V), Stříbrný blesk (1976, Silver Streak; r. Arthur Hiller), Perfect (1985, Dokonalí; r. James Bridges – TV), The Rosary Murders (1987, Vraždy podle růžence; r. Fred Walton – V), Spellbinder (1988, Kouzelnice; r. Janet Greeková – V), Mistress (1992, Milenky; r. Barry Primus – V), Jack the Bear (1993, Jackova ukolébavka; r. Marshall Herskovitz – V), Dave (1993, Dave; r. Ivan Reitman), Junior (1994, Junior; r. Ivan Reitman) nebo Murder in the First (1994, Vražda prvního stupně; r. Marc Rocco – V). JR

Keefer, Don

DON KEEFER (nar. 18. 8. 1916, Highspire, Pensylvánie), americký herec, který pracoval především pro televizi, zemřel 7. září 2014 v losangeleském Sherman Oaks. V jeho rozsáhlé filmografii lze nalézt snímky The Caine Mutiny (1954, Vzpouza na lodi Caine; r. Edward Dmytryk – TV), The Russians Are Coming! The Russians Are Coming! (1966, Rusové přicházejí! Rusové přicházejí!; r. Norman Jewison – TV), Butch Cassidy a Sundance Kid (1969, Butch Cassidy and the Sundance Kid; r. George Roy Hill), Takoví jsme byli (1973, The Way We Were; r. Sydney Pollack), Sleeper (1973, Spáč; r. Woody Allen – TV), The Car (1977, Auto; r.

Elliot Silverstein – TV), Creepshow (1982; r. George A. Romero – V), The Marrying Man (1991, Muž na ženění; r. Jerry Rees – TV) nebo Lhář, lhář (1997, Liar Liar; r. Tom Shadyac). Jeho manželkou byla herečka Catherine McLeodová (1950–1997).

JR

Yamaguchiová, Shirley

SHIRLEY YAMAGUCHIOVÁ (vlastním jménem Yoshiko Yamaguchi, nar. 12. 2. 1920, Fu-šun, provincie Liao-ning, Čína), japonská herečka a zpěvačka, která zprvu působila v okupovaném Mandžusku a pak se uplatnila v Japonsku, ve Spojených státech i v Hongkongu, zemřela 7. září 2014 v Tokiu na srdeční selhání. Měla hlavní úlohy v řadě japonských filmů, mimo jiné Waga shogai no kagayakeru hi (1948, Jasný den mého života; r. Kozaburo Yoshimura), Ningen moyo (1949, Lidské vzory; r. Kon Ichikawa), Akatsuki no dasso (1950, Útěk za úsvitu; r. Senkichi Taniguchi), Shubun (1950, Skandál; r. Akira Kurosawa), Muteki (1952, Lodní siréna; r. Senkichi Taniguchi), Sengoku burai (1952, Ničemové z období válčících knížectví; r. Hiroshi Inagaki), Hoyo (1953, Objetí; r. Masahiro Makino), a v hollywoodských snímcích Japanese War Bride (1952, Japonská válečná nevěsta; r. King Vidor) a House of Bamboo (1955, Bambusový dům; r. Samuel Fuller). Účinkovala také v broadwayské inscenaci muzikálu Shangri-La (1956). Od konce 50. let se herectví nevěnovala a jako manželka japonského diplomata Otaky se zajímala o politiku. V letech 1974–1992 byla pod jménem Yoshiko Otaka členkou Horní komory japonského parlamentu. Její život se stal inspirací japonského jevištního muzikálu Ri Koran (1991).

-mim-

Evans, Howell

HOWELL EVANS (nar. 3. 3. 1928, Maesteg, Glamorgan, Wales), velšský herec, zemřel 9. září 2014. Byl viděn ve filmech Jen dva mohou hrát (1961, Only Two Can Play; r. Sidney Gilliat), Angličan, který vylezl na kopec (1995, The Englishman Who Went Up a Hill But Came Down a Mountain; r. Christopher Monger), Plots with a View (2002, Láska až za hrob; r. Nick Hurran – TV) a Mr. Nice (2009, Mr. Nice; r. Bernard Rose).

JR

Kézdi-Kovács, Zolt

ZSOLT KÉZDI-KOVÁCS (nar. 1. 6. 1936, Petrovgrad, Vojvodina, Jugoslávie, dnes Zrenjanin, Srbsko), maďarský filmový a televizní režisér a scenárista, zemřel 9. září 2014. Z jeho díla známe jen drama Manželství na dálku (1976, Ha megjön József; + sc.). Napsal též scénář ke snímku Šedák a bělohlávek (1961, Csutak és a szürke ló; r. Zoltán Várkonyi).

JR

Miller, Denny

DENNY MILLER (nar. 25. 4. 1934, Bloomington, Indiana), americký herec, zemřel v nevadském Las Vegas 9. září 2014. Stal se prvním blondýnem, který si zahrál titulní roli ve snímku Tarzan, the Ape Man (1959, Tarzan, opičí muž; r. Joseph M. Newman), posléze se objevil například ve filmech Večírek (1968, The Party; r. Blake Edwards) nebo Buck a kazatel (1971, Buck and the Preacher; r. Sidney Poitier), The Norseman (1978, Princ ze severu; r. Charles B. Pierce – V), Bílý mys (1979, Caboblanco; r. J. Lee Thompson).

JR

Torjanac, Zvonimir

ZVONIMIR TORJANAC (nar. 14. 9. 1930, Dolni Miholjac, Slavonie, Jugoslávie, dnes Chorvatsko), chorvatský herec, zemřel 9. září 2014 v Záhřebu. Hrál mimo jiné ve filmech Protest (1967, Protest; r. Fadil Hadžić), Říše zkázy (1976, Izbavitelj; r. Krsto Papić), Nevyklánějte se z okna (1977, Ne nagingi se van; r. Bogdan Žižić), nebo Akce Stadión (1977, Akcija Stadion; r. Dušan Vukotić).

JR

Kiel, Richard

RICHARD KIEL (nar. 13. 9. 1939, Detroit), americký herec rekordní výšky 218 centimetrů, který proslul jako zloduch Zub se železným chrupem v bondovkách The Spy Who Loved Me (1977, Agent, který mne miloval; r. Lewis Gilbert – V) a Moonraker (1979; r. Lewis Gilbert –

V). Hrál ve filmech *The Longest Yard* (1974, *Nejtěžší yard*; r. Robert Aldrich – V), *Stříbrný blesk* (1976, *Silver Streak*; r. Arthur Hiller), *Force 10 from Navarone* (1978, *Oddíl 10 z Navarone*; r. Guy Hamilton – V), *So Fine* (1981, *Je to fajn*; r. Andrew Bergman – TV), *Cannonball Run II* (1984, *Velký závod II*; r. Hal Needham – V), *Bledý jezdec* (1985, *Pale Rider*; r. Clint Eastwood), *Happy Gilmore* (1996, *Rivalové*; r. Dennis Dugan – V) nebo *Inspektor Gadget* (1999, *Inspector Gadget*; r. David Kellogg), zemřel v kalifornském Fresnu 10. září 2014. JR

Ellis, Mirko

MIRKO ELLIS (vlastním jménem Mirko Loy Dona Alessandro Korcinsky, nar. 4. 9. 1923, Locarno, Švýcarsko), italský herec švýcarského původu, zemřel 11. září 2014 v Algheru na ostrově Sardinii. Byl viděn například ve filmech *Slunce zase vychází* (1946, *Il sole sorge ancora*; r. Aldo Vergano), *Červený a černý* (1954, *Le rouge et le noir*; r. Claude Autant-Lara), v povídce *Eliška* (Elisabeth; r. Marcello Pagliero) z filmu *Třikrát žena* (1954, *Destinées*), *Eléna et les hommes* (1956, *Helena a muži*; r. Jean Renoir – TV), *Old Shatterhand* (1964, *Old Shatterhand*; r. Hugo Fregonese) nebo *Lady Hamiltonová* (1968, *Les amours de Lady Hamilton*; r. Christian-Jaque). -jš-

Duhamel, Antoine

ANTOINE DUHAMEL (nar. 30. 7. 1925, Valmondois, Val-d'Oise), významný francouzský skladatel a dirigent, pětkrát nominovaný na Césara, zemřel 11. září 2014 ve Valmondois. Napsal hudbu k filmům *Bláznivý Petříček* (1965, *Pierrot le fou*; r. Jean-Luc Godard), *Week End* (1967; r. Jean-Luc Godard – TV), *Ukradené polibky* (1968, *Baisers volés*; r. François Truffaut), *Tělo Diany* (1969, *Le corps de Diane*; r. Jean-Louis Richard), *La sirène du Mississippi* (1969, *Siréna od Mississippi*; r. François Truffaut – V), *Domicile conjugal* (1970, *Rodinný krb*; r. Françoise Truffaut – V), *Barikáda úsvitu* (1978, *La barricade du Point du Jour*; r. René Richon), *Smrt v přímém přenosu* (1979, *Le mort en direct*; r. Bertrand Tavernier), *Čas nostalgie* (1990, *Daddy Nostalgie*; r. Bertrand Tavernier), *Belle Epoque* (1992; r. Fernando Trueba – TV), *Belmonte* (1995; r. Juan Sebastián Bollaín – TV), *Ridicule* (1996, *Nemravná nevinnost*; r. Patrice Leconte – V), *Dívka tvých snů* (1998, *La niña de tus ojos*; r. Fernando Trueba) a *Laissez-passer* (2002, *Propustka*; r. Bertrand Tavernier – V), za nějž získal Stříbrného medvěda na Berlinale. Byl synem spisovatele Georgese Duhamela. JR

Fuchsberger, Joachim

JOACHIM FUCHSBERGER (nar. 11. 3. 1927, Stuttgart), populární rakousko-německý herec, moderátor a textař, zemřel v mnichovském Grünwaldu 11. září 2014. Byl viděn v hlavních rolích inspektorů ve wallaceovských adaptacích *Mrtvé oči Londýna* (1961, *Die toten Augen von London*; r. Alfred Vohrer), *Hostinec na Temži* (1962, *Das Gasthaus and der Themse*; r. Alfred Vohrer) a *Záhadný Hektor* (1964, *Der Hexer*; r. Alfred Vohrer), ale také ve westernu *Poslední Mohykán* (1964, *Der letzte Mohikaner*; r. Harald Reinl) a v dramatu *Znal jsem ji dobře* (1965, *Io la conoscevo bene*; r. Antonio Pietrangeli). Jeho manželkami byly herečky Gitta Lindová (1950–1953) a Gundula Korteová (1954–2014). JR

Mantesi, Gianni

GIANNI MANTESI (nar. 8. 12. 1924, Řím), italský divadelní, filmový a televizní herec a dabér, zemřel 11. září 2014 v Miláně. Působil převážně na divadle a v televizi. Objevil se pouze ve dvou celovečerních filmech, v mysteriózním snímku *La donna scomparsa* (1971, *Zmizelá žena*; r. Massimo Scaglione, Paolo Nuzzi) a kriminálním dramatu *Un uomo, una città* (1974, *Jeden muž, jedno město*; r. Romolo Guerrieri). Daboval do italštiny například hollywoodského herce Kevina McCarthyho nebo postavy v animovaných filmech. -jš-

Sinden, Donald

DONALD SINDEN (nar. 9. 10. 1923, Plymouth, Devon), významný anglický divadelní umělec, který v 50. letech patřil i k předním filmovým hercům, zemřel v Romney Marsh v anglickém

hrabství Kent na rakovinu prostaty 11. září 2014. Z jeho filmografie lze připomenout tituly *Kruté moře* (1952, *The Cruel Sea*; r. Charles Frennd), *Mogambo* (1953; r. John Ford – TV), *Doktor v domě* (1954, *Doctor in the House*; r. Ralph Thomas), *The Beachcomber* (1954, *Povaleč*; r. Muriel Boxová – TV), *Doktor hledá místo* (1957, *Doctor at Large*; r. Ralph Thomas), *Kapitánův stůl* (1958, *The Captain's Table*; r. Jack Lee) a *Šakal* (1973, *The Day of the Jackal*; r. Fred Zinnemann). V roce 1997 byl uveden do šlechtického stavu. Jeho syn Jeremy Sinden (1950–1996) byl také herec a stejnému povolání se věnují i mladší syn Marc Sinden (nar. 1954) a bratr Leon Sinden (1927–2015). JR

Flicker, Theodore J.

THEODORE J. FLICKER (nar. 6. 6. 1930, Freehold Borough, New Jersey), americký scenárista a režisér, známý především anarchistickou satirou *The President's Analyst* (1967, *Prezidentův psychiatr* – TV) s Jamesem Coburnem v titulní roli, zemřel 12. září 2014 v novomexickém Santa Fe na komplikace způsobené plicní infekcí. Původně dramatik a divadelní režisér působil převážně v televizi, mimo jiné jako spoluvůdce populárního seriálu *Barney Miller* (1974–1982), který ho zabezpečil do konce života. Z jeho pozapomenuté filmové tvorby ještě lze zmínit komedie podle námětu Bucka Henryho o naivním farmáři, který si na Manhattanu otevře kavárnu a dostane se do křížku s místní mafií, *The Troublemaker* (1964, *Potížiště*) a další komedie o studentském básníkovi, jenž se za ztrátu stipendia mstí svedením rektorovy manželky, dcery i milenky, *Up in the Cellar* (1970, *Nahoře ve sklepě*). Od poloviny 80. let žil v Novém Mexiku a věnoval se sochařství. -mim-

Sztankay, István

ISTVÁN SZTANKAY (nar. 14. 2. 1936, Budapešť), maďarský herec, zemřel 12. září 2014 v Budapešti. Hrál ve snímcích *Májový mrazík* (1961, *Májusi fagy*; r. József Kis), *Dialog* (1963, *Párbeszéd*; r. János Herskó), *20 hodin* (1965, *Húsz óra*; r. Zoltán Fábri), *Smrt lékaře* (1966, *Az orvos halála*; r. Frigyes Mamcsarov), *Krásné prázdniny* (1968, *Bolondos vakáció*; r. Károly Makk) nebo *Cesta kolem mé lebky* (1970, *Utazás a koponyám körül*; r. György Révész). JR

Theakston, Graham

GRAHAM THEAKSTON (nar. 29. 2. 1952, Bradford, West Yorkshire), anglický režisér, který měl Cenu BAFTA za třídílnou minisérii *The Politician's Wife* (TV–1995, *Politikova žena* – TV), podlehl 12. září 2014 v Londýně rakovině. Vedle dvou snímků pro kina *Money Kings* (1998, *Pravidla špinavé hry* – TV) a *The Lazarus Child* (2004, *Koma* – V) se věnoval především tvorbě pro britskou televizi, z níž mimo jiné byly viděny snímky *The Mill on the Floss* (TV–1997, *Mlýn na červené řece* – TV), *Seeing Red* (TV–2000, *Boj s vlkem* – TV), *Come Together* (TV–2002, *Dokonalý pár* – TV), *Sherlock* (TV–2002, *Sherlock Holmes: Případ zla* – TV). Režisoval také epizody řady seriálů, například známé *Dempsey and Makepeace* (*Dempsey a Makepeaceová* – TV), *Taggart* (uveden v televizi), *The Bill* (*Poldové* – TV), *Cadfael* (*Případy bratra Cadfaela* – TV), *The Scarlet Pimpernel* (*Červený Bedrník* – TV) a *The Inspector Lynley Mysteries* (*Případy inspektora Lynleyho* – TV). -mim-

Avar, István

ISTVÁN AVAR (nar. 20. 3. 1931, Egercsehi, Hevešská župa), maďarský herec, zemřel 13. září 2014 v Budapešti. Z jeho obsáhlého díla lze připomenout tituly *Krejcárek* (1953, *Kiskrajcár*; r. Márton Keleti), *Železný květ* (1958, *Vasvirág*; r. János Herskó), *Bezesná léta* (1959, *Álmatlan évek*; r. Félix Máriássy), *Láska ve čtvrtek* (1959, *Szerelem csütörtök*; r. Tamás Fejér), *Pěšky do nebe* (1959, *Gyalog mennyországba*; r. Imre Fehér), *Dvě patra štěstí* (1960, *Két emelet boldogság*; r. János Herskó), *Zkušební jízda* (1961, *Próbaút*; r. Félix Máriássy), *Babí léto* (1961, *Nem ér a nevem*; r. Márton Keleti), *Neděle ve všední den* (1962; r. Félix Máriássy), *Odvrácená tvář* (1963, *Oldás és kötés*; r. Miklós Jancsó), *Dialog* (1963, *Párbeszéd*; r. János Herskó), *Nezačínajte si s láskou* (1965, *Tilos a szerelem*; r. Tamás Rényi), *Beznadějní* (1965, *Szegénylegények*; r. Miklós Jancsó), *Chladné dny* (1966, *Hideg napok*; r. András Kovács),

Měsíční dvůr (1968, Holdudvar; r. Márta Mészáros), Ahoj, Věro (1967, Szevasz, Vera!; r. János Herskó), Ahoj, bráško! (1971, Hahó, öcsi!; r. György Palásthy), Hlavou proti zdi (1973, Egy srác fehér lovon; r. György Palásthy), Výbojná děvčata (1974, Szikrázó lányok; r. Péter Bacsó), Vteřiny úzkosti (1974 Jelbeszéd; r. Mara Luttorová) či Zmoudření (1983, Elcserélt szerelem; r. Sándor Szalkai).

JR

Gorton, Assheton

ASSHETON GORTON (nar. 10. 7. 1930, Leeds), přední anglický filmový výtvarník, nominovaný na Oscara za adaptaci Fowlesova románu Francouzova milénka (1981, The French Lieutenant's Woman; r. Karel Reisz), zemřel 14. září 2014 ve vesnici Churchstoke ve velšském hrabství Powys. Z jeho tvorby lze připomenout ještě tituly Fortel a jak ho získat (1965, The Knack... and How to Get It; r. Richard Lester), Zvětšenina (1966, Blowup; r. Michelangelo Antonioni), The Magic Christian (1969, Kouzelný Kristián; r. Joseph McGrath – TV), Get Carter (1971, Chyťte Cartera; r. Mike Hodges – V), The Pied Piper (1971, Krysař; r. Jacques Demy), Legend (1985, Legenda; r. Ridley Scott – V), Revolution (1985, Revoluce; r. Hugh Hudson – V), Lost Angels (1989, Cesta domů; r. Hugh Hudson – V), For the Boys (1991; r. Mark Rydell – V), Rob Roy (1995, Rob Roy; r. Michael Caton-Jones), 101 dalmatinů (1996, 101 Dalmatians; r. Stephen Herek), Ve stínu upíra (2000, Shadow of the Vampire; r. E. Elias Merhige), 102 dalmatinů (2000, 102 Dalmatians; r. Kevin Lima).

-mim-

Chimičev, Boris

BORIS CHIMIČEV (nar. 12. 1. 1933, Balamutovka, dnes Chmelnická oblast, Ukrajina), přední sovětský herec ukrajinského původu, zemřel v Moskvě 14. září 2014. Hrál například ve filmech Šestého července (1968, Šestoje ijulja; r. Julij Karasik), Červené máky Issyk-Kulu (1972, Alyje maki Issyk-Kulja; r. Bolotbek Šamšijev), Jdou vojáci, jdou (1977, Aty-baty, šli soldaty...; r. Leonid Bykov), Pronásledování (1980, Syščik; r. Vladimir Fokin), Pravda poručíka Klimova (1981, Pravda lejtěnanata Klimova; r. Sergej Alexejev), Rezident se vrací (1982, Vozraščeniye rezidenta; r. Veniamin Dorman), Ivanhoe: Balada o statečném rytíři (1982, Ballada o doblestnom rycare Ajvengo; r. Sergej Tarasov), Dvojí předjíždění (1984, Dvojnoj obgon; r. Alexandr Gordon), První jízdní (1984, Pervaja konnaja; r. Vladimir Ljubomudrov), Černý šíp (1985, Čjornaja strela; r. Sergej Tarasov), Boris Godunov (1986; r. Sergej Bondarčuk), Konec operace „Rezident“ (1986, Koněc operacii „Rezident“; r. Veniamin Dorman) nebo Dobrodružství Quentina Durwarda (1988, Priključenija Kventina Dorvarda, strelka korolevskoj gvardii; r. Sergej Tarasov). Jeho manželkou byla herečka Tatjana Doroninová.

JR

Lennie, Angus

ANGUS LENNIE (nar. 18. 4. 1930, Glasgow), skotský herec a mim, zemřel 14. září 2014 v Londýně. Objevil se například ve filmech Tunes of Glory (1960, Melodie slávy; r. Ronald Neame – TV), The V.I.P.s (1963, Vlivní lidé; r. Anthony Asquith – TV), The Great Escape (1963, Velký útěk; r. John Sturges – V) nebo Jaká to rozkošná válka! (1969, Oh! What a Lovely War; r. Richard Attenborough).

JR

Skalenakis, Georgis

GEORGIS SKALENAKIS (uváděn též jako Yiorgos Skalenakis nebo George Skalenakis; nar. 17. 5. 1926, Port Said, Egypt – zem. 14. 9. 2014, Athény, Řecko), původem Řek, pracoval od roku 1950 v Československu jako redaktor a hlasatel zahraničního oddělení Československého rozhlasu Praha. V roce 1958 absolvoval režii na FAMU. Od třetího ročníku se uplatnil ve Filmovém studiu Barrandov na několika filmech jako herec (1956–1962) a pomocný režisér (1958–1962). Jako režisér debutoval příběhem o zahraničních studentech Pražské blues. V první polovině 60. let natáčel pro pražské a bratislavské studio ČST písničkové klipy a hudebně zábavné pořady. V roce 1965 se vrátil zpět do Řecka, kde pokračoval jako režisér filmů různých žánrů. V tamní televizi se mimo jiné podílel na seriálech Katochi (1975,

Okupace), O Anthropakos (1981, Mužik) nebo O kanonieris kal i vendeta (1991, Střelec a spor). Od roku 1975 byl též pedagogem na athénské Stavrakosově helénské filmové a televizní škole (HCTSS) a na různých hereckých školách. – *Filmografie: (herec)* Dědeček automobil (1956; r. Alfréd Radok), Snadný život (1957; r. Miloš Makovec), Hlavní výhra (1958; r. Ivo Novák), Tři přání (1958; r. Ján Kadár, Elmar Klos), Zkouška pokračuje (1959; r. Jaroslav Balík), Pochodně (1960; r. Vladimír Čech), Přežil jsem svou smrt (1960; Vojtěch Jasný), Žalobníci (1960; r. Ivo Novák), Florián (1961; r. Josef Mach), Kde alibi nestačí (1961; r. Vladimír Čech), kr. studentský f. Mikuláš FAMU (1960; r. Karel Němec) z pásma První občasník; (*pomocný režisér; není-li uvedeno jinak*) Žižkovská romance (1958; r. Zbyněk Brynych; + herec), První a poslední (1959; r. Vladimír Čech), 105% alibi (1959; r. Vladimír Čech), Valčík pro milión (1960; r. Josef Mach), Smyk (1960; Zbyněk Brynych), Každá koruna dobrá (1961; r. Zbyněk Brynych; + herec), Dva z onoho světa (1962; r. Miloš Makovec; + herec); (*režie, není-li uvedeno jinak*) studentské kr. filmy Naléhavý případ (1955; + nám., sc.), Kolej, škola a já (1956; + nám., sc.) a Pojišťovna (1957; + herec), Dobrý den majore Gagarine (TV–1962), Pražské blues (1963; + spol. sc.), Konečná stanica rytmus (TV–1964), Príde pani z Grónska (TV–1964), Záhadný pan Hyde (TV–1964), Revue pro jeden a pol orchestra (TV–1965), To nisi tis Afroditis (1965, Ostrov Afrodity; + herec), Dama spathi (1966, Piková dáma), Diploppennies (1966, Tančit sirtaki), Ah! Afti i gyneka mou (1967; Ach! Ta moje žena), Epichirisis Apollon (1968, Firma Apollon), Vyzantini rapsodia (1968, Byzantská rapsodie), Thymisou, agapi mou... (1969, Vzpomeň si, můj miláčku), střm. f. Zázračný autobus (TV–1981), O kyrios limenarchis (TV–1987, Pan ředitel přístavu), O!!! Ti Kammatos, Baba... (TV–1987, O!!! Jaká strana, tati), O tsitsiolinos (1987, Tloušťák), Oi engefaloí (TV–1987, Mozky), Pantahu paron (1987, Všudypřítomný), Gorgona (TV–1988, Mořská panna), Mia nyfi sti... baniera mou (TV–1989, Nevěsta v mojí vaně), Mia Rena choris... frena (TV–1988, Jedna Rena... neovladatelná), kr. f. Le mort est une femme (1990, Smrt je žena; sc.), Nychta magon (TV–1990, Noc čarodějů). –jl–

Berlinguerová, Giuliana

GIULIANA BERLINGUEROVÁ (nar. 23. 11. 1933, Mantova, Lombardie), italská spisovatelka a režisérka, zemřela 15. září 2014 v Římě. Natočila pouze dva celovečerní filmy pro kina. Válečné drama Il disertore (1983, Dezertér + spol. sc.) podle stejnojmenného románu Giuseppa Dessiho a historické drama Ecuba (2004, Hekabé; spol. režie Irene Papasová) podle stejnojmenné Eurípidovy řecké tragédie. Více pracovala pro televizi. Podílela se na kolektivních dokumentech Un altro mondo è possibile (2001, Jiný svět je možný) a Lettere dalla Palestina (2002, Dopisy z Palestiny). Byla manželkou italského komunistického politika a univerzitního pedagoga Giovanniho Berlinguera (1924–2015). –jš–

Kalinová, Agneša

AGNEŠA KALINOVÁ (roz. Farkašová, nar. 15. 7. 1924, Košice), významná slovenská novinářka, spisovatelka, překladatelka a filmová publicistka, zemřela 18. září 2014 v Mnichově. Většina její rodiny zahynula kvůli židovskému původu v koncentracích. Po válce Kalinová studovala na Filozofické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě. Od roku 1946 psala filmové kritiky do časopisu Náš film, později do deníků, kulturních časopisů i do filmových periodik (Kino, Film a divadlo, Film a doba). Byla redaktorkou časopisu Kultúrny život a slovenskou redaktorkou čtrnáctideníku Filmové a televizní noviny. Za normalizace byla po vyloučení ze strany umlčena. V roce 1972 strávila tři měsíce ve vazbě pro podezření z pobuřování a podvrtné činnosti. V roce 1978 emigrovala s manželem a dcerou do Německa a působila jako hlasatelka a komentátorka československého vysílání Svobodné Evropy až do jejího přestěhování do Prahy v roce 1995. Pak byla novinářkou na volné noze. Kromě řady jiných překladů z oblasti filmu i beletrie přeložila v roce 1968 Dějiny filmu Ulricha Gregora a Enna Patalase. Se spisovatelkou Janou Juráňovou vydala knihu rozhovorů Mojich sedem životov (2012). Její manžel, spisovatel a scenárista Ján Kalina (1913–1981), byl mimo jiné

spoluzakladatelem slovenského Klubu filmových novinářů a zakladatelem výuky filmové dramaturgie na VŠMU.

-švr-

Longová, Audrey

AUDREY LONGOVÁ (nar. 14. 4. 1922, Orlando, Florida), hvězda běčkových filmů 40. let, zemřela 19. září 2014 ve Virginia Water v anglickém hrabství Surrey. Kromě epizodek v klasických dílech *Yankee Doodle Dandy* (1942; r. Michael Curtiz) a *Ztracený weekend* (1945, *The Lost Weekend*; r. Billy Wilder) se objevila například po boku Johna Waynea ve westernu *Tall in the Saddle* (1944, *Hrdý jezdec*; r. Edwin L. Marin) nebo v dobrodružném snímku *A Game of Death* (1945, *Hra se smrtí*; r. Robert Wise) s Johnem Loderem. Nejvýraznější role měla v černých kriminálních filmech *Born to Kill* (1947, *Zrozen k zabíjení*; r. Robert Wise), *Desperate* (1947, *Zoufalci*; r. Anthony Mann) a *Post Office Investigator* (1949, *Poštovní vyšetřovatel*; r. George Blair). V roce 1952 rezignovala na hereckou kariéru a provdala se za anglického spisovatele Leslieho Charterise, autora populárních knih s postavou elegantního lupiče gentlemana Simona Templara, přezdívaného *The Saint* (Svatý).

-mim-

Bergenová, Polly

POLLY BERGENOVÁ (nar. 14. 7. 1930, Knoxville, Tennessee), americká herečka a zpěvačka, zemřela 20. září 2014 v Southbury, Connecticut. Velké role měla například ve snímcích *Cape Fear* (1961, *Mys hrůzy*; r. J. Lee Thompson – TV), *Později, miláčku* (1963, *More Over, Darling*; r. Michael Gordon), *Průvodce ženatého muže* (1967, *A Guide for the Married Man*; r. Gene Kelly), *Making Mr. Right* (1987, *Chlap na míru*; r. Susan Seidelmanová – V), *Cry-Baby* (1990, *Cry Baby*; r. John Waters – TV), *Dr. Jekyll a slečna Hyde* (1995, *Dr. Jekyll and Ms. Hyde*; r. David Price) nebo *Struck by Lightning* (2012, *Zasažen bleskem*; r. Brian Dannelly – TV).

JR

Lloyd, John J.

JOHN J. LLOYD (nar. 30. 6. 1922, Dearborn, Michigan), americký filmový a televizní architekt, který mimo jiné spolupracoval na filmech *The Hell with Heroes* (1968, *K čertu s hrdiny*; r. Joseph Sargent – TV), *Winning* (1969, *Vítězství*; r. James Goldstone – TV), *McArthur* (1977; r. Joseph Sargent – TV), *The Prisoner of Zenda* (1979, *Vězeň ze Zendy*; r. Richard Quine – V), *The Blues Brothers* (1980, *Bratři Bluesovi*; r. John Landis – V), *The Thing* (1982, *Věc*; r. John Carpenter – V), *Koumáci* (1983, *Crackers*; r. Louis Malle), *Into the Night* (1985, *Do noci*; r. John Landis – TV), *Velké nesnáze v Malé Číně* (1986, *Big Trouble in Little China*; r. John Carpenter), *The Naked Gun: From the Files of Police Squad!* (1988, *Bláznivá střela*; r. David Zucker – V), *Bláznivá střela: Vůně strachu* (1991, *The Naked Gun 2 ½: The Smell of Fear*; r. David Zucker), *Raggedy Man* (1981, *Nebezpečný muž*; r. Jack Fisk – TV), zemřel v losangeleském Woodland Hills 20. září 2014 na srdeční selhání.

-mim-

Sluizer, George

GEORGE SLUIZER (nar. 25. 6. 1932, Paříž), známý nizozemský scenárista, režisér a producent, zemřel 20. září 2014 v Amsterdamu. Po studiích na filmové škole IDHEC (1954–1956) několik let asistoval, mimo jiné Michaelu Andersonovi, Sachovi Guitrymu, Georgu Jacobymu a Bertu Haanstraovi. Za svůj první krátký film *De lage landen* (1961, *Nížiny*) dostal Stříbrného medvěda na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně a i nadále natáčel dokumenty, zejména pro National Geographic. Od 70. let realizoval hrané snímky, z nichž nejúspěšnější byl thriller *Beze stopy*, který mu zajistil krátkodobé angažmá v Hollywoodu. Tam v roce 1993 začal natáčet snímek *Dark Blood* (Temná krev), jenž zůstal nedokončen kvůli úmrtí hlavního představitele Rivera Phoenixe; jeho torzo bylo veřejně předvedeno až v roce 2012. – *Filmografie: (výběr), (režie, není-li uvedeno jinak):* dok. záznam rockového koncertu v Rotterdamu pod tituly *Stamping Ground/Love and Music* (1971, *Láska a hudba*; spol. režie Jason Pohland), drama z amazonské džungle *João en het mes* (1972, *João a nůž*; + sc., spol. prod.), natočené v koprodukci s Brazílií, adaptace románu Harryho Mulische o tragickém vyústění lesbického vztahu *Twee vrouwen* (1979, *Dvě ženy*) s Bibi Anderssonovou, nezávislý

snímek ze zákulisí filmového natáčení podle povídky Tima Krabbého Red Desert Penitentiary (1985, Trestnice v červené poušti; + sc., prod., herec), přepis Krabbého románu Zlaté vejce pod názvem Spoorloos (1988, Beze stopy; + spol. sc., spol. střih, spol. prod.) o muži, jehož pátrání po zmizelé přítelkyni zavede k psychopatickému profesorovi, drama sběratele uměleckých předmětů podle novely Bruce Chatwina, odehrávající se v Praze, Utz (1992) s Arminem Muellerem-Stahlem v titulní úloze, remake vlastního thrilleru Beze stopy pod názvem Záhadné zmizení (1993, The Vanishing) s Kieferem Sutherlandem a Jeffem Bridgesem, kriminální thriller Crimetime (1996, Čas zločinu; + spol. prod., herec – V), duchařská komedie Mortinho por chegar a casa (1996, Umírám touhou vrátit se domů; spol. režie Carlos da Silva; + spol. prod.), natočená v portugalsko-nizozemské koprodukcii, drama britského politika, jenž se v Bruselu rozhodne bojovat s korupcí, The Commissioner (1998, Komisař; + spol. sc. – V) s Johnem Hurtem, adaptace apokalyptického románu Josého Saramaga La balsa de piedra (2002, Kamenný vor; + spol. sc., prod.). -mim-

Griffithsová, Linda

LINDA GRIFFITHSOVÁ (nar. 7. 10. 1953, Montreal), přední kanadská herečka a dramatička, zemřela na rakovinu prsu v Torontu 21. září 2014. Ztělesnila titulní roli v působivém dramatu Lianna (1983; r. John Sayles – TV). Hrála ještě v několika televizních snímcích, například The Marriage Bed (TV–1986, Svazek manželský; r. Martin Lavut – TV), Sword of Gideon (TV–1986, Meč Židů; r. Michael Anderson – TV), Mama's Going to Buy You a Mockingbird (TV–1987, Hajej, dadej...; r. Sandy Wilsonová – TV) nebo Woman on the Run: The Lawencia Bembenek Story (TV–1993, Žena na útěku: Příběh Lawrencie Bembenekové; r. Sandor Stern – TV). JR

Silvermanová, Cara

CARA SILVERMANOVÁ (nar. 24. 9. 1959, New York), americká střihačka, která se podílela například na snímcích Jeffrey (1995; r. Christopher Ashley – V), Permanent Midnight (1998, Půlnoc nikdy nekončí; r. David Veloz – V), The Best Man (1999, Svatebčané; r. Malcolm D. Lee – TV), Head Over Heels (2001, Vzhůru nohama; r. Mark Waters – V), See Spot Run (2001, Flek; r. John Whitesell – V), Guru (2002, The Guru; r. Daisy von Scherlerová Mayerová), Malibu's Most Wanted (2003, Nejhledanější v Malibu; r. John Whitesell – V), Moderní Popelka (2004, A Cinderella Story; r. Mark Rosman), The Perfect Man (2005, Pan Božský; r. Mark Rosman – V), Keith (2008; r. Todd Kessler – TV), The Greatest (2009, Dar; r. Shana Festeová – V), Až tak moc tě nežere (2009, He's Just Not That Into You; r. Ken Kwapis), Big Miracle (2012, Máme rádi velryby; r. Ken Kwapis – V) a Mládeži nepřístupno – povídka Beezel (2013, Movie 43; r. James Gunn), zemřela 22. září 2014 v Los Angeles. JR

Waterhouse, Rémi

RÉMI WATERHOUSE (nar. 29. 1. 1956, Paříž), francouzský scenárista, který měl nominaci na Césara za podíl na historickém snímku Ridicule (1996, Nevinné krutosti; r. Patrice Leconte – TV), zemřel 23. září 2014 v Paříži. Spolupracoval také například na dramatu Les enfants du désordre (1989, Nezřízené děti; r. Yannick Bellonová), na komedii Absolument fabuleux (2001, Naprosto úžasný; r. Gabriel Aghion – TV) nebo na dobrodružném filmu Le dernier vol (2009, Poslední let; r. Karim Dridi). Režiroval autorské snímky Je règle mon pas sur le pas de mon père (1999, Řídím se podle otce) a Mille millièmes (2002, Tisíc tisícín). -mim-

Šinko, Eugen

EUGEN ŠINKO (nar. 30. 7. 1934, Bratislava), slovenský dokumentarista a střiháč hraných i dokumentárních filmů a zpravodajských týdeníků, zemřel 24. září 2014 v Pezinku, Bratislavský kraj. V roce 1964 ukončil studia dokumentární tvorby na FAMU. Z jeho bohaté tvorby téměř sta filmů různých žánrů lze připomenout Slnovrat (1964), Etuda (1964), Nedel'a (1964), Posledná plavba (1964), Dar (1967), Piesok do očí (1968), Karol Skřípský (1968), Letisko Bratislava prijíma (1968), Dukát z rozprávky (1969), střm. hraný (TV–1969, Smrt Pavla Duchaja), Brat (1970), Človek z DAVU (1970), Maľované uhlím (1972), Zakáľáčka u starej

mamy (1972), O mládeži '72 (1972), O Jankovi a Marienke (1974), Platničky (1974), Vatry na Dunaji (1974), Trináсты stupeň blaženosti (1980). -švr-

Boeke, Jim

JIM BOEKE (nar. 11. 9. 1938, Akron, Ohio), bývalý hráč amerického fotbalu, který se dal na hereckou dráhu a ukázal se v menších rolích například ve filmech Heaven Can Wait (1978, Nebe počká; r. Warren Beatty, Buck Henry – TV), Aligátor (1980, Alligator; r. Lewis Teague), Fear City (1984, Strach v New Yorku; r. Abel Ferrara – V), Dragnet (1987, Zátah; r. Tom Mankiewicz – V), Kill Me Again (1989, Zabij mě opět; r. John Dahl – V), Star Trek VI: The Undiscovered Country (1991, Star Trek VI: Neobjevená země; r. Nicholas Meyer – V), Forrest Gump (1994, Forrest Gump; r. Robert Zemeckis) či Osamělý mstitel (2003, A Man Apart; r. F. Gary Gray), zemřel na leukémii 26. září 2014 v kalifornském Fountain Valley. JR

Schamoni, Thomas

THOMAS SCHAMONI (nar. 13. 8. 1936 – zem. 26. 9. 2014, Mnichov) byl bratrem německých režisérů Petera (1934–2011) a Ulricha (1939–1998) Schamoniových a kameramana Victora Schamoniho (1932–1975). Jejich otcem byl režisér a filmový vědec Victor Schamoni (1901–1942). V letech 1955–1958 studoval v Mnichově sochařství a grafiku a v letech 1958–1960 získal kameramanské vzdělání v Bavorské televizi. Od roku 1961 režíroval několik krátkých filmů, mimo jiné německou Zlatou stuhou a Zlatou cenou mládeže oceněný krátký dokument Karel May (1965, Charly May), v němž reflektoval vlnu filmových přepisů mayovek. Podobně zaměřené byly i snímky Noah hatte es leichter (1965, Noe to měl snadnější) o natáčení Hustonovy Bible a Woina i mir /Krieg und Frieden/ (1966, Vojna a mír) o Bondarčukově adaptaci Tolstého. Celovečerní debut Ein grosser glaublicher Vogel (1970, Velký šedomodrý pták), silně stylizovaný nedějový film s nadhozenou špionážní zápletkou, získal spolkovou Zlatou stuhu a zařadil se mezi klasická díla Mladého německého filmu. Pro pokračování tohoto hnutí (po rozkolu v řadách signatářů Oberhausenského manifestu) byl rozhodující vznik produkční a distribuční společnosti, fungující na družstevním principu, Filmverlag der Autoren, kterou Thomas Schamoni inicioval spolu s Rainerem Wernerem Fassbinderem a Peterem Lilienthaelem v roce 1970 a která sídlila v jeho domě. Pro svůj následující celovečerní projekt, nákladný dobrodružný film, angažoval jako scenáristu Pavla Juráčka, který odešel do Německé spolkové republiky. Projekt zkrachoval kvůli ztrátě hlavního představitele a zadlužený Schamoni už nikdy nedostal příležitost zopakovat umělecký úspěch svého debutu. Do roku 1981 režíroval ještě tři televizní filmy, poté již v oboru nepracoval. V 60. a 70. letech spolupracoval jako herec nebo vedoucí produkce na filmech Vlada Kristla, Rainera Wernera Fassbindera, Wima Wenderse a dalších. V roce 1967 se oženil s rozvedenou ženou Pavla Juráčka Veronikou, která za ním s dcerou Juditou odešla do Německé spolkové republiky. Schamoniho dcera Deborah Schamoniová absolvovala pražskou FAMU, pak v Berlíně pracovala jako kameramanka a režisérka a v Mnichově jako galeristka. -mk-

Kovićová, Ljubica

LJUBICA KOVIČOVÁ (nar. 6. 9. 1923, Bělehrad), jugoslávská herečka, zemřela 28. září 2014 v Bělehradu. Objevila se mimo jiné ve snímcích Čas beznaděje (1962, Prozvan je i V-3; r. Milenko Štrbac), Cesta kolem světa (1964, Put oko sveta; r. Soja Jovanovićová), Záhada krápníkové jeskyně (1966, Orlovi rano lete; r. Soja Jovanovićová) nebo Tango argentino (1992; r. Goran Paskaljević). JR

Nymanová, Tuula

TUULA NYMANOVÁ (nar. 16. 4. 1943, Helsinky), uznávaná finská herečka, která byla poprvé viděna v drobné roli studentského příběhu Bezradní (1967, Lapualaismorsian; r. Mikko Niskanen) a která dvakrát získala výroční finskou cenu Jussi za hlavní úlohy ve filmech režiséra Rista Jarvy, v sociálním dramatu Pojízdný byt (1973, Yhden miehen sota) a ve veselohře Olympijské prázdniny (1976, Loma), zemřela 28. září 2014 v Helsinkách. -mim-

Bardella, Mario

MARIO BARDELLA (nar. 17. 9. 1926 – Nola, Neapol, Kampánie), italský herec, dabingový režisér a rozhlasový komentátor, zemřel 30. září 2014 v Římě. Působil zejména v televizi a dabingu. Daboval zvláště hollywoodské a britské herce (James Whitmore, James Earl Jones, Ernest Borgnine, Martin Balsam, Orson Welles, Leonard Nimoy, Peter Ustinov, Oliver Reed, David Warner). Nadaboval do italštiny také českého herce Pavla Landovského ve snímku Nesnesitelná lehkost bytí (1988, The Unbearable Lightness of Being; r. Philip Kaufman). Objevil se například ve filmech Římské povídky (1955, Racconti romani; r. Gianni Franciolini), La vita di Leonardo da Vinci (TV–1971, Život Leonarda da Vinci; r. Renato Castellani – TV), Blaise Pascal (TV–1972, Blaise Pascal; r. Roberto Rossellini), Non ho tempo (1973, Nemám čas; r. Ansano Ginnarelli), Giordano Bruno (1973, Giordano Bruno; r. Giuliano Montaldo) nebo L'Agnese va a morire (1976, Agnese jde na smrt; r. Giuliano Montaldo). Jako dabingový režisér působil například u filmu Todo modo (1976, Todo modo; r. Elio Petri). -jš-

Labourdetteová, Élina

ÉLINA LABOURDETTEOVÁ (nar. 21. 5. 1919, Paříž), francouzská herečka, kterou proslavila jedna z hlavních rolí ve snímku Les dames du Bois de Boulogne (1945, Dámy z Buloňského lesíka; r. Robert Bresson – TV) a posléze hrála ve filmech Pan Fabre (1951, Monsieur Fabre; r. Henri Diamant-Berger), Otec, matka, má žena a já (1955, Papa, maman, ma femme et moi...; r. Jean-Paul Le Chanois), Elena et les hommes (1956, Elena a muži; r. Jean Renoir – TV), Lola (1961; r. Jacques Demy), Le couteau dans la plaie (1962, Nůž v ráně; r. Anatole Litvark – V) nebo Meč a váhy (1963, Le glaive et la balance; r. André Cayatte), zemřela 30. září 2014 ve městě Le-Mesnil-le-Roi, Yvelines. Jejím manželem byl novinář, spisovatel a scenárista Louis Pauwels. JR

Goldberg, Michael

MICHAEL GOLDBERG (nar. 8. 5. 1959, Filadelfie, Pensylvánie), americký scenárista, který byl spoluautorem úspěšné komedie Kokosy na sněhu (1993, Cool Runnings; r. Jon Turteltaub) a podílel se také na komediích Little Giants (1994, Malí obři; r. Duwayne Dunham – TV), Bushwacked (1995, Zmatkář; r. Greg Beeman – TV) nebo Snow Dogs (2002, Sněžní psi; r. Brian Levant – V) zemřel 2. října 2014 na rakovinu mozku v losangeleském Studio City. JR

Gazijev, Šavkat

ŠAVKAT GAZIJEV (nar. 7. 6. 1944, Dušanbe, Tádžikistán), ruský filmový, divadelní a televizní herec, zemřel 5. října 2014 v Moskvě. Hrál ve snímcích Stalo se v rozvedce (1968, Eto bylo v rozvedce; r. Lev Mirskij), Verze plukovníka Zorina (1979, Versija polkovnika Zorina; r. Andrej Ladynin) či Zlaté rouno (1982, Zolotoje runo; r. Lati Fajzijev, Muchtar Aga-Mirzajev). JR

Gherardiová, Anna Maria

ANNA MARIA GHERARDIOVÁ (nar. 15. 10. 1939, Bologna, Emilia-Romagna), italská herečka, která působila zejména na divadle, zemřela 5. října 2014 v Římě. Objevila se mimo jiné ve filmech La donna del lago (1965, Žena od jezera; r. Luigi Bazzoni, Franco Rossellini), Galileo (1968, Galileo Galilei; r. Liliana Cavaniová – TV), Il grande duello (1972, Velký souboj; r. Giancarlo Santi – TV), Novecento (1976, Dvacáté století; r. Bernardo Bertolucci – TV), Le mani sporche (TV–1978, Špinavé ruce; r. Elio Petri), Svůdná krása (1996, Stealing Beauty/lo ballo da sola; r. Bernardo Bertolucci). -jš-

Holder, Geoffrey

GEOFFREY HOLDER (nar. 1. 8. 1930, Port-of-Spain, Trinidad), černošský tanečník, herec, choreograf, výtvarník a kostýmní návrhář, zemřel 5. října 2014 v New Yorku na zápal plic. V roce 1975 získal Ceny Tony za režii a za návrhy kostýmů v broadwayské inscenaci muzikálu The Wiz (Čaroděj). Jeho nejznámější rolí je ďábelský Baron Samedi v bondovce Live nad Let Die (1973, Žít a nechat zemřít; r. Guy Hamilton – V). Byl viděn také ve filmech Pan doktor a

jeho zvířátka (1967, Doctor Dolittle; r. Richard Fleischer), Krakatoa: East of Java (1969, Krakatoa, na východ od Jávy; r. Bernard Kowalski – TV), Všechno, co jste kdy chtěli vědět o sexu /ale báli jste se zeptat/ (1972, Everything You Always Wanted to Know About Sex /But Were Afraid To Ask/; r. Woody Allen), Nepřemožitelný bukanýr (1976, Swashbuckler; r. James Goldstone), Annie (1982; r. John Huston – V) nebo Bumerang (1992, Boomerang; r. Reginald Hudlin). Jeho manželkou byla herečka Carmen De Lavalladeová (1955–2014), jeho starší bratr Boscoe Holder (1921–2007) byl také tanečníkem, choreografem a hercem. JR

Ljubimov, Jurij

JURIJ LJUBIMOV (nar. 30. 9. 1917, Jaroslavl, Jaroslavská oblast), ruský divadelní režisér, zakladatel Divadla Na Tagance, zemřel na srdeční selhání v Moskvě 5. října 2014. Jako herec se objevil ve filmech Nesmrtelní (1944, Dni i noči; r. Alexandr Stolper), Veselá vojna (1946, Běspokoynoje chozjajstvo; r. Michail Žarov), Modré cesty (1947, Golubyje dorogy; r. Vladimir Braun), Hrozná zbraň (1947, Malčik s okrainy; r. Vasilij Žuravljov), Život v květech (1948, Mičurin; r. Alexandr Dovženko), Kubáňští kozáci (1949, Kubaňskie kazaki; r. Ivan Pyrjev), Skladatel Glinka (1952, Kompozitor Glinka; r. Grigorij Alexandrov), Přítel talentů (1953, Bělinskij; r. Grigorij Kozincev), Na prknech, která znamenají svět (1956, Na podmostkch sceny; r. Konstantin Judin), Život znovu začíná (1958, Gorod zažigajet ogni; r. Vladimir Vengerov) nebo Já, Kain XVIII... (1963, Kain XVIII; r. Naděžda Koševerová, Michail Šapiro). JR

Uphamová, Misty

MISTY UPHAMOVÁ (nar. 6. 7. 1982, Kalispell, Montana), americká herečka indiánského původu, která se objevila mimo jiné ve filmech Skins (2002, Rudé kůže; r. Chris Eyre – TV), Expiration Date (2006, Poslední den na obzoru; r. Rick Stevenson – TV), Frozen River (2008, Zamrzlá řeka; r. Courtney Huntová – TV), Nespoutaný Django (2012, Django Unchained; r. Quentin Tarantino), Jimmy P. (2013; r. Arnaud Desplechin) a Blízko od sebe (2013, August: Osage County; r. John Wells), zemřela 5. října 2014 poblíž Auburnu, stát Washington. Rodina oznámila 6. 10. 2014 její zmizení, avšak její tělo bylo nalezeno až 16. 10. 2014 v lesní roklí. Příčina smrti, zda nehoda nebo sebevražda, nebyla určena. Herečka ovšem trpěla bipolární poruchou. JR

Seldesová, Marian

MARIAN SELDESOVÁ (nar. 23. 8. 1928, New York), významná americká charakterní divadelní herečka, která mimo jiné získala Cenu Tony za celoživotní dílo (2010), zemřela 6. října 2014 v New Yorku. Poznali jsme ji ve filmech Fingers (1977, Prsty; r. James Toback – TV), Tom and Huck (1995, Tom a Huck; r. Peter Hewitt – V), Affliction (1997, Utrpení; r. Paul Schrader – TV), Sám doma 3 (1997, Home Alone 3; r. Raja Gosnell), Celebrity (1998, Celebrity; r. Woody Allen), Zámek hrůzy (1999, The Haunting; r. Jan de Bont), Duets (2000, Karaoke; r. Bruce Paltrow – V), Town & Country (2001, Taková rodinná romance; r. Peter Chelsom – V), Hollywood Ending (2002, Hollywood Ending; r. Woody Allen), Úsměv Mony Lisy (2003, Mona Lisa Smile; r. Mike Newell), Suburban Girl (2007, Holka z předměstí; r. Marc Klein – V), Nezvaný host (2007, The Visitor; r. Tom McCarthy), August Rush (2007, Melodie mého srdce; r. Kirsten Sheridanová – V) nebo Leatherheads (2008, Tvrdé palice; r. George Clooney – V). Jejími manžely byli producent Julian Claman (1953–1961) a scenárista Garson Kanin (1990–1999). JR

Bockmayer, Walter

WALTER BOCKMAYER (nar. 4. 7. 1948, Fehrbach, Porýní-Falc), německý scenárista a režisér, který tvořil převážně ve dvojici s Rolfem Bührmannem (nar. 1942) nepřikrášlené snímky ze života obyčejných lidí, podlehl 7. října 2014 v Kolíně nad Rýnem rakovině plic. Z jejich tvorby byl v české distribuci uveden pouze satirický příběh německého venkovana, který se při návštěvě New Yorku zamiluje do striptérky, Planoucí srdce (1978, Flammende Herzen).

Bockmayer také mimo jiné asistoval Raineru Werneru Fassbinderovi u filmu *In einem Jahr mit 13 Monden* (1978, V roce se třinácti úplňky – V), v němž vytvořil menší roli. -mim-

Boido, Federico

FEDERICO BOIDO (nar. 18. 3. 1938, Nuovi Ligure, Piemont, Alessandria), italský herec, literát a výtvarník, zemřel 7. října 2014 v Ostii poblíž Říma. Vystupoval v podřadných temných fotonovelách a v italských žánrových filmech (od sci-fi po spaghetti westerny) často představoval psychopaty. Z jeho filmografie lze vyjmout tituly – *Filmografie (neúplná, herec, není-li uvedeno jinak)*: *Angelika a král* (1965, *Anqélique et le roi*; r. Bernard Borderie), *Terrore nello spazio* (1965, *Planeta upírů*; r. Mario Bava – V), *Trumfové eso* (1968, *I quattro dell'Ave Maria*; r. Giuseppe Colizzi), epizoda *Toby Dammit* (*Toby Dammit*; r. Federico Fellini) z povídkového filmu *Histoires extraordinaires/Tre passi nel delirio* (1968, *Podivuhodné příběhy* – TV), *Odešli jsme jako kněží, vrátili jsme se jako kuráti* (1973, *Partirono preti, tornarono... curati*; r. Stelvio Massi), *Caro Gorbaciov* (1988, *Drahý Gorbačov*; r. Carlo Lizzani). Vystupoval často pod pseudonymy Rich Boyd, Rick Boyd, Rik Boyd a Ryck Boyd. -jš-

Chase, Stanley

STANLEY CHASE (nar. 3. 5. 1927, New York), americký filmový, televizní a divadelní producent, zemřel 7. října 2014 v kalifornské Santa Monice. Podílel se na vzniku snímků *The Hell with Heroes* (1968, *K čertu s hrdiny*; r. Joseph Sargent – TV), *Hazardní hra* (1977, *High-Ballin'*; r. Peter Carter) či *Mackie Messer* (1989, *Mack the Knife*; r. Menahem Golan – V). JR

Orfei, Nando

NANDO ORFEI (vlastním jménem Ferdinando Orfei, nar. 29. 7. 1934, Portomaggiore, Emilia-Romagna), populární cirkusový umělec s vlastní společností *Il Magico Circo di Nando Orfei* (*Kouzelný cirkus Nanda Orfeiho*), zemřel 7. října 2014 v Miláně. Federico Fellini jej obsadil do snímků *Klauni* (1970, *I clowns*), kde hraje sám sebe, a *Amarcord* (1973, *Amarcord*). Měl také roli ve společenské komedii *Silnice Řím-Neapol neprůjezdná!* (1979, *L'ingorgo*; r. Luigi Comencini). Byl bratrem herečky Liany Orfeiové (nar. 1937) a bratrancem herečky Moiry Orfeiové (1931–2015). -jš-

Buzančič, Boris

BORIS BUZANČIČ (nar. 13. 3. 1929, Bjelovar, Chorvatsko), chorvatský herec a politik, zemřel 9. října 2014 v Záhřebu, kde byl v letech 1990–1992 primátorem a poté byl zvolen do parlamentu. Byl viděn ve filmech *H-8* (1956, *H-8*; r. Nikola Tanhofer), *Protest* (1967, *Protest*; r. Fadil Hadžić), *Až uslyšíš zvony* (1968, *Kad čuješ zvona*; r. Antun Vrdoljak), *Láska a urážka* (1969, *Ljubav i poneka psovka*; r. Antun Vrdoljak), *V horách roste zelená borovice* (1971, *U gori raste zelen bor*; r. Antun Vrdoljak) nebo *The Princess Academy* (1987, *Dívčí akademie*; r. Bruce A. Block – TV). JR

Hooksová, Jan

JAN HOOKSOVÁ (nar. 23. 4. 1957, Decatur, Georgia), americká komediální herečka, známá především z televize, kde mimo jiné pět let vystupovala v show *Saturday Night Live*, zemřela v New Yorku 9. října 2014. Z filmů, v nichž hrála, lze připomenout tituly *Pee-wee's Big Adventure* (1985, *Pee-wee a jeho dobrodružství*; r. Tim Burton – TV), *Wildcats* (1986, *Trenérka*; r. Michael Ritchie – V), *Batman se vrací* (1992, *Batman Returns*; r. Tim Burton), *Šišouni v New Yorku* (1993, *Coneheads*; r. Steve Barron), *A Dangerous Woman* (1993, *Nebezpečná žena*; r. Stephen Gyllenhaal – TV), *Simon Birch* (1998; r. Mark Steven Johnson – V) nebo *Jiminy Glick in Lalawood* (2004, *Jiminy Glick v Lalawoodu*; r. Vadim Jean – TV). JR

Karičová, Ana

ANA KARIČOVÁ (nar. 13. 5. 1941, Perušič, Chorvatsko), chorvatská herečka, zemřela v Záhřebu 9. října 2014. Charakterní role vytvořila ve snímcích *Vesnice bez mužů* (1963,

Radopolje; r. Stole Jankovič), Doktor Mladen (1975, Doktor Mladen; r. Midhat Mutapčič), Dům (1975 Kuča; r. Bogdan Žižić) či Krhotine (1991, Fragmenty; r. Zrinko Ogresta – TV). JR

Fülöp, Zsigmond

ZSIGMOND FÜLÖP (nar. 5. 5. 1935, Miškovec, župa Borsod-Abaúj-Zemplén), maďarský herec, zemřel 10. října 2014. Zajímavé příležitosti dostal například ve filmech Služka (1958 Édes Anna; r. Zoltán Fábri), Pašeráci (1958, Csempészek; r. Félix Máriássy), Dny odvahy a zrady (1964, Ha egyszer húsz év múlva; r. Márton Keleti), Beznadějní (1966, Szegénylegények; r. Miklós Jancsó), Prsten s nymfou (1967, Sellő a pecsétgyűrűn; r. Imre Mihályfi), Tři noci jedné lásky (1967, Egy szerelem három éjszakája; r. György Révész), Mluvící plášť (1969, A beszélő köntös; r. Tamás Fejér), Cesta kolem mé lebky (1970, Utazás a koponyám körül; r. György Révész), Stal jsem se mužem zákona (1972, Hekus lettem; r. Tamás Fejér) nebo Ve znamení kopí (1975, Kopjások; r. György Palásthy). JR

Landovský, Pavel

PAVEL LANDOVSKÝ (nar. 11. 9. 1936, Havlíčkův Brod – zem. 10. 10. 2014, Kytín, Praha-západ, na infarkt myokardu) byl synem inženýra zemědělství a učitelky. Vyučil se nástrojařem v Teplicích, kde také statoval v tamním divadle. Později absolvoval Vyšší průmyslovou strojnickou školu (1957). Když se ani na čtvrtý pokus nedostal na DAMU (obor herectví, poslední rok obor režie), nastoupil jako elév v Severomoravském divadle v Šumperku (1960–1961). Následovaly dvě sezony v Klatovech a jedna v Pardubicích. Přes herecký soubor Československého filmu přešel roku 1966 do pražského Činoherního klubu, kde se vyhranila jeho bezprostřední, razantní komika zejména v Kačerových inscenacích ruských autorů (Lužin ve Zločinu a trestu, hejtman v Gogolově Revizorovi, Lopachin ve Višňovém sadu, Astrov ve Strýčku Vášovi a Trigorin v Rackovi) i jiných dramatiků (manžel ve hře Aleny Vostřé Na koho to slovo padne, baron ve Voltairově Candidovi, Bubnov v Gorkého Na dně, Lenny v Pinterově Návratu domů, Patron Vincenzo v Goldoniho Poprasku na laguně, Alois Křivý v Solovičově Stříbrném jaguáru, Foma Kukujev v Leonově Vlkovi). Úspěchu tehdy dosáhl i jako dramatik: hru Hodinový hoteliér nastudoval na jeho domovské scéně Evald Schorm s Oldřichem Novým a Miroslavem Homolou. Postavami tragikomických mladíků zemitého ražení, často hřmotných, neotesaných, vychytralých i omezených, někdy až bezbranně prostých okouznil i diváky v kinech či v televizi. Před kamerou se poprvé objevil v epizodce svatebčana v Radokově retro komedii Dědeček automobil. Bezmála celé desetiletí trvalo, než si ho filmaři znovu povšimli; v první povídce Achillovy paty z diptychu Pavla Juráčka Každý mladý muž ztělesnil svobodníka a charakterově zcela odlišný typ vojáka vytvořil v přepisu Smočkovy divadelní hry Piknik, kde představoval jednoho z pětice amerických vojáků, vyslaných roku 1945 na průzkum vnitrozemí tichomořského ostrova, ostříleného kaprála Roberta Burdu. Popularitu mu přinesly portréty smolařských outsiderů, uhoněného provozáře chemičky Standy Kociána z adaptace Páralova románu Soukromá vichřice a zejména nesmělý venkovan Tóna Boháček, titulní hrdina Filipovy komedie Utrpení mladého Boháčka. Po boku Miloše Kopeckého hrál temperamentního Řeka Apostolka v přepisu Kunderovy povídky Já truchlivý Bůh, císaře Rudolfa II. v historické komedii Svatby pana Voka nebo poručíka Emila v kostýmní frašce podle Labichovy hry Slaměný klobouk. Z jeho žánrových vedlejších či epizodních figurek připomínáme drzého lapiducha z pitevně Hynečka (Znamení Raka), řidiče Lojzu (Svatba jako řemen), zloděje husy před soudem (Ostře sledované vlaky), neohrabaného profesora tělocviku Vaška Žamberka (Flirt se slečnou Stříbrnou), gardistu Jindru (Adelheid), všudypřítomného fízla (Případ pro začínajícího kata), nebo mírně škodolibého sluhu (Hry lásky šalivé). Ve druhé polovině 60. let Landovský vytvořil herecké etudy v řadě televizních mikrokomedii a inscenací, ale i v seriálech Hříšní lidé Města pražského (1968–1969), Pan Tau (1970), F. L. Věk (1971) a Taková normální rodinka (1971). Od počátku 70. let, kdy se stále častěji dostával do střetu s normalizačním režimem, mu byla postupně znemožněna veškerá oficiální umělecká činnost (v roce 1976 byl propuštěn z Činoherního klubu). Po podpisu Charty 77 byl politicky perzekvován. S ostatními disidenty se věnoval takzvanému bytovému

divadlu (Play Macbeth, 1978) a s přítelem Václavem Havlem se podílel na gramofonové nahrávce Havlovy hry Audience (vydáno ve Švédsku 1978 a v Praze 1990). Po nátlaku StB v rámci akce Asanace odjel v lednu 1979 na pracovní pobyt do Vídně, kde zůstal sedmnáct let v angažmá tamního Burgtheatru (spolupracoval zejména s režisérem Peterem Zadekem). V zahraničí hrál v řadě filmů pro kina a televizi, často s tematikou emigrace, kde mu byly většinou souzeny postavy cizinců slovanského původu. Po listopadu 1989 postupně přesídlil zpátky do vlasti; natrvalo se vrátil v roce 1996 po skončení vídeňského angažmá. Hostoval v Divadle Na Zábradlí i v Národním divadle. S Josefem Abrhámem exceloval v Činoherním klubu jako sládek v Audienci (1990), kterou její režisér Jiří Menzel natočil i pro americkou televizi. Novou popularitu mu přinesla role omezeného majora Halušky, přezdívaného Terazky, ze Sirového přepisu legendárních Švandrlíkových Černých baronů a významná byla jeho hlavní postava opileckého Řehoře Vika v autobiograficky laděném psychologickém snímku Lenky Kny Stínu neutečeš. Z vedlejších rolí zaslouží připomenout jeho venkovský pošťák Kokesch (Cesta pustým lesem), protřelý obchodník Machata (Anděl Exit), dobrácký bachař (Kousek nebe) nebo bývalý lampasák Řezáč (Vratné lahve). Na obrazovce se objevil i v dalších seriálech (Zdivočelá země, 1997; Hotel Herbich, 1998; Policajti z předměstí, 1999; To nevymyslíš!, 2005–2006) a také v pohádkách. Bohaté životní zkušenosti reflektoval v několika svých divadelních a rozhlasových hrách (Hodinový hoteliér, Případ pro vesnického policajta, Sanitární noc, Arest, Supermanka, Objížďka), jež byly vydány souborně v knize Hodinový hoteliér a jiné hry (2013). Ještě v exilu napsal s novinářem Karlem Hvíždalou knihu rozhovorů Soukromá vzpoura (1988; 1990), kterou posléze doplnila podobně koncipovaná kniha Landák (2010), na níž spolupracoval se svou někdejší manželkou, dramatičkou a teatroložkou Helenou Albertovou (nar. 1941). Vzniklo několik jeho filmových portrétů: Landák (TV–1998; r. Bernard Šafařík), Pavel Landovský (TV–2010; r. Jiří Strach) z cyklu Neobyčejné životy a zejména Hoteliér (2014; r. Josef Abrhám ml.), zachycující jeho stárnutí. Prezident Havel mu propůjčil státní vyznamenání Medaili Za zásluhy (2002), Asociace českých filmových klubů mu za osobní přínos československé a české kinematografii udělila svou Výroční cenu (2006) a v dubnu 2013 převzal osvědčení o účasti ve třetím odboji. Byl považován za bouřliváka a za člověka s nevyrovnanou povahou a občas i s hrubým jednáním, přátelé však zároveň zdůrazňují jeho intelektuální schopnosti, upřímnost a obětavé kamarádství. – *Filmografie*: Dědeček automobil (1956; r. Alfréd Radok), povídka Achillovy paty z filmu Každý mladý muž (1965; r. Pavel Juráček), Slečny přijdou později (1966; r. Ivo Toman), Ostře sledované vlaky (1966; r. Jiří Menzel), Znamení Raka (1966; r. Juraj Herz), Svatba jako řemen (1967; r. Jiří Krejčík), Marketa Lazarová (1967; r. František Vlácil), Soukromá vichřice (1967; r. Hynek Bočan), Piknik (1967; r. Vladimír Sís, Ladislav Smoček), Klec pro dva (1967; r. Jaroslav Mach), Zázračný hlavolam (1967; r. Václav Táborský), Pension pro svobodné pány (1967; r. Jiří Krejčík), Muž, který stoupl v ceně (1967; r. Jan Moravec, Zdeněk Podskalský), „Rakev ve snu vidět...“ (1968; r. Jaroslav Mach), Farářův konec (1968; r. Evald Schorm), Utrpení mladého Boháčka (1969; r. František Filip), Flirt se slečnou Stříbrnou (1969; r. Václav Gajer), Já truchlivý bůh (1969; r. Antonín Kachlík), Adelheid (1969; r. František Vlácil), Případ pro začínajícího kata (1969; r. Pavel Juráček), kr. filmy Houslista (1969; r. Vít Olmer), Nezvaný host (1969; r. Vlastimil Venclík), Nechcete jet do Bembrly? (TV–1969; r. Antonín Moskalyk), Brýle (TV–1969; r. Václav Táborský, František Miška) a Hrozné děti (TV–1969; r. Jan Moravec), Hráči (TV–1969; r. L. A. Pčolkin), povídka Nactiutrhač (TV–1969; r. František Filip) z cyklu Bližní na tapetě, Svatby pana Voka (1970; r. Karel Steklý), Archa bláznů aneb Vyprávění z konce světa (1970/1990; r. Ivan Balada; hlas), Námluvy komtesy Gladioly aneb Přistání ve skleníku (TV–1970; r. Zdeněk Podskalský), Fantom operety (TV–1970; r. Zdeněk Podskalský), Byly noci májové (TV–1970; r. Jaroslav Novotný), Podezření (TV–1970; r. Jan Matějovský), střm. f. Nejsem chmýrko na bodláku (TV–1970; r. Libuše Koutná), kr. f. Neboť nevědí, co činí (TV–1970; r. Miroslav Sobota), povídka Náušnice z filmu Hry lásky šalivé (1971; r. Jiří Krejčík), Touha Sherlocka Holmese (1971; r. Štěpán Skalský), Slaměný klobouk (1971; r. Oldřich Lipský), Lásky Emanuela Přibyla (TV–1971; r. Zdeněk Podskalský), Kdo se bojí, nesmí do lesa (TV–1971; r. František Filip), střm. f. Konec draka

Kusodrápa (TV–1971; r. Pavel Kraus), kr. f. Silvestrovské kousky Františka Housky (TV–1971; r. Petr Schulhoff), kr. filmy Pan Tau a taxikář (1972; r. Jindřich Polák) a V ponorkovém pásmu (1972; r. Lubomír Mauer), Desat' percent nádeje (1976; r. Jozef Zachar), Die Jahre vergehen (TV–1980, Léta plynou; r. Peter Keglevic), Die Einfälle der heiligen Klara (TV–1980, Nápady svaté Kláry; r. Vojtěch Jasný), Ragtime (1981; r. Miloš Forman – V), Kopfstand (1981, Stojka; r. Ernst Josef Lauscher), Sommergäste (TV–1981, Letní hosté; r. Achim Benning, C. Rainer Ecker), Inventura (1981; r. Tomáš Liška), Den Tüchtigen gehört die Welt (1982, Schopným patří svět; r. Peter Patzak), Fausses notes (TV–1982, Špatné poznámky; r. Peter Kassovitz), Mordkommando (TV–1982, Vražedné komando; r. Jochen Bauer) ze seriálu Tatort (Místo činu), Psí dostihy (1983, Hunderennen; r. Bernard Šafařík), Das Ohr (TV–1983, Ucho; r. Pavel Kohout), Eläköön itsemurhaaja (1984, Sebevrah; r. Vojtěch Jasný), Die Försterbuben (TV–1984, Chlapci z myslivny; r. Peter Patzak – TV), Via Mala (TV–1985; r. Tom Toelle – TV), Der Bulle und das Mädchen (1985, Policajt a dívka; r. Peter Keglevic – TV), The Unbearable Lightness of Being (1988, Nesnesitelná lehkost bytí; r. Philip Kaufman – V), Follow Me (1988; r. Maria Knilliová), Der Tod kommt selten allein (TV–1988, Smrt přichází zřídka sama; r. Eberhard Itzenplitz) ze seriálu Der Alte (Starej), Audience (TV–1990; r. Jiří Menzel), V žáru královské lásky (1990; r. Jan Němec), Wilhelm Tell (TV–1990; r. Vilém Tell; r. C. Rainer Ecker, Claus Peymann), Der Kaufmann von Venedig (TV–1990, Kupec benátský; r. George Moore, Peter Zadek), Černí baroni (1992; r. Zdeněk Sirový), Amerika (1994; r. Vladimír Michálek), Válka barev (1995; r. Filip Renč), Hazard (1995; r. Roman Petrenko), Nejasná zpráva o konci světa (1997; r. Juraj Jakubisko), Cesta pustým lesem (1997; r. Ivan Vojnár), Stůj, nebo se netrefím (1998; r. Jiří Chlumský), Anděl Exit (2000; r. Vladimír Michálek), Pravdivý příběh Antonie Pařízkové, lehké holky s dobrým srdcem (TV–2000; r. Jindřich Mann), Mach, Šebestová a kouzelné sluchátko (2001; r. Václav Vorlíček), Uprising (TV–2001, Vzpouza; r. Jon Avnet – V), Únos domů (2002; r. Ivan Pokorný), O svatební krajce (TV–2003; r. Jiří Chlumský), epizoda Stavovské rozdíly (TV–2003; r. František Filip) z cyklu Nadměrné maličkosti, Kousek nebe (2005; r. Petr Nikolaev), Vratné lahve (2007; r. Jan Svěrák), Chyťte doktora (2007; r. Martin Dolenský), Nestyda (2008; r. Jan Hřebejk), Setkání v Praze, s vraždou (TV–2008; r. Jitka Němcová), Bez tváře (TV–2008; r. Tomáš Krejčí), Stínu neutečeš (2009; r. Lenka Kny), Odcházení (2011; r. Václav Havel), Westernstory (2011; r. Vlastimil Peška), Bastardi III (2012; r. Tomáš Magnusek).

-fik-

Siritzky, Alain

ALAIN SIRITZKY (nar. 11. 5. 1942, New York), francouzský producent a scenárista, který proslul sériemi erotických snímků, k nimž patřila i početná pokračování Emmanuely jako například Emmanuelle II (1975, Emmanuelle: L'antivierge; r. Francis Giacobetti – V) a Emmanuelle IV (1984; r. Francis Giacobetti – V), zemřel 11. října 2014 v Paříži.

JR

Faria, Celso

CELSE FARIA (nar. 7. 4. 1932, São Paulo, Brazílie), brazilský herec, zemřel 12. října 2014 v Niterói, Rio de Janeiro. Ve filmu se objevoval od druhé poloviny 50. let a od počátků 60. let vystupoval často v italských filmech, nejčastěji ve spaghetti westernech, například Django il bastardo (1969, Bastard Django; r. Sergio Garrone) a Sono Sartana, il vostro becchino (1969, Jsem Sartana, váš hrobník; r. Giuliano Carnimeo). Mohl být viděn v dobrodružném filmu Killer Fish: L'agguato sul fondo (1978, Ryba zabiják; r. Antonio Margheriti – V).

-jš-

Normentová, Elizabeth

ELIZABETH NORMENTOVÁ (nar. 31. 12. 1952, Washington), americká herečka, která se objevila ve snímcích The Woman in Red (1984, Žena v červeném; r. Gene Wilder – TV), Runaway (1984, Útěk robotů; r. Michael Crichton – V), Romy and Michele's High School Reunion (1997, Romy a Michele; r. David Mirkin – V) nebo Murder in Mind (1997, Vražedné pomýšlení; r. Andrew Morahan – TV), zemřela na rakovinu 13. října 2014 v New Yorku.

JR

Reidyová, Gabrielle

GABRIELLE REIDYOVÁ (nar. 23. 7. 1960, Dublin), irská herečka a dramatička, zemřela 13. října 2014 na mozkový nádor v Londýně. Hrála mimo jiné ve snímcích *Educating Rita* (1983, Rita se vzdělává; r. Lewis Gilbert – TV), *The Fantastist* (1986, Zabiják fantasta; r. Richard Hardy – TV), *Dítě z Maconu* (1993, *The Baby of Mâcon*; r. Peter Greenaway), *Tichý nepřítel* (1997, *The Devil's Own*; r. Alan J. Pakula), *Iris* (2001, *Iris*; r. Richard Eyre), *Veronica Guerin* (2003, *Veronica Guerin*; r. Joel Schumacher), *Dívka s perlou* (2003, *Girl with a Pearl Earring*; r. Peter Webber) nebo *The Numbers Station* (2012, *Kódované vysílání*; r. Kasper Barfoed – TV). Jejím manželem byl herec Gary Lilburn. JR

Jacksonová, Susan

SUSAN JACKSONOVÁ (nar. 14. 11. 1959, Bromley, Velká Británie), filmová producentka britského původu, zemřela na rakovinu prsu v Los Angeles 14. října 2014. Zasloužila se o vznik titulů *Cabin Fever* (2002; r. Eli Roth – TV), *Hunting of Man* (2003, *Hon na člověka*; r. Joe Menendez – TV), *Surf School* (2006, *Surfařská akademie*; r. Joel Silverman – V), *Borderland* (2007, *Za hranicí strachu*; r. Zev Berman – TV), *The Neighbor* (2007, *Soused*; r. Eddie O'Flaherty – V) nebo *Cabin Fever 2: Spring Fever* (2009, *Cabin Fever 2*; r. Ti West – V). JR

Peñaová, Elizabeth

ELIZABETH PEŇAOVÁ (vlastním jménem Elizabeth Maria Peña, nar. 23. 9. 1959, Elizabeth, New Jersey – zem. 14. 10. 2014, Los Angeles, na cirhózu jater a další komplikace spojené s alkoholismem) pocházela z rodiny kubánských přistěhovalců; otec Mario Peña byl divadelním autorem, hercem a režisérem, který v roce 1970 spoluzakládal newyorský soubor *Latin American Theatre Ensemble* (LATE). Vyrůstala na Kubě a po opětovné emigraci rodičů žila od svých osmi let v New Yorku, kde studovala herectví na Škole dramatických umění (SPA; 1977). Nejvíce se uplatnila v televizi, kde hrála hlavní role v sitcomech *Tough Cookies* (1986, *Drsňáci*), *I Married Dora* (1987–1988, *Oženil jsem se s Dorou*) a v právnickém seriálu *Shannon's Deal* (1990–1991, *Shannonův úděl*), ale především účinkovala jako host, mimo jiné v seriálech *Cagney & Lacey* (*Cagneyová a Laceyová* – TV), *T. J. Hooker* (uveden v televizi), *Hill Street Blues* (*Poldové z Hill Street* – TV), *Dream On* (*Snílek* – TV), *L. A. Law* (*Právo v Los Angeles* – TV), *The Outer Limits* (*Krajní meze* – TV), *Dead Man's Gun* (*Ďáblova zbraň* – TV), *Dellaventura*, *Boston Public* (*Bostonská střední* – TV), *CSI: Miami* (*Kriminálka Miami* – TV), *NCIS* (*Námořní vyšetřovací služba* – TV), *Without a Trace* (*Beze stopy* – TV), *Numb3rs* (*Vražedná čísla* – TV), *Ghost Whisperer* (*Posel ztracených duší* – TV), *Outlaw* (*Mimo zákon*), *Off the Map* (*Klinika v džungli*), *Charlie's Angels* (*Charlieho andílci* – TV), *Prime Suspect* (*Hlavní podezřelý*), *Common Law* (*Společná terapie* – TV), *Major Crimes* (*Závažné zločiny*), *Modern Family* (*Taková moderní rodinka* – TV). Ztělesnila sousedku Bibi Corralesovou v první sezoně dramatického seriálu o životě hispánské rodiny *Resurrection Blvd.* (2000–2001), jehož jednu epizodu také režírovala, a matku hlavního hrdiny Maritzu Sandovalovou v první řadě akčního seriálu ze zákulisí fotbalového klubu *Matador* (2014). Jako režisérka je ještě podepsána pod epizodami seriálů *The Brothers Garcia* (*Bratři Garciovi*) a *Ylse*. Její hlas zněl v animovaných seriálech, například *Justice League* (*Liga spravedlivých* – TV), a v řadě videoher. Přestože se snažila vyhnout stereotypnímu obsazování do etnických postav. Její nejlepší filmové kreace patřily vesměs do této kategorie: smyslná služka Carmen v satirické komedii *Somrák z Beverly Hills*, týraná švagrová Rosie v životopisném snímku o rokenrolové hvězdě Ritchiem Valensovi, nazvaném *La Bamba*, kamarádka začínající policistky Tracy v dramatu *Modrá ocel*, milenka traumatizovaného vietnamského veterána Jezzie v psychologickém thrilleru *Jakubův žebřík*, učitelka Pilar v kriminálním příběhu z pohraničního městečka *Lone Star* (Cena ISA) či pyrotechnička Tania Johnsonová v akční krimi *Křižovatka smrti*. Ze sedmi nominací byla čtyřikrát laureátkou výroční ceny pro hispánské umělce ALMA (*Nákaza, Křižovatka smrti, Resurrection Blvd., Sex, pochoutky a romantika*). – *Filmografie (herečka, není-li uvedeno jinak)* *El Super* (1979, *Správce*; r. Leon Ichaso, Orlando Jimenez Leal), *Times Square* (1980; r. Allan Moyle), *They All Laughed* (1981, *A všichni se smáli*; r. Peter

Bogdanovich – TV), Crossover Dreams (1985, Sny o úspěchu; r. Leon Ichaso), Down and Out in Beverly Hills (1986, Somrák z Beverly Hills; r. Paul Mazursky – TV), La Bamba (1987; r. Luis Valdez – V), *batteries not included (1987, Baterie nejsou v ceně; r. Matthew Robbins – TV), Vibes (1988, Vibrace; r. Ken Kwapis – V), Modrá ocel (1989, Blue Steel; r. Kathryn Bigelowová), Shannon's Deal (TV–1989, Shannonův úděl; r. Lewis Teague), Drug Wars: The Camarena Story (TV–1989, Drogové války: Camarenův příběh; r. Brian Gibson), Jakubův žebřík (1990, Jacob's Ladder; r. Adrian Lyne), The Waterdance (1991, Tanec na vodě; r. Neal Jimenez, Michael Steinberg – TV), Fugitive Among Us (TV–1992, Oběti spravedlnosti; r. Michael Toshiyuki Uno – V), Dead Funny (1994, Děsná hlína; r. John Feldman – TV), Roommates (TV–1994, Spolubydlíci; r. Alan Metzger), Across the Moon (1994, Napříč Měsícem; r. Lisa Gottlieblová), Zachraňte Willyho 2 (1995, Free Willy 2; r. Dwight Little), The Invaders (TV–1995, Cizáci; r. Paul Shapiro – TV), It Came from Outer Space II (TV–1995, Návštěva z vesmíru 2; r. Roger Duchowny – V), Lone Star (1995, Lone Star; r. John Sayles), Contagious (TV–1996, Nákaza; r. Joe Napolitano – V), Gridlock'd (1996, Za branami pekla; r. Vondie Curtis Hall – V), The Second Civil War (TV–1997, Druhá občanská válka; r. Joe Dante – TV), The Pass (1998, Stopař; r. Kurt Voss – V), Křižovatka smrti (1998, Rush Hour; r. Brett Ratner), Strangeland (1998; r. John Pieplow), Aldrich Ames: Traitor Within (TV–1998, Aldrich Ames – Tajný agent; r. John Mackenzie – V), Border Line (TV–1999, Hraniční čára; r. Ken Kwapis), Seven Girlfriends (1999, Sedm přítelkyň; r. Paul Lazarus), On the Borderline (2000, Na texaské hranici; r. Michael Oblowitz – TV), Things Behind the Sun (2001, Skryté věci; r. Allison Andersová), Tortilla Soup (2001, Sex, pochoutky a romantika; r. María Ripollová – V), Impostor (2001, Impostor; r. Gary Fleder), Ten Tiny Love Stories (2001, Deset malých příběhů lásky; r. Rodrigo Garcia), ZigZag (2002; r. David S. Goyer – TV), The Hollywood Mom's Mystery (TV–2004, Vražda v Hollywoodu; r. David S. Cass, Sr. – TV), Suburban Madness (TV–2004, Nepříčetnost; r. Robert Dornhelm – TV), anim. f. Úžasňákovi (2004, The Incredibles; r. Brad Bird; hlas), Down in the Valley (2004, Cizinec; r. David Jacobson – V), How the Garcia Girls Spent Their Summer (2005, Jak Garciova děvčata strávila léto; r. Georgina Riedelová), Transamerica (2005, Transamerika; r. Duncan Tucker – V), Sueño (2005, Americký sen; r. Renee Chabriaová – TV), Keep Your Distance (2005, Drž si odstup; r. Stu Pollard), Ztracené město (2005, The Lost City; r. Andy Garcia), Goal II: Living the Dream (2006, Góóó! II; r. Jaime Collet-Serra – V), Adrift in Manhattan (2007, Ztraceni na Manhattanu; r. Alfredo de Villa), D-War (2007, Dračí války; r. Shim Hyung-rae – V), Love Comes Lately (2007, Láska v pozdním věku; r. Jan Schütte), Racing for Time (TV–2008, Závod s časem; r. Charles S. Dutton), A Single Woman (2008, Svobodná žena; r. Kamala Lopez-Dawsonová), Nothing Like the Holidays (2008, Prázdniny za všechny prachy; r. Alfredo de Villa – TV), Mother and Child (2009, Matka a dítě; r. Rodrigo Garcia), Becoming Eduardo (2009, Stát se Eduardem; r. Rod McCall), Down for Life (2009, Do smrti v gangu; r. Alan Jacobs), The Perfect Family (2011, Dokonalá rodina; r. Anne Rentonová), In the Dark (TV–2012, V temnotě; r. Richard Gabai), Blaze You Out (2012; r. Diego Joaquín López, Mateo Frazier), Plush (2013; r. Catherine Hardwickeová), Girl on the Edge (2014, Dívka na okraji; r. Jay Silverman). -mim-

Duboisová, Marie

MARIE DUBOISOVÁ (vlastním jménem Claudine Huzé, nar. 12. 1. 1937, Paříž – zem. 15. 10. 2014, Lescar, Pyrénées-Atlantiques, na roztroušenou sklerózu) absolvovala pařížskou Školu divadelního umění a techniky (ENSATT) a pak herecké kurzy Henriho Rollana na Pařížské konzervatoři. Účinkovala na jevišti (Mizantrop, Čarodějky ze Salemu) a v televizi, kde si jí všiml François Truffaut v kriminálním seriálu Les cinq dernières minutes (Posledních pět minut) a svěřil jí roli servírky Lény v kriminálním snímku Střílejte na pianistu. Režisér se s mladou herečkou spřátelil a doporučil jí umělecké jméno podle hrdinky románu Jacquese Audibertiho. Duboisová hrála rovněž v jeho dalším snímku Jules a Jim a vystupovala i v dílech ostatních tvůrců nové vlny. Postupně se prosadila také v komerčních titulech, například jako dcera na vdávání Marie ve veselohře Nevděčný věk s Jeanem Gabinem a Fernandem nebo loutkářka Juliette v proslulé válečné komedii Velký flám s Louisem de Funèsem a Bourvilem.

Známa je také hlavními postavami v dramatech *Dům Boriů*, v němž ztělesnila ženu strohého profesora Isabelu, zamilovanou do manželova mladého kolegy, a *Přinutím vás žít*, v němž hrála svobodnou matku Anielle, traumatizovanou tragickou smrtí jediného syna. Většina jejích dalších kreací byla však podpůrného charakteru: Françoisova manželka v příběhu několika pařížských přátel *Vincent, François, Paul a ti druzí...*, kněžna ve Viscontiho posledním opusu *Nevinný*, žárlivá milenka Dominique v kriminálním thrilleru *Hrozba* (César), učitelka Thérèse Ragueneauová v Resnaisově filmu *Můj strýček z Ameriky* či vyděračka Lucette Beulemansová v adaptaci kriminálního románu Davida Goodise *Sestup do pekel* (nominace na César). Od 70. let častěji účinkovala v televizi, mimo jiné v seriálech *Madame le juge* (Paní soudkyně) a *Maigret* (uveden v televizi). Kvůli onemocnění roztroušenou sklerózou (jejíž příznaky poprvé pocítila už v 60. letech) vytvářela na sklonku kariéry už jen malé role a vystupovala v krátkých filmech. Za své dílo dostala Řád Čestné legie (2013). Napsala autobiografii *J'ai pas menti, j'ai pas tout dit* (2002, *Nelhala jsem, neřekla jsem všechno*). Jejím manželem byl až do své smrti spoluzakladatel umělecké agentury Artmedia, herec Serge Rousseau (1961–2007), s nímž měla dceru. – *Filmografie: (neúplná)* *Trois pour cent* (TV–1957, *Tři procenta*; r. Jean Vernier), *La dernière nuit de Koenigsmark* (TV–1959, *Poslední Koenigsmarkova noc*; r. Stelio Lorenzi), *Le signe du lion* (1959, *Znamení lva*; r. Eric Rohmer), *Tirez sur le pianiste* (1960, *Střílejte na pianistu*; r. François Truffaut – TV), *Les jours heureux* (TV–1961, *Šťastné dny*; r. Arnaud Desjardins), *Le Monocle noir* (1961, *Černý Monokl*; r. Georges Lautner), *Žena je žena* (1961, *Une femme est une femme*; r. Jean-Luc Godard), *Jules a Jim* (1961, *Jules et Jim*; r. François Truffaut), *La croix des vivants* (1961, *Kříž živých*; r. Ivan Govar), *Jusqu'au bout du monde* (1962, *Až na konec světa*; r. François Villiers), *Jacques le Fataliste et son maître* (TV–1963, *Jakub Fatalista a jeho pán*; r. Pierre Cardinal), *Premier amour* (TV–1963, *První láska*; r. Jean Prat), *La chasse à l'homme* (1964, *Honba na muže*; r. Edouard Molinaro – TV), *La ronde* (1964, *Rej*; r. Roger Vadim), *Week-end à Zuydcoote* (1964, *Víkend na Zuydcoote*; r. Henri Verneuil – TV), *L'âge ingrat* (1964, *Nevděčný věk*; r. Gilles Grangier), *Mata Hari, agent H21* (1964, *Mata Hari*; r. Jean-Louis Richard – TV), *Le legs* (TV–1965, *Odkaz*; r. Jean-Paul Sassy), *Marie Curie – Une certaine jeune fille* (TV–1965, *Marie Curie – Jedna mladá dívka*; r. Pierre Badel), *Les grandes gueules* (1965, *Velké huby*; r. Robert Enrico), *Galantní slavnosti* (1965, *Les fêtes galantes*; r. René Clair), *Le 17ème ciel* (1966, *Sedmnácté nebe*; r. Serge Korber), *Velký flám* (1966, *La grande vadrouille*; r. Gérard Oury), *Le voleur* (1967, *Zloděj z Paříže*; r. Louis Malle – V), *Ce sacré grand-père* (1968, *Ten zatracený dědeček*; r. Jacques Poitrenaud), *El rublo de las dos caras/Hot Line* (1968, *Horká linka*; r. Etienne Périer), *Monte Carlo or Bust* (1969, *Na řvoucích strojích do Monte Carla*; r. Ken Annakin – TV), *Dům Boriů* (1970, *La maison des Bories*; r. Jacques Doniol-Valcroze), *Bof...* *Anatomie d'un livreur* (1971, *Hm... Anatomie dodavatele*; r. Claude Faraldo), *Ma femme* (TV–1971, *Žena*; r. Jean L'Hôte), *L'heure éblouissante* (TV–1971, *Hodina fantazie*; r. Jeannette Hubertová), *L'oeuf* (1972, *Vajíčko*; r. Jean Herman), *Les arpenteurs* (1972, *Zeměměřiči*; r. Michel Soutter), *Le serpent* (1973, *Had*; r. Henri Verneuil), *Ma femme et l'enfant* (TV–1973, *Má žena a dítě*; r. Gérard Gozlan), *La belle au bois dormant* (TV–1973, *Šípková Růženka*; r. Robert Maurice), *Antoine et Sébastien* (1974, *Antoine a Sébastien*; r. Jean-Marie Périer), *L'escapade* (1974, *Eskapáda*; r. Michael Soutter), *Vincent, François, Paul... et les autres* (1974, *Vincent, François, Paul a ti druzí...*; r. Claude Sautet – TV), *Un changement de saison* (TV–1975, *Střídání ročních dob*; r. Jacques Krier), *Les mal partis* (1976, *Kdo špatně vykročili*; r. Jean-Baptiste Rossi), *Du bout des lèvres* (1976, *S nechutí*; r. Jean-Marie Degèsves), *Nevinný* (1976, *L'innocente*; r. Luchino Visconti), *Adios* (TV–1976; r. André Michel), *Nuit d'or* (1976, *Zlatá noc*; r. Serge Moati), *François le Champi* (TV–1976, *François Nalezenec*; r. Lazare Iglesis), *La menace* (1977, *Hrozba*; r. Alain Corneau – TV), *Kakemono hôtel* (TV–1978, *Hotel Kakemono*; r. Franck Apprederis), *Point commun* (TV–1978, *Společný bod*; r. Olivier Descamps), *Přinutím vás žít* (1979, *Je vous ferai aimer la vie*; r. Serge Korber), *Il y a longtemps que je t'aime* (1979, *Už dlouho tě miluji*; r. Jean-Charles Tacchella), *Je parle d'amour* (1979, *Mluvíím o lásce*; r. Madeleine Hartmann-Claussetová), *Můj strýček z Ameriky* (1980, *Mon oncle d'Amérique*; r. Alain Resnais), *La petite sirène* (1980, *Malé mořské víly*; r.

Roger Andrieux), *L'amant complaisant* (TV–1980, Shovívavý milenec; r. Pierre Sabbagh), *Une faiblesse passagère* (TV–1980, Přejídná slabost; r. Colette Djidouová), *La propriété* (TV–1981, Majetek; r. Serge Leroy), *Patate* (TV–1982, Brambora; r. Yves-André Hubert), *Une femme en fuite* (1982, Žena na útěku; r. Maurice Rabinowicz), *Un manteau de chinchilla* (TV–1983, Činčilový kožich; r. Claude Othnin-Girard), *Bel ami* (TV–1983, Miláček; r. Pierre Cardinal – TV), *L'ami de Vincent* (1983, Vincentův přítel; r. Pierre Granier-Deferre – TV), *Garçon!* (1983, Pane vrchní!; r. Claude Sautet), *Si j'avais mille ans* (1983, Kdybych měl tisíc let; r. Monique Enckellová), *L'intrus* (1984, Vetřelec; r. Irène Jouannetová), *Einstein* (TV–1985; r. Lazare Iglesis), *À titre posthume* (TV–1986, Posmrtně; r. Paul Vecchiali), *Descente aux enfers* (1986, Sestup do pekla; r. Francis Girod – TV), *Grand Guignol* (1987; r. Jean Marboeuf), *Maria Vandamme* (TV–1989; r. Jacques Ertaud – TV), *Un jeu d'enfant* (1990, Dětská hra; r. Pascal Kané), *Faux frère* (TV–1991, Falešný bratr; r. Vincent Martorana), *Les enfants du vent* (1991, Děti větru; r. Krzysztof Rogulski), *La dernière saison* (1991, Poslední sezona; r. Pierre Béccu), *La mémoire* (TV–1992, Paměť; r. André Delacroix), *Ispoved neznakomtsu* (1994, Přiznání neznámému; r. Georges Bardawil), *Les caprices d'un fleuve* (1996, Rozmary řeky; r. Bernard Giraudeau – TV), *Rien ne va plus* (1997, Konec sázek; r. Claude Chabrol – V), *Le bon fils* (TV–2001, Dobrý syn; r. Irène Jouannetová).

-mim-

Bellinghamová, Lynda

LYNDA BELLINGHAMOVÁ (nar. 31. 5. 1948, Montreal), herečka a moderátorka kanadského původu, která působila v Anglii, zemřela na rakovinu tlustého střeva v Londýně 19. října 2014. Byla viděna ve filmech *Inspektor Sweeney* (1977, Sweeney!; r. David Wickes) a *Don'Go Breaking My Heart* (1998, Srdíčka; r. Willi Patterson – TV).

JR

Parkes, Gerard

GERARD PARKES (nar. 16. 10. 1924, Dublin), herec irského původu, který působil v Kanadě a který vytvořil řadu vedlejších rolí (většinou farářů) například ve filmech *The First Time* (1969, Poprvé; r. James Neilson – TV), *Číslo 5 žije II* (1988, Short Circuit 2; r. Kenneth Johnson), *The January Man* (1989, Lednový muž; r. Pat O'Connor – V), *Speaking Parts* (1989, Vedlejší role; r. Atom Egoyan – TV), *The Last Winter* (1989, Poslední zima; r. Aaron Kim Johnston – TV), *The Adjuster* (1991, Odhadce; r. Atom Egoyan – TV), *Trapped in Paradise* (1994, Lapení v ráji; r. George Gallo – V), *It Takes Two* (1995, Malé dohazovačky; r. Andy Tennant – V), *Matka „noc“* (1996, Mother Night; r. Keith Gordon – V), *The Boondock Saints* (1999, Pokrevní bratři; r. Troy Duffy – V), *Saint Ralph* (2004, Svatý Ralph; r. Michael McGowan – TV) nebo *The Boondock Saints II: All Saints Day* (2009, Pokrevní bratři 2; r. Troy Duffy – V), zemřel v Torontu 19. října 2014.

JR

Caratiová, Lilli

LILLI CARATIOVÁ (vlastním jménem Ileana Caravatiová, nar. 23. 9. 1956, Varese, Lombardie), italská herečka a fotomodelka, zemřela 20. října 2014 v lombardském městě Besano. V roce 1974 se umístila jako druhá v soutěži Miss Itálie. Pro film ji objevil producent Franco Cristaldi. Objevila se například ve filmech *Di che segno sei?* (1975, V jakém znamení ses narodil?; r. Sergio Corbucci – TV), *Na plný plyn* (1977, Poliziotto sprint; r. Stelvio Massi), *L'avvocato della mala* (1977, Válka gangů; r. Antonio Marras – TV), *La fine del mondo nel nostro solito letto in una notte piena di pioggia* (1977, Konec světa v naší obvyklé posteli za noci plné deště; r. Lina Wertmüllerová).

-jš-

Carson, L. M. Kit

L. M. KIT CARSON (vlastním jménem Lewis Minor Carson, nar. 12. 8. 1941, Irving, Texas), americký scenárista, producent a herec, zemřel na zápal plic 20. října 2014 v texaském Dallasu. Napsal scénáře k titulům *Breathless* (1983, U konce s dechem; r. Jim McBride – V), *Paříž, Texas* (1984, Paris Texas; r. Wim Wenders) a *Tempo* (2002; r. Eric Styles – TV). Produkoval například snímky *The Texas Chainsaw Massacre 2* (1986, Texaský masakr

motorovou pilou 2; r. Tobe Hooper; + sc.), Bottle Rocket (1996, Grázlové; r. Wes Anderson – V), Bullfighter (2000, Toreador zkázy; r. Rune Bendixen; + sc., herec – V), Perfume (2001, Parfém; r. Michael Rymer; + sc. – V) a The Crow: Wicked Prayer (2005, Vrána 4: Pekelný kněz; r. Lance Mungia – V). Ztělesnil titulní postavu filmaře v klasickém snímku David Holzman's Diary (1967, Deník Davida Holzmana; r. Jim McBride), hrál také ve filmech Running on Empty (1988, Čas zastavit se; r. Sidney Lumet – TV) a CQ (2001; r. Roman Coppola – TV) a režijně se podílel na dokumentu o Dennisu Hopperovi The American Dreamer (1971, Americký snílek; spol. r. Lawrence Schiller). Jeho první ženou byla herečka Karen Blacková (1975–1983). Jejich syn Hunter Carson (nar. 1975) je také filmařem. JR

Crnoboriová, Marija

MARIJA CRNOBORIOVÁ (nar. 1. 10. 1918, Banjole, Istrie), chorvatská herečka, zemřela v Bělehradu 21. října 2014. Byla viděna ve filmech Nevěra (1953, Nevjera; r. Vladimír Pogačič), Cizí země (1957, Tudja zemlja; r. Jože Gale), Gardový seržant (1958, La tempesta; r. Alberto Lattuada), Winnetou und das Halbblut Apanatschi (1966, Vinnetou a míšenka Apanači; r. Harald Philipp – V) a Winnetou und sein Freund Old Firehand (1966, Old Firehand; r. Alfred Vohrer – V). JR

Pinilla, Ramiro

RAMIRO PINILLA (nar. 13. 9. 1923, Bilbao, Baskicko), španělský spisovatel, zemřel 23. října 2014 v baskickém Baracaldu. V televizní adaptaci jeho nejznámějšího románu Die blinden Ameisen (1970, Slepí mravenci; r. Oswald Döpke) vytvořil hlavní roli český herec Radovan Lukavský. -jš-

Beniades, Ted

TED BENIADES (nar. 17. 11. 1922, New York), americký herec, který vytvořil vedlejší role ve snímcích Reflections in a Golden Eye (1967 Páv se zlatým okem; r. John Huston – TV), The Odd Couple (1968, Podivný pár; r. Gene Saks – TV), Detektiv (1968, The Detective; r. Gordon Douglas), The Gang That Couldn't Shoot Straight (1971, Banda, která neuměla pořádně střílet; r. James Goldstone – TV), Serpico (1973, Serpico; r. Sidney Lumet), The Next Man (1976, Další muž; r. Richard C. Sarafian – V) a Scarface (1983, Zjizvená tvář; r. Brian De Palma – V), zemřel ve městě Brookville, Pensylvánie, 24. října 2014. JR

Strassmanová, Marcia

MARCIA STRASSMANOVÁ (nar. 28. 4. 1948, New York), americká charakterní herečka a zpěvačka, zemřela na rakovinu prsu v losangeleském Sherman Oaks 25. října 2014. Byla viděna ve snímcích Letec (1985, The Aviator; r. George Miller), Honey, I Shrunk the Kids (1989, Co je malý, to je hezký; r. Joe Johnston – TV), And You Thought Your Parents Were Weird (1991, Tati, ty jsi robot; r. Tony Cookson – TV), Honey, I Blew Up the Kid (1992, Miláčku, zvětšil jsem naše dítě; r. Randal Kleiser – TV), Sledování (1993, Another Stakeout; r. John Badham) nebo Reeker (2005, Na půl cesty; r. Dave Payne – V). JR

Bertinová, Françoise

FRANÇOISE BERTINOVÁ (nar. 23. 9. 1925, Paříž), francouzská herečka, zemřela 26. října 2014 ve městě Galan, Haute-Pyrénées. Z její obsáhlé filmografie lze připomenout tituly Loni v Marienbadu (1961, L'année dernière à Marienbad; r. Alain Resnais), Okno dokořán (1961, Par-dessus le mur; r. Jean-Paul Le Chanois), Muriel (1963, Muriel ou Le temps d'un retour; r. Alain Resnais), Deník komorné (1964, Le journal d'une femme de chambre; r. Luis Buñuel), Válka skončila (1966, La guerre est finie; r. Alain Resnais), Le corps de mon ennemi (1976, Tělo mého nepřítele; r. Henri Verneuil – TV), I Want to Go Home (1989, Chci domů; r. Alain Resnais – V), Strážní anděl (1995, Les anges gardiens; r. Jean-Marie Poiré), On connaît la chanson (1997, Stará známá písnička; r. Alain Resnais – TV), The Truth About Charlie (2002, Pravda o Charliem; r. Jonathan Demme – V), La fleur du mal (2003, Květ zla; r. Claude

Chabrol – V), Laissez tes mains sur mes hanches (2003, Tvoje ruce na mé pŕlce; r. Chantal Laubyová – V), Tout le plaisir est pour moi (2004, Vše o orgasmu; r. Isabelle Brouéová – V), L'enfer (2005, Peklo; r. Danis Tanovič – V), Incontrôlable (2006, Neřízená střela; r. Raffy Shart – TV), Nikomu to neříkej (2006, Ne le dis à personne; r. Guillaume Canet), Ensemble, c'est tout (2007, Prostě spolu; r. Claude Berri – TV), Vánoční příběh (2008, Un conte de Noël; r. Arnaud Desplechin), Mikulášovy patálie (2009, Le petit Nicolas; r. Laurent Tirard), Ensemble, c'est trop (2010, Hlava na hlavě; r. Léa Fazerová – TV) či Hašišbába (2012, Paulette; r. Jérôme Enrico). JR

Orefici, Oscar

OSCAR OREFICI (nar. 13. 7. 1946, Řím), italský novinář, spisovatel, historik a kronikář automobilismu, dokumentarista, režisér a scenárista, televizní moderátor, zemřel 26. října 2014 v Římě. Pracoval jako sportovní komentátor pro italskou televizi Rai a později pro kanály Sky Italia a Sky Sport. Režíroval dva sportovní dokumenty Formule 1 (1978, Formula 1: La febbre della velocità; spol. r. Ottavio Fabbri, Mario Morra + spol. sc.) a Pole position: I guerrieri della formula 1 (1980, Pole position: Rytíři formule 1; spol. r. Mario Morra, Antonio Climati + spol. sc.), který vznikl na základě jeho stejnojmenné knihy. Je autorem dalších historiografických publikací o automobilismu, například Storia della formula 1 – Příběh formule 1 nebo Enzo Ferrari. L'ingegnere rampante – Enzo Ferrari. Vzpřímený inženýr. -jš-

Rossi, Nerino

NERINO ROSSI (nar. 1. 1. 1925, Castenaso, Emilia-Romagna), italský literát, novinář a politik, zemřel 26. října 2014 v Římě. Po zavraždění Alda Mora odešel z politiky a pracoval v různých funkcích v italské televizi Rai. Historické drama z prvního období italského fašismu na počátku 20. století La neve nel bicchiere (1984, Sníh ve sklenici; r. Florestano Vancini) je filmovou adaptací jeho stejnojmenného románu. -jš-

Boulanger, Daniel

DANIEL BOULANGER (nar. 24. 1. 1922, Compiègne, Oise), plodný francouzský scenárista, spisovatel a herec, zemřel 27. října 2014 v Paříži. Byl spolunominován na Oscara za scénář k filmu Muž z Ria a získal Cenu za scénář filmu Šprýmař na Mezinárodním filmovém festivalu v Locarnu 1960. Podílel se na scénářích či dialozích ke snímkům Hry lásky (1960, Les jeux de l'amour; r. Philippe de Broca; + herec), Le farceur (1960, Šprýmař; r. Philippe de Broca; + herec – TV), Cartouche (1962, Cartouche; r. Philippe de Broca), Peau de banane (1963, Banánová slupka; r. Marcel Ophüls – TV), Muž z Ria (1964, L'homme de Rio; r. Philippe de Broca), Záhadný kontraband (1964, Échappement libre; r. Jean Becker), Angelika, markýza andělů (1964, Angélique, marquise des anges; r. Bernard Borderie), Báječná Angelika (1965, Merveilleuse Angélique; r. Bernard Borderie), Muž z Hongkongu (1965, Les tribulations d'un Chinois en Chine; r. Philippe de Broca), Život na zámku (1966, La vie de château; r. Jean-Paul Rappeneau), Také velké bankovky mohou být falešné (1966, Monnaie de singe; r. Yves Robert), Sympatický dareba (1966, Tendre voyou; r. Jean Becker), Le roi de coeur (1966, Srdcový král; r. Philippe de Broca; + herec – TV), Le voleur (1967, Zloděj z Paříže; r. Louis Malle – TV), La route de Corinthe (1967, Korintská cesta; r. Claude Chabrol – TV), Le diable par la queue (1969, Tahat čerta za ocas; r. Philippe de Broca – TV), Rozmarná Marie (1970, Les caprices de Marie; r. Philippe de Broca), Les pétroleuses (1971, Petrolejářky; r. Christian-Jaque – TV), Případ Dominici (1973, L'affaire Dominici; r. Claude Bernard-Aubert), Police Python 357 (1976, Policejní kolt vzor 357; r. Alain Corneau – V), La menace (1977, Hrozba; r. Alain Corneau – TV), Chouans! (1988, Šuani!; r. Philippe de Broca – TV) či La révolution française (1989, Francouzská revoluce; r. Robert Enrico, Richard T. Heffron – TV). Hrál také ve filmech U konce s dechem (1959, À bout de souffle; r. Jean-Luc Godard), Tirez sur le pianiste (1960, Střílejte na pianistu; r. François Truffaut – V), La mariée était en noir (1968, Nevěsta byla v černém; r. François Truffaut – V), Domicile conjugal (1970, Rodinný krb; r. François Truffaut – V) nebo Jeden hot a druhý čehý (1978, La zizanie; r. Claude Zidi). JR

Ashersonová, Renée

RENÉE ASHERSONOVÁ (nar. 19. 5. 1915, Kensington, Londýn), anglická charakterní herečka, která měla role například ve filmech Cesta vpřed (1944, *The Way Ahead*; r. Carol Reed), Jindřich V. (1944, *Henry V*; r. Laurence Olivier), Caesar a Kleopatra (1945, *Caesar and Cleopatra*; r. Gabriel Pascal), Nebezpečná povolání (1948, *Once a Jolly Swagman*; r. Jack Lee), The Day the Earth Caught Fire (1961, Den, kdy Země vzplanula; r. Val Guest – TV), Theatre of Blood (1973, Krvavé divadlo; r. Douglas Hickox – TV), Grey Owl (1999, Indián; r. Richard Attenborough – V) nebo Ti druzí (2001, *The Others*; r. Alejandro Amenábar), zemřela 30. října 2014 v Londýně. Jejím mužem byl herec Robert Donat (1953–1958). JR

Fraser, Ian

IAN FRASER (nar. 23. 8. 1933, Hove, East Sussex), anglický skladatel, dirigent, hudební režisér a aranžér, který byl spolunominován na Oscara a na Zlatý glóbus za doprovod ke snímku Scrooge (1970, Vydřigroš; r. Ronald Neame), zemřel na rakovinu v Los Angeles 31. října 2014. Složil také hudbu k filmům Zorro: The Gay Blade (1981, Zorro – mstitel a ctitel; r. Peter Medak – V) a First Monday in October (1981, První říjnové pondělí; r. Ronald Neame – TV). Jeho manželkou byla herečka Judee Mortonová (nar. 1940). JR

Lareteiová, Käbi

KÄBI LARETEIOVÁ (nar. 14. 7. 1922, Tartu), klavíristka estonského původu, která byla v letech 1959–1965 manželkou režiséra Ingmara Bergmana, zemřela ve Stockholmu 31. října 2014. Doprovodila klavírními sóly jeho snímky Ansikte mot ansikte (1975, Tvář v tvář – V) a Podzimní sonáta (1978, *Höstsonaten*), napsala hudbu k jeho krátkému dokumentu Karins ansikte (1984, Karinina tvář) a měla malou roli v jeho snímku Fanny a Alexander (1982, *Fanny och Alexander*). JR

Silentiová, Vira

VIRA SILENTIOVÁ (vlastním jménem Elvira Giovane, nar. 16. 4. 1931, Neapol), italská divadelní, filmová a televizní herečka, zemřela 31. října 2014 v Římě. Ve filmu začínala v dětských rolích na počátku 40. let, později hrála zejména v televizi a objevila se mimo jiné ve filmech Ultimo amore (1947, Poslední láska; r. Luigi Chiarini), I vitelloni (1953, Darmošlapové; r. Federico Fellini – V), Il figlio del Corsaro rosso (1959, Syn červeného korzára; r. Primo Zeglio – TV), Maciste nella valle dei re (1960, Maciste v Údolí králů; r. Carlo Campogalliani – TV), Commando suicida (1968, Komando sebevrahů; r. Camillo Bazzoni – V). -jš-

Minazzoliová, Christiane

CHRISTIANE MINAZZOLIOVÁ (nar. 11. 7. 1931, Paříž), francouzská filmová, televizní a divadelní herečka, kterou jsme poznali ve snímcích Casque d'or (1952, Zlatá hříva; r. Jacques Becker – TV), Je sais rien, mais je dirai tous (1973, Nevím nic, ale řeknu všechno; r. Pierre Richard – V), Tři vstupenky na 26. (1988, *Trois places pour le 26*; r. Jacques Demy), Madame Bovary (1991, Paní Bovaryová; r. Claude Chabrol – TV) a Betty (1992; r. Claude Chabrol), zemřela na rakovinu ve svém rodišti 2. listopadu 2014. JR

Katsura, Kōkinji

KOKINJI KATSURA (nar. 6. 10. 1926, Tokio), japonský filmový a televizní herec, zemřel 3. listopadu 2014 v Kawasaki v japonské prefektuře Kanagawa na zápal plic. Měl výraznější úlohy například ve filmech Ningen no joken (1959, Lidský úděl: Hrozba války; r. Masaki Kobayashi – V), Koge (1964, Voňavý květ; r. Keisuke Kinoshita) a Malý dobrodruh (1972, *Sotsugyo ryoko*; r. Masanobu Deme). -mim-

Martelli, Augusto

AUGUSTO MARTELLI (nar. 15. 3. 1940, Janov, Ligurie), italský filmový skladatel a hudební producent, zemřel 3. listopadu 2014 v Miláně, Lombardie. Pro film komponoval od konce 60.

let. Od 80. let skládal hudbu také pro animované snímky a televizní filmy, seriály, programy a zábavné pořady. Příležitostně pracoval také pro divadlo. V mezinárodním kontextu proslul hudbou k exotickým dramatům *Il dio serpente* (1970, Hadí bůh; r. Piero Vivarelli) a *Noa Noa* (1974, Noa Noa; r. Ugo Liberatore). Jeho hudba mohla být slyšena ve filmech *Il magnifico Robin Hood* (1970, Báječný Robin Hood; r. Roberto Bianchi Montero – V) a *La collera del viento* (1970, Mstitel Trinity; r. Mario Camus – TV). Skládal také jazzovou, popovou, experimentální, avantgardní a sakrální hudbu. Byl synem hudebního skladatele Giordana Bruna Martelliho, bratrem sopranistky Edith Martelliové a otcem hudebního aranžéra Filippa Martelliho. Vystupoval také pod anglickým pseudonymem Bob Mitchell. -jš-

Margitaiová, Ági

ÁGI MARGITAIÓVÁ (nar. 12. 7. 1937, Budapešť), maďarská herečka, kterou jsme poznali ve snímcích *Dani* (1957, Dani; r. Mihály Szemes), *Osamělá* (1958, Égi madár; r. Imre Fehér), *Dáždňík svätého Petra* (1958, Szent Péter esernyőe; r. Frigyes Bán, Vladislav Pavlovič), *Ahoj, Věro!* (1967, Szevasz, Vera!; r. János Herskó), *Ostrov na pevné zemi* (1969, Sziget a szárazföldön; r. Judith Eleková), *Drahá Šáríko* (1971, Sáríka, drágam; r. Pál Sándor), *Vteřiny úzkosti* (1974, Jelbeszéd; r. Mara Luttarová), *Vzpomínka z Herkulových lázní* (1975, Herkulesfürdői mlék; r. Pál Sándor), *Zbav nás od zlého* (1978, Szabadíts meg a gonosztól; r. Pál Sándor), *Cirkus Maximus* (1980, Circus Maximus; r. Géza Radványi), *Srdeční problémy* (1982, Szívzűr; r. Géza Böszörményi), *Deník pro mé lásky* (1987, Napló szerelmeimnek; r. Márta Mészárosová), *Deathline* (1997, Pašeráci; r. Tibor Takács – V) či *Jakob the Liar* (1999, Jakub lhář; r. Peter Kassovitz – V), zemřela 4. listopadu 2014 v Budapešti. JR

Schaal, Richard

RICHARD SCHAAL (nar. 5. 5. 1928, Chicago, Illinois), americký herec, který se objevil například ve filmech *The Russians Are Coming! The Russians Are Coming!* (1966, Rusové přicházejí! Rusové přicházejí; r. Norman Jewison – TV), *Slaughterhouse-Five* (1972, Jatka č. 5; r. George Roy Hill – TV) či *Once Bitten* (1985, Pro jedno kousnutí; r. Howard Storm – TV), zemřel ve losangeleském Woodland Hills 4. listopadu 2014. Jeho druhou ženou byla kolegyně Valerie Harperová. JR

Gera, Zoltán

ZOLTÁN GERA (nar. 19. 8. 1923, Segedín, župa Csongrád), významný maďarský herec, zemřel v Budapešti 7. listopadu 2014. Z jeho mimořádně rozsáhlé filmografie lze upozornit na tituly *Pod městem* (1953, A város alatt; r. János Herskó), *Propast* (1956, Szakadék; r. László Ranódy), *Dvojí sukno* (1957, Bakaruhában; r. Imre Fehér), *Dani* (1957, Dani; r. Mihály Szemes), *O půlnoci* (1957, Éjfél; r. György Révész), *Domov pro dva* (1957, Csendes otthon; r. Frigyes Bán), *Železný květ* (1958, Vasvirág; r. János Herskó), *Jaká to noc!* (1958, Micsoda éjszaka; r. György Révész), *Služka* (1958, Édes Anna; r. Zoltán Fábri), *Točité schody* (1958, Csigalépcső; r. Frigyes Bán), *Pašeráci* (1958, Csempészek; r. Félix Máriássy), *Zvony odletěly do Říma* (1958, A harangok Romába mentek; r. Miklós Jancsó), *Větroplach* (1959, Kölyök; r. Mihály Szemes), *Vzhůru po šikmé ploše* (1959, Felfelé a lejtőn; r. Viktor Gertler), *Láska ve čtvrtku* (1959, Szerelem csütörtök; r. Tamás Fejér), *Choditi po trávníku dovoleno* (1960, Füre lépni szabad; r. Károly Makk), *Všichni jsou nevinní?* (1961, Mindenki ártatlan?; r. György Palásthy), *Alba Regia* (1961, Alba Regia; r. Mihály Szemes), *Bouřlivá noc* (1961, Négyen az árban; r. György Révész), *Pušky a holubi* (1961, Puskák és galambok; r. Márton Keleti), *Klíč k vraždě* (1964, Egy ember, aki nincs; r. Viktor Gertler), *A sedmnáct jim bylo let...* (1965, Így jöttem; r. Miklós Jancsó), *Mnoho věrnosti pro nic* (1966, Sok hűség semmiért; r. György Palásthy), *Měsíční dvůr* (1969, Holdudvar; r. Márta Mészárosová), *Cesta kolem mé lebky* (1970, Utazás a koponyám körül; r. György Révész), *Úhor* (1973, A magyar ugaron; r. András Kovács), *Od vítězství k vítězství* (1973, Csinom Palkó; r. Márton Keleti), *Kouzelný kožíšek* (1973, Kincskereső kisködmön; r. Mihály Szemes), *Uličníci na prázdninách* (1975, Ballagó idő; r. Tamás Fejér), *Soumrak v poledne* (1980, Naplemente délben; r. György Hintsch), *Cirkus*

Maximus (1980, Circus Maximus; r. Géza Radványi), Victory (1981, Vítězství; r. John Huston – V), Beze stopy (1982, Nyom nélkül; r. Péter Fábry), Milenci na odpoledne (1984, Szeretők; r. András Kovács), Hráč za každou cenu (1984, Lily in Love; r. Károly Makk), Hrací skříňka (1989, Music Box; r. Costa-Gavras), Büvös vadász (1994, Čarostřelec; r. Ildikó Enyediová – TV), Le jardin des plantes (1994, Dědečkova zahrada; r. Philippe de Broca – TV), The Gambler (1997, Hráč; r. Károly Makk – TV), Sunshine (1999, Sluneční jas; r. István Szabó – TV), Contaminated Man (2000, Nakažen; r. Anthony Hickox – TV) či A Rózsa énekei (2003, Rozsovy písně; r. Andor Szilágyi – TV).

JR

Potapov, Alexandr

ALEXANDR POTAPOV (nar. 14. 6. 1941, Moskva), ruský herec, zemřel 8. listopadu 2014 v Moskvě. Byl viděn ve snímcích Dvorní zpěvačka (1963, Krepostnaja aktrisa; r. Roman Tichomirov), Věrnost (1965, Vernost; r. Pjotr Todorovskij), Lenin v Polsku (1965, Lenin v Polše; r. Sergej Jutkevič), Láska pozemská (1974, Ljubov zemnaja; r. Jevgenij Matvejev), Afoňovo zmoudření (1975, Afoňa; r. Georgij Danělija), Nic a kocour Herkules (1976, Děrevňa Utká. Skazka; r. Boris Bunějev), Osud (1977, Sud'ba; r. Jevgenij Matvejev), Posádka v ohrožení (1980, Ekipaž; r. Alexandr Mitta), Tehdy před dvaceti lety (1980, Odnazdy dvadcať let spustja; r. Jurij Jegorov), Palbu nezahajovat! (1981, Prikaz: ogoň ně otkryvat; r. Jurij Ivančuk), Rozkaz: překročit hranici (1982, Prikaz: perejti granicu; r. Jurij Ivančuk) nebo Seryje volki (1993, Vlčí smečka; r. Igor Gostěv – TV).

JR

Saulnier, Jacques

JACQUES SAULNIER (nar. 8. 9. 1928, Paříž), významný francouzský filmový výtvarník, který dostal z deseti nominací třikrát Césara za snímky Providence (1976, Prozřetelnost; r. Alain Resnais – TV), Swannova láska (1983, Un amour de Swann; r. Volker Schlöndorff) a Smoking/No smoking (1993; r. Alain Resnais), zemřel 9. listopadu 2014 v Paříži. Vedle dalších Resnaisových děl jako Loni v Marienbadu (1961, L'année dernière à Marienbad), Muriel (1963, Muriel ou le temps d'un retour), Válka skončila (1966, La guerre est finie), Stavisky (1974 – TV), Můj strýček z Ameriky (1980, Mon oncle d'Amérique), La vie est un roman (1983, Život je román – V), L'amour à mort (1984, Láska až za hrob – TV), I Want to Go Home (1989, Chci domů – V), On connaît la chanson (1997, Stará známá písnička – V), Coeurs (2006, Zbloudilá srdce – TV) se také podílel na filmech Hry lásky (1960, Les jeux de l'amour; r. Philippe de Broca), Pohled s mostu (1961, Vu du pont; r. Sidney Lumet), Landru (1962; r. Claude Chabrol – TV), What's New, Pussycat? (1965, Co je nového, kočičko?; r. Clive Donner – TV), Život na zámku (1965, La vie de château; r. Jean-Paul Rappeneau), Le voleur (1967, Zloděj z Paříže; r. Louis Malle – V), Tma přede mnou, tma za mnou (1968, Tante Zita; r. Robert Enrico), Sicilský klan (1969, Le clan des Siciliens; r. Henri Verneuil), La horse (1970, Heroin; r. Pierre Granier-Deferre – TV), Le chat (1971, Kočka; r. Pierre Granier-Deferre – TV), La veuve Couderc (1971, Vdova Coudercová; r. Pierre Granier-Deferre – TV), Le casse (1971, Kořist; r. Henri Verneuil – TV), Le train (1973, Vlak; r. Pierre Granier-Deferre – TV), Francouzská spojka – Dopadení (1975, French Connection II; r. John Frankenheimer), La cage (1975, Klec; r. Pierre Granier-Deferre – TV), Jdi za mámou, táta pracuje (1977, Va voir maman, papa travaille; r. François Leterrier), Mille milliards de dollars (1982, Tisíc miliard dolarů; r. Henri Verneuil – TV), Les morfalous (1984, Mrchožrouti; r. Henri Verneuil – V), Le jumeau (1984, Dvojče; r. Yves Robert – V).

-mim-

Simić, Nikola

NIKOLA SIMIĆ (nar. 18. 5. 1934, Bělehrad), přední jugoslávský herec, zemřel 9. listopadu 2014 na rakovinu v Bělehradě. V jeho bohaté filmografii lze nalézt mimo jiné snímky V sobotu večer (1957, Subotom uveče; r. Vladimir Pogačić), Truhlíci pozůstalí (1966, Pre rata; r. Vuk Babić), Příčinu smrti neuvádět (1968, Uzrok smrti ne pominjati; r. Jovan Živanović), Děvče z hor (1972, Devojka sa Kosmaja; r. Dragovan Jovanović), Jaro, které přineslo smrt (1973, Samrtno prolece; r. Stevan Petrović, Miguel Iglesias), Cestou proti větru (1974,

Košava; r. Dragoslav Lazić) a nebo Nebezpečný klaun (1975, Hitler iz našeg sokaka; r. Vladimir Tade). JR

Dodd, Steve

STEVE DODD (nar. 1. 6. 1928, Oodnadatta, Jižní Austrálie) australský filmový, divadelní a televizní herec australského původu, který vytvořil vesměs etnické role ve snímcích jako Zpěv o Jimmii Blacksmithovi (1978, The Chant of Jimmie Blacksmith; r. Fred Schepisi), Gallipoli (1981, Gallipoli; r. Peter Weir), The Coca-Cola Kid (1985, Coca-Cola Kid; r. Dušan Makavejev – TV), Evil Angels/A Cry in the Dark (1988, Výkřik do tmy; r. Fred Schepisi – TV), Quigley Down Under (1990, Quigley u protinožců; r. Simon Wincer – TV), Matrix (1999, The Matrix; r. bratři Wachowští), zemřel 10. listopadu 2014 v St. Georges Basin v Novém Jižním Walesu. JR

Kinoy, Ernest

ERNEST KINOY (nar. 1. 4. 1925, New York), americký scenárista, držitel Emmy za podíl na proslulé minisérii Roots (1977, Kořeny – TV), který také spolupracoval například na snímcích Buck a kazatel (1971, Buck and the Preacher; r. Sidney Poitier) a Leadbelly (1975; r. Gordon Parks – TV), zemřel na zápal plic ve městě Townshend, Vermont, 10. listopadu 2014. JR

Takakura, Ken

KEN TAKAKURA (vlastním jménem Goichi Oda, nar. 16. 2. 1931, Nakama, prefektura Fukuoka), přední japonský herec, jenž byl kromě mnoha domácích a zahraničních ocenění čtyřnásobným laureátem Ceny Japonské akademie, která ho vyznamenala i za celoživotní dílo (2013), zemřel 10. listopadu 2014 v Tokiu na rakovinu mízních uzlin. Prosadil se především rolemi drsných hrdinů v době vrcholící obliby gangsterských filmů v 60. letech a v této poloze ho poznalo i mezinárodní publikum ve snímku The Yakuza (1974, Japonská mafie; r. Sydney Pollack – V). Z jeho rozsáhlé filmografie jsou známé mimo jiné tituly Život, který mám rád (1960, Oinaru tabiji; r. Hideo Sekigawa), Too Late the Hero (1969, Příliš pozdní hrdina; r. Robert Aldrich – TV), Saigo no tokkotai (1970, Poslední kamikaze; r. Junya Sato – V), Odsouzená střela (1975, Shinkansen daibakuha; r. Junya Sato), Horká stopa (1976, Kimi yo fundo no kawa wo watare; r. Junya Sato), Shiawase no kiroi hankachi (1977, Žlutý kapesník; r. Yoji Yamada – TV), Vzdálený ohlas jara (1980, Haruka naru yama no yobigoe; r. Yoji Yamada), Stanice (1981, Eki; r. Yasuo Furuhashi), Black Rain (1989, Černý déšť; r. Ridley Scott – V), Mr. Baseball (1992; r. Fred Schepisi – V), Qian li zou dan qi (2005, Překonání tisíc mil; r. Zhang Yimou – TV). -mim-

Susiová, Carol Ann

CAROL ANN SUSIOVÁ (nar. 2. 2. 1952, Brooklyn, New York), americká herečka, která měla menší role například ve snímcích Outrageous Fortune (1987, Rozkacená sudba; r. Arthur Hiller – TV), The Secret of My Success (1987, Tajemství mého úspěchu; r. Herbert Ross – TV), My Blue Heaven (1990, Moje modré nebe; r. Herbert Ross – V), Smrt jí sluší (1992, Death Becomes Her; r. Robert Zemeckis), Eat Your Heart Out (1997, Jak chutná láska; r. Felix O. Adlon – TV), Jane Austen's Mafia! (1998, Mafioso; r. Jim Abrahams – V), Jako kočky a psi (2001, Cats & Dogs; r. Lawrence Guterman) nebo Zkus mě rozesmát (2011, Just Go with It; r. Dennis Dugan) a američtí televizní diváci znali její hlas neviděné Wolowitzovy matky v sitcomu The Big Bang Theory (2007–2014, Teorie velkého třesku – TV), zemřela na rakovinu v Los Angeles 11. listopadu 2014. JR

Clarke, Warren

WARREN CLARKE (nar. 26. 4. 1947, Oldham, Lancashire), anglický herec, jehož nejznámější rolí byl první jmenovaný z vyšetřovatelů v seriálu Dalziel and Pascoe (1996–2007, Dalziel a Pascoe – TV), zemřel v Londýně 12. listopadu 2014. Hrál ovšem také mimo jiné ve filmech Mechanický pomeranč (1971, A Clockwork Orange; r. Stanley Kubrick), O Lucky Man! (1973, Šťastný to muž!; r. Lindsay Anderson – TV), The Grand Riviera Bank Robbery (1979, Zlaté

stoky; r. Francis Megahy – TV), Hawk the Slayer (1980, Hawk mstitel; r. Terry Marcel – V), Firefox (1982; r. Clint Eastwood – V), Lassiter (1983, Příliš žhavé diamanty; r. Roger Young – TV), Top Secret! (1984, Přísně tajné!; r. Jim Abrahams, David a Jerry Zuckerovi – V), Ishtar (1987; r. Elaine Mayová – V), Crusoe (1988; r. Caleb Deschanel – TV), I. D. (1995, Inkognito; r. Philip Davis – TV), Greenfingers (2000, Zamřížovaná zahrada; r. Joel Hershman – TV) či Dohola (2001, Blow Dry; r. Paddy Breathnach). JR

Pasco, Richard

RICHARD PASCO (nar. 18. 7. 1926, Londýn), anglický herec, zemřel 12. listopadu 2014 ve Warwickshire, Anglie. Objevil se například ve filmech Místo nahoře (1959, Room at the Top; r. Jack Clayton), The Watcher in the Woods (1980, Lesní duch; r. John Hough – TV) a Mrs Brown (1997, Paní Brownová; r. John Madden – V). JR

Morlacchiová, Lucilla

LUCILLA MORLACCHIOVÁ (nar. 29. 4. 1936, Milán, Lombardie), italská herečka, která působila zejména na divadle a v televizi, zemřela 13. listopadu 2014 v Miláně. Z jejích filmových rolí je nejvýznamnější Concetta, nešťastná dcera knížete Saliny v historické fresce Gepard (1963, Il gattopardo) Luchina Viscontiho, který ji obsazoval i ve svých divadelních inscenacích. Obdržela několik italských divadelních a kulturních ocenění mimo jiné Cenu San Genesio, Cenu Elenory Duseové nebo Cenu Ennia Flaiana. -jš-

Šejnin, Viktor

VIKTOR ŠEJNIN (nar. 16. 8. 1938, Moskva), ruský kameraman, který snímal například filmy Verze plukovníka Zorina (1979, Versija polkovnika Zorina; r. Andrej Ladynin), Záře nad Sibiří (1982, Formula světa; r. Alexandr Světlav) nebo Stíny úsvitu (1982, V posledňuju očered; r. Andrej Ladynin), zemřel 13. listopadu 2014 v Moskvě. JR

Redondo, Emiliano

EMILIANO REDONDO (vlastním jménem Emiliano Redondo Ares, nar. 15. 8. 1937, Peñarroya-Pueblonuevo, Córdoba, Andalusie), španělský herec, zemřel 15. listopadu 2014 v Madridu. Objevil se například Saurových filmech Peppermint Frappé (1967 – TV), La madriguera (1969, Doupě – TV) nebo v Almodóvarově kriminální komedii Spoutej mě! (1989, Átame!). -jš-

Champlin, Charles

CHARLES CHAMPLIN (nar. 23. 3. 1926, Bath, stát New York), významný americký filmový kritik a historik, zemřel 16. listopadu 2014 v Los Angeles na komplikace způsobené Alzheimerovou chorobou. Absolvoval studia angličtiny na Harvardu (1948) a psal pro časopisy Life a Time, než se v polovině 60. let stal redaktorem kulturní rubriky Los Angeles Times. V letech 1967–1980 tam působil jako hlavní filmový kritik a byl zakladatelem Asociace losangeleských filmových kritiků (LAFCA; 1975), již několik let vedl. Recenzoval také knihy, napsal dvoje memoáry a byl i moderátorem několika televizních pořadů o filmu. Sám sebe ztělesnil v hollywoodské satíře Hráč (1992, The Player; r. Robert Altman). -mim-

Katayama, Akihiko

AKIHIKO KATAYAMA (vlastním jménem Akihiko Kagoshima, nar. 26. 11. 1926, Kjóto), japonský filmový herec, zemřel 16. listopadu 2014 na srdeční selhání. Začínal ještě před válkou v chlapeckých rolích; později měl výrazné úlohy především ve snímcích Mikia Naruseho Furyo shojo (1949, Dívka na šikmé ploše), Maihime (1951, Tanečnice), Okaasan (1952, Matka) a Kenjiho Mizoguchiho Musashino fujin (1951, Paní Musašino). Byl viděn v jedné z hlavních rolí studentského dramatu Křižovatka mládí (1957, Seishun no oto; r. Hideo Sekigawa). S herectvím skončil na začátku 70. let. -mim-

Personne, Fred

FRED PERSONNE (nar. 20. 12. 1932, Auchel, Pas-de-Calais), francouzský herec, zemřel 17. listopadu 2014 ve městě Marmande, Lot-et-Garonne. Byl viděn ve snímcích Pierre a Paul (1969, Pierre et Paul; r. René Allio), Není kouře bez ohně (1973, Il n'y a pas de fumée sans feu; r. André Cayatte), Juliette et Juliette (1974, Juliette a Juliette; r. Rémo Forlani – TV), Monsieur Klein (1976, Pan Klein; r. Joseph Losey – TV), Zvíře (1977, Animal; r. Claude Zidi), Policejní inspektorka (1980, La femme flic; r. Yves Boisset), Sauve qui peut /la vie/ (1980, Zachraň si, kdo můžeš /život/; r. Jean-Luc Godard – TV), L'année prochaine ...si tout va bien (1981, Možná v příštím roce; r. Jean-Loup Hubert – TV), Curse of the Pink Panther (1983, Kletba Růžového pantera; r. Blake Edwards – TV), Riens du tout (1992, Jeden za všechny; r. Cédric Klapisch – TV), Germinal (1993, Germinal; r. Claude Berri) či Bienvenue chez les Ch'tis (2008, Vítejte o Ch'tisů; r. Dany Boon – TV). JR

Losada, Koldo

KOLDO LOSADA (nar. 13. 11. 1960, Getxo, Viscaya, Baskicko), španělský, především televizní herec, který ztělesnil generála Franca ve snímku Stoletý stařík, který vylezl z okna a zmizel (2013, Hundraårigen som klev ut genom fönstret och försvann; r. Felix Herngren), byl zavražděn v baskickém Bilbau 19. listopadu 2014. JR

Nichols, Mike

MIKE NICHOLS (vlastním jménem Mikhail Igor Peschkowsky, nar. 6. 11. 1931, Berlín – zem. 19. 11. 2014, New York, na srdeční zástavu) pocházel z rodiny židovského lékaře ruského původu, která uprchla před Hitlerem do Spojených států. Studoval psychiatrii na Chicagské univerzitě (1950–1953), ale přitahovalo jej herectví. Navštěvoval kurzy Lee Strasberga v newyorském Actors' Studiu a po návratu do Chicaga v polovině 50. let se stal členem tamějšího improvizčního souboru Compass Players (z něhož se později vyvinula známá divadelní sestava Second City). V roce 1957 s Elaine Mayovou ze souboru odešli a vytvořili komediální dvojici. Účinkovali v různých klubech, v rozhlasu i v televizi a po třech letech slavili velký úspěch na Broadwayi se satirickým pořadem An Evening with Mike Nichols and Elaine May, za jehož pozdější nahrávku získali Cenu Grammy (1961). Po jejich rozchodu Nichols přešel k divadelní režii a zanedlouho se stal jedním z nejoceňovanějších broadwayských umělců, především díky novátorským inscenacím soudobých veseloher. Během dlouholeté tvůrčí dráhy získal sedmkrát prestižní divadelní cenu Tony za režii (Bosé nohy v parku, A co láska?/Podivný pár, Apartmá v hotelu Plaza, Vězeň na Druhé avenue, To pravé, muzikál Spamalot, Smrt obchodního cestujícího) a dvakrát za produkci v rámci vlastní společnosti Icarus (muzikál Annie, To pravé). Režiroval i další úspěšné inscenace, na Broadwayi (mimo jiné Lištičky, Strýček Váňa, Ztroskotanci, Komedianti, The Gin Game, Dospělí, Zbytečnosti, Smrt a dívka, Venkovské děvče) i na jiných scénách (Fortel a jak ho získat, Drink před večeří, Čekání na Godota, Racek). Neméně úspěšně si počínal jako filmový režisér. Debut mu umožnili manželé Richard Burton a Elizabeth Taylorová, vynikající protagonisté dramatu Kdo se bojí Virginie Woolfové? (Cena BAFTA za nejlepší film, nominace na Oscara a na Zlatý glóbus za režii). Jeho nejlepším filmovým počinem se stal následující Absolvent (Cena BAFTA za nejlepší film a režii, Oscar, Zlatý glóbus a Cena NYFCC za režii), dokonale souznící s tehdejší dobou, ale i většina jeho dalších děl svou tematikou i zpracováním prošla zkouškou času a zařadila se k trvalému americkému kulturnímu odkazu. Jako přistěhovalec vnímal mnohem ostřeji americkou realitu a vedle společenských mechanismů byly v popředí jeho zájmu především různé podoby partnerských vztahů. Nichols byl ještě třikrát nominován na Oscara, dvakrát za režii (Silkwoodová, Podnikavá dívka) a jednou za produkci (Soumrak dne). Věnoval se rovněž televizní tvorbě. Byl výkonným producentem dramatického seriálu Family (1976–1980, Rodina), za nějž byl nominován na Cenu Emmy, ovšem největší uznání a Emmy za režii i za produkci mu na sklonku kariéry přinesly televizní snímek Vtip a minisérie Andělé v Americe. Tato ocenění ho zařadila do elitní skupiny umělců (například Barbra Streisandová, Mel Brooks), kteří alespoň jednou

získali všechny čtyři hlavní ceny amerického showbyznysu (Oscar, Emmy, Tony, Grammy). Byl také vyznamenán Americkou komediální cenou (1993) za kreativní přispění do veseloherního žánru, Cenou Cechu amerických režisérů (DGA; 2003) a Cenou Amerického filmového institutu (AFI; 2010) za celoživotní dílo. V roce 1988 se jeho čtvrtou manželkou stala známá televizní novinářka Diane Sawyerová. – *Filmografie: (herec; neúplná)* The Red Mill (TV–1958, Červený mlýn; r. Delbert Mann), Journey to the Day (TV–1960, Cesta za úsvitem; r. John Frankenheimer); *(režie, není-li uvedeno jinak)* adaptace divadelní hry Edwarda Albeeho Kdo se bojí Virginie Woolfové (1966, Who's Afraid of Virginia Woolf?), klasická komedie o generačních, citových a morálních konfliktech americké střední vrstvy Absolvent (1967, The Graduate) s Dustinem Hoffmanem a Anne Bancroftovou, kr. f. Teach Me! (1968, Uč mě!; + sc.) se Sandy Dennisovou, přepis protiválečného románu Josepha Hellera Hlava 22 (1970, Catch-22) s Alanem Arkinem, hořká komedie o sexuálních zážitcích dvou přátel od studentských let až do zralého věku Carnal Knowledge (1971, Tělesné vztahy; + prod. – TV) s Jackem Nicholsonem a Arthurem Garfunklem, adaptace fantastického románu Roberta Merlea Až delfín promluví pod názvem Den delfína (1973, The Day of the Dolphin) s Georgem C. Scottem, komedie z 20. let o dvou mužích, kteří chtějí pro peníze zavraždit movitou dědičku, The Fortune (1974, Bohatství; + spol. prod. – TV) s Jackem Nicholsonem a Warrenem Beattyem, záznam broadwayského vystoupení Gildy Radnerové pod názvem Gilda Live (1980, Gilda – TV), drama podle skutečných událostí o dělnici, která se snaží upozornit na porušování bezpečnostních předpisů v továrně na plutonium, Silkwoodová (1983, Silkwood; + spol. prod.) s Meryl Streepovou, komedie podle románu Nory Ephronové, v němž autorka popsala své problematické manželství se známým reportérem Carlem Bernsteinem, Heartburn (1986, Hořkost; + spol. prod. – TV) s Meryl Streepovou a Jackem Nicholsonem, adaptace divadelní komedie Neila Simona Biloxi Blues (1988 – TV) s Matthewem Broderickem, úspěšná komedie o ambiciózní sekretářce Podnikavá dívka (1988, Working Girl) s Melanií Griffithovou, Harrisonem Fordem a Sigourney Weaverovou, přepis autobiografické knihy Carrie Fisherové Pohlednice z Hollywoodu (1990, Postcards from the Edge; + spol. prod.) s Meryl Streepovou a Shirley MacLaineovou, drama úspěšného advokáta, jenž se po těžkém zranění pomalu vrací do života, Myslete na Henryho (1991, Regarding Henry; + spol. prod.) s Harrisonem Fordem, horor Vlk (1994, Wolf) s Jackem Nicholsonem a Michelle Pfeifferovou, remake francouzské veselohry Klec na bláznů o dvou homosexuálech, kteří jsou okolnostmi donuceni tajit svůj vztah, Ptačí klec (1996, The Birdcage; + prod.) s Robinem Williamsem a Nathanem Lanem, adaptace anonymního bestselleru ze zákulisí prezidentských voleb Primary Colors (1998, Barvy moci; + prod. – V) s Johnem Travoltou a Emmou Thompsonovou, komedie o mimozemšťanovi, jenž přiletí na Zemi za účelem spáření, What Planet Are You From? (2000, Za jaké jsi planety?; + spol. prod. – V) s Garrym Shandlingem, adaptace divadelního dramatu Margaret Edsonové o profesorce čelící smrtelnému onemocnění Wit (TV–2001, Vtip; + spol. sc., spol. prod. – TV) s mimořádným výkonem Emmy Thompsonové, mistrovský přepis dvou divadelních her Tonyho Kushnera o společnosti ohrožené epidemií AIDS Angels in America (TV–2003, Andělé v Americe; + spol. prod. – TV) s Alem Pacinem, Meryl Streepovou a Emmou Thompsonovou, filmová verze jevištního dramatu Patricka Marbera Na dotek (2004, Closer; + spol. prod.) s Judem Lawem, Julií Robertsovou, Natalií Portmanovou a Clivem Owenem, skutečný příběh texaského kongresmana Soukromá válka pana Wilsona (2007, Charlie Wilson's War) s Tomem Hanksem; *(podíl na produkci či výkonné produkci, není-li uvedeno jinak)* The Longshot (1986, Riskantní sázka; r. Paul Bartel – V), Soumrak dne (1993, The Remains of the Day; r. James Ivory), The Designated Mourner (1997, Nastávající kající; r. David Hare; + herec), Friends with Kids (2012, Svobodní se závazky; r. Jennifer Westfeldtová – V), dok. Crescendo! The Power of Music (2014, Crescendo! Síla hudby; r. Jamie Bernsteinová).

-mim-

Okura, Johnny

JOHNNY OKURA (vlastním jménem Yoichi Okura, nar. 3. 9. 1952, Kawasaki), japonský rockový hudebník a herec, zemřel 19. listopadu 2014 v Tokiu na zápal plic. Vytvořil výrazné vedlejší

postavy například ve filmech Enrai (1981, Vzdálené hřmění; r. Kichitaro Negishi), Akuma no heya (1982, Ďáblův pokoj; r. Chusei Sone), Merry Christmas, Mr. Lawrence (1982, Veselé Vánoce, pane Lawrence; r. Nagisa Oshima – V), Hawaiian Dream (1987, Havajský sen; r. Toru Kawashima), 3-4 x jugatsu (1990, Říjen, 3:4; r. Takeshi Kitano). -mim-

Graffman, Göran

GÖRAN GRAFFMAN (nar. 12. 2. 1931, Göteborg), švédský herec a režisér, který se zaměřoval na dětskou tvorbu, zemřel 21. listopadu 2014 ve Stockholmu. Natočil mimo jiné televizní seriál podle knihy Gunnel Lindeové Den vita stenen (1973, Bílý kamínek – TV) a zfilmoval knížky Astrid Lindgrenové o příhodách malé školačky v podobě televizního seriálu Madicken (1979, Margyt – TV) a snímků Du är inte klok, Madicken (1979) a Madicken på Junibacken (1980), vysílaných v české televizi pod společným názvem Margyt. Jako herec se například objevil ve filmech För att inte tala om alla dessa kvinnor (1964, A co všechny ty ženy; r. Ingmar Bergman – V), Mannen som blev miljonär (1980, Jak se stát milionářem; r. Mats Arehn – TV) a Rasmus på luffen (1981, Rasmus na cestách; r. Olle Hellbom – TV). -mim-

Ducová, Hélène

HÉLÈNE DUCOVÁ (nar. 22. 3. 1917, Bergerac, Dordogne), francouzská herečka, zemřela v Paříži 23. listopadu 2014. Byla viděna ve filmech Velké manévry (1955, Les grandes manoeuvres; r. René Clair), Snídaně v trávě (1959, Le déjeuner sur l'herbe; r. Jean Renoir), La chasse à l'homme (1964, Honba na muže; r. Édouard Molinaro – TV), Je sais rien, mais je dirait tout (1973, Nevím nic, ale řeknu všechno; r. Pierre Richard – TV), Tanguy (2001; r. Étienne Chatiliez – TV) nebo Laisse tes mains sur mes hanches (2003, Tvoje ruce na mé pŕlce; r. Chantal Laubyová – V). JR

Kosarewicz, Tadeusz

TADEUSZ KOSAREWICZ (nar. 9. 10. 1933 Łukowiec, Svatokřížské vojvodství), přední polský filmový a televizní architekt, který se podílel na snímcích Dvojitý delfín (1966, Jutro Meksyk; r. Aleksander Ścibor-Rylski), Mánie (1973, Opetanie; r. Stanisław Lenartowicz), Pouto z minulosti (1976, Wielki układ; r. Andrzej Jerzy Piotrowski), Roman a Magda (1979, Roman i Magda; r. Sylwester Chęciński), Kung-fu (1979; r. Janusz Kijowski), Yesterday (1985 Radosław Piwowarski) nebo Vlák do Hollywoodu (1987, Pociąg do Hollywood; r. Radosław Piwowarski), zemřel ve Wroclavi 24. listopadu 2014. Získal mimo jiné ceny za nejlepší výpravu na domácích festivalech v Gdyni za tituly Země zaslíbená (1974 Ziemia obiecana; r. Andrzej Wajda) a Cudownie miejsce (1994, Zázračné místo; r. Jan Jakub Kolski) a výroční polské ceny Orel za snímky Farba (1997, Barva; r. Michał Rosa), Zemsta (2002, Pomsta; r. Andrzej Wajda) a Mała Moskwa (2008, Malá Moskva; r. Waldemar Krzystek). JR

Düringerová, Annemarie

ANNEMARIE DÜRINGEROVÁ (nar. 26. 11. 1925, Arlesheim u Basileje), herečka švýcarského původu a dlouholetá členka vídeňského Burgtheateru, zemřela 26. listopadu 2014 v rakouském Badenu. Ztělesnila hlavní nebo výrazné vedlejší postavy mimo jiné ve filmech Gefangene der Liebe (1954, Zajatec lásky; r. Rudolf Jugert), Die Stadt ist voller Geheimnisse (1954, Město je plné tajemství; r. Fritz Kortner), Der 20. Juli (1955, 20. červenec; r. Falk Harnack), Vor Sonnenuntergang (1956, Před západem slunce; r. Gottfried Reinhardt), Nachts, wenn der Teufel kam (1957, Noc, ve které přišel ďábel; r. Robert Siodmak – TV), Horský pilot (1959, S.O.S. – Gletscherpilot; r. Victor Vicas), Der Lügner (1961, Lhář; r. Ladislav Vajda), Krajčárka (1977, La dentellière; r. Claude Goretta), Berlin Alexanderplatz (TV–1980, Berlín, Alexandrovo náměstí; r. Rainer Werner Fassbinder – TV) nebo Touha Veroniky Vossové (1982, Die Sehnsucht der Veronika Voss; r. Rainer Werner Fassbinder). -mim-

Jamesová, P. D.

P. D. JAMESOVÁ (vlastním jménem Phyllis Dorothy James, nar. 3. 8. 1920, Oxford), anglická spisovatelka, jejíž kriminální romány byly vesměs adaptovány jako televizní minisérie, zemřela 27. listopadu 2014 v Oxfordu. Zpracování jejích předloh s oblíbeným detektivem Adamem Dalglieshem *Death of an Expert Witness* (TV–1983, Smrt soudního znalce; r. Herbert Wise – TV), *Shroud for a Nightingale* (TV–1983, Záhady Slavičího domu; r. John Gorrie – TV), *Cover Her Face* (TV–1985, Zahaňte jí tvář; r. John Davies – TV), *The Black Tower* (TV–1985, Černá věž; r. Ronald Wilson – TV), *A Taste for Death* (TV–1988, Pachuť smrti; r. John Davies – TV), *Devices and Desires* (TV–1991, Plány a touhy; r. John Davies – TV), *Unnatural Causes* (TV–1993, Případ bezruké mrtvoly; r. John Davies – TV), *A Mind to Murder* (TV–1995, Případ vražedné mánie; r. Gareth Davies – TV), *Original Sin* (TV–1996, Prvotní hřích; r. Andrew Grieve – TV), *A Certain Justice* (TV–1998, Jistá spravedlnost; r. Ross Devenish – TV), *Death in Holy Orders* (TV–2003, Smrt pod ochranou církve; r. Jonny Campbell – TV), *The Murder Room* (TV–2004, Vraždy v muzeu; r. Diarmuid Lawrence – TV) a známe také filmy podle jejích románů *An Unsuitable Job for a Woman* (1981, Nevhodná práce pro ženu; r. Christopher Petit – TV) a *Potomci lidí* (2006, *Children of Men*; r. Alfonso Cuarón).

-mim-

Mikulski, Stanisław

STANISŁAW MIKULSKI (nar. 1. 5. 1929, Lodž – zem. 27. 11. 2014, Varšava) studoval na Polské vojenské akademii a externě absolvoval obor herectví (1953) na Státní vysoké divadelní škole v Krakově. První angažmá strávil v lublinském Státním divadle Juliusze Osterwy (1952–1964), pak přesídlil do Varšavy, kde vystupoval na tamních scénách: *Teatr Powszechny* (1964–1966), *Teatr Ludowy* (1966–1969), *Teatr Polski* (1969–1983) a *Teatr Narodowy* (1983–1988). Před kamerou debutoval počátkem 50. let vedlejší postavou Franka Mazura ve sportovním dramatu z výcvikového střediska pro bezmotorové létání *První start*. Mužný zjev s ostře řezanou tvářicí z něho učinil často obsazovaného představitele chlapeckých typů, většinou vojáků či odbojářů (*Hodiny naděje*, *Kanály*, *Kdo zrazuje*, *Popely*, *Bílý medvěd*) a policistů (*Dva pánové N*, *Eva chce spát*, *Vrah je v domě*). Stal se dobovým idolem východního bloku díky roli neohroženého dvojitého agenta Stanisława Kolického, který v televizním seriálu *Stawka większa niż życie* (1965–1968, *S nasazením života* – TV/*Kapitán Kloss* – TV) jako kapitán Hans Kloss proniká do nacistické tajné služby. Postavu zestárlého špiona si zahrál i jako svou poslední roli ve snímku z roku 2012 *Hans Kloss*. Sázka větší než smrt. Ve stínu tohoto propagandistického hrdiny zůstaly jeho jiné, daleko zajímavější a životnější postavy. Od počátku 70. let se víc uplatňoval v televizi, hlavně v seriálech: *Podziemny front* (1965, *Podzemní fronta*), *Samochodzik i templariusze* (1971, *Automobil a templáři* – TV), *Polskie drogi* (1976–1977, *Polské cesty*), *Dziewczyna i chłopak* (1977, *Toša a Tomek* – TV), *Życie na gorąco* (1978, *Život bez průtahů*), *07 zgłoś się* (1976–1987, *07 ozvi se*), *Tajemnica Enigmy* (1979, *Tajemství Enigmy*), *Tylko Kaśka* (1980, *Nejen Kaška* – TV), *Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy* (1979–1981, *Nejdelší válka novodobé Evropy*), *3 + jedna* (1982, *Tři a jedna* – TV), *Tsigni pitsisa* (1984, *Přísežné prohlášení*), *Kwestija wyboru* (1985, *Otázka volby*), *Bank nie z tej ziemi* (1993–1994, *Banka není z této země*), *Dom* (1997, *Dům*), *13 posterunek* (1997–1998, *Třinácté stanoviště*), *Čto skazal pokojnik* (1999, *Co řekl nebožtík*), *Samo życie* (2002–2010, *Samotný život*), *Diwersant* (2004, *Diverzant*), *Na dobre i na złe* (2005, *Pro lepší nebo horší*), *Kriminalni* (2005–2008, *Zločinci*), *Klinika samotnych serc* (2005, *Klinika osamělých srdcí*), *Złotopolscy* (2007–2010, *Rodina Zlatopolských*), *Niania* (2008, *Chůva*), *Duch w dom* (2010, *Duch do domu*). V úloze záchranáře Adama se objevil také v česko-polském dobrodružném seriálu *Duhový luk* (1972) a jako otec dívčí hrdinky Jadwigy v dalším koprodukčním sportovním cyklu *Dlouhá bílá stopa* (1982). Byl oddaným komunistou, proto se po vyhlášení výjimečného stavu v roce 1981 nepřipojil k hereckému bojkotu televize. Bouřlivé roky 1988–1990 prožil jako ředitel Polského kulturního a informačního střediska v Moskvě, potom odešel do důchodu a mimo jiné moderoval televizní soutěž *Kolo štěstí* (1995–1998). Kromě několika vítězství v diváckých anketách mu byl udělen Důstojnický kříž Řádu obrození Polska (1975). Pro Československou televizi natočila režisérka Jiřina Pokorná

jeho medailon Jak ho neznáte (TV–1972). Byl třikrát ženatý. – *Filmografie*: První start (1950, Pierwszy start; r. Leonard Buczkowski), Hodiny naděje (1955, Godziny nadziei; r. Jan Rybkowski), Kanály (1956, Kanał; r. Andrzej Wajda), Kdo zrazuje (1956, Cień; r. Jerzy Kawalerowicz), Eva chce spát (1957, Ewa chce spać; r. Tadeusz Chmielewski), Ortel (1958, Zamach; r. Jerzy Passendorfer), Sygnały (1959, Signály; r. Jerzy Passendorfer), Bílý medvěd (1959, Biały niedźwiedź; r. Jerzy Zarzycki), Historia współczesna (1960, Událost z dnešních dnů; r. Wanda Jakubowska), Návštěva ze snů (1960, Odwiedziny prezydenta; r. Jan Batory), Dva pánové N (1961, Dwaj panowie „N“; r. Tadeusz Chmielewski), Skapani w ogniu (1963, Zakalení ohněm; r. Jerzy Passendorfer), Ostatní kurs (1963, Ostatni kurs; r. Jan Batory), Yokmok (1963; r. Stanisław Możdżeński), Spotkanie ze szpiegiem (1964, Setkání se špiónem; r. Jan Batory – TV), Barwy walki (1964, Barvy boje; r. Jerzy Passendorfer), Popely (1965, Popioły; r. Andrzej Wajda), epizoda Na melinę (1965, Na lupu; r. Stanisław Różewicz) z televizního cyklu Dzień ostatni, dzień pierwszy (Den poslední, den první), Powrót na ziemię (1966, Zpátky na zemi; r. Stanisław Jędryka), Kolumbowie (TV–1966, Kolumbové; r. Adam Hanuszkiewicz), Bicz boży (1966, Bič boží; r. Maria Kaniewská), Ostatni świadek (1969, Ostatni svědek; r. Jan Batory – TV), Konsul Bernick (TV–1969; r. Jan Bratkowski), Pogoń za Adamem (1970, Honba za Adamem; r. Jerzy Zarzycki), Vrah je v domě (1970, A gyilkos a házbán van; r. Róbert Bán), Czarny notes (TV–1971, Černý notes; r. Kazimierz Korkozowicz), Bądźcie świadkami obrony (TV–1971, Buďte svědky obhajoby; r. August Kowalczyk), Mánie (1972, Opętanie; r. Stanisław Lenartowicz), Fatalna kobieta (TV–1972, Osudová žena; r. Anna Minkiewiczová), Dziewczyny do wzięcia (TV–1972, Děvčata k mání; r. Janusz Kondratiuk), Večer koncem listopada (TV–1972; r. Jiřina Pokorná), Wszyscy moi synowie (TV–1973, Všichni moji synové; r. Jan Kulczyński), Zaczarowane podwórko (1974, Začarováný dvorek; r. Maria Kaniewská), Jego dwie żony (TV–1974, Jeho dvě ženy; r. Stanisław Zaczyk), Tragedia optymistyczna (TV–1975, Optimistická tragédie; r. August Kowalczyk), Stary, głupi i anioł (TV–1976, Starý, hloupý a anděl; r. August Kowalczyk), Vojáci svobody I., II. (1977, Soldaty svobody; r. Jurij Ozerov), Sekret Enigmy (1979, Tajemství Enigmy; r. Roman Wionczek), Mieszkanie do wynajęcia (TV–1979, Byt k pronájmu; r. Tadeusz Aleksandrowicz), Maskot (1980, Miś; r. Stanisław Bareja), Każdemu co mu się należy do mafii (TV–1980, Každému, kdo patří k mafii; r. Juliusz Janicki), Dziewczyna i chłopak (1980, Kluk nebo holka?; r. Stanisław Loth – TV), Sonata widm (TV–1983, Sonáta přišer; r. Lech Komarnicki), Magiczne ognie (1983, Magické ohně; r. Janusz Kidawa), Katastrofa w Gibraltarze (1983, Katastrofa v Gibraltaru; r. Bohdan Poręba), Evropský příběh (1984, Jevropejskaja istorija; r. Igor Gostěv), Jałta 45 (TV–1985, Jałta 1945; r. Roman Wionczek), Historia (TV–1998, Historie; r. Horst Leszczuk), Córa marnotrawna (2001, Marnotratná dcera; r. Andrzej Kondratiuk), Kryminalni. Misja Śląska (2006, Zločinci. Slezská mise; r. Maciej Pieprzyc), Hans Kloss. Stawka większa niż śmierć (2012, Hans Kloss. Sázka větší než smrt; r. Patryk Vega). -fik-

Yablans, Frank

FRANK YABLANS (nar. 27. 8. 1935, Brooklyn, New York), americký filmový a televizní producent a scenárista, který byl v období 1971–1975 prezidentem Paramount Pictures, zemřel v Los Angeles 27. listopadu 2014. Podílel se například na vzniku snímků Stříbrný blesk (1976, Silver Streak; r. Arthur Hiller), The Other Side of Midnight (1977, Druhá strana půlnoci; r. Charles Jarrott – V), The Fury (1978, Zuřivost; r. Brian De Palma – V), North Dallas Forty (1979; r. Ted Kotcheff; + spol. sc.), Mommie Dearest (1981, Drahá maminko; r. Frank Perry; + spol. sc. – TV), za nějž dostal dvě Zlaté maliny, Monsignor (1982; r. Frank Perry – TV), Soudcova noc (1983, The Star Chamber; r. Peter Hyams), Kongo (1995, Congo; r. Frank Marshall) nebo A Dog of Flanders (1998, Flanderský pes; r. Kevin Brodie – TV). Jeho starší bratr Irwin Yablans pracoval jako nezávislý producent. JR

Bolaños, Roberto Gómez

ROBERTO GÓMEZ BOLAÑOS (nar. 21. 2. 1929, Ciudad de México), mexický scenárista, herec a producent, zemřel 28. listopadu 2014 v Cancúnu, Quintana Roo, Mexiko. Psal scénáře

zejména ke komediím, westernům, hudebním, dobrodružným a kriminálním snímkům. Režiroval například komediální western Charrito (1984; + sc., herec), v němž také vytvořil titulní postavu.

-jš-

Lee, Danny

DANNY LEE (vlastním jménem Daniel West Lee, nar. 9. 7. 1919, Wisconsin), americký specialista na zvláštní efekty, jenž pracoval převážně u Studia Walta Disneye a měl Oscara za kombinovaný muzikál Bedknobs and Broomsticks (1971, Létající postele a košťata; r. Robert Stevenson) a nominaci za sci-fi The Black Hole (1979, Černá díra; r. Gary Nelson – TV), zemřel 28. listopadu 2014 v arizonském Prescottu. Podílel se také na filmech Swiss Family Robinson (1960, Švýcarský Robinson; r. Ken Annakin – TV), To je ale bláznivý svět (1963, It's a Mad Mad Mad Mad World; r. Stanley Kramer), Velké závody (1965, The Great Race; r. Blake Edwards), What Did You Do in the War, Daddy? (1966, Co jsi dělal za války, tati?; r. Blake Edwards – TV), Bonnie a Clyde (1967, Bonnie and Clyde; r. Arthur Penn), The Secret of Santa Vittoria (1969, Tajemství Santa Vittorie; r. Stanley Kramer – TV), The Shaggy D. A. (1976, Chundelatý pes znovu zasahuje; r. Robert Stevenson – TV), Freaky Friday (1976, Podivný pátek; r. Gary Nelson – TV), The Cat from Outer Space (1978, Jake, kocour z vesmíru; r. Norman Tokar – TV), The Watcher in the Woods (1980, Lesní duch; r. John Hough – TV) a The Last Flight of Noah's Ark (1980, Poslední let Noemovy archy; r. Charles Jarrott – TV).

-mim-

Sugawara, Bunta

BUNTA SUGAWARA (nar. 16. 8. 1933, Sendai, prefektura Mijagi), oblíbený japonský herec, který se stal hvězdou gangsterských snímků 70. let, zejména ambiciózní pentalogie Jingi naki tatakai (1973–1974, Bitvy beze cti a lidskosti; r. Kinji Fukasaku), podlehl 28. listopadu 2014 v Tokiu rakovině jater. Z jeho mimořádně bohaté filmografie lze připomenout ještě tituly Shito no densetsu (1960, Legenda o souboji na smrt; r. Keisuke Kinoshita), Shamisen to otobai (1961, Šamisen a motocykl; r. Masahiro Shinoda), Koge (1964, Voňavý květ; r. Keisuke Kinoshita), Saigo no tokkotai (1970, Poslední kamikaze; r. Junya Sato – V), Gendai yakuza: hito-kiri yota (1972, Moderní jakuza: Zabiják mimo zákon; r. Kinji Fukasaku), Taiyo wo nusunda otoko (1979, Muž, který ukradl slunce; r. Kazuhiko Hasegawa), Rokumeikan (1986, Palác; r. Kon Ichikawa), Eiga joyu (1987, Filmová herečka; r. Kon Ichikawa), Kizu darake no tenshi (1997, Zjizvení andělé; r. Junji Sakamoto).

-mim-

Lynch, Gus

GUS LYNCH (nar. 2. 10. 1972), americký komik, zemřel 1. prosince 2014 na zástavu srdce po pádu na dovolené v mexické archeologické oblasti Coba, Quintana Roo. Menší role měl ve filmech MVP: Most Valuable Primate (2001, VIP: Velmi inteligentní primát; r. Robert Vince – V), Pekelná ženská (2001, Saving Silverman; r. Dennis Dugan), Halloween: Zmrtvýchvstání (2002, Halloween: Resurrection; r. Rick Rosenthal), Jsem agent (2002, I Spy; r. Betty Thomasová), A Guy Thing (2002, Mužská záležitost; r. Chris Koch – V), Willard (2003, Krysař Willard; r. Glen Morgan – V) nebo North Country (2005, Její případ; r. Niki Caroová – V).

JR

Fisher, Gerry

GERRY FISHER (vlastním jménem Gerald Fisher, nar. 23. 6. 1926, Londýn – zem. 2. 12. 2014, Londýn, na následky pádu) pracoval jako absolvent technické školy v projekční kanceláři Kodaku, v letecké továrně De Havilland a koncem války sloužil u námořnictva. Po demobilizaci nastoupil jako klapka a postupně získával zkušenosti jako asistent, ostříč a konečně operátor u řady kameramanů (mimo jiné Robert Krasker, Ted Scaife, Jack Hildyard). K samotné práci ho vyzval režisér Joseph Losey, s nímž natočil osm filmů, například vítězný snímek z Cannes, milostný příběh podle románu L. P. Hartleyho Posel (nominace na Cenu BAFTA) a drama z válečné Paříže Pan Klein (nominace na Césara). Za kameru válečného filmu Stíhači na start! byl nominován na Ceny BAFTA a BSC. Pracoval s evropskými i americkými tvůrci a proslul především schopností vizuálně zachytit náladu příběhu a postihnout dobovou atmosféru. Za

své dílo obdržel francouzský Řád umění a literatury (1997) a Cenu Britské společnosti kameramanů (BSC; 2008). Od roku 1951 měl za manželku Jean Hawkinsovou, jež zemřela týden před ním a s níž měl společný pohřeb. Jejich syn Cary Fisher pokračoval v otcově profesi. – *Filmografie: (kamera, není-li uvedeno jinak)* Nehoda (1967, Accident; r. Joseph Losey), The Mikado (1967; r. Stuart Burge), Sebastian (1967; r. David Greene – TV), Interlude (1968, Mezihra; r. Kevin Billington), Amsterdam Affair (1968, Amsterdamská aféra; r. Gerry O'Hara), Tajný obřad (1968, Secret Ceremony; r. Joseph Losey), The Sea Gull (1968, Racek; r. Sidney Lumet), Hamlet (1969; r. Tony Richardson), All the Right Noises (1969, Všechny ty správné zvuky; r. Gerry O'Hara), Ned Kelly (1970; r. Tony Richardson – TV), Macho Callahan (1970; r. Bernard Kowalski – V), Posel (1970, The Go-Between; r. Joseph Losey), Malpertuis (1971; r. Harry Kümel), Blind Terror (1971, Slepá hrůza; r. Richard Fleischer – TV), Man in the Wilderness (1971, Muž v divočině; r. Richard C. Sarafian – TV), The Offence (1972, Urážka; r. Sidney Lumet – TV), The Amazing Mr. Blunden (1972, Podivuhodný pan Blunden; r. Lionel Jeffries – TV), Bequest to the Nation (1973, Odkaz národu; r. James Cellan Jones), Nora (1973, A Doll's House; r. Joseph Losey), Catholics (TV–1973, Katolíci; r. Jack Gold – TV), Butley (1973; r. Harold Pinter – TV), S*P*Y*S (1974; r. Irvin Kershner), Ohrožení Britannicu (1974, Juggernaut; r. Richard Lester), Brannigan (1975; r. Douglas Hickox – TV), The Romantic Englishwoman (1975, Romantická Angličanka; r. Joseph Losey – TV), The Adventure of Sherlock Holmes' Smarter Brother (1975, Dobrodružství mladšího a chytřejšího bratra Sherlocka Holmese; r. Gene Wilder – TV), Dogpound Shuffle (1975, Psí kusy; r. Jeffrey Bloom), Monsieur Klein (1976, Pan Klein; r. Joseph Losey – TV), Stíhači na start! (1976, Aces High; r. Jack Gold), Ostrov doktora Moreaua (1977, The Island of Dr. Moreau; r. Don Taylor), Dvojčata (1977, The Last Remake of Beau Geste; r. Marty Feldman), Les routes du sud (1978, Cesty na jih; r. Joseph Losey – TV), Fedora (1978, Fedora; r. Billy Wilder), Wise Blood (1979, Moudrá krev; r. John Huston), Don Giovanni (1979; r. Joseph Losey – V), The Ninth Configuration (1979, Devátá konfigurace; r. William Peter Blatty), Rends-moi la clé! (1981, Vrať mi klíč!; r. Gérard Pirès), Victory (1981, Vítězství; r. John Huston – V), Wolfen (1981, Vlci; r. Michael Wadleigh – V), Un matin rouge (1982, Rudé jitro; r. Jean-Jacques Aulblanc), Better Late Than Never (1982, Lépe pozdě než nikdy; r. Bryan Forbes; dod. záběry), Lovesick (1983, Nemocný láskou; r. Marshall Brickman – TV), Yellowbeard (1983, Žlutovous; r. Mel Damski – V), Les mots pour le dire (1983, Slova, která se mají říct; r. José Pinheiro), Samson and Delilah (TV–1984, Samson a Dalila; r. Lee Philips), The Holcroft Covenant (1985, Holcroftův pakt; r. John Frankenheimer – TV), Highlander (1986; r. Russell Mulcahy – V), Man on Fire (1987, Muž v palbě; r. Elie Chouraqui – TV), Running On Empty (1988, Čas zastavit se; r. Sidney Lumet – TV), Dead Bang (1989, Smrtící rána; r. John Frankenheimer – V), Black Rainbow (1989, Černá duha; r. Mike Hodges – V), The Fourth War (1990, Čtvrtá válka; r. John Frankenheimer – TV), The Exorcist III (1990, Vymítač ďábla III; r. William Peter Blatty – TV), Company Business (1990, Společná hra; r. Nicholas Meyer – V), Půlnoční podraz (1992, Diggstown; r. Michael Ritchie), The Positively True Adventures of the Alleged Texas Cheerleader-Murdering Mom (TV–1993, Nepochybně pravdivá dobrodružství údajné texaské vražedkyně; r. Michael Ritchie – TV), Dandelion Dead (TV–1994, Smrt pampeliškám; r. Mike Hodges – TV), Cops and Robbers (1994, Poldové a zloději; r. Michael Ritchie – V), When Saturday Comes (1995, Až přijde sobota; r. Maria Gieseová; spol. kam. – TV), K (1997; r. Alexandre Arcady – TV), Furia (2000; r. Alexandre Aja). -mim-

Truman, Jeff

JEFF TRUMAN (nar. 4. 11. 1957), australský herec a televizní scenárista, zemřel 2. prosince 2014 v Sydney na krvácení do mozku. Hrál mimo jiné ve snímcích Flirting (1990, Flirtování; r. John Duigan – V), Spotswood (1991; r. Mark Joffe – TV), Race the Sun (1996, Sluneční šíp; r. Charles T. Kanganis – V), Tichý Američan (2002, The Quiet American; r. Phillip Noyce), The Nugget (2002, Nugget; r. Bill Bennett – TV) nebo Superman se vrací (2006, Superman Returns; r. Bryan Singer).

JR

Leñero, Vicente

VICENTE LEÑERO (vlastním jménem Vicente Leñero Otero, nar. 9. 6. 1933, Guadalajara, Jalisco), mexický scenárista, který ovšem více působil v oblasti literatury a divadla jako publicista, spisovatel a dramatik, zemřel 3. prosince 2014 v Ciudad de México na rakovinu plic. Některé jeho scénáře byly publikovány knižně. Získal mimo jiné dvakrát scenáristickou cenu na Mezinárodním filmovém festivalu v Havaně (Alej zázraků a Zločin pana Amara) a čtyřikrát výroční filmovou cenu Ariel (Mariano, Mariano, Alej zázraků, Herodesův zákon a Zločin pátera Amara) a v rámci Arielů též Cenu Salvadora Toscana za celoživotní dílo (2008). Také za svou literární tvorbu obdržel několik prestižních mexických ocenění. Z jeho filmového díla lze připomenout tituly Mariana, Mariana (1987, Mariano, Mariano; r. Alberto Isaac; spol. sc.), Miroslava (1993; r. Alejandro Pelayo; sc.), El callejón de los milagros (1995, Ulička zázraků; r. Jorge Fons; sc. – TV), La ley de Herodes (1999, Herodesův zákon; r. Luis Estrada; spol. sc.), La habitación azul (2002, Modrá ložnice; r. Walter Doehner), Zločin pátera Amara (2002, El crimen de padre Amaro; r. Carlos Carrera; sc.) a Fuera del cielo (2006, Tam, kde končí nebe; r. Javier Fox Patrón; spol. sc. – TV).

-jš-

Questi, Giulio

GIULIO QUESTI (nar. 18. 3. 1924, Bergamo, Lombardie), italský režisér, scenárista, herec, filmový publicista a spisovatel zemřel 3. prosince 2014 v Římě. Od druhé poloviny 40. let natáčel krátké dokumenty, v nichž často vycházel z neorealismu. Z jeho filmografie lze připomenout surrealistický westernem Se sei vivo, spara! (1967, Jestli jsi živý, střílejl!; + spol. sc., prod.), existenciální thriller o záhadných vraždách na kuřecí farmě La morte ha fatto l'uovo (1968, Smrt snesla vejce; + spol. sc.) a mysteriózní drama o spiritualistických seancích v Milánu Arcana (1972, Záhadná; + spol. sc.). Jako herec se objevil ve filmech Sladký život (1960, La dolce vita; r. Federico Fellini) a Dámy a pánové (1965, Signore & signori; r. Pietro Germi; herec).

-jš-

De Sica, Manuel

MANUEL DE SICA (nar. 24. 2. 1949, Řím), italský skladatel, zemřel 5. prosince 2014 v Římě na infarkt. Studoval hru na piano, hudební kompozici a hudební teorii na Konzervatoři Sv. Cecílie v Římě. Pro film začal komponovat v roce 1968, kdy ho angažoval jeho otec Vittorio De Sica, s nímž pravidelně spolupracoval až do jeho smrti v roce 1974. Od počátku 90. let psal mimo jiné hudbu také ke snímkům svého bratra Christiana De Sicy a skládal i pro televizi a divadlo. Je autorem rozsáhlé symfonické, experimentální a avantgardní hudby. Působil jako pedagog. Byl prezidentem Asociace přátel Vittoria De Sicy, která se zabývá restaurováním filmů a kulturní propagací tvorby otce. Získal Donatellova Davida za hudbu ke snímku Celuloid a v roce 2004 obdržel od italského prezidenta Řád komandéra za zásluhy o Italskou republiku. – *Filmografie: (výběr; hudba, není-li uvedeno jinak)* Amanti (1968, Místo pro lásku; r. Vittorio De Sica – TV), epizoda Lev (Il leone; r. Vittorio De Sica) z povídkového filmu On a ona (1970, Le coppie), Il giardino dei Finzi Contini (1970, Zahrada Finzi Continiů; r. Vittorio De Sica – TV), Cose di Cosa Nostra (1971, Věc – Cosa Nostra; r. Stefano Vanzina – TV), Alfréde, Alfréde (1972, Alfredo, Alfredo; r. Pietro Germi; píseň), Krátká dovolená (1973, Una breve vacanza; r. Vittorio De Sica), Il viaggio (1974, Cesta; r. Vittorio De Sica – TV), Folies bourgeoises (1976, Měšťácká bláznovství; r. Claude Chabrol), Caro papà (1979, Drahý otče; r. Dino Risi – TV), Sono fotogenico (1980, Jsem fotogenický; r. Dino Risi – V), Cuore (TV–1984, Srdce; r. Luigi Comencini – TV), Lui è peggio di me (1985, Jeden horší než druhý; r. Enrico Oldoini – V), Se un giorno busserai alla mia porta (TV–1986, Jednoho dne zaklepeš u mých dveří; r. Luigi Perelli – TV), Belli freschi (1987, Dva v sukních; r. Enrico Oldoini – V), Bye Bye Baby (1988, Bye bye, Baby – Mám toho dost; r. Enrico Oldoini – TV), Zloději mýdla (1989, Ladri di saponette; r. Maurizio Nichetti), Volere volare (1991, Touha létat; r. Maurizio Nichetti, Guido Manuli – TV), Naked Tango (1991, Nahé tango; r. Leonard Schrader – TV), Ricky a Barabbas (1992, Ricky & Barabba; r. Christian De Sica), Dellamorte Dellamore (1994; r. Michele Soavi), Celluloide (1995, Celuloid; r. Carlo Lizzani), Nuda, proprietà vendesi (TV–1997, Obchod

století; r. Enrico Oldoini – TV), Un bugiardo in paradiso (1998, Podvodník v ráji; r. Enrico Oldoini – TV), La crociera (TV–2001, Vlny pokušení; r. Enrico Oldoini – TV), Maria José, l'ultima regina (TV–2002, Maria José – Poslední královna; r. Carlo Lizzani – TV). -jš-

Poloka, Gennadij

GENNADIJ POLOKA (nar. 15. 7. 1930, Kujbyšev, dnes Samara, Rusko) ruský režisér a scenárista, z jehož díla se v české distribuci hrál jen snímek Republika Škid (1966, Republika Škid) a jenž se mimo jiné objevil ve filmu Případ z dávno minulých let (1972, Děla davno minuvších dněj...; r. Vladimir Šreděl), zemřel v Moskvě 5. prosince 2014. JR

Mambor, Renato

RENATO MAMBOR (nar. 4. 12. 1936, Řím), italský avantgardní výtvarník, autor filmových plakátů, fotograf a filmový herec, zemřel 6. prosince 2014 v Říme. Byl považován za spoluzakladatele takzvané konceptuální neofigurace a vystavoval i v Praze. Objevil se mimo jiné ve filmech Sladký život (1960, La dolce vita; r. Federico Fellini), Il rossetto (1960, Rtěnka; r. Damiano Damiani – TV), Il gobbo (1960, Hrbáč; r. Carlo Lizzani – TV), Il mantenuto (1961, Vydržovaný; r. Ugo Tognazzi – TV), Laura nuda (1961, Nahá Laura; r. Nicolò Ferrari) nebo La bellezza d'Ippolita (1962, Hyppolitina krása; r. Giancarlo Zagni – TV), Jmenuji se Pecos (1966, Il mio nome è Pecos / Due once di piombo; r. Maurizio Lucidi). -jš-

Saito, Takao

TAKAO SAITO (nar. 5. 3. 1929, Kjóto), japonský kameraman, který byl dvorním spolupracovníkem Akiry Kurosawy na filmech Odvážní mužové (1962, Sanjuro), Nebe a peklo (1963, Tengoku to jigoku), Rudovous (1965, Akahige), Dodes'ka-den (1970, Dodesuka-den), Kagemuša (1980, Kagemusha), Sny Akiry Kurosawy (1990, Dreams), Hachi-gatsu no kyoshiyoku (1990, Srpnová rapsodie – TV) a měl Cenu NSFC a oscarovou nominaci za jeho dílo Ran (1985, Ran), zemřel 6. prosince 2014 na rakovinu lymfatických uzlin ve městě Zama v prefektuře Kanagawa na ostrově Honšú. JR

Glössová, Ruth

RUTH GLÖSSOVÁ (nar. 2. 8. 1928, Drážďany, Sasko), německá herečka, která byla mimo jiné viděna ve snímcích Der Tunnel (2001 Tunel; r. Roland Suso Richter – TV) a Stella und der Stern des Orients (2008, Stella a hvězda Orientu; r. Erna Schmidtová – TV), zemřela v Berlíně 7. prosince 2014. JR

Rouse, Eddie

EDDIE ROUSE (nar. 1954, Filadelfie, Pensylvánie), afroamerický charakterní herec, zemřel 7. prosince 2014 na selhání jater v Los Angeles. Objevil se například ve snímcích George Washington (2000; r. David Gordon Green), Juwana Mann (2002, Já, vona je chlap; r. Jesse Vaughan – V), All the Real Girls (2002, Všechny opravdové holky; r. David Gordon Green), 23 (2007; The Number 23; r. Joel Schumacher), Americký gangster (2007, American Gangster; r. Ridley Scott), Pineapple Express (2008, Travička zelená; r. David Gordon Green – V), Observe and Report (2009, Zevlovat a prudit; r. Jody Hill – V), Pandorum (2009, Symptom Pandorum; r. Christian Alvart – V), The Sitter (2011, Spratci na zabít; r. David Gordon Green – TV) nebo Being Flynn (2011, V tátově stínu; r. Paul Weitz – V). JR

Laskowski, Jan

JAN LASKOWSKI (nar. 10. 2. 1928, Piotrowice, Wilenské vojvodství, dnes Litva), polský kameraman, scenárista a režisér, zemřel ve Varšavě 8. prosince 2014. Snímal díla Vlak (1959, Pociąg; r. Jerzy Kawalerowicz), Lenin v Polsku (1966, Lenin v Polše; r. Sergej Jutkevič), Bariéra (1966, Bariera; r. Jerzy Skolimowski), Jovita (1967, Jowita; r. Janusz Morgenstern), Hra (1969, Gra; r. Jerzy Kawalerowicz), Sonda (1970, Dziura w ziemi; r. Andrzej Kondratiuk), Hledaný – hledaná (1973, Poszukiwany – poszukiwana; r. Stanisław Bareja), Vzlétí vysoko (1974,

Pójdiesz ponad sadem; r. Waldemar Podgórski), Ohně dosud hoří (1976, Ognie są jeszcze żywe; r. Nobito Abe) nebo Haló Kozí bradko! (1978, Hallo Szpicbródka, czyli Ostatni występ króla kasiarzy; r. Janusz Rzeszewski, Mieczysław Jahoda). Byl bratrem herečky Ireny Laskowské (1925–2019) a vedoucího produkce Jerzyho Laskowského (1930–1989). JR

Ardisson, Giorgio

GIORGIO ARDISSON (13. 12. 1931, Turín, Piemont), italský filmový herec, zemřel 11. prosince 2014 v Římě. Vystupoval zejména v žánrových titulech (spaghetti westernech, mytologických a špionážních filmech), ale hrál i ve snímcích Giulietta a duchové (1965, Giulietta degli spiriti; r. Federico Fellini), Die Weibchen (1970, Ženušky; r. Zbyněk Brynych) či Amok (1982, Amok; r. Suhejl Ben Barka). Často vystupoval pod anglickým pseudonymem George Ardisson. -jš-

Adams, Tom

TOM ADAMS (nar. 9. 3. 1938, Londýn), anglický herec, který ztělesnil hlavní úlohu neohroženého agenta v bondovské parodii Licensed to Kill (1965, Povolení zabíjet; r. Lindsay Shonteff) a který se objevil mimo jiné ve snímcích The Great Escape (1963, Velký útěk; r. John Sturges – V), The Fighting Prince of Donegal (1966, Statečný princ donegalský; r. Michael O’Herlihy – TV), Fathom (1967, Fathom; r. Leslie H. Martinson) nebo Von Richthofen and Brown (1971, Von Richthofen a Brown; r. Roger Corman – TV), zemřel 11. prosince 2014 na rakovinu ve městě Slough, Berkshire. JR

Fiorentini, Sergio

SERGIO FIORENTINI (nar. 29. 7. 1934, Řím), italský divadelní, filmový a televizní herec, zemřel 11. prosince 2014 v Římě. Mohl být viděn ve filmech Skalpel v rukou bílé mafie (1973, Bisturi, la mafia bianca; r. Luigi Zampa) a Železný šéf (1977, Il prefetto di ferro; r. Pasquale Squitieri) nebo v televizním filmu O Janovi a jeho podivuhodném příteli (TV–1990, Vandronik; r. Ludvík Ráža). -jš-

Colman, Booth

BOOTH COLMAN (nar. 8. 3. 1923, Portland, Oregon), americký herec, zemřel v Los Angeles 15. prosince 2014. Menší role si měl například v titulech The Big Sky (1952, Vysoké nebe; r. Howard Hawks – TV), Julius Caesar (1953; r. Joseph L. Mankiewicz – TV), The Silver Chalice (1954, Stříbrný kalich; r. Victor Saville – TV), The Comancheros (1961; r. Michael Curtiz – TV), Obhájce (1969, The Lawyer; r. Sidney J. Furie), Norma Rae (1979; r. Martin Ritt – TV), Muž, který nebyl (2001, The Man Who Wasn’t There; r. Joel a Ethan Coenovi) nebo Nesnesitelná krutost (2003, Intolerable Cruelty; r. Joel a Ethan Coenovi). JR

Kjellson, Ingvar

INGVAR KJELLSON (vlastním jménem Anders Ingvar Kjell, nar. 20. 5. 1923, Kärna, Östergötland), přední švédský herec, zemřel na zápal plic 18. prosince 2014 ve městě Djursholm, kraj Stockholm. Byla viděna ve snímcích Rozbouřené moře (1951, Bärande hav; r. Arne Mattsson), Píseň o červeném květu (1956, Sängen om den eldröda blomman; r. Gustaf Molander), Krátké léto (1962, Kort är sommaren; r. Bjarne Henning-Jensen), Mladé ženy (1968, Flickorna; r. Mai Zetterlingová), Hanba (1968, Skammen; r. Ingmar Bergman), Knihkupec, který se přestal koupat (1969, Bokhandlaren som slutade bada; r. Jarl Kulle), Let Orla (1982, Ingenjör Andréas luftfärd; r. Jan Troell) nebo Zorn (1994; r. Gunnar Hellström – TV). JR

Lisiová, Virna

VIRNA LISIOVÁ (vlastním jménem Virna Lisa Picialisi, nar. 8. 11. 1936, Ancona, Marche – zem. 18. 12. 2014, Řím, na rakovinu plic) pocházela z rodiny syrského obchodníka s mramorovou dlažbou. Nedokončila studia práv na univerzitě v Římě a začala studovat hru na klavír na římské konzervatoři. Rodinný přítel, zpěvák a herec Giacomo Rondinella, ji

představil filmovému producentovi a scenáristovi Antoniu Ferrignovi, který ji v roce 1953 angažoval do hudebního snímku ...a Neapol zpívá!. V druhé polovině 50. let vzbudila pozornost producentů i režisérů rolí nezaměstnané manekýnky ve společenském dramatu Žena, o které se mluví, jež uvedla i na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech 1957. Počátkem 60. let začala pravidelně účinkovat ve francouzských filmech a v polovině tohoto období získala práci i v Hollywoodu. Zejména v 60. a v první polovině 70. let se zařadila mezi divy italské kinematografie a představovala také národní sexuální symbol. Vedle komediálních, melodramatických a kostýmních rolí ztělesňovala i postavy emancipovaných žen v psychologických a sociálních dramatech předních domácích i zahraničních režisérů. Objevila se též v televizních seriálech Il bello delle donne (2002, Krasavec žen), Caterina e le sue figlie (2005; 2007; 2010, Caterina a její dcery), L'onore e il rispetto (TV–2006, Otázka respektu – TV), Fidati di me (TV–2008, Musíš mi věřit; r. Gianni Lepre – TV), Il sangue e la rosa (TV–2008, Trny lásky – TV), La donna che ritorna (TV–2011, Žena, která se vrací; r. Gianni Lepre – TV), Bacio le mani: Palermo – New York 1958 (TV–2013, Ruce líbáme: Palermo – New York 1958; r. Eros Puglielli) a Madre, aiutami (TV–2014, Mami, pomoz mi; r. Gianni Lepre). Dvakrát obdržela Donatellova Davida za herecký výkon (Cikáda, Příchuť moře) a dále Zvláštního Davida v roce 1996 a později i Davida za celoživotní tvorbu (2009). Na Mezinárodním filmovém festivalu v Benátkách 2009 obdržela prestižní Cenu Pietra Bianchiho. Za roli v Královně Margot získala cenu na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes a Césara za vedlejší ženskou roli a kromě toho získala i šest výročních ocenění Italského syndikátu filmových novinářů za hlavní či vedlejší role (Mimo dobro a zlo, Příchuť moře, Veselé Vánoce... šťastný Nový rok, Královna Margot, Jdi, kam tě vede srdce, Nejkrásnější den mého života). V roce 1995 jí prezident udělil Řád za zásluhy o italskou republiku. – *Filmografie: (herečka, není-li uvedeno jinak)* ...e Napoli canta! (1953, ...a Neapol zpívá!; r. Armando Grottini), povídka La patente (Osvědčení; r. Luigi Zampa) z filmu Questa è la vita (1954, Takový je život), Desiderio è sole (1954, Touha je slunce; r. Giorgio Pastina), Violenza sul lago (1954, Násilí na jezeře; r. Leonardo Cortese), Lettera napoletana (1954, Neapolský dopis; r. Giorgio Pastina), La corda d'acciaio (1954, Ocelové lano; r. Carlo Borghesio), Piccola santa (1954, Malá světice; r. Roberto Bianchi Montero), Il cardinale Lambertini (1954, Kardinál Lambertini; r. Giorgio Pastina), Il vetturale del Moncenisio (1954, Pověz mi z Moncenisia; r. Guido Brignone), Addio Napoli! (1955, Sbohem, Neapoli!; r. Roberto Bianchi Montero), Luna nova (1955, Nová luna; r. Luigi Capuano), Ripudiata (1955, Vypuzená; r. Giorgio Walter Chili), La rossa (1955, Rudá; r. Luigi Capuano), Husaři (1955, Les hussards; r. Alex Joffé), Lo scapolo (1955, Mládenec; r. Antonio Pietrangeli), Vendicata! (1956, Pomstěná!; r. Giuseppe Vari), Le diciottenni (1956, Osmnáctileté; r. Mario Mattoli), Žena, o které se mluví (1956, La donna del giorno; r. Francesco Maselli), Il conte di Matera/Il tiranno (1957, Hrabě z Matery; r. Luigi Capuano), Orgoglio e pregiudizio (TV–1957, Láska a předsudek; r. Daniele D'Anza), Totò, Peppino e le fanatiche (1958, Totò, Peppino a fanatičky; r. Mario Mattoli), La cara ombra (TV–1958, Drahý stín; r. Daniele D'Anza), Leocadia (TV–1958; r. Mario Ferrero), Vite perdute (1959, Ztracené životy; r. Adelchi Bianchi, Roberto Mauri), Il padrone delle ferriere (1959, Majitel hutí; r. Anton Giulio Majano), Il mondo dei miracoli (1959, Svět zázraků; r. Luigi Capuano – TV), Caterina Sforza, la leonessa di Romagna (1959, Caterina Sforzová, Ivce z Romagni; r. Giorgio Walter Chili), I masnadieri (TV–1959, Lupiči; r. Anton Giulio Majano), Ottocento (TV–1959, Devatenácté století; r. Anton Giulio Majano), Un militare e mezzo (1960, Voják a půl; r. Stefano Vanzina), Cinque marine per cento ragazze (1960, Pět námořníků pro sto dívek; r. Mario Mattoli), Cieli alti (TV–1960, Vysoká nebesa; r. Daniele Danza), Sua Eccellenza si fermò a mangiare (1961, Jeho Excelence se stavila na jídlo; r. Mario Mattoli), Romulus a Remus (1961, Romolo e Remo; r. Sergio Corbucci), Cenerentola (TV–1961, Popelka; r. Stefano De Stefani), Il caso Maurizius (TV–1961, Případ Mauricius; r. Anton Giulio Majano), Eva (1962; r. Joseph Losey – TV), Nejkratší den (1962, Il giorno più corto; r. Sergio Corbucci), Una tragedia americana (TV–1962, Americká tragédie; r. Anton Giulio Majano), Les bonnes causes (1963, Dobré důvody; r. Christian-Jaque), Černý tulipán (1964, La tulipe noire; r. Christian-Jaque), Coplan prend des

risques (1964, Coplan riskuje; r. Maurice Labro), How to Murder Your Wife (1965, Jak zabít svou ženu; r. Richard Quine – TV), epizoda La telefonata (Telefonát; r. Dino Risi) z povídkového filmu Le bambole (1965, Panenky), La donna del lago (1965, Žena od jezera; r. Luigi Bazzoni, Franco Rossellini), Casanova 70 (1965, Casanova '70; r. Mario Monicelli), Made in Italy (1965; r. Nanni Loy), epizoda L'ora di punta (Hodina špičky; r. Eduardo De Filippo) z povídkového filmu Oggi, domani e dopodomani (1965, Dnes, zítra a pozítří – TV), Dámy a pánové (1965, Signore e signori; r. Pietro Germi), Una vergine per il principe (1965, Panna pro knížete; r. Pasquale Festa Campanile), Assault on a Queen (1966, Útok na Queen Mary; r. Jack Donohue – TV), Not with My Wife, You Don't! (1966, S mojí ženou ne!; r. Norman Panama – TV), La vingt-cinquième heure (1967, Pětadvacátá hodina; r. Henri Verneuil), La ragazza e il generale (1967, Dívka a generál; r. Pasquale Festa Campanile), Arabella (1967; r. Mauro Bolognini), Le dolci signore (1967, Sladké paničky; r. Luigi Zampa), Meglio vedova (1968, Lepší být vdovou; r. Duccio Tessari), Il suo modo di fare (1968, Jeho způsob, jak to udělat; r. Franco Brusati), Jestliže je úterý, musíme být v Belgii (1969, If It's Tuesday, This Must Be Belgium; r. Mel Stuart), L'arbre de Noël (1969, Vánoční stromek; r. Terence Young), The Secret of Santa Vittoria (1969, Tajemství Santa Vittorie; r. Stanley Kramer – TV), Le temps des loups (1970, Čas vlků; r. Sergio Gobbi – V), Giochi particolari (1970, Zvláštní hry; r. Franco Indovina), The Statue (1971, Socha; r. Rod Amateau), Un beau monstre (1971, Krásné monstrum; r. Sergio Gobbi), Roma bene (1971, Římská smetánka; r. Carlo Lizzani – TV), Les galets d'Étretat (1972, Oblázky z Étretat; r. Sergio Gobbi), Bluebeard (1972, Modrovous; r. Edward Dmytryk), Le serpent (1973, Had; r. Henri Verneuil), Bílý tesák (1973, Zanna bianca; r. Lucio Fulci), Návrat Bílého tesáka (1974, Il ritorno di Zanna bianca; r. Lucio Fulci), Philo Vance (TV–1974; r. Marco Leto), Al di là del bene e del male (1977, Mimo dobro a zlo; r. Liliana Cavaniová), Ernesto (1978; r. Salvatore Samperi), Bugie bianche (1980, Sladké lži; r. Stefano Rolla – TV), La cicala (1980, Cikáda; r. Alberto Lattuada), Miss Right (1982, Ta pravá; r. Paul Williams), Sapore di mare (1983, Příchut' moře; r. Carlo Vanzina), Amarsi un po'... (1984, Trochu se pomilovat...; r. Carlo Vanzina), ...e la vita continua (TV–1984, ...a život pokračuje; r. Dino Risi), Cristoforo Colombo (TV–1985, Kryštof Kolumbus; r. Alberto Lattuada – TV), Se un giorno busserai alla mia porta (TV–1986, Jednoho dne zaklepeš u mých dveří; r. Luigi Perelli – TV), Affari di famiglia (TV–1986, Rodinné záležitosti; r. Marcello Fondato), I Love N. Y. (1987, Miluji N. Y.; r. Alan Smithee), I ragazzi di via Panisperna (1988, Chlapci z ulice Panisperna; r. Gianni Amelio), E non se ne vogliono andare! (TV–1988, Nechtějí opustit domov; r. Giorgio Capitani), Cinema! (TV–1988, Film!; r. Luigi Magni), E se poi se ne vanno? (TV–1989, Vedou všechny cesty domů?; r. Giorgio Capitani), Buon Natale... buon Anno (1989, Veselé Vánoce... šťastný Nový rok; r. Luigi Comencini), I misteri della giungla nera (TV–1990, Záhady temné džungle; r. Kevin Connor – TV), Passioni (TV–1993, Vášně; r. Fabrizio Costa – TV), Královna Margot (1994, La reine Margot; r. Patrice Chéreau), Va' dove ti porta il cuore (1996, Jdi, kam tě vede srdce; r. Cristina Comenciniová), Uno di noi (TV–1996, Jeden z nás; r. Fabrizio Costa), Il deserto di fuoco (TV–1997, Ohnivá poušť; r. Enzo G. Castellari – TV), Cristallo di rocca: Una storia di Natale (TV–1999, Horský křišťál: Vánoční příběh; r. Maurizio Zaccaro), Balzac (TV–1999; r. Josée Dayanová – TV), Le ali della vita (TV–2000, Na křídlech života; r. Stefano Reali – TV), Un dono semplice (TV–2000, Prostý dárek; r. Maurizio Zaccaro), Le ali della vita 2 (TV–2001, Křídla života 2; r. Stefano Reali), Piccolo mondo antico (TV–2001, Malý starodávný svět; r. Cinzia TH Torriniová), Occhi verde veleno (TV–2001, Vražedný pohled; r. Luigi Parisi – TV), La memoria e il perdono (TV–2001, Paměť a odpuštění; r. Giorgio Capitani), Il più bel giorno della mia vita (2002, Nejkrásnější den mého života; r. Cristina Comenciniová), I ragazzi della via Pál (TV–2003, Chlapci z Pavelské ulice; r. Maurizio Zaccaro), A casa di Anna (TV–2004, Annin dům; r. Enrico Oldoini – TV), Donne sbagliate (TV–2007, Ženy z ocele; r. Monica Vulloová – TV), Latin Lover (2014, Latinský milenec; r. Cristina Comenciniová).

-jš-

Gardner, Arthur

ARTHUR GARDNER (vlastním jménem Arthur Harold Goldberg, nar. 7. 6. 1910, Marinette, Wisconsin), americký producent, spoluzakladatel nezávislé společnosti Levy-Gardner-Laven

Productions, zemřel v losangeleském Beverly Hills 19. prosince 2014. Produkoval například snímky *The Scalphunters* (1968, Lovci skalpů; r. Sydney Pollack – TV), *White Lightning* (1973, Na straně zákona; r. Joseph Sargent – TV), *McQ* (1974; r. John Sturges – TV), *Brannigan* (1975; r. Douglas Hickox – TV) nebo *Gator* (1976; r. Burt Reynolds – TV). Občas se objevoval v malých rolích, například jako student ve filmu *Na západní frontě klid* (1930, *All Quiet on the Western Front*; r. Lewis Milestone). JR

Jürgens, Udo

UDO JÜRGENS (vlastním jménem Udo Jürgen Bockelmann, nar. 30. 9. 1934, Klagenfurt, Korutany), populární rakouský zpěvák a skladatel, jenž se uplatnil i jako filmový herec, zemřel 21. prosince 2014 v Münsterlingenu ve švýcarském kantonu Thurgau na srdeční selhání. Svou popularitu, jež vyvrcholila vítězstvím v písňové soutěži Eurovize se skladbou *Merci Chérie* (1966), zúročil také jako hvězda několika nenáročných veseloher Rolfa Olsena, jakými byly trilogie *Unsere tollen Tanten* (1961, Naše skvělé tety), *Unsere tollen Nichten* (1963, Naše skvělé neteře) a *Unsere tollen Tanten in der Südsee* (1964, Naše skvělé tety v Jižních mořích) nebo *Hochzeit am Neusiedler See* (1963, Svatba u Neziderského jezera). Byl rovněž autorem divadelního muzikálu *Helden* (1972, Hrdinové) podle Shawovy komedie *Čokoládový hrdina* a složil hudbu k několika filmům, například ke komediálnímu westernu *Potato Fritz* (1976; r. Peter Schamoni). S Michaelou Moritzovou napsal autobiografický román *Der Mann mit dem Fagott* (2004, Muž s fagotem) o třech generacích své rodiny, zpracovaný jako stejnojmenný dvoudílný film (TV–2011; r. Miguel Alexandre; + spol. hudba, herec). Dcera Jenny Jürgensová (nar. 1967) působí jako herečka, mladší bratr Manfred Bockelmann (nar. 1943) je známý malíř a fotograf. -mim-

Whitelawová, Billie

BILLIE WHITELAWOVÁ (nar. 6. 6. 1932, Coventry, Warwickshire), významná anglická divadelní herečka, zemřela 21. prosince 2014 v londýnském Northwoodu. Měla společnou cenu BAFTA za vedlejší role ve filmech *Charlie Bubbles* (1967, *Charlie Bubbles*; r. Albert Finney; též cena NSFC) a *Twisted Nerve* (1968, *Uskřípnutý nerv*; r. Roy Boulting) a několik nominací na ni mimo jiné za horor *Satan přichází* (1976, *The Omen*; r. Richard Donner). Dále hrála například v titulech *Mr. Topaze* (1961; r. Peter Sellers), *Start the Revolution Without Me* (1970, *Spustte tu revoluci beze mne*; r. Bud Yorkin – TV), *Frenzy* (1972, *Zběsilost*; r. Alfred Hitchcock – TV), *Night Watch* (1973, *Nespavost*; r. Brian G. Hutton – TV), *Vodní děti* (1978, *The Water Babies*; r. Lionel Jeffries), *Slayground* (1983, *Vražedné území*; r. Terry Bedford – TV), *Maurice* (1987; r. James Ivory – TV), *Joyriders* (1988, *Tuláci*; r. Aisling Walshová – TV), *Deadly Advice* (1994, *Vraždit je snadné*; r. Mandie Fletcherová – TV), *Jane Eyre* (1995, *Jana Eyrová*; r. Franco Zeffirelli – V), *Quills* – *Perem markýze de Sade* (2000, *Quills*; r. Philip Kaufman) nebo *Jednotka příliš rychlého nasazení* (2007, *Hot Fuzz*; r. Edgar Wright). Jejím prvním mužem byl kolega Peter Vaughan (1952–1966) a druhým manželem dramatik a scenárista Robert Muller (1967–1998). JR

Cavanaughová, Christine

CHRISTINE CAVANAUGHOVÁ (nar. 16. 8. 1963, Layton, Utah), americká herečka, která propůjčila hlas četným animovaným postavám v televizních a filmových snímcích jako například *Babe* – galantní prasátko (1995, *Babe*; r. Chris Noonan), ale objevila se také například ve filmech *Mixed Nuts* (1994, *Blázni a poloblázni*; r. Nora Ephronová – TV) a *Jerry Maguire* (1996; r. Cameron Crowe), zemřela ve městě Cedar City 22. prosince 2014. JR

Gebuhrová, Vera

VERA GEBUHROVÁ (nar. 15. 5. 1916, Odense), přední dánská charakterní herečka a dlouholetá členka kodaňského Lidového divadla, zemřela 22. prosince 2014 v Kodani. Ve filmu účinkovala už od předválečných let, ale nejlepší role, jakou byla například postava služky v Dreyerově dramatu *Gertrud* (1964), dostávala až v pokročilém věku. V České

republike byla viděna pouze v menších úlohách Trierových děl Evropa (1991, Europa) a Riget II (TV–1997, Království II – TV) a nostalgické komedie Outsider (2005, Voksne mennesker; r. Dagur Kári). Za své celoživotní dílo dostala cenu na Mezinárodním filmovém festivalu v Kodani (2003). -mim-

Lloyd, Jeremy

JEREMY LLOYD (nar. 22. 7. 1930, Danbury, Essex), anglický komediální herec a scenárista, zemřel 22. prosince 2014 na zápal plic v Londýně. Podílel se mimo jiné na seriálu 'Allo, 'Allo! (1982–1992, Haló, haló – TV) a hrál například ve snímcích Crooks Anonymous (1962, Andělé spásy; r. Ken Annakin – TV), Perný den (1964, A Hard Day's Night; r. Richard Lester), Báječní muži na létajících strojích (1965, Those Magnificent Men in Their Flying Machines; r. Ken Annakin), Pomoc! (1965, Help!; r. Richard Lester), A Study in Terror (1965, Studie strachu; r. James Hill – TV), The Wrong Box (1966, Nesprávná truhla; r. Bryan Forbes – TV), The Long Duel (1967, Dlouhý souboj; r. Ken Annakin – TV), Sbohem, pane profesore! (1969, Goodbye, Mr. Chips; r. Herbert Ross), The Magic Christian (1969, Kouzelný Kristián; r. Joseph McGrath – TV) nebo Vražda v Orient-Expresu (1974, Murder on the Orient Express; r. Sidney Lumet). Mezi jeho čtyřmi manželkami byla v roce 1970 i herečka Joanna Lumleyová. JR

Sargent, Joseph

JOSEPH SARGENT (vlastním jménem Giuseppe Daniele Sorgente, nar. 22. 7. 1925, Jersey City, New Jersey – zem. 22. 12. 2014, Malibu, Kalifornie, na komplikace z chronického plicního onemocnění) pocházel z rodiny italských přistěhovalců. Na sklonku války narukoval a zúčastnil se bojů v Ardenách. Po demobilizaci navštěvoval newyorskou Novou školu pro sociální výzkum a herecké kurzy ve známém Actors' Studiu. Na začátku 50. let přesídlil do Kalifornie a uplatnil se jako herec malých rolí nejen ve filmech, ale také v několika televizních antologiích a seriálech jako I'm the Law (Jsem zákon), I Led 3 Lives (Vedl jsem 3 životy), Death Valley Days (Dny v Údolí smrti), The Gray Ghost (Duch v šedém), Whirlybirds (Helikoptéry), The Lone Ranger (Osamělý jezdec), State Trooper (Státní policista), The Sheriff of Cochise (Šerif z okresu Cochise), Navy Log (Námořní deník), Tales of Wells Fargo (Příběhy Wells Farga), Cimarron City, Peter Gunn, Border Patrol (Hraniční hlídka), Johnny Ringo, Johnny Staccato, Hong Kong, The Detectives (Detektivové), The Twilight Zone (Pásmo soumraku). Brzy začal také režírovat, zprvu převážně epizody televizních seriálů, mimo jiné Lassie (+ spol. sc.), Bonanza, Kentucky Jones, Mr. Novak, Daniel Boone, Gunsmoke (+ herec – TV), The Fugitive (Uprchlík), The Man from U.N.C.L.E. (Muž z U.N.C.L.E.), The Girl from U.N.C.L.E. (Dívka z U.N.C.L.E.), Star Trek (uveden v televizi), The FBI, The Invaders (Invaze), Garrison's Gorillas (Garrisonovy gorily), The Immortal (Nesmrtelný), It Takes a Thief (Na to je potřeba zloděj), Longstreet (+ spol. prod.). Větší ohlas měly celovečerní televizní snímky. Za režii čtyř z nich obdržel Emmy. Kriminální drama Kdo zabil Jo-Anne Marcusovou a Kathy Nelsonovou, které představilo pozdějšího seriálového hrdinu poručíka Kojaka a které bylo uvedeno v českých kinech, drama z doby hospodářské krize Lásku je vždycky slyšet, drama rodinných intrik Karolina? a drama z poválečného New Yorku Slečna Rose Whiteová. Třikrát dostal Cenu DGA za televizní režii (Kdo zabil Jo-Anne Marcusovou a Kathy Nelsonovou, Něco, co stvořil Bůh, Warm Springs) a ještě pětkrát byl nominován na Cenu Emmy (Klany, Žlutavé vlny, Hodiny před popravou, Něco, co stvořil Bůh, Warm Springs). Nejlepší tvůrčí období měl na přelomu 60. a 70. let, kdy natočil sérii filmů pro kina, z nichž nejúspěšnější byl kriminální thriller Přepadení vlaku z Pelhamu. Za režii a produkci závěrečného dílu Čelistí měl nominace na Zlatou malinu. Po skončení kariéry vedl kurzy režie na Pepperdineově univerzitě v Malibu, kde žil, a také v Americkém filmovém institutu (AFI). Jeho manželkou byla herečka Mary Carverová (1952–1968), s níž měl dvě dcery. S druhou ženou Carolyn Nelsonovou (1970–2014), jež hrála v několika jeho snímcích, pomáhal v Los Angeles založit divadelní scénu pro hluché Deaf West Theatre. – *Filmografie*: (herec) Her First Romance (1951, Její první láska; r. Seymour Friedman), From Here to Eternity (1953, Odtud až na věčnost; r. Fred Zinnemann – V), The Pied Piper of Hamelin (TV–1957, Krysař z Hameln; r. Bretaigne Windust), Kathy O'

(1958; r. Jack Sher), Al Capone (1959; r. Richard Wilson – TV), Pay or Die (1960, Zaplať nebo zemři; r. Richard Wilson), Tobruk (1967; r. Arthur Hiller – TV); (režie, není-li uvedeno jinak) dobrodružný snímek ze severní Afriky po druhé světové válce The Hell with Heroes (1968, K čertu s hrdiny – TV) s Rodem Taylorem a Claudií Cardinaleovou, drama agenta za železnou oponou The Sunshine Patriot (TV–1968, Vlažný vlastenec) s Cliffem Robertsonem, thriller o boji se vzbouřeným vojenským počítačem The Forbin Project (1970, Forbinův projekt), příběh hipíka, jenž se nechce podvolit vojenskému drilu v armádě, Tribes (TV–1970, Klany) s Janem-Michaelem Vincentem, příběh malíře, jehož jméno bylo zneužito v souvislosti s padělanými obrazy, The Man Who Died Twice (TV–1970, Muž, který zemřel dvakrát) se Stuartem Whitmanem, drama dívky, která se po životě mezi hippies vrací k rodině, Maybe I'll Come Home in the Spring (TV–1971, Možná, že se na jaře vrátím domů; + prod.) se Sally Fieldovou, adaptace bestselleru Irvinga Wallace, natočená původně pro televizi, The Man (1971, Člověk) s Jamesem Earlem Jonesem v úloze prvního černého amerického prezidenta, kriminální drama o vládním agentovi, jenž se dostane do gangsterské války, Man on a String (TV–1972, Muž na provázku), realistické drama policejní korupce, inspirované skutečným případem, Kdo zabil Jo-Anne Marcusovou a Kathy Nelsonovou (TV–1973, The Marcus-Nelson Murders) s Tellym Savalasem, neprodaný pilot Wheeler and Murdoch (TV–1973, Wheeler a Murdoch; + prod.), akční snímek White Lightning (1973, Na straně zákona – TV) s Burtem Reynoldsem v úloze bývalého pašeráka alkoholu, jenž pomáhá dopadnout zkorumpovaného šerifa, sentimentální drama smrtelně nemocné ženy Sunshine (TV–1973, Sluneční svit), realistické drama střetu s vyděrači v newyorském metru The Taking of Pelham One Two Three (1974, Přepadení vlaku z Pelhamu – TV) s Walterem Matthauem, Robertem Shawem a Martinem Balsamem, příběh investigativní novinářky, rozkrývající síť organizované prostituce na Manhattanu, Hustling (TV–1975, Kšefty) s Lee Remickovou, drama kvakerské rodiny podle románů Jessamyn Westové Friendly Persuasion (TV–1975, Přátelský nátlak) s Richardem Kileym a Shirley Knightovou, dramatizace masového zděšení, způsobeného Wellesovou rozhlasovou inscenací Války světů v roce 1938, The Night That Panicked America (TV–1975, Noc, kdy Amerika propadla panice; + prod.), životopis amerického generála MacArthur (1977 – TV) s Gregorym Peckem, sci-fi příběh o stvoření budoucí olympijské hvězdy Goldengirl (1979, Zlatá dívka), drama farmáře Amber Waves (TV–1980, Žlutavé vlny), komedie o ženě na útěku z blázince Coast to Coast (1980, Bláznivá cesta – TV) s Dyan Cannonovou, příběh dívky, jež nalezne samu sebe, Freedom (TV–1981, Svoboda) s Mare Winninghamovou, epická minisérie, odehrávající se v polovině 19. století, The Manions of America (TV–1981, Manionové v Americe; spol. režie Charles S. Dubin – TV) s Piercem Brosnanem v roli irského přistěhovalce, jenž se stane úspěšným obchodníkem, sci-fi drama o manželce vědce, která svolí, aby se její plod vyvinul v laboratoři, Tomorrow's Child (TV–1982, Dítě zítřka), povídkový snímek Nightmares (1983, Noční můry – TV), natočený původně pro televizi, drama bolestného setkání veteránů z Vietnamu Memorial Day (TV–1983, Pamětní den), skutečný příběh misionářky v Salvadoru Choices of the Heart (TV–1983, Volby srdce; + spol. prod. – TV), drama bývalého boxera, upoutaného na kolečkové křeslo, Terrible Joe Moran (TV–1984, Postrach Joe Moran) s Jamesem Cagneyem, epická minisérie podle románu Jamese A. Michenera, mapujícího fiktivní historii amerického kosmického programu, Space (TV–1985, Vesmír; spol. režie Lee Philips), drama mladé ženy, cítící odpovědnost za hluché rodiče, Love Is Never Silent (TV–1985, Lásku je vždycky slyšet) s Mare Winninghamovou, společenské drama, odehrávající se v Singapuru, Passion Flower (TV–1986, Květina vášně – TV) s Brucem Boxleitnerem a Barbarou Hersheyovou, příběh někdejší hollywoodské hvězdy, snažící se o comeback, There Must Be a Pony (TV–1986, Někde musí být poník – TV) s Elizabeth Taylorovou, drama ženy, jež se vydává do Německa zjistit okolnosti smrti svého syna, Of Pure Blood (TV–1986, Děti čisté krve; + prod.) s Lee Remickovou, třetí ze snímků inspirovaných slavným hororem Jaws the Revenge (1987, Čelisti: Pomsta; + prod. – V), neprodaný pilot ze zákulisí reklamní agentury Mad Avenue (TV–1988), biografie známé zpěvačky The Karen Carpenter Story (TV–1988, Příběh Karen Carpenterové), drama o vzniku atomové bomby Day One (TV–1989, Den první – TV), drama z válečných let o venkovském advokátovi, který

obhazuje německého válečného zajatce obviněného z vraždy, *The Incident* (TV–1989, *Incident – TV*) s Walterem Matthauem, příběh pohřešované ženy, která se po letech vrací ke své zámožné rodině, *Caroline?* (TV–1990, *Karolina?*; + herec – TV), dobrodružný snímek z Afriky *Ivory Hunters* (TV–1990, *Lovci slonoviny*; + herec – TV) s Johnem Lithgowem a Isabellou Rosselliniovou, drama stárnoucí učitelky, vracějící se do rodného Irska, *The Love She Sought* (TV–1990, *Putování za láskou*; + herec – TV) s Angelou Lansburyovou, drama židovského pamětníka, jenž se soudí s neonacistickou organizací popírající holocaust, *Never Forget* (TV–1991, *Nikdy nezapomeňte*) s Leonardem Nimoyem, drama podle hry Barbary Lebowové *Miss Rose White* (TV–1992, *Slečna Rose Whiteová – TV*) s Kyrou Sedgwickovou v roli ženy, která si po setkání se starší sestrou připomene své židovství, na něž chtěla zapomenout, kriminální drama *Somebody's Daughter* (TV–1992, *Striptérka*; + prod. – V), drama farmářské rodiny *Skylark* (TV–1992, *Skřivánek*; + prod. – TV) s Glenn Closeovou a Christopherem Walkenem, příběh starozákonního patriarchy Abraham (TV–1993, *Bible – Abrahám – V*) s Richardem Harrisem, historický záznam teheránské konference World War II: *When Lions Roared* (TV–1994, *Druhá světová válka – Když řvali lvi – TV*) s Michaellem Cainem (Stalin), Bobem Hoskinsem (Churchill) a Johnem Lithgowem (Roosevelt), příběh první lásky, odehrávající se v Nebrasce koncem 19. století, *My Antonia* (TV–1995, *Moje Antonie – TV*), westernová minisérie podle románu Larryho McMurtryho *Streets of Laredo* (TV–1995, *Ulice Lareda – TV*) s Jamesem Garnerem a Sissy Spacekovou, drama z jihoafrické historie *Mandela and de Klerk* (TV–1997, *Mandela a de Klerk – TV*) se Sidneym Poitierem a Michaellem Cainem, skutečné drama z 30. let o pokusech s černochoy při předstírané léčbě syfilidy *Miss Evers' Boys* (TV–1997, *Chlapci slečny Eversové*) s Alfre Woodardovou a Laurencem Fishburnem, drama, vycházející ze skutečného případu šíleného střelce v přeplněném vlaku, *The Long Island Incident* (TV–1998, *Lví past – V*), tři povídky, inspirované předměty zanechanými u washingtonské zdi vojáků padlých ve Vietnamu, *The Wall* (TV–1998, *Zed'*), adaptace Dostojevského románu *Crime and Punishment* (TV–1998, *Zločin a trest*; + spol. prod. – TV) s Patrickem Dempseym a Benem Kingsleym, drama odsouzení na smrt *A Lesson Before Dying* (TV–1999, *Hodiny před popravou – V*) s Donem Cheadlem, válečné drama z italského venkova *Vola Sciusciù* (TV–2000), skutečný příběh kubánského trumpetisty *For Love or Country: The Arturo Sandoval Story* (TV–2000, *Pro lásku či pro vlast: Příběh Artura Sandovala – V*) s Andym Garciou, biografie stepařské legendy Billa Robinsona pod titulem *Bojangles* (TV–2001, *Nejslavnější tanečník – V*) s Gregorym Hinesem, historické drama *Salem Witch Trials* (TV–2002, *Čarodějnické procesy v Salemu*) s Kirstíí Alleyovou, drama židovské lékařky v Osvětimi *Out of the Ashes* (TV–2002, *Síla lidskosti – TV*) s Christine Lahtiovou, biografie průkopníka kardiologie Alfreda Blalocka *Something the Lord Made* (TV–2004, *Něco, co stvořil Bůh – V*) s Alanem Rickmanem, příběh budoucího prezidenta Roosevelta a jeho boje s obrnou *Warm Springs* (TV–2005 – TV) s Kennethem Branaghem, skutečné drama dívky s rozštěpenou osobností *Sybil* (TV–2007 – TV) s Jessicou Langeovou v roli její lékařky, drama rodičů, jejichž syn ztrácí sluch, *Sweet Nothing in My Ear* (TV–2008, *Sladké nic v mém uchu*; + spol. prod.) s Jeffem Danielsem a Marlee Matlinovou. -mim-

Elliot, Mike

MIKE ELLIOT (nar. 16. 7. 1946, Sunderland), anglický filmový a televizní komik a rozhlasový diskžokej, zemřel na rakovinu jícnu 23. prosince 2014. Byl viděn vedlejších rolích v titulech *Billy Elliot* (2000, Stephen Daldry) a *Goal!* (2005, Mexická vlna; r. Danny Cannon – TV). JR

Krauze, Krzysztof

KRZYSZTOF KRAUZE (nar. 2. 4. 1953, Varšava – zemřel 24. 12. 2014, Grodzisk Mazowiecki, Mazovské vojvodství, na rakovinu prostaty) byl synem herečky Krystyny Karkowské (1926–2018) a varšavského advokáta. Po ukončení studia na katedře kamery PWSFTviT v Lodži (1976, diplom získal v roce 1978) pracoval jako režisér v lodžském Studiu malých filmových forem (Se-Ma-For). Na počátku 80. let nakrátko emigroval se svou tehdejší manželkou, herečkou Ewou Sałackou (1957–2006), do Vídně, později do Paříže. V letech 1977–1997

natočil téměř dvacet krátkých a středometrážních dokumentárních, hraných i kombinovaných (animovaných/hraných) filmů, z nichž některé získaly festivalová ocenění. Téměř pravidelně byly v cizině a zejména v Polsku na Festivalu polských hraných filmů v Gdaňsku-Gdyni oceňovány jeho celovečerní snímky: *New York o čtvrté ráno* (Bronzový gdaňský lvi za režijní debut), *Pouliční hry* (Zvláštní cena poroty), *Dluh* (Zlatý gdaňský lvi a Cena kritiky) a *Náměstí Spasitele* (Zlatý gdaňský lvi, Cena prezidenta Polské republiky, Ceny za ženskou hlavní a vedlejší roli, Cena za hudbu). Největší mezinárodní ohlas sklídl jeho film *Můj Nikifor* (mimo jiné Velká cena Křišťálový glóbus, Cena za režii a Zvláštní uznání FICC na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech 2005), k němuž napsal scénář se čtvrtou manželkou Joannou Kos-Krauzeovou (nar. 1972), s níž pak scenáristicky připravil a spolurežiroval další oceněné filmy *Náměstí Spasitele* (Stříbrný klas na Mezinárodním filmovém festivalu ve Valladolidu, polské výroční ceny Orel za nejlepší film a nejlepší režii) a *Papusza* (Cena za režii na Mezinárodním filmovém festivalu ve Valladolidu, Zvláštní cena poroty na Mezinárodním filmovém festivalu v Istanbulu, Zvláštní uznání na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech). Krauze realizoval i televizní filmy a reklamní spoty. Byla mu propůjčena státní vyznamenání Důstojnický kříž Řádu obrození Polska (2011) a Komandérský kříž Řádu obrození Polska in memoriam (2015). Byl činný v organizačních strukturách polské kinematografie mimo jiné i jako předseda Rady Polského institutu filmového umění (2008–2011). Od roku 2001 byl členem Evropské filmové akademie. – Filmografie: (režie a spolupráce na scénáři, není-li uvedeno jinak), (krátké a středometrážní filmy) 777 (TV–1972; r. Krzysztof Rogulski; herec), kombinované hrané a animované filmy *Symetrie* (1977; + kam.), *Elementarz* (1978, Slabikář; + kam.), *Dwa listy* (1979, Dva dopisy) a *Deklinacja* (1979, Skloňování), *Praktyczne wskazówki dla zbieraczy motyli* (1980, Praktické rady pro sběratele motýlů), *Dzień kobiet* (1981, Den žen), dok. filmy *Robactwo* (1984, Hmyz) a *Jest* (1984, Je), *Jestem pewien* (TV–1987, Jsem si jistý), dok. filmy *Nauka na całe życie* (1993, Poučení na celý život), *Spadł, umarł, utonął* (1994, Spadl, umřel, utopil se; režie), *Ogrody Tadeusza Reichsteina* (1994, Zahrady Tadeusze Reichsteina; režie), *Kontrwywiad* (1994, Kontrarozvědka), *Nauka trzech narodów* (1994, Škola tří národů), *Department IV* (1996), *Stan zapalny* (1997, Zánět), střm. hrané filmy *System* (TV–2000), *Gra* (TV–2000, Hra) a *Sieć* (TV–2000, Síť) z triptychu podle povídek Jarosława Sokoła *Wielkie rzeczy* (Velké věci); (celovečerní filmy): *Odpověď z ticha* (1972, Opis obyczajów; r. Józef Gębski, Antoni Halor; herec), milostná tragikomedie z prostředí provinčního městečka s nedalekou věznicí *Nowy Jork – czwarta rano* (1988, New York o čtvrté ráno), politický thriller, v němž dvojice mladých reportérů vyšetřuje po letech tragickou smrt studentského aktivisty ze Solidarity, *Gry uliczne* (1996, Pouliční hry), thrillerová moralita o dvou mladých podnikatelích, kteří se při shánění peněz pro firmu ocitnou ve smrtelné pasti, *Dług* (1999, Dluh), *Kallafiorr* (1999, Květák; r. Jacek Borcuch; spol. sc., herec), biografický snímek o posledních letech života polského naivního malíře *Můj Nikifor* (2004, Mój Nikifor) s osmaosmdesátiletou Krystynou Feldmanovou v titulní mužské roli, psychologické drama podle skutečného případu vdané ženy, která se kvůli neutěšené situaci rozhodla zabít své děti a pak spáchat sebevraždu, *Plac Zbawiciela* (2005, Náměstí Spasitele; spol. sc., spol. r. Joanna Kos-Krauzeová), životopisný portrét legendární cikánské básničky a zpěvačky *Papusza* (2013; spol. sc., spol. r. Joanna Kos-Krauzeová).

Ryall, David

DAVID RYALL (nar. 5. 1. 1935, Shoreham-by-Sea, West Sussex), anglický filmový, televizní, divadelní a rozhlasový herec, zemřel 25. prosince 2014. Ztělesnil Winstona Churchilla ve filmu *Two Men Went to War* (2002, Dva muži šli do války; r. James Henderson – TV) a hrál také ve snímcích *Sloní muž* (1980, The Elephant Man; r. David Lynch), *The Russia House* (1990, Ruský dům; r. Fred Schepisi – V), *Justiz* (1993, Justice; r. Hans W. Geissendörfer – TV), *Black Beauty* (1994, Krasavec Beauty; r. Caroline Thompsonová – V), *Carrington* (1995, V žáru lásky; r. Christopher Hampton – V), *Restoration* (1995, Čas smyslnosti; r. Michael Hoffman – V), *Unconditional Love* (2001, Žít naplno; r. P. J. Hogan – V), *Cesta kolem světa za 80 dní*

(2004, *Around the World in 80 Days*; r. Frank Coraci), *The League of Gentlemen's Apocalypse* (2005, *Zkáza spolku gentlemanů*; r. Steve Bendelack – TV), *Město Ember* (2008, *City of Ember*; r. Gil Kenan), *Harry Potter a relikvie smrti – část 1* (2010, *Harry Potter and the Deathly Hallows: Part 1*; r. David Yates), *Vrtěti ženou* (2010, *Hysteria*; r. Tanya Wexlerová) nebo *Quartet* (2012, *Kvartet*; r. Dustin Hoffman – TV).

JR

Grandys, Jan

JAN GRANDYS (nar. 10. 9. 1921, Zakopané, Malopolské vojvodství), přední polský filmový architekt, zemřel 27. prosince 2014 v Zakopaném. Podílel se například na filmech *Hodiny naděje* (1955, *Godziny nadziei*; r. Jan Rybkowski), *Tři starty* (1955, *Trzy starty*; r. Ewa Petelska, Czesław Petelski, Stanisław Lenartowicz), *Klobouk pana Anatola* (1957, *Kapelusz pana Anatola*; r. Jan Rybkowski), *Eroica* (1958, *Eroica*; r. Andrzej Munk), *Čtvrtý z posádky* (1960, *Miejsce na ziemi*; r. Stanisław Różewicz), *Šilhavé štěstí* (1960, *Zezowate szczęście*; r. Andrzej Munk), *Čas minulý* (1961, *Czas przeszły*; r. Leonard Buczkowski), *Lidé z vlaku* (1961, *Ludzie z pociągu*; r. Kazimierz Kutz), *Deník paní Hanky* (1963, *Pamiętnik pani Hanki*; r. Stanisław Lenartowicz), *Ital ve Varšavě* (1964, *Giuseppe w Warszawie*; r. Stanisław Lenartowicz), *Vrah zanechává stopu* (1967, *Morderca zostawia ślad*; r. Aleksander Ścibor-Rylski), *Dobrý den, sousede* (1967, *Sami swoi*; r. Sylwester Chęciński), *Legenda* (1971, *Sylwester Chęciński*), *Výzva* (1971, *Wezwanie*; r. Wojciech Solarz), *Černá ovce* (1972, *Zabijcie czarną owcę*; r. Jerzy Passendorfer), *Je jaro, pane seržante!* (1974, *Wiosna, panie sierżancie*; r. Tadeusz Chmielewski), *Poslední rozkaz* (1976, *Partita na instrument drewniany*; r. Janusz Zaorski), *Nebožtík za oceánem* (1977, *Kochaj albo rzuć*; r. Sylwester Chęciński) nebo *Útközbén* (1979, *Setkání s Markem*; r. Márta Mészárosová).

JR

Kay, Bernard

BERNARD KAY (nar. 23. 2. 1928, Bolton, Lancashire), anglický herec, zemřel v Londýně 29. prosince 2014. Hrál mimo jiné ve filmech *Doctor Zhivago* (1965, *Doktor Živago*; r. David Lean – V), *Darling Lili* (1969; r. Blake Edwards – TV), *The Hunting Party* (1971, *Lov*; Don Medford – V), *Inspektor Sweeney* (1976, *Sweeney!*; r. David Wickes), *Sindibad a tygří oči* (1977, *Sindbad and the Eye of the Tiger*; r. Sam Wanamaker), *The Great Riviera Bank Robbery* (1979, *Zlaté stoky*; r. Francis Megahy – TV) nebo *Joy Division* (2006, *Dvojí nepřítel*; r. Reg Traviss – V). Jeho manželkou byla herečka Patricia Hainesová (1963–1977).

JR

Pitera, Zbigniew

ZBIGNIEW PITERA (nar. 17. 3. 1918, Stryżów, dnes Podkarpatské vojvodství), polský filmový historik a kritik, zemřel 29. prosince 2014 ve Skolimówě, Marowské vojvodství. O filmech psal již před druhou světovou válkou, mimo jiné v periodikách *Kino* a *Wiadomości Filmowe*. V roce 1946 byl jedním ze zakladatelů týdeníku *Film*, v jehož redakci pracoval do konce 60. let a kde publikoval kolem 300 článků. Napsal řadu filmových knih, mimo jiné *500 zagadek filmowych* (1969, *500 filmových záhad*), *Dzieje Gwiazdy* (1976, *Dějiny Hvězdy*), *Miłe kina początki* (1979, *Milé počátky kinematografie*), *Leksykon reżyserów filmowych* (1984, *Lexikon filmových režisérů*), *Przeminęło z filmem* (1987, *Pominulo s filmem*) a *Diabeł jest kobietą: z historii filmowego wampa* (1989, *Đábel je žena: z historie filmového vampa*). Byl otcem režiséra Pawła Pitery (nar. 1952) a tchánem političky Julie Piterové (nar. 1953).

-fik-

Donlanová, Yolande

YOLANDE DONLANOVÁ (nar. 2. 6. 1920, Jersey City, New Jersey), filmová, divadelní a televizní herečka amerického původu, která se uplatnila ve Velké Británii, zejména ve filmech svého manžela Vala Guesta jako například *Expresso Bongo* (1959), ale objevila se také ve snímcích Lewise Gilberta *The Adventurers* (1970, *Dobrodruzi*) a *Seven Night in Japan* (1976, *Sedm nocí v Japonsku* – TV), zemřela 30. prosince 2014.

JR

Gowers, Patrick

PATRICK GOWERS (nar. 5. 5. 1936, Islington, Londýn), anglický skladatel, který byl autorem hudby k detektivním televizním seriálům *The Adventures of Sherlock Holmes* (1984–1985, Dobrodružství Sherlocka Holmese – TV), *The Return of Sherlock Holmes* (1986–1988, Návrat Sherlocka Holmese – TV), *The Casebook of Sherlock Holmes* (1991–1993, Z archivu Sherlocka Holmese – TV), *The Memoirs of Sherlock Holmes* (1994, Vzpomínky na Sherlocka Holmese – TV) a k filmům jako *Hamlet* (1969; r. Tony Richardson), *The Virgin and the Gypsy* (1970, Panna a cikán; r. Christopher Miles), *Children of Rage* (1975, Děti nenávisti; r. Arthur Allan Seidelman – V), *Stevie* (1978; r. Robert Enders) nebo *Whoops Apocalypse* (1986, Bláznivá apokalypsa; r. Tom Bussmann – V), zemřel 30. prosince 2014 v Londýně. -mim-

Rainerová, Luise

LUISE RAINEROVÁ (vlastním jménem Luise Rainer, nar. 12. 1. 1910, Düsseldorf, Severní Porýní-Vestfálsko – zem. 30. 12. 2014, Londýn, na zápal plic) pocházela ze židovské rodiny a vyrůstala v Hamburku. V letech 1927–1928 studovala herectví na Vysoké škole divadelního umění při düsseldorfské scéně Schauspielhaus, kde také měla první angažmá. Díky Maxu Reinhardtovi získala další smlouvu ve vídeňském Lidovém divadle (1931–1933). Účinkovala v několika rakouských a německých filmech, ale po nástupu Hitlera k moci využila nabídky z Hollywoodu a podepsala sedmiletou smlouvu se společností MGM, která ji chtěla uvést jako novou Gretu Garbo. Okamžitě se prosadila postavami Anny Heldové, první manželky slavného divadelního impresária ve výpravném životopisném snímku *Velký Ziegfeld* (Oscar, Cena newyorských filmových kritiků) a trpělivé čínské venkovanky O-Lan v působivé adaptaci románu Pearl Buckové *Dobrá země* (Oscar). Odmítala se přizpůsobit stereotypnímu obsazování, příznačnému pro studiový systém, i jeho požadavkům na veřejné vystupování a po sňatku s levicovým dramatikem Cliffordem Odetem (1937–1940) na filmovou kariéru rezignovala a žila v New Yorku. Získala americké občanství a po rozvodu se znovu provdala za newyorského nakladatele Roberta Knittela (1944–1989), s nímž měla dceru a s nímž až do jeho smrti žila v Anglii. Dvakrát vystoupila na Broadwayi, ve hře J. M. Barrieho *Polibek pro Popelku* (1942) a v Ibsenově dramatu *Paní z námoří* (1950). V 50. letech hrála v několika televizních antologiích (mimo jiné Schlitz Playhouse of Stars, Lux Video Theatre, Suspense) a později se jako host objevila v epizodách seriálů *Combat!* (*Boj!*), *The Love Boat* (*Loď lásky*) a v epizodní roli babičky v adaptaci Dostojevského *Hráče*. – *Filmografie*: *Touha* 202 (1932, Sehnsucht 202; r. Max Neufeld), *Madame hat Besuch* (1932, Madam má návštěvu; r. Carl Boese), *Hrdina dne* (1933, Heut' kommt's drauf an; r. Kurt Gerron), *Nahý model* (1935, Escapade; r. Robert Z. Leonard), *Velký Ziegfeld* (1936, The Great Ziegfeld; r. Robert Z. Leonard), *Dobrá země* (1937, The Good Earth; r. Sidney Franklin), *The Emperor's Candlesticks* (1937, Císařovy svícný; r. George Fitzmaurice), *Ve víru velkoměsta* (1937, Big City; r. Frank Borzage), *Žena motýlek* (1938, The Toy Wife; r. Richard Thorpe), *The Great Waltz* (1938, Velký valčík; r. Julien Duvivier), *Dramatic School* (1938, Herecká škola; r. Robert B. Sinclair), *Hostages* (1943, Rukojmí; r. Frank Tuttle), *By Candlelight* (TV–1949, Při světle svíček), *Der erste Kuss* (1954, První polibek; r. Erik Ode), *The Gambler* (1997, Hráč; r. Károly Makk – TV). -mim-

Herrmann, Edward

EDWARD HERRMANN (nar. 21. 7. 1943, Washington), americký charakterní herec zemřel na rakovinu mozku v New Yorku 31. prosince 2014. Z jeho obsáhlé filmografie lze vyjmout a zmínit tituly *Mortadela* (1971, La mortadella; r. Mario Monicelli), *The Paper Chase* (1973, Papírová honička; r. James Bridges – TV), *Den delfína* (1973, The Day of the Dolphin; r. Mike Nichols), *Velký Gatsby* (1974, The Great Gatsby; r. Jack Clayton), *Velký Waldo Pepper* (1975, The Great Waldo Pepper; r. George Roy Hill), *The Betsy* (1978, Betsy; r. Daniel Petrie – TV), *Reds* (1981, Rudí; r. Warren Beatty – TV), *Death Valley* (1982, Údolí smrti; r. Dick Richards – TV), *Annie* (1982; r. John Huston – V), *Mrs. Soffel* (1984, Paní Soffelová; r. Gillian Armstrongová – V), *Purpurová růže z Káhiry* (1985, The Purple Rose of Cairo; r. Woody

Allen), The Lost Boys (1987, Ztracení chlapci; r. Joel Schumacher – V), Overboard (1987, Přes palubu; r. Garry Marshall – V), Big Business (1988, Kšeft za všechny prachy; r. Jim Abrahams – V), Hrdinou proti své vůli (1992, Hero; r. Stephen Frears), Včera narození (1993, Born Yesterday; r. Luis Mandoki), Sám doma a bohatý (1994, Richie Rich; r. Daniel Petrie), Nixon (1995, Nixon; r. Oliver Stone), Critical Care (1997, Kritická péče; r. Sidney Lumet – TV), Down (2001, Výtah smrti; r. Dick Maas – TV), The Cat's Meow (2001, Lepší společnost; r. Peter Bogdanovich – TV), The Emperor's Club (2002, Klub vyvolených; r. Michael Hoffman – V), Nesnesitelná krutost (2003, Intolerable Cruelty; r. Joel Coen), Letec (2004, The Aviator; r. Martin Scorsese), Relative Strangers (2006, Našli mě naši; r. Greg Glienna – TV), Amorův úlet (2006, The Pleasure of Your Company; r. Michael Ian Black), Warholka (2006, Factory Girl; r. George Hickenlooper), I Think I Love My Wife (2007, Moje žena a jiné katastrofy; r. Chris Rock – V).

JR

Rejstřík filmových osobností zemřelých v roce 2014

Adams, Tom	321	Böhm, Karlheinz	242
Adamsová, Jane	239	Boido, Federico	297
Albani, Romano	239	Bolaños, Roberto Gómez	316
Alcón, Alfredo	223	Bollmann, Horst	258
Andersonová, Mary	219	Bontaová, Vanna	263
Angelouová, Maya	242	Borchersová, Cornell	236
Angulo, Álex	263	Borisenko, Don	224
Ardisson, Giorgio	321	Borzescuová, Miruna	218
Ashersonová, Renée	307	Boulanger, Daniel	306
Attenborough, Richard	275	Brandon, John	278
Avalos, Luis	179	Brännström, Brasse	279
Avar, István	289	Brauneková, Małgorzata	252
Avlošenko, Vadim	238	Brick, Richard	217
Awajiová, Keiko	175	Brown, Lew	264
Axel, Gabriel	193	Bryanová, Dora	263
Bacallová, Lauren	272	Bull, Richard	193
Ballek, Ladislav	225	Burnsová, Marilyn	267
Banionis, Donatas	283	Buzančič, Boris	297
Bardella, Mario	295	Byrneová, Patsy	251
Bartusiaková, Skye McCole	260	Cabrera, John	227
Bastedoová, Alexandra	175	Cacavas, John	184
Baumgartner, Karl	214	Caesar, Sid	198
Belková, Jana	237	Campo, Gianni Da	234
Bellinghamová, Lynda	304	Capitani, Remo	199
Beniades, Ted	305	Caratiová, Lilli	304
Bercovici, Eric	195	Carlsen, Henning	244
Bergenová, Polly	292	Carlson, Leslie	233
Berger, Thomas	259	Carrièreová, Mareike	213
Bergerac, Jacques	250	Carson, L. M. Kit	304
Bergerová, Anna	241	Carterová, Ann	183
Bergonzi, Carlo	263	Cavanaughová, Christine	324
Berlinguerová, Giuliana	291	Clarke, Warren	310
Bertinová, Françoise	305	Colganová, Eileen	210
Bertuccelli, Jean-Louis	207	Colman, Booth	321
Black, Noel	257	Continiello, Ubaldo	178
Bockmayer, Walter	296	Cooper, Roy	203
Boeke, Jim	294	Coote, Greg	254

Cosmos, Jean	278	François, Guy-Claude	193
Coutinho, Eduardo	190	Fraser, Ian	307
Cowles, Matthew	239	Freeman, J. E.	269
Crnoboriová, Marija	305	Freemanová, Mona	240
Csalaová, Zsuzsa	201	Fuchsberger, Joachim	288
Cseh, Szabolcs	267	Fülöp, Zsigmond	298
Černý, Karel	284	Funck, Hans	259
Dajan, Assi	232	Galewicz, Janusz	178
Davis, Vince	240	Gardner, Arthur	323
Daxová, Micheline	229	Garner, James	260
De Roche, Everett	217	Gaslini, Giorgio	264
De Sica, Manuel	319	Gaven, Jean	234
Deeová, Ruby	248	Gazijev, Šavkat	295
Dirka, Karel	264	Gearyová, Lois	254
Ditmarová, Marina von	282	Gebuhrová, Vera	324
Dodd, Steve	310	Genaro, Tony	235
Domínguezová, Columba	273	Gera, Zoltán	308
Donlanová, Yolande	329	Gérard, M. Philippe	237
Doréová, Edna	223	Gherardiová, Anna Maria	295
Drew, Robert	265	Gierasch, Stefan	286
Duboisová, Marie	302	Giger, H. R.	236
Ducová, Hélène	314	Glawogger, Michael	228
Duhamel, Antoine	288	Glössová, Ruth	320
Düringerová, Annemarie	314	Golan, Menahem	267
Ehlers, Jerome	268	Goldberg, Michael	295
Elliot, Mike	327	Goldschmidt, Anthony	251
Ellis, James	209	Gorton, Assheton	290
Ellis, Mirko	288	Gosztonyi, János	207
Evans, Howell	287	Gottlieb, Michael	240
Faria, Celso	300	Gowers, Patrick	330
Fasano, John	260	Graffman, Göran	314
Fava, Claudio G.	227	Grandys, Jan	329
Fiorentini, Sergio	321	Griffithsová, Linda	293
Fisher, Gerry	317	Halmi Sr., Robert	265
Flicker, Theodore J.	289	Hayashi, Ryuzo	246
Fljarkovskij, Alexandr	235	Helyey, László	173
Flory, Med	210	Herlin, Jacques	246
Foà, Arnoldo	175	Herrmann, Edward	330
Francini, Michel	210	Hessler, Gordon	177

Hill, Craig	227	Keefer, Don	286
Hoffman, Philip Seymour	191	Kelly, Sam	249
Holder, Geoffrey	295	Kerr, Bill	279
Hooksová, Jan	297	Keyes, Daniel	250
Hopkins, Antony	234	Kézdi-Kovács, Zsolt	287
Horsley, John	175	Kiel, Richard	287
Hoskins, Bob	230	Kinoy, Ernest	310
Hudziak, Andrzej	250	Kjellson, Ingvar	321
Hughesová, Wendy	209	Kollbergová, Barbro	208
Hutton, Brian G.	274	Kosarewicz, Tadeusz	314
Hyerová, Martha	245	Kovićová, Ljubica	294
Chabarovová, Klavdija	216	Krauze, Krzysztof	327
Chamberlinová, Lee	240	Kusserowová, Ingeborg Von	224
Champlin, Charles	311	Kuzněcov, Anatolij	208
Chase, Stanley	297	Kuzui, Kinshiro	232
Chimičev, Boris	290	Kwaśniewská, Sława	279
Chudoba, Andrej	179	Labourdettoová, Élina	295
Chytilová, Věra	210	Laemmleová, Carla	249
Ireland, Kenny	267	Lahiff, Craig	192
Jacks, James	178	Lala, Joe	216
Jacksonová, Susan	301	Landovský, Pavel	298
Jamesová, P. D.	315	Landsburg, Alan	274
Jancsó, Miklós	185	Lane, Campbell	184
John, Gottfried	282	Lang, Michel	229
Johnson, Russell	176	Lareteiová, Käbi	307
Jones, Dickie	258	Lartigau, Gérard	213
Jones, Christopher	187	Laskowski, Jan	320
Junghans, Günter	269	Lazarová, Veronica	247
Jürgens, Udo	324	Lebonová, Yvette	264
Kalinová, Agneša	291	Lee, Danny	317
Kalvert, Scott	207	Lee, Stephen	274
Karadimčev, Boris	224	Legeno, Dave	257
Karičová, Ana	297	Leigh, Mitch	213
Kasem, Casey	250	Leñero, Vicente	319
Katayama, Akihiko	311	Leňkov, Alexandr	227
Katsura, Kokinji	307	Lennie, Angus	290
Kavalerov, Alexandr	251	Lewiston, Denis	247
Kay, Bernard	329	Lipscomb, Dennis	265
Keating, Charles	268	Lisiová, Virna	321

Ljubimov, Jurij	296	Minazzoliová, Christiane	307
Lloyd, Jeremy	325	Missiroli, Mario	238
Lloyd, John J.	292	Mooreová, Juanita	173
Loiseleux, Jacques	213	Mori, Renato	275
Longová, Audrey	292	Morita, Fujio	248
Loringová, Joan	245	Morlacchiová, Lucilla	311
Losada, Koldo	312	Morris, Oswald	213
Lucaová, Lorella de	174	Mowat, Farley	234
Lucía, Paco de	203	Možný, Stanislav	174
Lynch, Gus	317	Murakami, Jimmy T.	200
Makarovová, Ljudmila	245	Murphy, Danny	268
Malcolm, Christopher	199	Murphy, J. J.	268
Maloneová, Nancy	235	Murphyová, Rosemary	257
Mambor, Renato	320	Murrayová, Barbara	239
Mann, Larry D.	174	Muzii, Enzo	193
Mantesi, Gianni	288	Natus-Šalamounová, Eva	204
Margitaiová, Ági	308	Nelli, Piero	255
Marquardt, Fritz	207	Nelson, Ed	269
Marquardt, Peter	260	Nichols, Mike	312
Márquez, Gabriel García	225	Normentová, Elizabeth	300
Marshalllová, Sarah	177	Nostro, Nick	251
Martelli, Augusto	307	Nymanová, Tuula	294
Martin, Walt	263	Okura, Johnny	313
Martyňuk, Georgij	198	Olszewski, Jan	198
Masonová, Margery	183	Olvis, Wiliam	235
Massalitinová, Táňa	246	O'Maraová, Kate	217
Massey, Walter	267	Orefici, Oscar	306
Massip, José	193	Orfei, Nando	297
Matthews, Francis	249	Ortolani, Riz	179
Matthiessen, Peter	218	Pack, Roger Lloyd	176
Maubanová, Maria	278	Pándy, Lajos	238
Mayall, Rik	247	Parisyová, Andréa	229
Mazursky, Paul	255	Parkes, Gerard	304
Mazzacurati, Carlo	179	Pasco, Richard	311
McAlevey, Peter	274	Pastrovich, Maurizio	247
McLaglen, Andrew V.	280	Pastuchov, Nikolaj	240
Mikulski, Stanisław	315	Peduto, Ralph	236
Miletićová, Tamara	219	Peñaová, Elizabeth	301
Miller, Denny	287	Perrin, Marco	200

Personne, Fred	312	Samojlovová, Tatjana	233
Petrov, Valeri	279	Sanders-Brahmsová, Helma	241
Pevsner, Tom	275	Sargent, Joseph	325
Pica, Antonio	229	Saulnier, Jacques	309
Pinette, John	218	Scandurrová, Sofia	280
Pinilla, Ramiro	305	Seeger, Pete	183
Pitera, Zbigniew	329	Ségal, Gilles	249
Pludra, Benno	279	Segalová, Zohra	258
Pogonatová, Margareta	235	Seldesová, Marian	296
Pogostin, S. Lee	209	Semple Jr., Lorenzo	217
Pohland, Hansjürgen	236	Senová, Suchitra	176
Poloka, Gennadij	320	Severn, Clifford	246
Potapov, Alexandr	309	Shaw, Run Run	174
Prohaska, Miljenko	244	Shepherd, Richard	176
Questi, Giulio	319	Sherak, Tom	184
Rainerová, Luise	330	Shigeta, James	264
Ramis, Harold	201	Schaal, Richard	308
Rankin Jr., Arthur	184	Schamoni, Thomas	294
Rebhorn, James	216	Schell, Maximilian	187
Redondo, Emiliano	311	Schillemans, Dick	246
Reidyová, Gabrielle	301	Silentionová, Vira	307
Reisch, Günter	202	Silvermanová, Cara	293
Repko, Jozef	223	Simić, Nikola	309
Resnais, Alain	204	Simovič, Tomislav	259
Ricci, Tonino	209	Sinden, Donald	288
Richards, Terry	249	Siritzky, Alain	300
Riversová, Joan	284	Skalenakis, Georgis	290
Rolf, Tom	259	Sluizer, George	292
Rooney, Mickey	219	Smith, Dick	266
Rosenbaumová, Eva	229	Starr, Ben	178
Rosič, Džoko	201	Stranka, Erwin	225
Rossi, Nerino	306	Strassmanová, Marcia	305
Rouse, Eddie	320	Stritchová, Elaine	260
Rózewicz, Tadeusz	229	Sugawara, Bunta	317
Rubin, Stanley	206	Susiová, Carol Ann	310
Růžička, Viktor	197	Szabó, Gyula	218
Ryall, David	328	Szakácsová, Eszter	216
Rydzewski, Ryszard	204	Szczerbicová, Joanna	209
Saito, Takao	320	Szécsényi, Ferenc	236

Sztankay, István	289	Viskocil, Joe	269
Šejnin, Viktor	311	Visone, Antonio	224
Šinko, Eugen	293	Vojvodič, Minja	251
Takakura, Ken	310	Waite, Ralph	198
Tamantiniová, Franca	269	Wallach, Eli	252
Taylor, Meshach	255	Waterhouse, Rémi	293
Templeová, Shirley	196	Wekwerth, Manfred	259
Theakston, Graham	289	Whitelawová, Billie	324
Thorne, Ken	258	Wickham, Jeffry	251
Tian-Ming, Wu	207	Wilker, José	218
Tierney, Malcolm	200	Williams, Robin	270
Todorović, Bora	258	Willis, Gordon	237
Torjanac, Zvonimir	287	Woringer, Bernard	240
Truman, Jeff	318	Wymoreová, Patrice	216
Ucci, Toni	200	Yablans, Frank	316
Ultra Violet	250	Yamaguchiová, Shirley	287
Uphamová, Misty	296	Yasui, Shoji	207
Valbergová, Birgitta	217	Zaentz, Saul	173
Vale, Jerry	237	Zapataová, Carmen	174
Varini, Carlo	237	Żarnecki, Andrzej	184
Varziová, Elena	282	Żebrowski, Edward	198
Vergne, Jean-Pierre	278	Zimbalist Jr., Efrem	232
Verhavert, Roland	263	Zwerling, Darrell	223

ZAHRAŇIČNÍ FILMY V ČESKÉ KINODISTRIBUCI 2014. PŘÍLOHY

Kompletace, příprava k vydání, úpravy, úvod a seznamy: Jaroslav Lopour.

Sběr dat k festivalům a cenám: Tomáš Bartošek.

Tvorba profilů režisérů: Tomáš Bartošek, Miloš Fikejz, Klára Koubová, Jaroslav Lopour, Michael Málek, Jan Švábenický, Veronika Zýková.

Tvorba nekrologů: Tomáš Bartošek, Miloš Fikejz, Milan Klepíkov, Jaroslav Lopour, Michael Málek, Jan Rejžek, Jan Švábenický, Štefan Vraštiak.

Korektury: Tomáš Bartošek, Kateřina Korbařová, Klára Koubová.

Odborná revize dat: Michael Málek.

Technická podpora: Ladislav Cubr.

Korektury kompletace: Jaroslav Lopour.

Grafická úprava úvodní strany: Michal Krůl.

Zpracoval Národní filmový archiv, v Praze 2025, první verze.